57 Профиль компетенции - Социальная медицина и управление здравоохранением

Профиль компетенции - социальная медицина и управление здравоохранением	- после окончания обучения обучающийся будет владеть знаниями в области социальной медицины и управления здравоохранением; - в своей практической работе фельдшер должен дать оценку состоянию здоровья населения; - проводить мероприятия по профилактике заболеваний; - знать методику расчета относительных показателей, в том числе показателей физического развития, рождаемости, смертности, летальности и т.д.; - применять свои знания и умения в оформлении текущей документации, составлять и анализировать отчеты медицинских учреждений; - уметь оценить значение экономики, финансирования, менеджмента в условиях рыночной экономики.
Область компетенции А - социальная медицина и управление здравоохранением как наука об общественном здоровье и здравоохранении.	
Модуль обучения А1 Модуль обучения А2	После окончания обучения обучающийся должен знать: - Закон Республики Казахстан «О системе здравоохранения», Конституцию РК, Кодекс РК «О здоровье населения», Государственную программу реформирования и развития здравоохранения РК на 2005-2010 годы; - основные принципы Национального здравоохранения, Единой национальной системы здравоохранения от 01.01.2010.
Область компетенции Б - основы медицинской статистики. Комплексная оценка состояния здоровья населения.	
Модуль обучения Б1 Модуль обучения Б2	После окончания обучения обучающийся должен владеть: - методами статистического исследования, методикой вычисления относительных и средних величин, интенсивных и экстенсивных показателей, построения графиков, статистических таблиц; - понятиями «здоровье населения», «заболеваемость», «инвалидность», «средняя продолжительность жизни», методами расчета показателей рождаемости, смертности и других демографических показателей.
Область компетенции В - организация лечебно-профилактической помощи населению	
Модуль обучения В1 Модуль обучения В2 Модуль обучения В3	После окончания обучения обучающийся должен знать: - организацию работы поликлиник и стационаров; - организацию лечебно-профилактической помощи детям и матерям; - организацию лечебно-профилактической помощи сельскому населению.
Область компетенции Г - экономика, планирование и финансирование здравоохранения	
Модуль обучения Г1	После окончания обучения обучающийся должен знать: - значение экономики в здравоохранении, инвестиций, менеджмента и маркетинга в условиях рыночной экономики.

ПРОФЕССИОНАЛЬНАЯ ПРАКТИКА

УЧЕБНО-ПРОИЗВОДСТВЕННАЯ ПРАКТИКА

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МЕМЛЕКЕТТІК ЖАЛПЫҒА МІНДЕТТІ БІЛІМ БЕРУ СТАНДАРТЫ

Орта білім

ТЕХНИКАЛЫҚ ЖӘНЕ КӘСІПТІК БІЛІМ

МАМАНДЫҒЫ: 030100 0 - «ЕМДЕУ ІСІ»

СПЕЦИАЛЬНОСТЬ: 030100 0 - «ЛЕЧЕБНОЕ ДЕЛО»

SPECIALITY: 030100 0 - «MEDICINE»

ҚР МЖМБС 4.05.145-2010

Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігі

Астана 2010

АЛҒЫ СӨЗ

1 Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігі және «Орта медициналық және фармацевтикалық қызметкерлерді даярлау жөніндегі республикалық колледжі» РМҚК **ӘЗІРЛЕГЕН ЖӘНЕ ҰСЫНҒАН**

2 Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау Министрінің 2010 жылғы 24 мамырдағы № 378 бұйрығымен **БЕКІТІЛЕН ЖӘНЕ ЕНГІЗІЛГЕН**

3 АЛҒАШ РЕТ ЕНГІЗІЛДІ

4 Осы стандартта Қазақстан Республикасының 2007 жылдың 27 шілдесіндегі № 319-III ҚРЗ “Білім туралы” заңана және Қазақстан Республикасы Үкіметнің 1999 жылдың 2 қыркүйегіндегі № 1290 “Жалпыға міндетті мемлекеттік білім беру стандартын құрастыру бекіту және қолдану мерзімі қаулысына сәйкес нормалары іске асырылған

5 АЛҒАШҚЫ ТЕКСЕРУ МЕРЗІМІ 2015 жыл
ТЕКСЕРУ КЕЗЕҢІ 5 жыл

6 Қазақстан Республикасы Индустрия және жаңа технологиялар министрлігінің Техникалық реттеу және метрология жөніндегі комитетінің 2010 жылғы 8 шілдедегі № 21-01-4/2-4340 хатымен **КЕЛІСІЛГЕН**

Осы стандартты ресми басылым ретінде Қазақстан Республикасының аймағында Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің рұқсатынсыз толық немесе жартылай жаңғыртуға, басып шығаруға және таратуға болмайды.

Спецификация модуля

Наименования модуля: **Лечебная физкультура и медицинский контроль**

Задача модуля: Владеть основами лечебной физкультуры и медицинского контроля, владеть методиками составления и проведения комплексов лечебной и гигиенической гимнастики. Владеть методами исследования и оценки физического развития человека.

Действие	Умения	Знания	Ресурсы
А1 - знать организацию работы кабинета лечебной физкультуры в медицинских организациях; - владеть навыками медицинского контроля за занимающимися лечебной и гигиенической гимнастикой.	- владеть методами исследования физического развития человека; - проводить антропометрические, соматоскопические измерения; - оценить функциональное состояние организма; - измерить объем движений в суставах.	- организация лечебной физкультуры в условиях медицинских организаций; - методы исследования физического развития человека; - определение функционального состояния сердечно-сосудистой, дыхательной и нервной системы; - определение состояния здоровья по объективным данным.	- лекции; - стандарты; - таблицы; - картинки;
А2 - оценить уровень физического развития человека; - владеть методикой составления комплексов лечебной и гигиенической гимнастики.	- оценить физическое развитие по показателям антропометрии,соматоскопии; - оценить тонус и силу мышц; - составлять комплексы лечебной и гигиенической гимнастики при различных заболеваниях и травмах; - проводить занятия с больными или с группой обучающихся.	- основные методы оценки физического развития; - клинико-физиологическое обоснование применения средств лечебной физкультуры при различных заболеваниях и травмах; - особенности методики лечебной гимнастики при заболеваниях и травмах.	- лекции; - стандарты; - таблицы, - картинки.
Б1 - иметь представления об основах общей методики лечебной физкультуры; - знать механизмы действия физических упражнений; - владеть методами лечебной физкультуры;	- владеть навыками составления комплексов лечебной гимнастики; - оценить состояние органов и систем; - оценить эффективность физических упражнений; - оценить особенности методики проведения лечебной гимнастики при различных заболеваниях;	- основы лечебной физкультуры; - физиологические действия физических упражнений на организм человека; - методы лечебной физкультуры; - учет эффективности лечебной физкультуры;	- лекции; - стандарты; - таблицы; - картинки;
Б2 - знать об особенностях методики лечебной гимнастики в различные периоды заболевания; - оценить эффективность применения средств лечебной физкультуры.	- владеть навыками составления комплексов лечебной гимнастики при различных заболеваниях и травмах; - проводить занятия лечебной гимнастикой с больными или с группой обучающихся.	- задачи и методы проведения лечебной физкультуры; - клинико- физиологическое обоснование применения физических упражнений при различных заболеваниях и травмах; - сроки назначения лечебной гимнастики; - оценка результатов контроля на различных этапах активизации больного.	- лекции; - таблицы; - картинки; - тесты.

	- владеть навыками проведения массажа при заболеваниях пищеварительной системы; - владеть навыками проведения массажа у детей.	детском возрасте; - знать противопоказания к массажу в детском возрасте; - отработка навыков массажа.	- стандарты.
Е1			
- будет владеет навыками соблюдения техники безопасности и предотвращения осложнении и несчастных случаев во время процедур.	- владеть навыками соблюдения правил техники безопасности; - владеть навыками предотвращения несчастных случаев во время проведения физиотерапевтических процедур.	- знать основные ситуации требующие неотложной помощи во время проведения физиотерапевтических процедур; - знать возможные причины возникновения осложнений и их последствия.	- учебник Л.М. Клячкин «Физиотерапия»; - рабочая программа; - методическая разработка; - плакаты; - стандарты.

56 Профиль компетенции - Лечебная физкультура и медицинский контроль

Профиль компетенции - лечебная физкультура и медицинский контроль	После окончания обучения обучающийся будет знать механизмы действия физических упражнений и их классификацию, показания, противопоказания, владеть методикой составления комплексов лечебной гимнастики и проводить занятия с больными при различных заболеваниях и травмах или с группой обучающихся, знать основы медицинского контроля, владеть методами исследования физического развития.
Область компетенции А - общие основы лечебной физкультуры и медицинского контроля.	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками медицинского контроля за занимающимися лечебной физкультурой, оценивать их результаты и владеть методикой составления комплексов лечебной гимнастики.
Модуль обучения А1	Знать особенности организации лечебной физкультуры в условиях медицинских организаций; - владеть навыками медицинского контроля за занимающимися лечебной гимнастикой; - оценивать их результаты;
Модуль обучения А2	- владеть методикой составления комплексов лечебной гимнастики; - проводить занятия с больными при различных заболеваниях и травмах или с группой обучающихся; - владеть методами исследования и оценки физического развития человека.
Область компетенции Б - частные методики лечебной физкультуры. Лечебная физкультура при различных заболеваниях и травмах.	После окончания обучения обучающийся может овладеть основами лечебной физкультуры и методикой составления комплексов лечебной гимнастики.
Модуль обучения Б1	- знать физиологические основы физических упражнений; - владеть методикой составления комплексов лечебной гимнастики;
Модуль обучения Б2	- знать об особенностях составления комплексов лечебной гимнастики при различных заболеваниях и травмах; - владеть навыками проведения комплексов лечебной гимнастики с больными.

МАЗМҰНЫ

1 Қолданылу саласы 1
2 Нормативтік сілтемелер 1
3 Терминдер және анықтамалар 1
4 Белгілер және қысқартулар 2
5 Мамандықтың жалпы сипаттамасы 3
6 Білім алушылардың дайындық деңгейіне қойылатын талаптар 5
7 Білім алушылардың оқу жүктемесінің максималды көлемі 7
8 Білім беру бағдарламасының мазмұнына қойылатын талаптар 8
9 Қосымша (міндетті, анықтамалық) 12

КІРІСПЕ

Стандартта техникалық және кәсіптік білім беру жүйесін халықаралық білім беру кеңістігіне интеграциялау мақсатында білім, ғылым және мәдениет мәселелері жөніндегі Біріккен Ұлттар Ұйымы (БҰҰ) мен Халықаралық еңбек ұйымының (ХЕҰ) ұсынымдары пайдаланылған.

Стандарт оқу орындарында білім алушылардың құзыреттілігін негізгі білім беру нәтижелері түрінде бағалауды әзірлеу негізінде құзыреттілік тәсілді пайдалануды, модульдік оқытуды пайдалану мүмкіндігін қарастырады.

Білім беру стандарттарында жүргізілген бүгінгі өзгерістердің негізгі мақсаты – білім беру сапасының жоғары дәрежесіне өту, жоғары дәрежелі мамандардың мобильдігіне әсер ету, мамандардың бәсекелесу қабілеттілігін жоғарылату.

0301000 - «Емдеу ісі» мамандығы бойынша білім беру оқу бағдарламасының мазмұны мен көлемі 051302 - «Жалпы медицина» мамандығы бойынша жоғары медициналық оқыту мекемелерінің 1 курс бағдарламасымен интеграцияланған. Оған:

- кәсіптік жұмыс объектісіне сәйкес оқытылатын жалпы кәсіптік пәндер;
- біліктілік дәрежесін ескере отырып кәсіптік құзыреттілігінің негізін құрайтын арнайы пәндер енгізіледі.

Білім алушыларға қатысты дифференциалды, жеке тұрғыдан келу, білім алушылардың өзіндік білім алуға қабілеттілігін дамыту, оқытушылардың оқыту әдістерін, ұйымдастыру нысандарын және оқу дәрісінің мазмұнын таңдауға еркіндік беру қамтамасыз етіледі.

Пәндерді оқытудың реттілігі және сабақтастығы үшін, сондай ақ оқу-өндірістік және диплом алдындағы тәжірибені жүргізуде кәсіптік дағдыларын нығайту үшін теориялық және тәжірибелік оқыту қарастырылды.

метод проведения водных процедур; - знать основные группы природного лечебного фактора; - знать показание и противопоказание к санаторно-курортному лечению; - знать о видах грязелечения.	дозирования климатотерапевтических процедур.	грязелечению; - знать виды климатотерапии; - знать действие климатотерапевтических процедур.	- методическая разработка; - плакаты; - стандарты.
Д1			
- будет владеть знаниями о видах массажа, знать технику массажа, владеть общими правилами и методиками массажа, знать общие противопоказания к массажу; владеть техникой проведения массажа;	- владеть навыкам проведения массажа; - владеть техникой массажа; - соблюдать санитарные требования к проведению массажа;	- знать анатомические пути, по которым следует массажный приём; - знать методику проведения массажа; - знать общие правила проведения массажа; - знать показания и противопоказания к проведению массажа;	- учебник Л.М. Клячкин «Физиотерапия»; - рабочая программа; - методическая разработка; - плакаты; - стандарты;
Д2			
- будет владеть навыками проведения массажа отдельных частей массажа; знать метод проведения массажа головы, туловища, рук, ног, воротниковой зоны;	- владеть навыками проведения массажа головы; - владеть навыками проведения массажа туловища, рук, ног, воротниковой зоны;	- знать технику массажа головы, туловища, рук, ног, воротниковой зоны; - знать показания и противопоказания к проведению массажа отдельных частей тела;	- учебник Л.М. Клячкин «Физиотерапия»; - рабочая программа; - методическая разработка; - плакаты; - стандарты;
Д3			
- будет владеть навыками проведения массажа при заболеваниях центральной нервной системы; владеть навыками проведении массажа при заболеваниях периферической нервной системе;	- соблюдение санитарного режима при проведении массажа; - соблюдение техники безопасности при проведении массажа; - владеть навыками массажа головы, воротниковой зоны кисти рук, плеча, спины, поясницы;	- знать технику проведения массажа при заболевании центральной нервной системы; - знать особенности массажа при инсульте; - знать особенности массажа при пояснично-крестцовом радикулите; - знать особенности и технику массажа при заболеваниях периферической нервной системе; - знать показания и противопоказания к массажу;	- учебник Л.М. Клячкин «Физиотерапия»; - рабочая программа; - методическая разработка; - плакаты; - стандарты;
Д4			
- будет владеть навыками проведения массажа при заболеваниях внутренних органов; - знать анатомо-физиологические особенности детского возраста для проведения массажа.	- владеть навыками проведения массажа при заболеваниях сердечно-сосудистой системы; - владеть навыками проведения массажа при заболеваниях дыхательной системы.	- знать технику проведения массажа при заболеваниях сердечно-сосудистой, дыхательной, пищеварительной систем; - знать анатомо-физиологические особенности массажа в	- учебник Л.М. Клячкин «Физиотерапия»; - рабочая программа; - методическая разработка; - плакаты;

	об учёте проделанной работе;	безопасности при проведении процедур;	- методическая разработка; - плакаты; - стандарты;
А2			
- будет знать применение с лечебно-профилактической целью электрического тока малой силы и низкого напряжения знать примення импульсной электротерапии.	- владеть навыками проведения гальванизации и электрофореза; - владеть навыками заполнения документации об проделанной работе; - владеть навыками проведения импульсной электротерапии.	- знать показания и противопоказания к применению электрического тока; - знать интенсивность воздействия тока при гальванизации и лекарственного электрофореза.	- учебник Л.М. Клячкин «Физиотерапия»; - рабочая программа; - методическая разработка; - плакаты; - стандарты.
Б1			
- будет знать применение с лечебно-профилактической целью высокочастотных электрических токов, знать методы относящиеся к высокочастотной терапии.	- владеть навыками проведения процедур; - владеть навыками по уходу за пациентами; - владеть навыками наблюдения за состоянием пациента во время проведения процедур.	- знать терапевтическое влияние дарсонвализации; - знать показание и противопоказание к индуктотермии; - знать лечебное применение ультравысокочастотной терапии (УВЧ-терапия).	- учебник Л.М. Клячкин «Физиотерапия»; - рабочая программа; - методическая разработка; - плакаты; - стандарты.
В1			
- будут знать метод физиотерапии, заключающийся в дозированном воздействии на организм пациента инфракрасного, видимого или ультрафиолетового излучения; знать метод воздействия на организм пациента воды, низких и высоких температур.	- владеть навыками проведения процедур; - владеть навыками подготовки аппаратуры к проведению процедур; - владеть методиками проведения общего и местного облучения; - владеть навыками проведения водных процедур.	- знать лечебное применения инфракрасного излучения; - знать показание и противопоказание к светолечению; - знать виды лечебных процедур; - знать какими свойствами обладает вода как лечебный теплоноситель.	- учебник Л.М. Клячкин «Физиотерапия»; - рабочая программа; - методическая разработка; - плакаты; - стандарты.
Г1			
- будет владеть навыками применения, с лечебной и профилактической целями, лекарственных веществ в виде аэрозолей; знать виды аэрозолей; знать механизм действия ультразвука; знать показания и противопоказания к ультразвуку;	- владеть правилами проведения ингаляционных процедур; - владеть навыками правильного дозирования ультразвука; - владеть навыками использования ультразвуковой аппаратуры;	- знать виды ингаляции; - знать показания и противопоказания к применению ингаляционной терапии;	- учебник Л.М. Клячкин «Физиотерапия»; - рабочая программа; - методическая разработка; - плакаты; - стандарты;
Г2			
- владеть навыками физиопрофилактики и закаливания; владеть навыками проведения водных и солнечных ванн; знать	- владеть навыками проведения водных и солнечных процедур; - владеть навыками правильного	- знать методику закаливания; - знать продолжительность воздействия водных и солнечных ванн; - знать показания к	- учебник Л.М. Клячкин «Физиотерапия»; - рабочая программа;

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МЕМЛЕКЕТТІК ЖАЛПЫҒА МІНДЕТТІ БІЛІМ БЕРУ СТАНДАРТЫ

Орта білім
ТЕХНИКАЛЫҚ ЖӘНЕ КӘСІПТІК БІЛІМ

МАМАНДЫҒЫ: 0301000 – «ЕМДЕУ ІСІ»

Енгізілген күні 01.09.2010 ж.

1 Қолданылу саласы

Осы стандарт Қазақстан Республикасының және кәсіптік міндетті білім беру стандарты 030100 0 - «Емдеу ісі» мамандығы 030101 3 - «Фельдшер», 030102 3 - «Акушер» біліктіліктері бойынша кәсіптік білім берудің құрылымы мен мазмұнына және бітірушілердің даярлық деңгейіне қойылатын талаптарды белгілейді.

Осы стандарт техникалық және кәсіптік білім беру, мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартын құрастырушыларға және техникалық кәсіптік білім берудегі оқыту бағдарламасындағы стандарттың ережелерінің ведомстволық бағыныстылығына қарамастан қолдануға міндетті.

2 Нормативтік сілтемелер

Стандартта келесі нормативтік құжаттарға сілтемелер пайдаланылған:

2007 жылдың 27 шілдесіндегі №319-III ҚРЗ ҚР «Білім туралы» заңы;

ҚР ЕР 40.1.01 - 2008 «Қазақстан Республикасының мемлекеттік стандарттау жүйесі. Мемлекеттік жалпыға міндетті білім стандарттарын құруға, мазмұндауға, ресімдеуге, мазмұнына және белгілеуге қойылатын жалпы талаптар;

ҚР МЖМБС 2.003-2002 «Орта білім. Жалпы ережелер»;

ҚР МЖБМС 4.05 - 2008 «Орта білім техникалық және кәсіптік білім беру жалпы ережелер»;

ҚР МЖМБС 05.2008 «Техникалық және кәсіптік білім беру және орта білім беруден кейінгі білім берудің кәсіптері мен мамандықтар жіктеуіші»;

ҚР МЖМБС 01-2005 «Қазақстан Республикасының мемлекеттік кәсіп жіктеуіші».

3 Терминдер мен анықтамалар

Стандартта Қазақстан Республикасының «Білім туралы» Заңы мен ҚР МЖБМС 4.05-2008 сәйкес келесі түсініктер мен олардың анықтамалары белгіленген.

3.1 Техникалық және кәсіптік білім беру: қоғамдық пайдалы кәсіби іс-әрекетке білікті техникалық және қызмет көрсететін мамандар даярлауға бағытталған білім беру жүйесінің құрамдас бөлігі,

3.2 Модулдік білім беру: нақты кәсіби құзырлықтың сыңарларының құрылымын қалыптастыруға бағытталған, тиімді нақты топтардан тұратын білім беру жүйесі;

3.3 Білім берудің оқу бағдарламасы: техникалық және қызмет көрсететін мамандардың даярлығының мазмұнын анықтайтын, мемлекеттік жалпыға бірдей міндетті білім беру стандартының негізінде жасалған құжат;

3.4 Кәсіптік оқу бағдарламасы: нақты кәсіп пен мамандық бойынша техникалық және кәсіби білім берудің мазмұнын анықтайтын құжат;

Ресми басылым

3.5 Интеграцияланған білім беретін оқу бағдарламасы: үзіліссіз білім берудің және оның деңгейлері мен мазмұнының қолданылуына байланысты құрастырылған білім берудің оқу бағдарламалары;

3.6 Кәсіп пен мамандықтардың тізбесі: білім берудің ортақ көрсеткіштерін анықтайтын кәсіптер мен мамандықтардың жүйелендірілген тізімі: кәсіби біліктілігінің деңгейі, орта біліміне байланысты оқу мерзімі;

3.7 Оқу жоспарының үлгісі: кәсіби білім берудің мазмұнының құрылымдық сыңарларының негізгі түрлері көрсетілген оқу жоспарының түрлері (А қосымшасы);

3.8 Типтік оқу жоспары: кәсіптер мен мамандықтарға, біліктіліктеріне, техникалық және кәсіби білім беретін бірлестіктердің оқу мерзіміне қолдануға болатын, мемлекеттік деңгейде оқу пәндерінің атауы мен көлемі, оқыту тәртібі және бақылау түрлері тағайындалған, оқу жоспарларының үлгісінің негізінде жасалған негізгі құжат;

3.9 Жұмыс оқу жоспары: оқу пәндерінің атаулары, көлеміне, олардың тиімділігіне, реттілігіне негізделген типтік оқу жоспары, оқу процесінің кезеңдерін есепке ала отырып жасаған білім алушылардың білімдері мен іскерліктерін бақылауға және білім беруді ұйымдастырудың негізгі түрлерінің негізінде жасалатын және жоғары оқу орнымен бекітілетін құжат;

3.10 Типтік оқу бағдарламасы: білім беру саласының өкілетті органымен бекітілетін, типтік оқу жоспарының нақты пәндерінің білім беру бағдарламасының мазмұнын анықтайтын оқу құжаты;

3.11 Жұмыс оқу бағдарламасы: техникалық және кәсіби білім беретін ұйым жасаған және бекіткен, типтік оқу жоспарының және жұмыс оқу жоспарының негізінде нақты кәсіп пен мамандықтар үшін жасалған оқу құжаты;

3.12 Құзырет: маманның бірыңғай білім, кәсіби тәжірибе және істі атқара білу қабілеттілігінің және дағдыларының негізінде белгілі бір кәсіби міндеттердің жиынтығын шеше алу қабілеті;

3.13 Базалық құзырет: маманның ортақ, танымдық, коммуникативтік, сезімдік және еркін қасиеттерінің (білімі, іскерліктері мен дағдылары, қасиеттері және қабілеттіліктері) негізінде кәсіби міндеттердің жиынтығын шеше алу қабілеті;

3.14 Кәсіптік құзырет: маманның енгізілген білім, іскерліктер және тәжірибе негізінде кәсіби міндеттердің жиынтығын шешу қабілеті, сонымен қоса кәсіби іс-әрекетті нәтижелі іске асыруға әсер ететін жеке тұлғалық қабілеттері;

3.15 Арнайы құзырет: маманның нақты білім, іскерліктер, дағдылар негізінде таңдаған саласында кәсіби міндеттердің жиынтығын шешу қабілеті;

3.16 Оқытудың нормативтік мерзімі: кәсіби оқу бағдарламасын меңгеру мерзімі нақты оқу түрлеріне қарай бөлінеді (күндізгі, кешкі, сырттай);

3.17 Біліктілік: нақты кәсіп пен мамандыққа сай белгілі бір іс-әрекетті біліктілікпен орындауға даярлау түрлері және деңгейлері,

3.18 Макет: үлгі (алғашқы түрі) негізгі құрылымдық сыңарлары көрсетілген мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарты.

4 Белгілер мен қысқартулар

Стандартта төмендегі қысқартулар қолданылады:
ҚРЗ - Қазақстан Республикасының Заңы;
ЖБП - жалпы білім беру пәндері;
ЖГП - жалпы гуманитарлық пәндер;
ӘЭП - әлеуметтік-экономикалық пәндер;

Область компетенции Д - массаж. Анатомо-физиологические основы массажа. Подготовка к массажу. Организация работы массажиста. Общая техника и методика массажа. Массаж отдельных частей тела. Массаж при заболеваниях центральной нервной системы. Массаж при заболеваниях внутренних органов. Особенности массажа в детском возрасте.	После окончания обучающийся будет владеть знаниями о видах массажа, знать технику массажа, владеть общими правилами и методиками массажа, знать общие противопоказания к массажу; владеть техникой массажа при заболеваниях центральной и периферической систем, владеть техникой массажа при заболеваниях внутренних органов, знать особенность массажа в детском возрасте.
Модуль компетенции Д1	- знать анатомо-физиологические основы массажа; - знать технику массажа; - знать виды массажа; - владеть общими правилами проведения массажа; - знать общие показания и противопоказания для проведения массажа;
Модуль компетенции Д2	- владеть методикой проведения массажа отдельных частей тела; - знать показания и противопоказания для проведения массажа;
Модуль компетенции Д3	- знать методы проведения массажа при инсультах; - знать технику массажа головы, рук, ног, спины; - знать методику и технику проведения массажа при пояснично-крестцовом радикулите;
Модуль компетенции Д4	- знать методы проведения массажа при заболеваниях внутренних органов; - знать технику проведения массажа при заболеваниях сердечно-сосудистой, дыхательной и пищеварительных систем; - знать особенности проведения массажа в детском возрасте.
Область компетенции Е - техника безопасности при проведении физиотерапевтических процедур.	После окончания обучающийся будет владеть знаниями о техникие безопасности при проведении физиотерапевтических процедур; знать как предотвратить осложнения и несчастные случаи во время процедур; знать основные ситуации требующие неотложной помощи, возможные причины их возникновения и последствия;
Модуль компетенции Е1	знать технику безопасности при проведении физиотерапевтических процедур; - знать о возможных осложнениях при проведении физиотерапевтических процедур; - владеть навыками предотвращения несчастных случаев во время физиотерапевтических процедур.

Спецификация модуля:

Наименование модуля: **Физиотерапия и массаж**

Задача модуля: Владеть знаниями влияния физических факторов, применяемых для лечения и профилактики болезней.

Действие	Умения	Знания	Ресурсы
А1			
- будет знать организацию физиотерапевтической помощи в Казахстане.	- владеть навыками оказания доврачебной неотложной помощи; - владеть навыками заполнения документации	- знать возможные осложнения при проведении физиотерапевтических процедур; - знать правила техники	- учебник Л.М. Клячкин «Физиотерапия»; - рабочая программа;

Модуль обучения А1	- владеть знаниями о существующих специализированных научно-исследовательских институтах и курортах занимающихся физиотерапией; - владеть знаниями о физиотерапевтических отделениях и кабинетах; - знать действие физиотерапевтических процедур на организм человека;
Модуль обучения А2	- знать показания и противопоказания применения гальванизации и электрофореза; - разбираться в дозировании процедур гальванизации и электрофореза; - владеть знаниями о методах импульсной терапии.
Область компетенции Б	- После окончания обучения обучающийся будет знать метод применения, с лечебно-профилактической целью, высокочастотных электрических токов, знать методы относящиеся к высокочастотной терапии.
Модуль обучения Б1	- знать лечебное применения дарсонвализации; - знать противопоказания к назначению дарсонвализации; - знать показание и противопоказание к назначению индуктотермии; - знать лечебное применение ультравысокочастотной терапии (УВЧ-терапия); - владеть навыками использования аппаратуры высокочастотного электрического тока.
Область компетенции В - светолечение. Тепло-, водолечение.	После окончания обучения обучающийся будут знать метод физиотерапии, заключающийся в дозированном воздействии на организм пациента инфракрасного, видимого или ультрафиолетового излучения; знать метод физиотерапии заключающийся в дозированном воздействии на организм пациента воды, низких и высоких температур.
Модуль компетенции В1	- знать лечебное применение инфракрасного излучения; - знать правила проведения процедур инфракрасного облучения; - владеть знаниями применения ультрафиолетового облучения; - знать противопоказания к назначению светолечения; - знать виды водолечебных процедур; - знать методы проведения к тепло-лечебных процедур; - знать показания применению тепло-лечебных процедур.
Область компетенции Г - ингаляционная терапия. Лечение ультразвуком. Физио-профилактика и закаливание. Санаторно-курортное лечение.	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками применения, с лечебной и профилактической целями, лекарственных веществ в виде аэрозолей; знать виды аэрозолей; знать методику проведения ингаляционной терапии; владеть знаниями механизма действия ультразвука; знать терапевтическое действия ультразвука; знать показания и противопоказания ультразвука; владеть навыками физиопрофилактики и закаливания; владеть навыками проведения воздушных и солнечных ванн; знать методику проведения водных процедур; знать основные группы природного лечебного фактора; знать показания и противопоказания к санаторно-курортному лечению; знать виды климатотерапии; владеть знаниями о видах грязелечения; знать показания и противопоказания к грязелечению.
Модуль компетенции Г1	- знать виды ингаляций; - владеть правилами приёма ингаляций; - знать показания и противопоказания к применению ингаляционной терапии; - владеть навыками правильного дозирования ультразвука; - владеть навыками использования ультразвуковой аппаратуры;
Модуль компетенции Г2	- знать методы закаливания; - знать продолжительность воздействия воздушных и солнечных ванн; - владеть навыками проведения водных процедур; - знать виды климатотерапии; - знать действие климатотерапевтических процедур; - владеть навыками правильной дозировки климатотерапевтических процедур; - знать виды грязелечения; - знать технику проведения грязелечебных процедур; - знать показания и противопоказания к грязелечению.

ЖКП - жалпы кәсіптік пәндер;
АП - арнайы пәндер;
ӨО - өндірістік оқыту;
КП - кәсіптік практика;
БҰП - білім беру ұйымы анықтайтын пәндер;
ҚА - қорытынды аттестация;
Е - емтихандар;
К - консультациялар;
ФП - факультативтік пәндер;
ДА - дәрігерлік амбулатория;
ФАП - фельдшерлік-акушериялық пункт;
МСАЖ - медициналық-санитариялық алғашқы жәрдем;
МҰ - медициналық ұйымдар;
СӨС - салауатты өмір салты.

5 Мамандықтың жалпы сипаттамасы

5.1 030100 0 - «Емдеу ісі» мамандығының коды мен мамандық атауы Қазақстан Республикасының индустрия және сауда Министрлігінің техникалық реттеу және метрология жөніндегі Комитетінің 2008 жылғы 3 маусымдағы № 273-од бұйрығымен бекітілген ҚР МЖМБС 05-2008 техникалық және кәсіптік білім беру, орта білім берудің кейінгі білім берудің кәсіптері мен мамандықтар жіктеуішіне сәйкес көрсетілген.

Біліктілігі:
030101 3 - «Фельдшер»
030102 3 - «Акушер»

5.2 030100 0 - «Емдеу ісі» мамандығы бойынша кәсіби білім бағдарламасын меңгеру түрі:
- күндізгі.

5.3 Оқытудың күндізгі түріндегі кәсіби білім беру бағдарламасын меңгерудің білім базасының біліктілікке сәйкес, нормативтік мерзімі:

Қабылдаудың жалпы білім беру базасы:
негізгі орта білім базасында;
жалпы орта білім базасында.

Техникалық және кәсіптік білімнің білім беру бағдарламасы біліктілік деңгейлері бойынша іске асырылады: орта буын маманы.

Мамандық бойынша техникалық және кәсіптік білімнің кәсіптік білім беру бағдарламасын күндізгі оқу формасында меңгерудің нориативтік мерзімі:

Кесте 1

Қабылдаудың білім базасы	Біліктілік атауы, коды	Біліктілік деңгейі бойынша білім беруде оқыту бағдарламасын меңгерудің нормативтік мерзімі
Негізгі орта білім беру базасында	Орта буын маманы: 0030101 3 «Фельдшер»	3 жыл 10 ай
Жалпы орта білім беру базасында	Орта буын маманы: 030101 3 « Фельдшер»	2 жыл 10 ай
Жалпы орта білім беру базасында	030102 3 «Акушер»	2 жыл 10 ай

5.4 030100 0 - «Емдеу ісі» мамандығы 030101 3 - «Фельдшер» және 030102 3 - «Акушер» біліктіліктері бойынша кәсіби қызметтің объектілері

030101 3 - «Фельдшер» біліктілігі бойынша бітірушінің кәсіптік қызметінің объектілері әр түрлі жас аралықтарындағы үлкен адамдар және балалар болып табылады.

030102 3 - «Акушер» біліктілігі бойынша бітірушінің кәсіптік қызметінің объектілері әр түрлі жас аралықтарындағы әйел адамдар болып табылады.

5.5 030100 0 «Емдеу ісі» мамандығы 030101 3 - «Фельдшер» және 030102 3 - «Акушер» біліктіліктері бойынша кәсіби қызметтің түрлері

«Фельдшер» біліктілігіне арналған оқу бітірушілердің кәсіптік қызметтерінің түрлері:

- ауруханаларда, емханаларда, дәрігерлік амбулаторияларда (ДА), фельдшерлік-акушериялық пунктерде (ФАП), медициналық-санитариялық алғашқы жәрдем (МСАЖ) орталықтарында емдік-диагностикалық шараларға, әртүрлі жас аралықтарында науқастарға алғашқы медициналық және санитариялық көмек көрсетуге қатысу;
- жіті ауруларда және келеңсіз жағдайларда дәрігерге дейінгі алғашқы медициналық көмек көрсету және науқастың жағдайын бағалау;
- медициналық мекемелерде санитариялық-гигиеналық және эпидемияға қарсы режимді сақтау;
- эпидемияның шұғыл жағдайында жаппай зақымдану ошағындағы тұрғындарға медициналық көмек көрсету;
- жаңа ақпараттық технологияларды, әдістемелерді, тәсілдерді, ақпараттарды беру және сақтауды қолдану;
- науқасты реабилитациялауға және әлеуметтік қорғаныс органдарының, қайырымдылық қызметтерімен бірлесіп интернат үйлеріне, жалғызбастылар хоспистеріне, қарттарға, мүгедектерге және созылмалы ауруы бар науқастарға көмек көрсету және орналастыруды ұйымдастыруға қатысу;
- науқастармен және олардың жанұяларымен бірігіп жұмыс жасау, науқастың құқығын сақтау және әртүрлі жас топтарындағы тұрғындардың денсаулығын демеу және нығайту жөнінде шаралар жүргізу;
- науқастардың денсаулығы үшін қатерлі ықпалдар (физикалық, психикалық, әлеуметтік, экологиялық және т.б) жөніндегі және осы ықпалдардың денсаулыққа әсері жөніндегі сұрақтар бойынша тұрғындарға кеңес беру;
- әр жас кезеңіндегі науқасты және оның жанұясын денсаулық сақтау мәселелері бойынша оқыту, күтім көрсету;
- ерте жастағы балаларды тамақтандыру (емшек сүтімен, қосымша), психоәлеуметтік дамуы, шынықтыру, балаларды мектепке дейінгі мекемелерге, мектепке, кәсіптік бейімдеу мәселелері бойынша кеңестер жүргізу;
- әр жас кезеңіндегі балалардың нервтік-психикалық дамуы, имуннопрофилактика, диспансерлік бақылау жөніндегі сұрақтар бойынша кеңес беру;
- қазіргі тәсілдерді қолдана отырып диагностикалау және салыстырмалы диагностика жүргізу, сондай ақ балаларда жиі кездесетін ауруларды емдеу және алдын – алуды жүзеге асыру;
- алғашқы медициналық-санитариялық ұымдарда нормативтік құжаттарды рәсімдеу;
- қызметтестермен бірігу және бірлесе жұмыс істеу;
- аурулардың алдын - алу және салауатты өмір салтын насихаттау.

«Акушер» біліктілігіне арналған оқу бітірушілердің кәсіптік қызметтерінің түрлері:

	- закапывать капли, закладывать мази; - накладывать моно- и бинокулярные повязки.		
Б1			
- владеть навыками наблюдения и ухода за больными с заболеваниями глазодвигательного аппарата.	- определение нарушения аккомодации; - определение аномалии рефракции; - уметь подобрать и выписать простые очки; - определить угол косоглазия; - определять паралитическое косоглазие; - осуществлять уход за больными с заболеваниями глазодвигательного аппарата.	- знать клинику аномалий рефракции; - понятие о пресбиопии; - понятие о косоглазии; - знать факторы риска при отдельных видах заболевания.	- Л.А. Дубовская «Глазные болезни»; - предметы ухода; - таблицы.
В1			
- владеть навыками ухода за больными с патологией заднего отрезка глазного яблока, с заболеваниями хрусталика, сетчатки и зрительного нерва.	- определять остроту зрения; - определять поле зрения; - определять светоощущения; - выписать рецепт на медикаменты;	- знать клинику и лечение хориоретинитов, иридиоциклита; - знать клинику и лечение катаракты; - факторы риска при отдельных видах заболевания	- Л.А. Дубовская «Глазные болезни»; - таблицы; - предметы ухода.
Г1			
- владеть навыками ухода за больными с глаукомой; организации работы медико-генетических консультаций, а также правил санитарно-эпидемического режима в офтальмологических отделениях.	- определять внутриглазное давление; - осуществлять уход за больными с глаукомой. - соблюдение санитарно-эпидемического режима в отделении; - провести дезинфекцию предметов ухода.	- знать клинику и лечение глаукомы; - задачи и работа медико-генетических консультаций; - правила проведения дезинфекции.	- Л.А.Дубовская «Глазные болезни»; - предметы ухода.

55 Профиль компетенции – Физиотерапия и массаж

Профиль компетенции физиотерапия и массаж	После окончания обучения, обучающийся будет владеть знаниями в области клинической медицины, изучающая лечебные свойства физических факторов и разрабатывать методы их применения для лечения и профилактики болезней, а также для медицинской реабилитации.
Область компетенции А - введение. Организация физиотерапевтической помощи в Казахстане. Электролечение. Гальванизация и электрофорез. Импульсные токи низкой частоты и низкого напряжения.	После окончания обучения обучающийся будет владеть знаниями о действие на организм электрических токов, владеть навыками применения с лечебной целью непрерывного постоянного электрического тока малой силы и низкого напряжения, владеть знаниями применения с лечебной целью импульсной электротерапии.

	- знать понятие о пресбиопии; - суметь подобрать и выписать простые очки; - определить угол косоглазия; - определять паралитическое косоглазие; - осуществлять уход за больными с заболеваниями глазодвигательного аппарата.
Область компетенции В - организация медицинской помощи больным с патологией заднего отрезка глазного яблока, с заболеваниями хрусталика, сетчатки и зрительного нерва	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками ухода за больными с патологией заднего отрезка глазного яблока, с заболеваниями хрусталика, сетчатки и зрительного нерва.
Модуль компетенции В1	- знать клинику и лечение хориоретинитов, иридиоциклита; - знать клинику и лечение катаракты; - знать клинику и лечение глаукомы; - уметь определять остроту зрения и поле зрения; - выписать рецепт на медикаменты; - осуществлять уход за больными с патологией заднего отрезка глазного яблока, с заболеваниями хрусталика, сетчатки и зрительного нерва;
Область компетенции Г - глаукома. Профилактика заболеваний глаз. Инфекционная безопасность.	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками ухода за больными с глаукомой; организации работы медико-генетических консультаций, а также правил санитарно-эпидемического режима в офтальмологических отделениях.
Модуль компетенции Г1	- определять внутриглазное давление; - осуществлять уход за больными с глаукомой; - определить задачи и работу медико-генетических консультаций в семьях с наследственными заболеваниями глаз; - обеспечить инфекционную безопасность при работе больному и медицинским работникам, соблюдая санитарно-эпидемический режим в отделении, а также правила дезинфекции предметов ухода за пациентами.

Спецификация модуля:

Наименование модуля: **Офтальмология**

Задача модуля: Владеть навыками ухода и наблюдения за больными в офтальмологической практике. Владеть методикой обследования

Действие	Умения	Знания	Ресурсы
А1			
- владеть навыками наблюдения и ухода за больными в офтальмологической практике.	- владеть навыками опроса больных с заболеваниями глаза с целью сбора анамнеза заболевания и жизни; - оценивать отношение больного к своему состоянию, его нервно-психический и социальный статус; - владеть методикой обследования зрительных функций больного.	- знать функции зрительного анализатора; - определять остроту зрения, - иметь понятие о цветоощущении; - знать о периферическом зрении, характере зрения.	- Л.А. Дубовская «Глазные болезни»; - таблицы; - настольный периметр; - цветовые тесты.

- әртүрлі саладағы акушерлік және гинекологиялық бөлімшелерде, перинаталды орталықтарда және анамен баланың денсаулығын сақтау орталығында, әйелдер кеңесінде, стационарлық және емханалық типтегі медициналық ұжымдардың бөлімдерінде және диагностикалық – көмек көрсету қызметтерінде жүкті, босанатын, босанған, гинекологиялық науқастарға емдік – диагностикалық көмек көрсету;
- асқынбаған туытта өздігінше, ал патологиялық туыт кезінде және туыттан кейінгі кезеңде дәрігер акушер-гинекологпен бірігіп медициналық көмек көрсету;
- мамандықтың саласы бойынша жіті аурулар және келеңсіз жағдайларда дәрәгерге дейінгі шұғыл медициналық көмек көрсету;
- бөлімшелерде (әйелдер кеңесінде, бөлмеде) санитарлық – гигиеналық және санитарлық – эпидемиологиялық түзімдерді сақтау;
- нормативті медициналық іс-құжаттарды алғашқы медико-санитарлық ұжымдарда ұйымдастыру;
- эпидемия жағдайында, көлемді зақымдану ошақтарында келеңсіз жағдайларда тұрғындарға медициналық көмек көрсету;
- гинекологиялық ауруларды айқындау мақсатында әйелдерді алдын - ала қарау;
- пациенттің әлеуметтік тұрмыстық жағдайын, жанұя жағдайын ескере отырып, денсаулығына ықпал ететін физикалық, психикалық, әлеуметтік және мәдени қауіп қатер ықпалдарын анықтау;
- тұрғындар арасында, сондай - ақ жасөспірімдер арасында жоспарланбаған жүктіліктің алдын алу үшін контрацепцияның заманауи әдістерін және жыныстық қатынас арқылы жұғатын аурулардың алдын алу үшін қажетті әдістерді енгізу шараларын жүргізу;
- акушерия – гинекология саласындағы медициналық ұжымдарддың құрылымдық бөлімдеріндегі пациенттердің және медицина қызметкерлерінің инфекциялық қауіпсіздігін және инфекциялық бақылау жүйесін жүзеге асыру.

6 Білім алушылардың дайындық деңгейіне қойылатын талаптар

6.1 Мамандық бойынша білім беретін оқу бағдарламасын меңгеру нәтижесінде **білім алушы:**

- 0301013 - «Фельдшер» және 0301023 - «Акушер» біліктілігі бойынша бүтіндей оқу-тәрбие процесі барысында қалыптасатын маманның біліктілік деңгейіне сәйкес келетін **базалық құзыретке** ие болуы тиіс.

БҚ – 1 кәсіби іс-әрекетке байланысты шет тіліндегі және қазақ (орыс) тілдеріндегі мәтіндерді сөздікпен аудару және оқуға қажетті лексикалық және грамматикалық минимумдарды меңгеру;

БҚ – 2 Қазақстан тарихының тарихи құбылыстарын және үрдістерін оқу барысында шынайы-тарихи жағдайларды талдау іскерліктерін меңгеру;

БҚ – 3 денсаулықты шынықтыру, өмірлік және кәсіби мақсаттарға жету үшін дене шынықтыру - спорттық іс-әрекеттерді қолдана білу;

БҚ – 4 әлемнің және аймақтың негізгі тарихи-мәдени орталықтарын, мәдениет түрлерін және этникалық құндылықтары жайлы түсінігі болу;

БҚ – 5 қоғамда адамдар арасындағы қатынасты реттеу адамгершілік ережелерін, диалектикалық дамудың негізгі заңдары мен заңдылықтарын білу, тәжірибеде негізгі түсініктерді және заңдарды қолдана білу;

БҚ – 6 саяси жүйе және саяси тәртіп, саясатқа деген адамдардың көзқарасы жайлы түсінігі болу;

БҚ –7 экономика негізі жайлы жалпы ережені білу, экономика негіздерін меңгеру, елдегі және шетелдегі экономикалық жағдайларды меңгеру;

БҚ – 8 қазіргі компьютерлік технологиялар жайлы және де оларды қазіргі медицинада қолдану жайлы түсінігі болу, кәсіби іс-әрекетте қазіргі ақпараттық технологияларды қолдана білу;

БҚ – 9 рецепт жазу, гректік-латындық терминдердің мағынасын түсіндіру, дәрілік заттардың фармакодинамикасының және фармакокинетикасының жалпы заңдылықтарын білу;

БҚ–10 өмірдің пайда болуы және дамуының жалпы заңдылықтарын, тіндердің жасушаларының қызметін және құрылысын, мүшелер мен жүйелердің қалыпты және патологиялық жағдайларын білу;

БҚ- 11 тұқым қуалайтын аурулардың түрлерін және айқындау әдістерін меңгеру және клиникалық пәндерді өту кезінде алған білімдерін қолдана білу;

БҚ- 12 аурудың пайда болуында, дамуында, соңында және организмнің жауап қайтару жағдайына әсер ететін себептерді және адам денесіндегі барлық мүшелер мен тіндердің құрылымын және орналасуын, олардың негізгі атқаратын қызметтерін білу және алған білімдерін клиникалық тәжірибеде қолдана білу;

БҚ- 13 жас кезеңдері бойынша адам физиологиясын білу және оларды арнайы пәндерде қолдана білу;

БҚ- 14 патологиялық реакциялардың сипатын анықтау, микропрепараттар бойынша әртүрлі патологиялық процестерді микроскопиялау және салыстыру тәсілдерін игере білу;

БҚ- 15 микробтардың, вирустардың табиғатын, олардың инфекциялық үрдістердің дамуындағы маңызын, инфекциялық бақылау және медициналық мекемелердегі медицина қызметкерлерінің инфекциялық қауіпсіздігін білу.

6.2 Мамандық бойынша білім беретін оқу бағдарламасын меңгеру нәтижесінде **білім алушы:**

- 0301013 - «Фельдшер» және 0301023 - «Акушер» біліктілігі бойынша кәсіптік қызметтің негізгі түрлеріне сәйкес келетін **кәсіптік құзыретке** ие болуы тиіс.

КҚ- 1 мейірбикелік күтім ұйымдастыру және науқастарды қадағалау, манипуляцияларды және дағдыларды орындау іс әрекеттерін игеру;

КҚ– 2 мүшелер мен жүйелердің қызметінің бұзылуының негізгі симптомдарын және синдромдарын білу, науқастарды зертханалық және аспапты тексеру әдістеріне дайындау әдістемелерін игеру;

КҚ– 3 ересек және балалы тұрғындар арасында дәрігерге дейінгі және білікті медициналық шұғыл көмек көрсету, медициналық көмек көрсету сапасының халықаралық стандарттар аумағында құзырлы болу;

КҚ– 4 санитарлық – гигиеналық, эпидемияға қарсы жұмыстарды ұйымдастыру және жүргізе білу;

КҚ – 5 науқастармен, науқастың туыстарымен, әлеуметтік қызмет мүшелерімен және қызметтестермен тиімді қарым- қатынас құрастыру және жүргізе білу;

гортани, пищевода и трахеи.	гортани; - уметь подготовить трахеобронхоскопический набор; - осуществлять уход за больными с трахеотомией.	гортани и пищевода; - факторы риска при отдельных видах заболевания.	- муляжи; -предметы ухода.
Г1			
- владеть навыками ухода за больными с заболеваниями уха.	- владеть методикой удаления инородного тела наружного слухового прохода; - владеть методикой наложения согревающего компресса на ухо, промывания уха, взятие мазка из уха на бак посев; - осуществлять уход за больными в послеоперационном периоде.	- распознавать симптомы при заболеваниях уха (мастоидит, отит);	- таблицы; - плакаты; - стандарты; - ситуационные задачи; - муляжи; - предметы ухода.
Д1			
- владеть навыками соблюдения правил санитарно-эпидемического режима в отделениях отоларингологии.	- соблюдение санитарно-эпидемического режима в отделении; - провести дезинфекцию предметов ухода.	- правила проведения дезинфекции.	- предметы ухода.

54 Профиль компетенции – Офтальмология

Профиль компетенции - офтальмология	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками наблюдения и ухода за больными в отделении офтальмологии, знать анатомическое строение органа зрения, функции органа зрения, владеть методикой обследования зрительных функций, обладать знаниями по диагностике заболеваний глаза, а также методами лечения различных заболеваний глаза.
Область компетенции А - общие вопросы организации медицинской помощи больным в офтальмологии:	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками наблюдения и ухода за больными в офтальмологической практике, оценивать отношение больного к своему состоянию, его нервно-психический и социальный статус; подготовки больного к осмотру и методикой обследования.
Модуль обучения А1	- владеть навыками опроса больных с заболеваниями глаза с целью сбора анамнеза заболевания и жизни; - оценивать отношение больного к своему состоянию, его нервно-психический и социальный статус; - владеть методикой обследования зрительных функций больного.
Область компетенции Б - организация медицинской помощи больным с заболеваниями глазодвигательного аппарата:	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками ухода за больными с заболеваниями глазодвигательного аппарата.
Модуль обучения Б1	- владеть навыками определения нарушения аккомодации; - владеть навыками определения аномалии рефракции; - знать клинику аномалий рефракции;

Модуль компетенции В1	- знать клинику и лечение острых и хронических ларингитов; - знать клинику и диагностику инородных тел гортани и пищевода; - владеть навыками оказания доврачебной помощи при стенозе и отеке гортани; - осуществлять уход за больными с трахеотомией.
Область компетенции Г - организация медицинской помощи больным с заболеваниями уха.	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками ухода за больными с заболеваниями уха.
Модуль компетенции Г1	- распознавать симптомы при заболеваниях уха (мастоидит, отит); - владеть методикой удаления инородного тела наружного слухового прохода; - владеть методикой наложения согревающего компресса на ухо, промывания уха, взятие мазка из уха на бак посев; - осуществлять уход за больными в послеоперационном периоде.
Область компетенции Д - инфекционная безопасность.	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками соблюдения правил санитарно-эпидемического режима в отделениях отоларингологии.
Модуль компетенции Д1	- обеспечить инфекционную безопасность при работе больному и медицинским работникам, соблюдая санитарно-эпидемический режим в отделении, а также правила дезинфекции предмета ухода за пациентами.

Спецификация модуля:

Наименование модуля: **Оториноларингология**

Задача модуля: Владеть навыками ухода и наблюдения за больными в отоларингологической практике. Владеть методикой обследования.

Действие	Умения	Знания	Ресурсы
А1			
- владеть навыками наблюдения и ухода за больными в практике оториноларингологии.	- владеть навыками опроса больных с заболеваниями лор-органов с целью сбора анамнеза заболевания и жизни; - оценивать отношение больного к своему состоянию, его нервно-психический и социальный статус; - владеть методикой обследования функции носа, функции слухового и вестибулярного анализаторов; - правила подготовки больного к осмотру.	- анатомию и физиологию носа, придаточных пазух, гортани, глотки, пищевода и уха; - правила постановки клинического диагноза на основании клинических проявлений и дополнительных исследований.	- таблицы; - плакаты; - стандарты; - ситуационные задачи; - муляжи; - предметы ухода.
Б1			
- владеть навыками наблюдения и ухода за больными с заболеваниями носа и придаточных пазух.	- владеть навыками подготовки больного к рентгенографии пазух носа; - владеть навыками забора крови на общий анализ, мазка из носа; обучения больного простейшим процедурам ухода; - проведение риноскопии носа; - осуществлять уход за больными.	- знать клинические симптомы ринита, синусита; - знать клинические симптомы фурункула носа; - диагностику инородного тела полости носа;	- таблицы; - плакаты; - стандарты; - ситуационные задачи; - муляжи; - предметы ухода.
В1			
- владеть навыками ухода за больными с заболеваниями глотки,	- уметь проводить осмотр гортани с помощью гортанного зеркала шпателя; - владеть навыками оказания доврачебной помощи при стенозе и отеке	- знать клинику и лечение острых и хронических ларингитов; - знать клинику и диагностику инородных тел	- таблицы; - плакаты; - стандарты; - ситуационные задачи;

КҚ – 6 клиникалық симптомдарды анықтауды, болжама диагноз қоюды, ауру балаларды күтуді жүргізе білу;

КҚ – 7 баланың дұрыс физикалық және физикалық дамуын қамтамасыз етуге бағытталған алдын – алу шараларының дағдыларын игеру;

КҚ – 8 әртүрлі зақымдануларда алғашқы медициналық көмек көрсету тәсілдерін игеру, хирургиялық науқастарды күту әдістерін, өкпелі-жүректік жандандыру әдістерін игеру;

КҚ – 9 гинекологиялық бөлімшелерде және босану үйлерінде арнайы манипуляцияларды орындау және күтім дағдыларын игеру;

КҚ – 10 зақымданған және жарақаттанудың негізгі симптомдарын, диагностика әдістерін, емдеу және шұғыл жәрдем көрсетуді білу және апат аймақтарында жұқпалы аурулардың пайда болу мүмкіндіктерін ескерту және келеңсіз жағдайларда тұрғындардың денсаулығын сүйемелдеу негіздерін білу;

КҚ – 11 барлық жас кезеңдерінде аурулар дамуында және критикалық жағдайларда белсенді терапия және жансақтау әдістемелерін игеру және аурухана жағдайында науқастарды реабилитациялау және қалпына келтіру емін жүргізуді білу;

КҚ – 12 конфликттерді шешудің дағдыларын, коммуникативті дағдыларды игеру, алған білімдерін күнделікті өмірде және кәсіптік жұмыста қолдану, науқастармен, олардың туысқандарымен, қызметтестермен сұқбаттасу этико-деонтология негізіндегі дағдыларды игеру.

6.3 Мамандық бойынша білім беретін оқу бағдарламасын меңгеру нәтижесінде **білім алушы:**

- 0301013 - «Фельдшер» және 0301023 - «Акушер» біліктілігі бойынша кәсіптік қызметтің негізгі түрлеріне сәйкес келетін **арнайы құзыретке** ие болуы тиіс.

АҚ – 1 күтім бойынша барлық манипуляцияларды өздігінше орындау, медициналық мекемелерде нормативті және медициналық құжаттарды рәсімдеу;

АҚ – 2 ішкі мүшелердің ауруларының симптомдарын анықтауды игеру, манипуляциялар іс әрекетін игеру;

АҚ – 3 медицина қызметкерлерін және науқастарды инфекциялық қауіпсіздігін және инфекциялық бақылау талаптарын орындау;

АҚ – 4 дәрігер тағайындаған емдік, диагностикалық, алдын-алу шараларын орындай білу;

АҚ – 5 күрделі манипуляцияларды жүргізу кезінде аспаптарды дайындау және дәрігерге көмектесуді игеру;

АҚ – 6 физиотерапиялық әдістердің негізгі түрлерін орындау, емдік гимнастика бойынша сабақ жүргізу, массаж әдістерін игеру, психотерапия элементтерін қолдана білу;

АҚ – 7 инфекция ошағында эпидемияға қарсы шараларды және иммунопрофилактика іс әрекеттерін игеру;

АҚ – 8 кезек күттірмейтін операциялар үшін науқастарды зертханалық, функционалды, аспапты тексеру әдістеріне даярлау іс әрекеттерін игеру;

АҚ – 9 нақты науқастағы дәрілік заттың әсерін бағалау, дәрілермен уланғанда дәрігерге дейінгі көмек көрсете білу;

АҚ – 10 контрацепция әдісімен жанұя құруды жоспарлау бойынша кеңес жүргізе білу;

АҚ – 11 жандандыру, жансақтау, емдеу-сауықтыру, санитарлық-гигиеналық, санитарлық – ағарту шараларын кәсіптік құзырлығымен орындай білу;

АҚ – 12 ауыр және терминальды жағдайдағы науқастардағы негізгі симптомдар мен синдромдарды айқындау және жағдайын бағалау, кезек күттірмейтін жағдайларда дәрігерге дейінгі шұғыл көмек көрсету;

АҚ – 13 өмірге қауіп төндіретін және шұғыл жағдайларда медициналық көмек көрсете білу;

АҚ – 14 салауатты өмір салтын насихаттау, аурулардың алдын алу шараларын жүргізу;

АҚ – 15 емдеу – қорғау, санитарлық – гигиеналық, санитарлық – эпидемиологиялық тізімдерінің талаптарын орындай білу;

АҚ – 16 зертханалық тексерулерге материал жинауды жүзеге асыра білу;

АҚ – 17 дәрігерге дейінгі арнайыланған медициналық көмек көрсету;

АҚ – 18 гинекологиялық аурулардың емін және клиникалық симптоматикасын және гинекологиялық шұғыл жағдайларда және олардың алдын алуды білу;

АҚ – 19 әйел жыныс мүшелерінің қатерлі және қатерлі емес ісіктерінің клиникалық белгілерін, олардың диагностикасын, емдеу принциптерін және алдын алу шараларын білу;

АҚ – 20 әйелдерді диспансерлеуді ұйымдастыру және жүргізу, оның тиімділігін және гинекологиялық науқастарды ауруханаға жатқызу көрсеткіштерін білу;

АҚ - 21 жанұяны жоспарлаудың, гинекологиядағы емнің және алдын-алудың заманауи әдістерін білу.

7 Білім алушылардың оқу жүктемесінің максималды көлемі

Білім алушылардың оқу жүктемесінің барынша көп көлемі аудиториялық және аудиториядан тыс оқу жұмысының барлық түрлерін қоса алғанда, аптасына 54 сағаттан аспауы тиіс.

Күндізгі оқу нысаны кезінде оқыту уақытының жалпы теориялық оқытуы аптасына 36 сағаттан аспауы керек (көрсетілген көлемге факультативтік пәндер мен консультациялар кірмейді). Толық оқу жылындағы оқу уақытының көлемі, каникул уақытын (11 аптадан кем емес) және мерекелік күндерді (1 апта) есептемегенде, 40 аптадан асырмай құрастырылады.

Оқытуға жоспарланатын уақыттың жалпы бюджеті тиісті білім беру оқу бағдарламалары мен оқу жоспарларының құрылымын әзірлеу барысында ескеріледі.

Білім алушылардың оқу жүктемесінің көлемін анықтау кезінде білім беру мекемесі:

- мамандықтар бойынша оқу бағдарламаларына өзіндік пәндер және қосымша тақырыптар мен бөлімдерді енгізуге және өндірістік оқыту мен кәсіптік практиканың оқу уақытының көлемін ұлғайту арқылы теориялық және практикалық даярлықты кеңейту және (немесе) тереңдетуге;

- типтік оқу жоспарында берілген арнайы циклдың 15-25% шамасында қазіргі уақытқа сай технологияларды пайдалана отырып оқыту уақытының көлемін өзгертуге.

- кәсіби қызығушылығына қарай (пәндер, білім мекемесінің анықтауынша 10%-ке

	реабилитационных мероприятии; - владеть навыками ухода за пациентами.		
Г1			
- владеть знаниями о причинах возникновения и распространения эпилепсии, наследственный фактор, патогенез, клинических формах; - владеть навыками исследования психического статуса, знать методику обследования и постановку доврачебного диагноза.	- владеть навыками распознания первых признаков эпилептических припадков; - владеть навыками оказания доврачебной помощи при эпистатусе; - владеть навыками оценки состояния эпилептическом припадки; - владеть навыками ухода за пациентом.	- знать причины возникновения психических заболеваний; - знать этиопатогенез и клинические проявления заболевания; - знать методику обследования и постановку доврачебного диагноза.	- учебник Г.В. Морозов «Нервные и психические болезни»; - рабочая программа; - методическая разработка; - плакаты; - стандарты.

53 Профиль компетенции - Оториноларингология

Профиль компетенции-оториноларингология	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками обследования, диагностики, наблюдения и ухода за больными в отделении отоларингологии.
Область компетенции А - общие вопросы организации медицинской помощи больным в оториноларингологии:	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками наблюдения и ухода за больными в оториноларингологической практике, оценивать отношение больного к своему состоянию, его нервно-психический и социальный статус; подготовки больного к осмотру и методикой обследования.
Модуль обучения А1	- владеть навыками опроса больных с заболеваниями лор органов с целью сбора анамнеза заболевания и жизни; - оценивать отношение больного к своему состоянию, его нервно-психический и социальный статус; - владеть методикой обследования функции носа, функции слухового и вестибулярного анализаторов; - правила подготовки больного к осмотру;
Область компетенции Б - организация медицинской помощи больным с заболеваниями носа и придаточных пазух.	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками ухода за больными с заболеваниями носа и придаточных пазух.
Модуль обучения Б1	- владеть навыками подготовки больного к рентгенографии пазух носа; - владеть навыками забора крови на общий анализ, мазка из носа; - обучения больного простейшим процедурам ухода; - проведения риноскопии носа; знать правила постановки клинического диагноза при заболеваниях носа и придаточных пазух; придаточных пазух; - осуществлять уход за больными.
Область компетенции В - организация медицинской помощи больным с заболеваниями гортани, трахеи, глотки и пищевода.	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками ухода за больными с заболеваниями гортани, трахеи, глотки и пищевода.

шизофрении; клинические проявления и формы шизофрении; - владеть навыками ухода за пациентами;	- владеть навыками по уходу за пациентами; - владеть навыками составления плана лечения;	проявлениях заболевания; - знать течение и типы течения шизофрении; - знать формы шизофрении;	- рабочая программа; - методическая разработка; - плакаты; - стандарты;
А2			
- владеть навыками составления плана лечение МДП; знать клинику типичного депрессивного и маниакального приступов; - владеть навыками ухода за пациентами.	- владеть навыками проведения дифференциального диагноза; - владеть навыками по уходу за пациентами; - владеть навыками наблюдения за пациентами в состоянии маниакально-депрессивного психоза; - владеть навыками составления плана лечения.	- владеть знаниями о этиопатогенезе и клинических проявлениях заболевания; - знать клинику маниакально-депрессивного психоза.	- учебник Г.В. Морозов «Нервные и психические болезни»; - рабочая программа; - методическая разработка; - плакаты; - стандарты.
Б1			
- владеть знаниями о причинах и клинических проявлений наследственных форм заболевания; - владеть навыками составления плана лечения и проведение реабилитационных мероприятии больным олигофренией;	- владеть навыками проведения дифференциальной диагностики; - владеть навыками составления плана лечения; - владеть навыками проведения реабилитационных мероприятии пациентам; - владеть навыками ухода за пациентами.	- владеть знаниями о клинических проявлениях олигофрении; - знать разделение олигофрении по степени задержки интеллектуального развития; - владеть знаниями клинических проявлений психогенных заболеваний.	- учебник Г.В. Морозов «Нервные и психические болезни»; - рабочая программа; - методическая разработка; - плакаты; - стандарты.
В1			
- владеть знаниями о причинах возникновения психических и поведенческих расстройств при алкоголизме, наркомании; - владеть навыками составления плана лечения алкоголизма и наркомании;	- владеть навыками диагностики алкоголизма и алкогольных психозов; - владеть навыками составления плана лечения алкоголизма и наркомании; - владеть навыками проведения реабилитационных мероприятий при алкоголизме и наркомании;	- знать клинические проявления алкогольного психоза; - знать стадии алкоголизма; - знать клинические проявления и виды наркомании; - знать понятия: психиатрическая, физическая зависимость и толерантность;	- учебник Г.В. Морозов «Нервные и психические болезни»; - рабочая программа; - методическая разработка; - плакаты; - стандарты;
В2			
- владеть навыками неотложной психиатрической помощи при суицидальном поведении, психомоторном возбуждении, эпилептическом статусе, фебрильной шизофрении, алкогольном делирии.	- владеть навыками оказания доврачебной психиатрической помощи; - владеть навыками наблюдения за психиатрическими пациентами; - владеть навыками составления плана лечения и проведения	- знать методику обследования; - владеть знаниями о состоянии пациента.	- учебник Г.В. Морозов «Нервные и психические болезни»; - рабочая программа; - методическая разработка; - плакаты; - стандарты.

дейін) жұмыс берушілерді қанағаттандыруға бағытталған пәндерді енгізу.

8 Білім беру бағдарламасының мазмұнына қойылатын талаптар

8.1 Білім беру бағдарламасының құрылымы 030100 0 «Емдеу ісі» мамандығы бойынша пәндер тізімі мен оқушылардың оқу жұмыстарының түрлерінен біріктірілген төмендегі циклдар тізбесін анықтайды:

- жалпы білім беру пәндер (ЖБП);
- жалпы гуманитарлық пәндер (ЖГП);
- әлеуметтік-экономикалық пәндер (ӘЭП);
- жалпы кәсіби пәндер (ЖКП);
- арнайы пәндер (АП);
- өндірістік оқыту (ӨО);
- кәсіби практика (КП);
- жұмыс берушілердің талаптарын ескере отырып білім беру ұйымдары таңдайтын пәндер (БҰТП);
- емтихандар (Е);
- консультациялар (К);
- факультативтік сабақтар (Ф).

8.2 030100 0 - «Емдеу ісі» мамандығы 030101 3 - «Фельдшер», 030102 3 - «Акушер» біліктіліктері бойынша кәсіптік білім беру бағдарламасының мазмұны мен көлемі типтік оқу жоспарымен және типтік оқу бағарламаларымен анықталады.

8.3 Типтік оқу жоспары мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарты-ның негізгі бөліктерінің бірі болып табылады. 030100 0 - «Емдеу ісі» мамандығы 030101 3 - «Фельдшер», 030102 3 - «Акушер» біліктіліктері бойынша білім алушылар-дың даярлық деңгейіне қойылатын мемлекеттік талаптарды іске асыруға, техникалық және кәсіптік білім беру мекемелерінің оқу жоспарын құрастыру негізі болады, оқудың кодын және бейінін, мамандандырылуын, базасын, нысанын және оқыту нормативтік мерзімін көрсетеді.

Типтік оқу жоспары циклдар бойынша оқу пәндерін, пәндерді зерделеуге арналған оқу уақытының көлемін, зерделеу тәртібін және бақылау түрлерін қарастырады.

Барлық пәндер бойынша сынақтар зерделеуге берілген уақытқа байланысты өткізіледі, ал емтихандар аралық аттестацияға берілген мерзімге сай өтеді.

8.4 0301013 - «Фельдшер» және 0301023 - «Акушер» біліктіліктерімен 0301000 - «Емдеу ісі» мамандығы бойынша техникалық және кәсіптік білімнің білім беретін оқу бағдарламаларының мазмұны:

- 051301 - «Жалпы медицина» мамандығы бойынша медициналық жоғары оқу орнының 1-курсының білім беру бағдарламаларымен техникалық және кәсіптік білімнің интеграцияланған білім беру бағдарламаларын;
- кәсіптік қызмет объектісіне сәйкес оқылатын жалпы білім беретін пәндері;
- кәсіби біліктіліктің негізін құрайтын арнайы пәндерді;
- өндірістік және кәсіптік практикадан өтумен кәсіптік және арнайы пәндер бойынша зертханалық - практикалық сабақтарды орындауды оқытуды қарастырады.

8.5 030100 0 - «Емдеу ісі» мамандығы 030101 3 - «Фельдшер», 030102 3 - «Акушер» біліктіліктері бойынша білім беретін оқу бағдарламасының мазмұнында:

- халыққа медициналық көмек көрсету сапасын жетілдіру бойынша денсаулық сақтау саласындағы қазіргі ғылыми жетістіктерінің көрініс табуы;
- оқу үрдісін ұйымдастыру стандарттарын ескеру;
- тиісті деңгейлі білікті мамандардың қажетті құзыреттері енгізілуі;
- модульдік оқытудың технологияларын пайдалану мүмкіндігі қарастырылуы тиіс.

8.6 Жалпы білім беру оқу бағдарламаларының мазмұны пәндер жиынтығымен анықталады (ЖГП, ӘЭП - негізгі орта білім базасында әзірленген оқу жоспары) оның көлемі білім беру оқу бағдарламасының жалпы көлемінің 30-35% - ын құрайды.

8.7 Кәсіптік қызметтің теориялық және тәжірибелік негізін бейнелейтін білім беру оқу бағдарламаларының жалпы кәсіптік білім беру, арнайы пәндер, өндірістік оқыту мен кәсіптік практика бойынша мазмұны білім беру бағдарламаларының жалпы көлемінің 65-70%-ын құрайды.

8.8 Техникалық және кәсіптік білімнің білім беру оқу бағдарламалары 030100 0 - «Емдеу ісі» мамандығы 030101 3 - «Фельдшер», 030102 3 - «Акушер» біліктіліктері бойынша жоғарыда 8.1 тармағында көрсетілген кәсіптік дағдыларды бекіту бойынша барлық пәндер циклы мен оқу жұмысының түрлерін енгізуге тиісті.

8.9 Білім беретін оқу бағдарламаларын әзірлеу мен іске асыруда техникалық және кәсіптік білім беру ұйымдары 030100 0 «Емдеу ісі» мамандығы 030101 3 «Фельдшер», 030102 3 «Акушер» біліктіліктері бойынша:

- кәсіптік оқу бағдарламаларын игеруге бөлінген жалпы оқу уақытының көлемін сақтағанда цикл үшін 15-25% шамасында және циклге кірген пәндер үшін 10-20% шамасында оқу материалын игеруге бөлінген оқу уақытының көлемін өзгертуге;
- жалпы құзыреттердің дамуы және кәсіптік құзыреттерін қалыптастыру бағдарламаларын игерудің негізгі нәтижелері болып табылатын оқытудың әртүрлі технологияларын, нысандарын, тәжірибелік-бағытталған оқытуды қарастыратын оқу процесін ұйымдастыру және бақылау әдістерін таңдауға құқылы.

8.10 Техникалық және кәсіптік білім берудің оқу бағдарламаларына 030100 0 - «Емдеу ісі» мамандығы бойынша міндетті пәндермен қатар, таңдаулы пәндерді, факультатив сабақтар мен консультацияларды кіргізеді.

Консультациялар мен факультатив сабақтар білім алушылардың жеке қабілеттері мен мүдделерін қамтамасыз етуге бағытталған.

8.11 Техникалық және кәсіптік білімнің білім беретін оқу бағдармаларын 030100 0 - «Емдеу ісі» мамандығы бойынша іске асыру базалық жоғары білімі бар, пән бейініне сәйкес педагогикалық, ғылыми - әдістемелік, денсаулық сақтау саласында практикалық қызметпен айналысатын ғылыми - педагогикалық кадрлармен қамтамасыз етіледі.

Орта медициналық білімі бар маманды дайындау стандартын жүзеге асыру жоғары дәрежедегі оқыту үрдісімен қамтамасыз етілуі қажет.

Өз мамандығына деген құрметті қалыптастыру үшін оқыту үрдісінде білім алушыға үздіксіз мотивациялық, еркін және эмоционалды ортасына әсер етіп отыру қажет. Бұл үшін қолданылады:

- танымдылық белсенділігін максималды жігерлендіру әдістері (семинарлар, тәжірибелік сабақтар, пікірталастар);
- білім алушының қорында бар білімге қарағанда кең көлемдегі және тереңдетілген білімді талап ететін жағдай жасау;
- тәжірибеде алған білімдерін, сондай ақ жүре жинаған білімдерін және іскерліктерін творчестволы пайдалануды талап ететін мысалдарды талдау;
- оқытуда өз күштеріне сенімділігін тудыратын жетістік эмоциясын құрастыру.

Пәндер оқытуда тәжірибелік денсаулық сақтау саласында істейтін бірінші және жоғары біліктілік категориясы бар мамандарды шақыруға болады.

8.12 Кәсіптік практиканы ұйымдастыру:

- оқу тәжірибесін;
- оқу өндірістік тәжірибені;
- диплом алды (кәсіби) тәжірибені өтеуді қамтиды.

Практикалық сабақтың, оқу-өндірістік тәжірибенің оқу бағдарламасының мазмұны

Модуль обучения Б1	- знать этиопатогенез и клинические проявления олигофрении; - знать разделения олигофрении по степеням задержки интеллектуального развития; - знать клинические проявления психогенных заболеваний. - знать клинические проявления неврозов; - владеть навыками проведения дифференциальной диагностики; - владеть навыками составления плана лечения и реабилитации пациентов.
Область компетенции В - хронический алкоголизм. Наркомания. Особенности ухода за пациентами. Стандарты оказания неотложной психиатрической помощи на госпитальном этапе.	После окончания обучения обучающийся будет знать причины возникновения психических и поведенческих расстройств вследствие употребления алкоголя, лекарственных и нелекарственных средств отнесённым законом к наркотическим веществам; клинические проявления стадии алкоголизма, а также алкогольного психоза (делирий); клинические проявления и виды наркомании; владеть навыками составлений плана лечения алкоголизма и наркоманий; - владеть навыками неотложной психиатрической помощи при суицидальном поведении, психомоторном возбуждении, эпилептическом статусе, фебрильной шизофрении, алкогольном делирии.
Модуль компетенции В1	- владеть знаниями о причинах возникновения психических и поведенческих расстройств вследствие употребления алкоголя; - владеть знаниями о причинах возникновения психических и поведенческих расстройств вследствие употребления лекарственных и нелекарственных средств отнесёнными законом к списку наркотических веществ; - знать клинические проявления алкогольного психоза (делирии) - знать клинические проявления и виды наркомании; - разбираться в понятиях психическая, физическая зависимость и толерантность; - владеть навыками составления плана лечения и профилактики алкоголизма и наркомании;
Модуль компетенции В2	- владеть навыками доврачебной психиатрической помощи; - владеть навыками наблюдения за психиатрическими пациента - владеть навыками для составления плана лечения; - владеть навыками ухода за пациентами;
Область компетенции Г - эпилепсия. Исследования психического статуса. Особенности ухода.	После окончания обучения обучающийся будет знать причины возникновения психических заболеваний; роль наследственного фактора; клинические проявления болезни; владеть навыками исследования психического статуса; владеть навыками проведения дифференциальной диагностики; владеть навыками оказания неотложной помощи; владеть навыками составления плана лечения эпилепсии.
Модуль обучении Г1	- знать этиопатогенез и клинические проявления заболевания; - уметь диагностировать эпилептический статус в отличие от приступа истерии; - владеть навыками оказания доврачебной медицинской помощи при эпилептическом припадке; - владеть навыками составления плана лечения эпилепсии; - владеть навыками исследования психического статуса.

Спецификация модуля:

Наименование модуля: **Психиатрия**

Задача модуля: Владеть знаниями, разбираться в симптоматике психиатрических заболеваний; владеть методикой обследования; владеть навыками ухода и наблюдения за пациентами в психиатрической практике.

Действие	Умения	Знания	Ресурсы
А1			
- владеть знаниями о причинах возникновения и наследственного характера	- владеть навыками проведения дифференциального диагноза;	- владеть знаниями о этиопатогенезе и клинических	- учебник Г.В. Морозов «Нервные и психические болезни»;

Д1			
- иметь понятие о наследственно-дегенеративных заболеваниях, а также владеть навыками ухода за больными, владеть навыками профилактики наследственных заболеваний.	- разбираться в типах наследования патологических признаков; - владеть навыками генетических методов исследования; - владеть навыками ухода за больными с наследственно-дегенеративными заболеваниями; - владеть навыками составления родословной пробанды.	- владеть знаниями о наследственно-дегенеративных заболеваниях; - знать методы профилактики наследственных заболеваний.	- учебник Г.В. Морозов «Нервные и психические болезни»; - учебник С.М. Бортникова «СД в неврологии»; - таблицы; - плакаты.
Е1			
- владеть навыками медицинского обследования больного и правилами ухода за больными с нарушениями мозгового кровообращения.	- владеть навыками исследования высших корковых функций; - владеть навыками исследования рефлекторно-двигательной сферы; - владеть навыками исследования чувствительности; - владеть навыками по уходу за парализованными больными; - уметь проводить профилактику застойной пневмонии, пролежней, мышечных контрактур.	- знать классификацию ОНМК; - знать начальные признаки недостаточности мозгового кровообращения; - знать клинику преходящих нарушений мозгового кровообращения; - знать этиопатогенез, механизм развития и клинические формы инсультов; - знать дифдиагностику инсультов; - знать методику исследования при ОНМК.	- учебник Г.В. Морозов «Нервные и психические болезни»; - учебник С.М. Бортникова «СД в неврологии»; - таблицы; - плакаты; - набор для исследования сухожильных рефлексов; - предметы ухода.

52 Профиль компетенции – Психиатрия

Профиль компетенции – психиатрия	После окончания обучения обучающийся будет владеть знаниями о основных причинах возникновения психиатрических заболеваний, о клинических проявлениях; владеть навыками исследований; основы диагностики и лечения.
Область компетенции А - шизофрения, Маниакально-депрессивный психоз. Особенности ухода за пациентами.	После окончания обучения обучающийся будет владеть знаниями о причине возникновения и наследственного характера шизофрении; клинические проявления и формы шизофрении; владеть навыками составления лечения МДП; знать клинику типичного депрессивного и маниакального приступов; знать особенности наблюдения за пациентами с депрессивными и маниакальными психозами; владеть навыками ухода за пациентами;
Модуль обучения А1	- знать этиопатогенез и клинические проявления заболевания; - знать течение и типы течения шизофрении; - разбираться в формах шизофрении; - владеть навыками ухода и наблюдения за пациентами;
Модуль обучения А2	- знать этиопатогенез и клинические проявления МДП; - знать клинические проявления депрессивного психоза и маниакального психоза; - владеть навыками ухода и наблюдения за пациентами в состоянии маниакально-депрессивного психоза; - составления плана лечения и реабилитации пациентов.
Область компетенции Б - олигофрения, Психогенные заболевания, особенности ухода за пациентами.	После окончания обучения обучающийся будет знать причину возникновения олигофрении; клинические проявления и наследственные формы заболевания; владеть навыками проведения дифференциальной диагностики; владеть навыками составления плана лечения и реабилитации больных олигофрении; знать причины возникновения психогенных заболевании;

оқыту және біліктіліктің талаптарына сай анықталады.

Кәсіптік практика медицина мекемелерінде жұмыс берушілердің келісімі негізінде ұсынылған жеке жұмыс орындарында өткізіледі және оқыту үрдісінде алған білімдерін бекітуге, практикалық дағдыларды алып, озық тәжірибені игеруге бағытталған. Кәсіптік тәжірибе міндетті оқытудың жалпы оқу уақыты көлемінің 40%-нан кем болмауы тиіс.

8.13 Техникалық және кәсіптік білім беруді іске асыру оқу әдебиеті мен оқу-әдістемелік көрнекі құралдары кітапханалық қорының, оның ішінде электрондық оқу құралдары, аудио және бейнематериалдар, әдістемелік көрнекі құралдар, пәндер, кәсіптік тәжірибелер ұсынымдардың болуымен қамтамасыз етіледі.

8.14 Оқу процесінің материалдық-техникалық, оқу-әдістемелік қамтамасыз етілуі Қазақстан Республикасының білім беру саласындағы уәкілетті органы белгілеген нормативтік талаптарға сәйкес болуы тиіс.

8.15 Тәрбие беру бағдарламалары білім алушылардың ұлттық құндылықтарын, дамытуға ұлтжандылығымен азаматтығын қалыптастыруға, жан-жақты қызығушылығы мен қабілеттілігін дамытуға бағытталуы тиіс.

8.16 Қорытынды мемлекеттік аттестация – колледж бітірушілердің оқу жетістіктерін бақылау формасы, олардың алған білімдерімен іскерліктерінің, дағдыларының және мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартының талаптарының құзіреттілігіне сай келуін анықтауға бағытталған. Мемлекеттік аттестациялық комиссиясымен типтік оқу жоспарына сәйкес пәндер саласы бойынша (ішкі аурулар, балалар аурулары, хирургиялық аурулар, акушеия және гинекология) қойылған реттілікте бекітілген мемлекеттік кешенді емтихан түрінде жүргізіледі.

10 Кабинеттер мен лабораториялардың тізімі

1. Тіл дайындығы
2. Қазақстан тарихы
3. Дене шынықтыру
4. Әлеуметтік-экономикалық пәндер
5. Компьютерлік технологиялар
6. Қалыпты анатомия
7. Қалыпты физиология
8. Медициналық- биологиялық пәндер
9. Жалпы психология
10. Патологиялық физиология
11. Патологиялық анатомия
12. Фармакология
13. Мейірбикелік технологиялар
14. Ішкі аурулар (клиникаға дейінгі практика)
15. Балалар аурулары (клиникаға дейінгі практика кабинеттерімен)
16. Хирургиялық аурулар (клиникаға дейінгі практика кабинеттерімен)
17. Акушерия және гинекология (клиникаға дейінгі практика кабинеттерімен)
18. Жұқпалы аурулар
19. Физиотерапия, емдік дене шынықтыру, массаж
20. Дерматовенерология
21. Тіршілік қауіпсіздігінің негіздері, апаттар медицинасы.
22. Ақпараттық-әдістемелік

**** Ескерту:***

- оқу мекемесінің қажеттілігіне байланысты оқу кабинеттерін біріктіруге рұқсат

етіледі.

Қосымша
(анықтамалық)

Библиография

[1] Қазақстан Республикасының «Қазақстан Республикасындағы Тілдер туралы» Заңы 11 шілде 1997 ж. № 151

[2] Қазақстан Республикасының «Еңбек кодексі» Заңы 15 мамыр 2007ж. № 251- III ҚРЗ

Действие	Умения	Знания	Ресурсы
А1			
- владеть навыками основных принципов ухода за неврологическими больными, а также знать методику обследования и постановку доврачебного диагноза.	- владеть навыками проведения исследований неврологического статуса двигательных нарушений, нарушений в чувствительности, вегетативных расстройств и в нарушениях высших мозговых функций; - владеть навыками определения нарушения познавательной деятельности больного (нарушения ощущения, р асстройства восприятия, расстройства мышления); - владеть навыками ухода за больными в неврологическом отделении.	- владеть знаниями определения высших корковых функций; - владеть знаниями сегментарно-рефлекторной функции спинного мозга; - владеть знаниями определения функции анализаторов; - иметь понятие: парез, паралич, афазия, апраксия, агнозия.	- учебник Г.В. Морозов «Нервные и психические болезни»; - учебник С.М. Бортникова «СД в неврологии»; - таблицы; - плакаты; - набор для исследования сухожильных рефлексов; - предметы ухода.
Б1			
- владеть навыками ухода за больными с заболеваниями периферической нервной системы; за больными, страдающими остеохондрозом и нейропатией лицевого нерва.	- владеть техникой исследования о неврологических проявлениях остеохондроза позвоночника на шейном, грудном, пояснично-крестцовом уровнях; - владеть техникой определения функции лицевого нерва; - владеть техникой определения болевых точек и симптомов натяжения при остеохондрозе; - владеть навыками подготовки больного к рентгенологическому исследованию пояснично-крестцового отдела позвоночника; - владеть навыками ухода за больными с двигательными нарушениями.	- знать клинику при явлениях остеохондроза на шейном, грудном, пояснично-крестцовом уровнях; - знать болевые точки и симптомы натяжения; - знать этиопатогенез и клинические проявления нейропатии лицевого нерва.	- учебник Г.В. Морозов «Нервные и психические болезни»; - учебник С.М. Бортникова «СД в неврологии»; - таблицы; - плакаты; - набор для исследования сухожильных рефлексов.
В1			
- владеть знаниями о симптоматике открытых и закрытых травм ЦНС, а также владеть навыками ухода за больными с травмами ЦНС.	- уметь распознавать открытые и закрытые травмы ЦНС; - разбираться в общемозговых и очаговых симптомах при травмах ЦНС; - уметь распознать психические расстройства при травмах ЦНС; - владеть навыками ухода за больными с травмами ЦНС.	- знать классификацию травм ЦНС; - знать клинические проявления травм ЦНС; - знать общемозговые и очаговые симптомы.	- учебник Г.В. Морозов «Нервные и психические болезни»; - таблицы; - плакаты; - набор для исследования сухожильных рефлексов.
Г1			
- владеть знаниями и навыками для ухода за больными с заболеваниями вегетативной нервной системы и за больными с менингококковой инфекцией.	- владеть навыками оказания доврачебной помощи при вегетативных кризах и приступах мигрени; - владеть навыками подготовки больного к люмбальной пункции; - владеть навыками ухода за больными после люмбальной пункции.	- владеть знаниями о клинических проявлениях вегето-сосудистой дистонии, мигрени; - владеть знаниями о клинических проявлениях болезни Рейно; - знать проявления вегетативных кризов; - знать этиопатогенез.	- учебник Г.В. Морозов «Нервные и психические болезни»; - учебник С.М. Бортникова «СД в неврологии»; - таблицы; - плакаты; - набор для исследования сухожильных рефлексов.

инфекционными заболеваниями ЦНС.	
Модуль компетенции Г1	- владеть навыками оказания доврачебной помощи при вегетативных кризах и приступах мигрени; - владеть навыками подготовки больного к люмбальной пункции; - владеть навыками ухода за больными после люмбальной пункции; - владеть знаниями о клинических проявлениях вегето-сосудистой дистонии, мигрени; - владеть знаниями о клинических проявлениях болезни Рейно; - знать проявления вегетативных кризов; - знать этиопатогенез и клинические проявления при менингококковой инфекции;
Область компетенции Д - организация медицинской помощи больным с наследственно-дегенеративными заболеваниями нервной и нервно- мышечной систем.	После окончания обучения обучающийся должен иметь понятие о наследственно-дегенеративных заболеваниях, а также владеть навыками ухода за больными с параличами и нарушением речи; владеть навыками профилактики наследственных заболеваний.
Модуль компетенции Д1	- разбираться в типах наследования патологических признаков; - владеть навыками генетических методов исследования; - владеть навыками ухода за больными с наследственно- дегенеративными заболеваниями; - владеть навыками составления родословной пробанды; - владеть знаниями о наследственно-дегенеративных заболеваниях; - знать методы профилактики наследственных заболеваний.
Область компетенции Е - организация медицинской помощи больным с острыми нарушениями мозгового кровообращения.	После окончания обучения обучающийся должен уметь определять начальные проявления недостаточности кровоснабжения мозга, а также владеть навыками медицинского обследования больного и правилами ухода за больными с нарушениями мозгового кровообращения.
Модуль компетенции Е1	- владеть навыками исследования высших корковых функций; - владеть навыками исследования рефлекторно-двигательной сферы; - владеть навыками исследования чувствительности; - владеть навыками по уходу за парализованными больными; - уметь проводить профилактику застойной пневмонии, пролежней, мышечных контрактур. - знать классификацию ОНМК; - знать начальные признаки недостаточности мозгового кровообращения; - знать клинику преходящих нарушений мозгового кровообращения; - знать этиопатогенез, механизм развития и клинические формы инсультов; - знать дифдиагностику инсультов; - знать методику исследования при ОНМК.

Спецификация модуля:

Наименование модуля: **Неврология**

Задача модуля: Владеть знаниями о функции центральной периферической нервной системы; разбираться в симптоматике при нервных заболеваниях; владеть методикой обследования; владеть навыками ухода и наблюдения за больными в неврологической практике.

Үлгілі оқу жоспарына түсініктеме

Типтік оқу жоспары кәсіп пен мамандық бойынша техникалық және кәсіптік білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандартының негізгі компоненттерінің бірі болып табылады және білім беру бағдарламасының жалпы бағытын, көлемі мен негізгі мазмұнын айқындайды.

030100 0 - «Емдеу ісі» мамандығы 030101 3 - «Фельдшер», 030102 3 - «Акушер» біліктіліктері бойынша типтік оқу жоспары техникалық және кәсіптік білім берудің коды мен саласын, оқытуды мамандандыруын, базасын, нысаны мен оқытудың нормативтік мерзімін көрсетеді және жоғары медициналық оқыту мекемелерінің «Жалпы медицина» мамандығы бойынша 1 курс білім беру бағдарламасы мен кәсіптік және техникалық білім беру бағдарламаларын біріктіріп оқыту қарастырылған.

Жоғары медициналық оқыту мекемелерінің 1 курс бағдарламасымен интеграциялау мақсатына байланысты жаңа пәндер енгізілді:

- коммуникация негіздері – 54 сағ;
- медициналық биофизика – 108 сағ;
- химия – 90 сағ;
- келесі пәндердің сағаттары көбейтілді:
- қазақстан тарихы – 135 сағ;
- саясаттану және әлеуметтану негіздері – 90 сағ
- экономиялық теория негіздері – 90 сағ;
- молекулалық биология, медициналық генетика – 162 сағ;
- информатика – 135 сағ;

«Фельдшер» және «Акушер» біліктіліктері үшін жалпы гуманитарлық, әлеуметтік-экономикалық, жалпы кәсіптік, циклдер бойынша пәндер тізімі мен сағат көлемі бірдей.

Типтік оқу жоспары циклдер бойынша оқыту пәндерінің атауын және оқыту жұмысының түрлерін, оқыту сағатының көлемін, оларды оқыту және бақылау түрлерінің реттілігін енгізеді.

Типтік оқу жоспарының бөлімдерінде өндірістік оқытуға және кәсіптік тәжірибеге қатысты кәсіби дағдыларды игеруге және нығайтуға бағытталған оқу-өндірістік жұмыстарының барлық түрлері көрсетіледі.

Типтік оқу жоспарларында әрбір құрылымдық элемент үшін (жалпы білім беру, жалпы гуманитарлық, әлеуметтік-экономикалық, жалпы кәсіптік және арнайы пәндер, өндірістік оқыту және кәсіптік практика, жұмыс берушілердің талаптарын ескере отырып, білім беру ұйымдары анықтайтын пәндер, емтихандар, консультациялар мен факультативті сабақтар) оқу мерзіміне байланысты бөлінген оқу уақытының төменгі және жоғарғы шегімен (сағаттарымен) анықталады.

Бақылау нысанына семестрлер бойынша белгіленетін пәндер бойынша сынақтар, дифференциалдық сынақтар мен емтихандар енеді, ал басқа бақылау нысандары жұмыс оқу жоспарында білім беру ұйымдарымен белгіленеді.

Консультация мен факультативті сабақтарды өткізуге бөлінген оқу уақытының көлемін білім беру ұйымы білім, іскерлік практикалық дағдыны терең меңгеру мақсатымен оқытылатын пәннің ерекшелігін, кәсіби бағытын ескере отырып пайдаланады.

030100 0 - «Емдеу ісі» мамандығы 030101 3 - «Фельдшер», 030102 3 - «Акушер» біліктіліктері бойынша білім беретін оқу бағдарламасын аяқтаған соң білім алушылардың қорытынды аттестациясын және кәсіптік дайындығының деңгейін бағалауды ішіне алатын қорытынды мемлекеттік аттестация өткізіледі және квалификация беріледі.

Типтік оқу жоспарында техникалық және кәсіптік білім беру ұжымдарында білім алушыларға қорытынды аттестация жүргізу үшін оқыту сағатының көлемі және кәсіби дайындығының дәрежесінің бағасы және берілген біліктілік көрсетіледі.

Типтік оқу жоспарының негізінде мамандықтар бойынша білім беру ұжымдарымен жұмыс ұсынушылардың талаптарын ескере отырып оқу жұмыс жоспары құрастырылады.

Область компетенции А - общие вопросы организации медицинской помощи больным в неврологической практике	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками основных принципов ухода за неврологическими больными, а также знать методику обследования и постановку доврачебного диагноза.
Модуль обучения А1	- владеть навыками проведения исследований неврологического статуса двигательных нарушений, нарушений в чувствительности, вегетативных расстройств и в нарушениях высших мозговых функций; - владеть навыками определения нарушения познавательной деятельности больного (нарушения ощущения, расстройства восприятия, расстройства мышления); - владеть навыками ухода за больными в неврологическом отделении; - владеть знаниями определения высших корковых функций; - владеть знаниями сегментарно-рефлекторной функции спинного мозга; - владеть знаниями определения функции анализаторов; - иметь понятие: парез, паралич, афазия, апраксия, агнозия.
Область компетенции Б - организация медицинской помощи больным с заболеваниями периферической нервной системы Остеохондроз. Нейропатия лицевого нерва.	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками ухода за больными с заболеваниями периферической нервной системы; за больными, страдающими остеохондрозом и нейропатией лицевого нерва.
Модуль обучения Б1	- владеть техникой исследования неврологических проявлений остеохондроза позвоночника на шейном, грудном, пояснично-крестцовом уровнях; - владеть техникой определения функции лицевого нерва; - владеть техникой определения болевых точек и симптомов натяжения при остеохондрозе; - владеть навыками подготовки больного к рентгенологическому исследованию пояснично-крестцового отдела позвоночника; - владеть навыками ухода за больными с двигательными нарушениями. - знать клинику при явлениях остеохондроза на шейном, грудном, пояснично-крестцовом уровнях; - знать болевые точки и симптомы натяжения; - знать этиопатогенез и клинические проявления нейропатии лицевого нерва.
Область компетенции В - организация медицинской помощи больным с травмами центральной нервной системы.	После окончания обучения обучающийся должен владеть знаниями о симптоматике открытых и закрытых травм ЦНС, а также владеть навыками ухода за больными травмами ЦНС.
Модуль компетенции В1	- уметь распознавать открытые и закрытые травмы ЦНС; - разбираться в общемозговых и очаговых симптомах при травмах ЦНС; - уметь распознать психические расстройства при травмах ЦНС; - владеть навыками ухода за больными с травмами ЦНС. - знать классификацию травм ЦНС; - знать клинические проявления травм ЦНС; - знать общемозговые и очаговые симптомы.
Область компетенции Г - организация медицинской помощи больным с заболеваниями вегетативной нервной системы,	После окончания обучения обучающийся должен владеть знаниями о симптоматике открытых и закрытых травм ЦНС, а также владеть навыками ухода за больными травмами ЦНС; владеть знаниями об инфекционных заболеваниях ЦНС и владеть навыками ухода за больными с менингококковой инфекцией.

А Қосымшасы
(міндетті түрде)

ТИПТІК ОҚУ ЖОСПАРЫ
Код: 0300000 «Медицина фармацевтика»
Мамандығы: 0301000 - «Емдеу ісі»
Біліктілігі: 0301013 - «Фельдшер»
0301023 - «Акушер»

Оқу түрі: күндізгі
«Фельдшер» біліктілігі үшін оқытудың нормативті мерзімі негізгі орта білім беру базасында - 3 жыл 10 ай
жалпы орта білім беру базасында – 2 жыл 10 ай
«Акушер» біліктілігі үшін нормативті оқыту мерзімі
жалпы орта білім беру базасында – 2 жыл 10 ай

І ОҚУ ПРОЦЕСІНІҢ ГРАФИГІ

КУРСТАР	қыркүйек					қазан				қараша				желтоқсан				қаңтар				ақпан				наурыз				сәуір				мамыр				маусым				шілде				тамыз			
	1-7	8-14	15-21	22-28	29.09-5.10	6-12	13-19	20-26	27.10-02.11	3-9	10-16	17-23	24-30	1-7	8-14	15-21	22-28	29.12-04.01	5-11	12-18	19-25	26.01-01.02	2-8	9-15	16-22	23.02-01.03	2-8	9-15	16-22	23-29	30.03-05.04	6-12	13-19	20-26	27.04-03.05	4-10	11-17	18-24	25-31	1-7	8-14	15-21	22-28	29.06-05.07	6-12	13-19	20-26	27.07-02.08	3-9	10-16	17-23	24-31
1																				20	=	=																		20	::	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=
2																		19	19	::	=	=															*	ӨО	ӨО	::	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=
3																		19	ӨО	ӨО	=	=	=														ӨО	ӨО	::	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=
4																16	ӨО	ӨО	=	=											12	КП	КП	КП	КП	КП	КП	КП	КП	ҚМЕ	ҚМЕ									

БЕЛГІЛЕР:

теориялық оқу	өндірістік оқу	кәсіптік практика	емтихандық сессия	қорытынды емтихан	демалыстар
□	ӨО	КП	::	Қ МЕ	=

ІІ БЮДЖЕТ УАҚЫТЫ БОЙЫНША БЕРІЛЕТІН АҚПАРАТ МӘЛМЕТТЕРІ (АПТА ЕСЕБІМЕН)

Курстар	Теориялық оқу		Емтихандық сессия		Кәсіптік дайындық				Мемлекеттік емтихан		Демалыстар	Мерекелік апталар	Оқу жылындағы барлық апталар
	апталар	сағаттар	апталар	сағаттар	Өндірістік оқу		Кәсіптік практика						
					апталар	сағаттар	апталар	сағаттар	апталар	сағаттар	апталар	апталар	апталар
1	40	1448	1	36	-	-	-	-	-	-		11	52
2	36	1296	2	72	2	72	-	-	-	-	1	11	52
3	34	1224	1	36	4	144	-	-	-	-	1	12	52
4	**28**	**1008**	**-**	**-**	**2**	**72**	**8**	**288**	**2**	**72**		**2**	**42**
Барлығы	**138**	**4976**	**4**	**144**	**8**	**288**	**8**	**288**	**2**	**72**	**2**	**36**	**198**

ІІІ ОҚУ ПРОЦЕСІНІҢ ЖОСПАРЫ

Индекс	Циклдердің және оқыту пәндерінің атауы	Бақылаудың нысандары Емтихан /сынақ	Барлығы	Оқу уақыты көлемі (сағат)				
				Оның ішінде		Жартыжылдықтарға (семестрлерге) бөлу		
				Теориялық оқу	Тәжірибелік (Зертханалық тәжірибелік)	Негізгі орта білім беру базасында	Жалпы орта білім беру базасында	
1	2	3	4	5	6	7	8	
	Тестілеу							
ЖБП00	**«Фельдшер» біліктілігі Жалпы білім беру пәндері**							
ЖБП01	Қазақ (орыс) тілі	Емтихан	156	156		1,2		
ЖБП02	Қазақ және орыс әдебиеті	Емтихан	156	156		1,2		
ЖБП03	Шет тілі	Диф. сынақ	72	72		1,2		
ЖБП04	Дүниежүзі тарихы	Диф. сынақ	38	38		1,2		
ЖБП05	Қазақстан тарихы	Диф. сынақ	40	40		1,2		
ЖБП06	Қоғамтану	Диф. сынақ	38	38		1,2		
ЖБП07	Математика	Емтихан	156	156		1,2		
ЖБП08	Информатика	Диф. сынақ	76	76		1,2		
ЖБП09	Физика	Диф. сынақ	146	146		1,2		
ЖБП10	Химия	Диф. сынақ	116	116		1,2		
ЖБП11	Биология	Емтихан	118	118		1,2		
ЖБП12	Жағрафия	Диф. сынақ	40	40		1,2		
ЖБП13	Алгашқы әскери дайындық	Диф. сынақ	140	140		1,2		
ЖБП14	Дене шынықтыру	Диф. сынақ	156	156		1,2		
	Барлығы		**1448**	**1448**				
ЖГП 00	**Жалпы гуманитарлық пәндер**							
ЖГП01	Кәсіптік қазақ (орыс) тілі	Емтихан, диф. сынақ	270	270		3,4,5	1,2,3	
ЖГП02	Кәсіптік шет тілі	Диф. сынақ	120	120		3,4,5,6	1,2,3,4	
ЖГП03	Қазақстан тарихы	Мемл. емтихан	134	134		3,4	1,2	
ЖГП04	Дене шынықтыру* (валеологиямен)	Диф. сынақ	156	156		3,4,5,6,7	1,2,3,4,5	
	Барлығы		**680**					

Модуль компетенции В1	- владеть: - навыками составления плана беседы о профилактике ЗППП; - навыками заполнения карточки учёта больного с ЗППП; - знаниями клинических проявлений хламидоза, трихомониаза; - знаниями клинических проявлений сифилиса и гонореи; - знаниями о проблеме ВИЧ-инфекции; - навыками техники исследования на бледную трепонему; - навыками техники серологических исследований; - навыками проведения инстилляции уретры, спринцевания влагалища; - навыками приготовления мазков на гонококки и трихомонады; - осуществлять уход за больными с ЗППП.
Область компетенции Г Профилактика заболеваний в практике дерматовенерологии. Инфекционная безопасность.	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками ухода за больными в отделении дерматовененерологии; владеть навыками деонтологических аспектов в практике дерматовенерологического учреждения, а также правил санитарно-эпидемического режима.
Модуль компетенции Г1	- владеть знаниями юридических и моральных аспектов в практике дерматовенерологии; - владеть знаниями о мерах общественной и личной профилактики дерматовенерологических заболеваний; - владеть знаниями оформления учета и медицинской отчетности в практике дерматовенерологии; - обеспечить инфекционную безопасность при работе больному и медицинским работникам, соблюдая санитарно-эпидемический режим в отделении, а также правила дезинфекции предметов ухода за пациентами.

Спецификация модуля:

Наименование модуля: **Дерматовенерология**

Задача модуля: Владеть навыками ухода и наблюдения за больными в дерматовенерологической практике. Владеть методикой обследования.

Действие	Умения	Знания	Ресурсы
А1			
- владеть навыками наблюдения и ухода за больными в дерматовенерологической практике.	- провести опрос больного с целью собрать анамнез заболевания и жизни, выявить возможную причину заболевания, оценить отношение больного к своему состоянию, его нервно-психический и социальный статус; - уметь различать экзогенные и эндогенные факторы; - уметь подобрать лекарственные средства для проведения общей терапии, для проведения специфической терапии, для проведения местной терапии.	- владеть знаниями в области клинических исследований для постановки диагноза; - владеть знаниями принципов комплексной терапии, направленной на устранение экзогенных и эндогенных факторов.	- Студницын А.А., Стоянов Б.Г. «Кожные и венерические болезни» Таблицы, атлас кожных болезней Предметы ухода Лекарственные формы муляжи.
Б1			
- владеть навыками наблюдения и ухода за больными с	- владеть навыками определения степени воспалительной реакции при дерматитах;	- владеть знаниями о клинических проявлениях дерматитов;	- Студницын А.А., Стоянов Б.Г. «Кожные и

ӘЭП00	**Әлеументтік – экономикалық пәндер**						
ӘЭП01	Культурология	Сынақ	40	40		5	3
ӘЭП02	Философия негіздері	Сынақ	32	32		5	3
ӘЭП03	Политология және социология негіздері	Емтихан	90	90		3	1
ӘЭП04	Экономикалық теория негіздері	Диф. сынақ	90	90		6	3
ӘЭП05	Құқық негіздері	Емтихан	90	90		3	1
	Барлығы		**342**	**342**			
ЖКП00	**Жалпы кәсіптік пәндер**						
ЖКП 01	Информатика	Диф. сынақ	136	136		5,6	3,4
ЖКП 02	Молекулалы биология, медициналық генетика	Емтихан	162	102	60	3,4	1,2
ЖКП 03	Анатомия	Емтихан	162	82	80	3,4	1,2
ЖКП 04	Латын тілі	Диф. сынақ	36	36		3	1
ЖКП 05	Физиология	Диф. сынақ	90	54	36	4	2
ЖКП 06	Патологиялық анатомия	Диф. сынақ	50	26	24	5	3
ЖКП 07	Патологиялық физиология	Диф. сынақ	50	26	24	5	3
ЖКП 08	Фармакология негіздері	Диф. сынақ	54	54		5	3
ЖКП 09	Микробиология және вирусология	Диф. сынақ	40	20	20	4	2
ЖКП 10	Экология	Диф. сынақ	46	46		5	3
ЖКП 11	Психология негіздері	Сынақ	54	54		7	5
ЖКП 12	Коммуникация негіздері	Сынақ	54	54		7	5
ЖКП 13	Жалпы гигиена	Сынақ	54	30	24	6	4
ЖКП 14	Апат медицинасы	Сынақ	34	14	20	6	4
ЖКП 15	Медициналық биофизика	Диф. сынақ	108	68	40	6,7	4,5
ЖКП 16	Химия	Емтихан	90	60	30	3,4	1,2
	Барлығы		**1220**	**862**	**358**		
АП00	**Арнайы пәндер «Фельдшер» біліктілігі**						
АП01	Клиникаға кіріспе	Емтихан	102	36	66	4, 5,6	2, 3,4
АП 02	Ішкі аурулар пропедевтикасы	Емтихан	130	40	90	5,6	3,4
АП 03	Ішкі аурулар	Диф. сынақ, Мемл емтихан	218	50	168	6,7,8	4,5,6

АП 04	Балалар аурулары	Диф. сынақ, Мемл емтихан	130	40	90	6,7,8	4,5,6
АП 05	Жалпы хирургия, анестезиология және реанимация	Диф сынақ, Мемл. емтихан	130	56	74	6,7	4,5
АП 06	Хирургиялық аурулар	Мемл. емтихан	66	32	34	8	6
АП 07	Акушерия және гинекология	Диф. сынақ Мемл. емтихан	130	40	90	6,7,8	4,5,6
АП 08	Жұқпалы аурулар	Емтихан	92	36	56	5,6	3,4
АП 09	Дерматовенерология	Сынақ	30	12	18	8	6
АП 10	Неврология	Сынақ	30	20	10	8	6
АП 11	Психиатрия	Сынақ	30	20	10	8	6
АП 12	Оториноларингология	Сынақ	30	20	10	8	6
АП 13	Офтальмология	Сынақ	30	20	10	8	6
АП 14	Физиотерапия және массаж	Сынақ	30	20	10	7	5
АП 15	Емдік дене шынықтыру және медициналық бақылау	Сынақ	30	20	10	7	5
АП 16	Әлеуметтік медицина және денсаулық сақтау ісін басқару	Сынақ	30	30		7	5
	Барлығы		**1238**	**492**	**746**		
АП00	**Арнайы пәндер «Акушер» біліктілігі**						
АП 01	Клиникаға кіріспе	Емтихан	102	36	66		2,3,4
АП 02	Ішкі аурулар пропедевтикасы	Емтихан	100	30	70		3,4
АП 03	Ішкі аурулар	Диф. сынақ, Мемл. емтихан	170	60	110		4,5,6
АП 04	Балалар аурулары	Диф. сынақ, Мемл. емтихан	100	30	70		5,6
АП 05	Хирургиялық аурулар	Диф. сынақ Мемл. емтихан	100	38	62		5,6
АП 06	Акушерия	Мемл. емтихан	240	70	170		4,5,6
АП 07	Гинекология	Мемл. емтихан	120	40	80		5,6
АП 08	Жұқпалы аурулар	Диф. сынақ	66	26	40		3,4
АП 09	Дерматовенерология	Сынақ	30	12	18		6
АП 10	Неврология	Сынақ	30	20	10		5

	помощь; - готовить оснащение для плевральной пункции; - определить признаки острого плеврита и абсцесса легкого; - определить признаки перелома ребра; - оказать первую медицинскую помощь.	клетки и органов грудной полости.	«Общая хирургия»; истории болезни; результаты лабораторных исследований и инструменталь ных.
М1			
- обследование больного при заболеваниях и повреждениях позвоночника и костей таза; - обеспечить правильную транспортировку больного в стационар.	- определить признаки перелома позвонков; - оказать первую доврачебную помощь больным с заболеваниями и травмами позвоночника; - обеспечить уход за спинальными больными.	- понятие о врожденных заболеваниях позвоночника, понятие о травмах и переломах позвоночника; - знать особенности клинической картины при повреждении спинного мозга.	- учебники: Ю.А. Нестеренко «Хирургия», Л.И. Колб «Общая хирургия»; истории болезни; результаты лабора торных исследований и инстру ментальных.
Н1			
- иметь представление о деструктивных заболеваниях органов брюшной полости которые приводят к синдрому «Острый живот»; - язвенная болезнь желудка и двенадцатиперстной кишки их осложнения; - острый калкулезный холецистит,осложнения; - острый панкреатит;	- определять симптомы, характерные для прободной язвы желудка и 12-ти перстной кишки, желудочно-кишечного кровотечения; - оказать первую доврачебную помощь; - определить признаки калкулезного холецистита с осложнениями и панкреатита; - оказывать неотложную доврачебную помощь.	- определить классификацию желудочно-кишечных кровотечений; - кровотечения из варикозно-расширенных вен пищевода, патогенез, клиника, диагностика; - кровотечения язвы желудка и двенадцатиперстной кишки; - кровотечения при язвах тонкого и толстого кишечника;	- учебники: Ю.А. Нестеренко «Хирургия», Л.И. Колб «Общая хирургия»; истории болезни; результаты лабораторных исследований и инструменталь ных;
Н2			
- иметь представление об аппендиците и перитоните; - обследование больного с хирургической патологией органов брюшной полости;	- определять признаки острого аппендицита и перитонита; -оказать первую доврачебную помощь; -участвовать в подготовке больных с острым аппендицитом к операции; -осуществлять уход за больными после операции по поводу острого аппендицита;	- острый аппендицит и перитонит этиология, патогенез, клиника и дифференциальная диагностика; - хирургическое лечение и правила ухода за пациентами после операции;	- учебники: Ю.А. Нестеренко «Хирургия», Л.И. Колб «Общая хирургия»; истории болезни; результаты лабора торных исследований и инструментальных;
Н3			
- обследовать больного с признаком острой кишечной непроходимости, грыжи живота; - осуществить госпитализацию пациента с признаками «острого живота»	- определять острую кишечную непроходимость по клиническим признакам заболевания; - определить признаки грыж, выявить ущемленную грыжу;	- острая кишечная непроходимость, грыжи живота; - этиология, патогенез, клиника и дифферен циальная диагностика; - хирургическое лечение	- учебники: Ю.А. Нестеренко «Хирургия», Л.И. Колб «Общая хирургия»; истории болезни; результаты

АП 11	Психиатрия	Сынақ	30	20	10		6
АП 12	Оториноларингология	Сынақ	30	20	10		6
АП 13	Офтальмология	Сынақ	30	20	10		6
АП 14	Физиотерапия және массаж	Сынақ	30	20	10		5
АП 15	Емдік дене шынықтыру және медициналық бақылау	Сынақ	30	20	10		5
АП 16	Әлеуметтік медицина және денсаулық сақтау ісін басқару	Сынақ	30	30			3
	Барлығы		**1238**	**492**	**746**		
БҰАП00	**Білім беру ұйымы мен анықталатын пәндер**						
БҰАП01			48		48		6
ӨО	**Өндірістік оқыту**		**288**		**288**		
КТ	**Кәсіптік тәжірибе**		**288**		**288**	**8**	**6**
	Емтихандар		**216**				
	- аралық аттестация		144			2,3,4,6	1,2,4
	- қорытынды аттестация		72			8	6
	Барлық міндетті оқыту:		**5768**		**1728**		
	Консультациялар		**400**			**2,3,4,6**	**1,2,4,**
	Факультативті сабақ		**420**			**3,4,5,6,7**	**1,2,3,4,5**
	Барлығы		**6588**				

***Ескерту*:**

1. Дене шынықтыру пәні бойынша оқу сағат көлемі 264 сағатқа дейін факультативтік сағат көлемі есебінен жүргізіледі;
2. Оқу уақытының көлемі академиялық сағатпен анықталады. Бір академиялық сағат 45 минутқа тең;
3. Оқу жылының ұзақтығы 10 айға тең;
4. Ауызша емтиханға ½ академиялық сағат бөлінеді, 22,5 минут әрбір білім алушыға (топтың толықтығы 25 адам)

V «Фельдшер» біліктілігі бойынша қорытынды мемлекеттік аттестация

	Атауы	сем.	апта.
1	**Мамандық бойынша екі кезеңдік мемлекеттік комплекстік экзамен**	VI	2
1.1	Теориялық кезең		
1.2	Тәжірибелік кезең		

V «Акушер» біліктілігі бойынша қорытынды мемлекеттік аттестация

	Атауы	сем.	апта.
1	**Мамандық бойынша екі кезеңдік мемлекеттік комплекстік экзамен**	VI	2
1.1	Теориялық кезең		
1.2	Тәжірибелік кезең		

IV «Фельдшер» біліктілігі бойынша ММ Кәсіптік дайындық

	Атауы	сем	апта.
1	**Өндірістік оқу**		8
1.1	Емделушілірдің күтімі	IV	2
1.2	Ішкі аурулар пропедевтикасы	V	2
1.3	Ішкі аурулар және хирургия	VI	2
1.4	Акушерия және балалар аурулары	VII	2
2	**Кәсіптік практика**	VIII	8
	Ішкі аурулар Хирургиялық аурулар Акушерия Балалар аурулары ЖМКС		2 2 1 1 2

IV «Акушер» біліктілігі бойынша ММ Кәсіптік дайындық

	Атауы	сем.	нед.
1	**Өндірістік оқу**		8
1.1	Емделушілірдің күтімі	II	3
1.2	Ішкі аурулар пропедевтикасы	III	2
1.3	Ішкі аурулар және хирургия	IV	2
1.4	Гинекология және балалар аурулары	V	2
2	**Кәсіптік практика**	VI	8
	Ішкі аурулар Хирургиялық аурулар Акушерия Гинекология Балалар аурулары		2 1 2 2 1

	определять их пригодность для переливания; - проводить забор крови из вены; -осуществлять уход и наблюдение за пациентом после гемотрансфузии.	по системе АВО, резус-фактору и биологической пробе.	
Е1			
- распознавать открытые повреждения: раны с правильной постановкой диагноза; - оказать первую медицинскую доврачебную помощь; - распознавать открытые повреждения: ожоги, отморожения, электротравмы; - оценить тяжесть состояния пострадавшего и оказать первую медицинскую помощь; - осуществлять уход больных в амбулаторных и в стационарных условиях;	- собирать анамнез обстоятельств получения раны, - определять признаки ран; - определять фазу раневого процесса, перевязывать рану; - оказывать первую медицинскую помощь; - снимать швы, промывать; - проводить обработку ожоговой поверхности; - определить степень ожога, учет площади поражения; - проводить обработку поверхности отморожения; - оказать первую медицинскую помощь при электротравме с учетом техники безопасности;	- виды и классификация ран; - общие и местные симптомы ран; - принципы оказания первичной хирургической обработки ран, ожогов (термические, химические, лучевые) и степень поражения; - ожоги и ожоговая болезнь, патогенез; - первая медицинская помощь, лечение; - отморожение, признаки общие и местные, степень отморожения;-первая медицинская помощь, лечение; - электротравмы общие и местные признаки; - первая медицинская помощь и лечение;	- плакаты; стандарты перевязочные материалы; - палаты с предварительно подобранными пациентами;
Е2			
- распознавать закрытые травмы с оказанием первой медицинской помощи; - накладывать различные транспортные шины и использовать подручные средства для транспортной иммобилизации; - изготавливать и накладывать гипсовые бинты, лонгеты, определять качество гипса.	- проводить клиническое обследование больных с переломами костей и вывихами суставов; - диагностировать переломы и вывихи на рентгеновских снимках; - проводить иммобилизацию транспортными шинами и подручными средствами; - приготовить и накладывать гипсовые бинты, лонгеты; - составлять наборы инструментов для скелетного вытяжения и остеосинтеза; - осуществлять уход за травматологическими больными; - лечить больных с анкилозом, мышечной контрактурой.	- классификация переломов и вывихов, клинические проявления переломов и вывихов, репозицию и фиксацию переломов; - осложнение переломов и вывихов; - принципы оказания первой медицинской помощи; - определять действие травмы на организм; - профилактика, первая медицинская помощь и лечение обморока, коллапса и травматического шока.	плакаты; стандарты перевязочные материалы; шины Крамера носилки; предварительные подобранные больные пневматические шины, косынки воротники Шанца, бинты, гипс, аппарат Илизарова.
Ж1			
- наблюдать признаки терминальных состояний:	- поставить диагноз клинической смерти;	- понятие о методах оживления в	Муляжи для реанимации и

Пәндер бойынша экзамендер «Фельдшер» біліктілігі

Семестрлер	Пәндер
II – 1 апта	- Қазақ және орыс әдебиеті - Қазақ (орыс) тілі - Математика - Биология
III- 1 апта	- Кәсіби қазақ (орыс) тілі - Саясаттану және әлеуметтану негіздері - Құқық негіздері
IV – 1 апта	- Молекулалы биология, медициналық генетика - Анатомия - Химия - Қазақстан тарихы
VI - 1 апта	- Клиникаға кіріспе - Жүкпалы аурулар - Ішкі аурулар пропедевтикасы
VIII – 2 апта ҚМЕ	- Ішкі аурулар - Хирургиялық аурулар - Балалар аурулары - Акушерия және гинекология

Пәндер бойынша экзамендер «Акушер(ка)» біліктілігі

Семестрлер	Пәндер
I – 1 апта	- Кәсіби қазақ (орыс) тілі - Саясаттану және әлеуметтану негіздері - Құқық негіздері
III- 1 апта	- Молекулалы биология, медициналық генетика - Анатомия - Химия - Қазақстан тарихы
IV – 1 апта	- Клиникаға кіріспе - Ішкі аурулар пропедевтикасы
VI – 2 апта ҚМЕ	- Ішкі аурулар - Хирургиялық аурулар - Балалар аурулары - Акушерия - Гинекология

УДК 0067 389.006 МКС01.040.01 Т50

Негізгі сөздер: мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарты; техникалық және арнайы білім берудің мамандықтарының және кәсіптерінің жіктемелері; білім алушылардың дайындығының деңгейіне талаптары; білім алушылардың оқу жүктемесінің максималды көлемі; біліктіліктің деңгейіне сәйкес мамандардың құзырлығы; кәсіптік оқу бағдарламаларының құрылымы және мазмұны.

Область компетенции Н - хирургические заболевания органов живота	После окончания обучения обучающийся будет:
Модуль обучения Н1	- оказывать первую доврачебную помощь при желудочно-кишечных кровотечениях; - определять показания для госпитализации; - определять симптомы, характерные для прободной язвы желудка и 12-ти перстной кишки, желудочно-кишечного кровотечения; - оказать первую доврачебную помощь; - определять признаки калькулезного холецистита с осложнениями и панкреатита; - оказывать неотложную доврачебную помощь;
Модуль обучения Н2	- определять признаки острого аппендицита и перитонита; - оказывать первую доврачебную помощь; - участвовать в подготовке больных с острым аппендицитом к операции; - проводить пальпацию живота и выявлять симптомы «острого живота»; - осуществлять уход за больными после операции по поводу острого аппендицита;
Модуль обучения Н3	- определять острую кишечную непроходимость по клиническим признакам заболевания; - определять признаки грыж, выявить ущемленную грыжу; - оказывать певую медицинскую помощь; - осуществлять уход за больными после операции по поводу острой кишечной непроходимости и грыжи живота.

Спецификация модуля

Наименование модуля: **Хирургические болезни**

Задача модуля: Владеть навыками предупреждения хирургической инфекции, неотложной помощи, ухода за послеоперационными и травматологическими больными.

Действие	Умения	Знания	Ресурсы
А1			
- проводить предстерилизационную обработку и стерилизацию инструментов и перевязочного материала, проводить уборку операционной и перевязочной; - проводить обработку рук хирурга, подготовка хирурга к хирургическому вмешательству; - распознавать основные антисептические вещества.	- проводить генеральную уборку в перевязочных и процедурных кабинетах, в операционных блоках; - проводить поэтапно предстерилизационную обработку инструментов; - готовить моющий раствор; - готовить перевязочный материал для укладки в бикс; - облачаться в стерильный халат, перчатки, маску; - обрабатывать операционное поле по Филончикову-Гроссиху и Бакалу; - обработка рук.	- история развития хирургии; - понятие о хирургии и хирургических болезнях; - организация хирургической помощи в Казахстане; - основные принципы асептики; - методы стерилизации - приказы направленные на профилактику внутрибольничной инфекции, ВИЧ-инфекции и гепатита.	- учебники, плакаты, графструктуры, ситуационные задачи, оборудование и оснащение хирургического отделения и отделения интенсивной терапии стационара;дез. растворы; инструментарии; сухожаровой шкаф; биксы.
Б1			
- накладывать повязки на различные участки тела; - накладывать повязки на	- накладывать: - повязку «чепец»; - шапку «Гиппократа»;	- понятие о десмургии и правилах наложения мягких и твердых	- плакаты; стандарты перевязочные

Модуль обучения Е1	- определять признаки ран; - оказывать первую медицинскую доврачебную помощь; - знать принципы лечения ран; - определять степень ожога; - определять признаки ожоговой болезни; - оказать первую медицинскую помощь; - определить степень отморожения; - оказать первую медицинскую помощь при электротравме с учетом техники безопасности;
Модуль обучения Е2	- определять признаки перелома костей и вывиха суставов; - проводить иммобилизацию при переломах и вывихах транспортными шинами и подручными средствами; - осуществлять транспортировку пострадавших; - изготавливать гипсовые бинты, лангеты ,накладывать гипсовые повязки, определять качество гипса; - составлять наборы инструментов для скелетного вытяжения и остеосинтеза.
Область компетенции Ж - сердечно-легочная реанимация	После окончания обучения обучающийся будет:
Модуль обучения Ж1	- проводить реанимацию по системе АВС (проводить искусственную вентиляцию легких взрослым, детям, младенцам, проводить непрямой массаж сердца); - проводить оценку эффективности реанимации; - проводить реанимацию одним или двумя спасателями;
Область компетенции З – гнойно-воспалительные заболевания	После окончания обучения обучающийся будет:
Модуль обучения З1	- проводить обследование больных и определять признаки острых гнойных заболеваний мягких тканей; - определять клинические проявления сепсиса и остеомиелита; - знать принципы лечения гнойных заболеваний и осуществить их; - определять признаки анаэробной инфекции; - проводить уборку и дезинфекцию палат с учетом анаэробной инфекции;
Область компетенции К – хирургические болезни головы, лица и ротовой полости; Хирургические заболевания шеи, пищевода и трахеи;	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками:
Модуль обучения К1	- определять врожденную патологию лица, ротовой полости, врожденную патологию головы; - оказывать первую медицинскую помощь при открытых и закрытых повреждениях головы; - осуществлять транспортировку пациентов в хирургические стационары.
Область компетенции Л – хирургические заболевания и повреждения грудной клетки и органов грудной полости;	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками:
Модуль обучения Л1	- определять признаки открытого повреждения органов грудной клетки; - оказать первую медицинскую помощь.
Область компетенции М – хирургические болезни позвоночника и костей таза	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками:
Модуль обучения М1	- проводить обследование больного при заболеваниях и повреждениях позвоночника и костей таза и обеспечивать правильную транспортировку больного в стационар.

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ОБЩЕОБЯЗАТЕЛЬНЫЙ СТАНДАРТ ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

Среднее образование

ТЕХНИЧЕСКОЕ И ПРОФЕССИОНАЛЬНОЕ ОБРАЗОВАНИЕ

МАМАНДЫҒЫ: 0301000 - ЕМДЕУ ІСІ

СПЕЦИАЛЬНОСТЬ: 0301000 - ЛЕЧЕБНОЕ ДЕЛО

SPECIALITY: 0301000 - MEDICINE

ГОСО РК 4.05.145-2010

Министерство здравоохранения Республики Казахстан

Астана 2010

ПРЕДИСЛОВИЕ

1 РАЗРАБОТАН И ВНЕСЕН Министерством здравоохранения Республики Казахстан и РГКП «Республиканский колледж по подготовке и переподготовке средних медицинских и фармацевтических работников»

2 УТВЕРЖДЕН И ВВЕДЕН В ДЕЙСТВИЕ приказом Министра здравоохранения Республики Казахстан от 24 мая 2010 года № 378

3 ВВЕДЕН ВПЕРВЫЕ

4 В настоящем стандарте реализованы нормы Закона Республики Казахстан «Об образовании» от 27 июля 2007 года № 319-III ЗРК и Постановления Правительства Республики Казахстан «О порядке разработки, утверждения и сроков действия государственных общеобразовательных стандартов образования от 2 сентября 1999 года № 1290

5 СРОК ПЕРВОЙ ПРОВЕРКИ 2015 год
ПЕРИОДИЧНОСТЬ ПРОВЕРКИ 5 лет

6 СОГЛАСОВАН с Комитетом по техническому регулированию и метрологии Министерства индустрии и новых технологий Республики Казахстан письмом от 8 июля 2010 г. № 21- 01- 4/2 - 4340

Настоящий стандарт не может быть полностью или частично воспроизведен, тиражирован и распространен в качестве официального издания на территории Республики Казахстан без разрешения Министерства здравоохранения Республики Казахстан.

	- проводить профилактические мероприятия в очаге.	больными и среди населения; - осложнения и особенности ухода за больными.	

49 Профиль компетенции – Хирургические болезни

Профиль компетенции – хирургические болезни	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками: - профилактики хирургической инфекции; - оказания первой медицинской помощи и ухода за больными в хирургии.
Область компетенции А – профилактика хирургической инфекции.	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками предупреждения хирургической инфекции.
Модуль обучения А1	- владеть навыками предупреждения хирургической инфекции; - знать основные принципы асептики, методы стерилизации, проводить предстерилизационную обработку инструментов, стерилизацию инструментов и перевязочного материала; - знать основные антисептические средства и их применение; - проводить обработку рук хирургическим способом, облачаться в стерильный халат и перчатки.
Область компетенции Б - десмургия	После окончания обучения обучающийся будет:
Модуль обучения Б1	- накладывать повязки на голову: (повязку «чепец», шапку «Гиппократа», повязку на глаз, на оба глаза, повязку «уздечка», повязку на затылочную область); - накладывать повязки на грудную клетку, промежность и конечности.
Область компетенции В – синдром кровотечения.	После окончания обучения обучающийся будет:
Модуль обучения В1	- знать симптомы острой кровопотери, проводить временную и окончательную остановку кровотечения.
Область компетенции Г- обезболивание	После окончания обучения обучающийся будет:
Модуль обучения Г1	- готовить оснащение и выписывать рецепты на местные анестетики для проведения местной анестезии; - готовить оснащение для внутривенной анестезии и столика анестезиолога; - наблюдать за течением ингаляционного и неингаляционного наркоза, - осуществлять обработку воздуховодной, интубационной трубки , ларингоскопа.
Область компетенции Д – понятие о группах крови и резус-факторе	После окончания обучения обучающийся будет
Модуль обучения Д1	- уметь определять группу крови и резус-фактор; - определять показания и противопоказания к переливанию препаратов крови и кровезаменителей; - определять их пригодность для переливания; - производить монтаж и заполнение системы для переливания крови.
Область компетенции Е – открытые и закрытые повреждение	После окончания обучения обучающийся будет:

вирусные диареи; - изучить воздушно-капельные инфекции острые респираторные инфекции (грипп, парагрипп, аденовирусная инфекция), менингококковая инфекция, инфекционный мононуклеоз.	больными; - организовать и провести противоэпидемических мероприятий в очаге; - выявлять больных, подать экстренное извещений в СЭС об инфекции и провести санацию бактерионосителей; - провести санитарно- просветительную работу.	- объем работы в очаге инфекции; - документи рование всех этапов фельдшерской-акушерской работы; - проведение санитарно-просветительной работы с больными и среди населения.	- предметы ухода.
В1			
- изучить кровяные (трансмиссивные) инфекции: сыпной тиф, болезнь Бриля, малярия, чума, туляремия, гемморагические лихорадки, ВИЧ- инфекция.	- провести опрос: собрать анамнез жизни и эпидемиологический анамнез болезни; - выявить важнейшие симптомы болезни; - произвести забор материала от больного для лабораторного исследования (кровь, мочу, кал, рвотные массы); - назначить лечение и уход; - оказание первичной неотложной помощи больным с синдромами инфекционно-токсического шока, острой дыхательной недостаточности; - составить план карантийнных мероприятий в очаге по действующей инструкции; - организовать и провести противоэпидемические мероприятия в очаге; - выявлять больных, подать экстренное извещение в СЭС об инфекции и провести санацию бактерионосителей; - провести санитарно-просветительную работу.	- знать этиологию, эпидемиологию, клинику, диагностику, дифдиагностику, лечение, профилактику кровяных инфекций; - значение работы фельдшера в очаге инфекции; - организация и оказание доврачебную помощи при осложнениях (нейротоксикозе.); - документи рование всех этапов фельдшерской работы; - принципы изоляции больных, особенности работы медперсонала в очаге; - проведение санитарно-просветительной работы с больными и среди населения; - международные программы по профилактике и ликвидации ВИЧ-инфекции.	- учебники; - лекции; - опорные конспекты; - ситуационные задачи; - аудиокассеты; - видеокассеты; - электронные материалы УМК; - стандарты; - таблицы; - предметы ухода.
Д1			
- изучить инфекции наружных покровов: сибирская язва, столбняк, бешенство, рожа.	- провести опрос: собрать анамнез жизни и эпидемиологический анамнез болезни; - выявить важнейшие симптомы болезни; - произвести забор материала от больного для лабораторного исследования (кровь, мочу, кал, рвотные массы); - обосновать диагноз; - назначить лечение и уход; - провести введения противостолбнячной сыворотки и анатоксина; - провести введения антирабической вакцины; - проводить хирургическую обработку раневой поверхности;	- знать этиологию, эпидемиологию, клинику, диагностику, дифдиагностику, лечение, профилатику инфекции наружных покровов; - режим, диета, уход за пациентом, профилактика осложнений; - объем доврачебной помощи при осложнениях; - объем работы в очаге инфекции; - оказания доврачебной помощи; - документи рование всех этапов фельдшерской работы; - проведение санитарно-просветительной работы с	- учебники; - лекции; - опорные конспекты; - ситуационные задачи; - аудиокассеты; - видеокассеты; - электронные материалы УМК; - стандарты; - таблицы; - предметы ухода.

СОДЕРЖАНИЕ

1 Область применения 1
2 Нормативные ссылки 1
3 Термины и определения 1
4 Обозначения и сокращения 3
5 Общая характеристика специальности 3
6 Требования к уровню подготовки обучающихся 5
7 Максимальный объем учебной нагрузки обучающихся 8
8 Требования к содержанию образовательных учебных программ 8
9 Приложение (обязательное, справочное) 13

Введение

В стандарте использованы Рекомендации Организации Объединенных наций по вопросам образования, науки и культуры (ЮНЕСКО) и Международной организации труда (МОТ) в целях интеграции системы технического и профессионального образования в международное образовательное пространство.

Стандарт предусматривает использование компетентностного подхода, основанного на разработке компетенций обучающихся учебных заведений в виде основных образовательных результатов, возможность использования модульного обучения.

Главная цель проводимых сегодня преобразований в образовательных стандартах – переход на более высокий уровень качества образования, содействие мобильности высококвалифицированных кадров, повышение конкурентоспособности специалистов.

Содержание и объем учебного времени образовательной учебной программы специальности: 030100 0 - «Лечебное дело» с квалификациями 030101 3 - «Фельдшер» и 030102 3 – «Акушер(ка)» интегрирован с программами 1 курса высшего медицинского учебного заведения по специальности 051301 - «Общая медицина», включающих:

- общепрофессиональные дисциплины, изучаемые в соответствии с объектом профессиональной деятельности;
- специальные дисциплины, составляющие основу профессиональной компетентности, с учетом уровня квалификации.

Стандартом обеспечиваются применение дифференцированного, индивидуального подхода к обучающимся, развитие способности у обучающихся к самообразованию, большие свободы в выборе педагогами методов обучения, форм организации и содержания учебного процесса.

Предусмотрено теоретическое и практическое обучение для обеспечения последовательности и преемственности в изучении дисциплин, а также для закрепления профессиональных навыков в проведении учебно-производственной и преддипломной практики.

Спецификация модуля

Наименование модуля: **Инфекционные болезни**

Задача модуля: Владеть навыками диагностики, профилактики, ухода за инфекционными пациентами и владеть методикой обьективного и субьективного методов обследования.

Действие	Умения	Знания	Ресурсы
А1			
- знать особенности организации инфекционной службы в РК; - осуществлять основные методы диагностики, лечения, ухода и наблюдения за инфекционными больными; - оценить реактивность организма и состояние инфекционного больного; - знать устройство и режим работы инфекционной больницы.	- владеть навыками ухода за инфекционными больными; - оценить состояние больного с инфекционным заболеванием; - провести опрос: собрать анамнез болезни и эпидемиологический анамнез болезни; - выявить основные симптомы заболевания; - произвести забор материала от больного для лабораторного исследования (кровь, мочу, кал, рвотные массы); - организовать и провести противоэпидемические мероприятия в очаге; - выявление больных, подача экстренных извещений в СЭС об инфекции и проведение санации бактерионосителей; - проводить санитарно-просветительную работу; - обеспечить госпитализацию инфекционного больного; - оформить медицинскую документацию на поступившего больного; - оказать неотложную помощь при кровотечении, перфорации кишечника и при инфекционно-токсическом шоке; - обеспечить личную безопасность при контакте с больным и с заразным материалом.	- роль медицинского работника в организации инфекционной службы; - значение анамнеза и эпидемиологического анамнеза; - причины возникновения инфекционных заболеваний; - наиболее типичные клинические проявления инфекционных заболеваний; - лабораторные методы диагностики, прямые и косвенные методы определения возбудителя; - технику взятия заразного материала от больного; - понятие об иммунитете, аллергии, анафилаксии; - особенности ухода и лечения за инфекционными больными; - методы выявления, регистрации и учета инфекционных больных; - знать значение инкубационного периода для диагностики внутрибольничных инфекций; - знать особенности устройства и режим инфекционной больницы; - обеспечение личной безопасности при контакте с больным и заразным материалом.	- учебники; - лекции; - опорные конспекты; - ситуационные задачи; - аудиокассеты; - видеокассеты; - электронные материалы УМК; - стандарты; - таблицы; - предметы ухода.
Б1			
- знать кишечные инфекции: брюшной тиф,паратифа А и Б, эшерихиозы, сальмонеллёзы, ботулизм, пищевые токсикоинфекции, шигеллез, амебиаз, холера, иерсиниоз, бруцеллез, лептоспироз, вирусные гепатиты,	- провести опрос: собрать анамнез жизни и эпидемиологический анамнез болезни; - выявить важнейшие симптомы болезни; - произвести забор материала от больного для лабораторного исследования (кровь, мочу, кал, рвотные массы); - оказать первую неотложную помощь; - владеть навыками ухода за	- знать этиологию, эпидемиологию, клинику, диагностику, дифдиагностику, лечение, профилактику кишечных инфекций и вздушно капельных инфекции; - режим, диета, уход за пациентом, профилактика осложнений; - объем доврачебной помощи при осложнениях;	- учебники; - лекции; - опорные конспекты; - ситуационные задачи; - аудиокассеты; - видеокассеты; - электронные материалы УМК; - стандарты; - таблицы;

Модуль обучение А1	- знать особенности организации инфекционной службы в РК; - владеть навыками по основным методам диагностики, ухода и наблюдения за инфекционными больными; - оценивать реактивность организма и состояние больного с инфекционным заболеванием; - знать достижения современного здравоохранения в области профилактики инфекционной патологии; - выявлять больных и оформлять экстренные извещения в СЭС об инфекции; - проводить санацию бактерионосителей; - знать значение инкубационного периода для диагностики внутрибольничных инфекций; - знать особенности ухода и лечения инфекционных больных; - знать особенности устройства и режим инфекционной больницы.
Область компетенции Б - кишечные инфекции. Воздушно-капельные инфекции.	После окончания обучения обучающейся будет владеть знаниями: - о брюшном тифе, паратифе А и Б, эшерихиозах, сальмонеллёзах, ботулизме, пищевых токсикоинфекциях, шигеллезе, амебиазе, холере, иерсиниозе, бруцеллезе, лептоспирозе, вирусных гепатитах, вирусных диареях; - об острых респираторных инфекциях (грипп, парагрипп, аденовирусная инфекция) о менингококковой инфексии, инфекционном мононуклеозе;
Модуль обучение Б1	- знать этиологию, эпидемиологию,клинику, диагностику, дифдиагностику, лечение, профилактику кишечных и воздушно-капельных инфекций; - планировать работу в очаге инфекции; - оказать доврачебную помощь; - знать документирование всех этапов фельдшерско-акушерский работы; - проводить санитарно-просветительную работу с больными и среди населения.
Область компетенции В - кровяные (трансмиссивные) инфекции.	После окончания обучения обучающейся будет владеть знаниями: - о сыпном тифе, болезни Бриля, малярии, чуме, туляремии, гемморагической лихорадке, ВИЧ -инфекции.
Модуль обучение В1	- знать этилогию, эпидемиологию, клинику, диагностику, дифдиагностику, лечение, профилактику кровяных (трансмиссивных) инфекций; - организовать, а также оказать доврачебную помощь при осложнениях (нейротоксикозе); - планировать работу в очаге инфекции; - знать документирование всех этапов фельдшерской работы; - проводить санитарно-просветительную работу с больными и среди населения; - знать международные программы по профилактике и ликвидации ВИЧ-инфекции.
Область компетенции Г - инфекции наружных покровов.	После окончания обучения обучающейся будет владеть знаниями: - о сибирской язве, столбняке, бешенстве и роже.
Модуль обучение Г1	- знать этилогию, эпидемиологию, клинику, диагностику, дифдиагностику, лечение, профилактику инфекций наружных покровов; - организовать доврачебную помощь при осложнениях; - планировать работу в очаге инфекции; - оказать доврачебную помощь; - знать документирование всех этапов фельдшерской работы; - проводить санитарно-просветительную работу с больными и среди населения.

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ОБЩЕОБЯЗАТЕЛЬНЫЙ СТАНДАРТ ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

Техническое и профессиональное образование

СПЕЦИАЛЬНОСТЬ 030100 0 - ЛЕЧЕБНОЕ ДЕЛО

Дата введения 01.09.2010 г.

1 Область применения

Настоящий стандарт разработан на основе ГОСО РК 4.05 – 2008 и устанавливает требования к содержанию образования, максимальному объему учебной нагрузки и уровню подготовки специалистов по специальности 030100 0 – «Лечебное дело».

Настоящий стандарт обязателен к применению органами управления технического и профессионального образования, разработчиками государственных общеобязательных стандартов и организациями реализующими образовательные учебные программы технического и профессионального образования, независимо от форм собственности и ведомственной подчиненности.

2 Нормативные ссылки

В настоящем стандарте использована ссылка на следующие нормативные документы:

- Закон РК «Об образовании» от 27 июля 2007 г. № 319-III ЗРК;
- ПР РК 40.1.01-2008 «Государственная система стандартизации Республики Казахстан. Общие требования к постановлению, изложению, оформлению, содержанию и обозначению государственных общеобязательных стандартов образования»;
- ГОСО РК 2.003-2002 «Среднее образование. Основные положения»;
- ГОСО РК 4.05-2008 «Среднее образование. Техническое и профессиональное образование. Основные положения»;
- ГК РК 05-2008 «Классификатор профессий и специальностей технического и профессионального образования, послесреднего образования»;

ГК РК 01-2005 «Государственный Классификатор занятий Республики Казахстан».

3 Термины и определения

В стандарте применяются термины и определения в соответствии с Законом Республики Казахстан «Об образовании» и ГОСО РК 4.05-2008:

3.1 Техническое и профессиональное образование: составная часть системы образования, направленная на подготовку квалифицированных специалистов технического и обслуживающего труда по всем основным видам общественно-полезной профессиональной деятельности;

3.2 Модульное обучение: система обучения, состоящая из гибких законченных блоков, направленных на формирование структурных компонентов конкретных профессиональных компетенций;

3.3 Образовательная учебная программа: документ, разрабатываемый на основе государственных общеобязательных стандартов образования, определяющий содержание подготовки кадров технического и обслуживающего труда;

Издание официальное

3.4 Профессиональная учебная программа: документ, определяющий содержание технического и профессионального образования по конкретной профессии или специальности;

3.5 Интегрированные образовательные учебные программы: образовательные учебные программы, разработанные с учетом непрерывности и преемственности уровней и содержания образования;

3.6 Перечень профессий и специальностей: систематизированный реестр профессий и специальностей, определяющий наиболее общие параметры обучения: уровень профессиональной квалификации, сроки обучения в зависимости от базового образования;

3.7 Модель учебного плана: форма представления учебного плана, отражающая основные инвариантные структурные компоненты содержания профессионального обучения;

3.8 Типовой учебный план: основной документ, разработанный на основе модели учебных планов, устанавливающий перечень и объем учебных дисциплин, порядок их изучения и формы контроля применительно к профессиям и специальностям, квалификациям, срокам обучения в организациях технического и профессионального образования;

3.9 Рабочий учебный план: документ, разрабатываемый на основе типовых учебных планов, регламентирующий перечень и объем учебных дисциплин, последовательность, интенсивность и основные формы организации обучения, контроля знаний и умений обучающихся, утверждаемый учебным заведением;

3.10 Типовая учебная программа: документ, в котором определяется содержание образовательной программы по конкретной дисциплине типового учебного плана, утверждаемый уполномоченным органом в области образования;

3.11 Рабочая учебная программа: документ, разрабатываемый и утверждаемый организацией технического и профессионального образованием для конкретной профессии и специальности на основе типовой учебной программы и рабочего учебного плана;

3.12 Компетенция: способность специалиста решать определенную совокупность профессиональных задач на основе единства знаний, профессионального опыта, способностей действовать и навыков поведения;

3.13 Базовая компетенция: способность специалиста решать совокупность профессиональных задач на основе универсальных, интеллектуальных, коммуникативных, эмоциональных и волевых качеств (знаний, умений и навыков, свойств и способностей);

3.14 Профессиональная компетенция: способность специалиста решать совокупность профессиональных задач на основе интегрированных знаний, умений и опыта, а также личностных качеств, позволяющих эффективно осуществлять профессиональную деятельность;

3.15 Специальная компетенция: способность специалиста решать совокупность профессиональных задач в избранной сфере деятельности на основе конкретных знаний, умений, навыков;

3.16 Нормативный срок обучения: срок освоения профессиональной учебной программы по конкретной форме обучения (очное, вечернее);

3.17 Квалификация: вид и уровень подготовленности к компетентному выполнению определенного вида деятельности по конкретной профессии и специальности;

3.18 Макет: модель (предварительный образец) государственного общеобразовательного стандарта образования, отражающая (ий) его основные структурные компоненты.

в соответствии с нормативными документами.			«Неонатология». Учебное пособие под ред. Н.П. Шабалова Фантомы Муляжи Инструменты Нормдокументы.
Г1			
- обучать (консультировать) больных и семьи по проблемам планирования семьи и основам сексопатологии.	- проводить мероприятия по сохранению репродуктивного здоровья женщины и семьи; - давать рекомендации по основным способам контрацепции; - проводить беседы о вреде аборта; - подготовка к операциям прерывания беременности и профилактике осложнений после этих операций.	- планирование семьи; - методы контрацепции; - безопасный аборт; - основы сексологии и сексопатологии; - сущность полового воспитания.	- лекции Таблицы Учебники В.И. Бодяжина «Акушерство» В.Н. Серов, М.М. Стрижаков, С.А. Маркин «Патологическое акушерство» Фантомы Муляжи Инструменты.
Д1			
- оказывать доврачебную помощь при неотложных состояниях в гинекологии.	- определить при необходимости объем неотложной помощи больной гинекологического профиля.	- основные неотложные состояния в гинекологии; - принципы оказания первой медицинской помощи и проведение симптомати ческого лечения неотложных состояний в гинекологической практике.	- лекции Таблицы Учебники В.И. Бодяжина «Акушерство» В.Н. Серов, М.М. Стрижаков, С.А. Маркин «Патологическое акушерство» Э.К. Айламазян «Неотложная помощь при экстремальных состояниях в акушерской практике» М.М. Шехтман «Экстрагенитальная патология и беременность» «Неонатология». Учебное пособие под ред. Н.П. Шабалова Фантомы Муляжи Инструменты.

48 Профиль компетенции – Инфекционные болезни

Профиль компетенции - инфекционные болезни	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками наблюдения за состоянием инфекционных больных, оценивать состояние больного с инфекционными заболеваниями, знать особенности возникновения инфекционных болезней, владеть методикой ранней диагностики инфекционных заболеваний.
Область компетенции А - общая характеристика инфекционных заболеваний. Реактивность организма. Иммунитет. Аллергия. Анафилаксия. Организация инфекционной службы в РК.	После окончания обучения обучающийся будет обладать знаниями об инфекционных заболеваниях, об иммунитете, факторах, влияющих на формирование иммунитета, сенсибилизации, аллергии, анафилаксии; - оценивать особенности возникновения и развития основных симптомов инфекционных болезней.

и основам сексопатологии;
- оказанию доврачебной помощи при неотложных состояниях в гинекологии.

Действие	Умения	Знания	Ресурсы
А1			
- применять на практике знания по основным проявлениям наиболее распространенных гинекологических патологий.	- осуществлять уход за пациентками с гинекологическими заболеваниями; - выполнять общие гинекологические исследования с целью профилактического осмотра; - проводить беседы о профилактике гинекологических, венерических заболеваний.	- основные этапы развития гинекологии; - структуру гинекологической службы; - особенности медицинской этики в гинекологии; - основные гинекологические заболевания, методы профилактики, диагностики, лечения, особенности ухода; - влияние гинекологических заболеваний на течение беременности, родов, послеродового периода и здоровье новорожденного.	- лекции Таблицы Учебники В.И. Бодяжина «Акушерство» В.Н. Серов, М.М. Стрижаков, С.А. Маркин «Патологическое акушерство» Э.К. Айламазян «Неотложная помощь при экстремальных состояниях в акушерской практике» М.М. Шехтман «Экстрагенитальная патология и беременность» «Неонатология». Учебное пособие под ред. Н.П. Шабалова Фантомы Муляжи Инструменты.
Б1			
- применять на практике методику ведения при гинекологических заболеваниях; -составлять план наблюдения, оказания необходимой помощи женщине.	- выполнить все необходимые манипуляции, связанные с диагностикой, лечением и профилактикой гинекологических заболеваний; - составить программу обследования и наметить общий план лечения гинекологической больной; - ассистировать врачу при специальных гинекологических обследованиях и малых оперативных вмешательствах; - готовить пациентку к гинекологическому обследованию, операциям и осуществлять послеоперационный уход.	- основные методы диагностики в клинической гинекологической практике; - особенности подготовки больных к различным видам диагностического исследования.	- лекции Таблицы Учебники В.И. Бодяжина «Акушерство» В.Н. Серов, М.М. Стрижаков, С.А. Маркин «Патологическое акушерство» Э.К. Айламазян «Неотложная помощь при экстремальных состояниях в акушерской практике» М.М.Шехтман «Экстрагенитальная патология и беременность» «Неонатология». Учебное пособие под ред. Н.П. Шабалова Фантомы Муляжи Инструменты.
В1			
- соблюдать и контролировать санитарно-гигиенический и противоэпидемический режимы в медицинских организациях гинекологического профиля	- владеть процессом организации лечебного процесса в гинекологии; - знать особенности работы гинекологических отделений; - владеть методами профилактики внутрибольничной инфекции.	- учетно-отчетную медицинскую документацию гинекологического отделения, смотрового и гинекологического кабинета поликлиник, их назначение, порядок ведения.	- лекции Таблицы Учебники В.И. Бодяжина «Акушерство» В.Н. Серов, М.М. Стрижаков, С.А. Маркин «Патологическое акушерство» Э.К. Айламазян «Неотложная помощь при экстремальных состояниях в акушерской практике» М.М. Шехтман «Экстрагенитальная патология и беременность»

4 Обозначения и сокращения

В настоящем стандарте применяются следующие сокращения:

ЗРК - Закон Республики Казахстан;
ООД - общеобразовательные дисциплины;
ОГД - общегуманитарные дисциплины;
СЭД - социально-экономические дисциплины;
ОПД - общепрофессиональные дисциплины;
СД - специальные дисциплины;
ПО - производственное обучение;
ПП - профессиональная практика;
ДО - дисциплины, определяемые организацией образования;
ИА - итоговая аттестация;
Э - экзамены;
К - консультации;
Ф - факультативные дисциплины;
ВА - врачебная амбулатория;
ФАП - фельдшерско-акушерский пункт;
ПМСП - первичная медико-санитарная помощь;
МО - медицинская организация;
ЗОЖ - здоровый образ жизни.

5 Общая характеристика специальности

5.1 Код и наименование специальности 030100 0 – «Лечебное дело» указаны в соответствии с ГК РК 05-2008 «Классификатором профессий и специальностей технического и профессионального, послесреднего образования» утвержденным приказом Комитета по техническому регулированию и метрологии Министерства индустрии и торговли Республики Казахстан от 3 июня 2008 года № 273-од.

Квалификации:

030101 **3 – Фельдшер**

030102 **3 - Акушер(ка)**

5.2 Форма освоения профессиональной образовательной программы по специальности 030100 0 – «Лечебное дело»:

- очная.

5.3 Нормативный срок, соответствующие квалификации, образовательная база освоения профессиональной образовательной программы при очной форме обучения.

Общеобразовательная база приема:

- на базе основного среднего образования;
- на базе общего среднего образования.

По специальности 030100 0 - «Лечебное дело» квалификации 030101 3 - «Фельдшер» и 030102 3 - «Акушер(ка)» реализуется образовательная программа технического и профессионального образования по уровням квалификации:

Специалиста среднего звена.

Нормативный срок освоения профессиональной образовательной программы технического и профессионального образования по специальности при очной форме обучения:

Таблица 1

Образовательная база приема	Наименование квалификации, код	Нормативный срок освоения образовательной учебной программы
На базе основного среднего образования	**Специалиста среднего звена** 030101 3 - «Фельдшер»	3 года 10 месяцев
На базе общего среднего образования	**Специалиста среднего звена** 030101 3 - «Фельдшер»	2 года 10 месяцев
На базе общего среднего образования	030102 3 - «Акушерка»	2 года 10 месяцев

5.4 Объекты профессиональной деятельности по специальности 030100 0 - «Лечебное дело» квалификации 030101 3 - «Фельдшер» и 030102 3 - «Акушер(ка)»

Объектами профессиональной деятельности выпускника квалификации 030101 3 - «Фельдшер» являются взрослое и детское население различных возрастных групп.

Объектами профессиональной деятельности выпускника квалификации 030102 3 - «Акушерка» являются взрослое и детское женское население различных возрастных групп.

5.5 Виды профессиональной деятельности по специальности 030100 0 - «Лечебное дело» квалификации 030101 3 - «Фельдшер» и 030102 3 - «Акушер(ка)».

Виды профессиональной деятельности выпускника для квалификации «Фельдшер»:

- участие в лечебно-диагностической, первичной медико-санитарной помощи пациентам различных возрастных групп в условиях стационара, поликлиники, врачебных амбулаторий (ВА), фельдшерско-акушерских пунктов (ФАП), центров Первичной медико-санитарной помощи (ПМСП);
- оценка состояния пациента и оказание неотложной доврачебной медицинской помощи при острых заболеваниях и несчастных случаях;
- соблюдение санитарно-гигиенического и противоэпидемиологического режимов в медицинских организациях;
- медицинская помощь населению в экстремальных условиях эпидемий, в очагах массового поражения;
- использование новых информационных технологий, методов, приемов средств, передача и хранение информации;
- участие в реабилитации пациента, и совместно с органами социальной защиты и службами милосердия принимать участие в организации помощи и устройство в дома-интернаты, хосписы одиноких, престарелых, инвалидов и хронических больных;
- сотрудничество с пациентами и их семьями, соблюдение прав пациента и проведение мер по укреплению и поддержанию здоровья населения различных возрастных групп;
- консультирование населения по вопросам факторов риска для здоровья пациента (физических, психических, социальных, экологических и др.) и по вопросам уменьшения их влияния на здоровье;
- обучение пациента и его семьи вопросам поддержания здоровья в различные возрастные периоды, уход;
- осуществление консультации по вопросам кормления детей раннего возраста (груд-

			Муляжи Инструменты.

47 Профиль компетенции – Гинекология

Профиль компетенции – гинекология	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками: - профилактики инфекции в гинекологическом стационаре; - ведения гинекологических больных; - оказания неотложной помощи.
Область компетенции А – организация гинекологической помощи.	
Модуль обучения А1	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками: - заполнения первичной медицинской документации; - знать должностные обязанности мед. персонала ФАПа, женской консультации, гинекологического отделения стационара, приказы, регламентирующие деятельность этих учреждений;
Модуль обучения А2	После окончания обучения обучающийся будет знать: - основные принципы асептики и антисептики; - содержание и дезинфекцию помещений гинекологического стационара, гигиенический режим; - особенности дезинфекции инструментов; - профилактику внутрибольничной инфекции;
Модуль обучения А3	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками: - внедрения программ ВОЗ, основанных на доказательной медицине, в гинекологическую практику.
Область компетенции Б – роль акушера при оказании помощи гинекологическим больным.	
Модуль обучения Б1	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками: - оказания лечебно-профилактической помощи гинекологическим больным; - методикой обследования гинекологических больных; - проводить необходимые лечебные манипуляции.
Область компетенции В- доврачебная помощь при неотложных состояниях в гинекологии.	
Модуль обучения В1	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками: - оказания неотложной помощи гинекологическим больным.

Спецификация модуля

Наименование модуля: **Гинекология**

Задача модуля: владеть знаниями и навыками по:

- основным проявлениям наиболее распространенных гинекологических патологий;
- тактика акушера при наиболее часто встречающихся гинекологических заболеваниях, составлению плана наблюдения, оказанию необходимой помощи больному;
- соблюдению и контролю санитарно-гигиенического и противоэпидемического режимов в учреждениях гинекологического профиля в соответствии с нормативными документами;
- обучению (консультирование) больных и семьи по проблемам планирования семьи

Г 1	- выявить противопоказания к беременности и родам; - провести реабилитацию после прерывания беременности; - проводить профилактику непланируемой беременности.	- основы физиотерапии и лечебной физкультуры в акушерстве; - оказания и противопоказания к санаторно-курортному лечению; - основы рационального питания и принципы диетотерапии в акушерско-гинекологической практике; - новые современные методы профилактики и лечения в акушерстве, а также методы планирования семьи.	- лекции Учебники В.И. Бодяжина «Акушерство» В.Н. Серов, М.М. Стрижаков, С.А. Маркин «Патологическое акушерство» Э.К. Айламазян «Неотложная помощь при экстремальных состояниях в акушерской практике».
Д1	- осуществлять диспансеризацию и оценивать ее эффективность; - проводить санитарно-просветительную работу по пропаганде здорового образа жизни, предупреждению развития акушерской патологии.	- показания к госпитализации беременных женщин; - основы онкологической настороженности в целях профилактики и ранней диагностики злокачественных новообразований у женщин; - организацию и проведение диспансеризации женщин, анализ ее эффективности.	- лекции Учебники: В.И. Бодяжина «Акушерство» В.Н. Серов, М.М. Стрижаков, С.А. Маркин «Патологическое акушерство» Э.К. Айламазян «Неотложная помощь при экстремальных состояниях в акушерской практике».
Е1	- организовать работу в условиях экстремальной обстановки при массовом поступлении больных по оказанию медико-санитарной помощи, в объеме первой доврачебной помощи и необходимой квалифицированной акушерско-гинекологической помощи; - оказывать первую доврачебную помощь в условиях экстремальной обстановки, в очагах катастроф; - применять правила этики, деонтологии при проведении лечебно-профилактических и реабилитационных мероприятий.	- принципы организации лечебно-эвакуационного обеспечения населения в чрезвычайных ситуациях; - основы медицинской психологии; - психические свойства личности; - особенности психических процессов при острой септической инфекции в акушерстве.	- лекции Учебник Учебники В.И. Бодяжина «Акушерство» В.Н. Серов, М.М. Стрижаков, С.А. Маркин «Патологическое акушерство» Э.К. Айламазян «Неотложная помощь при экстремальных состояниях в акушерской практике» М.М. Шехтман «Экстрагенитальная патология и беременность» «Неонатология». Учебное пособие под ред. Н.П. Шабалова «Учебное пособие по акушерству и гинекологии по практическому выполнению манипуляций» Таблицы Учебники Фантомы

ное вскармливание, прикорм), психосоциального развития, закаливания, подготовке детей к детским дошкольным учреждениям, школе, профессиональной ориентации;

- осуществление консультации по вопросам нервно-психического развития, иммунопрофилактики, диспансерного наблюдения детей различного возраста;
- осуществление диагностики и дифференциальной диагностики с использованием современных методов исследований, а так же лечение и профилактика часто встречающихся заболеваний у детей;
- оформление нормативной медицинской документации в организациях ПМСП;
- взаимодействие и сотрудничество с коллегами;
- профилактика заболеваний и пропаганда здорового образа жизни.

Виды профессиональной деятельности выпускника для квалификации **«Акушер(ка)»**:

- лечебно-диагностическая помощь беременным, роженицам, родильницам, гинекологическим больным акушерских и гинекологических отделений различного профиля, перинатальных центров и центров охраны материнства и детства, женских консультаций, диагностическо-вспомогательных служб и подразделений медицинских организаций стационарного и поликлинического типа;
- медицинская помощь при неосложненных родах самостоятельно, а при патологии родов, послеродового периода с врачом акушером-гинекологом;
- неотложная доврачебная медицинская помощь при острых заболеваниях и несчастных случаях по профилю деятельности;
- соблюдение санитарно-гигиенического и санитарно-эпидемиологического режимов в отделении (женской консультации, кабинете);
- оформление установленной медицинской документации для соответствующего подразделения;
- медицинская помощь населению в экстремальных условиях эпидемий, в очагах массового поражения;
- профилактические осмотры женщин с целью выявления гинекологических заболеваний (совместно с врачом или самостоятельно);
- выявление физических, психических, социальных и культурных факторов риска для здоровья пациента, семьи, общества с учетом условий и образа жизни пациента;
- проведение мероприятий по внедрению современных методов контрацепции, профилактики нежелательной беременности, в том числе у подростков и профилактики заболеваний, передающихся половым путем;
- осуществление системы инфекционного контроля и инфекционной безопасности пациентов и медицинского персонала в структурных подразделениях медицинских организаций акушерско-гинекологического профиля.

6 Требования к уровню подготовки обучающихся

6.1 В результате освоения образовательной учебной программы по специальности обучающийся

должен:

- обладать **базовыми компетенциями,** соответствующими уровню квалификации специалиста, формируемые в ходе целостного учебно-воспитательного процесса по квалификации 030101 3 - «Фельдшер» и 030102 3 - «Акушер(ка)»:

БК-1 - владеть лексическим и грамматическим минимумом, необходимым для чтения и перевода со словарем на казахском (русском) и иностранном языке текстов профессиональной деятельности;

БК-2 - владеть навыками анализа объективно-исторических событий при изучении исторических явлений и тенденции истории Казахстана;

БК-3 - уметь использовать физкультурно-спортивную деятельность для укрепления здоровья, достижения жизненных и профессиональных целей;

БК-4 - иметь представление об этических ценностях, формах и типах культур, основных культурно-исторических центрах мира и регионов;

БК-5 - знать нравственные нормы регулирования отношений между людьми в обществе, основные законы и закономерности диалектического развития, использовать основные понятия и действия законов в практической деятельности;

БК-6 - иметь представление о политических системах и политических режимах, человеческом измерении политики;

БК-7 - знать общие положения экономической теории, владеть основами экономики, экономической ситуации в стране и за рубежом;

БК-8 - иметь представление о современных компьютерных технологиях и их применении в современной медицине, использовать современные информационные технологии в профессиональной деятельности;

БК-9 - выписывать рецепты, объяснить значения терминов греко-латинского происхождения, знать общие закономерности фармакодинамики и фармакокинетики лекарственных средств;

БК-10 - знать общие закономерности происхождения и развития жизни, строение и функционирования клеток тканей, органов и систем организма в норме и в патологии;

БК-11 - владеть методикой установления типов и форм наследственных болезней и использовать получения знания при изучении клинических дисциплин;

БК-12 - знать роль причин, условий и реактивных свойств организма в возникновении, развитии и исходе болезни, месторасположения и строение всех тканей и органов тела человека, их основные функции и применять полученные знания в клинической практике;

БК-13 - знать физиологию человека в различных возрастных периодах и использовать их при изучении специальных дисциплин;

БК-14 - определить характер патологической реакции, владеть техникой микрокопирования и дифференцирования различных патологических процессов по микропрепаратам;

БК-15 - знать природу микробов, вирусов их роль в развитии инфекционного процесса, инфекционного контроля и инфекционной безопасности пациентов и медицинского персонала в структурных подразделениях медицинских организаций.

Б1 Б2	- получить информацию о течении настоящей беременности, а также течении и исходах предыдущих беременностей и родов; - уметь точно прогнозировать исходы беременности и родов; - выявить факторы риска развития той или иной акушерской патологии; - организовать проведение мер профилактики; - выявить признаки ранней или поздней патологии беременности; - определить степень “зрелости шейки матки” и готовность организма к родам; - провести физиологические и патологические роды; - своевременно определить показания к операции кесарева сечения; - уметь оценить противопоказания.	- отраслевые стандарты объемов обследования и лечения в акушерстве и перинатологии; - общие и специальные методы исследования в акушерстве; - показатели и структуру материнской, перинатальной и младенческой смертности в стране, регионе, медицинских организациях, мероприятия по их снижению; - физиологию и патологию беременности, родов и послеродового периода; - группы риска; - мероприятия по профилактике осложнений; - основные вопросы нормальной и патологической физиологии здоровой женщины и при акушерской патологии; - основы патогенетического подхода при проведении терапии и профилактики акушерской патологии.	- лекции Учебник В.И. Бодяжина «Акушерство» В.Н. Серов, М.М. Стрижаков, С.А. Маркин «Патологическое акушерство» Э.К. Айламазян «Неотложная помощь при экстремальных состояниях в акушерской практике» Таблицы Учебники Фантомы Муляжи Инструменты.
В1	- обосновать тактику ведения родов при экстрагенитальных заболеваниях, установить медицинские показания к прерыванию беременности; - определить аномалии родовой деятельности; - осуществить регуляцию родовой деятельности; - установить причину акушерского кровотечения во время беременности, родов и послеродовом периоде; - провести все мероприятия по остановке кровотечения во время беременности, родов и в послеродовом периодах; - выполнить реанимационные мероприятия при асфиксии и родовой травме новорожденного; - оценить течение последового и послеродового периодов, выявить и предупредить осложнения; - определить показания и противопоказания к назначению лекарственных средств во время беременности.	- основные синдромы и симптомы наиболее распространенных акушерских состояний; - знать эфферентные методы лечения в акушерстве (классификация по принципам действия); - приемы и методы обезболивания; основы инфузионно-трансфузионной терапии и реанимации в акушерстве и неонатологии; - основы фармакотерапии в акушерстве, влияние лекарственных препаратов на плод и новорожденного; - нать основы клинической фармакологии, фармакокинетики и фармакотерапии во время беременности; - действие лекарственных препаратов, применяемых во время беременности, на плод и новорожденного; - клиническую симптоматику и терапию неотложных состояний, в том числе в акушерстве и перинатологии, их профилактику.	- лекции Учебники В.И. Бодяжина «Акушерство» В.Н. Серов, М.М. Стрижаков, С.А. Маркин «Патологическое акушерство» Э.К.Айламазян «Неотложная помощь при экстремальных состояниях в акушерской практике» Таблицы Учебники Фантомы Муляжи Инструменты.

Модуль обучения Д1	После окончания обучения обучающийся будет знать: - показания к госпитализации беременных женщин; - основы онкологической настороженности в целях профилактики и ранней диагностики злокачественных новообразований у женщин; - владеть навыками организации и проведения диспансеризации женщин, анализ ее эффективности.

Спецификация модуля

Наименование модуля: **Акушерство**

Задача модуля: Владеть знаниями и навыками по:

- основным проявлениям наиболее распространенных акушерских состояний и патологий;
- тактика акушера при наиболее часто встречающихся акушерских состояниях, составлению плана наблюдения, оказанию необходимой помощи;
- соблюдению и контролю санитарно-гигиенического и противоэпидемического режимов в медицинских организациях акушерско-гинекологического профиля в соответствии с нормативными документами;
- оказанию доврачебной помощи при неотложных состояниях в акушерстве.

Действия	Умения	Знания	Ресурсы
А1 А2 А3	- организовать лечебно-диагностический процесс и проведение профилактических мероприятий в амбулаторно-поликлинических условиях, в дневном стационаре и на дому в объеме, предусмотренном квалификационной характеристикой; - подготовить необходимую документацию в аттестационную комиссию на получение квалификационной категории; - использовать персональный компьютер на рабочем месте.	- основы юридического права в акушерстве и гинекологии; - основы законодательства о здравоохранении, директивные документы, определяющие деятельность органов и организаций здравоохранения; - организация акушерско-гинекологической помощи в стране, работу скорой и неотложной помощи; - вопросы асептики и антисептики, профилактики внутрибольничной инфекции; - законодательство по охране труда женщин; - оборудование и оснащение операционных, отделений (палат) интенсивной терапии; - технику безопасности при работе с аппаратурой; - хирургический инструментарий и шовный материал, используемый в акушерско-гинекологической практике; - принципы работы с мониторами; - определение понятий “этика”, “деонтология”, “медицинская деонтология”, “ятрогенные заболевания”, риск возникновения ятрогенных заболеваний в акушерско-гинекологической практике; - общие принципы статистических методов обработки медицинской документации.	- лекции Учебники: В.И. Бодяжина «Акушерство» В.Н. Серов, М.М. Стрижаков, С.А. Маркин «Патологическое акушерство» Э.К. Айламазян «Неотложная помощь при экстремальных состояниях в акушерской практике» М.М. Шехтман «Экстрагенитальная патология и беременность» «Неонатология». Учебное пособие под ред. Н.П. Шабалова «Учебное пособие по акушерству и гинекологии по практическому выполнению манипуляций».

6.2 В результате освоения образовательной учебной программы по специальности обучающийся

должен:

- обладать **профессиональными компетенциями**, соответствующими основным видам профессиональной деятельности по квалификации 030101 3 - «Фельдшер» и 030102 3 - «Акушер(ка)»:

ПК - 1	- организовывать сестринский уход и наблюдение за пациентами, владеть техникой выполнения процедур и манипуляций;
ПК - 2	- знать основные симптомы и синдромы нарушения функций систем и органов, владеть методикой подготовки пациентов к лабораторным, функциональным и инструментальным методам исследования;
ПК - 3	- оказывать неотложную доврачебную и квалифицированную медицинскую помощь взрослому и детскому населению, быть компетентным в области международных стандартов качества оказания медицинской помощи;
ПК - 4	- организовать и проводить санитарно-гигиеническую и противоэпидемическую работу;
ПК - 5	- формировать и развивать эффективные взаимоотношения с пациентами, родственниками пациентов, коллегами и представителями социальных служб;
ПК - 6	- уметь выявлять клинические симптомы, ставить предварительный диагноз, проводить мотивированный уход за больными детьми;
ПК - 7	- владеть навыками проведения профилактических мероприятий, направленны на обеспечение правильного физического и психического здоровья ребенка;
ПК - 8	- владеть приемами первой медицинской помощи при различных видах повреждений, методами ухода за хирургическими больными, методами сердечно-легочной реанимации;
ПК - 9	- владеть навыками ухода и выполнения специфических манипуляций в отделениях гинекологии и родильных домов;
ПК - 10	- знать основные симптомы, методы диагностики, принципы лечения и оказывать неотложную помощь раненым и пораженным и поддерживать состояние здоровья населения в экстремальных условиях и предупреждать возникновение инфекционных заболеваний в очагах катастроф;
ПК -11	- владеть современными методами интенсивной терапии и реанимации при заболеваниях и критических состояниях во всех возрастных группах и знать организацию восстановительного лечения и реабилитации пациентов в условиях стационара МО;
ПК - 12	- владеть коммуникативными навыками, навыками разрешения конфликтов, применять полученные знания в повседневной жизни и профессиональной деятельности, навыками общения с пациентами, их родственниками, коллегами на основе этико-деонтологических принципов.

6.3 В результате освоения образовательной учебной программы по специальности обучающийся

должен:

- обладать **специальными компетенциями,** соответствующим основным видам профессиональной деятельности по квалификации 030101 3 - «Фельдшер» и 030102 3 - «Акушер(ка)»:

СК - 1	- самостоятельно выполнять все манипуляции по уходу, оформлять нормативную и медицинскую документацию в МО;
СК - 2	- уметь распознавать симптомы заболеваний внутренних органов, владеть техникой манипуляции;
СК - 3	- выполнять требования инфекционного контроля и инфекционной безопасности пациентов и медицинского персонала в МО;
СК- 4	- выполнять профилактические, лечебные, диагностические мероприятия, назначенные врачом;
СК - 5	- готовить инструменты и ассистировать врачу при проведении сложных манипуляций;
СК - 6	- выполнять основные виды физиотерапевтических процедур, проводить занятия по лечебной гимнастике, владеть приемами массажа, использовать элементы психотерапии;
СК - 7	- проводить противоэпидемические мероприятия в очаге инфекции и владеть техникой иммунопрофилактики;
СК - 8	- владеть техникой подготовки пациентов к лабораторным, функциональным, инструментальным методам исследования для экстренной операции;
СК - 9	- оценивать действие лекарственных средств у конкретного пациента, оказывать доврачебную помощь при лекарственном отравлении;
СК-10	- проводить консультации по планированию семьи методам контрацепции;
СК -11	- выполнять реанимационные, реабилитационные, лечебно-оздоровительные, санитарно-гигиенические, санитарно-просветительные мероприятия в соответствии со своей профессиональной компетенцией, полномочиями и врачебными назначениями;
СК -12	- оценивать состояние и выделять ведущие синдромы и симптомы у пациентов и пострадавших, находящихся в тяжелом и терминальном состоянии, оказывать экстренную доврачебную помощь при неотложных состояниях;
СК -13	- оказывать медицинскую помощь при неотложных и угрожающих жизни состояниях;
СК -14	- пропагандировать ЗОЖ, проводить мероприятия по профилактике заболеваний;
СК -15	- выполнить требования к лечебно-охранительному, санитарно-гигиеническому и санитарно-эпидемиологическому режиму в МО;
СК -16	- осуществлять забор материала для лабораторных исследований;

Модуль обучения А1	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками: - заполнения первичной медицинской документации; - знать должностные обязанности медперсонала ФАПа, женской консультации, акушерского стационара, приказы, регламентирующие деятельность этих учреждений;
Модуль обучения А2	После окончания обучения обучающийся будет знать: - основные принципы асептики и антисептики; - содержание и дезинфекцию помещений родильного дома, гигиенический режим койки; - особенности дезинфекции предметов ухода; - профилактику послеродовых инфекционных заболеваний в условиях ФАПа, женской консультации и акушерского стационара;
Модуль обучения А3	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками: - внедрения программ ВОЗ, основанных на доказательной медицине, в акушерско-гинекологическую практику.
Область компетенции Б – роль акушера в оказании акушерской помощи беременным, роженицам и родильницам.	
Модуль обучения Б1	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками: - оказания лечебно-профилактической помощи женщинам и новорожденным; - методикой обследования беременной; - наблюдения и ведения беременности, родов и послеродового периода;
Модуль обучения Б2	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками: - оказания лечебно-профилактической помощи женщинам при осложнениях беременности, родов и послеродового периода; - выявления патологии и выделять группы риска.
Область компетенции В - доврачебная помощь при неотложных состояниях в акушерстве.	
Модуль обучения В1	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками: - оказания неотложной помощи беременным, роженицам, родильницам, новорожденным.
Область компетенции Г Реабилитация больных при акушерских патологиях. Методы планирования семьи.	
Модуль обучения Г1	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками: - оказания и противопоказания к санаторно-курортному лечению; знать; - основы рационального питания и принципы диетотерапии в акушерско-гинекологической практике; - новые современные методы профилактики и лечения в акушерстве, а также методы планирования семьи; - основы физиотерапии и лечебной физкультуры в акушерстве.
Область компетенции Д - диспансеризация акушерских больных. Пропаганда здорового образа жизни.	

- оценивать состояние органов и систем.	- пальпации - перкуссии - аускультации - оценивать состояние органов и систем; - анализировать результаты.	- методы обследования, виды, значение.	- ситуационные задачи; - учебники: В. Тульчинская Н. Соколова «Сестринское дело в педиатрии» Ростов-на-Дону 2008 - Н.В. Ежова «Педиатрия» (практикум) Москва 2008 г.
В1			
- знать этиологию, патогенез, клинику, лечение, уход профилактику: асфиксии, внутричерепной родовой травмы, гемолитической болезни новорожденных, болезней кожи, пупка, глаз, сепсиса новорожденных; - знать этиологию, патогенез, клинику, лечение, уход и профилактику рахита, гипотрофии, аллергического диатеза; - знать этиологию, патогенез, клинику, лечение, уход и профилактику детских инфекционных заболеваний; - знать этиологию, патогенез, клинику, принципы лечения, уход и профилактику заболеваний органов дыхания, сердечно-сосудистой, пищеварительной, мочевыделительной, эндокринной систем; - определять тактику лечения; - осуществлять дифференцированный уход за детьми во время болезни; - организовать профилактическую работу.	- расспознать симптомы заболеваний; - определять тактику лечения; - владеть навыками дифференцированного ухода и наблюдения за детьми с различной патологией; - проводить беседы с родителями по профилактике заболеваний у новорожденных, детей раннего и старшего возрастов; - проводить санпросвет работу; - проводить противоэпидеческие мероприятия.	- этиология, патогенез, клиника, лечение, уход, профилактика болезней новорожденных (асфиксия, внутричерепная родовая травма, гемолитическая болезнь, болезни кожи и пупка); - этиология, патогенез, клиника, лечение, уход, профилактика фоновых заболеваний; - этиология, патогенез, клиника, лечение, уход, профилактика заболеваний органов дыхания, сердечно-сосудистой, пищеварительной, мочевыделительной, эндокринной систем; - этиология, патогенез, клиника, лечение, уход, профилактика инфекционных заболеваний; - программа ИВБДВ; - доказательная медицина.	- лекции; - стандарты; - предметы ухода; - учебники: В. Тульчинская Н. Соколова «Сестринское дело в педиатрии» Ростов-на-Дону 2008 - Н.В. Ежова «Педиатрия» (практикум) Москва 2008 г.

46 Профиль компетенции – Акушерство

Профиль компетенции – акушерство	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками: - профилактики акушерской инфекции; - ведения беременных, рожениц, родильниц; - оказания неотложной помощи в акушерстве.
Область компетенции А – организация акушерско-гинекологической помощи	

СК -17 - оказывать доврачебную медицинскую помощь;

СК - 18 - знать клиническую симптоматику и терапию гинекологических заболеваний, неотложные состояния в гинекологии и их профилактику;

СК -19 - клиническая симптоматика доброкачественных и злокачественных опухолей женской половой системы, их диагностика, принципы лечения и профилактика;

СК - 20 - организация и проведение диспансеризации женщин, анализ ее эффективности и показания к госпитализации гинекологических больных;

СК - 21 - новые современные методы профилактики и лечения в гинекологии, методы планирования семьи.

7 Максимальный объем учебной нагрузки обучающихся

Максимальный объем учебной нагрузки обучающихся, включая все виды аудиторной и внеаудиторной учебной работы, не должен превышать 54 часов в неделю.

Общий бюджет времени при очной форме подготовки на теоретическое обучение определяется из расчета обязательной учебной нагрузки не менее 36 часов в неделю (при этом в указанный объем не входят занятия по факультативным дисциплинам и консультации). За полный учебный год объем учебного времени составляет не более 40 недель без учета времени на каникулы не менее 11 недель и на праздничные дни 1 неделя.

Общий бюджет времени, планируемый на обучение, учитывается при разработке структуры соответствующих образовательных учебных программ и учебных планов.

Организация образования имеет право:

- расширять и (или) углублять теоретическую и (или) практическую подготовку по специальности путем введения самостоятельных дисциплин и (или) дополнительных тем и разделов в учебные программы и (или) увеличения объема учебного времени профессиональной практики;
- изменять объем учебного времени выполненного в типовом учебном плане на изучение дисциплин цикла в пределах15-25 % при сохранении объема учебного времени, отведенного на цикл с использованием современных технологий обучения;
- вводить дисциплины, направленные на удовлетворение потребностей работодателей в сфере профессиональных интересов (дисциплины, определяемые организацией образования до 10%).

8 Требования к образовательным учебным программам

8.1 Структура образовательной учебной программы специальности: 030100 0 - «Лечебное дело» определяет перечень дисциплин и видов учебной работы обучающихся, объединенных в следующие циклы дисциплин:

- общеобразовательные дисциплины (ООД);
- общегуманитарные дисциплины (ОГД);
- социально-экономические дисциплины (СЭД);
- общепрофессиональные дисциплины (ОПД);
- специальные дисциплины (СД);
- производственное обучение (ПО);
- профессиональная практика (ПП);
- дисциплины, определяемые организацией образования с учетом требований работодателей (ДО);

- экзамены (Э);
- консультации (К);
- факультативные занятия (Ф).

8.2 Содержание и объем учебного времени образовательной учебной программы по специальности: 030100 0 - «Лечебное дело» с квалификациями 030101 3 - «Фельдшер» и 030102 3 - «Акушер(ка)» определяется типовым учебным планом и типовыми учебными программами.

8.3 Типовой учебный план является одним из главных компонентов государственного общеобязательного стандарта образования, предназначен для реализации государственных требований к уровню подготовки обучающихся по специальности и является основой для разработки рабочего плана учебными заведениями технического и профессионального образования, отражает код и профиль образования, специализацию, базу, форму и нормативный срок обучения.

Типовой учебный план включает учебные дисциплины по циклам, объем учебного времени на изучение дисциплин, порядок их изучения и формы контроля. Зачеты по всем дисциплинам проводятся за счет времени, отведенного на их изучение, экзамены – в сроки, отведенные на промежуточную аттестацию.

8.4 Содержание образовательных учебных программ технического и профессионального образования по специальности 030100 0 - «Лечебное дело» с квалификациями 030101 3 - «Фельдшер» и 030102 3 - «Акушер(ка)» предусматривает изучение:

- интегрированных образовательных программ технического и профессионального образования с образовательными программами 1 курса высшего медицинского учебного заведения, по специальности 051301 - «Общая медицина»;
- общеобразовательных дисциплин, изучаемых в соответствии с объектом профессиональной деятельности;
- специальных дисциплин, составляющие основу профессиональной компетентности;
- выполнение лабораторно-практических занятий по профессиональным и специальным дисциплинам с прохождением производственной и профессиональной практики.

8.5 Содержание стандарта специальности 030100 0 - «Лечебное дело» с квалификациями 030101 3 - «Фельдшер» и 030102 3 - «Акушер(ка)» должно:

- отражать современные научные достижения в области здравоохронения по совершенствованию качества оказания медицинской помощи населению;
- учитывать стандарты организации учебного процесса;
- включать необходимые компентенции специалистов, соответствующего уровня квалификации;
- предусмотреть возможность использования технологии модульного обучения

8.6 Содержание общеобразовательных учебных программ определяется совокупностью общеобразовательных дисциплин (ООД, ОГД, СЭД – в учебных планах, разработанных на базе основного среднего образования), объем которых составляет не более 30-35% от общего объема образовательной учебной программы.

8.7 Содержание образовательных учебных программ по общепрофессиональным, специальным дисциплинам, профессиональной практике, отражающим теоретические и практические основы профессиональной деятельности, составляют 65-70% от общего объема образовательной учебной программы, включая дисциплины по выбору.

8.8 Образовательные учебные программы технического и профессионального образования по специальности 030100 0 - «Лечебное дело» с квалификациями 030101 3 - «Фельдшер» и 030102 3 - «Акушер(ка)» включают все циклы дисциплин и виды учебной работы по закреплению профессиональных навыков, указанных в п. 8.1.

8.9 При разработке и реализации образовательной учебной программы, организа-

ми во время болезни, владеть методиками оценки зического и нервно- психического развития детей, их питание. Владеть методикой обследования.

Действие	Умения	Знания	Ресурсы
А1			
- знать особенности организации педиатрической службы в РК; - знать анатомо-физиологические особенности доношенного и недоношенного ребенка; - владеть навыками ухода и наблюдения за доношенным и недоношенным ребенком; - знать анатомо-физиологические особенности органов пищеварения, виды вскармливания, преимущества грудного вскармливания, правила прикладывания к груди, основные правила введения прикорма, питание детей старше года; - оценивать питание первого года жизни и детей старше года; - консультировать по правильному прикладыванию к груди; - консультировать мать по вопросам ее собственного здоровья; - консультировать мать по вопросам кормления ребенка старше года;	- владеть навыками ухода за новорожденным доношенным ребенком; - владеть навыками ухода и выхаживания недоношенного ребенка; - оценивать питание детей до 1 года; - оценивать питание детей старше 1 года; - консультировать мать по правильному кормлению грудью; - консультировать кормящую мать по собственному здоровью;	- организация педиатрической службы в РК; - определение, признаки доношенного и недоношенного ребенка; причины недоношенности; - значение дородового и послеродового патронажей; - анатомо-физиологические особенности органов пищеварения; - питание детей первого года; - виды вскармливания; - правила введение прикорма, виды прикорма; - питание детей старше года; - роль медработника в организации питания и обучения матери кормлению грудью; - программа ИВБДВ;	- лекции; - стандарты; - предметы ухода; - ситуационные задачи; - учебники: - В. Тульчинская Н. Соколова «Сестринское дело в педиатрии» Ростов-на-Дону 2008 - Н.В.Ежова «Педиатрия» (практикум) Москва 2008 г.
А2			
- знать анатомо-физиологические особенности центральной нервной системы, нервно-психическое развитие детей раннего возраста; - знать показатели физического развития детей; - знать основные критерии для определения группы риска по психическому развитию детей до года и старшего возраста; - оценить уровень физического и нервно-психического развития детей; - консультировать мать в целях развития ребенка.	- оценивать физическое развитие по показателям веса и роста; - оценивать нервно-психическое развитие; - составить режим дня для детей различного возраста; - прививать гигиенические навыки детям; - проводить беседы с родителями о методах физического воспитания и закаливания детей, мерах профилактики и деформации скелета; - консультировать родителей по уходу за ребенком в целях развития.	- физическое развитие детей, показатели: - анатомо физиологические особенности центральной нервной системы; - показатели нервно-психического развития детей различного возраста.	- лекции; - стандарты; - предметы ухода; - ситуацион ные задачи; - учебники: В. Тульчинская Н. Соколова «Сестринское дело в педиатрии» Ростов-на-Дону 2008 - Н.В.Ежова «Педиатрия» (практикум) Москва 2008 г.
Б1			
- знать об анатомо-физиологических особенностях органов и систем; - владеть методикой обследования;	- проводить опрос больного ребенка и его родственников; - владеть техникой	- анатомо-физиологические особенности органов и систем;	- лекции; - стандарты; - предметы ухода;

Область компетенции А – здоровый ребенок (новорожденный доношенный, недоношенный ребенок)	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками наблюдения и ухода за новорожденными, оценивать их физическое и нервно-психическое развитие, оценивать питание.
Модуль обучения А1	- знать особенности организации педиатрической службы в РК; - знать анатомо-физиологические особенности доношенного и недоношенного ребенка; - владеть навыками ухода и наблюдения за доношенным и недоношенным ребенком; - знать анатомо-физиологические особенности органов пищеварения, виды вскармливания, преимущества грудного вскармливания, правила прикладывания к груди, основные правила введения прикорма, питание детей старше года; - оценивать питание первого года жизни и детей старше года; - консультировать по правильному прикладыванию к груди; - консультировать мать по вопросам ее собственного здоровья; - консультировать мать по вопросам кормления ребенка старше года;
Модуль обучения А2	- знать анатомо-физиологические особенности центральной нервной системы, нервно-психическое развитие детей раннего возраста; - знать показатели физического развития детей; - знать основные критерии для определения группы риска по психическому развитию детей до года и старшего возраста; - оценивать уровень физического и нервно-психического развития детей; - консультировать мать в целях развития ребенка.
Область компетенции Б – анатомо-физиологические особенности органов и систем. Методика обследования.	После окончания обучения обучающийся может распознать анатомо-физиологические особенности органов и систем у детей различного возраста и владеть методикой обследования.
Модуль обучения Б1	- знать анатомо-физиологические особенности органов и систем детского организма; - владеть методикой обследования; - оценивать состояние органов и систем.
Область компетенции В – детские болезни.	После окончания обучения обучающийся будет знать особенности течения болезней новорожденных, детей раннего и старшего возраста, определять лечение, диагностику, дифференцированный уход, организовать профилактическую работу.
Модуль обучения В1	- знать этиологию, патогенез, клинику, лечение, уход профилактику: асфиксии, внутричерепной родовой травмы, гемолитической болезни новорожденных, болезней кожи, пупка, глаз, сепсиса новорожденных; - знать этиологию, патогенез, клинику, лечение, уход и профилактику рахита, спазмофилии, аллергического диатеза; - знать этиологию, патогенез, клинику, лечение, уход и профилактику детских инфекционных заболеваний; - знать этиологию, патогенез, клинику, принципы лечения, уход и профилактику заболеваний органов дыхания, сердечно-сосудистой, пищеварительной, мочевыделительной, эндокринной систем; - определять тактику лечение; - осуществлять дифференцированный уход за детьми во время болезни; - организовать профилактическую работу.

Спецификация модуля

Наименование модуля: **Детские болезни**
Задача модуля: Владеть навыками ухода и наблюдения за здоровыми детьми и деть-

ция образования имеет права:
- изменять объем учебного времени, отводимого на освоение учебного материала для циклов в пределах 15-25% и для дисциплин, входящих в циклы в пределах 10-20% при сохранении суммарного объема учебного времени отведенных на освоение профессиональных учебных программ;
- выбирать различные технологии обучения, формы, методы организации и контроля учебного процесса, которые предполагают практико-ориентационное обучение; основными результатами их освоения являются развитие общих компетенций и формирование профессиональных компетенций.

8.10 Образовательные учебные программы организации образования по специальности 030100 0 - «Лечебное дело» предусматривают наряду с обязательными дисциплинами и дисциплины по выбору, учебное время на факультативные занятия и консультации в пределах учебного плана.

Консультации и факультативные занятия направлены на обеспечение индивидуальных способностей и запросов обучаемых.

8.11 Реализация образовательных учебных программ организации образования обеспечиваются педагогическими кадрами, имеющими базовое высшее образование соответствующее профилю преподаваемой дисциплины и систематически занимающихся научной, научно-методической или практической деятельностью в сфере здравоохранения. Реализация стандарта подготовки специалиста со средним медицинским образованием должна обеспечиваться высоким уровнем учебного процесса.

Для того чтобы сформировать уважение к своей профессии, необходимо в процессе обучения постоянно воздействовать на мотивационную, волевую и эмоциональную среду учащегося. Обеспечить благоприятные условия формирования профессионального интереса. Для этого используются:
- методы максимальной активизации познавательной деятельности (семинары, практические занятия, дискуссии и др.);
- создание ситуаций, требующих более широких и глубоких знаний, чем те, которые уже имеются в багаже учащегося;
- обсуждение примеров, требующих применения полученных знаний на практике, а также творческого использования приобретенных знаний и умений;
- формирование эмоций успеха в обучении, порождающие уверенность в своих силах.

К преподаванию профильных дисциплин могут привлекаться высококвалифицированные специалисты из практического здравоохранения с первой и высшей квалификационными категориями.

8.12 Организация профессиональной практики включает:
- учебную практику;
- учебно-производственную практику;
- преддипломную (профессиональную) практику.

Содержание учебных программ практических занятий, учебно-производственной практики определяется в соответствии с учебными и квалификационными требованиями.

Учебно-производственная практика обучающихся, осуществляется в медицинских организациях под руководством квалифицированных специалистов.

Профессиональная практика проводится в медицинских организациях под руководством квалифицированных специалистов на рабочих местах, предоставляемых работодателями на основе договора, и направлена на освоение и закрепление знаний, полученных в процессе обучения, приобретение практических навыков. Профессиональная подготовка, включая объем практических занятий по общепрофессиональным и специальным дисциплинам, должна составлять не менее 40% от общего объе-

ма учебного времени обязательного обучения.

8.13 Реализация технического и профессионального образования обеспечивается наличием библиотечного фонда учебной литературы и учебно-методических наглядных пособий, в том числе электронных учебных пособий, аудио- и видеоматериалов, методических наглядных пособий и рекомендаций по дисциплинам, профессиональным практикам.

8.14 Материально-техническое, учебно-методическое обеспечение учебного процесса должны соответствовать нормативным требованиям, установленным уполномоченным органом Республики Казахстан в области образования

8.15 Воспитательные программы должны быть направлены на развитие национальных ценностей, формирование патриотизма и гражданственности, развитие разносторонних интересов и способностей обучающихся.

8.16 Итоговая государственная аттестация - форма контроля учебных достижений выпускников колледжей, направленная на определение соответствия полученных ими знаний, умений, навыков и компетенций требованиям государственных общеобразовательных стандартов образования. Проводится государственными аттестационными комиссиями, утверждаемыми в установленном порядке в виде: государственного комплексного экзамена по профильным дисциплинам (внутренние болезни, детские болезни, хирургические болезни, акушерство и гинекология) согласно типового учебного плана.

10 Перечень кабинетов и лабораторий

1. Языковой подготовки
2. Истории Казахстана
3. Физической культуры
4. Социально-экономических дисциплин
5. Компьютерных технологий
6. Нормальной анатомии
7. Нормальной физиологии
8. Медико-биологических дисциплин
9. Общей психологии
10. Патологической физиологии
11. Патологической анатомии
12. Фармакологии
13. Сестринских технологий
14. Внутренних болезней с кабинетами доклинической практики
15. Детских болезней с кабинетами доклинической практики
16. Хирургических болезней с кабинетами доклинической практики
17. Акушерства и гинекологии с кабинетами доклинической практики
18. Инфекционных болезней
19. Физиотерапии, лечебной физкультуры, массажа
20. Дерматовенерологии
21. Основы безопасности жизнедеятельности, медицина катастроф
22. Информационно-методический

Примечание:

- учебному заведению при необходимости разрешается совмещать учебные кабинеты.

	неотложной медицинской помощи при экстренных состояниях на догоспитальном этапе;		
З1 - владеть необходимыми знаниями и навыками клинического обследования, ухода и профилактики диффузных заболеваний соединительной ткани; системная красная волчанка, склеродермия, узелковый периартериит, дерматомиозит.	- владеть навыками сбора жалоб и анамнеза; - владеть техникой проведения осмотра; - владеть методикой обследования больного, применяя мануальные навыки; - уметь поставить предварительный диагноз; - уметь составлять план обследования; - уметь оценивать результаты дополнительных исследований; - уметь проводить дифференциальную диагностику; - уметь составлять план лечения; -владеть навыками ухода за больными; -уметь проводить профилактические мероприятия; - владеть правилами написания рецептов; - владеть техникой оказания неотложной медицинской помощи при экстренных состояниях на догоспитальном этапе.	- знать: - определение болезни; - классификацию; - этиологию; - патогенез; - клиническую симптоматику; - лабораторные и инструментальные показатели; - течение, осложнения, - прогноз заболевания; - современные принципы лечения и ухода; - профилактику.	- учебник Э.В. Смолева «Внутренние болезни». Учебно –методический комплекс, таблицы, аудиокассеты и видеокассеты, инструментарий.
И1 - владеть необходимыми знаниями и навыками клинического обследования, ухода и профилактики аллергических заболеваний; Крапивница. Отек Квинке. Анафилактический шок.	- уметь составлять план обследования; - уметь оценивать результаты дополнительных исследований; - уметь проводить дифференциальную диагностику; - уметь составлять план лечения; - владеть навыками ухода за больными; - уметь проводить профилактические мероприятия; - владеть правилами написания рецептов; - владеть техникой оказания неотложной медицинской помощи при экстренных состояниях (крапивнице, отеке Квинке, анафилактическом шоке) на догоспитальном этапе.	- знать: - определение болезни; - классификацию; - этиологию; - патогенез; - клиническую симптоматику; - лабораторные и инструментальные показатели; - течение, осложнения, - прогноз заболевания; - современные принципы лечения и ухода; - профилактику.	- учебник Э.В. Смолева «Внутренние болезни». Учебно –методический комплекс, таблицы, аудиокассеты и видеокассеты, инструментарий.

45 Профиль компетенции – Детские болезни

Профиль компетенции – детские болезни	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками наблюдения за новорожденными детьми, оценивать физическое и нервно-психическое развитие детей, знать анатомо-физиологические особенности детского организма, владеть методикой обследования их, наблюдения за детьми во время болезни, обладать знаниями по диагностике и лечению заболеваний детей.

болезни обмена веществ.	-владеть навыками ухода за больными; -уметь проводить профилактические мероприятия; - владеть правилами написания рецептов; - владеть техникой оказания неотложной медицинской помощи при экстренных состояниях (гипергликемической и гипогликемической комах, тиреотоксическом кризе) на догоспитальном этапе.	- прогноз заболевания; - современные принципы лечения и ухода; - профилактику.	
Е1 - владеть необходимыми знаниями и навыками клинического обследования, ухода и профилактики основных заболеваний системы крови: анемии, гемобластозы, геморрагические диатезы.	- владеть навыками сбора жалоб и анамнеза; - владеть техникой проведения осмотра, - владеть методикой обследования больного, применяя мануальные навыки; - уметь поставить предварительный диагноз; - уметь составлять план обследования; - уметь оценивать результаты дополнительных исследований; - уметь проводить дифференциальную диагностику; - уметь составлять план лечения; -владеть навыками ухода за больными; -уметь проводить профилактические мероприятия; - владеть правилами написания рецептов; - владеть техникой оказания неотложной медицинской помощи при экстренных состояниях на догоспитальном этапе;	- знать: - определение болезни; - классификацию; - этиологию; - патогенез; - клиническую симптоматику; - лабораторные и инструментальные показатели; - течение, осложнения, прогноз заболевания; - современные принципы лечения и ухода; - профилактику.	- учебник Э.В. Смолева «Внутренние болезни». Учебно-методический комплекс, таблицы, аудиокассеты и видеокассеты, инструментарий
Ж1 - владеть необходимыми знаниями и навыками клинического обследования, ухода и профилактики основных заболеваний костно-мышечной системы; ревматойдный артрит, деформирующий остеоартроз, болезнь Бехтерева.	- владеть навыками сбора жалоб и анамнеза; - владеть техникой проведения осмотра; - обследования больного, применяя мануальные навыки; - уметь поставить предварительный диагноз; - уметь составлять план обследования; - уметь оценивать результаты дополнительных исследований; - уметь проводить дифференциальную диагностику; - уметь составлять план лечения; - владеть навыками ухода за больными; - уметь проводить профилактические мероприятия; - владеть правилами написания рецептов. - владеть техникой оказания	- знать: - определение болезни; - классификацию; - этиологию; - патогенез; - клиническую симптоматику; - лабораторные и инструментальные показатели; - течение, осложнения, прогноз заболевания; - современные принципы лечения и ухода; знать профилактику	- учебник Э.В. Смолева «Внутренние болезни». Учебно-методический комплекс, таблицы, аудиокассеты и видеокассеты, инструментарий

Приложение (справочное)

Библиография

[1] Закон Республики Казахстан «О языках в Республике Казахстан» от 11 июля 1997 года № 151

[2] Закон Республики Казахстан «Трудовой кодекс» от 15 мая 2007 года № 251-III Закон Республики Казахстан

Пояснительная записка к типовому учебному плану

Типовой учебный план является одним из основных компонентов государственного общеобязательного стандарта технического и профессионального образования по профессиям и специальностям и определяет общее направление, объем и основное содержание образовательной учебной программы. Типовой учебный план отражает код и профиль технического и профессионального образования, специализации, базу, форму и нормативный срок обучения по специальности 030100 0 - «Лечебное дело» квалификациями 030101 3 - «Фельдшер» и 030102 3 - «Акушерка».

Типовой учебный план предусматривает изучение интегрированных образовательных программ технического и профессионального образования с образовательными программами 1 курса высшего медицинского учебного заведения по специальности 05130 1 - «Общая медицина».

С целью интеграции введены новые предметы:
- коммуникативные навыки - 54 часа;
- медицинская биофизика - 108 часов;
- химия - 90 часов;

увеличены часы предметов:
- история Казахстана - 134 часа;
- основы политологии и социологии - 90 часов;
- основы экономической теории - 90 часов;
- молекулярная биология, медицинская генетика - 162 часа;
- информатика - 136 часов.

Объем часов и перечень дисциплин для квалификации «Фельдшер» и «Акушер(ка)» по общегуманитарным, социально-экономическим, общепрофессиональным циклам идентичны.

Типовой учебный план включает наименование учебных дисциплин по циклам и виды учебной работы, объем учебного времени, порядок их изучения и формы контроля. В разделах типого учебного плана, касающихся производственного обучения и профессиональной практики, указываются все виды учебно – производственных работ, направленных на приобретение и укрепление профессиональных навыков.

В типовых учебных планах для каждого структурного элемента (общеобразовательные, общегуманитарные, социально-экономические, общепрофессиональные и специальные дисциплины, производственное обучение и профессиональная практика, дисциплины, определяемые организацией образования с учетом требований работодателей, экзамен, консультации, факультативные занятия) в зависимости от сроков обучения должны быть указаны нижние и верхние пределы выделенного учебного времени (в часах).

Формы контроля включают зачеты и экзамены по дисциплинам, которые устанавливаются по семестрам, а другие формы контроля устанавливаются организациями образования в рабочих учебных планах.

Объем учебного времени, определенного на проведение консультации и факультативных занятий, используется организациями образования с учетом специфики, профессиональной направленности, сложности изучаемых дисциплин с целью углубленного овладениия знаниям, умениями и практическими навыками.

По завершении обучения проводится итоговая аттестация обучающихся, которая включает оценку уровня профессиональной подготовленности и присвоение квалификации «Фельдшер» и «Акушер(ка)».

В типовых учебных планах указывается объем учебного времени для проведения итоговой аттестации обучающихся в организациях технического и профессионального образования и оценки уровня профессиональной подготовленности и присвоения квалификации.

На основе типого учебного плана по специальностям, организациями образования разрабатываются рабочие учебные планы учебного заведения с учетом требований работодателей.

органов пищеварения: гастриты, язвенная болезнь желудка и 12 перстной кишки, рак желудка, энтериты, колиты, гельминтозы, заболевания желчного пузыря, хронические гепатиты, цирроз печени, хроническая печеночная недостаточность, панкреатит.	диагноз; - уметь составлять план обследования; - уметь оценивать результаты дополнительных исследований; - уметь проводить дифференциальную диагностику; - уметь составлять план лечения; - владеть навыками ухода за больными; - уметь проводить профилактические мероприятия; - владеть правилами написания рецептов; - владеть техникой оказания неотложной медицинской помощи при экстренных состояниях (желудочных, кишечных кровотечениях, печеночной коме) на догоспитальном этапе.	симптоматику; - знать лабораторные и инструментальные показатели; - знать течение, осложнения, -прогноз заболевания; - знать современные принципы лечения и ухода; - знать профилактику.	таблицы, аудиокассеты и видеокассеты, инструментарий.
Г1 - владеть необходимыми знаниями и навыками клинического обследования, ухода и профилактики основных заболеваний органов мочеотделения пиелонефрит, гломерулонефрит, почечная недостаточность, почечнокаменная болезнь, цистит.	- владеть навыками сбора жалоб и анамнеза; - владеть техникой проведения осмотра, - владеть методикой обследования больного, применяя мануальные навыки; - уметь поставить предварительный диагноз; - уметь составлять план обследования; - уметь оценивать результаты дополнительных исследований; - уметь проводить дифференциальную диагностику; - уметь составлять план лечения; - владеть навыками ухода за больными; - уметь проводить профилактические мероприятия; - владеть правилами написания рецептов; - владеть техникой оказания неотложной медицинской помощи при экстренных состояниях (почечной колике, уремической коме) на догоспитальном этапе.	- знать определение болезни; - знать классификацию; - знать этиологию; - знать патогенез; - знать клиническую симптоматику; - знать лабораторные и инструментальные показатели; - знать течение, осложнения, -прогноз заболевания; - знать современные принципы лечения и ухода; - знать профилактику.	- учебник Э.В. Смолева «Внутренние болезни». Учебно-методический комплекс, таблицы, аудиокассеты и видеокассеты, инструментарий.
Д1 - владеть необходимыми знаниями и навыками клинического обследования, ухода и профилактики основных заболеваний эндокринной системы и обмена веществ; болезни щитовидной железы, сахарный диабет, болезни гипофиза и надпочечника,	- владеть навыками сбора жалоб и анамнеза; - владеть техникой проведения осмотра; - обследования больного, применяя мануальные навыки; уметь поставить предварительный диагноз; - уметь составлять план обследования; - уметь оценивать результаты дополнительных исследований; - уметь проводить дифференциальную диагностику; - уметь составлять план лечения;	- знать определение болезни; - знать классификацию; - знать этиологию; - знать патогенез; - знать: - клиническую симптоматику; - лабораторные и инструментальные показатели; - течение, осложнения;	- учебник Э.В. Смолева «Внутренние болезни». Учебно-методический комплекс, таблицы, аудиокассеты и видеокассеты, инструментарий.

необходимыми знаниями и навыками клинического обследования, ухода и профилактики основных заболеваний системы дыхания: бронхиты, бронхиальная астма острые пневмонии, гнойные заболевания органов дыхания, туберкулез легких, плевриты, рак легкого, профессиональные заболевания легких, пневмосклероз, легочное сердце, дыхательная недостаточность.	анамнеза; - владеть техникой проведения осмотра, обследования больного, применяя мануальные навыки; - уметь поставить предварительный диагноз; - уметь составлять план обследования; - уметь оценивать результаты дополнительных исследований; - уметь проводить дифференциальную диагностику; - уметь составлять план лечения; -владеть навыками ухода за больными; - уметь проводить профилактические мероприятия; - владеть правилами написания рецептов; - владеть техникой оказания неотложной медицинской помощи при экстренных состояниях (приступе бронхиальной астмы, легочном кровотечении) на догоспитальном этапе.	- определение болезни; - классификацию; - этиологию; - патогенез; - клиническую симптоматику; - лабораторные и инструментальные показатели; - течение, осложнения; -прогноз заболевания; - современные принципы лечения и ухода; - профилактику.	Э.В Смолева «Внутренние болезни». Учебно-методический комплекс, таблицы, аудиокассеты и видеокассеты, инструментарий.
Б1 - владеть необходимыми знаниями и навыками клинического обследования, ухода и профилактики основных заболеваний сердечно – сосудистой системы: аритмии, артериальная гипертензия, атеросклероз, ИБС, стенокардия, инфаркт миокарда, сердечная недостаточность, сосудистая недостаточность, ревматизм, эндокардит, миокардит, перикардит, приобретенные пороки сердца, кардиомиопатии, кардионеврозы.	- владеть навыками сбора жалоб и анамнеза; - владеть техникой проведения осмотра; - обследования больного, применяя мануальные навыки; - уметь поставить предварительный диагноз; - уметь составлять план обследования; - уметь оценивать результаты дополнительных исследований; - уметь проводить дифференциальную диагностику; - уметь составлять план лечения; - владеть навыками ухода за больными; - уметь проводить профилактические мероприятия; - владеть правилами написания рецептов; - владеть техникой оказания неотложной медицинской помощи при экстренных состояниях (инфаркте миокарда, стенокардии, острой сердечной и сосудистой недостаточностях) на догоспитальном этапе.	- знать: - определение болезни; - классификацию; - этиологию; - патогенез; - клиническую симптоматику; - лабораторные и инструментальные показатели; - течение, осложнения, прогноз заболевания; - современные принципы лечения и ухода; - профилактику.	- учебно-методический комплекс, таблицы, аудиокассеты и видеокассеты, инструментарий
В1 - владеть необходимыми знаниями и навыками клинического обследования, ухода и профилактики основных заболеваний	- владеть навыками сбора жалоб и анамнеза; - владеть техникой проведения осмотра; - обследования больного, применяя мануальные навыки; - уметь поставить предварительный	- знать определение болезни; - знать классификацию; - знать этиологию; - знать патогенез; - знать клиническую	- учебник Э.В. Смолева «Внутренние болезни». Учебно-методический комплекс,

Приложение А
(обязательное)

ТИПОВОЙ УЧЕБНЫЙ ПЛАН

Код и профиль: 0300000 - «Медицина, фармацевтика»
Специальность: 0301000 - «Лечебное дело»
Квалификация: 0301013 - «Фельдшер»
0302043 - «Акушер (ка)»

Форма обучения: очная (дневная)
Нормативный срок обучения для квалификации фельдшер на базе:
основного среднего образования - 3 года 10 месяцев
общего среднего образования - 2 года 10 месяцев
Нормативный срок обучения для квалификации акушер на базе:
общего среднего образования - 2 года 10 месяцев

1 ГРАФИК УЧЕБНОГО ПРОЦЕССА

КУРСЫ	сентябрь				октябрь				ноябрь				декабрь				январь				февраль				март				апрель				май				июнь				июль				август			
	1-7	8-14	15-21	22-28	29.09-5.10	6-12	13-19	20-26	27.10-02.11	3-9	10-16	17-23	24-30	1-7	8-14	15-21	22-28	29.12-04.01	5-11	12-18	19-25	26.01-01.02	2-8	9-15	16-22	23-29	30.03-05.04	6-12	13-19	20-26	27.04-03.05	4-10	11-17	18-24	25-31	1-7	8-14	15-21	22-28	29.06-05.07	6-12	13-19	20-26	27.07-02.08	3-9	10-16	17-23	24-31
1	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	ПА	ПА	ПА	ПА	=	=	=	=	=	=	=	=
2	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	ПА	ПА	ПА	ПА	=	=	=	=	=	=	=	=
3	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	ПА	ПА	ПА	ПА	=	=	=	=	=	=	=	=
4	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	ПА	ПА	ПА	ПА	=	=	=	=	=	=	=	=

УСЛОВНЫЕ ОБОЗНАЧЕНИЯ

Экзаменационная сессия	::	Гос. экз	Каникулы
Профессиональная практика	ПП	ИГА	=
Производственное обучение	ПО		

II СВОДНЫЕ ДАННЫЕ ПО БЮДЖЕТУ ВРЕМЕНИ (В НЕДЕЛЯХ)

Курсы	Теоретическое обучение		Профессиональная подготовка				Экзам. сессия		Государ. экзамен		Праздничные недели	Каникулы (нед.)	Всего недель в учебном году
			Производственное обучение		Профессиональная практика								
	недели	часы	недели	часы	недели	часы	недели	часы	недели	часы		недели	недели
1	40	1448	-	-	-	-	1	36	-	-		11	52
2	36	1296	2	72	-	-	2	72	-	-	1	11	52
3	34	1224	4	144	-	-	1	36	-	-	1	12	52
4	28	1008	2	72	8	288	-	-	2	72		2	42
Итого	138	4976	8	288	8	288	4	144	2	72	2	36	198

III ПЛАН УЧЕБНОГО ПРОЦЕССА

Индекс	Наименование циклов и учебных дисциплин	Формы контроля Экзамены/ зачеты	Всего	Объем учебного времени (час)			
				Из них на:		Распределение по полугодиям (семестрам)	
				Теоретические занятия	Практические (Лабораторно-практические)	На базе основного среднего	На базе общего среднего
1	2	3	4	5	6	7	8
ООД00	**Общеобразовательные дисциплины Квалификация «Фельдшер»**						
ООД01	Казахский (русский) язык	Экзамен	156	156		1,2	
ООД02	Казахская и русская литература	Экзамен	156	156		1,2	
ООД03	Иностранный язык	Диф. зачет	72	72		1,2	
ООД04	Всемирная история	Диф. зачет	38	38		1,2	
ООД05	История Казахстана	Диф. зачет	40	40		1,2	
ООД06	Обществознание	Диф. зачет	38	38		1,2	
ООД07	Математика	Экзамен	156	156		1,2	
ООД08	Информатика	Диф. зачет	76	76		1,2	
ООД09	Физика	Диф. зачет	146	146		1,2	
ООД10	Химия	Диф. зачет	116	116		1,2	
ООД11	Биология	Экзамен	118	118		1,2	
ООД12	География	Диф. зачет	40	40		1,2	
ООД13	Начальная военная подготовка	Диф. зачет	140	140		1,2	
ООД14	Физическая культура	Диф. зачет	156	156		1,2	
	Итого		**1448**	**1448**			
ОГД 00	**Общегуманитарные дисциплины**						
ОГД01	Профессиональный казахский (русский) язык	Экзамен, диф.зачет	270	270		3,4,5	1,2,3
ОГД02	Профессиональный иностранный язык	Диф. зачет	120	120		3,4,5,6	1,2,3,4
ОГД03	История Казахстана	Госэкзамен	134	134		3,4	1,2
ОГД04	Физическая культура* (включая валеологию)	Диф. зачет	156	156		3,4,5,6,7	1,2,3,4,5
	Итого		**680**	**680**			
СЭД00	**Социально – экономические дисциплины**						

	- владеть профессиональными навыками обследования больного; - владеть методикой самостоятельного распознавания болезни; - владеть методикой лечения; - владеть навыками ухода; - владеть мерами профилактики; - владеть техникой оказания неотложной медицинской помощи при экстренных состояниях.		
Область компетенции Ж – заболевания костно - мышечной системы.	После окончания обучения обучающийся должен владеть: - необходимыми знаниями и навыками по основным заболеваниям костно-мышечной системы: ревматойдный артрит, деформирующий остеоартроз, болезнь Бехтерева.		
Модуль Ж1	- владеть знаниями по этиологии, патогенезу, клинической картине, дополнительным методам исследования, лечению, особенностям ухода, профилактики; - владеть профессиональными навыками обследования больного; - владеть методикой самостоятельного распознавания болезни; - владеть методикой лечения; - владеть навыками ухода; - владеть мерами профилактики.		
Область компетенции З - диффузные заболевания соединительной ткани.	После окончания обучения обучающийся будет владеть: - необходимыми знаниями и навыками по основным заболеваниям соединительной ткани: системная красная волчанка, склеродермия, узелковый периартериит, дерматомиозит.		
Модуль З1	- владеть знаниями по этиологии, патогенезу, клинической картине, дополнительным методам исследования, лечению, особенностям ухода, профилактики; - владеть профессиональными навыками обследования больного; - владеть методикой самостоятельного распознавания болезни; - владеть методикой лечения; - владеть навыками ухода; - владеть мерами профилактики.		
Область компетенции И – аллергические заболевания	После окончания обучения обучающийся должен владеть: - необходимыми знаниями и навыками по острым аллергическим заболеваниям: крапивница, отек Квинке, анафилактический шок.		
Модуль И1	- владеть знаниями по этиологии, патогенезу, клинической картине, дополнительным методам исследования, лечению, особенностям ухода, профилактики; - владеть профессиональными навыками обследования больного; - владеть методикой самостоятельного распознавания болезни; - владеть методикой лечения; - владеть навыками ухода; - владеть мерами профилактики; - владеть техникой оказания неотложной медицинской помощи при экстренных состояниях (крапивнице, отекс Квинке, анафилактическом шоке).		

Спецификация модуля

Наименование модуля: **Внутренние болезни**

Задача модуля: Овладеть методикой диагностирования, лечения (оказания неотложной помощи), ухода и профилактики изучаемой нозологии.

Действие	Умения	Знания	Ресурсы
А1 - владеть	- владеть навыками сбора жалоб и	- знать:	- учебник

Область компетенции В – заболевания органов пищеварения.	После окончания обучения обучающийся будет владеть: - необходимыми знаниями и навыками по основным заболеваниям органов пищеварения: гастриты, язвенная болезнь желудка и 12 перстной кишки, рак желудка, энтериты, колиты, гельминтозы, заболевания желчного пузыря, хронические гепатиты, цирроз печени, хроническая печеночная недостаточность, панкреатит.
Модуль В1	- владеть знаниями по этиологии, патогенезу, клинической картине, дополнительным методам исследования, лечению, особенностям ухода, профилактики; - владеть профессиональными навыками обследования больного; - владеть методикой самостоятельного распознавания болезни; - владеть методикой лечения; - владеть навыками ухода; - владеть мерами профилактики; - владеть техникой оказания неотложной медицинской помощи при экстренных состояниях (желудочных, кишечных кровотечениях, печеночной коме).
Область компетенции Г – заболевания органов мочеотделения	После окончания обучения обучающийся будет владеть: - необходимыми знаниями и навыками по основным заболеваниям органов мочеотделения: пиелонефрит, гломерулонефрит, почечная недостаточность, почечно-каменная болезнь, цистит.
Модуль Г1	- владеть знаниями по этиологии, патогенезу, клинической картине, дополнительным методам исследования, лечению, особенностям ухода, профилактики; - владеть профессиональными навыками обследования больного; - владеть методикой самостоятельного распознавания болезни; - владеть методикой лечения; - владеть навыками ухода; - владеть мерами профилактики; - владеть техникой оказания неотложной медицинской помощи при экстренных состояниях (почечной колике, уремической коме).
Область компетенции Д – заболевания эндокринной системы и обмена веществ.	После окончания обучения обучающийся должен владеть: - необходимыми знаниями и навыками по основным заболеваниям эндокринной системы и обмена веществ: болезни щитовидной железы, сахарный диабет, болезни гипофиза и надпочечника, болезни обмена веществ.
Модуль Д1	- владеть знаниями по этиологии, патогенезу, клинической картине, дополнительным методам исследования, лечению, особенностям ухода, профилактики; - владеть профессиональными навыками обследования больного; - владеть методикой самостоятельного распознавания болезни; - владеть методикой лечения; - владеть навыками ухода; -владеть мерами профилактики; - владеть техникой оказания неотложной медицинской помощи при экстренных состояниях (гипергликемической и гипогликемической комах, тиреотоксическом кризе).
Область компетенции Е – заболевания системы крови.	После окончания обучения обучающийся будет владеть: - необходимыми знаниями и навыками по основным заболеваниям системы крови: анемии, гемобластозы, геморрагические диатезы.
Модуль Е1	- владеть знаниями по этиологии, патогенезу, клинической картине, дополнительным методам исследования, лечению, особенностям ухода, профилактики;

СЭД01	Культурология	Зачет	40	32																											
СЭД02	Основы философии	Зачет	32	32																											
СЭД03	Основы политологии и социологии	Экзамен	90	90																											
СЭД04	Основы экономической теории	Диф. зачет	90	90																											
СЭД05	Основы права	Экзамен	90	90																											
	Итого		**342**	**342**																											
	ОПД00	**Общепрофессиональные дисциплины**																													
ОПД01	Информатика	Диф. зачет	136	40	96																										
ОПД02	Молекулярная биология, медицинская генетика	Экзамен	162	60	102																										
ОПД03	Анатомия	Экзамен	162	80	82																										
ОПД04	Латинский язык	Диф. зачет	36	36																											
ОПД05	Физиология	Диф. зачет	90	54	36																										
ОПД06	Патологическая анатомия	Диф. зачет	50	26	24																										
ОПД07	Патологическая физиология	Диф. зачет	50	26	24																										
ОПД08	Основы фармакологии	Диф. зачет	54	54																											
ОПД09	Микробиология и вирусология	Диф. зачет	40	20	20																										
ОПД10	Экология	Диф. зачет	46	46																											
ОПД11	Основы психологии	Зачет	54	54																											
ОПД12	Основы коммуникаций	Зачет	54	54																											
ОПД13	Общая гигиена	Зачет	54	54																											
ОПД14	Медицина катастроф	Зачет	34	34																											
ОПД15	Медицинская биофизика	Диф. зачет	108	54	54																										
ОПД16	Химия	Экзамен	90	54	36																										
	Итого		**1220**	**862**	**358**																										
	СД00	**Специальные дисциплины Квалификация «Фельдшер»**																													
СД01	Введение в клинику	Экзамен	102	36	66	4,5,6	2,3,4																								
СД02	Пропедевтика внутренних болезней	Экзамен	130	40	90	5,6	3,4																								
СД03	Внутренние болезни	Диф. зачет, Госэкзамен	218	50	168	6,7,8	4,5,6																								
СД04	Детские болезни	Диф. зачет, Госэкзамен	130	40	90	6,7,8	4,5,6																								
СД05	Общая хирургия, анестезиология и реанимация	Диф зачет	130	56	74	6,7	4,5																								
СД06	Хирургические болезни	Госэкзамен	66	32	34	8	6																								
СД07	Акушерство и гинекология	Диф. зачет, Госэкзамен	130	40	90	6,7,8	4,5,6																								

СД08	Инфекционные болезни	Экзамен	92	3,4	5,6	56	36																						
СД09	Дерматовенерология	Зачет	30	6	8	18	12																						
СД10	Неврология	Зачет	30	6	8	10	20																						
СД11	Психиатрия	Зачет	30	6	8	10	20																						
СД12	Оториноларингология	Зачет	30	6	8	10	20																						
СД13	Офтальмология	Зачет	30	6	8	10	20																						
СД14	Физиотерапия и массаж	Зачет	30	5	7	10	20																						
СД15	Лечебная физкультура и медицинский контроль	Зачет	30	5	7	10	20																						
СД16	Социальная медицина и управление здравоохранением	Зачет	30	5	7		30																						
	Итого		**1238**			**746**	**492**																						
	Специальные дисциплины Квалификация «Акушер(ка)»																												
СД 01	Введение в клинику	Экзамен	102	2,3,4		66	36																						
СД 02	Пропедевтика внутренних болезней	Экзамен	100	3,4		70	30																						
СД 03	Внутренние болезни	Диф. зачет, Госэкзамен	170	4,5,6		110	60																						
СД 04	Детские болезни	Диф. зачет, Госэкзамен	100	5,6		70	30																						
СД 05	Хирургические болезни	Диф. зачет, Госэкзамен	100	5,6		62	38																						
СД 06	Акушерство	Диф. зачет, Госэкзамен	240	4,5,6		170	70																						
СД 07	Гинекология	Госэкзамен	120	5,6		80	40																						
СД 08	Инфекционные болезни	Диф. зачет	66	3,4		40	26																						
СД 09	Дерматовенерология	Зачет	30	6		18	12																						
СД 10	Неврология	Зачет	30	5		10	20																						
СД 11	Психиатрия	Зачет	30	6		10	20																						
СД 12	Оториноларингология	Зачет	30	6		10	20																						
СД 13	Офтальмология	Зачет	30	6		10	20																						
СД 14	Физиотерапия и массаж	Зачет	30	5		10	20																						
СД 15	Лечебная физкультура и медицинский контроль	Зачет	30	5		10	20																						
СД 16	Социальная медицина и управление здравоохранением	Зачет	30	3			30																						
	Итого		**1238**			**746**	**492**																						
ДО00	**Дисциплины определяемые организацией образования**																												
ДО01			48			48																							

32			
- освоить основные клинические синдромы.	- определять по данным субъективного и объективного исследования основные клинические синдромы.	- причины и механизмы развития, клинические проявления основных патологических синдромов.	- учебно-методический комплекс, таблицы, аудиокассеты и видеокассеты, инструментарий.

44 Профиль компетенции – Внутренние болезни

Профиль компетенции – внутренние болезни	После окончания обучения обучающийся будет владеть необходимыми знаниями по основным заболеваниям внутренних органов, использовать полученные знания и навыки для постановки клинического диагноза и его обоснования, назначения адекватного лечения, проведения ухода и профилактических мероприятий разбираемых нозологических форм, оказания неотложной медицинской помощи на догоспитальном этапе.
Область компетенции А – заболевания органов дыхания.	После окончания обучения обучающийся будет владеть: - необходимыми знаниями и навыками клинического обследования, ухода и профилактики основных заболеваний системы дыхания: бронхиты, бронхиальная астма, острые пневмонии, гнойные заболевания органов дыхания, туберкулез легких, плевриты, рак легкого, профессиональные заболевания легких, пневмосклероз, легочное сердце, дыхательная недостаточность.
Модуль А1	- владеть знаниями по этиологии, патогенезу, клинической картине, дополнительным методам исследования, лечению, особенностям ухода, профилактики; - владеть профессиональными навыками обследования больного; - владеть методикой самостоятельного распознавания болезни; - владеть методикой лечения; - владеть навыками ухода; - владеть мерами профилактики; - владеть знаниями международных и республиканских программ по борьбе с туберкулезом (DOTS -стратегия); - владеть техникой оказания неотложной медицинской помощи при экстренных состояниях (приступе бронхиальной астмы, легочном кровотечении).
Область компетенции Б – заболевания органов сердечно-сосудистой системы	После окончания обучения обучающийся будет владеть: - необходимыми знаниями и навыками клинического обследования, ухода и профилактики основных заболеваний сердечно-сосудистой системы: аритмии, артериальная гипертензия, атеросклероз, ИБС, стенокардия, инфаркт миокарда, сердечная недостаточность, сосудистая недостаточность, ревматизм, эндокардит, миокардит, перикардит, приобретенные пороки сердца, кардиомиопатии, кардионеврозы.
Модуль Б1	- владеть знаниями по этиологии, патогенезу, клинической картине, дополнительным методам исследования, лечению, особенностям ухода, профилактики; - владеть профессиональными навыками обследования больного; - владеть методикой самостоятельного распознавания болезни; - владеть методикой лечения; - владеть навыками ухода; - владеть мерами профилактики; - владеть техникой оказания неотложной медицинской помощи при экстренных состояниях (гипертоническом кризе, стенокардии, инфаркте миокарда, острой сердечной и сосудистой недостаточностях).

ПО	**Производственное обучение**		288		288		
ПП	**Профессиональная практика**		288		288	8	6
	Экзамены		**216**				
	- промежуточная аттестация		144			2,3,4,6	1,2,4
	- итоговая аттестация		72			8	6
	Итого на обязательное обучение		**5768**		**1728**		
	Консультации		**400**			**2,3,4,6**	**1,2,4,**
	Факультативные занятия		**420**			**3,4,5,6,7**	**1,2,3,4,5**
	Всего		**6588**				

**** Примечание***:

1. Объем часов по физической культуре довести до 264 часов за счет объема часов, выделенных на факультативные занятия;
2. Объем учебного времени определяется в академических часах. Один академический час равен 45 минутам;
3. Продолжительность учебного года равна 10 месяцев;
4. На устный экзамен выделяется не более ½ академического часа, т.е. 22,5 минут на каждого обучающегося (при наполняемости группы из 25 человек).

ГОСО РК 4.05.145-2010

IV Профессиональная подготовка в МО для квалификации «Фельдшер»			
	Наименование	сем	нед.
1	**Производственное обучение**		8
1.1	по уходу за пациентами	IV	2
1.2	по пропедевтике внутренних болезней	V	2
1.3	по внутренним болезням и хирургии	VI	2
1.4	по акушерству и детским болезням	VII	2
2	**Профессиональная практика**	VIII	8
	Внутренние болезни Хирургические болезни Акушерство Детские болезни ССМП		2 2 1 1 2

V Итоговая государственная аттестация для квалификации «Фельдшер»			
	Наименование	сем.	нед.
1	**Государственный комплексный экзамен по специальности в два этапа**	VIII	2
1.1	Теоретический этап		
1.2	Практический этап		

IV Профессиональная подготовка в МО для квалификации «Акушер(ка)»			
	Наименование	сем.	нед.
1	**Производственное обучение**		8
1.1	по уходу за пациентами	II	2
1.2	по пропедевтике внутренних болезней	III	2
1.3	по внутренним болезням и акушерству	IV	2
1.4	по гинекологии и детским болезням	V	2
2	**Профессиональная практика**	VI	8
	Внутренние болезни Хирургические болезни Акушерство Гинекология Детские болезни		2 1 2 2 1

V Итоговая государственная аттестация для квалификации «Акушер(ка)»			
	Наименование	сем.	нед.
1	**Государственный комплексный экзамен по специальности в два этапа**	**VI**	**2**
1.1	Теоретический этап		
1.2	Практический этап		

Экзамены по дисциплинам
Квалификация «Фельдшер»

Семестры	Дисциплины
II – 1 нед.	- Казахская (русская) литература - Биология - Математика - Казахский (русский) язык

В2		
- освоить основные клинические синдромы.	- определять по данным субъективного и объективного исследования основные клинические синдромы.	- причины и механизмы развития, клинические проявления основных патологических синдромов.
Г1		
- владеть техникой проведения субъективных и объективных методов исследования;	- проводить расспрос больного; - проводить общий осмотр больного; - проводить осмотр живота, - проводить пальпацию живота, - проводить перкуссию органов пищеварения; - подготовить больного к проведению дополнительных методов исследования, оценить их результаты;	- основные жалобы больных; - особенности сбора анамнеза; - значение осмотра; - значение и правила проведения пальпации живота; - значение и правила проведения перкуссии органов пищеварения; - дополнительные методы исследования;
Г2		
- освоить основные клинические синдромы.	- определять по данным субъективного и объективного исследования основные клинические синдромы.	- причины и механизмы развития, клинические проявления основных патологических синдромов.
Д1		
- владеть техникой проведения субъективных и объективных методов исследования;	- проводить расспрос больного; проводить общий осмотр больного; - проводить осмотр области почек; - проводить пальпацию почек; - проводить перкуссию почек; - подготовить больного к проведению дополнительных методов исследования, оценить их результаты;	- основные жалобы больных; - особенности сбора анамнеза; - значение осмотра; - значение и правила проведения пальпации почек; - значение и правила проведения перкуссии почек; - дополнительные методы исследования;
Д2		
- освоить основные клинические синдромы.	- определять по данным субъективного и объективного исследования основные клинические синдромы.	- причины и механизмы развития, клинические проявления основных патологических синдромов.
Е1		
- владеть техникой проведения	- проводить расспрос больного;	- основные жалобы больных; - особенности сбора анамнеза;

- учебно-методический комплекс, таблицы, аудиокассеты и видеокассеты, инструментарий.		
- учебно-методический комплекс, таблицы, аудиокассеты и видеокассеты, инструментарий.		
- учебно-методический комплекс, таблицы, аудиокассеты и видеокассеты, инструментарий.		
- учебно-методический комплекс, таблицы, аудиокассеты и видеокассеты, инструментарий.		
- учебно-методический комплекс, таблицы, аудиокассеты и видеокассеты, инструментарий.		
- учебно-методический		

		- понятие о клинических методах исследования (субъективные, объективные); - значение и основные правила проведения расспроса (жалобы, история настоящего заболевания и жизни).	
Б1			
- владеть техникой проведения субъективных и объективных методов исследования	-проводить расспрос больного; - проводить общий осмотр больного; - проводить осмотр грудной клетки; - проводить пальпацию грудной клетки; - проводить перкуссию легких (сравнительную, топографическую); - проводить аускультацию легких. - подготовить больного к проведению дополнительных методов исследования и оценить их результаты.	- основные жалобы больных; - особенности сбора анамнеза; -формы грудной клетки в норме при патологии; патологические типы дыхания; - значение и правила проведения пальпации грудной клетки; - значение и правила проведения перкуссии легких; - значение и правила проведения аускультации легких; - дополнительные методы исследования; - основные клинические синдромы.	- учебно-методический комплекс, таблицы, аудиокассеты и видеокассеты, инструментарий.
В1			
- освоить основные клинические синдромы;	- определять по данным субъективного и объективного исследования основные клинические синдромы;	- причины и механизмы развития, клинические проявления основных патологических синдромов;	- учебно-методический комплекс, таблицы, аудиокассеты и видеокассеты, инструментарий;
В2			
- владеть техникой проведения субъективных и объективных методов исследования;	- проводить расспрос больного; - проводить общий осмотр больного; - проводить осмотр области сердца и сосудов; - проводить пальпацию сердечно-сосудистой системы; - проводить перкуссию сердца; - проводить аускультацию сердца; - проводить измерение артериального давления; - подготовить больного к проведению дополнительных методов исследования, проводить ЭКГ оценить их результаты;	- основные жалобы больных; - особенности сбора анамнеза; - значение осмотра больного; - значение и правила проведения пальпации сердечно-сосудистой системы; - значение и правила проведения перкуссии сердца; - значение и правила проведения аускультации сердца; - дополнительные методы исследования; - значение и техника проведения ЭКГ;	- учебно-методический комплекс, таблицы, аудиокассеты и видеокассеты, инструментарий;

Экзамены по дисциплинам.
Квалификация «Акушер(ка)»

Семестры	Дисциплины
III- 1 нед.	- Основы социологии и политологии - Основы права - Профессиональный казахский (русский) язык
IV – 1 нед.	- Анатомия - История Казахстана - Химия - Молекулярная биология, медицинская генетика
VI - 1 нед.	- Пропедевтика внутренних болезней - Инфекционные болезни - Введение в клинику
VIII – 2 нед. ИГА	- Внутренние болезни - Хирургические болезни - Детские болезни - Акушерство и гинекология
Семестры	**Дисциплины**
I- 1 нед	- Основы социологии и политологии - Основы права - Профессиональный казахский (русский) язык
II – 1 нед.	- Анатомия - Молекулярная биология, медицинская генетика - Химия - История Казахстана
IV - 1 нед.	- Пропедевтика внутренних болезней - Введение в клинику
VI – 2 нед. ИГА	- Внутренние болезни - Хирургические болезни - Детские болезни - Акушерство - Гинекология

Область компетенции Ж - методы исследования больных с заболеваниями системы крови. Модуль обучения Ж 1 – субъективные и объективные методы исследования. Модуль обучения Ж 2 – основные клинические синдромы.	После окончания обучения обучающийся должен владеть техникой проведения субъективных и объективных методов исследования органов системы крови. После окончания обучения обучающийся должен знать особенности расспроса и владеть: - методикой проведения расспроса; - методикой проведения физикального обследования (осмотр, пальпация селезенки, пальпация лимфатических узлов); - методикой подготовки больного к проведению дополнительных методов исследования, оценить их результаты. После окончания обучения обучающийся должен владеть: - методикой самостоятельного диагностирования основных патологических синдромов.
Область компетенции З - методы исследования больных с заболеваниями эндокринной системы и обмена веществ. Модуль обучения З 1 – субъективные и объективные методы исследования. Модуль обучения З 2 – основные клинические синдромы.	После окончания обучения обучающийся должен владеть техникой проведения субъективных и объективных методов исследования органов эндокринной системы и обмена веществ. После окончания обучения обучающийся должен знать особенности расспроса и владеть: - методикой проведения расспроса; - методикой проведения физикального обследования (осмотр, пальпация щитовидной железы); - методикой подготовки больного к проведению дополнительных методов исследования, оценить их результаты. После окончания обучения обучающийся должен владеть: - методикой самостоятельного диагностирования основных патологических синдромов.
Область компетенции И - методы исследования больных с заболеваниями костно - мышечной системы и аллергическими заболеваниями. Модуль обучения И1 – субъективные и объективные методы исследования. Модуль обучения И 2– основные клинические синдромы.	После окончания обучения обучающийся должен владеть техникой проведения субъективных и объективных методов исследования органов костно-мышечной системы. После окончания обучения обучающийся должен знать особенности расспроса и владеть: - методикой проведения расспроса; - методикой проведения физикального обследования (осмотр, пальпация суставов и позвоночника); - методикой подготовки больного к проведению дополнительных методов исследования, оценить их результаты. После окончания обучения обучающийся должен владеть-методикой самостоятельного диагностирования основных патологических синдромов.

Спецификация модуля
Наименование модуля: **Пропедевтика внутренних болезней**
Задача модуля: Овладеть техникой клинических методов обследования больного.

Действие	Умения	Знания	Ресурсы
А1			
- освоить значение предмета, его цели и задачи. Владеть техникой проведения субъективных методов исследования.	- составить схему истории болезни; - проводить расспрос больного (жалобы, история настоящего заболевания, история жизни).	- определение предмета, его значение, цели и задачи, этапы развития внутренней медицины и диагностики; - права и обязанности акушера, его роль в обследовании больного;	- учебно –методический комплекс (опорный конспект, граф-структуры, стандарты, задачи, тесты, история болезни).

УДК 0061 389.006 МКС 01.040.01 Т50

Ключевые слова: государственный общеобязательный стандарт образования; классификатор профессий и специальностей технического и профессионального образования; требования к уровню подготовки обучающихся; максимальный объем учебный нагрузки обучающихся; компетенции специалистов соответствующего уровня квалификации; структура и содержание профессиональной учебной программы.

Область компетенции В – методы исследования больных с заболеваниями органов дыхания. Модуль обучения В 1 – субъективные и объективные методы исследования. Модуль обучения В 3 – основные клинические синдромы.	После окончания обучения обучающийся должен владеть техникой проведения субъективных и объективных методов исследования органов дыхания. После окончания обучения обучающийся должен знать особенности расспроса и владеть: - методикой проведения расспроса; - методикой проведения физического обследования (осмотр, пальпация грудной клетки, перкуссия и аускультация легких); - методикой подготовки больного к проведению дополнительных методов исследования, оценить их результаты; После окончания обучения обучающийся должен владеть - методикой самостоятельного диагностирования основных патологических синдромов.
Область компетенции Г - методы исследования больных с заболеваниями сердечно-сосудистой системы. Модуль обучения Г 1 – субъективные и объективные методы исследования. Модуль обучения Г 2 – основные клинические синдромы.	После окончания обучения обучающийся должен владеть техникой проведения субъективных и объективных методов исследования органов сердечно – сосудистой системы. После окончания обучения обучающийся должен знать особенности расспроса и владеть: - методикой проведения расспроса; - методикой проведения физикального обследования (осмотр, пальпация органов сердечно – сосудистой системы, перкуссия и аускультация сердца); - методикой подготовки больного к проведению дополнительных методов исследования, оценить их результаты. После окончания обучения обучающийся должен владеть-методикой самостоятельного диагностирования основных патологических синдромов.
Область компетенции Д - методы исследования больных с заболеваниями органов пищеварения Модуль обучения Д 1 – субъективные и объективные методы исследования. Модуль обучения Д 2 – основные клинические синдромы.	После окончания обучения обучающийся должен владеть техникой проведения субъективных и объективных методов исследования органов пищеварения. После окончания обучения обучающийся должен знать особенности расспроса и владеть: - методикой проведения расспроса; - методикой проведения физикального обследования (осмотр, пальпация живота, перкуссия органов пищеварения); - методикой подготовки больного к проведению дополнительных методов исследования, оценить их результаты. После окончания обучения обучающийся должен владеть: - методикой самостоятельного диагностирования основных патологических синдромов.
Область компетенции Е - методы исследования больных с заболеваниями мочевыделительной системы. Модуль обучения Е 1 – субъективные и объективные методы исследования. Модуль обучения Е 3 – основные клинические синдромы.	После окончания обучения обучающийся должен владеть техникой проведения субъективных и объективных методов исследования органов системы мочеотделения. После окончания обучения обучающийся должен знать особенности расспроса и владеть: - методикой проведения расспроса; -методикой проведения физикального обследования (осмотр, пальпация почек, перкуссия почек); - методикой подготовки больного к проведению дополнительных методов исследования, оценить их результаты. После окончания обучения обучающийся должен владеть - методикой самостоятельного диагностирования основных патологических синдромов.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУ МИНИСТРЛІГІ

ТЕХНИКАЛЫҚ ЖӘНЕ КӘСІПТІК БІЛІМ БЕРЕТІН ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ

0301000 - «Емдеу ісі» мамандығы бойынша

0301013 - «Фельдшер»

0301023 - «Акушер (ка)» біліктіліктері

Ресми басылым

Астана 2010

АЛҒЫ СӨЗ

1. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігі және «Орта медициналық және фармацевтикалық қызметкерлерді даярлау және қайта даярлау жөніндегі республикалық колледжі» РМҚК **ӘЗІРЛЕГЕН ЖӘНЕ ҰСЫНҒАН**

2. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау Министрінің 2010 жылғы 24 мамыр № 378 бұйрығымен **БЕКІТІЛДІ ЖӘНЕ ІСКЕ ҚОСЫЛДЫ**

Аталған оқу бағдарламасы ресми басылым ретінде Қазақстан Республикасының аймағында Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің рұқсатынсыз жартылай немесе толық жаңғыртуға, басып шығаруға және таратуға болмайды.

И1 - оказывать помощь при острой задержке мочи; - проводить катетеризацию мочевого пузыря.	- подготовить пациента к процедуре; - приготовить необходимое оснащение; - проводить катетеризацию мочевого пузыря у мужчин и женщин.	- понятие «острая задержка мочи»; - причины, признаки, помощь при острой задержке мочи; - понятие «катетеризация мочевого пузыря»; - цели, показания, противопоказания к проведению катетеризации мочевого пузыря;; - виды катетеров; - возможные осложнения, их профилактику; - технику катетеризации мочевого пузыря.	- учебники; - стандарты сестринских манипуляций; - катетеры; - р-р фурациллина; - салфетки; - пинцеты; - стерильное вазелиновое масло; - мочеприемник; - перчатки.
К1 - организовать уход за тяжелобольными и агонирующими пациентами; - проводить реанимационные мероприятия при клинической смерти.	- осуществить уход за тяжелобольными; - обеспечивать проходимость верхних дыхательных путей; - проводить ИВЛ; - проводить непрямой массаж сердца; констатировать смерть.	- правила ухода за тяжелобольными и агонирующими пациентами; - понятие «реанимация», «реаниматология»; - понятие «терминальные состояния»; - понятие «клиническая смерти», «биологическая смерть», их признаки; - технику проведения ИВЛ и непрямого массажа сердца; - критерии эффективности проводимых реанимационных мероприятий; - правила обращения с трупом.	- учебники; - стандарты сестринских манипуляций; - предметы ухода за пациентом.

43 Профиль компетенции – Пропедевтика внутренних болезней

Профиль компетенции – пропедевтика внутренних болезней	После окончания обучения обучающийся должен владеть профессиональными навыками обследования больного, основами клинического мышления.
Область компетенции А – общая часть. Модуль обучения А 1 - Введение в предмет. Клинические методы исследования.	После окончания обучения обучающийся должен знать значение предмета, его цели и задачи, этапы развития, роль акушера в обследовании больного, схему истории болезни. должен владеть техникой проведения субъективных и объективных методов исследования и использовать полученные знания для выявления патологических состояний.
Область компетенции Б - модуль обучения Б 1 – субъективные и объективные методы исследования.	После окончания обучения обучающийся должен владеть - методикой проведения расспроса (жалобы, история настоящего заболевания, история жизни); - методикой проведения физического обследования (осмотр, пальпация, перкуссия, аускультация); - методикой подготовки больного к проведению дополнительных методов исследования.

			- перчатки; - контейнеры безопасной утилизации;
Ж5 - ассистировать врачу при проведении пункции.	- подготовить пациента к проведению пункции; - приготовить необходимый инструментарий; - помочь врачу при выполнении процедуры по стандарту; - осуществлять наблюдение и уход за пациентом после пункции.	- понятие о «пункциях»; - цель, показания и противопоказания к проведению пункций; - технику проведения пункций; - роль медицинской сестры во время проведения пункций.	- учебники; - стандарты сестринских манипуляций; - шприцы; - иглы; - игла Кассирского; - троакар; - спирт 70%; - йод 5%; - вата; - пинцет; - лоток; - пробирки; - штатив.
З1 - оказать пациенту помощь при рвоте;	- приготовить необходимое оснащение; - оказать помощь при рвоте; - осуществить наблюдение и уход за пациентом при рвоте;	- понятие о рвоте; - правила оказания помощи при рвоте активным и пассивным пациентам;	- вода; - таз; - полотенце; - кружка; - салфетки;
З2 - промыть желудок зондовым и беззондовым способом;	- подготовить пациента к процедуре; - приготовить необходимое оснащение; - выполнить промывание желудка зондовым и беззондовым способом по стандарту;	- сравнительная эффективность зондового и беззондового способа; - показания и противопоказания к промыванию желудка; - техника промывания желудка; - возможные осложнения, меры предосторожности	- учебники; - толстый желудочный зонд; - воронка; - таз; - ведро с водой; - кружка; - клеенчатый фартук; - салфетки;
З3 - поставить пациенту различные виды клизм.	- подготовить пациента к исследованию; - приготовить необходимое оснащение для процедуры; - выполнить процедуры по стандарту; - транспортировать биологический материал в клиническую лабораторию.	- понятие о клизмах; - виды клизм; - цели, показания и противопоказания, осложнения при постановке клизм: - очистительной, - сифонной, - масляной, -гипертонической, - лекарственной; - техника постановки клизм; - техника постановки газоотводной трубки.	- учебники; - кружка Эсмарха; - штатив; - наконечники; - ветошь; - вазелин; - клеенка; - судно; - перчатки; - фартук; - таз; - ведро с водой 10-12 л; - Т- 20-22ºС; - шпатель; - салфетки; - толстый кишечный зонд.

МАЗМҰНЫ

1 Техникалық және кәсіптік білім беру мамандықтарының деңгейлері бойынша білім беретін оқу бағдарламаларының құрылымы 4

1.1 030100 0 - «Есдеу ісі» мамандығы 030101 3 - «Фельдшер» және 030102 3 - «Акушер(ка)» біліктілік тері бойынша техникалық және кәсіптік білім беру мамандықтарының орта буын мамандырының деңгейлері бойынша біоім беретін оқу бағдарламарының құрылымы 4

2 Оқытудың модульдік технология бойынша білім беретік оқу бағдарламаларының құрылымы 33

1 Техникалық және кәсіптік білім беру мамандықтарының деңгейлері бойынша білім беретін оқу бағдарламаларының құрылымы

1.1 030100 0 «Емдеу ісі» мамандығы бойынша техникалық және кәсіптік білім беру мамандықтарының деңгейлері бойынша білім беретін оқу бағдарламасының құрылымы

0301000 - «Емдеу ісі» мамандығы
0301013 - «Фельдшер»
0301023 - «Акушер» біліктіліктері бойынша техникалық және кәсіптік білім беру мамандықтарының орта буын мамандарының деңгейлері бойынша оқу бағдарламасының құрылымы.

1 Кесте – Мамандық бойынша техникалық және кәсіптік білім беру мамандықтарының орта буын мамандарының деңгейлері бойынша білім беретін оқу бағдарламасының құрылымы

Индекс	Пәндердің және кәсіптік модульдердің оқу циклдары	Еңбек көлемі (сағат)	Пәндердің және кәсіптік модульдер бөлімдерінің атауы	Құзіреттілікті қалыптастыру коды
ЖББП.00	**Жалпы білім беру пәндерінің модулі**	**1448**		**БҚ**
ЖГП00	Жалпы гуманитарлық пәндерінің модулі **білу керек:** - бағдарламамен қарастырылған лексикалық және грамматикалық минимум; - бағдарламалық және медициналық терминология; - ғылыми сөйлеудің негізгі ерекшеліктері; - жоспардың түрлері; - монолог, диалог құрылымын; - сөйлемнің типтерін; - аннотация, тезис, конспект, рецензия, реферат құрылымын; құралдар мен тәсілдер (лексикалық, лексика-грамматикалық, морфологиялық, синтаксистік); **істей білуі керек:** - мәтіннің мағыналық бөлігін ажырату, шағын тақырыптарды анықтау; - күрделі синтаксистік бүгін құрайтын сөйлемдердің тақырыптық топтарын мәтіннен табу және бөлу; - өз бетінше пікір айту кезінде сөйлемдерді байланыстыру тәсілдерін пайдалану; - жоспар құру (қарапайым, күрделі, атаулы, сұраулы, тезисті); - мәтіннің функционалдық стильдерін ажырату (көркем, публикациялық ғылыми); - өз бетінше диалог, монологтар құру.	680	**Кәсіби қазақ (орыс) тілі** Тіл үйретпейтін ЖОО-ларда қазақ (орыс) тілі жалпы білім беретін пәндердің міндетті компоненті студенттердің лингвистикалық дайындығының ілгері деңгейіне есептелген. Орыс тіліне үйретудің жалпы мақсаты кешенді: коммуникативтік (жетекші), білімге және тәрбие. Соңғы мақсат қоғамдық және еңбек қызметінде қолдану үшін студенттердің кәсіптік сөйлеу біліктілігі. Оқытудың міндеттері білім алушыларда дағдылар мен іскерлікті қалыптастыру; - тұрмыстық және кәсіптік тақырыпта сөйлесу; - негізгі мәтінді ауынша және жазбаша қабылдау; - тапсырмалар жүйесінде мәтінді өңдеу, негізгі материал негізінде сөйлеу	БҚ-1
ЖГП.01		270		

		- меры предосторожности при работе с медицинским инструментарием;	инвентарь;
Ж2 - проводить набор лекарств из ампулы и флакона; - разводить антибиотики; - проводить расчет дозы инсулина;	- проводить деконтаминацию рук на гигиеническом уровне; - надевать и снимать перчатки; - собрать шприц из упаковки одноразового применения; - набрать лекарственные средства из ампулы, флакона в шприц;	- определение парентерального способа введения лекарственных средств; - преимущество парентерального способа введения лекарственных средств; - технику набора лекарственного средства из ампулы и флакона; - правила разведения антибиотиков; - технику набора инсулина в инсулиновый шприц;	- стандарты сестринских манипуляций; - шприцы, иглы, ампулы , флаконы с лекарственными средствами; - пилочки, ватные шарики; - 0,5 % раствор новокаина; - инсулиновый шприц; - спирт 70%; - пинцеты, лотки, - контейнеры безопасной утилизации;
Ж3 - вводить пациентам лекарственные вещества парентерально: внутрикожно, подкожно и внутримышечно;	- подготовить рабочее место к инъекциям; - приготовить необходимый инструментарий; - проводить деконтаминацию рук на гигиеническом уровне; - надевать и снимать перчатки; - обработать место инъекции; - сделать внутрикожную, подкожную, внутримышечную инъекции;	- цель, показания и противопоказания, места постановки инъекций; - техника выполнения внутрикожной, подкожной, внутримышечной инъекции; - осложнения при постановке инъекции;	- стандарты сестринских манипуляций; - одноразовые шприцы емкостью 2 мл, 5 мл, 10 мл; - ватные шарики; - флаконы и ампулы с лекарственными средствами; - спирт 70%; - лоток, пинцет; - перчатки; - контейнеры;
Ж4 - вводить пациенту лекарственные вещества парентерально (внутривенно струйно, внутривенно капельно); - осуществлять забор крови из вены для лабораторного исследования;	- подготовить рабочее место к проведению инъекций; - приготовить необходимый инструментарий; - проводить деконтаминацию рук на гигиеническом уровне; - обработать место инъекции; - сделать внутривенную инъекцию; - собрать одноразовую систему для внутривенных капельных вливаний; - выполнить внутривенное капельное вливание жидкости; - произвести забор крови из вены для лабораторных исследований;	- понятие «венепункция», «венесекция»; - цель, показания, противопоказания, места постановки; - осложнения при постановке внутривенной инъекции, при заборе крови из вены, при проведении внутривенных капельных вливаний; - технику выполнения этих процедур;	- стандарты сестринских манипуляций; - одноразовые шприцы емкостью 20 мл, 10 мл; - ватные шарики; - флаконы и ампулы с лекарственными средствами; - спирт 70%; - лоток, пинцет, жгут, салфетки, пробирки, лейкопластырь, одноразовые системы, штатив;

		периоды лихорадки, уход в различные периоды лихорадки.	
Е1 - выписывать требования на лекарственные средства в аптеку; - осуществлять учет, контроль и списывание лекарственных средств;	- проводить выборку назначений из листа врачебных назначений; - выписывать требования на лекарственные средства в аптеку; - вести учет наркотических и сильнодействующих лекарственных средств;	- правила работы с лекарственными средствами; - правила хранения лекарственных средств в отделении; - правила хранения наркотических сильнодействующих средств; - правила ведения отчетной документации; - правила списания лекарственных средств;	- учебники; - конспекты, таблицы, стандарты сестринских манипуляций; - журнал учета наркотических лекарственных средств; - формы отчетных документаций;
Е2 - проводить раскладку и раздачу пероральных лекарственных средств и контролировать их прием пациентами;	- раскладывать и раздать лекарственные средства пациентам; - осуществлять контроль перорального приема пациентом назначенных лекарственных средств; - выполнить процедуры по стандарту;	- правила применения таблеток, различных капель, капсул для приема внутрь; - правила применения сублингвальных лекарственных средств;	- учебники; - лекарственные средства; - жидкие лекарственные формы; - твердые лекарственные формы;
Е3 - применять пациентам лекарственные средства наружным способом;	- подготовить пациента к процедурам; - выполнить процедуры по стандарту;	- понятие об экспозиции применения наружных средств; - цели, показания и противопоказания; - технику закапывания капель в нос, глаза, уши; - технику применения мазей, присыпок, пластырей; - технику применения ректальных свечей;	- учебники, конспекты, стандарты сестринских манипуляций; - лекарственные средства для наружного применения;
Е4 - применять пациентам лекарственные средства ингаляционным способом.	- научить пациента применять карманные ингаляторы, спейсеры.	- правила применения карманных ингаляторов, спейсеров.	- индивидуальные ингаляторы, спейсеры.
Ж1 - организовать работу процедурного кабинета в медицинских организациях;	- подготовить процедурный кабинет к работе; - поддержать санитарно-эпидемиологический режим в процедурном кабинете; - проводить текущую и генеральную уборку процедурного кабинета;	- устройство процедурного кабинета и функциональные обязанности медицинской процедурной сестры; - виды уборок и кратность их проведения; - понятие «красная черта»; - требование к личной гигиене, спецодежде медицинской сестры;	- учебники; - конспекты; - спецодежда; - оборудование; - мебель; - ведро с водой, дезинфицирующими растворами; - уборочный

			шығармашылығын құру; - мәтінді қабылдау процесінде түсіну үшін тілдің лексика-грамматикалық құралдарын пайдалану; - өндеу және монолог сипатындағы сөйлеуді құру; - кәсіби қазақ (орыс) тілі курсы сөйлеу коммуникация-сындағы әртүрлі салаларда тіл біліктілігінің дағдыларын қалыптастырады және дамытады: - қоғамдық-саяси әлеуметтік-мәдени, оқу-кәсіптік басымдықпен, сонымен қатар танымдық тапсырмаларды шешеді: студенттерді Қазақстан тарихымен, мәдениетімен таныстырады, іс жүргізу, публицистика ғылымдары саласында орыстың сөз мәдениетін де қарастырады, медицинаның ұлы қайраткерлерімен, бұл саладағы жаңа жаңалықтармен таныстыруды қарастырады, жас маманның адамгершілік және қоғамдық ұстанымын тәрбиелейді.	
ЖГП.02	**білуі керек:** - кәсіби бағытталған мәтіндерді оқу және сөздік арқылы аудару үшін қажетті лексикалық минимумдарды (800-1000 лексикалық бірлік) білу; - тілін оқып жатқан ел туралы мәліметтер білу; **істей білуі керек:** - тұрмыстық әлеуметтік және кәсіби бағытталған бейресми және кәсіби сипаттағы диалогтарды құру және жүргізе алу. Шет тілінде қарапайым тілдесуді меңгеру.	120	**Кәсіби шет тілі:** - мамандық бойынша негізгі іскерлік тілді меңгеру; кәсіби бағытталған мәтіндерді сөздік арқылы аудара алу техникасы; - кәсіби қарым-қатынас.	БҚ-1
ЖГП.03	**білуі керек:** - Қазақстан Республикасының бүгінгі әлемдегі	134	**Қазақстан тарихы:** - негізгі тарихи	БҚ-2

	орны мен рөлін. Ежелгі кездегі Қазақстанның құрылу негіздерін, Қазақ хандығының құрылу тарихын. Кеңес үкіметі тұсындағы Қазақстанның жағдайын, Ұлы Отан соғысы кезіндегі қазақстандықтардың ерлігін; -мемлекеттің суверенитеті мен егемендігінің тұрақталуын; **істей білуі керек:** - топтық сұхбаттарға қатысуды; - эссе, баяндама, мақала жазу кезінде қажетті мәліметті таңдап алуды; -хронологиялық мәліметтерді адам есімдері мен жер атауларын есте сақтауға дағдылану.		фактілерді, оқиғаларды және қоғам қайраткерлерінің еңбектерін, Қазақстан Республикасының қазіргі кезеңдегі орнын.	
ЖГП.04	**білуі керек:** - дене тәртібінің теориялық негізі: Н.А. Назарбаевтың «Қазақстан-2030» бағдарламасы - аурулардың алдын алу және салауатты өмір сүру салтын дене шынықтыру әдісімен қалыптастыру; - қозғалыс қимылдарының оқу негізі және спорт түрлері бойынша дене шынықтыру сапасының бағдарлама бойынша қаралған тәрбиесі; - ағзаның бейімделу қасиетін жеке тәсілдермен қадағалау, денсаулықты жақсарту және физикалық дайындықты жоғарылату; - жеке бас гигиенасы ережесін, жарақаттың алдын алу және физикалық жаттығу сабақтары барысында дәрігер келгенше көмек көрсету; - оқушылардың болашақ мамандығының ерекшеліктеріне қарай кәсіби-қолданбалы физикалық жолдамаға тіркеу; **істей білуі керек:** - қимыл-әрекетті техникалық жаттығуларды спорттың түрімен қарастырылған бағдарламамен жарыстық іс-әрекетті бос уақытта ұйымдастырып, техникалық дұрыс іске асыру. - жеке қозғалмалы жаттығулар кестесін жасау, физикалық жаттығуларды таңдау және жоспарлау, жеке оптималды жұмысқа деген құлшыныс деңгейін қалпында сақтау; - физикалық жаттығулар жасау барысында ағзаның жағдайын қадағалау және түзету; - қауіпсіздік ережесін сақтау және сабақ барысында оқыс жағдай, жарақаттың алдын алу; - қорытынды жаттығулар, тест, алдын алу жаттығуларын және талап мөлшерлерін орындау.	156	**Дене шынықтыру:** -дене шынықтыру теориясының жалпы негізі; - спорт әлемі елшісі олимпиада қозғалысы. Практикалық бөлім: - жеңіл атлетика; - споттық ойындар; - баскетбол; -волейбол; - қол добы; - жүзу; - гимнастика; - шаңғы спорты; - спорт түрлері және қазақтың ұлттық ойындары; - туризм.	БҚ-3
ӘЭП.00	**Әлеуметтік-экономикалық пәндердің модулі**	**342**		
ӘЭП. 01	**білуі керек:** - мәдениеттің құрылысы және қызметін; - қызмет заңдылығы, әлемдік мәдени құндылығының дамуы және әлеуметтік тәжірибенің тасымалдануын; - ежелгі қазақ халқының материалдық және рухани мәдениетін; **істей білуі керек:** - әлемдік көзқарас және құндылықтардың бағыттарын өндіру;	40	**Мәдениеттану:** - мәдениеттің даму заңдылықтары шығармашылық үрдіс ретінде жалпы адамзат құндылықтарын құру және сақтауын; - рухани өндірістерінің құрылысы мен ерекшеліктері;	БҚ-4

	за санитарным состоянием прикроватных тумбочек, холодильников;	прикроватных тумбочек, холодильников; - виды и кратность уборок; - правила хранения продуктов в отделении;	
Г 2 - организовать кормление пациентов.	- подготовить пациента к кормлению; - приготовить нужные предметы ухода и инструментарий; - выполнить процедуры по стандарту.	- понятие об искусственном кормлении; - виды питания; - цель, показания и техника кормления пациентов через зонд, через гастростому и кормление тяжелобольных пациентов с ложки, с помощью поильника.	- тонкий желудочный зонд; - шприц Жане; - лейкопластырь; - жидкая пища; - воронка, зажим, салфетки, лоток, поильник, ложка, тарелка, бланки порционного требования.
Д1 - применять простейшие физиотерапевтические процедуры;	- поставить пациенту горчичники; - подать пациенту грелку, пузырь со льдом; - поставить согревающий лекарственный, холодный и горячий компрессы;	- определение «простейшая физиотерапия»; - механизм воздействия на организм простейших физиотерапевтических процедур; - цель, показания, противопоказания и осложнения при постановке этих процедур; - техника выполнения стандартов;	- учебники, - конспект; - стандарты сестринских манипуляций; - грелка; - пузырь со льдом; - горчичники; - бинт; - салфетки; - компрессная бумага;
Д2 - подать пациенту увлажненный кислород через аппарат Боброва и кислородную подушку;	- выполнить процедуры по стандарту; - соблюдать технику безопасности при проведении этих процедур;	- понятие об оксигенотерапии; - показания к применению; - техника выполнения стандартов; - техника безопасности при выполнении процедур;	- учебники; - стандарты сестринских манипуляций; - аппарат Боброва; - кислородная подушка;
Д3 - оценить функциональное состояние пациента.	- определить и подсчитать пульс пациента; - подсчитать число дыхательных движений у пациента; - измерить пациенту артериальное давление; - измерить пациенту температуру тела.	- понятие об артериальном пульсе; - характеристику пульса; - технику подсчета пульса; - понятие о дыхании, типах дыхания; - технику подсчета частоты дыхательных движений; - понятие об артериальном и венозном давлении; - техника измерения артериального давления; - понятие о терморегуляции; - техника измерения температуры тела; - понятие о лихорадке,	- учебники, конспекты, стандарты сестринских манипуляций; - секундомер, тонометр, фонендоскоп, термометр.

В1 - пользоваться функциональной кроватью	- пользоваться функциональной кроватью;	- устройство функциональной кровати;	- функциональная кровать;
В2 - проводить гигиенические процедуры	- подготовить пациента; - приготовить нужные предметы ухода; - осуществить уход за кожей, волосами, ногами, глазами, ушами, носовой и ротовой полостями;	- цель, показания и противопоказания ухода; - техника выполнения стандартов;	- предметы ухода: лотки, шпатель, корнцанг, пинцет, салфетки, турунды, антисептические растворы, полотенце, перчатки, ножницы, клеенки, таз с теплой водой, шампунь, мыло, губка;
В3 - обработать кожу при наличии пролежней и опрелостей;	- обработать кожу при наличии пролежней и опрелостей;	- понятие о пролежнях и опрелостях; - причины, места наиболее частого образования; - профилактика пролежней у тяжелобольного	- учебники; - антисептические растворы; - бинты; - марлевые тампоны; - противопро-лежневые подушки;
В4 - сменить постельное и нательное белье тяжелобольному;	- сменить постельное белье первым и вторым способами; - сменить нательное белье тяжелобольному;	- способы, показания; - техника выполнения стандартов;	- учебники; - стандарты сестринских манипуляций; - постельное и нательное белье; - фантомы;
В5 - подать судно и мочеприемник пациенту; - подмыть пациента в постели.	- ополоснуть судно теплой водой; - поставить судно под таз пациента; - подмыть пациента в постели; - продезинфицировать судно.	- виды мочеприемников; - техника выполнения стандартов.	- мочеприемник, судно, клеенка, теплая вода; - корнцанг, салфетки, перчатки, кувшин с водой.
Г1 - организовать лечебное питание в медицинских организациях;	- организовать лечебное питание в медицинских организациях; - составить порционное требование; - раздать пищу тяжелобольным пациентам; - осуществлять контроль условий и санитарных норм хранения продуктов в отделении стационара; - осуществлять контроль за передачами посетителей; - осуществлять контроль	- определение «диета», «диетотерапия», «режим питания»; - основные принципы рационального и диетического питания; - характеристика лечебных, диетических столов; - правила санитарно-эпидемиологического режима в столовой,	- учебники; - конспекты; - стандарты сестринских манипуляций;

	- топтық пікірталасқа және сұхбаттарға қатысу; - тиісті ақпарат беру үшін қажетті формаларды таңдай алу (эссе, мәлімдеме, реферат, презентация).		- адамзаттық мәдени кемелденуінің жетістіктерін; - әлемдік, сонымен қатар, ұлт мәдениетінің даму заңдылықтарын.	
ӘЭП. 02	**білуі керек:** - философияның тарихи типтері; - болмыс пен материя туралы түсінік; - танымның түрлері; - диалектиканың заңдары мен категорияларын және әлеуметтік философияның методологиясын білуі тиіс; **істей білуі керек:** - философияның өзекті мәлелелері жайында өз ойын айтуы және топтық пікір таласқа қатысу; - пәнге байланысты баяндамаларды өз деңгейінде дайындау.	32	**Философия негіздері:** - философия пәні және оның әдістері; - қайнар көздері; - қазақ философиясы; - антология; - материя, сана, диалектика және әлеуметтік философия.	БҚ-5
ӘЭП. 03	**білу тиіс:** - саясаттың мәні мен мүмкіндігін, аумағы мен келешегін және саяси биліктің қызметтерін; - халықаралық қатынастар және Қазақстанның әлемдік саясаттағы орнын алады; - әлеуметтану пәнін, оның деңгейін, құрылысы мен қызметін; - қоғамның мәні мен мағынасын; **істей білуі керек:** - Қазақстанда және шет елдерде өтіп жатқан саяси процестерден хабардар бола отырып, оны талдай білуі; - қоғамда болып жатқан әлеуметтік проблемаларды дұрыс түсініп, өз көзқарасын қалыптастыру; - қазіргі өтпелі кезеңдегі күрделі қоғамдық саяси жағдайда, еркін бағдар ұстап, белсенді іс-әрекет жасай білуі.	90	**Саясаттану және әлеуметтану негіздері:** - қоғамда өтіп жатқан саяси процестерді, саяси ғылымның қалыптасуының заңдылығын және оның тарихи дамуы; - саяси жүйе, адамның саясаттағы орнын, сондай-ақ қоғамның қалыптасуы мен дамуының жалпы заңдылықтары мен ондағы болып жатқан әлеуметтік құбылыстарды; - Қазақстанның бүгінгі әлемде алатын орны мен ролі.	БҚ-6
ӘЭП. 04	**білуі керек:** - құқықтың негізгі тармақтарын; - құқықтық жүйе, міндеттілік және жауапкершілік; -мемлекеттік шығарылған заңдар мен нормативті актілерді; - құқықтық қатынастарды; - құқыққа қайшы әрекеттерді; **істей білуі керек:** - салыстыру және ойын ұштастыру негізде әлеуметтік-құқықтық құбылыстардың маңызын түсіндіру; - өзіндік жұмыстар: баяндамалар, рефераттар, эсселер дайындау әдістерін білу; - құқықтық ақпараттарды ғылыми дәлелдеу және талдау, оларға объективті баға беру; - логикалық ойлау, еркін пікір талас жүргізу, өзінің көзқарасын дәлелдей отырып, тәжірибеде	90	**Құқық негіздері:** мемлекет және құқық теориясының даму қағидаларын оқытуға негізделген; - оқу курсында құқық теориясының түсінігі, заңдылық, тәртіптілік, құқықтық жауапкершілік туралы оқытылады; - Қазақстан Республикасын дағы құқықтық мемлекеттің орнығуының аса қажетті сапасы ретінде түсінілетін қоғамдық	БҚ-5

	құқықтық білімді пайдалану; - құқықтық институттар мен олардың қамтамасыз ететін нормаларын ажырата білу; - медицина саласындағы заңдарды білу.		және жеке құқықтық сапа мен құқықтық мәдениетті жетілдіру оқытылады.	
ӘЭП. 05	**білуі керек:** - нарықтық экономиканың теориялық негіздерін, микроэкономика және макроэкономиканы; - меншік және бизнес нысандарының артықшылықтары мен кемшіліктері; **істей білуі керек:** - берілген тақырып бойынша реферат, баяндама, СӨЗ жаза білуі; - бизнес жоспар жасай білу; - берілген формула бойынша экономикалық есептерді шығара білу.	90	**Экономикалық теория негіздері:** - экономикалық теорияның пайда болуы және дамуы; - қоғамды экономикалық ұйымдастырудың негізгі проблемалары; - нарықтық экономика жүйесіне ҚР-ғы экономикалық саясаттың әсері.	БҚ -7
ЖКП.00	**Жалпы кәсіптік пәндер модулі**	**1220**		**БҚ-**
ЖКП. 01	**Білуі керек:** - компьютер туралы негізгі мағлұмат; - Windows операциялық жүйесінің жұмыс үстелін; - қолданбалы және стандартты программалармен жұмыс істеуді; - STATISTICS деректер қорын басқаруды; - ауқымды және жергілікті желіні; - антивирустан қорғау құралдарын; - HTML құжатының негізін; - Pascal және программалау тілінің алфавитін; **істей білуі керек:** - жаңа технологиямен жұмыс жасауды; - қолданбалы және стандартты программалармен жұмыс істеуді; - медициналық есептерді шығаруда STATISTICS дестесін қолдануды; - Интернет желісімен жұмыс жасауды.	136	**Информатика:** - материалдық дүниедегі ақпарат; - ақпараттың түрлері және оның әдістері; - компьютермен танысу және құрылғылар мәнімен таныстыру; - қолданбалы және стандартты программаларды дұрыс қолдану; - қоғам өміріндегі ЭЕМ – нің медицинадағы рөлі; - жаңа компьютер технологиясын.	БҚ-8
ЖКП.02	**білуі керек:** - молекулярлы биологияның негізгі бағыттары, басқа биология салаларымен өзара байланысы; - белоктардың қызметі мен қасиеттерін танып білуді меңгеру; - геннің құрылысы және реакцияның матрициалық типінің негізі - генетикалық код туралы білімді меңгеру; - жыныс бездерінің құрылысы мен олардың қызметінің арасындағы өзара байланысты білу; - негізгі АВО қан топтары және резус-жүйе туралы білімді меңгеру; - Кроссингвердің генетикалық эффекті туралы білімді меңгеру;-адамның тұқым қуалаушылығын зерттеу әдістері пренатальды диагностиканы меңгеру; - адамның популяциялық генетикасының медициналық қырларын талдай білуді меңгеру, адамның ренродукциясының ерекшеліктерін меңгеру.	162	**Молекулалық биология, медициналық генетика Медициналық биология мен генетиканың негізгі бағыттары:** - тіршіліктің жасушалық және молекулалық генетикалық негіздері; - молекулалық жалпы генетика негіздері; - медициналық генетика негіздері; - тіршіліктің ағзалық деңгейіндегі негіздері; - мүшелер жүйесінің эволюциясы.	БҚ-10-11

		инфекционному контролю; - понятие о санитарно-противоэпидемическом режиме; - понятие о дезинфекции и стерилизации, их виды, способы, средства;	
Б2 - правильно приготовить дезинфицирующие растворы;	- готовить по инструкции и использовать по назначению дезинфицирующие средства;	- классификация дезинфицирующих средств; - методика приготовления дезинфицирующего раствора по инструкции; - соблюдение правил техники безопасности при приготовлении дезинфицирующих растворов; - соблюдение правил хранения дезинфицирующих растворов;	- СанПиН приказы, инструкции по приготовлению дезинфицирующих растворов; - спецодежда; - емкости; - дезинфицирующие средства; - вода; - деревянные палочки;
Б3 - проводить уборку помещения	- проводить влажную уборку помещения; - осуществлять текущую, заключительную и генеральную уборку помещения с использованием дезинфицирующих средств; - маркировать инвентарь;	- виды уборки; - сроки проведения; - правила проведения уборки;	- учебники; - спецодежда; - моющие и дезинфицирующие растворы; - емкости; - маркированный инвентарь; - ветошь;
Б4 - проводить поэтапную обработку изделий медицинского назначения;	- приготовить нужные инструментарии, растворы; - проводить дезинфекцию, предстерилизационную очистку, стерилизацию изделий медицинского назначения согласно приказа;	- технику приготовления дезинфицирующего раствора нужной концентрации; - правила проведения дезинфекции изделий медицинского назначения в зависимости от назначения; - понятие о предстерилизационной очистке; - состав моющего комплекса; - правила проведения контроля качества предстерилизационной очистки; - правила стерилизации изделий медицинского назначения;	- учебники; - конспект; - «Айна», «Лотос»; - р-р Азопирама; - дистиллированная вода; - лоток; - пипетка; - инструменты; - резиновые изделия;
Б5 - правильно обращаться с медицинскими отходами.	- согласно приказа осуществить порядок сбора, обезвреживания, хранения и транспортировки медицинских отходов по классам.	- классы отходов по степени опасности; - правила сбора, обезвреживания и хранения медицинских отходов.	- действующие приказы; - специальные коробки; - одноразовые пакеты для отходов.

			- весы; - сантиметровая лента;
А3 организовывать пациенту принятие гигиенической ванны, душа;	- подготовить к процедуре пациента; - подготовить ванну и душ; - выполнить процедуры по стандарту;	- цель, показания и противопоказания; - обязательные условия проведения процедуры; - порядок выполнения процедуры;	- водяной термометр; - ножницы; - полотенце; - мыло и мочалка; - чистое нательное и постельное белье; - клеенчатый фартук;
А4 - проводить санитарную обработку пациента при выявлении педикулеза;	- обработать волосы пациента дезинсектицидным раствором; - провести дезинфекцию использованного инструментария;	- цель, показания и противопоказания; - правила обработки волосистой части головы (стандарт); - заполнение медицинской документации;	- укладка защитной одежды и белья; - полиэтиленовые косынки; - клеенчатый фартук; - полотенце; - дезинсектицид-ные растворы; - шампунь; - гребень; - таз для сжигания волос; - чистое нательное белье;
А5 - транспорти ровать пациента в лечебные отделения.	- транспортировать пациента на носилках вручную, на каталке, кресло-каталке; - перекладывать пациента с носилок (каталки) на кровать; - перекладывать пациента с кровати на носилки (каталку); - усаживать пациента в кресло-каталку.	- виды и способы транспортировки; - правила транспортировки; - технику безопасности при транспортировке пациентов.	- учебники; - стандарты сестринских манипуляций; - носилка; - каталка; - кресло-каталка; - кровать.
Б1 - иметь представление о внутрибольничной инфекции и инфекционном контроле;	- проводить деконтаминацию рук на социальном и гигиеническом уровнях; - надевать и снимать перчатки; - следить за соблюдением санитарно-эпидемиологического режима в отделении;	- определение «внутрибольничная инфекция», знать возбудителей, механизмы и пути передачи, профилактику внутрибольничной инфекции; - понятия «инфекционный контроль», «инфекционный процесс»; - состав, цели, задачи инфекционного контроля; - основные нормативные документы по	- учебники; - конспекты, нормативно-правовые документы по инфекционному контролю;

	- онтогенез туралы білімді меңгеру; - паразитизмнің биологиялық негіздері туралы білімді меңгеру; - трансмиссивті аурулардың қоздырғыштарын таратушылар туралы білу; - қоршаған ортаны қорғау туралы білімді меңгеру және қорғау шараларын жүргізе білу; **істей білуі керек:** - биологияның басқа салаларымен өзара байланысын сипаттау; - медицинаның қазіргі жетістіктерін талдау; - тіршіліктің ұйымдасу деңгейлерін сипаттау: молекулалық-генетикалық, жасушалық, ағзалық. популяциялық-түрлік; - ДНҚ-ның нуклеотидтік тізбегін құрастыру; - а-РНҚ-ның комплементарлың тізбегін және соған сәйкес полипептидтік тізбегін құра білу; - адамның идиограммасын құра білу; - митоздың фазаларын және мейоздың фазаларын анықтай білу және сипаттау; - тұқым қуалайтын аурулардың алдын алудағы генетиканың ролін көрсете білу; - тұқым қуалайтын ауруларды ертерек диагностикалау әдістерін меңгеру; - тұқым қуалайтын ауруларды генеалогиялық әдіспен анықтай білу; - адамның шығу тегі және адам эволюциясының әртүрлі этаптарына биологиялық, әлеуметтік факторлардың өзара әсерін көрсете білу; - паразит ауруларды зертханалық аңықтаудың әдістерімен таралу жолдарын анықтай білу.		- медициналық паразитология мәселері.	
ЖКП. 03	**білуі керек:** - адам денесінің құрылысын, оның жасқа байланысты ерекшеліктерін; **істей білуі керек:** - адам денесінің құрылысын, мүшелердің орнын, шекарасын анықтауды.	162	**Анатомия:** - адам анатомиясы жөнінде түсінік; - остеология; - синдесмология; - миология; - спланхнология.	БҚ-10-12
ЖКП. 04	**білуі керек**: - алфавитті; - фонетиканы; - морфологияны; - медициналық терминдердің негізін (анатомиялық клиникалық, фармацевтикалық); - кәсіби лексиканы; - кәсіби бағытталған мәтіндерді; -сөздіктің көмегімен аудару техникасын; **істей білуі керек:** - дәрілердің атауларын дұрыс оқып,жазуды; - клиникалық терминдердің мағынасын түсіндіру; - дәрілік түрлерге рецепт құрастыруды; - әртүрлі дәрілерге рецептерді дұрыс жазып оқуды, рецептерді латын тілінен орыс-қазақ тіліне, орыс-қазақ тілінен латын тіліне аударылуын; - кәсіби бағытталған мәтіндерді сөздіктің көмегімен аударуды; - клиникалық, анатомиялық, медициналық	36	**Латын тілі:** - фонетика; - морфология.	БҚ-9

	терминдердің негізгі мағынасын сөздіктің көмегімен аударуды; - латын тілінде үйренген, меңгерген білімді кәсіби саласында қолдана білуі қажет.			
ЖКП. 05	**білуі керек:** - жасқа байланысты адам физиологиясын; - адам ағзасындағы мүшелер мен мүшелер жүйесіндегі физиологиялық процесстердің өтуі мен реттелу механизмін; **істей білуі керек:** - ағзадағы негізгі физиологиялық процесстердің қызметтік көрсеткіштерін сараптауды.	90	**Физиология:** - физиология пәні және зерттеу әдістері; - қан жүйесінің физиологиясы; - жүрек - қан тамырлар жүйесінің физиологиясы; - тыныс алу жүйесінің физиологиясы; - ас қорыту жүйесінің физиологиясы; - несеп – зәр шығару жүйесінің физиологиясы; - зат және қуат алмасуы.	БҚ-13
ЖКП. 06	**білуі керек:** - ауру туындауының, дамуының, шешімінің заңдылықтарын; **істей білуі керек:** - ауру негізінде жатқан патологиялық үрдістерді, жекелеген аурулардың клиникалық-морфологиялық түрлерін анықтау.	50	**Патологиялық анатомия:** - жалпы патология; - жеке патология туралы түсінік.	БҚ-11-14
ЖКП. 07	**білуі керек:** - аурудың туындауының, дамуының, шешімінің жалпы және негізгі заңдылықтарын; **істей білуі керек:** - жеке мүшелер мен жүйелердің қызметінің бұзылыстарының себебін,ағзаның бейімделу мүмкіншіліктерін анықтау.	50	**Патологиялық физиология:** - жалпы нозология; - типтік патологиялық үрдістер; - мүшелер мен жүйелердің патологиялық физиологиясы туралы түсінік.	БҚ-11-14
ЖКП. 08	**білуі керек:** - рецептердің жазылу, құрастырудың жалпы ережелері және сол бойынша дәріханадан дәрілердің берілуінің ережелері; - дәрілік формалардың түрлері; - улы, күшті әсер ететін, наркотикалық және есеңгірету әсері бар препараттардың жазылу ерекшеліктері; - дәрі-дәрмектердің фармакодинамика және фармакокинетиканың жалпы заңдылықтары; - дәрі-дәрмектердің негізгі топтарының фармакологиялық қасиеті; - қолдануға көрсеткіштері және кері көрсеткіштері; - олардың енгізілу тәсілдері және жолдары; - жанама әсерлері; **істей білуі керек:** - рецептерді жазу; - рецептурлы жазуларды құрастыру; - дәрі-дәрмектерге әр түрлі мөлшерді есептеу;	54	**Фармакология негіздері:** - жалпы рецептура; - жалпы фармакология; - жеке фармакология.	БҚ-9

Область компетенции И - помощь при острой задержке мочи. Катетеризация мочевого пузыря.	После окончания обучения обучающийся будет оказывать помощь при острой задержке мочи и владеть навыками катетеризации мочевого пузыря.
Модуль обучения И1	- оказывать помощь при острой задержке мочи и проводить катетеризацию мочевого пузыря.
Область компетенции К - уход за тяжелобольными и агонирующими пациентами. Реанимационные мероприятия при клинической смерти.	После окончания обучения обучающийся будет осуществлять уход за тяжелобольными и агонирующими и проводить реанимационные мероприятия при клинической смерти.
Модуль обучения К1	- организовать уход за тяжелобольным и агонирующими; - проводить реанимационные мероприятия при клинической смерти.

Спецификация модуля

Наименование модуля: **Введение в клинику**

Задача модуля: после завершения обучения обучающийся будет:

- организовывать работу медицинской сестры в подразделениях медицинских организаций;
- обеспечивать инфекционную безопасность в медицинских организациях;
- осуществлять наблюдение и уход за пациентом при нарушении функции различных органов и систем;
- владеть навыками ухода за пациентом;
- проводить гигиенические процедуры тяжелобольным;
- организовывать лечебное питание и кормление пациентов;
- оценивать функциональное состояние пациента;
- владеть методикой выполнения физиотерапевтических процедур;
- вводить лекарственные средства пациентам;
- владеть техникой выполнения лечебных и диагностических процедур и манипуляций;
- оказывать доврачебную помощь при некоторых неотложных состояниях.

Действие	Умения	Знания	Ресурсы
А1 - организовать работу в подразделениях медицинских организаций; - осуществить прием пациента в стационар;	- организовывать работу приемного отделения; - выявлять проблемы пациента в первые часы пребывания в стационаре, в отделении; - проводить осмотр кожных и волосяных покровов пациента; - осуществлять регистрацию пациента и оформлять необходимую медицинскую документацию;	- устройство и функции подразделения МО; - устройство и функции приемного отделения; - организация работы медсестры приемного отделения; - особенности этики и деонтологии медсестры приемного отделения;	- учебники; - конспекты; - медицинские документации;
А2 - проводить антропометрические измерения пациенту;	- подготовить пациента к процедуре; - измерить рост; - измерить окружность грудной клетки; - определить массу тела;	- понятие об антропометрии; - правила измерения роста и окружности грудной клетки, определение массы тела;	- учебники; - конспекты; - стандарты сестринских манипуляций; - ростомер;

Модуль обучения В5	- подавать судно и мочеприемник пациенту; - подмывать пациента в постели;
Область компетенции Г - питание больных	После окончания обучения обучающийся будет владеть элементами организации лечебного питания и кормления тяжелобольных;
Модуль обучения Г1	- организовать лечебное питание в медицинских организациях;
Модуль обучения Г2	- организовать кормление тяжелобольных.
Область компетенции Д - простейшая физиотерапия, оксигенотерапия; оценка функционального состояния пациента;	После окончания обучения обучающийся будет применять физиотерапевтические процедуры и оксигенотерапию, осуществлять оценку функционального состояния пациента.
Модуль обучения Д1	- применять физиотерапевтические процедуры;
Модуль обучения Д2	- применять оксигенотерапию;
Модуль обучения Д3	- оценивать функциональное состояние пациента.
Область компетенции Е - пути введения лекарственных средств (энтеральное, наружное и ингаляционное применение);	После окончания обучения обучающийся будет применять лекарственные средства пациентам энтеральным, наружным и ингаляционным способом.
Модуль обучения Е1	- выписывать требования на лекарственные средства в аптеку; - осуществлять учет, контроль и списание лекарственных средств;
Модуль обучения Е2	- проводить раскладку и раздачу пероральных лекарственных средств и контролировать их прием пациентом;
Модуль обучения Е3	- применять лекарственные средства наружным способом;
Модуль обучения Е4	- применять лекарственные средства ингаляционным способом.
Область компетенции Ж- Парентеральные пути введения лекарственных средств;	После окончания обучения обучающийся будет владеть методикой выполнения внутрикожной, подкожной, внутримышечной, внутривенной и внутривенно капельной инъекции пациентам; осуществлять забор крови из вены для лабораторных исследований.
Модуль обучения Ж1	- организовывать работу процедурного кабинета;
Модуль обучения Ж2	- проводить набор лекарств из ампулы и флакона; - разводить антибиотики; - проводить расчет дозы инсулина;
Модуль обучения Ж3	- вводить пациентам лекарственные вещества парентерально (внутрикожно, подкожно и внутримышечно);
Модуль обучения Ж4	- вводить пациентам лекарственные вещества парентерально (внутривенно струйно, внутривенно капельно); - осуществлять забор крови из вены для лабораторных исследований;
Модуль обучения Ж5- Пункции.	После окончания обучения обучающийся будет осуществлять подготовку пациента к проведению пункции, ассистировать врачу при проведении пункции и вести наблюдение и уход за пациентом после пункции.
Область компетенции З - помощь при рвоте. Промывание желудка. Клизмы.	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками: - постановки клизм; - оказывать помощь при рвоте; - осуществлять промывание желудка.
Модуль обучения З1	- оказывать пациенту помощь при рвоте;
Модуль обучения З2	- промывать желудок зондовым и беззондовым способом;
Модуль обучения З3	- ставить пациенту различные виды клизм.

	- әр түрлі аурулар кезінде қолданылатын дәрілік түрлердің қолайлысын таңдау.			
ЖКП. 09	**білуі керек:** - бактериологиялық және вирусологиялық зертханалардың құрылу принциптерін, қажеттілігін, жұмыс істеу ережесін, патогенді материалмен жұмыс ережесін, зарарсыздандыру, залалсыздандыру, асептикалық, антисептикалық шараларын, макроденің микроденеден негізгі қорғану механизмдерін; - жұқпалы аурулардың микробиологиялық, вирусологиялық нақтамалау әдіс түрлерін, алдыналу, емдеу жолдарын; **істей білуі керек:** - қоректік құрамдарды дайындауды, залалсыздандыруды, зертханалық құрал жабдықтарды залалсыздандыруды, орта обьектілерін зарарсыздандыруды және жұқпалы ауруға қарсы жүргізілетін алдын алу шараларын; - зерттеу материалын жинау және биоматериалды микробиологиялық, вирусологиялық зерттеу әдістерін өткізуге дайындауды, патогенді материалды жою амалдарын және алынған зерттеу нәтижелерін қорытындылауды, құжаттарды толтыруды; - емдеу мекемелеріндегі түрлі бөлімшелердің тазалық жағдайын қадағалауды.	40	**Микробиология және вирусология:** - микробиология және вирусология пәнінің негізгі бөлімдері, мақсаты, микроденелердің морфологиясы, физиологиясы экологиясы; - бактериология лық, вирусологиялық зертханаларда жұқпалы ауруларды нақтамалауда қолданылатын негізгі зерттеу әдістерін жүргізуге машықтану; - инфекция және жұқпалы аурулар, дене төзімділігі, арнайы иммундық алдыналу, емдеу шаралары; - патогенді, шартты патогенді бактериялар, іріңді қабыну, ішектік, анаэроботық, ауа-тамшы, аса қауіпті зоонозды, жыныстық, риккетсиоздық инфекциялардың нақтамалану әдістері; - негізгі кең тараған вирустық инфекцияны идентификация лау амалдары.	БҚ-15
ЖКП. 10	**білуі керек:** - экологиядағы негізгі түсініктемелерді (терминдер): биосфера, экосистема, биогеоциноздар, популяция, экологиялық факторларын оқып меңгеру; - экология ғылымының медицина, биология және басқа ғылымдармен байланысы; -жаңа кезеңдегі экологияның дамуының негізгі бағыттарын меңгеру; - популяцияның құрылымен түрлерін оқып меңгеру; - экожүйе ғылымын оқып үйренуде оның концепциялық маңызын меңгеру; - антропогендік факторлардың атмосфераға, гидросфераға, литосфераға тигізетін әсерін оқып үйрену; - адам ағзасына және өмір сүру жағдайына атмосфераның ластануының әсерін меңгере білу; - су қорларының ластануының халық денсаулығына әсерін оқып меңгеру;	46	**Экология:** - экожүйенің фунционалдық құрылымы, функциялары мен қасиеттері; - медициналық экология қолданбалы экологияның бағыты; - экологиялық факторлар; - биосфераға антропогендік ықпалдар; - Қазақстан Республикасының экологиялық проблемалары.	БҚ-10-13

	- судың химиялық, физикалық және биологиялық ластануының адам денсаулығына әсерін, Арал дағдарысы, Каспий және Балқаш көлінің экологиялық мәселері жөніндегі білімді меңгеру керек; **істей білуі керек:** - экология ғылымының негізін тәжірибе жүзінде іске асыра білу; - популяция санының даму заңдылығына әсер ететін факторлардың типін анықтау; - экожүйе динамикасын талдау экспериментіне қатысу; - антропогендік факторлардын өлі және тірі табиғатқа тура және жанама әсерлерін меңгеру керек; - Қазақстан Республикасының экологиялық мәселелері; - медициналық экологияны қолданбалы экология саласы ретінде оқыту; - халық денсаулығын нығайту және қоршаған ортаны қалпына келтіру жөніндегі іс шараларды жүргізу; - табиғи байлықтарды пайдалану және қоршаған ортаны қорғау жөніндегі сұрақтарға нормативті (мөлшерлі) талдау жасауды өз бетінше үйрену.			
ЖКП. 11	**білу керек:** - ауруларды алдын-алу, денсаулықты нығайту, салауатты өмір салтын қалыптастырудағы гигиенаның маңызы; - атмосфералық ауаның, судың, тұрғын үйдің гигиеналық сипаты; - негізгі тағамдардың физиологиялық қажеттілігі, ем-дәмдік және дұрыс тамақтанудың принциптері. **істей білуі керек:** - аурулардың алдын–алуы және гигиеналық шаралар.	54	**Жалпы гигиена:** - атмосфералық ауаның,судың,азық-түліктердің құрамы мен қасиеттерін зерттейді, негізгі тағамдық заттардың физиологиялық қажеттілігін,ем-дәмдік және дұрыс тамақтану принциптерін; - балалар мен жасөспірімдердің денсаулық жағдайы мен физикалық дамуы; - еңбек жағдайы мен кәсіптік ауралар және олардың алдын-алуы.	ҚҚ-4
ЖКП. 12	**білуі керек:** - азаматтық қорғанысқа қажетті құжаттарды тануды үйрену, Қ.Р.-дағы төтенше жағдайлар; - төтенше жағдай түрлерін білу; - халықты қорғаудың негізгі әдістерін үйрену; - төтенше жағдай ошағында медициналық атқару жұмысының міндеттерін құра білуді үйрету; - төтенше жағдайда адам психологиясының қажетті болуын қадағалауды үйрену; - қорғану қаруларын саралауды үйрену; - төтенше жағдай ошағында көрсетілетін медициналық көмектің түрлерін білу; - қызу мен үсікке әкеліп соғатын себептерді білу;	34	**Апаттар медицинасы:** - ақ бейбіт және әскери уақыттағы ролі мен тапсырмасы; - т.ж. түрлері; - төтенше жағдай ошағында түрлі зақымданушыларға алғашқы медициналық және дәрігерге дейінгі медициналық жәрдем көрсетіп үйрену.	ҚҚ-10

Модуль обучения В3	- организацию лечебно-профилактической помощи сельскому населению.
Область компетенции Г - экономика, планирование и финансирование здравоохранения.	
Модуль обучения Г1	После окончания обучения обучающийся должен знать: - значение экономики в здравоохранении, инвестиций, менеджмента и маркетинга в условиях рыночной экономики.

Специальные дисциплины

Квалификация **«Акушер»**

42 Профиль компетенции - Введение в клинику

Область компетенции А - типы медицинских организаций и основы организации их работы.	После окончания обучения обучающийся будет организовывать работу в подразделениях медицинских организаций.
Модуль обучения А1	- осуществлять прием пациента в стационар;
Модуль обучения А2	- проводить антрометрические измерения пациенту;
Модуль обучения А3	- проводить санитарную обработку пациента: полную (ванна, душ), частичную (обмывание, обтирание);
Модуль обучения А4	- проводить санитарную обработку пациента при выявлении педикулеза;
Модуль обучения А5	- транспортировать пациента в лечебное отделение.
Область компетенции Б - инфекционная безопасность. Инфекционный контроль;	После окончания обучения обучающийся будет обеспечивать инфекционную безопасность и осуществлять инфекционный контроль в медицинских организациях;
Модуль обучения Б1	- иметь представление о внутрибольничной инфекции и инфекционном контроле;
Модуль обучения Б2	- правильно готовить дезинфицирующие растворы;
Модуль обучения Б3	- проводить уборку помещения;
Модуль обучения Б4	- осуществлять этапы обработки изделий медицинского назначения;
Модуль обучения Б5	- правильно обращаться с медицинскими отходами.
Область компетенции В - личная гигиена пациента	После окончания обучения обучающийся будет осуществлять уход за тяжелобольными, проводить профилактику пролежней, проводить гигиенические процедуры тяжелобольным.
Модуль обучения В1	- использовать функциональную кровать для создания пациентам условия комфортного отправления физиологических потребностей;
Модуль обучения В2	- проводить гигиенические процедуры: уход за кожей, волосами, ногами, за глазами, ушами, носовой и ротовой полостью;
Модуль обучения В3	- обрабатывать кожу при наличии пролежней и опрелостей;
Модуль обучения В4	- сменять постельное и нательное белье тяжелобольному;

- оценить эффективность применения средств лечебной физкультуры.	гимнастикой с больными или с группой обучающихся.	различных заболеваниях и травмах; - сроки назначения лечебной гимнастики; - оценка результатов контроля на различных этапах активизации больного.	

41 Профиль компетенции - Социальная медицина и управление здравоохранением

Профиль компетенции - социальная медицина и управление здравоохранением	- после окончания обучения обучающийся будет владеть знаниями в области социальной медицины и управления здравоохранением; - в своей практической работе фельдшер должен дать оценку состоянию здоровья населения; - проводить мероприятия по профилактике заболеваний; - знать методику расчета относительных показателей, в том числе показателей физического развития, рождаемости, смертности, летальности и т.д.; - применять свои знания и умения в оформлении текущей документации, составлять и анализировать отчеты медицинских учреждений; - уметь оценить значение экономики, финансирования, менеджмента в условиях рыночной экономики.
Область компетенции А - социальная медицина и управление здравоохранением как наука об общественном здоровье и здравоохранении	
Модуль обучения А1 Модуль обучения А2	После окончания обучения обучающийся должен знать: - Закон Республики Казахстан «О системе здравоохранения», Конституцию РК, Кодекс РК «О здоровье населения», Государственную программу реформирования и развития здравоохранения РК на 2005-2010 годы; - основные принципы Национального здравоохранения, Единой национальной системы здравоохранения от 01.01.2010.
Область компетенции Б - основы медицинской статистики. Комплексная оценка состояния здоровья населения.	
Модуль обучения Б1 Модуль обучения Б2	После окончания обучения обучающийся должен владеть: - методами статистического исследования, методикой вычисления относительных и средних величин, интенсивных и экстенсивных показателей, построения графиков, статистических таблиц; - понятиями «здоровье населения», «заболеваемость», «инвалидность», «средняя продолжительность жизни», методами расчета показателей рождаемости, смертности и других демографических показателей.
Область компетенции В - организация лечебно-профилактической помощи населению	
Модуль обучения В1 Модуль обучения В2	После окончания обучения обучающийся должен знать: - организацию работы поликлиник и стационаров; - организацию лечебно-профилактической помощи детям и матерям;

	- суға кету түрлерін білу; - химиялық апат ошағында улану түрлерін білу; - жер сілкінісінің төрт тобын білу; - СДС-тің болу себептерін анықтауды үйрену; **істей білуі керек:** - төтенше жағдайда зардап шегушіге көрсетілетін көмек түрін анықтай білу; - төтенше жағдайда медициналық көмек сатыларын анықтай білу; - төтенше жағдай ошағында медициналық жұмыс принциптерін анықтау; - төтенше жағдайда адамдардың темперамент түрлеріне сай мінез-құлықтарына байланыстыру; - төтенше жағдайлардағы диагностика мен хирургиялық емдеудің ерекшеліктерін үйрену; - суға кеткенде құтқару кезіндегі медициналық қызметкердің іс-әрекеттері; - радиациялық сәулелену ошағында мейірбикенің өз бетімен әрекет етуі; - химиялық апат ошағында мейірбикенің өз бетімен әрекет етуін үйрену; - жер сілкінісін болжауды үйрену; - жер сілкінісінде жәбірленуші мен зардап шегушіге медициналық мекемелердің көрсететін көмегін үйрену; - СДС (ҰЖС) болу себептерін анықтау; - СДС-тің клиникалық ерекшеліктерін; -СДС сатысына байланысты білу; - СДС-пен зардап шеккендерге медицинаға дейін көмек көрсету іс-шараларын ұйымдастыру.			
ЖКП. 13	**білуі керек:** - психиканың қызметі туралы сұрақтарды оқып меңгеру; - адамның мінезі мен атқаратын қызметі туралы сұрақтарды талдай білуі тиіс; - негізгі психикалық танымдық процесстер; - негізгі психикалық біліктілік процесстері: қабылдау, көрнектеу, ес сақтау, елестету, аңғару, шығармашылық және саногендік ойлау; - эмоционалдық жағдайды жіктей білу; - еркін білімділікпен алға қойған мақсатқа жетуді; - әлеуметтік-психологиялық білімді игеру; **істей білуі керек:** - пациентпен әңгіме жүргізе білуді игеру; - зертханалық және табиғи жағдайларда тәжірибелер жүргізуге қатысу; - ойлау интеллектісі мен стилін бағалай білу; - пациенттің психологиялық процессінің бұзылуын тани білу; - пациенттің эмоционалдық-еркіндігінің бұзылу себептерін тани білуі; - медицина қызметкерінің кәсіби білімділігінің жоғалуын білу; - копинг-механизмі мен аутогендік жаттығуларды білуі; - өзін-өзі бағалау, өзіне-өзі талдау жасай білуі; - медициналық қызметкер мен пациенттің ұрыс-керіссіз қарым-қатынасын жасай білуі.	54	**Психология негіздері:** - психологиялық процесстерді игеру; - психикалық процесстерді және жеке бас қасиеттерін анықтау; - психологиялық өзін-өзі анализді жүргізу, адам тіршілігіндегі әр түрлі психологиялық жағдайларды сараптау.	ҚҚ-6,12

ЖКП. 14	**білуі керек:** - қарым-қатынастық біліктілікте, қарым-қатынастық үдерісте, қатынастық дағдылар туралы түсінікті ұғына білу; - емделушімен қарым-қатынас жасауға кедергі келтіретін дұрыс емес нұсқаулар, ескертпелер, тосқауылдар туралы білу; - қарым-қатынастық кедергілер түсінігі туралы білу; - медициналық сұхбаттың құрылысын білу; - жанжал тұғызатын себептерді білу. - аурудың ішкі көріністері туралы білу; - науқастың ауруға деген мінез-құлықтарының әсер ететінін білу; - науқастың ауруға деген әртүрлі көзқарасын тани білу; - жеке медицина қызметкерлеріне деген психологиялық талабын білу; - медицина қызметкерлерінің кәсіпкойлық өзгеріске ұшырау белгілерімен жалғасын; **істей білуі керек:** - медициналық сұхбат жүргізу дағдыларын меңгеру; - қатысты және қатыссыз қарым-қатынасты пайдалана білу; - жеңіл түрде емделушіге ақпарат бере білу; -емделушінің күткенін ақтай алатындай, емделушімен қарым-қатынасты құрастыра білу; - жанжалдық жағдайларды дұрыс шеше білу. - науқастың ауруға деген әсерін тани білу; - мінез-құлқы және психикасы бұзылған науқастармен қарым-қатынас дағдыларын игере білу; - әртүрлі жастағы науқастармен алғашқы қарым-қатынас жасай білу; - медицина қызметкерлерінің кәсіпкойлық өзгеріске ұшырау белгілерін тани білу.	54	**Коммуникация негіздері:** - «Медициналық қызметкер» және «Емделуші» арасындағы қарым қатынастарды ұйымдастыру; - әртүрлі клиникалық жағдайда медициналық қызметкерлер мен емделуші арасындағы қарым қатынас қиыншылығын жеңу.	ҚҚ-6,12
ЖКП. 15	**білуі керек:** - заттардың молекулалық құрылысының физика-химиялық ерекшеліктерін білу; - ультрадыбыстарды медицина саласында қолданудың маңыздылығын білу; - инфрақызыл сәулесінің бактериоцидті зонасының медициналық маңыздылығын білу; - ультракүлгін сәулелерін медицинада қолдану; - көру мүшесінің оптикалық жүйесі және оның ерекшеліктері; - жоғарғы жиіліктегі магнит өрісі-магнитотерапиясын білу; - радиоактивті изотоптардың медицинада қолданылуының маңыздылығын білу; - рентген сәулесінің медицинада қолдануы мен адам ағзасына тигізетін кері әсерін білу; **істей білуі керек:** - физикалық параметрлерді тіркеу, өлшеу нәтижесінде есептеу құралдарын қолдану; - медициналық және биологиялық зерттеудегі биообъектілер мен техникалық заттардың ұтымды жақтарын есептеп шығару;	108	**Медициналық биофизика:** - қазіргі заман медицинасындағы физиканың алатын орны; - лабораториялық зерттеу жүргізу; - деректер жинағымен жұмыс істеу; - емдік – диагностикалық аппараттармен жұмыс істеу; - медициналық есептерді шығару кезінде техникалық құралдарды дұрыс қолдана білу; - терапевтік аппараттардың көмегімен алынған нәтижелерді	БҚ-3-8

Модуль обучения Б2	- знать об особенностях составления комплексов лечебной гимнастики при различных заболеваниях и травмах; - владеть навыками проведения комплексов лечебной гимнастики с больными.

Спецификация модуля

Наименования модуля: **Лечебная физкультура и медицинский контроль**

Задача модуля: Владеть основами лечебной физкультуры и медицинского контроля, владеть методиками составления и проведения комплексов лечебной и гигиенической гимнастики. Владеть методами исследования и оценки физического развития человека.

Действие	Умения	Знания	Ресурсы
А1 - знать организацию работы кабинета лечебной физкультуры в медицинских организациях; - владеть навыками медицинского контроля за занимающимися лечебной и гигиенической гимнастикой;	- владеть методами исследования физического развития человека; - проводить антропометрические, соматоскопические измерения; - оценить функциональное состояние организма; - измерить объем движений в суставах;	- организация лечебной физкультуры в условиях медицинских организаций; - методы исследования физического развития человека; - определение функционального состояния сердечно-сосудистой, дыхательной и нервной системы; - определение состояния здоровья по объективным данным;	- лекции; - стандарты; - таблицы; - картинки;
А2 - оценить уровень физического развития человека; - владеть методикой составления комплексов лечебной и гигиенической гимнастики.	- оценить физическое развитие по показателям антропометрии, соматоскопии; - оценить тонус и силу мышц; - составлять комплексы лечебной и гигиенической гимнастики при различных заболеваниях и травмах; - проводить занятия с больными или с группой обучающихся.	- основные методы оценки физического развития; - клинико-физиологическое обоснование применения средств лечебной физкультуры при различных заболеваниях и травмах; - особенности методики лечебной гимнастики при заболеваниях и травмах.	- лекции; - стандарты; - таблицы, - картинки.
Б1 - иметь представления об основах общей методики лечебной физкультуры; - знать механизмы действия физических упражнений; - владеть методами лечебной физкультуры;	- владеть навыками составления комплексов лечебной гимнастики; - оценить состояние органов и систем; - оценить эффективность физических упражнений; - оценить особенности методики проведения лечебной гимнастики при различных заболеваниях;	- основы лечебной физкультуры; - физиологические действия физических упражнений на организм человека; - методы лечебной физкультуры; - учет эффективности лечебной физкультуры;	- лекции; - стандарты; - таблицы; - картинки;
Б2 - знать об особенностях методики лечебной гимнастики в различные периоды заболевания;	- владеть навыками составления комплексов лечебной гимнастики при различных заболеваниях и травмах; - проводить занятия лечебной	- задачи и методы проведения лечебной физкультуры; - клинико- физиологическое обоснование применения физических упражнений при	- лекции; - таблицы; - картинки; - тесты.

физиологические особенности детского возраста для проведения массажа;	- владеть навыками проведения массажа при заболеваниях дыхательной системы; - владеть навыками проведения массажа при заболеваниях пищеварительной системы; - владеть навыками проведения массажа у детей;	пищеварительной систем; - знать анатомо-физиологические особенности массажа в детском возрасте; - знать противопоказания к массажу в детском возрасте; - отработка навыков массажа;	программа - методическая разработка - плакаты - стандарты
Е1			
- будет владеет навыками соблюдения техники безопасности и предотвращения осложнении и несчастных случаев во время процедур.	- владеть навыками соблюдения правил техники безопасности; - владеть навыками предотвращения несчастных случаев во время проведения физиотерапевтических процедур.	- знать основные ситуации требующие неотложной помощи во время проведения физиотерапевтических процедур; - знать возможные причины возникновения осложнении и их последствия.	- учебник Л.М. Клячкин «Физиотерапия»; - рабочая программа; - методическая разработка; - плакаты; - стандарты.

40 Профиль компетенции - Лечебная физкультура и медицинский контроль

Профиль компетенции - лечебная физкультура и медицинский контроль	После окончания обучения обучающийся будет знать механизмы действия физических упражнений и их классификацию, показания, противопоказания, владеть методикой составления комплексов лечебной гимнастики и проводить занятия с больными при различных заболеваниях и травмах или с группой обучающихся, знать основы медицинского контроля, владеть методами исследования физического развития.
Область компетенции А - общие основы лечебной физкультуры и медицинского контроля.	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками медицинского контроля за занимающимися лечебной физкультурой, оценивать их результаты и владеть методикой составления комплексов лечебной гимнастики.
Модуль обучения А1	Знать особенности организации лечебной физкультуры в условиях медицинских организаций; - владеть навыками медицинского контроля за занимающимися лечебной гимнастикой; - оценивать их результаты;
Модуль обучения А2	- владеть методикой составления комплексов лечебной гимнастики; - проводить занятия с больными при различных заболеваниях и травмах или с группой обучающихся; - владеть методами исследования и оценка физического развития человека.
Область компетенции Б - частные методики лечебной физкультуры. Лечебная физкультура при различных заболеваниях и травмах.	После окончания обучения обучающийся может овладеть основами лечебной физкультуры и методикой составления комплексов лечебной гимнастики.
Модуль обучения Б1	- знать физиологические основы физических упражнений; - владеть методикой составления комплексов лечебной гимнастики.

	- терапевтік аппараттардың көмегімен алынған нәтижелерді тіркеу.		параметрлерді тіркеу; -дәрістік және клиникалық медицина үшін биофизиканың мәні.	
ЖКП. 16	**білуі керек:** - химиялық факторлардың адам денсаулығы мен қоршаған ортаға оң және теріс әсерін; - химиялық білімнің керекті минимумы; - лабораториялық жұмыстардың техникасын; - медицинада қолданылатын заттардың қасиеттерін; - ерітінділердің құрамын анықтайтын әдістерді; - органикалық қосылыстардың жіктелуін; **істей білуі керек :** - химиялық лабораторияда жұмыс істегенде техникалық қауіпсіздік ережелерін сақтау, ыдыстарды пайдалану, физика-химиялық әдістерді медициналық тәжірибеде қолдану; - молярлық, моляльдық концентрацияны, молярлық концентрацияның эквивалентін, ертінді титрін, еріген заттардың массалық үлесін және химиялық реакциялардың жылу эффектісін.	90	**Химия:** - термодинамика заңдары және негізгі түсініктер; - химиялық реакцияның кинетикасы; - ерітінделер туралы ұғым; - буферлік ерітінділер; - комплексті қосылыстар; - биогенді элементтер; - тотығу-тотықсыздану процестері; - беттік құбылыстардың физика-химиялық негізі; - дисперсті жүйенің физика-химиялық қасиеті; - жоғарғы молекулалы қосылыстар; - органикалық қосылыстардың жіктелуі; - спирттер, аминдер, азо-және диазоқосылыстар; - оксоқосылыстар; - гетерофункционалды органикалық қосылыстар; - аминқышқыл дары, ақуыздар,көмірсулар; - гетероциклді қосылыстар; - нуклеин қышқылдары; - липидтер.	БҚ-10-13
АП00	**Арнайы пәндер модулі** **Біліктілігі «Фельдшер»**	**1238**		
АП 01	**білуі керек:** - медициналық мекемелерінің түрлерін және ондағы жұмысты ұйымдастыру негізін; - медициналық мекемелерді санитарлы-эпидемиологиялық тәртіппен қамтамасыз ету ерекшеліктерін; - қауіпсіздік дәрежесі бойынша медициналық қалдықтардың класы туралы түсініктерін; - науқасты күтудің негізгі ережелерін; - медициналық қызметкермен науқастың қарым-қатынас прнциптерін; - дәрі – дәрмектерді енгізу жолдары мен әдістерін; - мейірбикелік манипуляцияларды және емшараларды жүргізудің мақсатын, болатын	102	**Клиникаға кіріспе:** - медициналық мекемелерінің негізгі түрлері және олардың жұмысын ұйымдастыру негізі; - жұқпалы аурулар қауіпсіздігі; - жұқпалы ауруларды бақылау; - науқастың жеке бас тазалығы; - науқасты тамақтандыру; - науқастың	БҚ-9-15 ҚҚ-1,2,5,12 АҚ-1,3,7,8

	және болмайтын көрсетілімдерін, іс-әрекеттің алгоритмін. - зертханалық және аспаптық зерттеу әдістерін; - «Мейірбикелік процестің» түсінігін - «Мейірбикелік процестің» кезеңдерін; - жедел дәрігерге дейінгі көмек көрсету ережелерін; **істей білуі керек:** - Медициналық мекемелерінің бөлімдерінде мейірбикенің жұмысын ұйымдастыруды; - медициналық мекемелерде жұқпалы аурулар қауіпсіздігің қамтамасыз етуді; - емдік тамақтандыруды ұйымдастыруды; - қалі ауыр науқастарды тамақтандыруды; - науқастың функциональды жағдайын бағалауды; - физиотерапиялық емшараларды жүргізуді; - қалі ауыр науқастарға гигиеналық процедураларын жүргізуді; - қалі ауыр науқастарға күтім жүргізуді; - науқасты күткенде және оның жан ұясымен қарым-қатынаста болғанда коммуникативттік дағдыларды қолдауды; - дәрі-дәрмектерді энтеральды, сыртқа, ингаляциялық және парентеральды әдістермен енгізуді; - зертханалық және аспаптық әдістермен зерттеуге науқасты дайындауды; - биологиялық материалды зертханаға зерттеу үшін жинауды; - әр түрлі жүйелер мен ағзалардың қызметі бұзылған науқасты бақылау және күту; - жедел жағдайларда науқасқа жедел дәрігерге дейін көмек көрсетуді.		функциональды жағдайын бағалау; - қарапайым физиотерапия; - дәрі- дәрмектерді енгізу жолдары мен әдістері; - зертханалық және аспаптық зерттеу әдістеріне науқасты дайындау және материалдарды алу; - құсқанда көрсетілетін көмек,асқазанды жуу, клизмалар; - зәрдің жедел тоқтауы, қуықты катетерлеу; - мейірбикелік үдеріс; организмнің әр түрлі жүйелерінің қызметі бұзылған науқасты бақылау және күту; - қалі ауыр және жанталасу кезеңіндегі күтім; - клиникалық өлімдегі реанимациялық шаралар; - кейбір жедел жағдайлардағы нақтама және дәрігерге дейінгі жедел көмек көрсету.	
АП.02	**Білуі керек:** - дені сау және ауру адамның анатомиялық және физиологиялық ерекшеліктерін; - ішкі мүшелердің ауруларының негізгі клиникалық синдромдары мен симптомдарын және олардың пайда болу механизмдерін; - науқасты тексерудің клиникалық әдістерін. **істей білуі керек:** - науқасты сұрастыру; - науқасқа физикалық тексеру жүргізу (қарау, пальпация, перкуссия, аускультация). - негізгі клиникалық синдромдарды диагностикалау; - зертханалық және аспапты тексеру әдістерінің нәтижелерін бағалау; - кесте бойынша сырқатнаманы рәсімдеу.	130	**Ішкі аурулар пропедевтикасы:** - науқасты тексерудің кәсіптік дағдыларын құрастыру; - физикалық тексеру әдістерін меңгеру; - зертханалық және аспапты тексеру әдістерінің нәтижелерін талдай білу; - білім алушының клиникалық ойлау қабілетін құрастыру.	БҚ-5-15 ҚК-1,2, АҚ-8,16
АП 03	**білуі керек:** - организмнің анатомо-физиологиялық ерекшеліктерін; - аурудың анықтамасын; - жіктемесін; - этиологиясын; - патогенезін;	218	**Ішкі аурулар:** - ішкі мүшелердің ауруларын диагностикалау, емдеу, күту және алдын алу жөнінде қажетті білімді және	БҚ-5-15 ҚК-1,2,3,8,11 АҚ-1,4,8,9,13,16,17

Г2			
- владеть навыками физиопрофилактики и закаливания; владеть навыками проведения водных и солнечных ванн; знать метод проведения водных процедур; знать основные группы природного лечебного фактора; знать показание и противопоказание к санаторно-курортному лечению; знать о видах грязелечения.	- владеть навыками проведения водных и солнечных процедур; - владеть навыками правильного дозирования климатотерапевтических процедур.	- знать методику закаливания; - знать продолжительность воздействия водных и солнечных ванн; - знать показания к грязелечению; - знать виды климатотерапии; - знать действие климатотерапевтических процедур.	- учебник Л.М. Клячкин «Физиотерапия»; - рабочая программа; - методическая разработка; - плакаты; - стандарты.
Д1			
- будет владеть знаниями о видах массажа, знать технику массажа, владеть общими правилами и методиками массажа, знать общие противопоказания к массажу; владеть техникой проведения массажа;	- владеть навыкам проведения массажа; - владеть техникой массажа; - соблюдать санитарные требования к проведению массажа;	- знать анатомические пути, по которым следует массажный приём; - знать методику проведения массажа; - знать общие правила проведения массажа; - знать показания и противопоказания к проведению массажа;	- учебник Л.М. Клячкин «Физиотерапия»; - рабочая программа; - методическая разработка; - плакаты; - стандарты;
Д2			
- будет владеть навыками проведения массажа отдельных частей массажа; знать метод проведения массажа головы, туловища, рук, ног, воротниковой зоны;	- владеть навыками проведения массажа головы; - владеть навыками проведения массажа туловища, рук, ног, воротниковой зоны;	- знать технику массажа головы, туловища, рук, ног, воротниковой зоны; - знать показания и противопоказания к проведению массажа отдельных частей тела;	- учебник Л.М. Клячкин «Физиотерапия»; - рабочая программа; - методическая разработка; - плакаты; - стандарты;
Д3			
- будет владеть навыками проведения массажа при заболеваниях центральной нервной системы; владеть навыками проведении массажа при заболеваниях периферической нервной системе;	- соблюдение санитарного режима при проведении массажа; - соблюдение техники безопасности при проведении массажа; - владеть навыками массажа головы, воротниковой зоны кисти рук, плеча, спины, поясницы;	- знать технику проведения массажа при заболевании центральной нервной системы; - знать особенности массажа при инсульте; - знать особенности массажа при пояснично-крестцовом радикулите; - знать особенности и технику массажа при заболеваниях периферической нервной системе; - знать показания и противопоказания к массажу;	- учебник Л.М. Клячкин «Физиотерапия»; - рабочая программа; - методическая разработка; - плакаты; - стандарты;
Д4			
- будет владеть навыками проведения массажа при заболеваниях внутренних органов; знать анатомо-	- владеть навыками проведения массажа при заболеваниях сердечно-сосудистой системы;	- знать технику проведения массажа при заболеваниях сердечно-сосудистой, дыхательной,	- учебник Л.М. Клячкин «Физиотерапия» - рабочая

Действие	Умения	Знания	Ресурсы
А1			
- будет знать организацию физиотерапевтической помощи в Казахстане.	- владеть навыками оказания доврачебной неотложной помощи; - владеть навыками заполнения документации об учёте проделанной работе;	- знать возможные осложнения при проведении физиотерапевтических процедур; -знать правила техники безопасности при проведении процедур;	- учебник Л.М. Клячкин «Физиотерапия»; - рабочая программа; - методическая разработка; - плакаты; - стандарты;
А2			
- будет знать применение с лечебно-профилактической целью электрического тока малой силы и низкого напряжения знать примення импульсной электротерапии.	- владеть навыками проведения гальванизации и электрофореза; - владеть навыками заполнения документации об проделанной работе; - владеть навыками проведения импульсной электротерапии.	- знать показания и противопоказания к применению электрического тока; - знать интенсивность воздействия тока при гальванизации и лекарственного электрофореза.	- учебник Л.М. Клячкин «Физиотерапия»; - рабочая программа; - методическая разработка; - плакаты; - стандарты.
Б1			
- будет знать применение с лечебно-профилактической целью высокочастотных электрических токов, знать методы относящиеся к высокочастотной терапии.	- владеть навыками проведения процедур; - владеть навыками по уходу за пациентами; - владеть навыками наблюдения за состоянием пациента во время проведения процедур.	- знать терапевтическое влияние дарсонвализации; - знать показание и противопоказание к индуктотермии; - знать лечебное применение ультравысокочастотной терапии (УВЧ терапия).	- учебник Л.М. Клячкин «Физиотерапия»; - рабочая программа; - методическая разработка; - плакаты; - стандарты.
В1			
- будут знать метод физиотерапии, заключающийся в дозированном воздействии на организм пациента инфракрасного, видимого или ультрафиолетового излучения; знать метод воздействия на организм пациента воды, низких и высоких температур.	- владеть навыками проведения процедур; - владеть навыками подготовки аппаратуры к проведению процедур; - владеть методиками проведения общего и местного облучения; - владеть навыками проведения водных процедур.	- знать лечебное применения инфракрасного излучения; - знать показание и противопоказание к светолечению; - знать виды лечебных процедур; - знать какими свойствами обладает вода как лечебный теплоноситель.	- учебник Л.М. Клячкин «Физиотерапия»; - рабочая программа; - методическая разработка; - плакаты; - стандарты.
Г1			
- будет владеть навыками применения, с лечебной и профилактической целями, лекарственных веществ в виде аэрозолей; знать виды аэрозолей; знать механизм действия ультразвука; знать показания и противопоказания к ультразвуку;	- владеть правилами проведения ингаляционных процедур; - владеть навыками правильного дозирования ультразвука; - владеть навыками использования ультразвуковой аппаратуры;	- знать виды ингаляции; - знать показания и противопоказания к применению ингаляционной терапии;	- учебник Л.М. Клячкин «Физиотерапия»; - рабочая программа; - методическая разработка; - плакаты; - стандарты;

	- клиникалық белгілерін; - зертханалық және аспапты тексеру әдістердің көрсеткіштерін; - аурудың ағымын, асқынуларын, соңын; - емінің және күтімінің заманауи мақсаттарын; - алдын-алу шараларын; **істей білуі керек:** - шағымдарын және анамнезін жинау дағдыларын игеру; - қарауды жүргізу іс-әрекетін игеру; - мануальды дағдыларды қолдана отырып науқастарды тексеруді игеру; - болжамалы диагноз қоюды; - тексеру жоспарын құрастыра білу; - қосымша тексеру әдістерінің нәтижелерін бағалай білу; - салыстырмалы диагноз жүргізе білу; - емінің жоспарын құрастыра білу; - науқастың күтімін жүргізе білу; - алдын-алу шараларын жүргізе білу; -рецепт жазу ережелерін игеру; - келеңсіз жағдайларда ауруханаға дейінгі кезеңде шұғыл медициналық жәрдем көрсету іс әрекетін игеру.		дағдыларды игеру; - келеңсіз жағдайларда шұғыл жәрдем көрсету.	
АП.04	**білуі керек:** - жас балалардың физикалық, нерв-психикалық дамуын; - бала организмнің ағзалары мен жүйелерінің анатомия-физиологиялық ерекшеліктері; - балалар ауруларының этиологиясын, патогенезін, симптомы мен синдромдарын; - балалар ауруларымен балалардың жұқпалы ауруларының алдын алу мен емдеу принциптерін; - тексеру әдістерін. **істей білуі керек:** - жас балалардың физикалық, нерв-психикалық дамуын бағалау; - емшектегі және ересек балалардың тамақтануын бағалау; - тексеру жүргізу (тексеру, пальпация, перкуссия, аускультация); - ауру симптомын табу; - клиника-зертханалық тексеру нәтижесін бағалау; - балаларға науқас кезінде сараланған күтім жасау және қадағалау.	130	**Балалар аурулары:** - жаңа туған балаларды бақылау, физикалық, нервтік-психикалық дамуын бағалау; - мүшелер мен жүйелердің анатомиялық – физиологиялық ерекшеліктерін білу.	БҚ-9-15 ҚҚ-1,2,5,7,12 АҚ-1,3,7,8
АП.05	**білуі керек:** - әйелдерге медициналық қызмет көрсетудегі профилактикалық бағытты- профилактикалық принциптерін, медицинаның даму басымдықтарын; - жүктілік кезінде, босану кезінде және босанғаннан кейінгі кезеңде әйелдердің организмінде болатын физиологиялық және патологиялық процесстер; - гинекологиялық науқастарды тескеру әдістері, гинекологиялық аурулардың клиникасын,	130	**Акушерия және гинекология:** - әртүрлі профилдің, перинатальдық орталықтардың және ана мен баланы қорғау орталықтарының, әйелдер консультациясының, диагностика-қосалқы қызметтің және	БҚ-5-15 ҚҚ-1,2,3,8,11 АҚ-13-21

	диагностикасын, емдеу принциптерін. **істей білуі керек:** - жүкті әйелге, толғатқан, босанған әйелге шұғыл көмек көрсету; - акушерилық және гинекологиялық манипуляцияларды орындау; - профилактикалық және патронаждық жұмыс өткізу.		стационар, емхна типіндегі медицина мекемелерінің бөлімшелеріндегі акушерия және гинекологиялық бөлімшелердің жұмысының ерекшнліктері; - әртүрлі профильді акушерия-гинекологиялық бөлімшелердің, емхананың қарау және акушерилық кабинетінің есеп беру-есепке алу құжаттары, олардың тағайындалауы, жүргізілуі; - клиникалық практикада кездесетін кең тарағын акушериялық жағдайлар мен гинекологиялық аурулардың негізгі синдромдары мен симптомдары; - акушериялық практикада шұғыл жағдайларда алғашқы медициналық көмек көрсетудің және симптомдық ем жүргізудің принциптері; - клиникалық акушериялық және гинекологиялық практикадағы диагностиканың негізгі әдістері; - нуақастарды диагностикалық зерттеудің әртүрлі түрлеріне дайындаудың ерекшеліктері; - кең тараған акушериялық жағдайлар мен гинекологиялық ауруларды емдеудің негізгі әдістері; - акушерия-гинекологиялық профилдегі науқастарды	

Модуль компетенции Г2	- знать методы закаливания; - знать продолжительность воздействия воздушных и солнечных ванн; - владеть навыками проведения водных процедур; - знать виды климатотерапии; - знать действие климатотерапевтических процедур; - владеть навыками правильной дозировки климатотерапевтических процедур; - знать виды грязелечения; - знать технику проведения грязелечебных процедур; - знать показания и противопоказания к грязелечению.
Область компетенции Д - массаж. Анатомо-физиологические основы массажа. Подготовка к массажу. Организация работы массажиста. Общая техника и методика массажа. Массаж отдельных частей тела. Массаж при заболеваниях центральной нервной системы. Массаж при заболеваниях внутренних органов. Особенности массажа в детском возрасте.	После окончания обучающийся будет владеть знаниями о видах массажа, знать технику массажа, владеть общими правилами и методиками массажа, знать общие противопоказания к массажу; владеть техникой массажа при заболеваниях центральной и периферической систем, владеть техникой массажа при заболеваниях внутренних органов, знать особенность массажа в детском возрасте.
Модуль компетенции Д1	- знать анатомо-физиологические основы массажа; - знать технику массажа; - знать виды массажа; - владеть общими правилами проведения массажа; - знать общие показания и противопоказания для проведения массажа;
Модуль компетенции Д2	- владеть методикой проведения массажа отдельных частей тела; - знать показания и противопоказания для проведения массажа;
Модуль компетенции Д3	- знать методы проведения массажа при инсультах; - знать технику массажа головы, рук, ног, спины; - знать методику и технику проведения массажа при пояснично-крестцовом радикулите;
Модуль компетенции Д4	- знать методы проведения массажа при заболеваниях внутренних органов; - знать технику проведения массажа при заболеваниях сердечно-сосудистой, дыхательной и пищеварительных систем; - знать особенности проведения массажа в детском возрасте.
Область компетенции Е - техника безопасности при проведении физиотерапевтических процедур.	После окончания обучающийся будет владеть знаниями о технике безопасности при проведении физиотерапевтических процедур; знать как предотвратить осложнения и несчастные случаи во время процедур; знать основные ситуации требующие неотложной помощи, возможные причины их возникновения и последствия.
Модуль компетенции Е1	- знать технику безопасности при проведении физиотерапевтических процедур; - знать о возможных осложнениях при проведении физиотерапевтических процедур; - владеть навыками предотвращения несчастных случаев во время физиотерапевтических процедур.

Спецификация модуля:

Наименование модуля: **Физиотерапия и массаж**

Задача модуля: Владеть знаниями влияния физических факторов применяемых для лечения и профилактики болезней.

Область компетенции А - введение. Организация физиотерапевтической помощи в Казахстане. Электролечение. Гальванизация и электрофорез. Импульсные токи низкой частоты и низкого напряжения.	После окончания обучения обучающийся будет владеть знаниями о действие на организм электрических токов, владеть навыками применения с лечебной целью непрерывного постоянного электрического тока малой силы и низкого напряжения, владеть знаниями применения с лечебной целью импульсной электротерапии.
Модуль обучения А1	- владеть знаниями о существующих специализированных научно-исследовательских институтах и курортах занимающихся физиотерапией; - владеть знаниями о физиотерапевтических отделениях и кабинетах; - знать действие физиотерапевтических процедур на организм человека;
Модуль обучения А2	- знать показания и противопоказания применения гальванизации и электрофореза; - разбираться в дозировании процедур гальванизации и электрофореза; - владеть знаниями о методах импульсной терапии.
Область компетенции Б	После окончания обучения обучающийся будет знать метод применения, с лечебно-профилактической целью, высокочастотных электрических токов, знать методы относящиеся к высокочастотной терапии.
Модуль обучения Б1	- знать лечебное применения дарсонвализации; - знать противопоказания к назначению дарсонвализации; - знать показание и противопоказание к назначению индуктотермии; - знать лечебное применение ультравысокочастотной терапии (УВЧ-терапия); - владеть навыками использования аппаратуры высокочастотного электрического тока.
Область компетенции В - светолечение. Тепло-, водолечение.	После окончания обучения обучающийся будут знать метод физиотерапии, заключающийся в дозированном воздействии на организм пациента инфракрасного, видимого или ультрафиолетового излучения; знать метод физиотерапии заключающийся в дозированном воздействии на организм пациента воды, низких и высоких температур.
Модуль компетенции В1	- знать лечебное применение инфракрасного излучения; - знать правила проведения процедур инфракрасного облучения; - владеть знаниями применения ультрафиолетового облучения; - знать противопоказания к назначению светолечения; - знать виды водолечебных процедур; - знать методы проведения к теплолечебных процедур; - знать показанияк применению теплолечебных процедур.
Область компетенции Г - ингаляционная терапия. Лечение ультразвуком. Физиопрофилактика и закаливание. Санаторно-курортное лечение.	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками применения, с лечебной и профилактической целями, лекарственных веществ в виде аэрозолей; знать виды аэрозолей; знать методику проведения ингаляционной терапии; владеть знаниями механизма действия ультразвука; знать терапевтическое действия ультразвука; знать показания и противопоказания ультразвука; владеть навыками физиопрофилактики и закаливания; владеть навыками проведения воздушных и солнечных ванн; знать методику проведения водных процедур; знать основные группы природного лечебного фактора; знать показания и противопоказания к санаторно-курортному лечению; знать виды климатотерапии; владеть знаниями о видах грязелечения; знать показания и противопоказания к грязелечению.
Модуль компетенции Г1	- знать виды ингаляций; - владеть правилами приёма ингаляций; - знать показания и противопоказания к применению ингаляционной терапии; - владеть навыками правильного дозирования ультразвука; - владеть навыками использования ультразвуковой аппаратуры;

			сауықтыру мәселелері; - гинекологиялық аурулардың профилактикасын; - отбасын жоспарлау мәселелері.	
АП.06	**білуі керек:** - жұқпалы аурулар туралы түсініктерді; - иммунитет, иммунитет қалыптасуына ықпал ететін себептер туралы түсініктерді; - сенсибилизация, аллергия, анафилаксия туралы түсініктерді; - жұқпалы аурулардағы негізгі симптомдардың дамуы, даму ерекшеліктерін бағалау туралы түсініктерді; - жұқпалы ауруы бар науқастардың жағдайын бақылау дағдыларын; -жұқпалы ауруы бар науқастардың жағдайын бағалауды; - жұқпалы аурулардың даму ерекшеліктерін білуді; - жұқпалы ауруларды ерте анықтау әдістерін; - жұқпалы аурулардың алдын-алу бойынша қажетті құжаттарды жүргізуді; - жұқпалы ауруларды айқындау және емдеу шараларын білуді; **істей білу керек:** - жұқпалы ауруы бар науқастардың жағдайын бағалау; - сұрастыру жүргізу; ауру тарихын, өмір тарихын, эпидемиологиялық анамнезін жинау; - аурудың негізгі симптомдарын анықтау; - зертханалық тексеруге науқастан материалдар (қан, зәр, нәжіс, құсық заттары) жинауды жүргізу; - жұқпалы аурулар бөлмесінің жұмысымен танысу; - эпидемия ошағында эпидемияға қарсы шараларды ұйымдастыру және жүргізу; - науқастарды айқындау және СЭСқа хабар беру, қоздырғыш тасымалдаушыларды санациялау; - алдын – алу егулерін жүргізу; - санитарлық – ағарту жұмыстарын жүргізу; - жұқпалы ауруы бар науқастарды ауруханаға жатқызуды ұйымдастыру; - ауруханаға түскен науқасқа құжаттарды рәсімдеу; - ішек тесілуінде, қан кетуде және инфекциялық токсикалық шокта шұғыл көмек көрсету; - науқастармен және науқастардан бөлінетін қауіпті заттармен жұмыс істеуде жеке бас қауіпсіздігін қамтамасыз ету; - жұқпалы аурулар бөлмесінің жұмысымен танысу.	92	**Жұқпалы аурулар:** - жұқпалы ауруы бар науқастарды зерттеуде кәсіби дағдыларын қалыптастыру; - жұқпалы ауруларды анықтаудың негізгі әдістерін, күтімін және науқастарды бақылау дағдыларын; - жұқпалы аурулардың алдын-алудағы денсаулық сақтау ұйымының заманауи жетістіктерін білуді; - білім алушының клиникалық жүйеде ойлану қабілетін арттыру.	БҚ-5-15 ҚҚ-1,2,3,8,11 АҚ-7,15
АП.07	**білуі керек:** - хирургиялық көмекті ұйымдастыруды; - стерилизация әдістерін; - операциялық блок пен таңу бөлмелерінің құрылғыларының ерекшеліктері мен жұмысын	130	**Жалпы хирургия, анестезиология және реанимация:** - хирургия мен реанимацияда	БҚ-5-15 ҚҚ-1,2,3,8,11,12

	ұйымдастыруды; - таңғыштардың түрлері мен мақсаты туралы ұғым; - қан кетудің жіктемесін, қан кетуді уақытша және біржалота тоқтату тәсілдерін; - жалпы және жергілікті жансыздандыру түрлерін; - қан құюдың түрлері мен әдістерін; - операция алдындағы және операциядан кейінгі кезең туралы ұғым; - жарақатты алғашқы хирургиялық өңдеу принциптері; - жарақаттың себептері, белгілері, түрлері; - интенсивті терапия, реанимация туралы түсінік; - хирургиялық инфекция туралы түсінік; ісіктердің пайда болу негіздері; **істей білу керек:** - тағайындау бойынша дезинфекциялаушы құралдарды қолдануды, - қан кетуді уақытша тақтатуды; - науқастарға операциядан бұрын және операциядан кейін күтім жасауды; - бір немесе екі құтқарушымен реанимация өткізуді; - әртүрлі транспорттық шендеуішті орнатуды және транспорттық иммобилизация үшін қолда бар құралдарды пайдалануды.		науқастарға күтім жасауды ұйымдастыру; - хирургиялық, реанимация бөлімшелеріндегі медициналық деонтологиямен кәсіптік этиканың негіздері; - қауіпсіздік техникасын сақтау; - жағдайы ауыр науқастарға күтім жасау.	АҚ - 1,4, 8,9,13, 16,17
АП.08	**білуі керек:** -хирургиялық аурулар, жарақаттардың түрлері; - бет, ауыз қуысының хирургиялық аурулары; - өңеш пен кеңірдектің хирургиялық аурулары; - кеуде қуысы және кеуде қуысы органдарының жарақаттары; - омыртқа және жамбас сүйектерінің аурулары, жарақаттары; - омыртқаның жарақаттары, сынуы туралы түсінік; - қан кету (асқазан мен ұлтабар ойық жарасы); - іш тіспесі ұғымы; - жіті аппендицит, панкреатит, холецистит; - жіті іштүйнек; - іш жарығы; - перитонит; - несептас ауруы; - жіті парапроктит, геморрой; **істей білуі керек:** - беттің, бастың туа біткен ақауларын анықтау; - бас-ми жарақаттарында БМК көрсету; - кеуде қуысы және кеуде қуысы органдарының жарақаттары БМК; - омыртқа және жанбас жарақатында БМК көрсету; - іш қуысының ауруларына диагноз қойып БМК көрсету; - зәр шығару жолдарының ауруларында БМК көрсету; - тік шек ауруларын анықтап көмек көрсету.	66	**Хирургиялық аурулар:** - хирургия бөлімшелерінде науқастарға күтім жұмысын ұйымдастыру; - медицина деонтологиясы мен этикасын меңгеру. - ФАП тың жұмысының негізін білу; - денсаулық пункітінің мақсаты мен міндеттері, хирургиялық көмектің түрлері; - медицина персоналының жеке бас гигиенасы және хирургиялық бөлімшедегі қоршаған орта гигиенасы; - қауіпсіздік техникасын сақтау; - жоғдайы ауыр науқастарға күтім жасау.	БҚ-5-15 ҚҚ-1,2,3,8,11 АҚ-1,4,8,9,13,16,17

Действие	Умения	Знания	Ресурсы
А1			
- владеть навыками наблюдения и ухода за больными в офтальмологической практике.	- владеть навыками опроса больных с заболеваниями глаза с целью сбора анамнеза заболевания и жизни; - оценивать отношение больного к своему состоянию, его нервно-психический и социальный статус; - владеть методикой обследования зрительных функций больного; - закапывать капли, закладывать мази; - накладывать моно- и бинокулярные повязки.	- знать функции зрительного анализатора; - определять остроту зрения, - иметь понятие о цветоощущении; - знать о периферическом зрении, характере зрения.	- Л.А. Дубовская «Глазные болезни»; - таблицы - настольный периметр - цветовые тесты.
Б1			
- владеть навыками наблюдения и ухода за больными с заболеваниями глазодвигательного аппарата.	- определение нарушения аккомодации; - определение аномалии рефракции; - уметь подобрать и выписать простые очки; - определить угол косоглазия; - определять паралитическое косоглазие; - осуществлять уход за больными с заболеваниями глазодвигательного аппарата.	- знать клинику аномалий рефракции; - понятие о пресбиопии; - понятие о косоглазии; - знать факторы риска при отдельных видах заболевания.	- Л.А. Дубовская «Глазные болезни»; - предметы ухода; - таблицы.
В1			
- владеть навыками ухода за больными с патологией заднего отрезка глазного яблока, с заболеваниями хрусталика, сетчатки и зрительного нерва.	- определять остроту зрения; - определять поле зрения; - определять светоощущения; - выписать рецепт на медикаменты.	- знать клинику и лечение хориоретинитов, иридиоциклита; - знать клинику и лечение катаракты; - факторы риска при отдельных видах заболевания.	- Л.А.Дубовская «Глазные болезни»; - таблицы; - предметы ухода.
Г1			
- владеть навыками ухода за больными с глаукомой; организации работы медико-генетических консультаций, а также правил санитарно-эпидемического режима в офтальмологических отделениях.	- определять внутриглазное давление; - осуществлять уход за больными с глаукомой. - соблюдение санитарно-эпидемического режима в отделении; - провести дезинфекцию предметов ухода.	- знать клинику и лечение глаукомы; - задачи и работа медико-генетических консультаций; - правила проведения дезинфекции.	- Л.А.Дубовская «Глазные болезни»; - предметы ухода.

39 Профиль компетенции – Физиотерапия и массаж

Профиль компетенции - физиотерапия и массаж	После окончания обучения, обучающийся будет владеть знаниями в области клинической медицины, изучающая лечебные свойства физических факторов и разрабатывать методы их применения для лечения и профилактики болезней, а также для медицинской реабилитации.

Область компетенции Б - организация медицинской помощи больным с заболеваниями глазодвигательного аппарата:	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками ухода за больными с заболеваниями глазодвигательного аппарата.
Модуль обучения Б1	- владеть навыками определения нарушения аккомодации; - владеть навыками определения аномалии рефракции; - знать клинику аномалий рефракции; - знать понятие о пресбиопии; - суметь подобрать и выписать простые очки; - определить угол косоглазия; - определять паралитическое косоглазие; - осуществлять уход за больными с заболеваниями глазодвигательного аппарата.
Область компетенции В - организация медицинской помощи больным с патологией заднего отрезка глазного яблока, с заболеваниями хрусталика, сетчатки и зрительного нерва.	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками ухода за больными с патологией заднего отрезка глазного яблока, с заболеваниями хрусталика, сетчатки и зрительного нерва.
Модуль компетенции В1	- знать клинику и лечение хориоретинитов, иридиоциклита; - знать клинику и лечение катаракты; - знать клинику и лечение глаукомы; - уметь определять остроту зрения и поле зрения; - выписать рецепт на медикаменты; - осуществлять уход за больными с патологией заднего отрезка глазного яблока, с заболеваниями хрусталика, сетчатки и зрительного нерва.
Область компетенции Г - глаукома. Профилактика заболеваний глаз. Инфекционная безопасность.	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками ухода за больными с глаукомой; организации работы медико-генетических консультаций, а также правил санитарно-эпидемического режима в офтальмологических отделениях.
Модуль компетенции Г1	- определять внутриглазное давление; - осуществлять уход за больными с глаукомой; - определить задачи и работу медико-генетических консультаций в семьях с наследственными заболеваниями глаз; - обеспечить инфекционную безопасность при работе больному и медицинским работникам, соблюдая санитарно-эпидемический режим в отделении, а также правила дезинфекции предметов ухода за пациентами.

Спецификация модуля:

Наименование модуля: **Офтальмология**

Задача модуля: Владеть навыками ухода и наблюдения за больными в офтальмологической практике. Владеть методикой обследования.

АП.09	**білуі керек:** - диагноз қою үшін клиникалық зерттеу аймақтарының білімін меңгеру; - ескірген сыртқы және ішкі гендік факторларға бағытталған кешендік емдеу қағидаларын білу; - токсикодермияны анықтаудың клиникалық білімін меңгеру; - трихомонияз, хламидозды анықтаудың клиникалық білімін меңгеру; - гонорея және сифилис ауруларын анықтаудың клиникалық білімін меңгеру; - ВИЧ-инфекциясы жөніндегі мәселені білу білімін меңгеру; - ЖЖАБА сырқаттанушыларға күтім жасауды жүзеге асыру. - дерматовенерология тәжірибесінде құқықтық және моральдық аспектілерін жетік білу; - дерматовенерология ауруларының жалпы және жеке шамасы білімдерін жетік меңгеру; **істей білуі керек:** - өмірде сырқаттанушыларға ауру жайлы мағлұмат алу дағдыларын мақсатты түрде меңгеру; аурудың болу мүмкіндігін табу, науқастың жүйкелік-психикалық және әлеуметтік дәрежеде өзінің жағдайына деген қатынасын бағалау; - сыртқы және ішкі гендік факторларды ажырата білу; - жалпы емдеу жүргізу үшін, ерекше емдеу жүргізу үшін жергілікті емдеу үшін дәрілік құралдарды білу; - дерматит кезінде қабыну реакция дәрежелерін анықтау дағдыларын меңгеру; - қышыма кезінде қабыну - процесінің сатысын аңықтау дағдыларын меңгеру; - ЖЖАБА алдын алу үшін әңгіме жүргізу жоспарын құрастыру дағдыларын меңгеру; - қалтылдап, солғын тартуды зерттейтін техника дағдыларын меңгеру; - қан сары суын зерттейтін техника дағдыларын меңгеру; - қынапты шаю, үрпі өзегіне, несеп жолына дәрі құюды жүргізу дағдыларын меңгеру; - дерматовенерология тәжірибесінде медициналық есеп беру және есепке тұрғызу білімін меңгеру.	30	**Дерматовенерология:** - тері және жұқпалы аурумен ауыратын науқастарға көмек көрсету жүйесін ұйымдастыру; - тері және жұқпалы аурумен ауыратын науқастарға дәрігерге дейінгі көмек көрсету.	БҚ-5-15 ҚҚ-1,2,3,8,11
	- жұмыс кезінде медициналық қызмет керлердің жұқпалы аурулардан сақ болуын қамтамасыз ету; - санитарлық-эпидемиялық бөлімдегі тәртіпті сақтай отырып және де емделушіге күтім жасау кезіндегі заттарды дезинфекциялау ережелерін сақтау.			
АП.10	**білуі керек:** - орталық және шеткері жүйке жүйесінің, ми, жұлын қызметтерін; - вегетативтік жүйке жүйесінің қызметін;	30	**Неврология:** - науқастарға неврологиялық көмек көрсету	БҚ-5-15 ҚҚ-1,2,3,8,11

	- анализатор туралы түсінікті; - жүйке ауруларының жалпы белгілерін; - жүйке ауруларындағы этикалық және заңды аспектілерін; - стационардағы санитариялың дезинфекциялық шаралар ережесін сақтау; - науқас күтіміне қажетті заттарды дезинфекциялау ережесін сақтау; - шеткері жүйке жүйесінің аурулары (остеохондроз, бет нервісінің нейропатиясы); - себептері,клиникалық көрінісі, зерттеу әдістері, емдеу принциптері, күтім көрсету, алдын алу шаралары; - вегетативтік жүйке жүйесінің аурулары (вегетативтік қан тамыр дистония, бас сақинасы,вегентативтік криздер) және орталық жүйке жүйесінің жұқпалы аурулары (менингококты менингит); - себептері,клиникалық көрінісі, зерттеу әдістері, емдеу принцип тері, күтім көрсету,алдын алу шаралары; - жүйке жүйесі, жүйке бұлшық ет жүйесінің тұқым қуалайтын дегенеративтік аурулары: - себептері,клиникалық көрінісі, зерттеу әдәстері,емдеу принцип тері, күтім көрсету,алдын алу шаралары; - ми қан айналымының бұзылымдары; - себептері, клиникалық көрінісі, зерттеу әдәстері; - емдеу принциптері,күтім көрсету, алдын алу шаралары; **істей білу керек:** - науқастың жүйке психикалық жағдайы мен науқастың өз жағдайына қатынасын бағалау; - аурудың себебін анықтау,арудың даму тарихы мен тұрмысы туралы мәлімет жинау мақсатында сұрақ жүргізу; - жүйке ауруларындағы зерттеу тәсілдерді қолдану неврологиялық статусты тексеру:жоғары ми қызметі; - қимыл әрекетті, сезімділікті, анализаторлардың қызметі; - шеткері жүйке жүйесінің аурулары; - остеохондрозда ауырсыну нүктелерді табу, созғылау әдісті пайдалану; - бет нервісінің қызметін тексеру әдісін пайдалану; - науқасты бел-сегіз-көз аймағын рентген зерттеуіне дайындықты меңгеру; - тірек-қимыл жүйесінің бұзылыстарында науқасқа күтім көрсету дағдыларын меңгеру;		жүйесі; - неврологиялық науқастарға медициналық көмек көрсету.	
	- орталық жүйке жүйесінің жарақаттарын ажырата білу; - ми шайқалу, ми соғылуын ажырата білу; - жалпы ми және ошақтық синдромдарды ажырата білу; - жарақаттанған науқастарға күтім көрсету дағдыларын тәжірибе жүзінде қолдана білу; - бас ми жарақаттарында психикалық			

заболеваниями носа и придаточных пазух.	обучения больного простейшим процедурам ухода; - проведение риноскопии носа; - осуществлять уход за больными.	- диагностику инородного тела полости носа.	задачи; - муляжи; - предметы ухода.
В1			
- владеть навыками ухода за больными с заболеваниями глотки, гортани, пищевода и трахеи.	- уметь проводить осмотр гортани с помощью гортанного зеркала шпателя; - владеть навыками оказания доврачебной помощи при стенозе и отеке гортани; - уметь подготовить трахеобронхоскопический набор; - осуществлять уход за больными с трахеотомией.	- знать клинику и лечение острых и хронических ларингитов; - знать клинику и диагностику инородных тел гортани и пищевода; - факторы риска при отдельных видах заболевания.	- таблицы; - плакаты; - стандарты; - ситуационные задачи; - муляжи; - предметы ухода.
Г1			
- владеть навыками ухода забольными с заболеваниям уха.	- владеть методикой удаления инородного тела наружного слухового прохода; - владеть методикой наложения согревающего компресса на ухо, промывания уха, взятие мазка из уха на бак посев; - осуществлять уход за больными в послеоперационном периоде.	- распознавать симптомы при заболеваниях уха (мастоидит, отит);	- таблицы; - плакаты; - стандарты; - ситуационные задачи; - муляжи; - предметы ухода.
Д1			
- владеть навыками соблюдения правил санитарно-эпидемического режима в отделениях отоларингологии.	- соблюдение санитарно-эпидемического режима в отделении; - провести дезинфекцию предметов ухода.	- правила проведения дезинфекции.	- предметы ухода.

38 Профиль компетенции – Офтальмология

Профиль компетенции - офтальмология	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками наблюдения и ухода за больными в отделении офтальмологии, знать анатомическое строение органа зрения, функции органа зрения, владеть методикой обследования зрительных функций, обладать знаниями по диагностике заболеваний глаза, а также методами лечения различных заболеваний глаза.
Область компетенции А - общие вопросы организации медицинской помощи больным в офтальмологии:	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками наблюдения и ухода за больными в офтальмологической практике, оценивать отношение больного к своему состоянию, его нервно-психический и социальный статус; подготовки больного к осмотру и методикой обследования.
Модуль обучения А1	- владеть навыками опроса больных с заболеваниями глаза с целью сбора анамнеза заболевания и жизни; - оценивать отношение больного к своему состоянию, его нервно-психический и социальный статус; - владеть методикой обследования зрительных функций больного.

	знать правила постановки клинического диагноза при заболеваниях носа и придаточных пазух; придаточных пазух; - осуществлять уход за больными.
Область компетенции В - организация медицинской помощи больным с заболеваниями гортани, трахеи, глотки и пищевода.	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками ухода за больными с заболеваниями гортани, трахеи, глотки и пищевода.
Модуль компетенции В1	- знать клинику и лечение острых и хронических ларингитов; - знать клинику и диагностику инородных тел гортани и пищевода; - владеть навыками оказания доврачебной помощи при стенозе и отеке гортани; - осуществлять уход за больными с трахеотомией.
Область компетенции Г - организация медицинской помощи больным с заболеваниями уха.	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками ухода за больными с заболеваниями уха.
Модуль компетенции Г1	- распознавать симптомы при заболеваниях уха (мастоидит, отит); - владеть методикой удаления инородного тела наружного слухового прохода; - владеть методикой наложения согревающего компресса на ухо, промывания уха, взятие мазка из уха на бак посев; - осуществлять уход за больными в послеоперационном периоде.
Область компетенции Д - инфекционная безопасность.	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками соблюдения правил санитарно-эпидемического режима в отделениях отоларингологии.
Модуль компетенции Д1	- обеспечить инфекционную безопасность при работе больному и медицинским работникам, соблюдая санитарно-эпидемический режим в отделении, а также правила дезинфекции предмета ухода за пациентами.

Спецификация модуля:

Наименование модуля: **Оториноларингология**

Задача модуля: Владеть навыками ухода и наблюдения за больными в отоларингологической практике. Владеть методикой обследования.

Действие	Умения	Знания	Ресурсы
А1			
- владеть навыками наблюдения и ухода за больными в практике оториноларингологии.	- владеть навыками опроса больных с заболеваниями лор органов с целью сбора анамнеза заболевания и жизни; - оценивать отношение больного к своему состоянию, его нервно-психический и социальный статус; - владеть методикой обследования функции носа, функции слухового и вестибулярного анализаторов; - правила подготовки больного к осмотру.	- анатомию и физиологию носа, придаточных пазух, гортани, глотки, пищевода и уха; - правила постановки клинического диагноза на основании клинических проявлений и дополнительных исследований.	- таблицы; - плакаты; - стандарты; - ситуационные задачи; - муляжи; - предметы ухода.
Б1			
- владеть навыками наблюдения и ухода за больными с	- владеть навыками подготовки больного к рентгенографии пазух носа; - владеть навыками забора крови на общий анализ, мазка из носа;	- знать клинические симптомы ринита, синусита; - знать клинические симптомы фурункула носа;	- таблицы; - плакаты; - стандарты; - ситуационные

	бұзылымдарды ажырату; - адамның тұқым қуалайтын ауруларды ажырату; - шежіре картасын құрастыру; - науқастарға күтім көрсету дағдыларын меңгеру; - ми қан айналымының бұзылымдарын ажырату; - ми қан айналымының алғашқы белгілерді ажырату; - өткінші бұзылымдарды ажырату; - науқасты люмбальді пункцияға дайындау дағдыларын қалыптастыру; - люмбальді пункция жасаған науқасқа күтім көрсету дағдыларын қалыптастыру; - салданған науқастарға күтім көрсетудің дағдыларын қалыптастыру; - ойық жара, өкпе қабыну, бұлшық ет контрактурасына қарсы шаралардың дағдыларын қалыптастыру.			
АП.11	**білу керек:** - психикалық ауруларының негізгі себептері туралы білімді меңгеру; - психикалық ауруларының тұқым қуалайтын фактор туралы білімді меңгеру; - психикалық статусты тексерудегі шұғыл әдісті пайдалану туралы білімді меңгеру; - шизофренияның клиникалық түрлері,ағымы туралы білімді меңгеру; - олигофренияның жіктемесі туралы білімді меңгеру; - алкоголизмдегі психикалық өзгерістер туралы білімді меңгеру; - нашақорлықтын жіктемесі туралы білімді меңгеру; - нашақорлықта адамның психикасының өзгерісі туралы білімді меңгеру; - алкоголизм, нашақорлықтағы психикалық және денелік кіріптарлық,толерантность туралы білімді меңгеру; - эпилептикалық ұстама туралы білімді меңгеру; **істей білу керек:** - шизофрениядағы ажырату диагноз жүргізу дағдыларын меңгеру; - желікпе-сарыуайымшыл психоздағы күтім көрсету дағдыларын меңгеру; - олигофренияда науқасқа реабилитациялық шаралар дағдыларын меңгеру; - психикалық науқастарға медициналық көмек көрсету дағдыларын меңгеру; - шұғыл алкогольдік мастану,созылмалы алкоголизмде диагностика дағдыларын меңгеру; - психикалық науқастардың бақылау режимінің дағдыларын меңгеру; - эпилептикалық статуста жедел жәрдем көрсету дағдыларын меңгеру; - құрыспа ұстаманы ажырату дағдыларын меңгеру.	30	**Психиатрия:** - науқастарға психиатриялық көмек көрсету жүйесі; - психикалық науқастарға медициналық көмек көрсету.	БҚ-5-15 ҚҚ-1,2,3,8,11

АП.12	**білуі керек:** - құлақтың, өңештің, жұтқыншақтың, көмекейдің, көз қуысының және мұрынның құрылысы мен қызметі; - синусит, риниттің (мұрынның сілемейші қабығының қабынуы) клиникалық белгілерін білу; - мұрын кіре берісі шиқанының клиникалық белгілерін білу; - мұрын қуысындағы бөгде денені анықтау; - созылмалы және тез дамитын көмекей қабынуының емін және клиникасын білу; - көмекеймен өңештегі бөгде дененің диагностикасымен клиникасын білу; - жекеленген ауру түрлеріне тәуекел ету факторлары; - құлақ ауруы кезіндегі белгілерді алдын білу (мастоидит, отит); - дезинфекция жүргізу ережесі; **істей білуі керек:** - өмірде тыныс алу мүшелерінің ауруымен сырқаттанған науқастарға осы ауру жайлы мәліметтерді сұрастырып беру дағдыларын меңгеру; - науқастың жүйкелік-психикалық және әлеуметтік дәрежеде өзінің жағдайына деген қатынасын бағалау; - мұрын функциясының тексеру әдісін меңгеру, вестибулярлы анализаторлар және есту функциялары; - науқасты тексеруге дайындау ережесі; - жалпы тексерілуге мұрын жағындысын, қан құрамын алу дағдылары меңгеру; - науқасқа қарапайым күтім жасауды игеру; - науқасқа күтім жасау; - көмекей айнасымен және қалақшасының көмегімен көмекейге тексеру жүргізуді білу; - көмекейдің ісіну және тарылу дағдыларын дәрігердің көмегіне дейін меңгеру; - кеңірдек-бронхы жиынтығының дайындығын білу; - кеңірдегін тескенге дейін науқасқа күтім жасау; - құлақ есту жолындағы бөгде денені жою әдісін меңгеру; - құлаққа қыздырғыш компрессті қою, құлақты шаю, құлақ жағындысының себіндісін бакқа салу әдістерін меңгеру; - операциядан кейінгі кезеңде науқастарға күтім жасауды жүзеге асыру; - бөлімдерде санитарлық-эпидемиялық тәртіпті сақтау; - күтіп-баптау заттарына дезинфекция жүргізу.	30	**Оториноларингология:** - ЛОР мүшелерінің аурумен ауыратын науқастарға көмек көрсету жүйесін ұйымдастыру, көмек көрсету; - төтенше жағдай ошағында түрлі зақымданушылар ға алғашқы медициналық және дәрігерге дейінгі медициналық жәрдем көрсетіп, үйрену.	БҚ-5-15 ҚҚ- 1,2,3,8,11
АП.13	**білуі керек:** - көру анализаторларының функциясын білу; - көру өткірлігін анықтау; - түсті сезу түсінігі; - шеткі көру туралы білу; - көру мінездемесі; - рефракция ауытқуларының клиникасын білу; - пресбиопия туралы түсінік;	30	**Офтальмология:** - офтальмология тәжірибесінде науқастарға көмек көрсету жүйесін ұйымдастыру; - офтальмология тәжірибесінде дәрігерге	БҚ-5-15 ҚҚ- 1,2,3,8,11

В2			
- владеть навыками неотложной психиатрической помощи при суицидальном поведении, психомоторном возбуждении, эпилептическом статусе, фебрильной шизофрении, алкогольном делирии.	- владеть навыками оказания доврачебной психиатрической помощи; - владеть навыками наблюдения за психиатрическими пациентами; - владеть навыками составления плана лечения и проведения реабилитационных мероприятии; - владеть навыками ухода за пациентами.	- знать методику обследования; - владеть знаниями о состоянии пациента.	- учебник Г.В. Морозов «Нервные и психические болезни»; - рабочая программа; - методическая разработка; - плакаты; - стандарты.
Г1			
- владеть знаниями о причинах возникновения и распространения эпилепсии, наследственный фактор, патогенез, клинических формах; - владеть навыками исследования психического статуса, знать методику обследования и постановку доврачебного диагноза.	- владеть навыками распознания первых признаков эпилептических припадков; - владеть навыками оказания доврачебной помощи при эпистатусе; - владеть навыками оценки состояния эпилептическом припадки; - владеть навыками ухода за пациентом.	- знать причины возникновения психических заболеваний; - знать этиопатогенез и клинические проявления заболевания; - знать методику обследования и постановку доврачебного диагноза.	- учебник Г.В. Морозов «Нервные и психические болезни»; - рабочая программа; - методическая разработка; - плакаты; - стандарты.

37 Профиль компетенции - Оториноларингология

Профиль компетенции - Оториноларингология	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками обследования, диагностики, наблюдения и ухода за больными в отделении отоларингологии.
Область компетенции А - общие вопросы организации медицинской помощи больным в оториноларингологии:	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками наблюдения и ухода за больными в оториноларингологической практике, оценивать отношение больного к своему состоянию, его нервно-психический и социальный статус; подготовки больного к осмотру и методикой обследования
Модуль обучения А1	- владеть навыками опроса больных с заболеваниями лор органов с целью сбора анамнеза заболевания и жизни; - оценивать отношение больного к своему состоянию, его нервно-психический и социальный статус; - владеть методикой обследования функции носа, функции слухового и вестибулярного анализаторов; - правила подготовки больного к осмотру.
Область компетенции Б - организация медицинской помощи больным с заболеваниями носа и придаточных пазух.	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками ухода за больными с заболеваниями носа и придаточных пазух.
Модуль обучения Б1	- владеть навыками подготовки больного к рентгенографии пазух носа; - владеть навыками забора крови на общий анализ, мазка из носа; - обучения больного простейшим процедурам ухода; - проведения риноскопии носа;

Спецификация модуля:

Наименование модуля: **Психиатрия**

Задача модуля: Владеть знаниями, разбираться в симптоматике психиатрических заболеваний; владеть методикой обследования; владеть навыками ухода и наблюдения за пациентами в психиатрической практике.

Действие	Умения	Знания	Ресурсы
А1			
- владеть знаниями о причинах возникновения и наследственного характера шизофрении; клинические проявления и формы шизофрении; владеть навыками ухода за пациентами;	- владеть навыками проведения дифференциального диагноза; - владеть навыками по уходу за пациентами; - владеть навыками составления плана лечения;	- владеть знаниями о этиопатогенезе и клинических проявлениях заболевания; - знать течение и типы течения шизофрении; - знать формы шизофрении;	- учебник Г.В. Морозов «Нервные и психические болезни»; - рабочая программа; - методическая разработка; - плакаты; - стандарты;
А2			
- владеть навыками составления плана лечение МДП; знать клинику типичного депрессивного и маниакального приступов; владеть навыками ухода за пациентами.	- владеть навыками проведения дифференциального диагноза; - владеть навыками по уходу за пациентами; - владеть навыками наблюдения за пациентами в состоянии маниакально-депрессивного психоза; - владеть навыками составления плана лечения.	- владеть знаниями о этиопатогенезе и клинических проявлениях заболевания; - знать клинику маниакально-депрессивного психоза.	- учебник Г.В. Морозов «Нервные и психические болезни»; - рабочая программа; - методическая разработка; - плакаты; - стандарты.
Б1			
- владеть знаниями о причинах и клинических проявлений наследственных форм заболевания; -владеть навыками составления плана лечения и проведение реабилитационных мероприятии больным олигофренией.	- владеть навыками проведения дифференциальной диагностики; - владеть навыками составления плана лечения; - владеть навыками проведения реабилитационных мероприятии пациентам; - владеть навыками ухода за пациентами.	- владеть знаниями о клинических проявлениях олигофрении; - знать разделение олигофрении по степени задержки интеллектуального развития; - владеть знаниями клинических проявлений психогенных заболеваний.	- учебник Г.В. Морозов «Нервные и психические болезни»; - рабочая программа; - методическая разработка; - плакаты; - стандарты.
В1			
- владеть знаниями о причинах возникновения психических и поведенческих расстройств при алкоголизме, наркомании; - владеть навыками составления плана лечения алкоголизма и наркомании;	- владеть навыками диагностики алкоголизма и алкогольных психозов; - владеть навыками составления плана лечения алкоголизма и наркомании; - владеть навыками проведения реабилитационных мероприятий при алкоголизме и наркомании;	- знать клинические проявления алкогольного психоза; - знать стадии алкоголизма; - знать клинические проявления и виды наркомании; - знать понятия: психиатрическая, физическая зависимость и толерантность;	- учебник Г.В. Морозов «Нервные и психические болезни»; - рабочая программа; - методическая разработка; - плакаты; - стандарты;

	- қыли көз туралы түсінік; - жеке ауру түрлерінің қауіп-қатер факторларын білу; - иридоциклит, хориоретинитті емдеу және клиникасын білу; - катарактыны емдеу және клиникасын білу; - жеке ауру түрлерінің қауіп-қатер факторларын білу; - глаукома емдеу және клиникасын білу; - медико-генетикалық ақыл-кеңес беру жұмыстары және міндеттері; **істей білуі керек:** - аурудың анамнез жиынтығын білу мақсатында көз ауруларымен ауыратын науқастардың сұранысын анықтау дағдыларын меңгеру; - науқастың өз жағдайын бағалауы, оның жүйке-психикалық және әлеуметтік дәрежесі; - науқастың көру функциясын тексеру әдісін меңгеру; - тамшы тамызу, майды жағу; - моно- және бинокулярлы таңғыштарды тағу; - аккомадация бұзылыстарын анықтау; - рефракция ауытқуларын анықтау; - қарапайым көзілдіріктерді таңдап және тексеріп беру; - қыли көз бұрышын аңықтау; - салдық қыли көзді анықтау; - паралитикалық қыли көзді анықтау; - көру кеңістігін анықтау; - көру кеңістігін анықтау; - түсті сезуді анықтау; - дәрі-дәрмекке рецепт жазып беру; - көздің ішкі қысымын анықтау; - глаукома ауруына шалдыққан науқастарға күтім көрсетуді жүзеге асыру; - санитарлық - эпидемиялық бөлімдегі тәртіпті қадағалау; - күтім кезінде қолданылған заттарға дезинфекция жасау.		дейінгі көмек көрсету; - офтальмологиялық аурулардың алдын алу.	
АП.14	**білуі керек:** - физиотерапияда қолданатын емдік физикалық факторлардың адамның ағзасына әкелетін әсерлері; - электротогімен емдеу: төменгі жиілік пен төменгі кернеудегі импульсті токтар; - жоғары, өте жоғары,ультра жоғары жиіліктегі токтардың физиологиялық әсері, қолдану, қолданылмауы; - сәулемен, сумен, жылумен емдеудің физиологиялық әсері, қолдану, қолданылмауы; - ингаляциямен емдеудің физиологиялық әсері, қолдану, қолданылмауы; - ультрадыбыспен емдеудің физиологиялық әсері, қолдану, қолданылмауы; - санаторлы-курортты емдеулер, физиологиялық әсері, қолдану, қолданылмауы; - массаждың физиологиялық әсерлері, тәсілдері, техникасы; - этикалық және заңды аспектілері;	30	**Физиотерапия және массаж:** - электротогімен емдеу:төменгі жиілік пен төменгі кернеудегі импульсті токтар; -жоғары, өте жоғары,ультражоғары жиіліктегі токтар; - сәулемен, сумен, жылумен емдеу; - ингаляциямен емдеу; - ультрадыбыспен емдеу; - санаторлы-курортты емдеулер; - массаж, массаждың анатомиялық-физиологиялық негізі, түрлері, техникасы.	БҚ-5-15 ҚҚ-1,2,3,8,11 АҚ-6

	- санитариялық эпидемиялық шаралар ережесі; **істей білуі керек:** - техникалық қауіпсіздік ережесін сақтау; - санитариялық эпидемиялық ережесін сақтау; - электроттарды дайындау және қосу; - ингаляторды жұмысқа дайындау; - мундштуктарды тазалау; - мақта- мата төсеніштерді жуу; - массаждың тәсілдерімен техника дағдыларын меңгеру.			
АП.15	**білуі керек:** - емдік дене шынықтыруды әртүрлі ауруларда қолдану және колданбау; - физикалық факторлардың емдік қасиетін медицинада қолдану; - жаттығулардың ағзаларға әсерлерін; **істей білуі керек:** - алған білімдерін өз мамандықтарында қолдану.	30	**Емдік дене шынықтыру және медициналық бақылау:** - емдік дене шынықтыру жүйесін; - физикалық факторлардың емдік қасиетін медицинада қолдану; - емдік дене шынықтырудың қолдану және қолданылмауы; - емдік дене шынықтыру кешенінің негізгі әдістері.	БҚ-5-15 ҚҚ-1,2,3,8,11 АҚ-6
АД.16	**білу керек:** - Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау жүйесі жөніндегі заңдарды; - Қазақстан Республикасының Конституциясын; - Қазақстан Республикасының «Халық денсаулығы туралы» Кодексін; - Ұлттық денсаулық сақтау ісінің негізгі қағидалары мен Денсаулық сақтау ісінің бірыңғай Ұлттық жүйесін; - бастапқы медициналық және санитарлық көмек көрсету жағдайындағы медициналық-санитарлық көмек көрсетуді ұйымдастыру жүйесін; - бекітілген тұрғындардың медициналық-әлеуметтік және демографиялық сипаттамасын; - амбулаториялық қабылдау, оны ұйымдастыру және материалдық қамтамасыз ету кезіндегі фельдшердің ролі мен негізгі міндеттерін; - халық арасында профилактикалық жұмыстарды ұйымдастыруды; - тұрғындарды гигиеналық тұрғыда тәрбиелеу және олардың арасында салауатты тұрмыс салтын насихаттау жұмысын ұйымдастыруды және оларды іске асыру әдістерін; - амбулаториялық-емханалық қызметте қолданылатын негізгі есеп жүргізу құжаттарын; **істей білуі керек:** - бекітілген тұрғындардың әрқайсысын жеке есепке алу; - құрамына медициналық мағлұматтарды насихаттау, гигиеналық тұрғыда тәрбие жүргізу және салауатты тұрмыс салтына үйрету кіретін санитарлық ағарту жұмысын жүргізу;	30	**Әлеуметтік медицина және денсаулық сақтауды басқару:** - аурулардың алдын алуға, адамның тәні мен жанының физикалық және рухани тұрғыда үйлесімді дамуына, ұзақ ғұмыр сүруіне және жұмыс қабылетін сақтауына бағытталған мемлекеттік және қоғамдық шаралар жүйесі; - Қазақстан Республикасында денсаулық сақтау ісін; - ұйымдастырудың маңызды қағидалары, халықтың денсаулық жағдайын, елді мекендердің санитарлық гигиеналық және эпидемиологиялық жағдайын бағалауды ұйымдастыру, аурулардың алдын алу мәселелері; - статистикалық зерттеу әдістері, денсаулық және демография көрсеткіштері; - қала және ауыл	БҚ-5-15 ҚҚ-1,2,3

	психоза; - владеть навыками ухода и наблюдения за пациентами в состоянии маниакально-депрессивного психоза; - составления плана лечения и реабилитации пациентов.
Область компетенции Б - олигофрения, Психогенные заболевания, особенности ухода за пациентами.	После окончания обучения обучающийся будет знать причину возникновения олигофрении; клинические проявления и наследственные формы заболевания; владеть навыками проведения дифференциальной диагностики; владеть навыками составления плана лечения и реабилитации больных олигофрении; знать причины возникновения психогенных заболевании;
Модуль обучения Б1	- знать этиопатогенез и клинические проявления олигофрении; - знать разделения олигофрении по степеням задержки интеллектуального развития; - знать клинические проявления психогенных заболеваний. - знать клинические проявления неврозов; - владеть навыками проведения дифференциальной диагностики; - владеть навыками составления плана лечения и реабилитации пациентов.
Область компетенции В - хронический алкоголизм. Наркомания. Особенности ухода за пациентами. Стандарты оказания неотложной психиатрической помощи на госпитальном этапе.	После окончания обучения обучающийся будет знать причины возникновения психических и поведенческих расстройств вследствие употребления алкоголя, лекарственных и нелекарственных средств отнесённым законом к наркотическим веществам; клинические проявления стадии алкоголизма, а также алкогольного психоза (делирий); клинические проявления и виды наркомании; владеть навыками составлений плана лечения алкоголизма и наркоманий; владеть навыками неотложной психиатрической помощи при суицидальном поведении, психомоторном возбуждении, эпилептическом статусе, фебрильной шизофрении, алкогольном делирии.
Модуль компетенции В1	- владеть знаниями о причинах возникновения психических и поведенческих расстройств вследствие употребления алкоголя; - владеть знаниями о причинах возникновения психических и поведенческих расстройств вследствие употребления лекарственных и нелекарственных средств отнесёнными законом к списку наркотических веществ; - знать клинические проявления алкогольного психоза (делирии) - знать клинические проявления и виды наркомании; - разбираться в понятиях психическая, физическая зависимость и толерантность; - владеть навыками составления плана лечения и профилактики алкоголизма и наркомании;
Модуль компетенции В2	- владеть навыками доврачебной психиатрической помощи; - владеть навыками наблюдения за психиатрическими пациента; - владеть навыками для составления плана лечения; - владеть навыками ухода за пациентами.
Область компетенции Г - эпилепсия. Исследования психического статуса. Особенности ухода.	После окончания обучения обучающийся будет знать причины возникновения психических заболеваний; роль наследственного фактора; клинические проявления болезни; владеть навыками исследования психического статуса; владеть навыками проведения дифференциальной диагностики; владеть навыками оказания неотложной помощи; владеть навыками составления плана лечения эпилепсии.
Модуль обучении Г1	- знать этиопатогенез и клинические проявления заболевания; - уметь диагностировать эпилептический статус в отличие от приступа истерии; - владеть навыками оказания доврачебной медицинской помощи при эпилептическом припадке; - владеть навыками составления плана лечения эпилепсии; - владеть навыками исследования психического статуса.

вегетативной нервной системы и за больными с менингококковой инфекцией.	- владеть навыками подготовки больного к люмбальной пункции; - владеть навыками ухода за больными после люмбальной пункции.	мигрени; - владеть знаниями о клинических проявлениях болезни Рейно; - знать проявления вегетативных кризов; - знать этиопатогенез.	- учебник С.М. Бортникова «СД в неврологии»; - таблицы; - плакаты; - набор для проведения люмбальной пункции.
Д1			
- иметь понятие о наследственно-дегенеративных заболеваниях, а также владеть навыками ухода за больными, владеть навыками профилактики наследственных заболеваний.	- разбираться в типах наследования патологических признаков; - владеть навыками генетических методов исследования; - владеть навыками ухода за больными с наследственно-дегенеративными заболеваниями; - владеть навыками составления родословной пробанды.	- владеть знаниями о наследственно-дегенеративных заболеваниях; - знать методы профилактики наследственных заболеваний.	- учебник Г.В. Морозов «Нервные и психические болезни» - учебник С.М. Бортникова «СД в неврологии» - таблицы - плакаты
Е 1			
- владеть навыками медицинского обследования больного и правилами ухода за больными с нарушениями мозгового кровообращения.	- владеть навыками исследования высших корковых функций; - владеть навыками исследования рефлекторно-двигательной сферы; - владеть навыками исследования чувствительности; - владеть навыками по уходу за парализованными больными; - уметь проводить профилактику застойной пневмонии, пролежней, мышечных контрактур.	-знать классификацию ОНМК; -знать начальные признаки недостаточности мозгового кровообращения; -знать клинику преходящих нарушений мозгового кровообращения; -знать этиопатогенез, механизм развития и клинические формы инсультов; -знать дифдиагностику инсультов; -знать методику исследования при ОНМК.	- учебник Г.В. Морозов «Нервные и психические болезни» - учебник С.М. Бортникова «СД в неврологии» - таблицы - плакаты - набор для проведения люмбальной пункции; - предметы ухода.

36 Профиль компетенции – Психиатрия

Профиль компетенции – психиатрия	После окончания обучения обучающийся будет владеть знаниями о основных причинах возникновения психиатрических заболеваний о клинических проявлениях; владеть навыками исследований; основы диагностики и лечения;
Область компетенции А - шизофрения, Маниакально-депрессивный психоз. Особенности ухода за пациентами.	После окончания обучения обучающийся будет владеть знаниями о причине возникновения и наследственного характера шизофрении; клинические проявления и формы шизофрении; владеть навыками составления лечения МДП; знать клинику типичного депрессивного и маниакального приступов; знать особенности наблюдения за пациентами с депрессивными и маниакальными психозами; владеть навыками ухода за пациентами.
Модуль обучения А1	- знать этиопатогенез и клинические проявления заболевания; - знать течение и типы течения шизофрении; - разбираться в формах шизофрении; - владеть навыками ухода и наблюдения за пациентами;
Модуль обучения А2	- знать этиопатогенез и клинические проявления МДП; - знать клинические проявления депрессивного психоза и маниакального

	- бекітілген есепке алу және есеп беру құжаттарын жүргізу.		тұрғындарына, әйелдер мен балаларға, өнеркәсіп және ауылшаруашылық мекемелерінің қызметкерлеріне емдеу және профилактикалық көмек көрсету ісін ұйымдастыру мәселелері; - медициналық қамсыздандыру негіздері және санитарлық-эпидемиологиялық қызмет жүйесін ұйымдастыру сұрақтары.	
АП. 00	**Арнайы пәндер модулі** **Біліктілігі «Акушер»**	**1238**		
АП. 01	**білу керек:** - медициналық мекемелерінің түрлерін және ондағы жұмысты ұйымдастыру негізін; - медициналық мекемелерді санитарлы-эпидемиологиялық тәртіппен қамтамасыз ету ерекшеліктерін; - қауіпсіздік дәрежесі бойынша медициналық қалдықтардың класы туралы түсініктерін; - науқасты күтудің негізгі ережелерін; - медициналық қызметкермен науқастың қарым-қатынас прнциптерін; - дәрі – дәрмектерді енгізу жолдары мен әдістерін; - мейірбикелік манипуляцияларды және ем-шараларды жүргізудің мақсатын, болатын және болмайтын көрсетілімдерін, іс- әрекеттің алгоритмін. - зертханалық және аспаптық зерттеу әдістерін; - «Мейірбикелік процестің» түсінігін - «Мейірбикелік процестің» кезеңдерін; - жедел дәрігерге дейінгі көмек көрсету ережелерін; **істей білуі керек:** - медициналық мекемелерінің бөлімдерінде мейірбикенің жұмысын ұйымдастыруды; - медициналық мекемелерде жұқпалы аурулар қауіпсіздігін қамтамасыз етуді; - емдік тамақтандыруды ұйымдастыруды; - қалі ауыр науқастарды тамақтандыруды; - науқастың функциональды жағдайын бағалауды; - физиотерапиялық емшараларды жүргізуді; - қалі ауыр науқастарға гигиеналық процедураларын жүргізуді; - қалі ауыр науқастарға күтім жүргізуді; - науқасты күткенде және оның жан ұясымен қарым- қатынаста болғанда коммуникативттік дағдыларды қолдауды;	102	**Клиникаға кіріспе:** - медициналық мекемелерінің негізгі түрлері және олардың жұмысын ұйымдастыру негізі; - жұқпалы аурулар қауіпсіздігі; - жұқпалы ауруларды бақылау; - науқастың жеке бас тазалығы; - науқасты тамақтандыру; - науқастың функциональды жағдайын бағалау; - қарапайым физиотерапия; - дәрі- дәрмектерді енгізу жолдары мен әдістері; - зертханалық және аспаптық зерттеу әдістеріне науқасты дайындау және материалдарды алу; - құсқанда көрсетілетін көмек,асқазанды жуу, клизмалар; - зәрдің жедел тоқтауы, қуықты катетерлеу; - мейірбикелік үдеріс; организмнің әр түрлі жүйелерінің қызметі бұзылған науқасты бақылау және күту;	БҚ-9- 15 ҚҚ-1,2,5,12 АҚ-1,3,7,8

	- дәрі- дәрмектерді энтеральды, сыртқа, ингаляциялық және парентеральды әдістермен енгізуді; - зертханалық және аспаптық әдістермен зерттеуге науқасты дайындауды; - биологиялық материалды зертханаға зерттеу үшін жинауды; - әр түрлі жүйелер мен ағзалардың қызметі бұзылған науқасты бақылау және күту; - жедел жағдайларда науқасқа жедел дәрігерге дейін көмек көрсетуді.		- қалі ауыр және жанталасу кезеңіндегі күтім; - клиникалық өлімдегі реанимациялық шаралар; - кейбір жедел жағдайлардағы нақтама және дәрігерге дейінгі жедел көмек көрсету.	
АП.02	**білуі керек:** - дені сау және ауру адамның анатомиялық және физиологиялық ерекшеліктерін; - ішкі мүшелердің ауруларының негізгі клиникалық синдромдары мен симптомдарын және олардың пайда болу механизмдерін; - науқасты тексерудің клиникалық әдістерін. **істей білуі керек:** - науқасты сұрастыру; - науқасқа физикалық тексеру жүргізу (қарау, пальпация, перкуссия, аускультация). - негізгі клиникалық синдромдарды диагностикалау; - зертханалық және аспапты тексеру әдістерінің нәтижелерін бағалау; - кесте бойынша сырқатнаманы рәсімдеу.	100	**Ішкі аурулар пропедевтикасы:** - науқасты тексерудің кәсіптік дағдыларын құрастыру; - физикалық тексеру әдістерін меңгеру; - зертханалық және аспапты тексеру әдістерінің нәтижелерін талдай білу; - білім алушының клиникалық ойлау қабілетін құрастыру.	БҚ- 5- 15 ҚҚ- 1,2, АҚ- 8,16
АП.03	**білуі керек:** - организмнің анатомо-физиологиялық ерекшеліктерін; - аурудың анықтамасын; - жіктемесін; - этиологиясын; - патогенезін; клиникалық белгілерін; - зертханалық және аспапты тексеру әдістердің көрсеткіштерін; - аурудың ағымын, асқынуларын, соңын; - емінің және күтімінің заманауи мақсаттарын; - алдын-алу шараларын; **істей білуі керек:** - шағымдарын және анамнезін жинау дағдыларын игеру; - қарауды жүргізу іс-әрекетін игеру; - мануальды дағдыларды қолдана отырып науқастарды тексеруді игеру; - болжамалы диагноз қоюды; - тексеру жоспарын құрастыра білу; - қосымша тексеру әдістерінің нәтижелерін бағалай білу; - салыстырмалы диагноз жүргізе білу; - емінің жоспарын құрастыра білу; - науқастың күтімін жүргізе білу; - алдын-алу шараларын жүргізе білу; - рецепт жазу ережелерін игеру; - келеңсіз жағдайларда ауруханаға дейінгі кезеңде шұғыл медициналық жәрдем көрсету іс әрекетін игеру.	170	**Ішкі аурулар:** Ішкі мүшелердің ауруларын диагностикалау, емдеу, күту және алдын алу жөнінде қажетті білімді және дағдыларды игеру. Келеңсіз жағдайларда шұғыл жәрдем көрсету.	БҚ-5-15 ҚҚ- 1,2,3,8,11 АҚ-7,15

Спецификация модуля:

Наименование модуля: **Неврология**

Задача модуля: Владеть знаниями о функции центральной периферической нервной системы; разбираться в симптоматике при нервных заболеваниях; владеть методикой обследования; владеть навыками ухода и наблюдения за больными в неврологической практике

Действие	Умения	Знания	Ресурсы
А1			
- владеть навыками основных принципов ухода за неврологическими больными, а также знать методику обследования и постановку доврачебного диагноза.	- владеть навыками проведения исследований неврологического статуса двигательных нарушений, нарушений в чувствительности, вегетативных расстройств и в нарушениях высших мозговых функций; - владеть навыками определения нарушения познавательной деятельности больного (нарушения ощущения, расстройства восприятия, расстройства мышления); - владеть навыками ухода за больными в неврологическом отделении.	- владеть знаниями определения высших корковых функций; - владеть знаниями сегментарно-рефлекторной функции спинного мозга; - владеть знаниями определения функции анализаторов; - иметь понятие: парез, паралич, афазия, апраксия, агнозия.	- учебник Г.В.Морозов «Нервные и психические болезни»; - учебник С.М. Бортникова «СД в неврологии»; - таблицы; - плакаты; - Набор для исследования сухожильных рефлексов; - предметы ухода.
Б1			
- владеть навыками ухода за больными с заболеваниями периферической нервной системы; за больными, страдающими остеохондрозом и нейропатией лицевого нерва.	- владеть техникой исследования о неврологических проявлениях остеохондроза позвоночника на шейном, грудном, пояснично-крестцовом уровнях; - владеть техникой определения функции лицевого нерва; - владеть техникой определения болевых точек и симптомов натяжения при остеохондрозе; - владеть навыками подготовки больного к рентгенологическому исследованию пояснично-крестцового отдела позвоночника; - владеть навыками ухода за больными с двигательными нарушениями.	- знать клинику при явлениях остеохондроза на шейном, грудном, пояснично-крестцовом уровнях; - знать болевые точки и симптомы натяжения; - знать этиопатогенез и клинические проявления нейропатии лицевого нерва.	- учебник Г.В.Морозов «Нервные и психические болезни»; - учебник С.М. Бортникова «СД в неврологии»; - таблицы; - плакаты; - набор для исследования сухожильных рефлексов.
В1			
- владеть знаниями о симптоматике открытых и закрытых травм ЦНС, а также владеть навыками ухода за больными с травмами ЦНС.	- уметь распознавать открытые и закрытые травмы ЦНС; - разбираться в общемозговых и очаговых симптомах при травмах ЦНС; - уметь распознать психические расстройства при травмах ЦНС; - владеть навыками ухода за больными с травмами ЦНС.	- знать классификацию травм ЦНС; - знать клинические проявления травм ЦНС; - знать общемозговые и очаговые симптомы.	- учебник Г.В. Морозов «Нервные и психические болезни»; - таблицы; - плакаты; - Набор для исследования сухожильных рефлексов.
Г1			
- владеть знаниями и навыками для ухода за больными с заболеваниями	- владеть навыками оказания доврачебной помощи при вегетативных кризах и приступах мигрени;	- владеть знаниями о клинических проявлениях вегето-сосудистой дистонии,	- учебник Г.В. Морозов «Нервные и психические болезни»;

	- уметь распознать психические расстройства при травмах ЦНС; - владеть навыками ухода за больными с травмами ЦНС. - знать классификацию травм ЦНС; - знать клинические проявления травм ЦНС; - знать общемозговые и очаговые симптомы.
Область компетенции Г - организация медицинской помощи больным с заболеваниями вегетативной нервной системы, инфекционными заболеваниями ЦНС.	После окончания обучения обучающийся должен владеть знаниями о симптоматике открытых и закрытых травм ЦНС, а также владеть навыками ухода за больными травмами ЦНС; владеть знаниями об инфекционных заболеваниях ЦНС и владеть навыками ухода за больными с менингококковой инфекцией.
Модуль компетенции Г1	- владеть навыками оказания доврачебной помощи при вегетативных кризах и приступах мигрени; - владеть навыками подготовки больного к люмбальной пункции; - владеть навыками ухода за больными после люмбальной пункции; - владеть знаниями о клинических проявлениях вегето-сосудистой дистонии, мигрени; - владеть знаниями о клинических проявлениях болезни Рейно; - знать проявления вегетативных кризов; - знать этиопатогенез и клинические проявления при менингококковой инфекции;
Область компетенции Д - организация медицинской помощи больным с наследственно-дегенеративными заболеваниями нервной и нервно-мышечной систем.	После окончания обучения обучающийся должен иметь понятие о наследственно-дегенеративных заболеваниях, а также владеть навыками ухода за больными с параличами и нарушением речи; владеть навыками профилактики наследственных заболеваний.
Модуль компетенции Д1	- разбираться в типах наследования патологических признаков; - владеть навыками генетических методов исследования; - владеть навыками ухода за больными с наследственно-дегенеративными заболеваниями; - владеть навыками составления родословной пробанды; - владеть знаниями о наследственно-дегенеративных заболеваниях; - знать методы профилактики наследственных заболеваний.
Область компетенции Е - организация медицинской помощи больным с острыми нарушениями мозгового кровообращения.	После окончания обучения обучающийся должен уметь определять начальные проявления недостаточности кровоснабжения мозга, а также владеть навыками медицинского обследования больного и правилами ухода за больными с нарушениями мозгового кровообращения.
Модуль компетенции Е1	- владеть навыками исследования высших корковых функций; - владеть навыками исследования рефлекторно-двигательной сферы; - владеть навыками исследования чувствительности; - владеть навыками по уходу за парализованными больными; - уметь проводить профилактику застойной пневмонии, пролежней, мышечных контрактур. - знать классификацию ОНМК; - знать начальные признаки недостаточности мозгового кровообращения; - знать клинику преходящих нарушений мозгового кровообращения; - знать этиопатогенез, механизм развития и клинические формы инсультов; - знать дифдиагностику инсультов; - знать методику исследования при ОНМК.

АП.04	**білуі керек:** - жас балалардың физикалық, нерв-психикалық дамуын; - бала организмнің ағзаларыы мен жүйелерінің анатомия-физиологиялық ерекшеліктері; - балалар ауруларының этиологиясын, патогенезін, симпитомы мен синдромыдарын; - балалар ауруларымен балалардың жұқпалы ауруларының алдын алу мен емдеу принциптерін; - тексеру әдістерін; **істей білуі керек:** - жас балалардың физикалық, нерв-психикалық дамуын бағалау; - емшектегі және ересек балалардың тамақтануын бағалау; - тексеру жүргізу тексеру, пальпация, перкуссия, аускультация; - ауру симптомын табу; - клиника-зертханалық тексеру нәтижесін бағалау; - балаларға науқас кезінде сараланған күтім жасау және қадағалау.	130	**Балалар аурулары:** - жаңа туған балаларды бақылау, физикалық, нервтік-психикалық дамуын бағалау; - мүшелер мен жүйелердің анатомиялық – физиологиялық ерекшеліктерін білу.	БҚ-9-15 ҚҚ-1,2,5,7,12 АҚ-1,3,7,8
АП 05	**білуі керек:** - акушерканың кәсіптік маңызын, функциональдік міндетін, құқығын және жауапкершілігін; - негізгі заңдарды және денсаулық сақтаудағы құқықтарды; медициналық сақтандыру негізін; - елімізде акушерлік-гинекологиялық көмекті анықтайтын заңдылықтар мен директивті құжаттарды; - ана және перинатальді өлім көрсеткіштерін, және оларды төмендетудегі акушерканың ролін; - акушерлік істің теориялық негізін; - кәсіптік қарым қатынастағы психологияны; - медициналық этиканы; - акушерлік - гинекологиялық патологияның негізгі себептерін, клиникалық көріністерін, зерттеу әдістерін, емдеу негіздерін және алдын алуды; - босандыру мекемелерінің құрлысын, бөлімдердің міндетін; **істей білуі керек:** - қалыптасқан ситуацияны талдап, өзінің кәсіптік деңгейінде және компетенциясында шешім қабылдауды; - қызметте науқастармен қызметтестер арасындағы қарым - қатынасты; - өзінің кәсіптік деңгейімен компетенциясына байланысты емнің тағайындалуы бойынша диагностикалық, емдік, реанимациялық, реабилитациялық, профилактикалық, емдік-сауықтыру, санитарлық-гигиеналық, санитарлық-ағарту шараларын жүргізуді; - жағдайды бағалап, негізгі симптомдар мен синдромдарды тауып, дәрігерге дейінгі жедел көмекті көрсетуді;	240	**Акушерия:** - акушерлік - гинекологиялық көмекті ұйымдастыру; - акушерияда жүктілікпен босануды жүргізу; - акушериядағы жедел жағдайда дәрігерге дейінгі көмек.	БҚ-5-15 ҚҚ-1,2,3,8,11 АҚ-13-21

	-дәрілік заттарды қабылдап алуды, сақтауды және қолдану ережелерін; -техника қауіпсіздігін сақтау және еңбекті қорғау.			
АП. 06	**білуі керек:** - гинекологиялық көмекті ұйымдастыруды; - гинекологиялық бөлімдердің, әйелдер кеңес орынының, диагностикалық-көмекші қызметтердің, медициналық ұжымның стационарлық және поликлиникалық түрлерінің жұмыс ерекшеліктерін; - әр түрлі профильдағы гинекологиялық бөлімдердің, ауруханалардағы қарау кабинеттерінің, ФАПтың тіркеу –есеп беру медициналық құжаттарын, олардың міндетін, жүргізу(толтыру) тәртібін; - клиникалық тәжірибеде жиі кездесетін гинекологиялық аурулардың негізгі синдромдары мен симптомдарын; - гинекологиядағы жедел жағдайда симптоматикалық ем жүргізуді және алғашқы медициналық көмекті көрсетуді; - гинекологиялық практикадағы негізгі зерттеу тәсілдерін, науқастарды әр түрлі диагностикалық зерттеулерге дайындау ерекшеліктерін; - жиі кездесетін гинекологиялық аурулардың негізгі емдеу тәсілдерін; - гинекологиялық профильдағы науқастардың реабилитациясы; - гинекологиялық аурулардың алдын алуын; -жанұяны жоспарлау сұрақтарына кеңес беруді. - реабилитацияның түрлерін, формаларын және әдістерін; - гигиеналық тәрбие әдістері мен құралдары, елді мекеннің денсаулығын қорғау бағдарламасындағы акушерканың орынын; - диспансеризация негіздерін, аурулардың әлеуметтік маңызын; **істей білуі керек:** - симптомдар мен синдромдардың айқындалу дәрежесіне байланысты гинекологиялық науқастардың жағдайын бағалауды; - гинекологиялық ауруларды зерттеудегі, емдеудегі және алдын алудағы барлық жүргізілетін манипуляцияларды орындауды; - гинекологиялық ауруларға зерттеу бағдарламасын құрып, жалпы емдеу жоспарын ойластыруды; - гинекологиялық саладағы ауруларға қажетті жедел көмек көлемін анықтауды; - жанұяның репродуктивті денсаулығын сақтаудағы шараларды жүргізуді; - жағдайды бағалап, негізгі симптомдар мен синдромдарды тауып, нашар және терминльді жағдайлардағы науқастарға, жарақаттанғандарға дәрігерге дейінгі жедел көмекті көрсетуді; - науқастарды лабораториялық, функционалдық, инструментальдік зерттеулеге дайындау;	120	**Гинекология:** - гинекологиялық көмекті ұйымдастыру; - гинекологиялық аурулардағы акушерканың тактикасы - гинекологияда ғы жедел жағдайда дәрігерге дейінгі көмек.	БҚ-5-15 ҚҚ-1,2,3,8,11 АҚ-13-21

35 Профиль компетенции – Неврология

Профиль компетенции - неврология	После окончания обучения обучающийся будет владеть знаниями о функции спинного и головного мозга; иметь понятия об анализаторах; об общей симптоматике при нервных заболеваниях; инфекционные болезни ЦНС (менингит); иметь понятия о нарушениях мозгового кровообращения (инсульты), о травматических поражениях ЦНС (сотрясение и ушибы головного мозга; о болезнях вегетативной нервной системы (вегетативно-сосудистая дистония; об этических и юридических аспектах оказания помощи больным в неврологии; правила санитарно-эпидемического режима в стационаре; правила проведения дезинфекции предметов ухода за больными в неврологии.
Область компетенции А - общие вопросы организации медицинской помощи больным в неврологической практике	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками основных принципов ухода за неврологическими больными, а также знать методику обследования и постановку доврачебного диагноза.
Модуль обучения А1	- владеть навыками проведения исследований неврологического статуса двигательных нарушений, нарушений в чувствительности, вегетативных расстройств и в нарушениях высших мозговых функций; - владеть навыками определения нарушения познавательной деятельности больного (нарушения ощущения, расстройства восприятия, расстройства мышления); - владеть навыками ухода за больными в неврологическом отделении; - владеть знаниями определения высших корковых функций; - владеть знаниями сегментарно-рефлекторной функции спинного мозга; - владеть знаниями определения функции анализаторов; - иметь понятие: парез, паралич, афазия, апраксия, агнозия.
Область компетенции Б - организация медицинской помощи больным с заболеваниями периферической нервной системы Остеохондроз. Нейропатия лицевого нерва.	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками ухода за больными с заболеваниями периферической нервной системы; за больными, страдающими остеохондрозом и нейропатией лицевого нерва.
Модуль обучения Б1	- владеть техникой исследования неврологических проявлений остеохондроза позвоночника на шейном, грудном, пояснично-крестцовом уровнях; - владеть техникой определения функции лицевого нерва; - владеть техникой определения болевых точек и симптомов натяжения при остеохондрозе; - владеть навыками подготовки больного к рентгенологическому исследованию пояснично-крестцового отдела позвоночника; - владеть навыками ухода за больными с двигательными нарушениями. - знать клинику при явлениях остеохондроза на шейном, грудном, пояснично-крестцовом уровнях; - знать болевые точки и симптомы натяжения; - знать этиопатогенез и клинические проявления нейропатии лицевого нерва.
Область компетенции В - организация медицинской помощи больным с травмами центральной нервной системы.	После окончания обучения обучающийся должен владеть знаниями о симптоматике открытых и закрытых травм ЦНС, а также владеть навыками ухода за больными травмами ЦНС.
Модуль компетенции В1	- уметь распознавать открытые и закрытые травмы ЦНС; - разбираться в общемозговых и очаговых симптомах при травмах ЦНС;

	статус; - уметь различать экзогенные и эндогенные факторы; - уметь подобрать лекарственные средства для проведения общей терапии, для проведения специфической терапии, для проведения местной терапии.	направленной на устранение экзогенных и эндогенных факторов.	муляжи;
Б1			
- владеть навыками наблюдения и ухода за больными с кожными заболеваниями.	- владеть навыками определения степени воспалительной реакции при дерматитах; - владеть навыками определения стадии воспалительного процесса при экземе; - владеть навыками наружной обработки в зависимости от степени воспалительной реакции и стадии воспалительного процесса.	- владеть знаниями о клинических проявлениях дерматитов; - владеть знаниями о клинических проявлениях экземы, крапивницы; - владеть знаниями о клинических проявлениях токсикодермии.	- студницын А.А., Стоянов Б.Г. «Кожные и венерические болезни»; - таблицы, атлас кожных болезней; - предметы ухода; - лекарственные формы; - муляжи;
В1			
- владеть навыками ухода за больными с заболеваниями, передающимися половым путем (ЗППП).	- владеть навыками составления плана беседы о профилактике ЗППП; - владеть навыками заполнения карточки учёта больного с ЗППП; - владеть навыками техники исследования на бледную трепонему; - владеть навыками техники серологических исследований; - владеть навыками проведения инстилляции уретры, спринцевания влагалища; - владеть навыками приготовления мазков на гонококки и трихоманады; - осуществлять уход за больными с ЗППП.	- владеть знаниями клинических проявлений хламидоза, трихомониаза; - владеть знаниями клинических проявлений сифилиса и гонореи; - владеть знаниями о проблеме ВИЧ-инфекции;	- студницын А.А., Стоянов Б.Г. «Кожные и венерические болезни»; - таблицы, атлас кожных болезней; - предметы ухода; - лекарственные формы; - муляжи.
Г1			
- владеть навыками ухода за больными в отделении дерматовене-рологии; владеть навыками деонтологических аспектов в практике дерматовенеро-логического учреждения, а также правил санитарно-эпидемического режима.	- владеть навыками оформления учета и медицинской отчетности в практике дерматовенерологии; - обеспечить инфекционную безопасность при работе больному и медицинским работникам, соблюдая санитарно-эпидемический режим в отделении, а также правила дезинфекции предмета ухода за пациентами.	- владеть знаниями юридических и моральных аспектов в практике дерматовенерологии - владеть знаниями о мерах общественной и личной профилактики дерматовенерологи ческих заболеваний.	- студницын А.А., Стоянов Б.Г. «Кожные и венерические болезни»; - таблицы, атлас кожных болезней; - предметы ухода; - лекарственные формы; - муляжи.

	- физиотерапиялық процедурдың негізгі түрлерін жүргізуді , - дәрілік заттарды қабылдап алуды, сақтауды және қолдану ережелерін; - техника қауіпсіздігін сақтау және еңбекті қорғау;			
АП. 07	**білуі керек:** - жұқпалы аурулар туралы түсініктерді; - иммунитет, иммунитет қалыптасуына ықпал ететін себептер туралы түсініктерді; - сенсибилизация, аллергия, анафилаксия туралы түсініктерді; - жұқпалы аурулардағы негізгі симптомдардың дамуы, даму ерекшеліктерін бағалау туралы түсініктерді; - жұқпалы ауруы бар науқастардың жағдайын бақылау дағдыларын; - жұқпалы ауруы бар науқастардың жағдайын бағалауды; - жұқпалы аурулардың даму ерекшеліктерін; - жұқпалы ауруларды ерте анықтау әдістерін; - жұқпалы аурулардың алдын-алу бойынша қажетті құжаттарды жүргізуді; - жұқпалы ауруларды айқындау және емдеу шараларын; **істей білуі керек:** - жұқпалы ауруы бар науқастардың жағдайын бағалау; - сұрастыру жүргізу; ауру тарихын, өмір тарихын, эпидемиологиялық анамнезін жинау; - аурудың негізгі симптомдарын анықтау; - зертханалық тексеруге науқастан материалдар (қан, зәр, нәжіс, құсық заттары) жинауды жүргізу; -жұқпалы аурулар бөлмесінің жұмысымен танысу; - эпидемия ошағында эпидемияға қарсы шараларды ұйымдастыру және жүргізу; - науқастарды айқындау және СЭСқа хабар беру, қоздырғыш тасмалдаушыларды санациялау; - алдын – алу егулерін жүргізу; - санитарлық – ағарту жұмыстарын жүргізу; - жұқпалы ауруы бар науқастарды ауруханаға жатқызуды ұйымдастыру; - ауруханаға түскен науқасқа құжаттарды рәсімдеу; ішек тесілуінде, қан кетуде және инфекциялық токсикалық шокта шұғыл көмек көрсету; - науқастармен және науқастардан бөлінетін қауіпті заттармен жұмыс істеуде жеке бас қауіпсіздігін қамтамасыз ету; - жұқпалы аурулар бөлмесінің жұмысымен танысу.	66	**Жұқпалы аурулар:** - жұқпалы ауруы бар науқастарды зерттеуде кәсіби дағдыларын қалыптастыру; - жұқпалы ауруларды анықтаудың негізгі әдістерін, күтімін және науқастарды бақылау дағдыларын; жұқпалы аурулардың алдын-алудағы денсаулық сақтау ұйымының заманауи жетістіктерін білуді; білім алушының клиникалық жүйеде ойлану қабілетін арыттыру.	БҚ-5-15 ҚҚ-1,2,3,8,11 АҚ-7,15
АП.08	**білуі керек:** - хирургия жұмысын ұйымдастыру; - операция ,таңғыш бөлімшелерінің жұмысының ерекшелерін білу; - десмургияның негізін білу; - қан кетудің себебі,классификациясы, белгісі, БМК;	100	**Хирургиялық аурулар:** - хирургия жұмысын ұйымдастыру; - медицина деонтологиясы мен этикасын меңгеру;	БҚ-5-15 ҚҚ-1,2,3,8,11 АҚ-1,4,8,9, 13,16,17

	- жансыздандыру; - қан құю көрсеткіштері, құю әдістері; - операцияға дейінгі және операциядан кейінгі кезең; -жарақаттар ,түрлері , БМК және емдеу; -ауыр науқастарға қарқынды көмек және реанимация; - хиругиялық инфекция; - ісіктер; - қан айналымының бұзылуы; **Істей білуі керек:** - асептиканың негізгі дағдыларын білу; - қан тоқтату тәжірибесінде дағдылар ды; - операцияға дейінгі және операциядан кейінгі кезеңде күтім көрсету; - ауыр науқастарға қарқынды көмек және реанимация, тәжірибе дағдыларды; - жарақаттар түрлері, БМК және емдеу.		- ФАП тың жұмысының негізін білу; - науқастарға жалпы күтім көрсету.	
ОАП	**Оқу орны анықтайтын пәндер**	**48**		
ӨО	**Өндірістік оқыту**	**288**		
КТ	**Кәсіби тәжірибе**	**288**		
Е	**Емтихандар**	**216**		
	Аралық аттестациялау	144		
	Қорытынды аттестациялау	72		
	Барлық міндетті оқыту	**5768**		
	Консультация	**400**		
	Факультативтік пәндер	**420**		
	Барлығы	**6588**		

Мамандығы **030100 0 - «Емдеу ісі»** білім беру бағдарламасының орта буын маман деңгейіндегі білім берудің оқу бағдарламасын меңгерудің нормативтік мерзімі күндізгі бөлімде 188 аптаны құрайды, оның-ішінде:

030101 3 - «Фельдшер» біліктілігі бойынша:

Теориялық оқыту, практикалық сабақтарды қоса:	138 апта
Кәсіптік практика	8 апта
Аралық аттестация	4 апта
Қорытынды аттестация	2 апта
Демалыс уақыты	36 апта

030102 3 - «Акушер(ка)» біліктілігі бойынша күндізгі бөлімде 135 аптаны құрайды, оның ішінде:

Теориялық оқыту, практикалық сабақтарды қоса:	98апта
Кәсіптік практика	8апта
Аралық аттестация	3 апта
Қорытынды аттестация	2 апта
Демалыс уақыты	24 апта

	- владеть навыками проведения соскоба для выявления псориатической папулы; - подобрать кортикостероидные мази для лечения красной волчанки; - владеть навыками определения степени воспалительной реакции при пиодермии, дерматомикозах, дерматозоонозах и вирусных дерматозах; - выполнять инъекции (п\к, в\м,в\в).
Область компетенции В – организация медицинской помощи больным с заболеваниями, передающимися половым путем (ЗППП).	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками ухода за больными с заболеваниями, передающимися половым путем.
Модуль компетенции В1	- владеть: - навыками составления плана беседы о профилактике ЗППП; - навыками заполнения карточки учёта больного с ЗППП; - знаниями клинических проявлений хламидоза, трихомониаза; - знаниями клинических проявлений сифилиса и гонореи; - знаниями о проблеме ВИЧ-инфекции; - навыками техники исследования на бледную трепонему; - навыками техники серологических исследований; - навыками проведения инстилляции уретры, спринцевания влагалища; - навыками приготовления мазков на гонококки и трихоманады; - осуществлять уход за больными с ЗППП.
Область компетенции Г Профилактика заболеваний в практике дерматовенерологии. Инфекционная безопасность.	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками ухода за больными в отделении дерматовененерологии; владеть навыками деонтологических аспектов в практике дерматовенерологического учреждения, а также правил санитарно-эпидемического режима.
Модуль компетенции Г1	- владеть знаниями юридических и моральных аспектов в практике дерматовенерологии; - владеть знаниями о мерах общественной и личной профилактики дерматовенерологических заболеваний; - владеть знаниями оформления учета и медицинской отчетности в практике дерматовенерологии; - обеспечить инфекционную безопасность при работе больному и медицинским работникам, соблюдая санитарно-эпидемический режим в отделении, а также правила дезинфекции предметов ухода за пациентами.

Спецификация модуля:

Наименование модуля: **Дерматовенерология**

Задача модуля: Владеть навыками ухода и наблюдения за больными в дерматовенерологической практике. Владеть методикой обследования

Действие	Умения	Знания	Ресурсы
А1			
- владеть навыками наблюдения и ухода за больными в дерматовене-рологической практике	- провести опрос больного с целью собрать анамнез заболевания и жизни, выявить возможную причину заболевания, оценить отношение больного к своему состоянию, его нервно-психический и социальный	- владеть знаниями в области клинических исследований для постановки диагноза; - владеть знаниями принципов комплексной терапии,	- студницын А.А., Стоянов Б.Г. «Кожные и венерические болезни» - таблицы, атлас кожных болезней - предметы ухода - лекарственные формы

Ж1			
- организация хирургической помощи в условиях амбулатории, ФАПа и скорой помощи.	- особенности хирургической помощи в условиях амбулатории,ФАПа и скорой помощи; - создавать учетно-отчетную документацию; - определить объем хирургической помощи.	- понятие о хирургической помощи: виды, последовательность, этапы; - знать структуру; - знать принцип работы ФАПа, амбулатории; - цели и задачи здравпункта: оснащение, порядок санитарных обработок; - основные хирургические манипуляции, выполняемые средним мед.работником в работе бригады скорой помощи.	Учебники: Ю.А. Нестеренко «Хирургия», Л.И. Колб «Общая хирургия».

34 Профиль компетенции – Дерматовенерология

Профиль компетенции - дерматовенерология	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками наблюдения и ухода за больными в отделении дерматовенерологии, знать анатомическое строение кожи и придатков, обладать знаниями по диагностике кожных заболеваний и заболеваний, передающихся половым путем; а также методами лечения различных заболеваний в практике дерматовенерологии.
Область компетенции А - общие вопросы организации медицинской помощи больным в дерматовенерологии	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками наблюдения и ухода за больными в дерматовенерологической практике, оценивать отношение больного к своему состоянию, его нервно-психический и социальный статус; подготовки больного к осмотру и методикой обследования.
Модуль обучения А1	- владеть навыками опроса больных с целью сбора анамнеза заболевания и жизни; - оценивать отношение больного к своему состоянию, его нервно-психический и социальный статус; - владеть методикой обследования больного; - знать принципы комплексной терапии, направленной на устранение экзогенных и эндогенных факторов.
Область компетенции Б – организация медицинской помощи больным с кожными заболеваниями.	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками ухода за больными с кожными заболеваниями.
Модуль обучения Б1	- владеть знаниями о клинических проявлениях аллергодерматозов; - владеть навыками определения степени воспалительной реакции при дерматитах; - владеть навыками определения стадии воспалительного процесса при экземе; - владеть навыками наружной обработки в зависимости от степени воспалительной реакции и стадии воспалительного процесса:
Модуль обучения Б2	- знать клинические проявления псориаза, красной волчанки; - знать клинические проявления при гнойничковых заболеваниях;

2 Оқытудың модульдік технология бойынша білім беретін оқу бағдарламаларының құрылымы

1 Құзыреттілік профилі – Кәсіби қазақ (орыс) тілі

Кәсіби құзырлық– Кәсіби қазақ (орыс) тілі	Оқуды аяқтағаннан кейін білім алушы кәсіби қазақ (орыс) тілінің жазбаша және ауызша түрін толық меңгереді: - мәтіннің мағыналы бөлімін, шағын тақырыптарын анықтай алады; - мәтіндегі тақырыптық топтың сөйлемдерін немесе құрмалас сөйлемдерді тауып, анықтау; - өз ойын жеткізген кезде сөйлемдерді дұрыс құру ережелерін қолданады; - жоспар құру (жай,күрделі; атаулы, сұраулы, тезисті); - мәтіннің функционалдық стилін ажырата білу (публицистикалық, ғылыми, көркемдік); - өз бетінше диалог, монолог құру.
Құзыреттілік аймағы-А Тіл және қоғам. Сөйлем. Сөз тіркесі.	
Оқыту модулі А1 Тіл және қоғам	Оқуды аяқтағаннан кейін білім алушы білуі қажет: - жаңа заманға сай өзекті мәселелерді; - қазақ тілінде өз ойын дұрыс жеткізе білуді; - қазіргі кезеңдегі өзекті мәселелер бойынша хабарламалар құра білуді.
Оқыту модулі А2 Сөйлем. Сөз тіркесі	Оқуды аяқтағаннан кейін білім алушы білу керек: - сөз тіркесін; - сөз тіркесінің байланысу түрлері; - жай сөйлем түрлері; - бастауыш пен баяндауыштың тіркесі.
Құзыреттілік аймағы-Б Мен және менің денсаулығым. Жақсыз сөйлем. Баяндауыштың түрлері. Бір құрамды сөйлемдер.	
Оқыту модулі Б1 Мен және менің денсаулығым.	Оқу курсы аяқталғаннан кейін білім алушы білу керек: - «Дені саудың-жаны сау» тақырыбына әңгіме құру; - күрделі жоспарды құру және жазып алу.
Оқыту модулі Б2 Жай сөйлемнің құрылысы. Баяндауыштың түрлері. Жақсыз сөйлем.	Оқу курсы аяқталғаннан кейін білім алушы білу керек: - сөйлемнен баяндауышты табу; - көмекші етістіктері қолдану; - жақсыз сөйлемдер; - сөйлеудің функционалды стилі (көркем, публицистика, ғылыми);
Құзыреттілік аймағы-В - Экология және адам денсаулығы.Талғаулықты бағыныңқы сабақтас құрмалас сөйлем	
Оқытуды модулі В1 Экология және адам денсаулығы.	Оқу курсы аяқталғаннан кейін білім алушы білуі қажет: - оқыған ақпаратқа көзқарасын білдіру, мағынасын түсіну; - жоспарды монолог-баяндауға айналдыра білу, диалогті экологиялық мәдениет туралы әңгімеге айналдыра білу;
Оқыту модулі В2 Талғаулықты бағыныңқы сабақтас құрмалас сөйлем.	Оқу курсы аяқталғаннан кейін білім алушы білу керек: - құрмалас сөйлем туралы түсінігін; - шылаудың түрлері: жалғаулықты,бағыныңқы; - бағыныңқы сабақтас құрмалас сөйлем;

Құзыреттілік аймағы Г- Мәдениет және өнер. Жай сөйлемнің ішіндегі анықтауыштың мағынасы.	
Оқыту модулі Г1 Мәдениет және өнер.	Оқу курсы аяқталғаннан кейін білім алушы білуі қажет: - өз ойын ауызша және жазбаша түрде сауатты жеткізе білу; - өзінің көрген кино-диафильм, мұражай,көрмеге барғаны туралы өз бетінше ойын ауызша және жазбаша түрінде бағалау арқылы жеткізе білу;
Оқыту модулі Г2 Жай сөйлемдегі анықтауыштың мағыналық қызметі. Бағыныңқы сабақтас құрмалас сөйлем.	Оқу курсы аяқталғаннан кейін білім алушы білу керек: - жай сөйлемде анықтауыштың мағыналық қызметін; - күрделі бағыныңқы сөйлем; - қиысқан, қиыспаған анықтауыш; -күрделі сын есімдердің дұрыс жазылуы.
Құзыреттілік аймағы Д - Менің Отаным-Қазақстан. Пысықтауышты жай сөйлем. Пысықтауышты сабақтас құрмалас сөйлем.	
Оқыту модулі Д1 Менің Отаным-Қазақстан	Оқу курсы аяқталғаннан кейін білім алушы білу керек: - тезисті жоспар құру және жазу; - негізгі ақпаратты түсіндіру;
Оқыту модулі Д2 Пысықтауышты жай сөйлем. Пысықтауышты сабақтас құрмалас сөйлем.	Оқу курсы аяқталғаннан кейін білім алушы білу керек: - пысықтауыштың түрлері; - үстеудің түрлері; - үстеу және оның жазылу емлесі; - пысықтауышты бағыныңқы сабақтас құрмалас сөйлем.
Құзыреттілік аймағы Ж - Менің мамандығым. Медицина және қоғам. Сөйлемнің бірыңғай мүшелері. Салалас құрмалас сөйлем	
Оқыту модулі Ж1 Менің мамандығым. Медицина және қоғам.	Оқу курсы аяқталғаннан кейін білім алушы алған ақпараттан диалог(монолог) құра білу;
Оқыту модулі Ж2 Салалас құрмалас сөйлем	Оқу курсы аяқталғаннан кейін білім алушы білу керек: - бірыңғай сөйлем мүшелерін меңгеру; - бірыңғай мүшелердің жасалуы; - ыңғайлас жалғаулықты салалас құрамалас сөйлем.
Құзыреттілік аймағы Е Ғылым тарихынан Сабақтас құрмалас сөйлемнің түрлері	
Оқыту модулі Е1 Ғылым тарихынан. Сабақтас құрмалас сөйлемнің түрлері.	Оқу курсы аяқталғаннан білім алушы білу керек: - оқыған мәтіннен нақты,қажетті ақпаратты табу; - оқыған мәтіннен қысқаша ақпаратты жазып алу;
Оқыту модулі Е2 Сабақтас құрмалас сөйлемнің түрлері (мезгіл бағыныңқылы, мақсат бағыныңқылы)	Оқу курсы аяқталғаннан кейін білім алушы білу керек: - сабақтас құрмалас сөйлемнің түрлерін; - құрмалас сөйлемнің тыныс белгілері.
Құзыреттілік аймағы З - Медицинадағы жаңалығы. Талғаулықты бағыныңқы сабақтас құрмалас сөйлем.	

	аппендицитом к операции; - проводить пальпацию живота и выявлять симптомы «острого живота»; - осуществлять уход за больными после операции по поводу острого аппендицита;	ухода за пациентами после операции;	инструментальных;
Г3			
- обследовать больного с признаком острой кишечной непроходимости, грыжи живота; - осуществить госпитализацию пациента с признаками «острого живота» в хирургический стационар.	- определять острую кишечную непроходимость по клиническим признакам заболевания; - определить признаки грыж, выявить ущемленную грыжу; - оказать певую медицинскую помощь; - осуществлять уход за больными после операции по поводу острой кишечной непроходимости и грыжи живота.	- острая кишечная непроходимость, грыжи живота: этиология, патогенез, клиника и дифференциальная диагностика; - хирургическое лечение и правила ухода за пациентами после операции.	- учебники: Ю.А. Нестеренко «Хирургия», Л.И. Колб «Общая хирургия»; истории болезни; результаты лабораторных исследований и инструментальных.
Д1			
- применять знание клиники мочекаменной болезни и цистита. - оказать первую медицинскую помощь при почечной колике;	- собрать анамнез; - проводить осмотр, пальпацию, перкуссию; - выявлять симптомы почечной колики; - принимать участие в инструментальных методах исследования больных; - проводить мероприятия по купированию почечной колики; - определять признаки цистита,принципы лечения и оказать первую медицинскую помощь;	- мочекаменная болезнь: этиология, патогенез, клиника и дифференциальная диагностика; хирургическое лечение и правила ухода за пациентами после операции; - клинику острого цистита;	- учебники: Ю.А. Нестеренко «Хирургия», Л.И. Колб «Общая хирургия»
Д2			
- выявить у больного признаки заболевания прямой кишки; - осуществить госпитализацию пациента в хирургический стационар;	- собрать анамнез; - проводить осмотр, пальцевое исследование. - выявлять симптомы заболевания прямой кишки; - острый парапроктит; - геморрой и опухоли прямой кишки; - определять показания к госпитализации при геморрое и опухолях прямой кишки; - осуществлять уход за больными после операции по поводу геморроидальных, узлов и парапроктита;	- острый парапроктит, геморрой: этиология, патогенез, клиника и дифференциальная диагностика; - хирургическое лечение и правила ухода за пациентами после операции;	- учебники: Ю.А. Нестеренко «Хирургия», Л.И. Колб «Общая хирургия»; истории болезни; результаты лабораторных исследований и инструментальных;

портировку пациентов в хирургические стационары.	и знать приципы лечения больных; - определить признаки инородных тел дыхательных путей и пищевода; - определить химические ожоги пищевода и оказать первую медицинскую помощь; - заболевания головы.		
Б1			
- обследование больных с заболеваниями и повреждениями органов грудной клетки.	- определить признаки гемоторакса и пневмоторакса; - оказать первую медицинскую помощь; - готовить оснащение для плевральной пункции; - определить признаки острого плеврита и абсцесса легкого; - определить признаки перелома ребра,оказать первую медицинскую помощь.	- хирургические заболевания и повреждения грудной клетки, органов грудной полости.	- иглы с мандреном дренажные трубки; вакуум-отсосы; физраствор; антибиотики; рентген-снимки.
В1			
- обследование больного при заболеваниях и повреждениях позвоночника и костей таза; - обеспечить первую доврачебную помощь и уход;	- определить признаки перелома позвонков и костей таза; - оказать первую доврачебную помощь; - обеспечить уход за больными;	- понятие о врожденных заболеваниях позвоночника, понятие о травмах позвоночника и костей таза; - знать особенности клинической картины при повреждении спинного мозга;	- шины, носилки с жестким щитом; воротник Шанца; воздуховод
Г1			
- иметь представление о деструктивных заболеваних органов брюшной полости приводящие к синдрому «Острый живот»; - язвенная болезнь желудка и двенадцатиперстной кишки, осложнения; - острый калкулезный холецистит, осложнения; - острый панкреатит;	- определять симптомы, характерные для прободной язвы желудка и 12-ти перстной кишки, желудочно-кишечного кровотечения; - оказать первую доврачебную помощь; - определить признаки калкулезного холецистита с осложнениями и панкреатита; - оказывать неотложную доврачебную помощь;	- язвенная болезнь желудка и двенадцатиперстной кишки, осложнения; - понятие об остром холецистите и панкреатите;	- кровоостанавливающие препараты: аминокапроновая к-та; зонд Блекмора;
Г2			
- иметь представление об аппендиците и перитоните; - обследование больного с хирургической патологией органов брюшной полости;	- определить признаки острого аппендицита и перитонита; - оказать первую доврачебную помощь; - участвовать в подготовке больных с острым	- острый аппендицит и перитонит этиология, патогенез, клиника и дифференциальная диагностика; - хирургическое лечение и правила	- учебники: Ю.А. Нестеренко «Хирургия», Л.И. Колб «Общая хирургия»; Истории болезни; Результаты лабораторных исследований и

Оқыту модулі 31 Медицина жаңалықтары	Оқу курсы аяқталғаннан кейін білім алушы білу керек: - берілген тақырып бойынша газет пен журналдардан мәліметтерді жинақтау; - медициналық мәселелер туралы жазылған мақалаларды оқып, айта білу;
Оқыту модулі 32 Талғаулықты бағыныңқы сабақтас құрмалас сөйлем.	Оқу курсы аяқталғаннан кейін білім алушы білу керек: - талғаулықты бағыныңқы сабақтас құрмалас сөйлемнің құрылымы; - тура және ауыспалы сөздің мағынасы; - күрделі сөйлемнің құрамындағы жақты, жақсыз және анықталмаған жеке құрылымның синонимиясын білу.

2 Құзыреттілік профилі – Кәсіби шет тілі

Кәсіби құзырлық – Кәсіби шет тілі	Оқу аяқталған соң білім алушы келесі білім мен дағдыларды қолдана біледі: мәтіндерді аудару үшін лексикалық және грамматикалық минимумдарды , алынған мәліметтер бойынша қысқаша түсінік айтуды, кәсіби тақырыптағы пікір – таласқа қатыса алады.
А құзіреттілік аймағы - Кіріспе	Оқыту аяқталған соң білім алушы неміс әліпбиінің дұрыс оқылуы мен дұрыс айтылуын, өзі жайлы , қоршаған ортасы жайлы, өз елі мен тілін оқып жатқан елдің өмірі мен мәдениеті жайлы айта білу керек.
А 1 оқыту модулі Негізгі курс	- әліпби білу; - әріптердің дұрыс оқылуын меңгеру; - лексикалық минимумды меңгеру; - мәтінді оқу; - мәтінді аудару; - сұрақтарға жауап беру; - өзі жайлы, колледж жайлы, өз елі туралы, тілін оқып жатқан ел туралы әңгімелеу.
Б құзіреттілік аймағы Кәсіби бағыт Анатомия	Оқыту аяқталған соң білім алушы жаңа мәтіндерге байланысты лексикалық сөздерді меңгеру , мәлімет жасау , тақырыптар бойынша негізгі мәліметтерді, оқылған мәтіндердегі басты мағлұматтарды есте сақтай алуы керек.
Б 1 оқыту модулі Дене мүшелері	- лексикалық минимумды меңгеру; - мәлімет беру; - оқылғанның негізгі фактілерін атау; - сөйлем құрастыру; - оқылғанның мағынасын жеткізу.
В құзіреттілік аймағы Емдеу мекемелері.	Оқыту аяқталған соң білім алушы монологтық және диалогтық мәтіндердің негізгі мағынасын түсіну қажет , өзі туралы мағлұмат беру , анкета, бланкілер толтыру , екеу ара әңгіме құру және сұрақтарға жауап беруді білу керек.
В 1 оқыту модулі Аурухана, емхана, дәріхана	- лексикалық және грамматикалық минимумдарды меңгеру; - сұрақтар қоюды; - диалог құрастыруды; - анкеталар толтыруды; - емдеу мекемелерін сипаттау.
Г құзіреттілік аймағы Адамның ішкі мүшелері	Оқыту аяқталған соң білім алушы кәсіби техникалық бағытталған мәтіндерді аудару, олардан қажетті міліметтерді алу, пән аралық байланысты меңгере алу керек.
Г 1 оқыту модулі Жүрек, өкпе, бүйрек, бауыр.	- лексикалық және грамматикалық минимумдарды белсене меңгеру; - сөз топтарын аудару; - оқылған тақырыптарға қысқаша мазмұнын беру; - қажетті мәліметті бағалау; - тақырыптар бойынша мағлұмат құрау.
Д құзіреттілік аймағы Клиникалық медицина	Оқыту аяқталған соң білім алушы күнделікті және кәсіби бағыттағы қолданылатын мәтіндерді аудару , мәтіндердің негізгі мазмұнын түсіну, қажетті мәліметтерді алу, уақиғаны әңгімелеу, оқылған тақырыптарға мағлұмат беру керек.

Д1 оқыту модулі Терапия, хирургия, педиатрия.	- грамматикалық материалдарды жүйелендіру; - лексикалық минимумды меңгеру; - аурулардың белгілерін атау; - әңгімелесуге белсенді қатысу; - мәліметті толықтыру және іске асыру.

3 Құзыреттілік профилі – Қазақстан тарихы

Кәсіби құзырлық – Қазақстан тарихы	Оқу аяқталған соң білім алушының бойына келесі білім мен дағдыларды қалыптастыру қажет: - оқушыларға оқыту барысында қазақ халқының ежелгі заманнан қазіргі кезеңге дейінгі тарихынан жан жақты мағлұмат беру; -қазақ жерінің Ресей империясының құрамына кіру кезіндегі ұлт азаттық қозғалыстар; -қазақ даласына Кеңес өкіметінің орнауы; -тәуелсіздік жағдайындағы саяси даму, экономикада қалыптасқан ахуал, халықаралық жағдай жайында білімдерін көтеру.
Құзыреттілік аймағы А Ежелгі замандағы Қазақстан	
А1оқыту модулі	Оқыту аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: - Қазақстан көне ,орта және соңғы тас дәуірі кезеңінде; - Қазақстан қола дәуірі кезеңінде; - Андронов және Беғазы-Дәндібай мәдениеті.
А2оқыту модулі	Оқыту аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: -темір дәуірінің алғашқы кезеңіндегі тайпалық одақтар және көне мемлекеттер; - Сақ тайпалық одағы, Үйсін-Қаңлы тайпалық одағы, Ғұн тайпасы; - қоғамдық құрылысы,шаруашылығы, мәдениеті мен діні.
Құзыреттілік аймағы Б - Орта ғасырдағы Қазақстан	
Б1 оқыту модулі	Оқыту аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: - Көне түрік, Батыс түрік және Түркеш қағанаттары, Қарлұқ-Оғыз қағанаттары, Қимақ-Қыпшақ хандықтары, Қарахан-Қарақытай мемлекеттері, Найман мен Керей ұлыстары; - қоғамдық құрылысы, шаруашылығы, мәдениеті мен діні.
Б2 оқыту модулі	Оқыту аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: -VI- XIII ғасыр басындағы қағанаттардың шаруашылығы мен мәдениеті, сауда, ақша қатынастары; - қалалар және қала мәдениеті; - Қазақстан жеріндегі Ұлы Жібек жолы,оның бағыттары, тауар тасымалы; - мәдениет пен діннің таралуы.
Б3 оқыту модулі	Оқыту аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: - Моңғол мемлекетінің саяси тарихы; - моңғолдардың шапқыншылығы; Отырар апаты; - Батыйдың Батысқа жорығы, Алтын орданың құрылуы; - Моңғол шапқыншығылығының зардаптары;
Б4 оқыту модулі	Оқыту аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: - Ақ орда мемлекеті, саяси тарихы,әлсіреу себебтері; - Әбілқайыр хандығы,оның территориясы; - Ноғай ордасы және Моғолстанның құрылу тарихы; - XIV-XV ғасырдағы Қазақстан экономикасы мен мәдениеті.
Құзыреттілік аймағы В - Қазақ халқының қалыптасуы және Қазақ хандығының құрылуы	

	- осуществлять уход за больными после операции по поводу острого аппендицита;
Модуль обучения Г3	- определять острую кишечную непроходимость по клиническим признакам заболевания; - определить признаки грыж, выявить ущемленную грыжу и оказать певую медицинскую помощь; - осуществлять уход за больными после операции по поводу острой кишечной непроходимости и грыжи живота.
Область компетенции Д - заболевания мочевыделительной системы	После окончания обучения обучающийся будет:
Модуль обучения Д1	- принимать участие в инструментальных методах исследования больных; - выявлять симптомы почечной колики; - проводить мероприятия по купированию почечной колики; - осуществлять уход за больными после операции по поводу мочекаменной болезни; - определять признаки цистита, принципы лечения и оказать первую медицинскую помощь.
Область компетенции Е - хирургические болезни прямой кишки	После окончания обучения обучающийся будет:
Модуль обучения Е1	- выявлять симптомы заболеваний прямой кишки; - острый парапроктит; - геморрой и опухоли прямой кишки; - определять показания к госпитализации при геморрое и опухолях прямой кишки; - осуществлять уход за больными после операции по поводу геморроидальных узлов и парапроктита;
Область компетенции К - организация хирургической помощи в амбулатории, на ФАПе и скорой помощи.	После окончания обучения обучающийся будет:
Модуль обучения К1	- особенности хирургической помощи в условиях амбулатории, ФАПа и скорой помощи; - создавать учетно-отчетную документацию.

Спецификация модуля

Наименование модуля: **Хирургические болезни**

Задача модуля: Владеть навыками предупреждения хирургической инфекции,оказания неотложной помощи, ухода за послеоперационными и травматологическими больными.

Действие	Умения	Знания	Ресурсы
А1			
- определить врожденную патологию лица, ротовой полости, врожденную патологию головы; - оказать первую медицинскую помощь при открытых и закрытых повреждениях головы; - осуществлять транс	- определить признаки черепно-мозговой травмы; - оказать первую доврачебную помощь; - определить признаки воспалительных заболеваний лица и ротовой полости; - определить признаки врожденной патологии лица, полости рта, головы, шеи	- хирургические заболевания и повреждения головы; - хирургические болезни лица и ротовой полости; - хирургические заболевания пищевода и трахеи.	- учебники: Ю.А. Нестеренко «Хирургия», Л.И. Колб «Общая хирургия»; Шины Крамера, бинты, воротник Шанца.

33 Профиль компетенции – Хирургические болезни

Профиль компетенции – хирургические болезни	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками: - оказывать первую медицинскую помощь при открытых и закрытых повреждениях головы; - осуществлять первую помощь при различных видах пневмоторакса; - оказывать неотложную помощь при различных видах травм и переломов позвоночника и осуществлять уход в посттравматическом периоде; - проводить экстренную доврачебную помощь больным с язвенной болезнью желудка и двенадцатиперстной кишки; - осуществить госпитализацию пациента с приступами почечной колики в хирургический стационар; - выявлять симптомы заболевания прямой кишки и около прямокишечной клетчатки; - будет выполнять хирургические манипуляции в условиях амбулатории, ФАПа и скорой помощи.
Область компетенции А – хирургические болезни головы, лица и ротовой полости. Хирургические заболевания шеи, пищевода и трахеи.	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками:
Модуль обучения А1	- определять врожденную патологию лица, ротовой полости, врожденную патологию головы; - оказывать первую медицинскую помощь при открытых и закрытых повреждениях головы; - осуществлять транспортировку пациентов в хирургические стационары;
Область компетенции Б – хирургические заболевания и повреждения грудной клетки и органов грудной полости;	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками:
Модуль обучения Б1	- оказывать первую медицинскую помощь при открытом повреждении органов грудной клетки; - готовить оснащение для плевральной пункции;
Область компетенции В – хирургические болезни и повреждения позвоночника, костей таза;	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками:
Модуль обучения В1	- проводить обследование больного при заболеваниях и повреждениях позвоночника и костей таза и обеспечивать правильную транспортировку больного в стационар;
Область компетенции Г- хирургические заболевания органов живота	После окончания обучения обучающийся будет:
Модуль обучения Г1	- определять симптомы, характерные для прободной язвы желудка и 12-ти перстной кишки, желудочно-кишечного кровотечения; - оказать первую доврачебную помощь; - определить признаки калкулезного холецистита с осложнениями и панкреатита, - оказывать неотложную доврачебную помощь.
Модуль обучения Г2	- определить признаки острого аппендицита и перитонита и оказать первую доврачебную помощь; - участвовать в подготовке больных с острым аппендицитом к операции; - проводить пальпацию живота и выявлять симптомы «острого живота»;

В1 оқыту модулі	Оқыту аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: - Қазақ халқының қалыптасуы, «қазақ» этнонимінің шығуы, қазақ жүздері; - Қазақ хандығының құрылуы; - XV-XVIII ғасырдағы Қазақ хандығының саяси және қоғамдық құрылысы; - XV-XVII ғасырдағы қазақ мәдениеті.
В2 оқыту модулі	Оқыту аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: - Жоңғар мемлекетінің құрылуы, оның қазақ жеріне шапқыншылығы; - қазақ халқының жоңғарларға қарсы күресі; - Жоңғар шапқыншылығына қарсы күресте қазақ батырларының ролі.
Құзыреттілік аймағы Г Қазақстан Ресей империясының құрамында	
Г1 оқыту модулі	Оқыту аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: - Қазақстанның Ресейге қосылу себебі; - кіші жүздің Ресей империясының құрамына енуі; - патша үкіметінің мақсаты; - Ресей империясының қазақ жеріндегі отарлау саясаты, орта және ұлы жүздің Ресейге бірігуі; - Қазақстанның Рессейге қосылу кезіндегі ұлт-азаттық көтерілістер.
Г2 оқыту модулі	Оқыту аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: - XVIII ғасырдағы қазақ елінің әлеуметтік, экономикалық және саяси жағдайы; - хандық биліктің жойылуы; - сауда- экономикалық байланыстар; - XVIII ғ. соңындағы отаршылдық реформалар.
Г3 оқыту модулі	Оқыту аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: - XVIII ғасырдағы мәдениет, халық ағарту ісі; - орыс ғалымдары мен жазушыларының Қазақстанды зеттеуі; - өнер және музыка мәдениеті.
Г4 оқыту модулі	Оқыту аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: -XX ғ. басындағы қазақ мәдениеті, қазақ мәдениетінің дамуына әсер еткен жағдайлар; - Қазақстандағы капиталистік қатынастардың дамуы; - 1905- 1907жж. революцияға Қазақстан халқының қатысуы; - қазақ халқының 1916 жылғы ұлт азаттық көтерілісі; - Ақпан төңкерісінің Қазақстанға әсері. Қос өкімет.
Құзыреттілік аймағы Д Кеңестік тоталитарлық жүйе жағдайындағы Қазақстан	
Д1 оқыту модулі	Оқыту аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: - Қазақстан қазан көңкерісі кезінде, революциялық қозғалыстардың өрлеуі; - Қазақстан Азамат соғысы жылдарында; - жаңа экономикалық саясат жылдарындағы Қазақстан; - 20-30жж. Қазақстандағы мәдени құрылыс;
Д2 оқыту модулі	Оқыту аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: - Голошекиннің «Кіші қазан» идеясы; - өлкені индустрияландыру саясаты; - Қазақстанда ауыл шаруашылығын ұжымдастыру; - 30 жылдардағы қоғамдық саяси өмір;
Д3 оқыту модулі	Оқыту аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: - Қазақстан Ұлы Отан соғысы кезінде; - қазақстандықтардың Ұлы Отан соғысына қатысуы; - экономиканы соғысқа бейімдеп қайта құру; - Қазақстан соғыстан кейінгі жылдарда; - шаруашылықты бейбіт жолға көшіру;

Д4 оқыту модулі	Оқыту аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: - XX ғ. 50 - 60жж Қазақстанның саяси әлеуметтік жағдайы, «жылымық» кезеңі; - Республикада жүргізілген экономикалық реформалар; - тың және тыңайған жерлерді игеру және оның салдары; - Қазақстан тоқырау кезеңінде.
Д5 оқыту модулі	Оқыту аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: - Қазақстан «қайта құру» жылдарында; - республиканың экономикалық жағдайы; - әлеуметтік және мәдени дамуындағы қиындықтар; - желтоқсан оқиғасы және желтоқсан құрбандары.
Құзыреттілік аймағы Е Тәуелсіз Қазақстан	
Е1 оқыту модулі	Оқыту аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: - тәуелсіздік жолындағы қадам, КСРО -ның ыдырауы, ТМД-ң құрылуы; - «Қазақстан Республикасының мемлекеттік Тәуелсіздігі туралы» заң; - тәуелсіз Қазақстанның мемлекеттік рәміздері мен наградалары; - Қазақстан Республикасының Конституциясы;
Е2 оқыту модулі	Оқыту аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: - тәуелсіз Қазақстанның ішкі және сыртқы саясаты; - нарықтық қатынастарға көшу; - ұлттық валютаны енгізу; - еліміздің мәдени дамуындағы өзгістер; -«Тіл туралы» заң; - «Қазақстан 2030» -даму стратегиясы; - білім беру саласындағы реформалар; - Қазақстандағы саяси партиялар мен қоғамдық қозғалыстар; - Дүниежүзілік қауымдастыққа енуі, ЕҚЫҰ-на төрелік етуі.

4 Құзыреттілік профилі - Дене тәрбиесі

Кәсіби құзырлық - Дене тәрбиесі	Оқыту аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: қажеттілікті үнемдеп қатынасты өзінің денсаулығына және физикалық дайындылығына саулық жетілуі, физикалық және психикалық сапа, шығармашылық құрамын дене шынықтыруға қолдану ұйымға салауатты өмір салты. Жас өспірім оқушының жеке бас дене шынықтыруын қалыптастыру делдалылығын меңгеру, негізгі дене шынықтыру іс әрекеттін жалпы маман тәжірибесі және сауығуды түзеу бағыттау. Бұндай мақсатты орындауды бағдарлау педагогикалық процесс дайындыққа бітірушілерді алдыңғы өмірлік іс әрекет кездейсоқ жағдайда.
Құзыреттілік аймағы А - Дене тәрбиесінің теориясы 1. Дене тәрбиесінің жалпы теориялық негізі 2. Спорт әлем елшісі-олимпиадалық қимыл.	Оқуды бітірген соң оқып жатқандар теориялық сабақты білу керек және оның өміріне қабылдау керек.
Құзыреттілік аймағы Б - Жеңіл атлетика Б1 оқыту модулі – Орында тұрып ұзындыққа секіру. Жүгіріп ұзындыққа секіру. Жүгіріп келе жатып жылдамдыққа секіру. Б2 оқыту модулі – қысқа қашықтыққа жүгіру. Б3 оқыту модулі – орташа	Оқуды бітірген соң оқып жатқандар жеңіл атлетиканың түрлерін білуі және жеңіл атлетиканың әдістерін үздік орындауы керек.

К1			
- определять клинические признаки острых гнойных заболеваний мягких тканей; - осуществлять уход за пациентами с гнойно-воспалительными заболеваниями; - определять клинические проявления остеомиелита и сепсиса;	- проводить обследование больных с острыми гнойными процессами в мягких тканях; - проводить перевязки при гнойных заболеваниях мягких тканей; - диагностировать общую гнойную инфекцию; - определить признаки остемиелита; - определять принципы лечения сепсиса и остеомиелита;	- понятие о хирургической инфекции, виды местной хирургической инфекции, клинические признаки, лечение, профилактика и осложнения; - общая гнойная инфекция патогенез, клиника, лечение; - остеомиелит причины и признаки.	- учебники: Ю.А. Нестеренко «Хирургия», Л.И. Колб «Общая хирургия»; Истории болезни; Результаты лабораторных исследований и инструментальных; рисунки, стенды, палаты с предварительно подобранными больными;
К2			
- исследовать больного с анаэробной и гнилостной инфекцией; - участвовать в обследовании хирургических больных с паразитарными заболеваниями.	- исследовать больного с анаэробной инфекцией и ставить диагноз; - знать принципы проведения перевязок у больных с анаэробной инфекцией; - проводить уборку и дезинфекцию палат при анаэробной инфекции; - проводить ППС согласно инструкции; - по клиническим симптомам диагностировать хирургические паразитарные заболевания; - осуществлять уход за больными с хирургическими паразитарными заболеваниями.	- этиология, инкубационный период, патогенез, классификация, клиническая картина местного и общего проявления анаэробной инфекции; - методика обследования больных с анаэробной инфекцией, меры профилактики ранней диагностики и лечения больных.	- учебники: Ю.А. Нестеренко «Хирургия», Л.И. Колб «Общая хирургия»; Истории болезни; Результаты лабораторных исследований и инструментальных; Ситуационные задачи, палаты с подобранными пациентами.
Л1			
- проводить исследования больных с некрозами, гангренами, язвами и свищами; - оказание первой помощи при острых регионарных нарушениях кровотока.	- распознать вид некроза, тип гангрены, язвы, свищи; - оказать первую медицинскую помощь больным с острым нарушением регионарного кровообращения; - ухаживать за больными с язвами и свищами; - защищать кожу вокруг свища от мацераций; - наложить эластичный бинт для профилактики варикозного расширения вен; - провести промывание поверхностно расположенных свищей.	- основные причины нарушения крово- и лимфотока, общие принципы клинической и инструментальной диагностики, классификацию нарушения регионарного кровообращения, способы консервативного и оперативного лечения.	- учебники: Ю.А. Нестеренко «Хирургия», Л.И. Колб «Общая хирургия»; истории болезни; результаты лабораторных исследований и инструментальных; слайды, рисунки, стенды, предварительно подобранные больные.

подручные средства для транспортной иммобилизации; - изготавливать и накладывать гипсовые бинты, лонгеты, определять качество гипса.	подручными средствами; - приготовлять и накладывать гипсовые бинты, лонгеты; - составлять наборы инструментов для скелетного вытяжения и остеосинтеза; - осуществлять уход за травматологическими больными; - лечить больных с анкилозом, мышечной контрактурой.	- принципы оказания перовой медицинской помощи; -определять действие травмы на организм; профилактика первая медицинская помощь и лечение обморока, коллапса и травматического шока.	шины, косынки, воротники Шанца, бинты, гипс, укладочные шины Беллера, Брауна, - аппарат Илизарова, Гудушаура.
И1			
- наблюдать признаки терминальных состояний: предагония, агония, клиническая смерть; - поддерживать проходимость дыхательных путей; - проводить реанимацию одним или двумя спасателями;	- поставить диагноз клинической смерти; - проводить реанимацию по системе АВС(проводить искусственную вентиляцию легких взрослым, детям, младенцам, проводить наружный массаж сердца); - проводить оценку эффективности реанимации; - проводить электрическую стимуляцию сердца при помощи дефибриллятора, уметь работать с дефибриллятором;	- понятия о методах оживления в интенсивной терапии и реанимации; - организация реанимационной службы в Казахстане; - виды и характеристики остановок сердца, клинические признаки смерти, этапы оживления, критерии эффективности реанимационных мероприятий;	- учебники: Ю.А. Нестеренко «Хирургия», Л.И. Колб «Общая хирургия»; муляжи для реанимации и проведения трахеостомии , интубации трахеи; ларингоскопы, воздуховоды, интубационные трубки, зонды, мешок Амбу; дефибриллятор;
И2			
- проводить уход и контроль за функцией органов и систем у больных, находящихся в состоянии комы; - проводить зондовое кормление больных в коме; - проводить профилактику пролежней и застойных пневмонии;	- определить признаки гипер- и гипогликемической, гипоксической и алкогольной комы по клиническим признакам; - проводить ингаляцию кислорода с помощью дыхательной аппаратуры; - проводить форсированный диурез; - готовить наборы инструментов для интубации трахеи, спинномозговой пункции, катетеризации подключичной вены;	- понятие о комах, виды комы, клинические проявления коматозных состояний, дифференциальная диагностика различных видов ком;	- учебники: Ю.А. Нестеренко «Хирургия», Л.И. Колб «Общая хирургия»; истории болезни; результаты лабораторных исследований и инструментальных; ситуационные задачи, тесты, растворы, системы, палаты реанимации и интенсивной терапии; муляжи для ухода;
И3			
- проводить уход за пациентами при отравлениях.	- собрать анамнез , определить по клиническим признакам вид отравления; - проводить промывание желудка с учетом возможной аспирации при регургитации желудочного содержимого в дыхательные пути пациента; - проводить детоксикацию с помощью адсорбентов и антидотов, методом форсированного диуреза.	- виды отравления, пути проникновения ядов в организм; - основные клинические проявления; - оказание первой медицинской помощи при отравлении, лечение с помощью методов детоксикации.	- учебники: Ю.А. Нестеренко «Хирургия», Л.И. Колб «Общая хирургия»; Истории болезни; Результаты лабораторных исследований и инструментальных; Таблицы, стенды, тесты, ситуационные задачи, антидоты, адсорбенты, воздуховоды, зонды, муляжи для проведения манипуляций.

қашықтыққа жүгіру. Б4 оқыту модулі – ұзақ қашықтыққа жүгіру. Б5 оқыту модулі – ядроны итеру. Б6 оқыту модулі – Президенттік сынақ.	
Құзыреттілік аймағы В - Баскетбол В1 оқыту модулі – Шабуылдағы және қорғаныстағы ойын әдісі. В2 оқыту модулі – Шабуылдағы және қорғаныстағы ойын мазмұны.	Оқыту аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: негізгі техникалық ойындардың элементтерін дұрыс және жақсы методикамен орындау керек. Жалпы мақсатқа жету үшін қатысушыларды әрдайым бір-бірімен қарым-қатынас жасауды міндеттеп, ашық және білімді ұжымның ойыншыларға шығармашылық мүмкіндіктер ұсынады, ойын шарттарының, негізгі ойынның жалпы мазмұнына байланысты.
Құзыреттілік аймағы Г - Волейбол Г1 оқыту модулі – Шабуылдағы және қорғаныстағы ойын әдісі. Г2 оқыту модулі – Шабуылдағы және қорғаныстағы ойын мазмұны.	Оқыту аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: арнайы комплекстік тәсілдерді дұрыс және жақсы методикамен орындау керек, волейболшы қажетті эффективті ойындарда қолдану, негізгі тактикалық ойынды дұрыс процестеу.
Құзыреттілік аймағы Д - Қол добы Д1 оқыту модулі – Шабуылдағы және қорғаныстағы ойын әдісі. Д2 оқыту модулі – Шабуылдағы және қорғаныстағы ойын мазмұны.	Оқыту аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: методиканы жақсы орындау керек. Комплексті арнайы тәсілмен гондболшы, қажетті эффектіні ойында қолдану, тактикалық ойынның негізі - жалпы процесс.
Құзыреттілік аймағы Ж - Гимнастика Ж1 оқыту модулі – Сапқа тұрып жасайтын жалпы жаттығулар Ж2 оқыту модулі Мамандандырылған жаттығулар Ж3 оқыту модулі Акробатикалық жаттығулар Ж4 оқыту модулі Спорттық гимнастика	Оқыту аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: дұрыс және жақсы орындап, әртүрлі гимнастикалық жаттығуларды, пайда болған үлкен қозғалысты, ойынға үлкен талаптар қоя отырып, қозғалмалы шартты ойындардың жақсы орындалуына көпшілік қорытындысы әсер етеді. Комплексті өз бетімен құрып және дұрыс орындау: - таңғы гигиеналық гимнастика; - дене тәрбиелік уақыт; - дене тәрбиелік үзіліс; - өндірістік гимнастика.
Құзыреттілік аймағы З - Шаңғы спорты З1 оқыту модулі – шаңғымен сапқа тұрып жасайтын жаттығулардың әдістері З2 оқыту модулі – шаңғымен сырғанау тәсілдері З3 оқыту модулі – шаңғымен сырғанау әдістерінің негіздері	Оқыту аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: ойынды жеңіл түрін білімді тәсілмен орындап және шаңғы тебу қозғалысы, күш арттыру, епті, шыдамды өткірлігін, тәртіпке және батылдылығына, шешімділігіне, тапқырлығына жергілікті бағдар ұстай білу.
Құзыреттілік аймағы И - Жүзу И1 оқыту модулі – суда жүзу білмейтін оқушыларға араналған әртүрлі әдістер негіздері И2 оқыту модулі – суда жүзе білетін оқушыларға арналған әртүрлі әдістер негіздері	Оқыту аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: әр түрлі жүзу ережелерінің әдіс-тәсілдерін дұрыс және жақсы орындай білу керек; адамның жедел температурасының өзгеруіне қарсы ағзаға шынығу әдістерін қолдану, суық тию ауруларына төтеп беру жағдайын жоғарылату, бұлшық еттің барлық тобының гормональды және әр түрлі бұзылыстарды жою.
Құзыреттілік аймағы К- Қазақ ұлтық ойындарының қозғалысы және спорт түрі К1 оқыту модулі – мағынасы әртүрлі бағыттағы ойындар	Оқыту аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: тез және жүйрік ойлау, жағдайға байланысты дұрыс қорытынды жасау, өздігінен шешім қабылдау, денсаулығын нығайтып және организм мүмкіндіктерін қалыптастыру.

Құзыреттілік аймағы Л - Туризм Л1 оқыту модулі– Қозғалыс тәсілдері; Л2 оқыту модулі – Иыққапты жинау және тасымалдау; Л3 оқыту модулі – Спорттық бағдарлау; Л4 оқыту модулі – Орынды таңдау, бивакты құрастыру; Л5 оқыту модулі – Мүмкін болатын кедергілерді жеңе білу; Л6 оқыту модулі – Жарақат алған кезде немесе оқыс жағдайларда алғашқы медициналық көмек көрсету.	Оқыту аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: тұрақты мағыналы қозғалысқа өту , алдынан шыққан тосқауылдан асып түсу, өздігінен талап ету және бастамашылдық іс- әрекет, бостандық және шиеленіс күшін қалыптастыру.
Құзыреттілік аймағы М - Мамандандырылған кәсіптік физикалық дайындық М1 оқыту модулі – күш қуаттың артуына арналған жаттығулар М2 оқыту модулі – шыдамдылықтың артуына арналған жаттығулар	Оқыту аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: қозғалу әрекетін қалыптастыру керек. Физикалық сапасын денсаулығының оңтайлылығы үшін дамыту үшін және жұмысқа қабілеттілігін болашақ мамандығын ескеру керек.

Модульдің спецификациясы

Модульдің аталуы: **Дене тәрбиесі**

Модульдің міндеті: дағды мен білімді меңгеру

- жалпы аралас дене жаттығулары арқылы тәжірбие қозғалысын кеңейту және жаңа жүйелік дене жаттығуларын меңгеру;
- дене жаттығуларының және әртүрлі спорттық жарыстар арқылы білім көлемін кеңейту;
- бұл түрлерді қолдана отырып физикалық және психикалық түрін танып, өздігінен даму;
- жан дүниелік және физикалық әсер;
- олардың дамуына, әдемі мүсін, оптималды физикалық даму және мықты денсаулық;
- тұлғаның өзін- өзі бағалауын қалыптастыру;
- үлкен ұжымда қарым- қатынастың бейімделуі;
- іскерлік, ептілік дағдысын қалыптастыру дене тәрбиесін жас өспірімдерді тәрбиелеуге, келешектегі отбасын нығайтуға, салауатты өмір салтын тұрақтауға қолдану.

Іс әрекет	Ептілік	Білім	Ресурстар
А. Дене тәрбиесінің теориясы: А1. Дене тәрбиесінің теориясының негізі. А2. Спорт - әлем хатшысы Олимпиадалық қозғалыс.	Алған білімді күнделікті өмірде қолдана білу	- дене тәрбиесінің қоғамдағы рөлі; - дене тәрбиесінің биологиялық негіздері; - қозғалу белсенділігінің режимі; - қолданбалы мамандандырылған физикалық дайындықты өзінің келешектегі мамандығына қарай қолдануы; - олимпиадалық ойындардың барысы;	Дәріс әдебиет бағдарлама.

показания к операции; - участие в подготовке проведения операции; -наблюдение за больным во время и после операции; - уход за больным в послеоперационном периоде; - профилактика и лечение осложнений после оператив ного вмешательства.	больного(амбулаторную карту); - собрать набор для первичной хирургической обработки; - подготовить больного к плановым и экстренным операциям; - ухаживать за послеоперационными больными.	плановым и экстренным операциям; - понятие о хирургической операции; - виды хирургических операций; хирургические инстументарии.	инструментальных; фонендоскопы, ситуационные задачи, тесты.
Ж1			
- распознавать открытые повреждения: раны с правильной постановкой диагноза; - оказать первую медицинскую доврачебную помощь;	- собирать анамнез и определять виды ран по клиническим признакам; -определять фазу раневого процесса, перевязывать рану; - проводить обработку и туалет ран; - определять показания и противопоказания к наложению первичного шва после хирургической обработки ран; - снимать швы, промывать дренажные трубки;	- виды и классификация ран; - общие и местные симптомы ран, течение раневого процесса, виды заживления ран; - принципы оказания первичной хирургической обработки ран; - знать принципы лечения гнойных ран;	- учебники: Ю.А. Нестеренко «Хирургия», Л.И. Колб «Общая хирургия»; истории болезни; результаты лабораторных и инструментальных; - плакаты; - стандарты перевязочные материалы; муляжи; - палаты с предварительно подобранными пациентами;
Ж2			
- распознавать открытые повреждения: ожоги, отморожения, электротравмы; - оценить тяжесть состояния пострадавшего и оказать первую медицинскую помощь; - осуществлять уход больных в амбулаторных и в стационарных условиях.	- проводить обработку ожоговой поверхности; - определить степень ожога, учет площади поражения; - проводить обработку поверхности отморожения; - оказать первую медицинскую помощь при электротравме с учетом техники безопасности.	- виды ожогов (термические, химические, лучевые) и степень ожогового процесса; - ожоговая болезнь, периоды, патогенез, первая медицинская помощь, лечение; отморожение, признаки общие и местные, степень отморожения, первая медицинская помощь, лечение; - электротравма, общие и местные признаки, первая медицинская помощь и лечение.	- учебники: Ю.А. Нестеренко «Хирургия», Л.И. Колб «Общая хирургия»; антисептики; перевязочный материал; - муляжи для реанимации; - муляжи для перевязок; таблицы; ситуационные задачи.
31			
- распознавать закрытые травмы с оказанием первой медицинской помощи; - накладывать различные транспортные шины и использовать	- проводить клиническое обследование больных с переломами костей и вывихами суставов; - диагностировать переломы и вывихи на рентгеновских снимках; - проводить иммобилизацию транспортными шинами и	- должны знать классификацию переломов и вывихов, клинические проявления переломов и вывихов, репозицию и фиксацию переломов; - осложнение переломов и вывихов;	- учебники: Ю.А. Нестеренко «Хирургия», Л.И. Колб «Общая хирургия»; носилки; - плакаты, муляжи, тесты - шины Крамера, Дитерихса, Эсмарха, Еланского, пневматические

	прижатием сосуда, давящей повязкой.	для остановки кровотечения, правила наложения жгута; - оказывать первую медицинскую помощь.	сосудистые зажимы; рисунки, муляжи, ситуационные задачи.
Г1			
- участвовать в проведении местной анестезии (терминальной, инфильтрационной, регионарной, спинномозговой, перидуральной); - наблюдать за течением ингаляционного и неингаляционного наркоза; - следить за состоянием больного во время операции и в раннем послеоперационном периоде.	- готовить оснащение для проведения местной анестезии и блокад; - выписывать рецепты на местные анестетики; - присутствовать при проведении местной анестезии; - осуществлять обработку воздуховодной , интубационной трубки, ларингоскопа.	- понятие о боли и обезболивании; - виды местного обезболивания; - показания и противопоказания к местной анестезии; - виды местных анестетиков; - осложнения во время и после проведения анестезии; - виды общего обезболивания; - виды ингаляционных и неингаляционных анестетиков; - клиническое течение наркоза и осложнение.	Учебники: Ю.А. Нестеренко «Хирургия», Л.И. Колб «Общая хирургия»; Истории болезни; Результаты лабораторных исследований и инструментальных; плакаты; стандарты анестетики, шприцы, рисунки, муляжи для проведения блокад, ситуационные задачи.
Д1			
- определение групповой принадлежности крови и проведение проб на совместимость; - подготовка больного к переливанию; - наблюдение за больными во время и после гемотрансфузии.	- готовить оснащение для определения групп крови с помощью стандартных сывороток, резус-фактора экспресс-методом; - уметь определять группу крови и резус-фактор; - проводить пробы на групповую совместимость и резус-фактор, индивидуальную, биологическую пробу; - определять показания и противопоказания к переливанию препаратов крови и кровезаменителей определять их пригодность для переливания; - проводить забор крови из вены; - осуществлять уход и наблюдение за пациентом после гемотрансфузии.	- история переливания крови; - понятие о группах крови и резус-факторе; - серологическая характеристика групп крови, методики определения групп крови, методики проведения проб на совместимость по системе АВО, резус-фактору и биологическую пробу; - донорство; - показания и противопоказания для переливания крови; - виды и методы переливания крови; - признаки пригодности и правила хранения крови.	- учебники: Ю.А. Нестеренко «Хирургия», Л.И. Колб «Общая хирургия»; истории болезни; результаты лабораторных и инструментальных исследований; - таблицы, рисунки, муляжи, стандартные геммаглютинирующие сыворотки, флаконы с кровью, предметные стекла, чашки Петри, центрифуга пипетки и т.д.
Е1			
- обследование хирургического больного; - определять вид операции (экстренная, плановая, срочная), показания и противо-	- уметь обследовать хирургического больного; - собрать анамнез, провести осмотр, перкуссию, пальпацию, аускультацию; - заполнять историю хирургического	- методика обследования хирургического больного; - подготовка больных к диагностическим процедурам; - подготовка больного к	- учебники: Ю.А. Нестеренко «Хирургия», Л.И. Колб «Общая хирургия»; Истории болезни; Результаты лабораторных исследований и

Б. Жеңіл атлетика орындауы керек: Б1 - орынында тұрып ұзындыққа секіру: Ұзындыққа жүгіріп барып секіру Жүгіріп келіп биіктікке секіру. Б2 - қысқа қашықтыққа жүгіру. Б3 - орта қашықтыққа жүгіру. Б4 - ұзақ қашықтыққа жүгіру. Б5 -ядроны серпу. Б6 - Президенттік тест.	Тәсілдерді дұрыс жасай білу керек: - орынында тұрып ұзындыққа секіруді; - ұзындыққа жүгіріп келіп секіруді; - жүгіріп келіп биіктікке секіруді; - орта ара қашықтыққа жүгіру; - ұзақ қашықтыққа жүгіру; - ядроны серпу, итеру; - президенттік тест.	Тәсілдерді орындай алу тиіс: - серпу, ұшу фазасы (кезең); - жерге қону; - жүгіріп кету, итерілу, ұшу фазасын, жерге қону; - аласа сөре; - сөреден шығу, жүгіру бойынша ара қашықтық мәреге жету; - аласа сөре, сөреден шығу,сөре жүгірісі; - ара қашықтық бойынша жүгіру; - бұрылыста мәреге жету; - биік сөре, сөреден шығу, сөре жүгірісі, ара қашықтық бойынша жүгіру, бұрылыстағы жүгіру, мәреге жету; - ядроны ұстау, секектеуге дайындық, , мәреге шығу; - тұрған орнында ұзындыққа секіру; - кросс 100м – жүгіру; Ұ – тартылу, қ – бүгіліс; - шаңғымен жүгіру; - мылтықпен ату, жүзу.	Секунд санағыш ядро төсеніш ұзындықты өлшейтін жіп (рулетка).
В. Баскетбол В1-ойын тәсілдерін шабуылдауда қолдану; - қорғаныс тәсілдерін ойында қолдану; В2- ойын тәсілдерін шабуылдауда қолдану.	Тәсілдерді дұрыс орындай білу: - шабуылдауда; - қорғаныста; - қорғаныс амал-тәсілдерді дұрыс орындай білу; - жеке, топтық шабуылдардын іс қимыл; - қорғаныстағы жеке, топты қозғалыстар.	Тәсілдерді орындау тәсіліне жетілдіру: - орын ауыстыру (жүгіру, тоқтау, бұрылу және секіру); - допқа ие болу (ұстау, беру, лақтыру, допты алып жүгіру, өрнекті қимылдау); - ойыншылардың орын ауыстыруы (дұрыс жүру, жүгіру, тоқтау, секіру); - допқа ие болу (қағып алып кету, іліп әкету, допты қағып жіберу, тосқауыл қою); - амал- тәсілдерді меңгеру; - ойыншылар дың бірегей қимылымен тосқауыл қою, қарапайым айла шарғылар; - ойыншылардың бірегей іс қимылы, жеке және топтық қорғанысын аймағы, ойын тәртібі.	Баскетбол добы ысқырық секунд санағыш.
Г. Волейбол орындау: Г1- шабуылдау тәсілдерді; - қорғаныс тәсілдерін; Г2- шабуыл тәсілдерді; - қорғаныс тәсілдерді.	Тәсілдерді дұрыс қолдана білу - шабуылда; - қорғаныста; - амал- тәсілдерді дұрыс орындай білу; - жеке және топтық шабуылдардың іс қимылы;	Тәсілді орындау тәсілін игеру: - орын ауыстыру (жүру, жүгіру, секіру, қорғану, тұрыс); - допқа ие болу (беру, тастау, шабуылдық соққы); - орын ауыстыру (дұрыс тұру, жүгіру, қорғану, секіру); - допқа ие болу (тәсілдері мен тосқаулдары); - амал- тәсілдерді игеру; - ойыншылардың допсыз іс әрекеті алаң ішінде орын ауыстыру, орын тандау; - допты шабуылдаушының соққысына дұрыс беру, соққы беру кезінде қарсыластардың іс әрекетін алдын ала біліп алу, болжау, допты ойыға қосу, екінші допты беру және шабуыл соққылары; - ойыншылардың бірегей іс қимылдары, ойыншылардың алаңда өз орындарында дұрыс тұру, доптың қимыл жүрісі;	

	- қорғаныстағы жеке және топтық іс қимылдар.	- қорғаушылар дың ойын кезіндегі бірегей іс қимылдары; - тосқауыл қоюшылардың және қорғаушылар дың бірегей іс қимылы, орын тандауы, ойын ережелері.	
Д. Қол добы орындау: Д1- шабуылдағы әдіс, амал. - қорғаныстағы әдіс Д2- шабуылдағы тәсіл, әдіс - қорғанудағы тәсіл, әдісі.	Тәсілдерді дұрыс қолдана білу; - шабуылда; - қорғаныста; Тәсілдерді дұрыс қолдана білу; - жеке және топтық шабуылдардың іс қимылы Қорғаныстағы жеке және топтық іс қимылдар.	Тәсілді орындау техникасына ие болу: - қозғалыста, ұстау, беру, допты еденге ұрып жүру, қақпаға допты ұру; - дұрыс тұру, қозғалу, допты қағып әкету, тосқауыл қою; - амал- тәсілдерді игеру: - ойыншылардың іс әрекеті, тосқауыл қою, допты лақтырудың әр түрлі тәсілдері, ойынның айла шарғылары; - ойыншылардың бірегей іс қимылдары, аймақтық қорғаныс, қақпаның алдындағы ойын ойын тәртібі ережелері.	Гандбол добы, ысқырық, секунд өлшеу, қақпа.
Ж. Гимнастика Ж1 - саптық және жалпы дамыту жаттығуларын Ж2 -қолданбалы жаттығуларды өрмелеу жаттығуларын: денені тепе тең ұстау жаттығулары Ж3 - тоңқалаң асу, топталу, домалау жаттығулары Ж4 - спорттық гимнастика. Гимнастикалық жаттығулар. - ырғақты гимнастика кешенін - атлетикалық гимнастика кешенін.	Тәсілдерді дұрыс орындай білу: - саптық және жалпы дамыту жаттығуларын - өрмелеу жаттығулары - тепе тендік жаттығулар - тоңқалаң асу, топталу, домалау, дұрыс тұру - гимнастикалық жабдықтардағы жаттығулар - гимнастикалық аттан секіру - гимнастикалық бөрене үстіндегі жаттығулар Қоссырықтағы жаттығулар (брусья) Белтемірде жасайтын жаттығулар Ырғақты гимнастика Атлетикалық гимнастика.	Орындау тәсілін білу - сапқа тұру тәсілдері, қозғалу, ауысу, орын ауыстыру, қосылу, ажырау, ашылу; - жаттығулар құрастыру принципі; - әр түрлі асылу,салбырау, асып түсу, өрлеу; - орында тұрып аяққа тіреліп жасайтын жаттығулар, әр түрлі тіреулер қозғалыстағы жаттығулар; - иілу, жүзу, тұрып, отырып, арқаға жатып; - тоңқалаң асу (артқа, алдыға, оң, сол жаққа осы жаттығуды секірумен ойнаумен қосып жасау; - алдыға, артқа, тоғқалаң асу; - баспен жүзу, тұру, қолға тіреліп тұру, жауырынға тіреліп тұру екпінмен; - жүгіріп кету,ыршып түсу, секіріп жерге түсу; Жылжыту,секірукіру, бұрылу, серпілу, акробатикалық жаттығулар, секіріп түсу - жай және әр түрлі салбырау,асылу, аяққа тірелу, санға тірелу, аяқты бүгіп асылу, әр түрлі тербетілу жаттығулары; - тепетең және күшпен жасайтын жаттығулар; - орын ауыстыру, жасайтын жаттығулар; - құлаштау, сілтеу, бүгілген аяқпен асылу, салбырап тұрып, аударыла көтерілу, кілемде секіріп өту, бұрыла тірелу, секіріп түсу; - би элементтері, жалпы дамыту жаттығулары жүгіру, секіру, созылуға арналған жаттығулар; - арнаулы жабдықтармен жаттығулар (батпан балтемір,ауыр доптар, кіртасы) құралсыз жаттығулар, жаттығу.	Гимнастикалық бөрене, қассырық, белтемір гимнастикалық қабырға, батпан, кір тасы, бағана, ауыр топтар, жаттығу жабдықтары.

Спецификация модуля

Наименование модуля: **Общая хирургия, анестезиология и реанимация**

Задача модуля: Владеть навыками предупреждения хирургической инфекции, оказания неотложной помощи, ухода за послеоперационными и травматологическими больными.

Действие	Умения	Знания	Ресурсы
А1			
- проводить предстерилизационную обработку и стерилизацию инструментов и перевязочного материала, проводить уборку операционной и перевязочной; - проводить обработку рук хирургическим способом; - знать основные антисептические вещества.	- проводить генеральные уборки в перевязочных кабинетах в операционных блоках; - проводить поэтапно предстерилизационную обработку инструментов; - готовить перевязочный материал для укладки в бикс; - принимать участие в стерилизации хирургических инструментов в сухожаровом шкафу; - хирургическая обработка рук перед операцией; - облачаться в стерильный халат, перчатки, маску; - обрабатывать операционное поле.	- история развития хирургии; - понятие о хирургии и хирургических болезнях; - устройство хирургического стационара; - организация хирургической помощи в Казахстане; - основные принципы асептики; - приказы направленные на профилактику внутрибольничной инфекции, ВИЧ-инфекции и гепатита; - понятие об антисептике, виды антисептики; - пути проникновения инфекции, виды инфекции.	- учебники: Ю.А. Нестеренко «Хирургия», Л.И. Колб «Общая хирургия»; Колб; плакаты, графструктуры, ситуационные задачи, оборудование и оснащение хирургического отделения и отделения интенсивной терапии стационара; дез. растворы; инструментарии; сухожаровой шкаф; бикс; перевязочный материал.
Б1			
- накладывать повязки на различные участки тела; - накладывать повязки на голову; - накладывать повязки на грудную клетку, промежность и конечности.	- накладывать: - повязку «чепец»,-шапку «Гиппократа»; - повязку на глаз, на оба глаза; - повязку «уздечка»; - накладывать повязки на кисть и стопу; - «черепашью» повязку на локтевой сустав; - колосовидную повязку на плечевой и тазобедренный сустав; - повязку «Дезо».	- понятие о десмургии и правилах наложения мягких и твердых повязок; - должен знать классификацию повязок по назначению и способу закрепления.	- учебники: Ю.А. Нестеренко «Хирургия», Л.И. Колб «Общая хирургия»; стандарты перевязочные материалы; бинты, косынки, лейкопластырь, ножницы, гипс, клеол.
В1			
- проводить диагностику кровотечений, величину кровопотери; - распознавать симптомы острой кровопотери; - проводить временную остановку кровотечения.	- оценить общее состояние больного; - определять шоковый индекс, кровопотерю; - измерить пульс, артериальное давление; - наложить жгут, тугую повязку, тампонаду, зажим; - останавливать кровотечение путем максимального сгибания конечности, пальцевым;	- должны знать объективные симптомы кровопотери, способы определения кровопотери, классифика цию кровотечений, способы временной и окончательной остановки кровотечения, гемостатические препараты;	- учебники: Ю.А. Нестеренко «Хирургия», Л.И. Колб «Общая хирургия»; истории болезни; результаты лабораторных исследований и инструментальных; плакаты; стандарты перевязочные материалы; жгуты;

	- изготавливать гипсовые бинты, лангеты ,накладывать гипсовые повязки, определять качество гипса; - составлять наборы инструментов для скелетного вытяжения и остеосинтеза;
Область компетенции И - сердечно-легочная реанимация	После окончания обучения обучающийся будет:
Модуль обучения И1	- проводить реанимацию по системе АВС(проводить искусственную вентиляцию легких взрослым, детям, младенцам, проводить непрямой массаж сердца); - проводить оценку эффективности реанимации; - проводить реанимацию одним или двумя спасателями;
Модуль обучения И2	- ставить диагноз гипер- и гипогликемической комы гипоксической и алкогольной комы по клиническим признакам; - проводить ингаляцию кислорода с помощью дыхательной аппаратуры; - готовить набор инструментов для интубации трахеи, спинномозговой пункции, катетеризации подключичной вены; - проводить уход и контроль за функцией органов и систем у больных, находящихся в состоянии комы; - осуществлять уход за больными;
Модуль обучения И3	- собрать анамнез, определить по клиническим признакам вид отравления; - проводить промывание желудка с учетом возможной аспирации при регургитации желудочного содержимого в дыхательные пути пациента; - проводить детоксикацию с помощью адсорбентов и антидотов, методом форсированного диуреза; - осуществлять уход за пациентами при отравлениях.
Область компетенции К – гнойно-воспалительные заболевания	После окончания обучения обучающийся будет:
Модуль обучения К1	- проводить обследование больных и определять признаки острых гнойных заболеваний мягких тканей; - определять клинические проявления сепсиса и остеомиелита; - знать принципы лечения гнойных заболеваний и осуществить их.
Модуль обучения К2	- исследовать больного с анаэробной инфекцией, ставить диагноз; - проводить уборку и дезинфекцию палат с учетом анаэробной инфекции; - по клиническим симптомам диагностировать хирургическое паразитарное заболевание; - осуществлять уход за больными с хирургическими паразитарными заболеваниями;
Область компетенции Л - омертвения	После окончания обучения обучающийся будет:
Модуль обучения Л1	- распознать виды некроза; - оказывать первую доврачебную помощь больным с острым нарушением кровообращения;
Область компетенции М - новообразования	После окончания обучения обучающийся будет:
Модуль обучения М1	- проводить исследования больных и диагностировать опухолевидные образования; - будет дифференцировать доброкачественные новообразования от злокачественных; - определять клиническую стадию онкозаболевания и направлять на диспансерное лечение.

З. Шаңғы спорты Орындау: З. 1 -Саптық жаттығулар шаңғыны қолға ұстап тұрып және шаңғыны аяқа байлап тұрып жасалатын бұрылу әдістері. /орнында/. З. 2 - Шаңғымен сырғанау тәсілдері; З. 3 - Шаңғымен жоғарыға көтерілу; 3.4 - Шаңғымен төмен сырғанау; 3.5 - Шаңғымен кедергіден өту; И. Жузу Орындау: И. 1 Жүзудің әр түрлі тәсілдері /жүзу білмейтіндер үшін/. - Жағадағы дайындық жаттығу - Судағы үйрету дайындық жаттығулары.		Орындау әдістерін білу: - сапқа тұру, сапты қайта құру; - бір орында бұрылу ережелері /солға, оңға, шұғыл/; - ауыспалы кезек екі адыммен, адымсыз, бір адымдап, төрт адымды алма- кезек жүріс, шаршылай жүріс, - сырғанап жүгіру әдісі, шыршалай, сатылай, адымдап жартылай шыршалай жүріс; - шаңғымен тұрыс; негізгі тұрыс, жоғарғы тұрыс, төменгі тұрыс; - бұрылу әдісі; - қапталдай бұрылу, таянып бұрылу, доға жасап бұрылу; - өрмелеу арқылы, адымдап аттап өту. Орындау әдістерін білу; - жүзу тәсілін көрсету; - дайындық жаттығулары; - су ішінде жүру және жүгіру, басыңды суға салып деміңді іште ұстау, су ішінде дем шығару, су ішінде көзді ашу, ауаны ішке алып су ішінен арқамен су бетіне шығу, су бетінде беудемен және арқамен сырғанау.	Шаңғы, шаңғының таяғы, секунд санағыш Секунд санағыш, ысқырық, құтқарғыш шеңбер, және жилет арнайы аяқ киім, бас киім, жеке гигиеналық құралдар.
И.2 Суда жүзу білетіндер үшін жүзудің әр түрлі тәсілдері.	- суда жүзу білетіндер үшін: - кеудедегі Кроль жүзу әдісі; - арқамен Кроль әдісі; - брасс әдісі.	- қолды, аяқты, демді біріктіре келістіре жүзу; - аяқ- қолдың қыймылы бірге және симметриялы орындалады; - ойын әдісін меңгеру; - ойын ережесі.	
К Қазақ ұлттық ойындары және спорт түрлері. К1 Әр түрлі бағыттағы ойындарды орындау; Л. Саяхат Л1- қозғалу ережесі Л2- иық қапты жинақтап тасымалдау;	- техникалық әдістерді дұрыс орындау; - мамандандырылған, қосымша және дамытатын ойындар; - техникалық әдістерін дұрыс орындай білу; - қозғалу әдісі және қауіпсіздік ережесі; - иық қапты жинақтап тасымалдау;	Саяхат туралы теориялық білім алу; - саяхат түрлері; жеке және көпшілік саяхаттық құрал-жабдықтар; - жолға азық таңдай білу; - жоспар бекіту; - кесте құру және жол бағытын меңгеру; - жеке гигиена; - саяхатқа арналған киім кешек; - табиғатты қорғау; - бағыт парағын толтырып отыру.	Секунд санағыш, ысқырық, құрал-жабдықтар. Дәрігерлік қорапша, компас, карта, жеке құрал-жабдықтар, жолға азық,

Л3 - спорттық бағдарға байланысты орын таңдау; Л - 4 кездейсоқ кедергілерге дайын болу; Л5 - табиғи кедергілерден өту; Л6 - саяхатта болған кезде алған жарақаттарға алғашқы медициналық көмек көрсету.	- орын таңдау, топқа бөліну; - кедергілерге дайын болу; - алғашқы дәрігерлік көмек көрсету.		ысқырық, секунд санағыш.
М. Мамандандырылған физикалық дайындық. Орындау: М1 – Күш қуаттың артуына арналған жаттығулар. М2 – Шыдамдылықтың артуына арналған жаттығулар. М3 – Икемділіктің артуына арналған жаттығулар. М4 – Жылдамдықтың артуына арналған жаттығулар. М5 – Икемділіктің артуына арналған жаттығулар.	Жаттығу жиынтығын құрастыру және таңдай білу. - күш қуаттың артуына; - шыдамдылықтың артуына; - ептіліктің артуына; - жылдамдықтың артуына; - икемділіктің артуына.	- күш қуаттың артуына; - шыдамдылықтың артуына; - ептіліктің артуына; - жылдамдықтың артуына; - икемділіктің артуына.	Секундомер, ысқырық, тренажерлар, батпандар, бағаналар, кір тастары, доптар, секіртпелер, гимнастикалық таяқтар, төсеніштер, отырғыштар волейбол, баскетбол, футбол доптары.

5 Құзыреттілік профилі - Валеология

Құзыреттілік профилі - валеология.	Оқуды бітірген соң білім алушы халық денсаулығын қорғаудың қазіргі жүйесінің профилактикалық бағыты туралы білімді және салауатты өмір салтын қалыптастыру дағдыларын меңгереді
Құзыреттілік саласы А - «Денсаулық», «Салауатты өмір салты». Денсаулық жағдайын бағалау.	Оқуды бітірген соң білім алушы денсаулыққа деген қажеттілікті қалыптастыру дағдыларын және денсаулық жағдайын бағалау іскерлігін меңгереді.
Оқыту модулі А 1	- дені сау болу «үлгісі» идеалын қалыптастыруға жәрдемдесу; - СӨС насихаттау дағдыларын қалыптастыру; - денсаулық деңгейін «экспресс-бағалау», «денсаулық профилін» жүргізу; - әңгімелесу, сұрау, тексеру дағдыларын меңгеру; -биологиялық жасыш анықтау;
Құзыреттілік саласы Б - Денсаулықтың нашарлауына әсер ететін факторлар: шылым шегу, маскүнемдік, нашақорлық, стресс, шиеленіс ситуациялары.	Оқуды бітірген соң білім алушы психоактив заттектерді пайдаланудан бас тарту дағдыларын, зиянды әрекеттермен алдын алу жұмыстарын жүргізу іскерліктерін; стресстік ситуациядан шығудың «конструктивтік» жолдары дағдыларын қалыптастыруды меңгеретін болады;
Оқыту модулі Б 1	- психоактив заттектердің жіктемесін білу: табак, алкоголь, наркотиктер; - психоактив заттектерді пайдалану белгілерін тану; - қауіп топтарын анықтау; -наркотикке қарсы, шылым шегуге қарсы,

	инструментов и перевязочного материала; - знать основные антисептические средства и их применение; - проводить обработку рук хирургическим способом, облачаться в стерильный халат и перчатки;
Область компетенции Б - десмургия	После окончания обучения обучающийся будет:
Модуль обучения Б1	- накладывать повязки на голову: «чепец», шапку «Гиппократа»,повязку на глаз, на оба глаза, повязку «уздечка», повязку на затылочную область; - накладывать повязки на грудную клетку, промежность и конечности;
Область компетенции В - кровотечения	После окончания обучения обучающийся будет:
Модуль обучения В1	- знать симптомы острой кровопотери, проводить временную и окончательную остановку кровотечения.
Область компетенции Г - обезболивание	После окончания обучения обучающийся будет:
Модуль обучения Г1	- готовить оснащение и выписывать рецепты на местные анестетики для проведения местной анестезии; - готовить оснащение для внутривенной анестезии и столика анестезиолога; - наблюдать за течением ингаляционного и неингаляционного наркоза; - осуществлять обработку воздуховодной, интубационной трубки, ларингоскопа.
Область компетенции Д - группы крови и резус-фактор	После окончания обучения обучающийся будет:
Модуль обучения Д1	- уметь определять группу крови и резус-фактор; - определять показания и противопоказания к переливанию препаратов крови и кровезаменителей; - определять их пригодность для переливания; - производить монтаж и заполнение системы для переливания крови;
Область компетенции Е - предоперационный и послеоперационный период	После окончания обучения обучающийся будет:
Модуль обучения Е1	- готовить больного к плановым и экстренным операциям; - осуществлять наблюдение за больными во время и после операции; - определять послеоперационные осложнения и осуществлять послеоперационный уход за больными; - знать хирургические инструменты по видам и по назначениям;
Область компетенции Ж - открытые травмы	После окончания обучения обучающийся будет:
Модуль обучения Ж1	- определять признаки ран; - оказывать первую медицинскую доврачебную помощь; - принципы лечения ран; - определить степень ожога; - определить признаки ожоговой болезни; - оказать первую медицинскую помощь; - определить степень отморожения; - оказать первую медицинскую помощь при электротравме с учетом техники безопасности;
Область компетенции З - закрытые повреждения	После окончания обучения обучающийся будет:
Модуль обучения З1	- будет определять признаки перелома костей и вывиха суставов; - проводить иммобилизацию и транспортировку пострадавших при переломах и вывихах транспортными шинами и подручными средствами;

	исследования (кровь, мочу, кал, рвотные массы); - назначить лечение и уход; - оказать первичную неотложную помощь больным с синдромами инфекционно-токсического шока, острой дыхательной недостаточности; - составить план карантийнных мероприятий в очаге по действующей инструкции; - организовать и провести противоэпидемические мероприятия в очаге; - выявить больных, подать экстренные извещение в СЭС об инфекции и провести санацию бактерионосителей; - провести санитарно-просветительную работу.	врачебной помощи при осложнениях (нейротоксикозе.); - документирование всех этапов фельдшерской работы; - принципы изоляции больных, особенности работы медперсонала в очаге; - проведение санитарно-просветительной работы с больными и среди населения; - международные программы по профилактике и ликвидации ВИЧ-инфекции.	- электронные материалы УМК, - стандарты, - таблицы, - предметы ухода.
Д1			
- изучить инфекции наружных покровов: сибирская язва, столбняк, бешенство, рожа.	- провести опрос: собрать анамнез жизни и эпидемиологический анамнез болезни; - выявить важнейшие симптомы болезни; - произвести забор материала от больного для лабораторного исследования (кровь, мочу, кал, рвотные массы); - обосновать диагноз; - назначить лечение и уход; - провести введение противостолбнячной сыворотки и анатоксина; - провести введение антирабической вакцины; - проводить хирургическую обработку раневой поверхности; - проводить профилактические мероприятия в очаге.	- знать этиологию, эпидемиологию, клинику, диагностику, дифдиагностику, лечение, профилатику инфекции наружных покровов; - режим, диета, уход за пациентом, профилактика осложнений; - объем доврачебной помощи при осложнениях; - объем работы в очаге инфекции; - оказание доврачебной помощи; - документирование всех этапов фельдшерской работы; - проведение санитарно-просветительной работы с больными и среди населения; - осложнения и особенности ухода за больными.	- учебники - лекции - опорные конспекты - ситуационные задачи - аудиокассеты - видеокассеты - электронные материалы УМК - стандарты - таблицы - предметы ухода.

32 Профиль компетенции – Общая хирургия, анестезиология и реанимация

Профиль компетенции – общая хирургия, анестезиология и реанимация	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками: - профилактики хирургической инфекции; - оказания первой медицинской помощи и ухода за больными в хирургии.
Область компетенции А – профилактика хирургической инфекции.	После окончания обучения обучающийся будет:
Модуль обучения А1	- владеть навыками предупреждения хирургической инфекции; - знать основные принципы асептики, методы стерилизации, проводить предстерилизационную обработку инструментов, стерилизацию

	алкогольге қарсы дағдыларды меңгеру; -жеке мазасыздықты, психоэмоциональдық күш түсуді тану; -шиеленіс ситуациясын жою; - «өзін-өзі реттеу және аутогендік жаттығу» әдістерін меңгеру
Құзыреттілік саласы В - Денсаулықты нығайтуға жәрдемдесетін факторлар: қозғалыс, шынығу, тиімді тамақтану, махаббат, неке, отбасы.	Оқуды бітірген соң білім алушы физикалық жаттығу, шынықтырушы шаралар, қауіпсіз жыныстық қатынас және дұрыс тамақтану дағдыларын меңгереді.
Оқыту модулі В 1	- бастаушыларға денешынықтырумен айналысуға ұсынымдар беру; - дені сау адамдарға таңғы жаттығу кешенін құру; -шынықтыратын шараларды таңдау жөнінде ұсынымдар беру; -режим және тамақтану мәдениеті жөнінде әңгіме жүргізу дағдыларын меңгеру; -жыныстық жолмен берілетін инфекциялардың, АИТВ-инфекциялардың алдын алу жөніиде әңгімелесу; -отбасыны жоспарлау туралы ұсынымдар беру.
Құзыреттілік саласы Г Сауықтырудың альтернативтік әдістері. Белсенді ұзақ өмір сүру.	Оқуды бітірген соң білім алушы денсаулықты нығайту және организмді жетілдіру үшін организмнің өз резервтерін мобилизациялау бойынша дағдыларды білетін болады.
Оқыту модулі Г 1	-сауықтырудың дәстүрлі емес әдістерінің әралуандығы туралы әңгімелесе алады; -биологиялық белсенді нүктелерге өзі массаж жасау дағдыларын меңгереді; -фитопрофилактика жөнінде ұсынымдар береді; -тестінің көмегімен өз өмірінің ұзақтығын анықтайды.

Модульдің спецификациясы

Модульдің аталуы: **Валеология**

Модульдің міндеті: халық денсаулығын қорғаудың қазіргі жүйесінің профилактикалық бағытының білімін және салауатты өмір салтын қалыптастыру дағдыларын меңгеру

Іс-әрекет	Ептілік	Білім	Ресурстар
Оқыту модулі А1			
- денсаулық туралы қажеттілікті қалыптастыру; денсаулық жағдайын бағалау.	- СӨС насихаттау дағдыларын алыптастыру; - пікірталастарға қатысу іскерліктерін қалыптастыру; - денсаулық деңгейін «экспресс- бағалау», «денсаулық профилін» жүргізу; - әңгімелесу, сұрау, тексеру дағдыларын меңгеру; - биологиялық жасын анықтау.	- «Денсаулық», «Салауатты өмір салты (СӨС)», «Қоғамдық денсаулық» ұғымдарының анықтамасын білу; - денсаулық қаупі факторларын білу; - сөс насихаттаудың белсенді формаларын білу.	- Х.К.Сатпаева «Валеология -денсаулық туралы ғылым»; - Тестілер.
Оқыту модулі Б1			
- шылымның, алкогольдің, наркотиктердің, стресс пен шиеленіс ситуацияларыны ң зиянділығы туралы түсінігі болу.	- психоактив заттектерді пайдалану белгілерін тану; - қауіп тобын анықтау; - наркотикке қарсы насихаттау, шылым шегуге және алкогольге қарсы дағдыларды меңгеру;	- психоактив заттектердің жіктемесін білу: табак, алкоголь, наркотиктер; - табак, алкоголь, наркотиктерді пайдаланудың медициналық және әлеуметтік салда	- Х.К.Сатпаева «Валеология - денсаулық туралы ғылым»; - тестілер; - жаттығулар; - Рөлдік ойындар; - тренингілер.

	- жеке мазасыздықты, психоэмоциональды қ күш түсуді тану; - шиеленіс ситуациясын шешу; - «өзін- өзі реттеу және аутогендік жаттығу» әдістерін меңгеру.	рын білу; психоактив заттектерді пайдалану-дан бас тарту тәсілдерін білу; - «Психикалық денсаулық», «Стресс» ұғымдарының анықтамасын білу; - стресс кезінде алғашқы көмек көрсету білімін игеру.	
Оқыту модулі В1			
- денсаулықты сақтауға және нығайтуға жәрдемдесетін фактор-лар туралы түсінігі болу.	- бастаушыларға денешынықтырумен айналысуға ұсынымдар беру; - дені сау адамдарға таңғы жаттығу кешенін құру; шынықтыратын шараларды таңдау жөнінде ұсынымдар беру; режим және тамақтану мәдениеті жөнінде әңгіме жүргізу дағдыларын меңгеру; - жыныстық жол-мен берілетін инфекциялардың, АИТВ- инфекциялардың алдын алу жөнінде әңгімелесу; - отбасыны жоспарлау туралы ұсыныдар беру	- денсаулықты қамтамасыз ету үшін физикалық белсенділіктің, шынықтырудың рөлі туралы білімді меңгеру; - тиімді тамақтану, репродуктивті денсаулық анықтамасын білу; - ИППП, АИТВ-инфекцияның алдын алу жөнінде білімді игеру; - отбасыны және репродуктивтік денсаулықты қорғау қызметі әдістерін білу.	- Х.К.Сатпаева «Ва-леология - денсаулық туралы ғылым»; - тестілер; - жаттығулар; - Рөлдік ойындар; - тренингілер.
Оқыту модулі Г1			
- сауықтырудың альтер-натив әдістері туралы түсінігі болу.	- сауықтырудың дәстүрлі емес әдістерінің әралуандығы тура-лы әңгімелесе алады; биологиялық белсенді нүктелерге өзі массаж жасау дағдыларын меңгереді; - фитопрофилактика жөнінде ұхынымдар береді; - тестінің көмегімен өз өмірінің ұзақтығын анықтайды.	- сауықтырудың дәстүрлі емес әдістері туралы түсінігі болу; - сауықтырудың кең таралған әдістерінің түрлері мен сипаттама-сын білу (массаж, ши-атцу, рефлексопрофила ктика, ауриколотерапия, Су джок); - «геронтология», «гериатрия» ұғымын білу.	- Х.К.Сатпаева «Ва-леология - денсаулық туралы ғылым»; - тестілер; - жаттығулар; - Рөлдік ойындар; - тренингілер.

6 Құзыреттілік профилі - Мәдениеттану

Кәсіби құзырлық - Мәдениеттану.	Оқуды аяқтағаннан кейін оқушы мәдениет саласы туралы білімді меңгеруі және кәсіби іскерлік үрдісінде оларды қолдана білуі керек.
Құзыреттілік аймағы – А Мәдениет теориясы.	Оқуды аяқтағаннан кейін оқушы мәдениет теориясы туралы білуі қажет.

Б1			
- знать кишечные ин-фекции: брюшной тиф,паратифа А и Б, эшерихиозы, сальмонеллёзы, ботулизм, пищевые токси-коинфекции, шигеллез, амебиаз, холера, иерсиниоз, бруцеллез, лептоспироз, вирусные гепатиты, вирусные диареи.	- провести опрос: собрать анамнез жизни и эпидемиологический анамнез болезни; - выявить важнейшие симптомы болезни; - произвести забор материала от больного для лабораторного исследования (кровь, мочу, кал, рвотные массы); - оказать первую неотложную помощь; - владеть навыками ухода за больными; - организовать и провести противоэпидемические мероприятия в очаге; - выявить больных, подать экстренное извещение в СЭС об инфекции и провести санацию бактерионосителей; - провести санитарно-просветительную работу.	- знать этиологию, эпидемио-логию, клинику, диагностику, дифдиагностику, лечение, профилактику кишечных инфекций; - режим, диета, уход за паци-ентом, профилактика ослож-нений; - объем доврачебной помощи при осложнениях; - объем работы в очаге инфек-ции; - документирование всех этапов фельдшерской работы; - проведение санитарно-просветительной работы с больными и среди населения.	- учебники - лекции - опорные конспекты - ситуационные задачи - аудиокассеты - видеокассеты - электронные материалы УМК - стандарты - таблицы - предметы ухода.
В1			
- изучить воздушно-капельные инфекции и особенности те-чения детских ка-пельных инфекций у взрослых: острые респиратор-ные инфекции (грипп, парагрипп, аденови-русная инфекция), менингококковая инфекция, инфекци-онный мононуклеоз, натуральная оспа; -детские капельные инфекции: корь, краснуха, скарлатина, ветреная оспа, эпиде-мический паротит.	- провести опрос: собрать анамнез жизни и эпидемиологический анамнез болезни; - выявить важнейшие симптомы болезни; - произвести забор материала от больного для лабораторного исследования (кровь, мочу, кал, рвотные массы); - оказать первую неотложную помощь; - владеть навыками ухода за больными; - организовать и провести противоэпидемические мероприятия в очаге; - выявить больных, подать экстренное извещение в СЭС об инфекции и провести санацию бактерионосителей; - провести санитарно-просветительную работу.	- знать этиологию, эпидемио-логию, клинику, диагностику, дифдиагностику, лечение, профилактику воздушно-капельных инфекций и дет-ских капельных инфекций; - режим, диета, уход за паци-ентом, профилактика ослож-нений, - документирование всех этапов фельдшерской работы; - проведение санитарно-просветительной работы с больными и среди населения; - особенности течения и при-чины роста детских инфекци-онных заболеваний у взрос-лых; - осложнения и особенности ухода за больными.	- учебники - лекции - опорные конспекты - ситуационные задачи - аудиокассеты - видеокассеты - электронные материалы УМК - стандарты - таблицы - предметы ухода.
Г1			
- изучить кровяные (трансмиссивные) инфекции: сыпной тиф, болезнь Бриля, малярия, чума, туляремия, геммора-гические лихорадки, ВИЧ-инфекция.	- провести опрос: собрать анамнез жизни и эпидемиологический анамнез болезни; - выявить важнейшие симптомы болезни; - произвести забор материала от больного для лабораторного	- знать этиологию, эпидемио-логию, клинику, диагностику, дифдиагностику, лечение, профилактику кровяных ин-фекций; - значение работы фельдшера в очаге инфекции; - организация и оказание до	- учебники, - лекции, - опорные конспекты, - ситуационные задачи, - аудиокассеты, - видеокассеты,

Спецификация модуля

Наименование модуля: **Инфекционные болезни**

Задача модуля: Владеть навыками диагностики, профилактики, ухода за инфекционными пациентами и владеть методикой обьективного и субьективного методов обследования.

Действие	Умения	Знания	Ресурсы
А1			
- знать особенности организации инфекционной службы в РК; - осуществлять основные методы диагностики, лечения, ухода и наблюдения за инфекционными больными; - оценить реактивность организма и состояние инфекционного больного;	- владеть навыками ухода за инфекционными больными; - оценить состояние больного с инфекционным заболеванием; - провести опрос: собрать анамнез болезни и эпидемиологический анамнез болезни; - выявить основные симптомы заболевания; - произвести забор материала от больного для лабораторного исследования (кровь, мочу, кал, рвотные массы); - ознакомиться с работой кабинета инфекционных заболеваний; - ознакомиться с противоэпидемической работой детских поликлиник и детских дошкольных учреждений;	- роль медицинского работника в организации инфекционной службы; - значение анамнеза и эпидемиологического анамнеза; - причины возникновения инфекционных заболеваний; - наиболее типичные клинические проявления инфекционных заболеваний; - лабораторные методы диагностики, прямые и косвенные методы определения возбудителя; - техника взятия заразного материала от больного; - понятие об иммунитете, аллергии, анафилаксии; - особенности ухода и лечения за инфекционными больными;	- учебники - лекции - опорные конспекты - ситуационные задачи - аудиокассеты - видеокассеты - электронные материалы УМК - стандарты - таблицы - предметы ухода;
А2			
- знать достижения современного здравоохранения в области профилактики инфекционной патологии; - знать международные программы по профилактике и ликвидации ВИЧ-инфекции; - знать устройство и режим работы инфекционной больницы.	- организовать и провести противоэпидемические мероприятия в очаге; - выявить больных, подать экстренное извещений в СЭС об инфекции и провети санацию бактерионосителей; - организовать и провести профилактические прививки; - проводить санитарно-просветительную работу; - обеспечить госпитализацию инфекционного больного; - оформить медицинскую документацию на поступившего больного; - оказать неотложную помощь при кровотечении, перфорации кишечника и при инфекционно- токсическом шоке; - обеспечить личную безопасность при контакте с больным и с заразным материалом; - ознакомиться с противоэпидемической работой детских поликлиник и детских дошкольных учреждений.	- изучить и закрепить общие принципы профилактики инфекционных болезней; - противоэпидемические мероприятия в очаге инфекции; - методы выявления, регистрации и учета инфекционных больных; - знать значение инкубационного периода для диагностики внутри больничных инфекций; - знать особенности устройство и режим инфекционной больницы; - обеспечить личную безопасность при контакте с больным и заразным материалом.	- учебники - лекции - опорные конспекты - ситуационные задачи - аудиокассеты - видеокассеты - электронные материалы УМК - стандарты - таблицы - предметы ухода.

Оқыту модулі - А1	Білуі тиіс: - «Мәдениетті адам қандай?» - деген сұрақ бойынша өз ойын жеткізу; - мәдениеттің түрі және барысы жайлы анықтама бере алу; - мәдениеттің қызмет атқару саласы жөнінде; - мәдениет - қоғам-адам жайында өзара байланыс сипаттамасын бере алу; - мәдениет және өркениет білімі туралы меңгеру.
Құзыреттілік аймағы - Б Ежелгі қауымдық құрылыс мәдениеті	Оқуды аяқтағаннан кейін оқушы ежелгі қауымдық құрылыс мәдениеті туралы білуі қажет.
Оқыту модулі - Б1	Білуі тиіс: - ежелгі қауымдық құрылыс мәдениеті кезеңдері, қонысы және жерлеуі жайлы; - ежелгі қауымдық құрылыстағы бейнелеу және саз өнерінің түрлері туралы.
Құзыреттілік аймағы – В Әлемдік мәдениет тарихы Ежелгі Шығыс мәдениеті Антика мәдениеті Ежелгі Ресей мәдениеті Араб-мұсылман мәдениеті Орта ғасырдағы Батыс Еуропа мәдениеті Қайта Жаңғыру дәуірі мәдениеті Жаңа заман мәдениеті.	Оқуды аяқтағаннан кейін оқушы әлемдік мәдениет тарихындағы әртүрлі кезеңдердің маңызды жағдайлары жөнінде білуі қажет.
Оқыту модулі - В1	- Қосөзен өлкесінде пайда болған мемлекеттер жайлы; - Ежелгі Қосөзен тұрғындарының ғылыми білім саласындағы маңызды жетістіктері және алғашқы ашылымдары туралы; - Ежелгі Египет мәдениетіндегі діни ерекшеліктері туралы; - Ежелгі Египеттің маңызды бейнелеу, сәулет және білім саласы туралы; - Ежелгі Үндістанның материалдық, рухани және көркемөнер мәдениеті туралы; - Үндістанның варно- касталық құрылысының маңызы және оның әлеуметтік мәдени дамуына әсері; - негізгі діни- философиялық құрылыс және оның ежелгі Қытай қоғамдық өміріне әсері; - Ежелгі Қытай өнерінің негізгі жетістіктері және тұрмыстық шектеуі;
Оқыту модулі - В2	- Ежелгі Грекияның тарихи кезеңдері және оның ерекшеліктері; - Ежелгі Грекияның көрнекті әдеби қайраткерлері, сәулет, мүсін, философиялық және ғылыми жетістіктері туралы; - Ежелгі Рим мәдениетінің сипаттамасы; - Ежелгі Римнің сәулет және мүсін өнерінің ерекшеліктері; - Ежелгі славян халықтарының негізгі мәдени ескерткіштері, әдебиет, сәулет өнері және икондық өнері туралы;
Оқыту модулі - В3	- мұсылман Ренессансының көрнекті өкілдері; - Ортағасыр кезеңіндегі дін мен шіркеудің мәдениеттің, білімнің және ғылымның қалыптасуына тигізген әсері; - әдебиет және сәулет өнерінің ерекшеліктері;
Оқыту модулі - В4	- қайта жаңғыру дәуірінің негізгі жетістіктері, мәдениеттің және өнердің өзіне тән белгісі; - ағартушылық мәдениетінің тарихи себебі және ұлттық арнайы сипаты.
Құзыреттілік аймағы - Г Қазақстанның ежелгі мәдениеті .	Оқуды аяқтағаннан кейін оқушы Қазақстанның ежелгі мәдениеті туралы білуі қажет.
Оқыту модулі - Г1	Білуі тиіс: - Ежелгі Қазақстанның материалдық және рухани мәдениетінің ерекшеліктері туралы; - қазақ ағарту ісінің көрнекті өкілдері және Қазақстанның көркемөнер мәдениеті туралы.

7 Құзыреттілік профилі – Философия негіздері

Кәсіби құзырлық – Философия негіздері.	Оқу аяқталған соң білім алушының бойына: - философия пәні; - дүниежүзілік философиялық көз қарастардың даму тарихы жайында; - адам табиғаты және өмір сүруінің мәні; - адам танымы, санасы, болмысы және іс- әрекеті жайында терең білімдерді қалыптастыру.
Құзыреттілік аймағы А Философия пәні оның қалыптасуы және даму тарихы.	
А1оқыту модулі	Оқыту аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: - философия пәні; - философияның негізгі мәселесі; - философияның басқа ғылымдармен байланысы; - философияның қайнар көздері;
А2 оқыту модулі	Оқыту аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: - философияның даму тарихы; - жаңа заман философиясының алғы шарттары, негізгі проблемалары; - неміс және орыс философиясының ерекшеліктері;
А3 оқыту модулі	Оқыту аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: - қазақ халқының дүние танымы; - қазақ философиясының ерекшеліктері және оның қалыптасуы; - ағартушылар философиясы.
Құзыреттілік аймағы Б Философияның теориялық және методологиялық негіздері.	
Б1 оқыту модулі	Оқыту аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: - онтогория-болмыс туралы ілім; - болмыс ұғымының мәні; - материя және оның формалары
Б2 оқыту модулі	Оқыту аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: - сана оқымы оның түрлері; - гносеология- таным туралы ілім; - дүниені танып білудің мәні; - ғылыми таным методологиясы;
Б3 оқыту модулі	Оқыту аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: - дамудың философиялық теориясы; - диалектика заңдары; - диалектиканың категориялары.
Құзыреттілік аймағы В Әлеуметтік философия	
В1 оқыту модулі	Оқыту аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: - философиядағы адам мәселесі; - табиғат пен қорғамның бірлігі мен байланысы; - қоғамның рухани өмірі; - қоғамның қозғаушы күштері;
В2 оқыту модулі	Оқыту аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: - құндылықтар философиясы; - мәдениеттілік және өркениеттілік; - адамгершілік бастаулары; - құқық философиясы.

	- организовать противоэпидемические мероприятия в очаге; - выявлять больных и оформлять экстренные извещения в СЭС об инфекции; - проводить санацию бактерионосителей; - знать значение инкубационного периода для диагностики внутрибольничных инфекций; - знать особенности ухода и лечения инфекционных больных; - знать особенности устройства и режим инфекционной больницы;
Область компетенции Б - кишечные инфекции	После окончания обучения обучающейся будет владеть знаниями: - о брюшном тифе, паратифе А и Б, эшерихиозах, сальмонеллёзах, ботулизме, пищевых токсикоинфекциях, шигеллезе, амебиазе, холере, иерсиниозе, бруцеллезе, лептоспирозе, вирусных гепатитах, вирусных диареях.
Модуль обучение Б1	- знать этиологию, эпидемиологию, клинику, диагностику, дифдиагностику, лечение, профилактику кишечных инфекций. - организовать доврачебную помощь при осложнениях; - планировать работу в очаге инфекции; - оказать доврачебную помощь; - знать документирование всех этапов фельдшерской работы; - проводить санитарно-просветительную работу с больными и среди населения.
Область компетенции В - воздушно-капельные инфекции, особенности течения детских капельных инфекций у взрослых.	После окончания обучения обучающейся будет владеть знаниями: - об острых респираторных инфекциях (грипп,. парагрипп, аденовирусная инфекция), о менингококковой инфекции, инфекционном мононуклеозе, натуральной оспе и детских капельных инфекциях (корь, краснуха, скарлатина, ветреная оспа, эпидемический паротит);
Модуль обучение В1	- знать этилогию, эпидемиологию, клинику, диагностику, дифдиагностику, лечение, профилактику воздушно-капельных инфекций и детских капельных инфекций; - знать особенности течения детских капельных инфекций у взрослых; - организовать доврачебную помощь при осложнениях; - планировать работу в очаге инфекции; - оказать доврачебную помощь; - знать документирование всех этапов фельдшерской работы; - проводить санитарно-просветительную работу с больными и среди населения.
Область компетенции Г - кровяные (трансмиссивные) инфекции.	После окончания обучения обучающейся будет владеть знаниями: - о сыпном тифе, болезни Бриля, малярии, чуме, туляремии, гемморагической лихорадке, ВИЧ -инфекции.
Модуль обучения Г1	- знать этилогию, эпидемиологию, клинику, диагностику, дифдиагностику, лечение, профилактику кровяных (трансмиссивных) инфекций; - организовать и оказать доврачебную помощь при осложнениях (нейротоксикозе); - планировать работу в очаге инфекции; - знать документирование всех этапов фельдшерской работы; - проводить санитарно-просветительную работу с больными и среди населения; - знать международные программы по профилактике и ликвидации ВИЧ-инфекции.
Область компетенции Д - инфекции наружных покровов	После окончания обучения обучающейся будет владеть знаниями: - о сибирской язве, столбняке, бешенстве и роже.
Модуль обучение Д1	- знать этилогию, эпидемиологию, клинику, диагностику, дифдиагностику, лечениие, профилактику инфекций наружных покровов; - организовать доврачебную помощь при осложнениях; - планировать работу в очаге инфекции; - знать документирование всех этапов фельдшерской работы; - проводить санитарно-просветительную работу с больными и среди населения.

			учебное пособие под ред. Н.П. Шабалова «Учебное пособие по акушерству и гинекологии по практическому выполнению манипуляций» Фантомы - муляжи; - инструменты.
Д 1			
- оказывать доврачебную помощь при неотложных состояниях в акушерстве и гинекологии.	- определить при необходимости объем неотложной помощи больным акушерско-гинекологического профиля.	- основные неотложные состояния в акушерстве и гинекологии; - принципы оказания первой медицинской помощи и проведение симптоматического лечения неотложных состояний в акушерской практике.	- лекции; - таблицы; - учебники: В.И. Бодяжина «Акушерство» В.Н. Серов, М.М. Стрижаков, С.А. Маркин «Патологическое акушерство», Э.К. Айламазян «Неотложная помощь при экстремальных состояниях в акушерской практике», М.М. Шехтман «Экстрагенитальная патология и беременность» «Неонатология», учебное пособие под ред. Н.П. Шабалова «Учебное пособие по акушерству и гинекологии по практическому выполнению манипуляций - фантомы; - муляжи; - инструменты.

31 Профиль компетенции – Инфекционные болезни

Профиль компетенции - инфекционные болезни	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками наблюдения за состоянием инфекционных больных, оценивать состояние больного с инфекционными заболеваниями, знать особенности возникновения инфекционных болезней, владеть методикой ранней диагностики инфекционных заболеваний, обладать знаниями по основным директивным документам по профилактике, выявлению и лечению инфекционных заболеваний.
Область компетенции А - общая характеристика инфекционных заболеваний. Реактивность организма. Иммунитет. Аллергия. Анафилаксия. Организация инфекционной службы в РК.	После окончания обучения обучающийся будет обладать знаниями об инфекционных заболеваниях, об иммунитете, факторах, влияющих на формирование иммунитета, сенсибилизации, аллергии, анафилаксии, оценивать особенности возникновения и развития основных симптомов инфекционных болезней.
Модуль обучение А1	- знать особенности организации инфекционной службы в РК; - владеть навыками по основным методам диагностики, ухода и наблюдения за инфекционными больными; - оценивать реактивность организма и состояние больного с инфекционным заболеванием;
Модуль обучение А2	- знать достижения современного здравоохранения в области профилактики инфекционной патологии; - знать международные программы по профилактике и ликвидации ВИЧ-инфекций;

8 Құзыреттілік профилі – Саясаттану және әлеуметтану негіздері

Кәсіби құзырлық – Саясаттану және әлеуметтану негіздері	Оқу аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: - саясаттану пәні, ұғымдары, саясаттану ғылымының қызметін; - мемлекеттің белгілерімен қызметтерін; - партиялар және партиялық жүйелердің түрлерін; - демократияны мемлекеттік құрылыстың формасы ретінде түсіну; - әлемдік саясат және халықаралық қатынастар; - халықаралық қатынастар жүйесіндегі Тәуелсіз Қазақстанның орнын.
Құзыреттілік аймағы А Саясаттану ғылымының қалыптасуы.	
А1 оқыту модулі	Оқыту аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: - саясаттандырудың қайнар көздерін; - саяси ой-пікірлердің даму тарихын; - қазақ даласындағы саяси ой-пікірлерді; - саясаттанудың жеке ғылым болып дамуының алғы шарттарын.
Құзыреттілік аймағы Б Қоғамның саяси жүйесі.	
Б1 оқыту модулі	Оқыту аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: - билік ұғым, билік саяси феномен ретінде; - саяси билік пен мемлекеттік билік; - қоғамның саяси жүйесі туралы түсінік; - саяси жүйенің құрылымын, жіктелуін; - саяси жүйенің институттарын.
Б2 оқыту модулі	Оқыту аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: - демократия туралы ұғым және оның белгілерін; - мемлекеттің пайда болуы мен мәнін; - мемлекеттің белгілері мен қызметтерін; - азаматтық қоғам және құқықтық мемлекет; - саяси партиялардың пайда болуы мен қызметтерін; - Қазақстандағы саяси партиялар мен қоғамдық қозғалыстарды.
Құзыреттілік аймағы В Адам - саясат субъектісі.	
В1 оқыту модулі	Оқыту аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: - саяси элита оның қызметін; - саяси жетекшіліктің жіктелуін; - тұлға – саясаттың субъектісі мен объектісі ретінде; - жеке адамның құқтары мен бостандықтарын; - саяси сана және саяси идеологияны, қазіргі идеологияның негізгі түрлерін; - саяси мәдениет, оның мәні мен қызметтерін.
Құзыреттілік аймағы Г Халықаралық қатынас және әлемдік саясат.	
Г1 оқыту модулі	Оқыту аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: - саяси процесс туралы ұғым; - саяси шиеленіс оны реттеудің әдістері мен түрлерін; - саяси процестің жіктелуін; - халықаралық қатынас және сыртқы саясатты; - қазіргі әлемдік дамудың жалпы мақсаттарын; - Қазақстанның әлемдік қауымдастықта алатын орнын және ЕЭЫҰ-на төрелік етуін.
Құзыреттілік аймағы Д Әлеуметтану ғылымы.	

Д1	Оқыту аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: - әлеуметтанудың ғылым ретінде пайда болу тарихын; - әлеуметтану пәні және оның объектісін; - әлеуметтік зерттеулердің негізгі субъектілерін; - батыс әлеуметтану мекиептерінің негізгі бағыттарын;
Д2	Оқыту аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: - қоғамның әлеуметтік құрылымын; - неке және отбасы әлеуметтануын; - қоғамдағы демографиялық проблемаларды.

9 Құзыреттілік профилі – Экономикалық теория негіздері

Кәсіби құзырлық – Экономикалық теория негіздері.	Оқу аяқталған соң білім алушының бойына: - экономикалық түсінік, - нарықтық экономиканың негіздерін, соның ішінде ҚР-дағы нарықтық қатынастардың ерекшеліктері; - макро және микроэкономика туралы түсінік қалыптастыру.
Құзыреттілік аймағы А Экономикалық теорияға кіріспе.	
А1 оқыту модулі	Оқыту аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: - адамның экономикадағы орны; - экономикалық теорияның пайда болуы және дамуы; - қоғамды экономикалық ұйымдастыру.
Құзыреттілік аймағы Б Нарықтық экономика теория негіздері.	
Б1 оқыту модулі	Оқыту аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: - нарықтық экономика туралы жалпы түсінік; - баға, сұраныс, ұсыныс, және бәсеке туралы; - меншік экономикалық категория ретінде;
Б2 оқыту модулі	Оқыту аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: - микроэкономика: еңбек, капитал, жер; - пайда, жиынтық табыс, пайданы бөлу және оның өндіріс факторларына әсері; - жалақы, табыс, пайыз, жер рентасы туралы түсінік.
Құзыреттілік аймағы В Макроэкономика: Мемлекеттің экономикалық саясатымен ұлттық экономиканың тұтастығы.	
В1 оқыту модулі	Оқыту аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: - жалпы ішкі өнім, таза ұлттық өнім туралы түсініктер; - ҚР-сында экономиканы мемлекеттік реттеу; - тұтыну мен табыстың ұлттық табыстың көлеміне әсері;
В2 оқыту модулі	Оқыту аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: - ақша жүйесі туралы түсінік; - құнды қағаздар нарығы және қор биржасы; - ҚР- ның қаржы- қаражат саясаты мен қаржы жүйесінің дамуы.
Құзыреттілік аймағы Г Халықаралық шарушылық.	
Г1 оқыту модулі	Оқыту аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: - халықаралық шарушылық экономи
	қалық теорияның категориясы ретінде; - халықаралық шарушылық кезіндегі ҚР-ның экономикалық қарым-қатынастары және мемлекеттік реттеу; - өркениеттің экономикалық дамуындағы ауқымды проблемалар.

Б1			
- применять на практике методику ведения больных при акушерских состояниях и гинекологических заболеваниях - составлять план наблюдения, оказания необходимой помощи женщине.	- выполнить все необходимые манипуляции, связанные с диагностикой, лечением и профилактикой акушерских состояний и гинекологических заболеваний; - составить программу обследования и наметить общий план лечения гинекологической больной.	- основные методы диагностики в клинической акушерской и гинекологической практике; - особенности подготовки больных к различным видам диагностического исследования.	- лекции; - таблицы; - учебники: В.И. Бодяжина «Акушерство» В.Н. Серов, М.М. Стрижаков, С.А. Маркин «Патологическое акушерство», Э.К. Айламазян «Неотложная помощь при экстремальных состояниях в акушерской практике», М.М. Шехтман «Экстрагенитальная патология и беременность» «Неонатология», учебное пособие под ред. Н.П. Шабалова «Учебное пособие по акушерству и гинекологии по практическому выполнению манипуляций - фантомы; - муляжи; - инструменты.
В1			
- соблюдать и контролировать санитарно-гигиенический и противоэпидемический режимы в учреждениях акушерско-гинекологического профиля в соответствии с нормативными документами.	- владеть процессом организации лечебного процесса в акушерстве и гинекологии; знать; - особенности работы акушерских и гинекологических отделений различного профиля; - методами профилактики инфекции в акушерских стационарах.	- учетно-отчетную медицинскую документацию акушерско-гинекологических отделениях различного профиля, смотрового и акушерского кабинета поликлиник, их назначение, порядок ведения.	- лекции; - таблицы; - учебники: В.И. Бодяжина «Акушерство» В.Н. Серов, М.М. Стрижаков, С.А.Маркин «Патологическое акушерство», Э.К. Айламазян «Неотложная помощь при экстремальных состояниях в акушерской практике», М.М. Шехтман «Экстрагенитальная патология и беременность» «Неонатология», учебное пособие под ред. Н.П. Шабалова «Учебное пособие по акушерству и гинекологии по практическому выполнению манипуляций» Фантомы; - муляжи - инструменты.
Г1			
- обучать (консультировать) больных и семьи по проблемам планирования семьи и основам сексопатологии.	- проводить мероприятия по сохранению репродуктивного здоровья женщины и семьи.	- планирование семьи; - методы контрацепции; - безопасный аборт; - основы сексологии и сексопатологии.	- лекции; - таблицы; - учебники: В.И. Бодяжина «Акушерство» В.Н. Серов, М.М. Стрижаков, С.А.Маркин «Патологическое акушерство», Э.К. Айламазян «Неотложная помощь при экстремальных состояниях в акушерской практике», М.М. Шехтман «Экстрагенитальная патология и беременность» «Неонатология»,

Область компетенции В - роль фельдшера при оказании помощи гинекологическим больным	
Модуль обучения В1	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками: - оказания лечебно-профилактической помощи гинекологическим больным; - проводить необходимые лечебные манипуляции.
Область компетенции Г- Доврачебная помощь при неотложных состояниях в акушерстве и гинекологии	
Модуль Г 1	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками: - оказания неотложной помощи беременным, роженицам, родильницам, новорожденным и гинекологическим больным.

Спецификация модуля

Наименование модуля: **Акушерство и гинекология**

Задача модуля:

- владеть знаниями и навыками по основным проявлениям наиболее распространенных акушерских состояний и гинекологических патологий;
- тактика фельдшера при наиболее часто встречающихся акушерских состояниях и гинекологических заболеваниях, составлению плана наблюдения, оказанию необходимой помощи больному;
- соблюдению и контролю санитарно-гигиенического и противоэпидемического режимов в медицинских организациях акушерско-гинекологического профиля в соответствии с нормативными документами;
- обучению (консультирование) больных и семьи по проблемам планирования семьи и основам сексопатологии;
- оказанию доврачебной помощи при неотложных состояниях в акушерстве и гинекологии.

Действие	Умения	Знания	Ресурсы
А1			
- применять на практике знания по основным проявлениям наиболее распространенных акушерских состояний и гинекологических патологий.	- владеть на практике знаниями по тактике ведения наиболее распространенных акушерских состояниях и гинекологических патологиях; -оценить состояние беременной, роженицы и родильницы в зависимости от степени выраженности симптомов и синдромов;	- основные синдромы и симптомы наиболее распространенных акушерских состояний и гинекологических заболеваний, встречающихся в клинической практике;	- лекции; - таблицы; - учебники: В.И. Бодяжина «Акушерство» В.Н. Серов, М.М. Стрижаков, С.А.Маркин «Патологическое акушерство», Э.К. Айламазян «Неотложная помощь при экстремальных состояниях в акушерской практике», М.М. Шехтман «Экстрагенитальная патология и беременность» «Неонатология», учебное пособие под ред. Н.П. Шабалова «Учебное пособие по акушерству и гинекологии по практическому выполнению манипуляций» Фантомы; - муляжи - инструменты

10 Құзыреттілік профилі – Құқық негіздері

Кәсіби құзырлық - Құқық негіздері	Оқыту аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: - ҚР- ның заңдары мен нормативтік актілерін; - мемлекет пен құқықтың ара қатынасының дамуын; - құқық салаларының қағидаларын; - азаматтың күнделікті өмірде кездесетін салаларын; - әлемдік құқықтық қатынастарды; - алған білімін және тәжірибеде пайдалана білу.
Құзыреттілік аймағы А Мемлекет пен құқық теориясы.	
Оқыту модулі А1	Оқыту аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: - мемлекеттік құқықтық құбылыстарды; - адам мен азаматтың құқықтары мен бостандықтарын қамтамасыз ету мен қорғаудағы құқықтық мемлекеттің мәні; - құқықтық мемлекет пен азаматтық қоғамның ара қатынасын; - мемлекеттің типологиясын; - құқықтық мемлекеттің мәнін білулері тиіс;
Оқыту модулі А2	- Конституциялық құқықтық нормаларды; - ҚР Конституциясын; - Конституциялық заңнаманың қалыптасуын; - Қазақстан Республикасының конституциясының қалыптасу кезеңдері; - Қазақстан Республикасының сайлау жүйесі; - Қазақстан Республикасының Конституциялық құқығының жүйесін;
Оқыту модулі А3	- мемлекеттік басқару жүйесі; - жергілікті мемлекеттік басқару; - жергілікті өзін- өзі басқару жүйелерін; - әкімшілік құқық жүйесін; - әкімшілік құқық бұзушылық және әкімшілік жауапкершілік; - әкімшілік жазалау шаралары негізгі және қосымша түрлері.
Құзыреттілік аймағы Б Азаматтық құқықтық қатынастар.	
Оқыту модулі Б1	- азаматтық құқықтың әдісі; - азаматтық құқықтардың пайда болуын және қолдануын; - азаматтық құқық саласының басқа саладан айырмашылығын; - азаматтық заңдарды, заңды және жеке тұлғалардың азаматтың құқықтық нормаларын; - меншік құқығы; - мәмлелер ұғымы, түрлері; - азаматтық құқықтық жауаптылық; - азаматтық құқықтық қабілеттілік және азаматтық әрекет қабілеттілігі;
Оқыту модулі Б2	- неке, отбасылық заңнамалар; - некені құру және бұзу, ерлі-зайыптылардың жеке және мүліктік құқықтары мен міндеттері; - ата- ана мен балалардың құқықтары мен міндеттері; - алимент мәселесі; - отбасы құқықтары; - отбасы алдындағы жауапкершілік сезімі; - ата - ана құқықтырынан айыру және шектеу; - ата - ана қамқорлығынан айырылған балаларды тәрбиелеудің нысандары.
Құзыреттілік аймағы В Еңбек құқығының және әлеуметтік қорғау құқығының негіздері.	

Оқыту модулі В1	- еңбек құқығының қатынастарын; - жеке және ұжымдық еңбек шарты; - кепілдік және компенсация; - жұмысқа орналасу мен еңбек құқығының негіздерін, жалақы; - еңбек даулары, тәртіптік жазалар;
Оқыту модулі В2	- қоршаған табиғи ортаны қорғаудың экономикалық механизмі мен экологиялық құқықтық жақтарын; - экологиялық заңдар; - меншік құқығы мен табиғи ресурстар; - экология мәселелері және оны шешу жолдары; - экологиялық құқық бұзушылыққа қарсы заңды жауаптылық; - жер құқығы.
Құзыреттілік аймағы Г Қылмыстық құқық негіздері.	
Оқыту модулі Г1	- қылмыстық заң, оның белгілері, жүйесі, құрылымы; - қылмыстың түсінігі мен түрлері; - қылмыстық жауапкершілік; - қылмыстық жаза; - сыбайлас жемқорлық және онымен күрес; - соттылық; - жаза және оның мақсаттары; - қылмыс жасау сатылары; - қылмыстық жауаптылықтан жазалаудан босату; - рақымшылық және кешірім жасау.
Құзыреттілік аймағы Д Денсаулық сақтау саласындағы мемелекеттік басқару.	
Оқыту модулі Д1	- медицина саласындағы заңдарды; - медицина саласындағы актілерді; - медициналық ұжымдарды басқару жүйесін; - медицина қызметкерлерінің құқықтары мен міндеттерін; - донорлық; - Қазақстан Республикасының қылмыстық кодексіндегі денсаулық сақтау саласындағы қылмыстарды; - әкімшілік құқық кодексінде көзделген денсаулық сақтау саласындағы әкімшілік құқық бұзушылықтарды білуі тиіс.
Құзыреттілік аймағы Ж Халықаралық құқық түсінігі	
Оқыту модулі Ж1	Оқыту аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: - халықаралық құқық қағидаларын; - халықаралық құқық жүйесін; - Қазақстанның халықаралық аренадағы тәжірибесін; - елшілік пен консулдық; - халықаралық ұйымдардың қызметін; - Қазақстан Республикасының сыртқы саясаты; - медицина саласындағы халықаралық ұйымдардың сипаттамасын.

11 Құзыреттілік профилі – Информатика

Кәсіби құзырлық - Информатика	

Г - 1			
- знать причины, клинику неотложных состояний; - оказать доврачебную помощь при неотложных состояниях.	- владеть навыками оказания доврачебной помощи.	-определение; -причины, симптомы неотложных состояний; -принципы оказания помощи; -тактика медицинского работника;	- лекции; - конспекты; - стандарты; - ситуационные задачи; - учебники: - В. Тульчинская Н. Соколова «Сестринское дело в педиатрии» Ростов-на-Дону 2008 - Н.В. Ежова «Педиатрия» (практикум) Москва 2008 г.

30 Профиль компетенции – Акушерство и гинекология

Профиль компетенции – акушерство и гинекология	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками: - профилактики акушерской инфекции; - ведения беременных, рожениц, родильниц и гинекологических больных; - оказания неотложной помощи.
Область компетенции А – Организация акушерско-гинекологической помощи	
Модуль обучения А1	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками: - заполнения первичной медицинской документации; - знать должностные обязанности мед. персонала ФАПа, женской консультации, акушерского стационара, приказы, регламентирующие деятельность этих учреждений;
Модуль обучения А2	После окончания обучения обучающийся будет знать: - основные принципы асептики и антисептики; - содержание и дезинфекцию помещений родильного дома, гигиенический режим койки; - особенности дезинфекции предметов ухода; - профилактику послеродовых инфекционных заболеваний в условиях ФАПа, женской консультации и акушерского стационара;
Модуль обучения А3	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками: - внедрения программ ВОЗ, основанных на доказательной медицине, в акушерско-гинекологическую практику.
Область компетенции Б – роль фельдшера в акушерстве	
Модуль обучения Б1	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками: - оказания лечебно-профилактической помощи женщинам и новорожденным; - обследования беременной; - наблюдения и ведения беременности, родов и послеродового периода;
Модуль обучения Б2	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками: -оказания лечебно-профилактической помощи женщинам при осложнениях беременности, родов и послеродового периода; - выявления патологии и выделять группы риска.

по психическому развитию детей до года и старшего возраста; - оценить уровень физического и нервно-психического развития детей; - консультировать мать в целях развития ребенка;	- проводить беседы с родителями о методах физического воспитания и закаливания детей, мерах профилактики и деформации скелета; - консультировать родителей по уходу за ребенком в целях развития.	возраста;	дело в педиатрии» Ростов-на-Дону 2008 - Н.В.Ежова «Педиатрия» (практикум) Москва 2008 г.
Б1			
- знать об анатомо-физиологических особенностях органов и систем; - владеть методикой обследования; - оценивать состояние органов и систем;	- проводить опрос больного ребенка и его родственников; - владеть техникой: пальпации, перкуссии, аускультации, - оценивать состояние органов и систем; - анализировать результаты;	- анатомофизиологические особенности органов и систем; - методы обследования, виды, значение;	- лекции; - стандарты; - предметы ухода; - ситуационные задачи; -учебники: - В. Тульчинская Н. Соколова «Сестринское дело в педиатрии» Ростов-на-Дону 2008 - Н.В. Ежова «Педиатрия» (практикум) Москва 2008 г.
В1			
- знать этиологию, патогенез, клинику, лечение, уход профилактику: асфиксии, внутричерепной родовой травмы, гемолитической болезни новорожденных, болезней кожи, пупка, глаз, сепсиса новорожденных; - знать этиоло-гию, патогенез, клинику, лечение, уход и профилактику рахита, гипотрофии, аллергического диатеза; - знать этиологию, патогенез, клинику, лечение, уход и профилактику детских инфекционных заболеваний; - знать этиологию, патогенез, клинику, принципы лечения, уход и профилактику заболеваний органов дыхания, сердечно-сосудистой, пищеваритель-ной, мочевы-делительной, эндокринной систем; - определять тактику лечения; - осуществлять дифференцированный уход за детьми во время болезни; - организовать профилактичес-кую работу.	- расспознать симптомы заболеваний; - определять тактику лечения; - владеть навыками дифференцированного ухода и наблюдения за детьми с различной патологией; - проводить беседы с родителями по профилактике заболеваний у новорожденных, детей раннего и старшего возрастов; - проводить санпросвет работу; - проводить противоэпи-демические мероприятия.	- этиология, патогенез, клиника, лечение, уход, профилактика болезней новорожденных (асфиксия, внутричерепная родовая травма, гемолитическая болезнь, болезни кожи и пупка); - этиология, патогенез, клиника, лечение, уход, профилактика фоновых заболеваний; - этиология, патогенез, клиника, лечение, уход, профилактика заболеваний органов дыхания, сердечно-сосудистой, пищеварительной, мочевыделительной, эндокринной систем; - этиология, патогенез, клиника, лечение, уход, профилактика инфекционных заболеваний; - программа ИВБДВ; - доказательная медицина;	- лекции; - стандарты; - предметы ухода; - учебники: - В. Тульчинская Н. Соколова «Сестринское дело в педиатрии» Ростов-на-Дону 2008 - Н.В. Ежова «Педиатрия» (практикум) Москва 2008 г.

Құзыреттілік аймағы А Информатика пәніне кіріспе	
Оқыту модулі А1	**білуі тиіс:** - ЭЕМ – нің даму тарихын; - есептеуіш техника кабинетінде қауіпсіздік ережесін сақтауды; - материалды дүниедегі ақпаратты; - ақпараттың өлшем бірлігін; - санау жүйесін: екілік, сегіздік, ондық және он алтылық; - компьютердің құрылысын: негізгі және қосымша құрылғылары.
Оқыту модулі А2	**істей алуы тиіс:** - Windows операциалық жүйесінің жұмыс үстелінде жұмыс жасауды; - жұмыс үстелінің стандартты программаларымен жұмыс істеуді; - жарлық және буманы құрып, оның атын ауыстыру; - ақпарат тасымалдаушыларымен.
Құзыреттілік аймағы Б Microsoft Office	
Оқыту модулі Б1	**білуі тиіс:** - Microsoft Word мәтіндік редакторы туралы негізгі мағлұматтар; - мәтінмен жұмысты: пішімдеу құралы, стандартты құралын, мәзір жолағын, күй жолын; **істей алуы тиіс:** - мәтінді құру, сақтау, атын ауыстыру, көшіру және құжатты басып шығаруды; - кесте құруды, оны пішімдеуді.
Оқыту модулі Б2	**білуі тиіс:** - Microsoft Excel электрондық кестесі туралы жалпы мағлұматтар; **істей алуы тиіс:** - диаграмма құруды және функция графиктерін тұрғызуды; - медицина есебінде электронды кестесін қолдануды.
Оқыту модульі Б3	**білуі тиіс:** - Power Point программасымен жұмыс жасау технологисын; - Power Point терезесінің құрылымын; **істей алуы тиіс:** - слайдтарды құруды және жан бітімді; - көрмелерді безендіру және көрсетуді.
Оқыту модулі Б4	**білуі тиіс:** - Microsoft Access программасы туралы жалпы мағлұматтар; - Microsoft Access деректер қорын; **істей алуы тиіс:** - Microsoft Access деректер қорында есептерді құруды; - медициналық есептерді шығаруда Mic Access деректер қорын басқару жүйесін қолдануды.
Құзыреттілік аймағы В “STATISTICS” дестесін қолдану.	
Оқыту модулі В1	**білуі тиіс:** - медициналық биологиялық ақпараттарды өңдеуде ЭЕМ – қолдануды; **істей алуы тиіс:** - STATISTICS дестесін қолдауды; - медициналық есептерді шығаруда STATISTICS дестесін қолдануды.
Құзыреттілік аймағы Г Компьютер желісі, телекомуникациялық және желілік технология.	

Оқыту модулі Г1	**білуі тиіс:** - желі туралы жалпы мағлұмат; - аппараттық және программалық жабдықтарды; **істей алуы тиіс:** - Интернетте жұмыс істеуді;
Оқыту модулі Г2	**білуі тиіс:** - электронды почтаны пайдалануды; - IP-адресті; **істей алуы тиіс:** - электронды почтамен жұмыс жасауды.
Құзыреттілік аймағы Д Ақпаратты қорғау негіздері.	
Оқыту модулі Д1	**білуі тиіс:** - ақпаратты қорғау ұғымын; - ақпараттың қауіпсіздігін және оның құрамын; - зақым келтіруші программаларды және оның классификациясын; **істей алуы тиіс:** - компьютерлік вирустардан қорғау әдісін;
Оқыту модулі Д2	**білуі тиіс:** - антивирустық қорғау құралдарын; **істей алуы тиіс:** - антивирустық программамен жұмыс істеуді;
Құзыреттілік аймағы Е HTML тілінің негіздері	
Оқыту модулі Е1	**білуі тиіс:** - HTML тілінің негізін; **істей алуы тиіс:** - HTML тілінде кесте құру және оны форматтауды; - WEB – парақпен жұмыс жасауды.
Құзыреттілік аймағы Ж Программалау негізі	
Оқыту модулі Ж1	**білуі тиіс:** - программалау тілі туралы жалпы мағлұмат; - алгоритм түсінігі мен оның қасиеттерін; - программалау тілінің алфавитін.
Оқыту модулі Ж 2	**білуі тиіс:** - Pascal тілі туралы жалпы мағлұмат; - Pascal тілінің операторларын; **істей алуы тиіс:** - Pascal тіліндегі шамаларды сипаттуды.

12 Құзыреттілік профилі - Молекулалы биология, медициналық генетика

Кәсіби құзырлық- **Молекулярлық биология, медициналық генетика.**	Оқыту барысында оқушы тіршілік ұйымдарының клеткалық және молекулярлы-генетикалық деңгейлерін; тұқым қуалайтын материалдың гендік, хромосомалық және геномдық деңгейдегі құрылымды – функциональдық ұйымын; - генетикалық және клеткалық гомеостаздың тұрақтылық сақтауының негізгі механизмдерін; - адамдағы тұқым қуалайтын патологиялардың негізгі белгілерін; - тұқым қуалайтын аурулар диагностикасының, профилактикасының және емдеуінің негізгі принциптері туралы білімді меңгеруі керек.
Құзыреттілік аймағы А Молекулалық биология негіздері.	Оқыту барысында оқушы молекулалық –генетикалық процестер туралы, ақуыз және нуклейн қышқылдарының биосинтезі туралы сол сияқты клетканың генетикалық аппараты және генетикалық гомеостаз туралы білімді меңгеруі керек.

	- осуществлять дифференцированный уход за детьми во время болезни; - организовать профилактическую работу.
Область компетенции Г - неотложные состояния у детей.	После окончания обучения обучающийся должен владеть навыками оказания доврачебной помощи при неотложных состояниях у детей.
Модуль обучения Г 1	- знать причины, клинические симптомы неотложных состояний; - оказать доврачебную помощь.

Спецификация модуля

Наименование модуля: **Детские болезни**

Задача модуля: Владеть навыками ухода и наблюдения за здоровыми детьми и детьми во время болезни, владеть методиками оценки физического и нервно- психического развития детей, их питание. Владеть методикой обследования.

Действие	Умения	Знания	Ресурсы
А1			
- знать особенности организации педиатрической службы в РК; - знать анатомо-физиологические особенности доношенного и недоношенного ребенка; - владеть навыками ухода и наблюдения за доношенным и недоношенным ребенком; - знать анатомо-физиологические особенности органов пищеварения, виды вскармливания, преимущества грудного вскармливания, правила прикладывания к груди, основные правила введения прикорма, питание детей старше года; - оценивать питание первого года жизни и детей старше года; - консультиро вать по правильному прикладыванию к груди; - консультиро вать мать по вопросам ее собственного здоровья; - консультиро вать мать по вопросам кормления ребенка старше года;	- владеть навыками ухода за новорожденным доношенным ребенком; - владеть навыками ухода и выхаживания недоношенного ребенка; - оценивать питание детей до 1 года; - оценивать питание детей старше 1 года; - консультировать мать по правильному кормлению грудью; - консультировать кормящую мать по собственному здоровью;	-организация педиатрической службы в РК; - определение, признаки доношенного и недоношенного ребенка; причины недоношенности; - значение дородового и послеродового патронажей; - анатомофизиологические особенности органов пищеварения; - питание детей первого года; - виды вскармливания; - правила введение прикорма, виды прикорма; - питание детей старше года; - роль мед.работника в организации питания и обучения матери кормлению грудью; - программа ИВБДВ;	- лекции; - стандарты; - предметы ухода; - ситуационные задачи; - учебники: - В. Тульчинская Н. Соколова «Сестринское дело в педиатрии» Ростов-на-Дону 2008 - Н.В.Ежова «Педиатрия» (практикум) Москва 2008г.
А2			
- знать анатомо-физиологические особенности центральной нервной системы, нервно-психическое развитие детей раннего возраста; - знать показатели физического развития детей; - знать основные критерии для определения группы риска	- оценивать физическое развитие по показателям веса и роста; - оценивать нервно-психическое развитие; - составить режим дня для детей различного возраста; - прививать гигиенические навыки детям;	- физическое развитие детей, показатели: - анатомофизиологические особенности центральной нервной системы; - показатели нервно-психического развития детей различного	- лекции; - стандарты; - предметы ухода; - ситуационные задачи; - учебники: - В. Тульчинская Н. Соколова «Сестринское

29 Профиль компетенции – Детские болезни

Профиль компетенции – детские болезни	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками наблюдения за новорожденными детьми, оценивать физическое и нервно-психическое развитие детей, знать анатомо-физиологические особенности детского организма, владеть методикой обследования их, наблюдения за детьми во время болезни, обладать знаниями по диагностике и лечению заболеваний детей.
Область компетенции А – здоровый ребенок (новорожденный доношенный, недоношенный ребенок).	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками наблюдения и ухода за новорожденными, оценивать их физическое и нервно-психическое развитие, оценивать питание.
Модуль обучения А1	- знать особенности организации педиатрической службы в РК; - знать анатомо-физиологические особенности доношенного и недоношенного ребенка; - владеть навыками ухода и наблюдения за доношенным и недоношенным ребенком; - знать анатомо-физиологические особенности органов пищеварения, виды вскармливания, преимущества грудного вскармливания, правила прикладывания к груди, основные правила введения прикорма, питание детей старше года; - оценивать питание первого года жизни и детей старше года; - консультировать по правильному прикладыванию к груди; - консультировать мать по вопросам ее собственного здоровья; - консультировать мать по вопросам кормления ребенка старше года.
Модуль обучения А2	- знать анатомо-физиологические особенности центральной нервной системы, нервно-психическое развитие детей раннего возраста; - знать показатели физического развития детей; - знать основные критерии для определения группы риска по психическому развитию детей до года и старшего возраста; - оценивать уровень физического и нервно-психического развития детей; - консультировать мать в целях развития ребенка.
Область компетенции Б – анатомо-физиологические особенности органов и систем. Методика обследования.	После окончания обучения обучающийся может распознать анатомо-физиологические особенности органов и систем у детей различного возраста и владеть методикой обследования.
Модуль обучения Б1	- знать анатомо-физиологические особенности органов и систем детского организма; - владеть методикой обследования; - оценивать состояние органов и систем;
Область компетенции В – детские болезни.	После окончания обучения обучающийся будет знать особенности течения болезней новорожденных, детей раннего и старшего возраста, определять лечение, диагностику, дифференцированный уход, организовать профилактическую работу.
Модуль обучения В1	- знать этиологию, патогенез, клинику, лечение, уход профилактику: асфиксии, внутричерепной родовой травмы, гемолитической болезни новорожденных, болезней кожи, пупка, глаз, сепсиса новорожденных; - знать этиологию, патогенез, клинику, лечение, уход и профилактику рахита, спазмофилии, аллергического диатеза; - знать этиологию, патогенез, клинику, лечение, уход и профилактику детских инфекционных заболеваний; - знать этиологию, патогенез, клинику, принципы лечения, уход и профилактику заболеваний органов дыхания, сердечно-сосудистой,пищеварительной, мочевыделительной, эндокринной систем; - определять тактику лечение;

Оқыту модулі А1	- ақуыз қасиеті мен қызметін танып біле отырып білімді меңгеру; - ДНҚ нуклеотидтерін кезектестігі, а- РНҚ- ның комплементарлық тізбегін және оған сәйкес полипептидті тізбекті құра білу дағдыларын қалыптастыру; - ДНҚ және РНҚ молекулаларын; ДНҚ және РНҚ нуклеотидтерінің ажырата білуге дағдыландыру ерекшеліктерін.
Оқыту модулі А2	- белок биосинтезінің негізгі этаптарын ажырата білу (транскрипция, трансляция); - матрицалық типтік реакцияның негізі ретінде геннің құрылысы және генетикалық код туралы білімді меңгеру; - прокариот гендерінің экспрессиялы реттелуінің молекулярлы механизмін меңгеру; - эукариот гендерінің экспрессиялы реттелуінің молекулярлы механизмін меңгеру; - ситуациялық есептерді шеше білу.
Оқыту модулі А3	- ген туралы білімді меңгеру; - геном туралы түсінігін кеңейту; - микроскоппен жұмыс істей білу; - адамның қалыпты және патологиялық кариотипін ажырата білу; - жекелеген хромосомаларды идентификациялауды меңгеру; - адамның идиограммасын құра білуге дағдыландыру; - мутацияны танып білу; - генетикалық гомеостаздың бұзылуы және оның адам патологиясында көрініс беруі.
Құзыреттілік аймағы Б Молекулярлық биология	Оқыту барысында оқушы клетканы меңгеруге молекулалық биологияны тәжірибе жүзінде қолдану дағдыларын қалыптастыру.
Оқыту модулі Б1	- микроскоппен жұмыс істей білу дағдыларын қалыптастыру; - клетканың құрылымдың компоненттерінің ерекшеліктерін ажырата білу; - уақытша препараттар дайындай білуге баулу; - жануар клеткасы мен өсімдік клеткасын салыстыра білу; - митоз фазаларын ажырата білу; - мейоз фазаларын ажырата білу; - клеткадағы әр фазадағы өзгерістерді анализдей білу дағдыларын қалыптастыру.
Құзыреттілік аймағы В Даму генетикасы	Оқыту барысында оқушы аурудың даму механизмін түсіндіруге молекулалық-генетикалық процестерді пайдалана білу.
Оқыту модулі В1	- жыныс бездерінің құрылысы мен олардың қызметі арасындағы өзара байланысты түсіндіре білу; - ұрықтың дамуындағы негізгі жиі кездесетін ауытқушылықтарды анализдей білу дағдыларын қалыптастыру; - даму кезіндегі туа біткен ақаулардың түзілуінің клеткалық механизмін анықтай білу дағдыларын қалыптастыру; - қазіргі генетика тұрғысында темекі шегудің зияны, алкогольдың, наркотикалық заттардың зиянын түсіндіре білу.

Модульдің спецификациясы

Модульдің аталуы: **Молекулалы биология , медициналық генетика**

Модульдің міндеті:

- тіршілік ұйымдарының жасушалық және молекула - генетикалық деңгейлерін;
- адамдағы тұқым қуалайтын аурулар диагностикасының, профилактикасының және емдеуінің негізгі принциптері туралы білімді меңгеруі керек.

Іс әрекет	Ептілік	Білім	Ресурстар
А1			
- молекулалық-генетикалық процестер туралы білімді меңгеру.	- ДНҚ нуклеотидтерінің кезектестігі, а-РНҚ-ның комплементарлық тізбегін және соған сәйкес полипептидті тізбекті құра білу дағдыларын қалыптастыру; -ДНҚ мен РНҚ молекулаларының, ДНҚ мен РНҚ-ның нуклеотидтерінің ерекшеліктерін ажырата білу.	- ақуыздардың қасиеті мен қыз-метін танып білу; - нуклеин қышқылдарының құрылысы туралы білімді меңгеру.	- оқулық Ярыгин В.Н. «Биология» Муминов Т.А., Қуандықов Е.У. «Молекулалық биология негіздері»; - Қуандықов Е.У. «Медициналық биология және генетика»; - таблицалар - плакаттар; - микропрепараттар;
А2			
- нуклеин қышқылы мен белок биосинтезі туралы білімді меңгеру.	- ақуыз биосинтезінің негізгі этаптарын көрсете білу (транскрипция, трансляция); - ситуациялық есептерді шеше білу.	- матрицалық реакцияның негізі ретінде геннің құрылысы және генетикалық код туралы меңгеру; - прокариот гендерінің экспрессиялы реттелуінің молякулярлы механизмін меңгеру; - эукариот гендерінің экспрессиялы реттелуінің молекулярлы механизмін меңгеру.	- оқулық Ярыгин В.Н. «Биология» Муминов Т.А., Қуандықов Е.У. «Молекулалық биология негіздері»; - Қуандықов Е.У. «Медициналық биология және генетика»; - таблицалар - плакаттар; - микропрепараттар;
А3			
- клетканың генетикалық аппараты және генетикалық гомеостаз туралы білімді меңгеру.	- микроскоппен жұмыс істей білу; - жекелеген хоромосомаларды идентификациялауды меңгеру; - адамның идиограммасын құра білуге дағдыландыру; - генетикалық гомеостаздың бұзылуы және оның адам патологиясында көрініс беруі.	- ген туралы білімді меңгеру; - геном туралы түсінігін кеңейту; - адамның қалыпты және патологиялық кариотипін ажырата білу; - мутацияны танып білу.	- оқулық Ярыгин В.Н. «Биология» Муминов Т.А., Қуандықов Е.У. «Молекулалық биология негіздері»; - Қуандықов Е.У. «Медициналық биология және генетика»; - таблицалар - плакаттар; - микропрепараттар.
Б1			
- клетканы меңгеруге молекулалық биологияны тәжірибе жүзінде қолдану дағдыларын қалыптастыру.	- микроскоппен жұмыс істей білу; - уақытша препараттар жасай білу; -өсімдік және жануар клеткаларын ажырата білу; - митоз фазаларын ажырата білу дағдыларын меңгеру; - мейоз фазаларын ажырата білу дағдыларын меңгеру; - клеткадағы әр фазадағы өзгерістерді анализдей білу дағдыларын қалыптастыру.	- клетканың құрылымдық компоненттерінің ерекшеліктерін ажырата білу.	- оқулық Ярыгин В.Н. «Биология» Муминов Т.А., Қуандықов Е.У. «Молекулалық биология негіздері»; - Қуандықов Е.У. «Медициналық биология және генетика»; - таблицалар - плакаттар; - микропрепараттар.

остеоартроз, болезнь Бехтерева.	- уметь проводить дифференциальную диагностику; - уметь составлять план лечения; -владеть навыками ухода за больными; - уметь проводить профилактические мероприятия; - владеть правилами написания рецептов. - владеть техникой оказания неотложной медицинской помощи при экстренных состояниях на догоспитальном этапе.	- течение, осложнения, прогноз заболевания; - современные принципы лечения и ухода; знать профилактику.	
З1 владеть необходимыми знаниями и навыками клинического обследования, ухода и профилактики диффузных заболеваний соединительной ткани; системная красная волчанка, склеродермия, узелковый периартериит, дерматомиозит.	- владеть навыками сбора жалоб и анамнеза; - владеть техникой проведения осмотра; - владеть методикой обследования больного, применяя мануальные навыки; - уметь поставить предварительный диагноз; - уметь составлять план обследования; - уметь оценивать результаты дополнительных исследований; - уметь проводить дифференциальную диагностику; - уметь составлять план лечения; -владеть навыками ухода за больными; - уметь проводить профилактические мероприятия; - владеть правилами написания рецептов; - владеть техникой оказания неотложной медицинской помощи при экстренных состояниях на догоспитальном этапе.	- знать: - определение болезни; - классификацию; - этиологию; - патогенез; - клиническую симптоматику; - лабораторные и инструментальные показатели; - течение, осложнения, -прогноз заболевания; - современные принципы лечения и ухода; - профилактику.	- учебник Э.В. Смолева «Внутренние болезни»; - учебно-методический комплекс; - таблицы, аудиокассеты и видеокассеты, инструментарий.
И1 - владеть необходимыми знаниями и навыками клинического обследования, ухода и профилактики аллергических заболеваний; Крапивница. Отек Квинке. Анафилактический шок.	- уметь составлять план обследования; - уметь оценивать результаты дополнительных исследований; - уметь проводить дифференциальную диагностику; - уметь составлять план лечения; - владеть навыками ухода за больными; - уметь проводить профилактические мероприятия; - владеть правилами написания рецептов; - владеть техникой оказания неотложной медицинской помощи при экстренных состояниях (крапивнице, отеке Квинке, анафилактическом шоке) на догоспитальном этапе.	- знать: - определение болезни; - классификацию; - этиологию; - патогенез; - клиническую симптоматику; - лабораторные и инструментальные показатели; - течение, осложнения, -прогноз заболевания; - современные принципы лечения и ухода; - профилактику.	- учебник Э.В. Смолева «Внутренние болезни»; - учебно-методический комплекс; - таблицы, аудиокассеты и видеокассеты, инструментарий.

основных заболеваний эндокринной системы и обмена веществ; болезни щитовидной железы, сахарный диабет, болезни гипофиза и надпочечника, болезни обмена веществ.	- уметь поставить предварительный диагноз; - уметь составлять план обследования; - уметь оценивать результаты дополнительных исследований; - уметь проводить дифференциальную диагностику; - уметь составлять план лечения; -владеть навыками ухода за больными; -уметь проводить профилактические мероприятия; - владеть правилами написания рецептов; - владеть техникой оказания неотложной медицинской помощи при экстренных состояниях (гипергликемической и гипогликемической комах, тиреотоксическом кризе) на догоспитальном этапе.	- знать: - клиническую симптоматику; - лабораторные и инструментальные показатели; - течение, осложнения; - прогноз заболевания; - современные принципы лечения и ухода; - профилактику.	- учебно-методический комплекс, таблицы, аудиокассеты и видеокассеты, инструментарий.
Е1 - владеть необходимыми знаниями и навыками клинического обследования, ухода и профилактики основных заболеваний системы крови: анемии, гемобластозы, геморрагические диатезы.	- владеть навыками сбора жалоб и анамнеза; - владеть техникой проведения осмотра, - владеть методикой обследования больного, применяя мануальные навыки; - уметь поставить предварительный диагноз; - уметь составлять план обследования; - уметь оценивать результаты дополнительных исследований; - уметь проводить дифференциальную диагностику; - уметь составлять план лечения; -владеть навыками ухода за больными; -уметь проводить профилактические мероприятия; - владеть правилами написания рецептов; - владеть техникой оказания неотложной медицинской помощи при экстренных состояниях на догоспитальном этапе.	- знать: - определение болезни; - классификацию; - этиологию; - патогенез; - клиническую симптоматику; - лабораторные и инструментальные показатели; - течение, осложнения, прогноз заболевания; - современные принципы лечения и ухода; - профилактику.	- учебник Э.В. Смолева «Внутренние болезни». Учебно-методический комплекс, таблицы, аудиокассеты и видеокассеты, инструментарий.
Ж1 - владеть необходимыми знаниями и навыками клинического обследования, ухода и профилактики основных заболеваний костно-мышечной системы; ревматойдный артрит, деформирующий	- владеть навыками сбора жалоб и анамнеза; - владеть техникой проведения осмотра; -обследования больного, применяя мануальные навыки; - уметь поставить предварительный диагноз; - уметь составлять план обследования; - уметь оценивать результаты дополнительных исследований;	- знать: - определение болезни; - классификацию; - этиологию; - патогенез; - клиническую симптоматику; - лабораторные и инструментальные показатели;	- учебник Э.В. Смолева «Внутренние болезни»; - учебно-методический комплекс; - таблицы, аудиокассеты и видеокассеты, инструментарий.

В1			
- аурудың даму механизмін түсіндіруге молекулалық-генетикалық процестерді пайдалана білу;	- даму кезіндегі туа біткен ақаулардың түзілуінің клеткалық механизмін анықтай білу дағдыларын қалыптастыру; - қазіргі генетика тұрғысынан темекі шегудің зияны, алкогольдің, наркотикалық заттардың зиянын түсіндіре білу;	- жыныс бездерінің құрылысы мен олардың қызметі арасындағы өзара байланысты түсіндіре білу; - ұрықтың дамуындағы негізгі жиі кездесетін ауытқушылықтарды анализдей білу дағдыларын қалыптастыру;	- оқулық Ярыгин В.Н. «Биология» Муминов Т.А., Қуандықов Е.У. «Молекулалық биология негіздері»; - Қуандықов Е.У. «Медициналық биология және генетика»; - таблицалар - плакаттар; - микропрепараттар;
В2			
- генетика негіздерін меңгеру.	- хромосомалардың әртүрлі типтерін дифференциялау және адамның қалыпты және патологиялық кариотипін ажырата білу; - тұқым қуалайтын аурулардың профилактикалық шараларын меңгеру; - генетикалық есептерді шеше білу; - тұқым қуалайтын аурулардың алдын алуда генетиканың рөлін айқындап көрсету;	- адамдағы негізгі, анағұрлым кең тараған тұқым қуалайтын ауруларды ажырата білу; - аурудың даму механизмін молекулалық-генетикалық процестер тұрғысынан түсіндіру;	- оқулық Ярыгин В.Н. «Биология» Муминов Т.А., Қуандықов Е.У. «Молекулалық биология негіздері»; - Қуандықов Е.У. «Медициналық биология және генетика»; - таблицалар - плакаттар; - микропрепараттар;
В3			
- популяция лық генетика негіздерін меңгеру;	- популяцияның генетикалық құрылымына эволюцияның элементарлы факторларының әсерін анықтауды меңгеру; - популяция динамикасының математикалық моделін құруды меңгеру; -популяциядағы микроэво-люциялық процестерді мөлшерлік бағалау;	- популяциялық генетиканың медициналық аспектілерін анализдеуді меңгеру;	- оқулық Ярыгин В.Н. «Биология» Муминов Т.А., Қуандықов Е.У. «Молекулалық биология негіздері»; - Қуандықов Е.У. «Медициналық биология және генетика»; - таблицалар - плакаттар; - микропрепараттар;
В4			
- экогенетика мен фармако-генетика негіздерін меңгеру.	- қазіргі биология ғылымының проблемалары туралы ғылыми көпшілік және ғылыми әдебиеттерді қолдана білу дағдыландыру; - салауатты өмір салтын ұстанудың қажеттілігін негіздеу туралы білімін жетілдіру.	- тұқым қуалауға бейімділік полиморфизмі, дәрілік препараттарға ағзаның реакциясын ажырата білу; - Қазақстан Республика-сындағы қоршаған ортаның ластануының генетикалық зардаптары туралы білімді меңгеру.	- оқулық Ярыгин В.Н. «Биология» Муминов Т.А., Қуандықов Е.У. «Молекулалық биология негіздері»; - Қуандықов Е.У. «Медициналық биология және генетика»; - таблицалар - плакаттар; - микропрепараттар.

13 Құзыреттілік профилі - Анатомия

Кәсіби құзырлық - Қалыпты анатомия.	Оқыту аяқталған соң оқушы адам денесінің құрылысын, негізгі жазықтықтар мен біліктерін анықтайтын болады. Бас ми мен жұлынның, қан мен лимфа тамырларының, жүйкенің, мүшелердің бағыты мен шекарасын табады.

Құзыреттілік аймағы А – остеология мен синдесмология.	Оқыту аяқталған соң оқушы қаңқа мен бөлек сүйектердің, буындардың, бас қаңқасының сүйектерінің құрылысы мен орналасуын анықтайды.
А1	- тұлға сүйектерін: омыртқа жотасы мен кеуде қуысының сүйектерін анықтау; - омыртқалар мен қабырғалардың құрылыстарын, олардың ерекшеліктерін білу;
А2	- қол мен аяқ сүйектерін, олардың буындарын анықтау олардың құрылыстарын, құрылымдық элементтерін, ірі буындардағы қимыл түрлерін білу;
А3	- бас қаңқасының бөлімдерін, оның бөлек сүйектерін, самай – төменгі жақ буынын анықтау; - бас қаңқасының бөлек сүйектерінің құрылысын, орналасуын, сипаттамасын білу.
Құзыреттілік аймағы Б – миология.	Оқыту аяқталған соң оқушы адам денесіндегі қаңқа бұлшық еттерінің орналасуын, қызметін анықтайды.
Б1	Бас пен мойын бұлшық еттерін, олардың қызметін анықтау.
Б2	Тұлға бұлшық еттерін, олардың қызметін анықтау.
Б3	Қол мен аяқ бұлшық еттерін анықтау.
Құзыреттілік аймағы В – спланхнология.	Оқыту аяқталған соң оқушы адам денесіндегі ішкі мүшелердің орналасуы мен құрылысын анықтайды.
В1	Ас қорыту мүшелерінің орналасуы мен құрылысын анықтайды.
В2	Тыныс алу жүйесінің орналасуы мен құрылысын анықтайды.
В3	Несеп – зәр шығару жүйесінің орналасуы мен құрылысын анықтайды.
В4	Жыныс жүйесінің орналасуы мен құрылысын анықтайды.
В5	Жүрек – қан тамырлар жүйесінің орналасуы мен құрылысын анықтайды
В6	Жүйке жүйесінің орналасуы мен құрылысын анықтайды
В7	Оқыту аяқталған соң оқушы сезім мүшелерінің орналасуы мен құрылысын анықтайды.
В8	Эндокриндік жүйенің орналасуы мен құрылысын анықтайды.

Модульдің спецификациясы

Модульдің аталуы: **Анатомия**

Модульдің міндеті: алғашқы жедел жәрдем көрсету үшін адам денесінің құрылысын, онда мүшелердің орналасуын анықтап, табатын болады. Клиникалық ойлауы үшін мүшелер мен мүшелер жүйесінің құрылысы және топографиясы жөнінде білім негізін қалыптастырады. Адам ағзасының құрылымы мен қызметі жөнінде ғылыми көзқарас қалыптасады. Адам денесінің ағзаларына құрметпен қарайтын болады.

Іс әрекет	Ептілік	Білім	Ресурстар
А1- - адам қаңқасының бөлімдерін, бөлек сүйектері мен ірі буындарды табуды үйрену. Қаңқа бөлімдерінің барлық сүйектерінің құрылымдық элементтерін үйрену.	- сүйектердің құрылымдық компоненттерін ажырата білу, кейбір элементтерін өзіңнен көрсету. Бас қаңқасының, тұлға сүйектерінің, қол мен аяқ сүйектерінің ерекшеліктерін анықтау. Ірі буындарды, олардағы қимыл түрлерін көрсету.	- тірек – қимыл жүйесінің жалпы анатомиясын; Сүйектердің жіктелуін. Қаңқаның бөлімдерін, бөлек сүйектердің құрылысын. Жамбас астауының жыныстық құрылыс ерекшелігін. Сүйектердің бірігуі жөнінде жалпы түсінік және олардың жіктелуі.	- анатомиялық кестелер, барельефті планшеттер, адам қаңқасы, сүйек препараттары, муляждар.

В1 - владеть необходимыми знаниями и навыками клинического обследования, ухода и профилактики основных заболеваний органов пищеварения: гастриты, язвенная болезнь желудка и 12-перстной кишки, рак желудка, энтериты, колиты, гельминтозы, заболевания желчного пузыря, хронические гепатиты, цирроз печени, хроническая печеночная недостаточность, панкреатит.	- владеть навыками сбора жалоб и анамнеза; - владеть техникой проведения осмотра; - обследования больного, применяя мануальные навыки; - уметь поставить предварительный диагноз; - уметь составлять план обследования; - уметь оценивать результаты дополнительных исследований; - уметь проводить дифференциальную диагностику; - уметь составлять план лечения; - владеть навыками ухода за больными; -уметь проводить профилактические мероприятия; - владеть правилами написания рецептов; - владеть техникой оказания неотложной медицинской помощи при экстренных состояниях (желудочных, кишечных кровотечениях, печеночной коме) на догоспитальном этапе.	- знать определение болезни; - знать классификацию; - знать этиологию; - знать патогенез; - знать клиническую симптоматику; - знать лабораторные и инструментальные показатели; - знать течение, осложнения, -прогноз заболевания; - знать современные принципы лечения и ухода; - знать профилактику.	- учебник Э.В. Смолева «Внутренние болезни»; - учебно-методический комплекс; - таблицы, аудиокассеты и видеокассеты, инструментарий.
Г1 - владеть необходимыми знаниями и навыками клинического обследования, ухода и профилактики основных заболеваний органов мочеотделения пиелонефрит, гломерулонефрит, почечная недостаточность, почечнокаменная болезнь, цистит;	- владеть навыками сбора жалоб и анамнеза; - владеть техникой проведения осмотра, - владеть методикой обследования больного, применяя мануальные навыки; - уметь поставить предварительный диагноз; - уметь составлять план обследования; - уметь оценивать результаты дополнительных исследований; - уметь проводить дифференциальную диагностику; - уметь составлять план лечения; - владеть навыками ухода за больными; - уметь проводить профилактические мероприятия; - владеть правилами написания рецептов; - владеть техникой оказания неотложной медицинской помощи при экстренных состояниях (почечной колике, уремической коме) на догоспитальном этапе;	- знать определение болезни; - знать классификацию; - знать этиологию; - знать патогенез; - знать клиническую симптоматику; - знать лабораторные и инструментальные показатели; - знать течение, осложнения, - прогноз заболевания; - знать современные принципы лечения и ухода; - знать профилактику.	- учебник Э.В. Смолева «Внутренние болезни»; - учебно-методический комплекс; - таблицы, аудиокассеты и видеокассеты, инструментарий.
Д1 - владеть необходимыми знаниями и навыками клинического обследования, ухода и профилактики	- владеть навыками сбора жалоб и анамнеза; - владеть техникой проведения осмотра; - обследования больного, применяя мануальные навыки;	- знать определение болезни; - знать классификацию; - знать этиологию; - знать патогенез;	- учебник Э.В Смолева «Внутренние болезни».

Спецификация модуля

Наименование модуля: **Внутренние болезни**

Задача модуля: Овладеть методикой диагностирования, лечения (оказания неотложной помощи), ухода и профилактики изучаемой нозологии.

Действие	Умения	Знания	Ресурсы
А1 - владеть необходимыми знаниями и навыками клинического обследования, ухода и профилактики основных заболеваний системы дыхания: бронхиты, бронхиальная астма острые пневмонии, гнойные заболевания органов дыхания, туберкулез легких, плевриты, рак легкого, профессиональные заболевания легких, пневмосклероз, легочное сердце, дыхательная недостаточность.	- владеть навыками сбора жалоб и анамнеза; - владеть техникой проведения осмотра, обследования больного, применяя мануальные навыки; - уметь поставить предварительный диагноз; - уметь составлять план обследования; - уметь оценивать результаты дополнительных исследований; - уметь проводить дифференциальную диагностику; - уметь составлять план лечения; -владеть навыками ухода за больными; -уметь проводить профилактические мероприятия; - владеть правилами написания рецептов; - владеть техникой оказания неотложной медицинской помощи при экстренных состояниях (приступе бронхиальной астмы, легочном кровотечении) на догоспитальном этапе.	- знать: - определение болезни; - классификацию; - этиологию; - патогенез; - клиническую симптоматику; - лабораторные и инструментальные показатели; - течение, осложнения; - прогноз заболевания; - современные принципы лечения и ухода; - профилактику.	- учебник Э.В. Смолева «Внутренние болезни»; - учебно-методический комплекс; - таблицы, аудиокассеты и видеокассеты, инструментарий.
Б1 - владеть необходимыми знаниями и навыками клинического обследования, ухода и профилактики основных заболеваний сердечно – сосудистой системы: аритмии, артериальная гипертензия, атеросклероз, ИБС, стенокардия, инфаркт миокарда, сердечная недостаточность, сосудистая недостаточность, ревматизм, эндокардит, миокардит, перикардит, приобретенные пороки сердца, кардиомиопатии, кардионеврозы.	- владеть навыками сбора жалоб и анамнеза; - владеть техникой проведения осмотра; - обследования больного, применяя мануальные навыки; - уметь поставить предварительный диагноз; - уметь составлять план обследования; - уметь оценивать результаты дополнительных исследований; - уметь проводить дифференциальную диагностику; - уметь составлять план лечения; - владеть навыками ухода за больными; - уметь проводить профилактические мероприятия; - владеть правилами написания рецептов; - владеть техникой оказания неотложной медицинской помощи при экстренных состояниях (инфаркте миокарда, стенокардии, острой сердечной и сосудистой недостаточностях) на догоспитальном этапе.	- знать: - определение болезни; - классификацию; - этиологию; - патогенез; - клиническую симптоматику; - лабораторные и инструментальные показатели; - течение, осложнения, прогноз заболевания; - современные принципы лечения и ухода; - профилактику.	- учебно-методический комплекс, таблицы, аудиокассеты и видеокассеты, инструментарий.

Б1 - бас пен мойынның, тұлғаның, қол мен аяқтың бұлшық еттерін үйрену.	-бұлшық ет топтарын ажырата білу. Бас пен мойын, тұлға, қол мен аяқ бұлшық еттерінің орналасқан жерлерін өзіңнен және муляждан көрсету.	- көлденең жолақты және бірыңғай салалы бұлшық еттердің құрылыс ерекшеліктері мен қызметтері. Бұлшық еттердің жіктелуін. Бұлшық еттердің биомеханикасын. Бұлшық еттердің қосымша аппараты.	- анатомиялық кестелер, барельефті планшеттер, адам қаңқасы, сүйек препараттары, бұлшық ет муляждары.
В1 - ас қорыту жүйесінің мүшелері мен ас қорыту жолының бөлімдерін, олардың құрылыс ерекшеліктерін үйрену.	- мүшелерді көрсету және олардың орналасуын дене бетінен анықтау. Мүшелердің құрылыс ерекшеліктерін анықтау.	- ас қорыту жүйесінің жалпы құрылыс жоспары. Ас қорыту жүйесі мүшелерінің анатомиялық, қызметтік сипаттамасын. Мүшелердің жасқа байланысты құрылыс ерекшеліктерін.	- анатомиялық кестелер, муляждар, барельефті планшеттер, адам торсы мен қаңқасы.
В2 - тыныс алу жүйесінің бөлімдері мен мүшелерін үйрену.	- тыныс алу жүйесінің мүшелерін ажырата білу және көрсету, олардың құрылыс ерекшеліктері мен орналасуын дене бетінен көрсету.	- тыныс алу жүйесінің жалпы құрылыс жоспары мен анатомиялық, қызметтік сипаттамасы. Көкірек аралығы жөнінде түсінік. Көкірек аралығының мүшелері. Жасқа байланысты тыныс алу мүшелерінің құрылыс ерекшеліктері.	- анатомиялық кестелер, муляждар, барельефті планшеттер, адам торсы мен қаңқасы.
В3 - несеп – зәр шығару жүйесінің мүшелерінің құрылысын үйрену.	- несеп – зәр шығару жүйесінің мүшелерін ажырата білу, олардың құрылыс ерекшеліктерін көрсету, орналасуын дене бетінен анықтау.	- несеп – зәр шығару жүйесінің жалпы құрылыс жоспары. Несеп – зән шығару жүйесінің мүшелерінің анатомиялық, қызметтік сипаттамасы.	- анатомиялық кестелер, муляждар, барельефті планшеттер, адам торсы мен қаңқасы.
В4 - еркек пен әйел жыныс жүйесінің мүшелерінің құрылысын үйрену.	- еркек пен әйелдің жыныстық мүшелерін ажырата білу және көрсету, олардың орналасуын анықтау.	- жыныс жүйесінің жалпы құрылыс жоспары. Жыныс жүйесі мүшелерінің анатомиялық, қызметтік сипаттамасы.	- анатомиялық кестелер, муляждар, барельефті планшеттер, адам торсы мен қаңқасы.
В5 - жүрек құрылысын үйрену. Қан айналым шеңберлері, олардың маңызы. Қан тамырларының құрылысының, тармақталуының негізгі тәртібі мен жіктелуі. Лимфа жүйесінің мүшелері.	- жүректің орналасуын көрсету. Алдыңғы кеуде қабырғасынан жүрек шекарасын анықтау. Адам денесінің аймақтарынан ірі қан тамырларының жолдарын көрсету. Ірі лимфа тамырларын және олардың өзектерін анықтау. Аймақтық лимфа түйіндерін анықтап, көрсету.	- жүрек – қан тамырлар жүйесінің жалпы құрылыс жоспары. Жүректің құрылысы мен қызметі. Қан айналым шеңберлері. Үлкен және кіші қан айналым шеңберлерінің артериялары мен веналары. Жасқа байланысты қан тамырлар құрылысының ерекшеліктері. Лимфа жүйесінің жалпы құрылыс жоспары мен қызметі.	- анатомиялық кестелер, муляждар, барельефті планшеттер, адам торсы.

В6 - орталық және шеткі жүйке жүйесінің құрылысын үйрену.	- бас ми мен жұлынның бөлімдерін көрсету. Бас ми мен жұлын жүйкелерінің шығу жолдары, жүйкелендіру аймақтары. Жүйкелердің бағытын теріден көрсету.	- жүйке жүйесінің жалпы құрылыс жоспары. Бас миға жалпы шолу. Жұлынның құрылысы. Бас ми мен жұлынның қабықтары. Шеткі және вегетативті жүйке жүйесінің жалпы құрылыс жоспары, олардың тармақтары, жүйкелендіру аймақтары.	- анатомиялық кестелер, муляждар, барельефті планшеттер, адам торсы.
В7 - көру, есту және тепе - теңдік, иіс сезу, дәм сезу мүшелерінің құрылыстарын үйрену. Тері және оның туындылары.	- көру, есту және тепе - теңдік, иіс сезу, дәм сезу мүшелерінің негізгі құрылымдық элементтерін анықтау және көрсету. Терінің қабаттарын көрсету.	- көру, есту және тепе – теңдік мүшелері мен терінің құрылыс ерекшеліктерін, морфологиялық құрылымдарын. Сезім мүшелерінің анатомиялық, қызметтік сипаттамасын.	- анатомиялық кестелер, муляждар, барельефті планшеттер, адам торсы.
В8 - ішкі сөл бездерінің құрылысы мен қызметін үйрену.	- ішкі сөл бездерін ажырата білу және олардың орналасуын көрсету.	- ішкі сөл бездерінің жалпы анатомиясын және олардың маңызын.	- анатомиялық кестелер, муляждар, барельефті планшеттер, адам торсы.

14 Құзыреттілік профилі - Латын тілі

Кәсіби құзырлық - Латын тілі	Тарауды оқып бітірген соң, оқушылар меңгеруі қажет: - клиникалық, анатомиялық және фармацевтикалық терминдерді өз тәжірбиелерінің кәсіби лексикасында қолдануды; - кәсіби бағытталған мәтіндерді сөздіктің көмегімен аудара білуді; - клиникалық терминдерді, дәрі- дәрмектердің атауларын дұрыс жазып, оқуды; - медициналық, анатомиялық терминдердің мағынасы мен маңызын жете түсініп құрастыруды; - әртүрлі дәрілік түрлерге рецепттерді құрастырып жазуды және аударуды.
А Құзыреттілік аймағы. Фонетика.	Осы тараудың соңында оқушылдар меңгеруі қажет: - латын алфавиті мен әріптің дыбысталуын;
Оқыту модулі А1	- грек тілінен енгізілген сөздердің дыбысталу ерекшеліктері мен дауыссыз дыбыстардың және дифтонгтердің оқылу ережесін, әртүрлі әріптер қосындысының оқылу ережесін білуі;
Б Құзыреттілік аймағы Сөздердің құрылуы. Медициналық терминдердің құрылысы.	Тарауды оқып бітірген соң оқушылдар меңгеруі қажет: - сөздердің құрамымен танысу арқылы сөз құрамын біліп, оқып меңгереді;
Оқыту модулі Б1	- приставкаларды, терминоэлементтерді білуі; - грек- латын дублетін білу; - терминдердің мағынасын дұрыс құрастыру; - терминдердің мағынасын түсіндіре білуі;
Оқыту модулі Б2	- аурудың аталуында патологиялық жағдайын анықтау үшін жұрнақ туралы оқып үйренген білімін қолдана білуі, мысалы –itis-oma-osis-iasis.
В Құзыреттілік аймағы. Етістік. Грамматикалық категориясы. Бұйрық рай. Ырықсыз рай.	Осы тараудың соңында оқушылдар меңгеруі қажет: - етістіктің 4 жіктеуі, етістіктің осы шақтағы сөз негізінен сөйлем құрастыруды және бұйрық райының көмегімен дәрілік түрлерге рецепт құрастыруды меңгеруі қажет;

	- владеть навыками ухода; -владеть мерами профилактики; - владеть техникой оказания неотложной медицинской помощи при экстренных состояниях (гипергликемической и гипогликемической комах, тиреотоксическом кризе).
Область компетенции Е – заболевания системы крови.	После окончания обучения обучающийся будет владеть: - необходимыми знаниями и навыками по основным заболеваниям системы крови: анемии, гемобластозы, геморрагические диатезы.
Модуль Е1	- владеть знаниями по этиологии, патогенезу, клинической картине, дополнительным методам исследования, лечению, особенностям ухода, профилактики; - владеть профессиональными навыками обследования больного; - владеть методикой самостоятельного распознавания болезни; - владеть методикой лечения; - владеть навыками ухода; - владеть мерами профилактики; - владеть техникой оказания неотложной медицинской помощи при экстренных состояниях.
Область компетенции Ж – заболевания костно - мышечной системы.	После окончания обучения обучающийся должен владеть: - необходимыми знаниями и навыками по основным заболеваниям костно – мышечной системы: ревматойдный артрит, деформирующий остеоартроз, болезнь Бехтерева.
Модуль Ж1	- владеть знаниями по этиологии, патогенезу, клинической картине, дополнительным методам исследования, лечению, особенностям ухода, профилактики; - владеть профессиональными навыками обследования больного; - владеть методикой самостоятельного распознавания болезни; - владеть методикой лечения; - владеть навыками ухода; - владеть мерами профилактики.
Область компетенции З - диффузные заболевания соединительной ткани.	После окончания обучения обучающийся будет владеть: - необходимыми знаниями и навыками по основным заболеваниям соединительной ткани: системная красная волчанка, склеродермия, узелковый периартериит, дерматомиозит.
Модуль З1	- владеть знаниями по этиологии, патогенезу, клинической картине, дополнительным методам исследования, лечению, особенностям ухода, профилактики; - владеть профессиональными навыками обследования больного; - владеть методикой самостоятельного распознавания болезни; - владеть методикой лечения; - владеть навыками ухода; - владеть мерами профилактики.
Область компетенции И – аллергические заболевания	После окончания обучения обучающийся должен владеть: - необходимыми знаниями и навыками по острым аллергическим заболеваниям: крапивница, отек Квинке, анафилактический шок.
Модуль И1	- владеть знаниями по этиологии, патогенезу, клинической картине, дополнительным методам исследования, лечению, особенностям ухода, профилактики; - владеть профессиональными навыками обследования больного; - владеть методикой самостоятельного распознавания болезни; - владеть методикой лечения; - владеть навыками ухода; - владеть мерами профилактики; - владеть техникой оказания неотложной медицинской помощи при экстренных состояниях (крапивнице, отеке Квинке, анафилактическом шоке).

Модуль Б1	- владеть знаниями по этиологии, патогенезу, клинической картине, дополнительным методам исследования, лечению, особенностям ухода, профилактики; - владеть профессиональными навыками обследования больного; - владеть методикой самостоятельного распознавания болезни; - владеть методикой лечения; - владеть навыками ухода; - владеть мерами профилактики; - владеть техникой оказания неотложной медицинской помощи при экстренных состояниях (гипертоническом кризе, стенокардии, инфаркте миокарда, острой сердечной и сосудистой недостаточностях).
Область компетенции В – заболевания органов пищеварения.	После окончания обучения обучающийся будет владеть: - необходимыми знаниями и навыками по основным заболеваниям органов пищеварения: гастриты, язвенная болезнь желудка и 12 перстной кишки, рак желудка, энтериты, колиты, гельминтозы, заболевания желчного пузыря, хронические гепатиты, цирроз печени, хроническая печеночная недостаточность, панкреатит.
Модуль В1	- владеть знаниями по этиологии, патогенезу, клинической картине, дополнительным методам исследования, лечению, особенностям ухода, профилактики; - владеть профессиональными навыками обследования больного; -владеть методикой самостоятельного распознавания болезни; - владеть методикой лечения; - владеть навыками ухода; - владеть мерами профилактики; - владеть техникой оказания неотложной медицинской помощи при экстренных состояниях (желудочных, кишечных кровотечениях, печеночной коме).
Область компетенции Г – заболевания органов мочеотделения	После окончания обучения обучающийся будет владеть: - необходимыми знаниями и навыками по основным заболеваниям органов мочеотделения: пиелонефрит, гломерулонефрит, почечная недостаточность, почечнокаменная болезнь, цистит.
Модуль Г1	- владеть знаниями по этиологии, патогенезу, клинической картине, дополнительным методам исследования, лечению, особенностям ухода, профилактики; - владеть профессиональными навыками обследования больного; - владеть методикой самостоятельного распознавания болезни; - владеть методикой лечения; - владеть навыками ухода; - владеть мерами профилактики; - владеть техникой оказания неотложной медицинской помощи при экстренных состояниях (почечной колике, уремической коме).
Область компетенции Д – заболевания эндокринной системы и обмена веществ.	После окончания обучения обучающийся должен владеть: - необходимыми знаниями и навыками по основным заболеваниям эндокринной системы и обмена веществ: болезни щитовидной железы, сахарный диабет, болезни гипофиза и надпочечника, болезни обмена веществ.
Модуль Д1	- владеть знаниями по этиологии, патогенезу, клинической картине, дополнительным методам исследования, лечению, особенностям ухода, профилактики; - владеть профессиональными навыками обследования больного; - владеть методикой самостоятельного распознавания болезни; - владеть методикой лечения;

Бұйрық райдың рецепте қолдануы.	
Оқыту модулі В1	- етістіктің словарлық сөз түрлерін білуі; - етістіктің жалқы сөйлемдірін аударуды; - рецепте жазылатын стандартты , қосымша сөздерді білуі;
Оқыту модулі В2	- рецепттің құрылысын білу, меңгеру; - рецепте жазылатын стандартты сөздерді білу; - әртүрлі дәрілік түрлерге рецепт жазуды білу; - әртүрлі дәрілік түрлерге рецепт жазып оқу және аудара білу;
Г Құзыреттілік аймағы. Зат есім. Граммат-қ категориясы. 5 жіктелуіне шолу, 1-ші 2-ші жіктелуі. Қиылыспаған анықтауыш.	Осы тараудың соңында оқушылар меңгеруі қажет: -зат есімді меңгеру барысында грамматикалық категорияны, родтарды, жекеше және көпше түрлерлерін, септелуді білуі;
Оқыту модулі Г1	- зат есімнің 1- ші және 2- ші жіктелуімен терминдер құрастыруды және аударуды білуі; - зат есімнің словарлық сөзінің қайсы жіктелуіне жататынын және талданылатынын анықтауды білу;
Д Құзыреттілік аймағы. Дәрілердің атауларындағы жиі кездесетін қиықшалар. Химиялық элементтің, тотықтың, тұздың, қышқылдың аттары.	Тараудың соңында оқушылар білуі қажет: - дәрілердің атауларындағы жиі кездесетін қиықшаларды білуі; - химиялық элементтердің, тотықтардың, тұздардың және қышқылдардың атауларын білуі; - жиі кездесетін қиықшаларды қолдана отырып дәрілердің атауларын дұрыс жазуды және оқуды білуі;
Оқыту модулі Д1	- дәрілердің атауларындағы қиықшаларды бөліп ала білуі; - қышқылдардың, тотықтардың және тұздардың аттарын латынша атауларын жазуды;
Е Құзыреттілік аймағы. Сын есім. Сын есімнің 1-ші тобы. Сын есімді зат есіммен үйлестіру. (1-2-ші жектелінуін)	Тараудың соңында оқушылар білуі қажет: - сын есімді меңгеру барысында грамматикасын, родын, жекеше және көпше түрлерін, септелуін, жіктелінулерін білуі;
Оқыту модулі Е1	- сын есімнің зат есіммен үйлестіруді меңгеруі; - терминдерді үйлесімді құрастыруды және аударуды;
Ж Құзыреттілік аймағы. Зат есімнің 3-ші жіктелуі. Тұздардың атауы, патологиялық процесстер.	Тараудың соңында оқушылар білуі қажет: - зат есім сөзінің жалғауынан 3-лік жіктелудің сөзі екендігін анықтау және жұрнақ жалғау арқылы клиникалық терминнің мағынасын анықтауды меңгеруі;
Оқыту модулі Ж1	- зат есімнің 3- шілік жіктелуінің түбір сөзін анықтай білуді; - зат есімнің 3- шілік жіктелінетін сөздерінен терминдер құрастыруды және аударуды; - зат есімнің 3- лік жіктелінетін сөздерін ілік септігінің жалқы және көпше түрінде қолдануды;
Оқыту модулі Ж2	- мына жұрнақтарды -osis-iasis-itis-oma- қолдана отырып клиникалық терминдер құрастыру; - клиникалық терминдердің мағынасын анықтауды; - бағытталған клиникалық терминдер құрастыруды;
Оқыту модулі Ж3	- көп кездесетін аниондарды қолдана отырып, тұздардың аттарын латын тілінде жазуды; - әртүрлі тақырыпқа сәйкес рецептер құрастырып жазуды және аударуды;

3 Құзыреттілік аймағы. Сын есімнің 2- тобы. Салыстырмалы шырайлары	Тараудың соңында оқушылар меңгеруі қажет: - сын есімнің 2-ші тобының сөздерінен терминдер құрастыру және бұл терминдерді ілік септігінде дұрыс қолдануды;
Оқыту модулі З1	- сын есім өзі анықталатын зат есімдермен әр уақытта үйлесімде болатындығын білуі: (родта, жалқы және көпше түрлерде , септікте);
Оқыту модулі З2	- сын есімнің салыстырмалы шырайларын, жай шырай, күшейтпелі шырайларын медициналық терминдерде дұрыс үйлестіруді; - сын есімнің күшейтпелі шырайларының жұрнақтарын словарлық сөздерде дұрыс жалғау ережесін меңгеруі; - сын есімнің салыстырмалы және күшейтпелі жұрнақтарымен медициналық терминдерді құрастыру және аудару;
И Құзыреттілік аймағы. Зат есімнің 4-ші-5-ші жіктеулері.	Тараудың соңында оқушылар зат есімнің 4-ші және 5-ші жіктелуге жататын сөзді словарлық сөзінен анықтай алады.
Оқыту модулі И1.	- зат есімнің 4-ші және 5-ші жіктелуіндегі сөздерді сын есіммен үйлестіруді білуі
К Құзыреттілік аймағы. Сан есім. Сандық приставкалар фармацевтикалық терминологияда.	Тараудың соңында оқушылар меңгеруі қажет: - сан есімді латын және грек тіліндегі сандық приставкаларды қолдана білуді.
Оқыту модулі К1	- фармацевтикалық терминологияда латын тіліндегі сандық приставкаларды, грек тіліндегі сандық приставкалардан ажырата алуы.

Модульдің спецификациясы

Модульдің атауы: **Латын тілі**

Модульдің міндеті:

- болашақ мамандар медициналық терминологияны (анатомиялық,клиникалық және фармацевтикалық, кәсіби лексиканы) кәсіби салада қолдануды;
- дәрі-дәрмектер аттарын дұрыс, қатесіз жазып, оқуды;
- клиникалық терминдердің мағынасын түсіндіруді;
- әртүрлі дәрілік түрлерге рецепт құрастыруды және жазуды, оқуды;
- кәсіби бағытталған мәтіндерді сөздікпен аударуды;
- клиникалық және анатомиялық терминдердің бағытталған мән-мағынасымен құрастыруды және аударуды.

Іс әрекет	Ептілік	Білім	Ресурстар
А1			
- латын тілінде сөздерді оқу және дыбыстау.	- латын тіліндегі сөздерді оқу және дыбысталуын өз тәжірибесінде қолдануы.	- латын алфавитін; - дауысты, дауыссыз әріптердің және әріптердің қосындысының, диграфтың, дифтонгтың дыбыстылу ерекшеліктерін; - екпін ережесін	Оқулық Таблицалар Дәрістер Тіректі конспект.
Б1			
- кәсіби мәтіндерді құрастырып, тәжірбие жүзінде қолдануды;	- бағытталған терминдер құрастырып, мағынасын түсіндіруді;	- сөздердің құралуы мен сөз негізінің құрамын; - жалғаулар; - термино элементтер; - грек- латын дублеттері;	Оқулық Таблицалар Дәрістер Тіректі конспект;

		анамнеза;	видеокассеты, инструментарий;
К2			
- владеть техникой проведения объективных методов исследований;	- проводить осмотр больного; - подготовить больного к проведению дополнительных методов исследования, оценить их результаты;	- значение осмотра; - дополнительные методы исследования;	- учебно-методический комплекс таблицы, аудиокассеты и видеокассеты, инструментарий;
К3			
- освоить основные клинические синдромы.	- определять по данным субъективного и объективного исследования основные клинические синдромы.	- причины и механизмы развития, клинические проявления основных патологических синдромов.	- учебно-методический комплекс таблицы, аудиокассеты и видеокассеты, инструментарий.

28 Профиль компетенции – Внутренние болезни

Профиль компетенции – внутренние болезни	После окончания обучения обучающийся будет владеть необходимыми знаниями по основным заболеваниям внутренних органов, использовать полученные знания и навыки для постановки клинического диагноза и его обоснования, назначения адекватного лечения, проведения ухода и профилактических мероприятий разбираемых нозологических форм, оказания неотложной медицинской помощи на догоспитальном этапе.
Область компетенции А – заболевания органов дыхания.	После окончания обучения обучающийся будет владеть: - необходимыми знаниями и навыками клинического обследования, ухода и профилактики основных заболеваний системы дыхания: бронхиты, бронхиальная астма, острые пневмонии, гнойные заболевания органов дыхания, туберкулез легких, плевриты, рак легкого, профессиональные заболевания легких, пневмосклероз, легочное сердце, дыхательная недостаточность.
Модуль А1	- владеть знаниями по этиологии, патогенезу, клинической картине, дополнительным методам исследования, лечению, особенностям ухода, профилактики; - владеть профессиональными навыками обследования больного; - владеть методикой самостоятельного распознавания болезни; - владеть методикой лечения; - владеть навыками ухода; - владеть мерами профилактики; - владеть знаниями международных и республиканских программ по борьбе с туберкулезом (DOTS -стратегия); - владеть техникой оказания неотложной медицинской помощи при экстренных состояниях (приступе бронхиальной астмы, легочном кровотечении).
Область компетенции Б – заболевания органов сердечно-сосудистой системы	После окончания обучения обучающийся будет владеть: - необходимыми знаниями и навыками клинического обследования, ухода и профилактики основных заболеваний сердечно - сосудистой системы: аритмии, артериальная гипертензия, атеросклероз, ИБС, стенокардия, инфаркт миокарда, сердечная недостаточность, сосудистая недостаточность, ревматизм, эндокардит, миокардит, перикардит, приобретенные пороки сердца, кардиомиопатии, кардионеврозы.

З1			
- владеть техникой проведения объективных методов исследования;	- проводить расспрос больного;	- основные жалобы больных; - особенности сбора анамнеза;	- учебно-методический комплекс таблицы, аудиокассеты и видеокассеты, инструментарии;
З2			
- владеть техникой проведения объективных методов исследования;	- проводить общий осмотр больного; - проводить пальпацию щитовидной железы; - подготовить больного к проведению дополнительных методов исследования, оценить их результаты;	- значение осмотра; - значение и правила проведения пальпации щитовидной железы; дополнительные методы исследования; - основные клинические синдромы;	- учебно-методический комплекс таблицы, аудиокассеты и видеокассеты, Инструментарий.
З3			
- освоить основные клинические синдромы.	- определять по данным субъективного и объективного исследования основные клинические синдромы.	- причины и механизмы развития, клинические проявления основных патологических синдромов.	- учебно-методический комплекс таблицы, аудиокассеты и видеокассеты, Инструментарий.
И1			
- владеть техникой проведения объективных методов исследования;	- проводить расспрос больного;	- основные жалобы больных; - особенности сбора анамнеза;	- учебно-методический комплекс таблицы, аудиокассеты и видеокассеты, Инструментарий;
И2			
- владеть техникой проведения объективных методов исследования;	- проводить общий осмотр больного; - проводить осмотр позвоночника, суставов, мышц; - проводить пальпацию суставов; - определить мышечный тонус и измерить мышечную силу; - подготовить больного к проведению дополнительных методов исследования, оценить их результаты;	- значение осмотра; - значение и правила проведения пальпации суставов; - значение и правила определения мышечного тонуса; дополнительные методы исследования;	- учебно-методический комплекс таблицы, аудиокассеты и видеокассеты, Инструментарий;
И3			
- освоить основные клинические синдромы.	- определять по данным субъективного и объективного исследования основные клинические синдромы.	- причины и механизмы развития, клинические проявления основных патологических синдромов.	- учебно-методический комплекс таблицы, аудиокассеты и видеокассеты, Инструментарий.
К1			
- владеть техникой проведения объективных методов исследования;	- проводить расспрос больного.	- основные жалобы больных; - особенности сбора	- учебно –методический комплекс таблицы, аудиокассеты и

Б2			
- клиникалық терминдерді өз тәжірбиесінде, кәсіби қарым-қатынаста қолдануы.	- бағытталған терминдерді құрастыруды; - терминдердің мағынасын түсіндіруді.	- аурудың аттары және патологиялық жағдайында жұрнақтарды қолдануды; - термино элементтің мәні; - грек-латын дублеттері.	Тесттер.
В1			
- стандартты рецепттерді тәжірибе жүзінде жазуды және оқуды.	- етістіктердің жай сөйлемдерін аударуды; - стандартты рецепт құрастыруда етістіктің бұйрық райын қолдануды.	- етістіктің 4 райларын; - етістіктің словарлық сөздерін; - сандартты рецепттерді.	Оқулық Таблицалар Дәрістер Тіректі конспект
В2			
- әртүрлі дәрілік түрлерге рецепт жазуды, оқуды.	- әртүрлі дәрілік түрлерге рецепттерді жазуды ,оқуды және латын тілінен орыс-қазақ тіліне , орыс-қазақ тілінен латын тіліне аудару; - рецепт жазуды.	- әртүрлі дәрілік түрлерге рецепт жазудың ережесін; - рецептің құрылысын; - рецептегі латын тілінде жазылатын бөлімінің ережесін.	Оқулық Таблицалар Тіректі конспект Дәрістер Тесттер.
Г1			
- зат есімді меңгеру барысында грамматикалық категорияда алған білімді тәжірбие жүзінде анатомиялық және фармацевтік терминдерді қолдануды.	- латын тілінде словарлық сөзді дұрыс оқуды; - словарлық сөздің жіктелуін анықтауды; - зат есімнің 1-2 ші жіктелуіндегі терминдерді құрастыруды , аударуды.	- зат есімнің грамматикалық категориясын (родтарды, септіктерді, жіктелулерді); - зат есімнің 5 жіктелуі; - зат есімнің 5 жіктелуінің ерекшеліктерін; - зат есімнің 1 жіктелуінің септік жалғауларын.	Оқулық Таблицалар Дәрістер Тіректі конспект.
Д1			
- химиялық номенклатураны, қиықшаларды тәжірибе жүзінде қолданып, әртүрлі дәрілік түрлерге рецепт жазуды, оқуды.	- қиықшалары бар дәрілік түрлерді дұрыс оқып, жазуды; - дәрілерде кездесетін қиықшаларды анықтауды; - тотықтардың, қышқылдардың латынша атауларын құрастыруды;	- дәрілердің аттарындағы қиықшаларды; - химиялық элементтердің, тотықтардың, қышқылдардың латынша атауларын;	Оқулық Таблицалар Дәрістер Тіректі конспект.
Е1			
- зат есіммен сын есімнің үйлесімділігін қолдана отырып, анатомиялық, фармацевтикалық терминдерді құрастыру; - рецептер құрастыру;	- үйлесімділікті қолдана отырып, тек атау септігінің және ілік септігінің жалқы және көпше түріндегі терминдерді құрастыруды және аударуды.	- сын есімнің грамматикалық категориясын; - сын есімнің 1 тобындағы словарлық сөздерін; - зат есіммен сын есімнің үйлесімділік ережесінің ерекшелігін; - сын есімнің 1- 2ші жіктелуіндегі родтық ерекшеліктерін; - сын есімнің 1- 2ші жіктелуіндегі септік жалғауларын.	Оқулық Таблицалар Дәрістер Тіректі конспект.

Ж1			
- зат есімнің 3ші жіктелуіндегі терминдерді қолдана отырып, медициналық терминдері тәжірбиеде қолануды;	- зат есімнің 3ші жіктелуіндегі сөздердің, түбір сөзін анықтауды; - зат есімнің 3ші жіктелуіндегі сөздермен терминдерді құрсатыруды және аударуды; - зат есімнің 3ші жіктеліуіндегі сөздерді , ілік септігінің жалқы және көпше түрінде қолдануды;	- зат есімнің 3-ші жіктелуіндегі сөздердің родының жалғауын анықтау; - зат есімнің 3-ші жіктелуіндегі сөздердің негізгі ерекшеліктерін;	Оқулық Таблицалар Дәрістер Тіректі конспект;
Ж2			
- тұздардың латын атауымен рецепт құрастырып жазуды және аударуды тәжірбиеде қолдануды.	- клиникалық терминдердің мағынасын анықтауды; - бағытталған клиникалық терминдерді құрастыруды; - тұздардың аттарын латын тілінде құрасыруды және рецепт жазуды.	- тұздардың латынша аттарын; - барынша көп қолданатын тұздардың латынша атауын словарлық түрінде қолдануды.	Оқулық Таблицалар Дәрістер Тіректі конспект.
З1			
- тәжірибеде меңгерген білімді қолдануды: - зат есіммен сын есімді үйлесімді етіп анатомиялық және фармацевтикалық терминдерді құрастыруды, аударуды және рецепттер жазуды;	- зат есіммен сын есімнің сөздерін дұрыс үйлестіріп құрастыруды; - сын есімнің 2- ші тобының медициналық терминдерін ілік септігінде дұрыс қолдануды;	- зат есіммен сын есімнің үйлесімділігінің ережерлерінің ерекшеліктерін; - сын есімнің 2- ші тобының родтық жалғауларын; - сын есімнің 2- ші тобының словарлық түрін;	Оқулық Таблицалар (Дәрістер) Тіректі конспект;
З2			
- тәжірибеде меңгерген білімді қолдануды: - зат есімді сын есімнің салыстырмалы шырайы мен күшейтпелі шырайларын анатомиялық және фармацевтік терминдерді үйлесімді құрастыруда қолдануды.	- сын есімнің салыстырмалы және күшейтпелі шырайларын медициналық терминдерді құрастырғанда дұрыс үйлестірілуін; - сын есімнің салыстыр-малы және күшейтпелі шарайларын медициналық терминдерді құрастыруды және аударуды.	- сын есімнің салыстырмалы және күшейтпелі шырайларының словарлық түрін.	Оқулық Таблицалар Дәрістер Тіректі конспект.
И1 - зат есімнің 4-5ші жіктелуімен анатомиялық және фармецевтік терминдерді құрастырып, тәжірибеде қолдануды; - зат есіммен сын есімнің үйлесімділігін сөйлем құрастыруда қолдануды.	- зат есімнің 4-5ші жіктелуіндегі сөздердің словарлық түрін анықтауды; - зат есімнің 4-5ші жіктелуіндегі сөздерді сын есімнің сөздерімен үйлестіруді.	- зат есімнің 4-5ші жіктелуіндегі сөздердің словарлық түрін ілік септігіндегі жалғауын анықтауды; - зат есімнің4-5ші жіктелуіндегі сөздерді сын есімнің сөздерімен үйлестірудің ережелерін.	Оқулық Таблицалар Дәрістер Тіректі конспект.

	и объективного исследования основные клинические синдромы.	проявления основных патологических синдромов.	аудиокассеты и видеокассеты, инструментарий.
Е1			
- владеть техникой проведения субъективных методов исследования;	- проводить расспрос больного;	- основные жалобы больных; - особенности сбора анамнеза;	- учебно-методический комплекс таблицы, аудиокассеты и видеокассеты, инструментарий;
Е2			
- владеть техникой проведения субъективных методов исследования;	- проводить общий осмотр больного; - проводить осмотр области почек; - проводить пальпацию почек; - проводить перкуссию почек; - подготовить больного к проведению дополнительных методов исследования, оценить их результаты;	- значение осмотра; - значение и правила проведения пальпации почек; - значение и правила проведения перкуссии почек; - дополнительные методы исследования;	- учебно-методический комплекс таблицы, аудиокассеты и видеокассеты, инструментарий;
Е3			
- освоить основные клинические синдромы.	- определять по данным субъективного и объективного исследования основные клинические синдромы.	- причины и механизмы развития, клинические проявления основных патологических синдромов.	- учебно-методический комплекс таблицы, аудиокассеты и видеокассеты, инструментарий.
Ж1			
- владеть техникой проведения объективных методов исследования;	- проводить расспрос больного;	- основные жалобы больных; - особенности сбора анамнеза;	- учебно-методический комплекс таблицы, аудиокассеты и видеокассеты, инструментарий;
Ж2			
- владеть техникой проведения субъективных методов исследования;	- проводить общий осмотр больного; - проводить пальпацию селезенки и лимфатических узлов; - подготовить больного к проведению дополнительных методов исследования, оценить их результаты;	- значение осмотра; - значение и правила проведения пальпации селезенки и лимфатических узлов; - дополнительные методы исследования;	- учебно-методический комплекс таблицы, аудиокассеты и видеокассеты, инструментарий;
Ж3			
- освоить основные клинические синдромы.	- определять по данным субъективного и объективного исследования основные клинические синдромы.	- причины и механизмы развития, клинические проявления основных патологических синдромов.	- учебно-методический комплекс таблицы, аудиокассеты и видеокассеты, инструментарий.

Г1			
- владеть техникой проведения субъективных методов исследования;	- проводить расспрос больного;	- основные жалобы больных; - особенности сбора анамнеза;	- учебно-методический комплекс таблицы, аудиокассеты и видеокассеты, инструментарий;
Г2			
- владеть техникой проведения объективных методов исследования;	- проводить общий осмотр больного; - проводить осмотр области сердца и сосудов; - проводить пальпацию сердечно-сосудистой системы; - проводить перкуссию сердца; - проводить аускультацию сердца; - проводить измерение артериального давления; - подготовить больного к проведению дополнительных методов исследования, проводить ЭКГ оценить их результаты;	- значение осмотра больного; - значение и правила проведения пальпации сердечно-сосудистой системы; - значение и правила проведения перкуссии сердца; - значение и правила проведения аускультации сердца; -дополните льные методы исследования; - значение и техника проведения ЭКГ;	- учебно-методический комплекс таблицы, аудиокассеты и видеокассеты, инструментарий;
Г3			
- освоить основные клинические синдромы.	- определять по данным субъективного и объективного исследования основные клинические синдромы.	- причины и механизмы развития, клинические проявления основных патологических синдромо.	- учебно-методический комплекс таблицы, аудиокассеты и видеокассеты, инструментарий.
Д1			
- владеть техникой проведения субъективных методов исследования;	- проводить расспрос больного;	- основные жалобы больных; - особенности сбора анамнеза;	- учебно-методический комплекс таблицы, аудиокассеты и видеокассеты, инструментарий;
Д2			
- владеть техникой проведения объективных методов исследования;	- проводить общий осмотр больного; - проводить осмотр живота; - проводить пальпацию живота; - проводить перкуссию органов пищеварения; - подготовить больного к проведению дополнительных методов исследования, оценить их результаты;	- значение осмотра; - значение и правила проведения пальпации живота; - значение и правила проведения перкуссии органов пищеварения; - дополнительные методы исследования;	- учебно-методический комплекс таблицы, аудиокассеты и видеокассеты, инструментарий;
Д3			
- освоить основные клинические синдромы.	- определять по данным субъективного	- причины и механизмы развития, клинические	- учебно-методический комплекс таблицы,

К1			
- тәжірибеде меңгерген білімді қолдануды; - сандық приставкаларды фармацевтік терминдерді құрастырып жазуда және оқуда қолдануды.	- фармацевтік терминдердегі сандарды, латын тіліндегі реттік санды; - грек тіліндегі реттік саннан ажыратуды.	- латын және грек тіліндегі көп жағдайларда қолданылатын сандық приставкаларды қолдануды.	Оқулық Таблицалар Дәрістер Тіректі конспект.

15 Құзыреттілік профилі - Физиология

Кәсіби құзырлық-Қалыпты физиология	Оқыту аяқталған соң оқушы адам ағзасындағы негізгі физиологиялық процесстердің даму механизмдерін үйреніп, олардың көрсеткіштерін сараптайды.
Құзыреттілік аймағы А – қан жүйесінің физиологиясы.	Оқыту аяқталған соң оқушы қанның құрамы мен қасиетін сипаттап, сараптайды.
Құзыреттілік аймағы Б – жүрек – қан тамырлар жүйесінің физиологиясы.	Оқыту аяқталған соң оқушы жүрек жұмысы мен қан тамырлар, лимфа айналымының, гемодинамиканың негізгі заңдылықтарының физиологиялық механизмдерін үйренеді.
Б1 – қан айналымы мен жүрек қызметінің физиологиясы.	Оқыту аяқталған соң оқушы жүрек жұмысы мен қан айналымы физиологиясының механизмдерін түсініп, үйренеді.
Б2 – гемодинамиканың негізгі заңдылықтары.	Оқыту аяқталған соң оқушы гемодинамиканың негізгі заңдылықтарын, жүрек жұмысының физиологиялық механизмдері мен мүшелердің өзара байланысын білетін болады.
Құзыреттілік аймағы В – тыныс алу физиолгиясы.	Оқыту аяқталған соң оқушы тыныс алу мүшелерінің қызметін үйреніп, газ алмасу көрсеткіштерін сараптайды.
Құзыреттілік аймағы Г – ас қорыту физиологиясы.	Оқыту аяқталған соң оқушы ас қорыту физиологиясының негізгі механизмдерін білетін болады.
Г1 – ауыз қуысында, асқазанда астың қорытылуы.	Оқыту аяқталған соң оқушы ауыз қуысында, асқазанда өтетін негізгі физиологиялық процесстерді, ас қорыту сөлдерінің құрамы мен қасиеттерін білетін болады.
Г2 – ішекте астың қорытылуы.	Оқыту аяқталған соң оқушы ішектегі негізгі физиологиялық процесстерді, ішек сөлінің құрамы мен қасиетін білетін болады.
Құзыреттілік аймағы Д – несеп – зәр шығару физиологиясы.	Оқыту аяқталған соң оқушы адам ағзасының бөліп шығару жұмысының жалпы заңдылықтарын білетін, оларды сараптап, баға беретін болады.
Құзыреттілік аймағы Е - зат және қуат алмасуы.	Оқыту аяқталған соң оқушы зат және қуат алмасуының негізгі кезеңдерін үйреніп, тиімді тамақтану мәселесін дұрыс шешетін болады.
Құзыреттілік аймағы Ж - ішкі сөл бездерінің физиологиясы.	Оқыту аяқталған соң оқушы ішкі сөл бездерінің қызметі мен олардың ағза тіршілігіндегі маңызы жөнінде жалпы және толық көзқараста болды.
Құзыреттілік аймағы З – Қозғыш ұлпалар физиологиясы.	Оқыту аяқталған соң оқушы қозғыш ұлпаларда өтетін, мүшелердің қызметіне әсер ететін физиологиялық процесстерді білетін болады.
Құзыреттілік аймағы И – орталық жүйке жүйесінің физиологиясы.	Оқыту аяқталған соң оқушы орталық жүйке жүйесінің физиологиясы жөнінде нақты білімге ие болады.
И1 – вегетативті жүйке жүйесінің физиологиясы.	Оқыту аяқталған соң оқушы вегетативті жүйке жүйесінің физиологиялық қызметінің ерекшеліктерін үйренеді.
Құзыреттілік аймағы К – сезім мүшелерінің физиологиясы.	Оқыту аяқталған соң оқушы сезім мүшелерінің физиологиялық процесстерін үйреніп, олардың жалпы және арнайы заңдылықтарын білетін болады.

К1- көру, есту, тепе – теңдік мүшелерінің.	Оқыту аяқталған соң оқушы көру, есту және тепе – теңдік мүшелерінің қызметтік механизмдері жөнінде жалпы түсінікке ие болады.
К2 - висцерорецепция физиологиясы.	Оқыту аяқталған соң оқушы висцерорецепция физиологиясының негізгі ережелерін білетін болады.

Модульдің спецификациясы

Модульдің аты: **Физиология**

Модульдің міндеті: Оқыту аяқталған соң оқушы мүшелердің қызметін, мүшелер мен ұлпаларда өтетін процесстерді үйреніп, ағза тіршілігінің жалпы заңдылықтарын түсінетін болады.

Іс әрекет	Ептілік	Білім	Ресурстар
А - қан мен плазманың құрамын, қасиеттерін, сандық көрсеткіштерін, қанның қызметін, ұюын, топтарын, резус – факторды үйрену.	- қан жасушаларын анықтау және оларға қызметтік сипаттама беру.	- қанның құрамы, физикалық, химиялық қасиеттері, қызметі. Қанның ұюы мен ұюына қарсы жүйе, иммунитет, фагоцитоз, қан топтары мен резус- фактор жөнінде түсінік.	- «Қан» тақырыбы бойынша кестелер, барельефті планшеттер, қан жасушаларының үлгілері.
Б - жүрек бұлшық етінің физиологиялық қасиетін, жүрек жұмысының көрсеткіштерін үйрену. Қан және лимфа жүйесінің физиологиялық ерекшеліктері.	- адам жүрегінің дыбыстарын тыныш күйінде және физикалық жүктемеден кейін тыңдау. Тамыр мен жүрек ұшының соғуын өзінде және жолдастарыннан анықтау. Жүрек жұмысы мен тамыр соғуының қызметтік байланысын анықтау.	- жүрек – қан тамырлар жүйесінің анатомиялық сиаттамасын. Жүрек бұлшық етінің физиологиялық қасиетін, жүрек жұмысының көрсеткіштерін, жүрек циклының кезеңдерін, өткізгіш жүйесін. Қан айналым шеңберлері. Қан мен лимфаның жылжу механизмі. Қан қысымы, тамыр соғуы жөнінде түсінік, оларға әсер етуші факторлар. Жүрек жұмысы мен тамыр тонусының нейрогуморалды реттелуі.	- кестелер, «Жүрек – қан тамырлар жүйесі» бойынша барельефті планшеттер, өткізгіш жүйесі бар жүрек үлгісі, секундомер, фонендоскоп.
В - газ алмасу кезеңдерін, тыныс алу көлемдерінің физиологиялық сипаттамасын, әртүрлі жағдайдағы тыныс алу ерекшеліктерін үйрену. Тыныс алғандағы, шығарғандағы және альвеоладағы ауаның құрамын, өкпе көлемдерін үйрену.	- тыныс алу жиілігін тыныштық күйінде және жүктемеден соң анықтау. Тыныштық күйінде және физикалық жүктемеден соң тыныс алу мен шығару кезінде торакометрия өткізу. Халық арасында салауатты өмір салтын тыныс алу жүйесінің қызметін қолдана отырып, насихаттау.	- тыныс алу мүшелерінің анатомиясы. Тыныс алудың маңызы мен кезеңдері. Тыныс алу орталығы және оның нейрогуморалды реттелуі жөнінде тұсінік. Әртүрлі жағдайларда тыныс алу ерекшеліктері. Қорғаныш рефлекстері. Газ алмасу механизмі және оның реттелуі. Тыныс алу жиілігінің тыныштық күйінде және физикалық жүктемеден кейін өзгеру механизмі. Адам ағзасына лас орта мен темекі шегудің зиянды әсері.	- кестелер, «Тыныс алу жүйесі» бойынша барельефті планшеттер, тыныс алу жолдары мен өкпенің үлгісі, секундомер, фонендоскоп.
Г - ас қорыту жүйесінің мүшелерінің қызметтерін, ас қорыту сөлдерінің бөлінуін реттеуді, ас сорылуының	- ас қорыту мүшелеріндегі астың қорытылуына сипаттама беру. Ас қорыту мүшелерінің	- ас қорыту мүшелерінің анатомиясы. Ас қорыту мүшелерінің қызметтері, оларды зерттеу әдістері. Ас қорыту сөлдерінің құрамы мен	- кестелер, «Ас қорыту жүйесі» бойынша барельефті планшеттер,

		внутренней медицины и диагностики; - права и обязанности фельдшера, его роль в обследовании больного.	графструктуры, стандарты, задачи, тесты, история болезни),
Б1			
- владеть техникой проведения субъективных методов исследования	- проводить расспрос больного (жалобы, история настоящего заболевания , история жизни);	- понятие о клинических методах исследования (субъективные, объективные); - значение и основные правила проведения расспроса (жалобы, история настоящего заболевания, история жизни);	- учебно-методический комплекс (опорный конспект, графструктуры, стандарты, задачи, тесты, история болезни), таблицы, аудиокассеты и видеокассеты, фонендоскоп.
Б2			
- владеть техникой проведения объективных методов исследования.	- проводить физические методы обследования больного (осмотр, пальпация, перкуссия, аускультация); - подготовить больного к дополнительным методам исследования, оценить их результаты.	- значение и основные правила проведения осмотра больного, пальпации, перкуссии, аускультации и дополнительных методов исследования.	- учебно-методический комплекс, таблицы, аудиокассеты и видеокассеты, инструментарий.
В1			
- владеть техникой проведения субъективных методов исследования;	- проводить расспрос больного;	- основные жалобы больных. - особенности сбора анамнеза;	- учебно-методический комплекс, таблицы, аудиокассеты и видеокассеты, инструментарий.
В2			
- владеть техникой проведения объективных методов исследования;	- проводить общий осмотр больного; - проводить осмотр грудной клетки; - проводить пальпацию грудной клетки; - проводить перкуссию легких (сравнительную, топографическую); - проводить аускультацию легких; - подготовить больного к проведению дополнительных методов исследования и оценить их результаты;	- формы грудной клетки в норме при патологии; - патологи ческие типы дыхания; - значение и правила проведения пальпации грудной клетки; - значение и правила проведения перкуссии легких; - значение и правила проведения аускультации легких; - дополнительные методы исследования; - основные клинические синдромы;	- учебно-методический комплекс, таблицы, аудиокассеты и видеокассеты, инструментарий.
В3			
- освоить основные клинические синдромы.	- определять по данным субъективного и объективного исследования основные клинические синдромы.	- причины и механизмы развития, клинические проявления основных патологических синдромов.	- учебно-методический комплекс, таблицы, аудиокассеты и видеокассеты, инструментарий.

Область компетенции З - методы исследования больных с заболеваниями эндокринной системы и обмена веществ. Модуль обучения З1 – субъективные методы исследования. Модуль обучения З2 – объективные методы исследования. Модуль обучения З3 – основные клинические синдромы.	После окончания обучения обучающийся должен владеть техникой проведения субъективных и объективных методов исследования органов эндокринной системы и обмена веществ. После окончания обучения обучающийся должен знать особенности расспроса и владеть: - методикой проведения расспроса. После окончания обучения обучающийся должен владеть: - методикой проведения физикального обследования (осмотр, пальпация щитовидной железы); - методикой подготовки больного к проведению дополнительных методов исследования, оценить их результаты. После окончания обучения обучающийся должен владеть: - методикой самостоятельного диагностирования основных патологических синдромов.
Область компетенции И - методы исследования больных с заболеваниями костно - мышечной системы. Модуль обучения И1 – субъективные методы исследования. Модуль обучения И2 – объективные методы исследования. Модуль обучения И3 – основные клинические синдромы.	После окончания обучения обучающийся должен владеть техникой проведения субъективных и объективных методов исследования органов костно - мышечной системы. После окончания обучения обучающийся должен знать особенности расспроса и владеть: - методикой проведения расспроса. После окончания обучения обучающийся должен владеть: - методикой проведения физикального обследования (осмотр, пальпация суставов и позвоночника); - методикой подготовки больного к проведению дополнительных методов исследования, оценить их результаты. После окончания обучения обучающийся должен владеть: - методикой самостоятельного диагностирования основных патологических синдромов
Область компетенции К - методы исследования больных с аллергическими заболеваниями. Модуль обучения К1 – субъективные методы исследования. Модуль обучения К2 – объективные методы исследования. Модуль обучения К3 – основные клинические синдромы.	После окончания обучения обучающийся должен владеть техникой проведения субъективных и объективных методов исследования при аллергических заболеваниях. После окончания обучения обучающийся должен знать особенности расспроса и владеть: - методикой проведения расспроса. После окончания обучения обучающийся должен владеть: - методикой проведения физикального обследования (общий осмотр, осмотр кожи); - методикой подготовки больного к проведению дополнительных методов исследования, оценить их результаты. После окончания обучения обучающийся должен владеть: - методикой самостоятельного диагностирования основных патологических синдромов.

Спецификация модуля

Наименование модуля: **Пропедевтика внутренних болезней.**

Задача модуля: Овладеть техникой клинических методов обследования больного

Действие	Умения	Знания	Ресурсы
А1			
- освоить значение предмета, его цели и задачи;	- составить схему истории болезни;	- определение предмета, его значение, цели и задачи, этапы развития;	- учебно-методический комплекс (опорный конспект,

физиологиясын үйрену. Ас қорыту мүшелерінің моторлық қызметін үйрену.	қызметтерін зерттеу әдістері мен нейрогуморалды реттелуін анықтау.	қасиеттері, бөліну механизмі. Жасқа байланысты ас қорыту жүйесінің әртүрлі бөлімдерінде астың қорытылу ерекшеліктері.	ас қорыту мүшелерінің муляждары.
Д - бүйректің, өкпенің, ас қорыту жолының, терінің бөліп шығару қызметтерін, диурездің механизмін және оның реттелуін, кезеңдерін үйрену. Зәрдің пайда болуы мен шығарылуының реттелуін үйрену.	- бүйректің, өкпенің, ас қорыту мүшелерінің, терінің бөліп шығару қызметтерінің маңызын анықтау. Нефронның құрылымдық компоненттері мен диурездің кезеңдерін анықтау. Зәрдің құрамы мен қасиетін анықтау.	- бүйректің, өкпенің, ас қорыту мүшелерінің, терінің анатомиялық сипаттамасын. Бүйректің, өкпенің, ас қорыту мүшелерінің, терінің бөліп шығару қызметтерін. Диурез, оның кезеңдері жөнінде түсінік. Нефронның құрылысы. Зәрдің құрамы мен қасиеті. Зәрдің пайда болуы мен шығарылуының механизмі.	- кестелер, «Несеп – зәр шығару жүйесі», «Ас қорыту жүйесі», «Тыныс алу жүйесі», «Тері» бойынша барельефті планшеттер, бүйрек, ас қорыту мүшелерінің, өкпенің муляждары, нефронның үлгісі.
Е - әртүрлі зат алмасуларын, олардың ағза тіршілігі үшін физиологиялық маңызын үйрену. Терморетелу механизмін және оның нейрогуморалды реттелуін үйрену.	- ақуыз, май, көмірсу алмасу кезеңдерін аралық және соңғы өнімдерді көрсете отырып түсіндіру. Зат алмасу процесстерін ағзаның жасқа, жыныска байланысты ерекшеліктерін есепке ала отырып сипаттай білу. Әртүрлі зат алмасу арасында қызметтік толықтыруды өткізу.	- адам ағзасы үшін зат алмасуының маңызы. Ақуыз, көмірсу, май, минералдар және су алмасуы жөнінде түсінік, олардың маңызы. Витаминдер жөнінде түсінік, олардың адам ағзасы үшін маңызы. Негізгі зат алмасуы, қоспа, тамақ рационы, тамақтану ережесі, терморетелу жөнінде түсінік.	- «Зат алмасу» тақырыбы бойынша кестелер.
Ж ішкі сөл бездерінің қызметтерін, гормондардың физиологиялық маңызын үйрену.	- гормондарға қызметтік сипаттама және биологиялық баға беру. Әртүрлі бездердің гормондарын, олардың өзара байланысы мен тәуелділігін анықтау.	- ішкі сөл бездерінің анатомиясы. Ішкі сөл бездері, гормондар жөнінде түсінік, олардың ағза үшін маңызы. Кейбір ішкі сөл бездерінің гормондарының физиологиялық маңызы. Ішкі сөл бездерінің қызметтерінің реттелуі.	- «Ішкі сөл бездері» тақырыбы бойынша кестелер.
З - қозғыш ұлпалардың физиологиясын үйрену.	- бұлшық еттің жиырылу механизмін, жүйке импульсінің жүйкеден бұлшық етке, жүйкеден жүйкеге өтуін түсіндіру.Тыныштық және қозу кезіндегі жүйкедегі химиялық өзгерістерді түсіндіру.	- қозғыш ұлпалар жөнінде түсінік, олардың физиологиялық қасиеттері. Әрекет және тыныштық потенциалы жөнінде түсінік. Бұлшық еттің жиырылу механизмі. Көлденең жолақты және бірыңғай салалы бұлшық еттердің физиологиялық ерекшеліктері. Жүйке импульсінің физиологиясы. Жүйке – бұлшық ет синапсы жөнінде түсінік, қажу.	- кестелер, бұлшық ет талшығының, жүйке – бұлшық ет препаратының, жүйке талшығының, рецептордың, синапстың барельефті планшеттері.

И - орталық, вегетативті, жоғарғы және шеткі жүйке жүйесінің физиологиясын үйрену. Вегетативті жүйке жүйесінің соматикалық жүйке жүйесінен физиологиялық айырмашылығы. Павловтың жоғарғы жүйке қызметі ілімінің принципі. Жоғарғы жүйке қызметінің жасқа байланысты типтері.	- рефлекстердің түрлері, рефлекторлық доғаның құрылымдық компоненттерін көрсету. Жұлынның, бас мидың бөлімдерінің және вегетативті жүйке жүйесінің қызметтерін анықтау. Жүйке жүйесінің типтерін, I – II сигналдық жүйені анықтау.	- бас ми мен жұлын бөлімдерінің қызметтік ерекшеліктері. Рефлекс туралы түсінік және оның жіктелуі.	- «Жүйке жүйесі» тақырыбы бойынша кестелер мен барельефті планшеттер, рефлекторлық доға үлгісі.
К - көру, есту және тепе – теңдік анализаторларының қызметтік құрылымдарын үйрену. Иіс, дәм сезу, тактильдік рецепция.	- анализаторларға қызметтік сипаттама беру. Көру және естудің физиологиялық механизмдері.	- көру, есту және тепе – теңдік, иіс сезу, дәм сезу, сипап сезу мүшелерінің морфологиялық, қызметтік сипаттамасы. Көру, есту және тепе – теңдік анализаторларының физиологиясы. Терінің физиологиялық қызметі.	- «Сезім мүшелері» тақырыбы бойынша кестелер, планшеттер, көз алмасы, есту мүшесі, тері, тіл муляждары, қант, сұйытылған сірке қышқылының, ас тұзының, әртүрлі концентрациядағы хинин ертіндісі, мақта, спирт, камертон, су.

16 Құзыреттілік профилі - Патологиялық анатомия

Кәсіби құзырлық-Патологиялық анатомия	Оқу аяқталған соң оқушы келесі білім мен дағдыларды меңгереді: - жалпы патологиялық үрдістердің даму кезеңіндегі макро- және микроскопиялық көріністерін және жекелеген ауруларда мүшелер мен жүйелердегі морфологиялық өзгерістерді анықтау және оларды макро- микропрепараттарда ажырата білу.
А құзыреттілік аймағы- жалпы патология.	Оқыту аяқталған соң оқушы сипаттама беруі тиіс: - жалпы патологиялық үрдістердің әр даму кезеңіндегі макро-, микроскопиялық көріністеріне.
А1 оқыту модулі	- дистрофияның анықтамасы, түрлері, себебі, даму механизмі, морфологиялық сипаттамасы; - некроздың макро-, микроскопиялық көрінісі;
А2 оқыту модулі	- қабынудың анықтамасы, этиологиясы, сатылары, жіктелуі, морфологиялық сипаттамасы және шешімі.
А3 оқыту модулі	- өспе дамуының себебі мен патогенезі, морфологиялық сипаттамасы; - өспенің организмге әсері;
А4 оқыту модулі	- қан кернеудің, тамыр кемерінің өткізгіштігінің бұзылуының, қанның реологиялық қасиетінің бұзылуының сипаттамасы, олардың патоморфологиясы және шешімі.
Б құзыреттілік аймағы - жеке патология	Оқыту аяқталған соң оқушы білуі тиіс: - жекелеген аурулар кезінде мүшелер мен жүйелердегі морфологиялық өзгерістерді анықтау және оларды макро-, микропрепараттарда ажырата білу.

Модуль обучения Г3 – основные клинические синдромы.	- методикой подготовки больного к проведению дополнительных методов исследования, оценить их результаты. После окончания обучения обучающийся должен владеть: - методикой самостоятельного диагностирования основных патологических синдромов.
Область компетенции Д - методы исследования больных с заболеваниями органов пищеварения	После окончания обучения обучающийся должен владеть техникой проведения субъективных и объективных методов исследования органов пищеварения.
Модуль обучения Д1 – субъективные методы исследования.	После окончания обучения обучающийся должен знать особенности расспроса и владеть: - методикой проведения расспроса,
Модуль обучения Д2 – объективные методы исследования.	После окончания обучения обучающийся должен владеть: - методикой проведения физикального обследования (осмотр, пальпация живота, перкуссия органов пищеварения); - методикой подготовки больного к проведению дополнительных методов исследования, оценить их результаты.
Модуль обучения Д3 – основные клинические синдромы.	После окончания обучения обучающийся должен владеть: - методикой самостоятельного диагностирования основных патологических синдромов.
Область компетенции Е - Методы исследования больных с заболеваниями мочевыделительной системы.	После окончания обучения обучающийся должен владеть техникой проведения субъективных и объективных методов исследования органов системы мочеотделения.
Модуль обучения Е1 – субъективные методы исследования.	После окончания обучения обучающийся должен знать особенности расспроса и владеть: - методикой проведения расспроса.
Модуль обучения Е2 – объективные методы исследования.	После окончания обучения обучающийся должен владеть: - методикой проведения физикального обследования (осмотр, пальпация почек, перкуссия почек); - методикой подготовки больного к проведению дополнительных методов исследования, оценить их результаты.
Модуль обучения Е3 – основные клинические синдромы.	После окончания обучения обучающийся должен владеть: - методикой самостоятельного диагностирования основных патологических синдромов.
Область компетенции Ж - Методы исследования больных с заболеваниями системы крови.	После окончания обучения обучающийся должен владеть техникой проведения субъективных и объективных методов исследования органов системы крови.
Модуль обучения Ж1 – субъективные методы исследования.	После окончания обучения обучающийся должен знать особенности расспроса и владеть: - методикой проведения расспроса.
Модуль обучения Ж2 – объективные методы исследования.	После окончания обучения обучающийся должен владеть: - методикой проведения физикального обследования (осмотр, пальпация селезенки, пальпация лимфатических узлов); - методикой подготовки больного к проведению дополнительных методов исследования, оценить их результаты.
Модуль обучения Ж3 – основные клинические синдромы.	После окончания обучения обучающийся должен владеть: - методикой самостоятельного диагностирования основных патологических синдромов.

смерти.		смерть», их признаки; - технику проведения ИВЛ и непрямого массажа сердца; - критерии эффективности проводимых реанимационных мероприятий; - правила обращения с трупом.	

27 Профиль компетенции – Пропедевтика внутренних болезней

Профиль компетенции – пропедевтика внутренних болезней	После окончания обучения обучающийся должен владеть профессиональными навыками обследования больного, основами клинического мышления.
Область компетенции А – общая часть. Модуль обучения А1 - Введение в предмет.	После окончания обучения обучающийся должен знать значение предмета, его цели и задачи, этапы развития, роль акушера в обследовании больного, схему истории болезни.
Область компетенции Б клинические методы исследования. Модуль обучения Б1 – субъективные методы исследования. Модуль обучения Б2 – объективные методы исследования.	После окончания обучения обучающийся должен владеть техникой проведения субъективных и объективных методов исследования и использовать полученные знания для выявления патологических состояний. После окончания обучения обучающийся должен владеть: - методикой проведения расспроса (жалобы, история настоящего заболевания, история жизни). После окончания обучения обучающийся должен владеть: - методикой проведения физического обследования (осмотр, пальпация, перкуссия, аускультация); - методикой подготовки больного к проведению дополнительных методов исследования.
Область компетенции В – методы исследования больных с заболеваниями органов дыхания. Модуль обучения В1 – субъективные методы исследования. Модуль обучения В2 – объективные методы исследования. Модуль обучения В3 – основные клинические синдромы.	После окончания обучения обучающийся должен владеть техникой проведения субъективных и объективных методов исследования органов дыхания. После окончания обучения обучающийся должен знать особенности расспроса и владеть - методикой проведения расспроса. После окончания обучения обучающийся должен владеть: - методикой проведения физического обследования (осмотр, пальпация грудной клетки, перкуссия и аускультация легких); - методикой подготовки больного к проведению дополнительных методов исследования, оценить их результаты. После окончания обучения обучающийся должен владеть: - методикой самостоятельного диагностирования основных патологических синдромов.
Область компетенции Г - Методы исследования больных с заболеваниями сердечно – сосудистой системы. Модуль обучения Г1 – субъективные методы исследования. Модуль обучения Г2 – объективные методы исследования.	После окончания обучения обучающийся должен владеть техникой проведения субъективных и объективных методов исследования органов сердечно – сосудистой системы. После окончания обучения обучающийся должен знать особенности расспроса и владеть: - методикой проведения расспроса. После окончания обучения обучающийся должен владеть -методикой проведения физикального обследования (осмотр, пальпация органов сердечно – сосудистой системы, перкуссия и аускультация сердца);

Б1 оқыту модулі	- жүрек-қан тамыр жүйесінің ауруларының этиологиясын, патоморфологиялық көрінісін, түрлерін және асқынуын; - қолайсыз жағдайларды ажырата білу және олармен күресу;
Б2 оқыту модулі	- ревматизмдік аурулардың анықтамасы, клинико-морфологиялық түрлері, асқынуы.
Б3 оқыту модулі	- өкпенің жіті және созылмалы ауруларына сипаттама беру, олардың этиологиясы, патогенезі, морфогенезі, патологиялық анатомиясы және асқынуы;
Б4 оқыту модулі	- гастрит, анықтамасы, түрлері; - асқазан және 12-елі ішек жарасы, патологиялық анатомиясы, шешімі;
Б5 оқыту модулі	- пиелонефрит және гломерулонефрит кезіндегі бүйректің негізгі қызметтерінің бұзылыстары және ауру туындататын жағдайлар;
Б6 оқыту модулі	- кең тараған эндокринопатиялардың сипаттамасы, этиологиясы, патогенезі, морфологиялық өзгерістер.

Модульдің спецификациясы

Модульдің аталуы: **Патологиялық анатомия**

Модульдің міндеті:

- ауру негізінде жатқан патологиялық үрдістерге, нақты аурудың патоморфологиясына бағдар алу

Іс әрекет	Ептілік	Білім	Ресурстар
А1 - дистрофияның паренхималы, стромалық-қантамырлық, аралас түрлерін үйрену.	- дистрофияға морфологиялық сипаттама беру; - паренхималы дистрофия ауруының клиникалық түрлерін;	- дистрофияның анықтамасын және жіктелуін; - дистрофияның себебін; - паренхималы, стромалық-қантамырлық, аралас түрлерінің морфологиялық сипаттамасы;	- патологиялық анатомиялық кестелер, муляждар, барельефті планшеттер, макро-, микропрепараттар, оқулық «Патологиялық анатомия» проф. Ахметов Ж.Б.
А2 - қабыну этиологиясы, қабыну компонентінің басымдылығына байланысты жіктелуі, морфологиялық сипаттамасы, шешімі және маңызы.	- қабынудың анықтамасы, этиологиясы, сатылары, жіктелуі; - экссудативті және пролиферативті қабыну; - морфологиялық сипаттамасы және шешімі;	- экссудативті және пролиферативті қабынудың себебін; - морфологиялық сипаттамасы және шешімін;	- патологиялық анатомиялық кестелер, муляждар, барельефті планшеттер, макро-, микропрепараттар, оқулық «Патологиялық анатомия» проф. Ахметов Ж.Б.
А3 - өспе дамуына әкелетін этиологиялық факторлар және өспе патогенезі, өспелерге тән қасиетін, морфологиясы бойынша жіктелуін үйрену.	- өспе дамуына әкелетін этиологиялық факторлар, канцерогенез теориясына көңіл аудару; - қатерлі және қатерсіз ісіктерді сипаттау; - жекелеген мүшелердің құрылымы мен өспенің морфологиялық құрылысына сәйкес өспелерді жіктеу;	- өспе этиологиясы, патогенезі; - қатерлі және қатерсіз ісіктерді сипаттау; - морфологиялық сипаттамасы және шешімі;	- патологиялық анатомиялық кестелер, муляждар, барельефті планшеттер, макро-, микропрепараттар, оқулық «Патологиялық анатомия» проф. Ахметов Ж.Б.

А4 - қан кернеудің, тамыр кемерінің өткізгіштігінің бұзылуының, қанның реологиялық қасиетінің бұзылуының сипаттамасын,олардың морфологиялық сипаттамасын үйрену.	- артериялық, веналық қан кернеуіне, ишемия, қан құйылу, стаз, тромбозға сипаттама беру; - олардың морфологиялық сипаттамасы; - тромбоздың морфогенездік сатыларына тоқталу; - тромбтың морфологиясы; - тромбоз және эмболияның шешімі;	- артериялық, веналық қан кернеуінің,ишемия, қан құйылу, стаз, тромбоздың себебтері; - қанайналым бұзылыстары кезіндегі мүшелер мен тіндердегі өзгерістері және морфологиялық сипаттамалары;	- патологиялық анатомиялық кестелер, муляждар, барельефті планшеттер, макро-, микропрепараттар, оқулық «Патологиялық анатомия» проф. Ахметов Ж.Б.
Б1 - жүрек - қан тамыр жүйесінің ауруларының этиологиясын, патоморфология лық көрінісін, түрлерін және асқынуын үйрену.	- атеросклероз ға сипаттама беру; - қауіп-қатер жағдайларын және атеросклероз дың клинико-морфология лық түрлерін ажырату; - гипертония ауруының анықтамасы, мүшелердегі морфологиялық өзгерістер; - жүректің ишемиялық ауруы, этиологисы, патогенезі, морфогенезі;	- атеросклероз дың клинико-морфологиялық түрлерін ажырату; - гипертония ауруының себебтері мен патогенезін, морфологиялық өзгерістерді; - жүректің ишемиялық ауруы, миокард инфарк тысы кезіндегі макро - микроскопиялық өзгерістер;	- патологиялық анатомиялық кестелер, муляждар, барельефті планшет тер, макро-, микропрепараттар, оқулық «Патологиялық анатомия» проф. Ахметов Ж.Б.
Б2 - ревматизмдік аурулардың патоморфологиясын үйрену.	- ревматизм, ревматоидты артрит, жүйелі қызыл жегі кезіндегі мүшелердегі өзгерістер.	- ревматизмдік аурулардың анықтамасы; - ревматизмнің этиогиясы,патогенезі, патологиялық анатомиясы, асқынуы, ревматизм, ревматоидты артрит, жүйелі қызыл жегі кезіндегі науқас өлімінің себебі;	- патологиялық анатомиялық кестелер, муляждар, барельефті планшет тер, макро-, микропрепараттар. Оқулық «Патологиялық анатомия» проф. Ахметов Ж.Б.
Б3 - өкпенің жіті және созылмалы ауруларының патоморфологиясын үйрену.	- крупозды пневмония, бронхопневмония, созылмалы бронхит, бронхиалды астма, бронхоэктаз, пневмосклероз кезіндегі патологиялық өзгерістерді;	- жіті пневмонияның этиологиясы, патогенезін; - өкпенің жіті және созылмалы ауруларының патоморфологиясын;	- патологиялық анатомиялық кестелер, муляждар, барельефті планшет тер, макро-, микропрепараттар, оқулық «Патологиялық анатомия»: проф. Ахметов Ж.Б.
Б4 - ас қорыту жүйесінің ауруларының патоморфологиясын үйрену.	- гастриттін анықтамасы, түрлері; -асқазан және 12-елі ішек жарасы, вирусты гепатит, гепатоз, цирроз кезіндегі морфологиялық өзгерістер.	- гастрит, асқазан және 12-елі ішек жарасының морфологиялық сипаттамасы; - жараға әкелетін жергілікті және жалпы	- птологиялық анатомиялық кестелер, муляждар, барельефті планшеттер, макро-, микропрепараттар,

З2 - промыть желудок зондовым и беззондовым способом;	- подготовить пациента к процедуре; - приготовить необходимое оснащение; - выполнить промывание желудка зондовым и беззондовым способом по стандарту;	- сравнительная эффективность зондового и беззондового способа; - показания и противопоказания к промыванию желудка; - техника промывания желудка; - возможные осложнения, меры предосторожности	- учебники; - толстый желудочный зонд; - воронка; - таз; - ведро с водой; - кружка; - клеенчатый фартук; - салфетки;
З3 - поставить пациенту различные виды клизм.	- подготовить пациента к исследованию; - приготовить необходимое оснащение для процедуры; - выполнить процедуры по стандарту; - транспортировать биологический материал в клиническую лабораторию.	- понятие о клизмах; - виды клизм; - цели, показания и противопоказания, осложнения при постановке клизм: - очистительной, - сифонной, - масляной, -гипертонической, -лекарственной; - техника постановки клизм; - техника постановки газоотводной трубки.	- учебники; - кружка Эсмарха; - штатив; - наконечники; - ветошь; - вазелин; - клеенка; - судно; - перчатки; - фартук; - таз; - ведро с водой 10-12 л; Т- 20-22ºС; - шпатель; - салфетки; - толстый кишечный зонд.
И1 - оказывать помощь при острой задержке мочи; - проводить катетеризацию мочевого пузыря.	- подготовить пациента к процедуре; - приготовить необходимое оснащение; - проводить катетеризацию мочевого пузыря у мужчин и женщин.	- понятие «острая задержка мочи»; - причины, признаки, помощь при острой задержке мочи; - понятие «катетеризация мочевого пузыря»; - цели, показания, противопоказания к проведению катетеризации мочевого пузыря;; - виды катетеров; - возможные осложнения, их профилактику; - технику катетеризации мочевого пузыря.	- учебники; - стандарты сестринских манипуляций; - катетеры; - р-р фурациллина; - салфетки; - пинцеты; - стерильное вазелиновое масло; - мочеприемник; - перчатки.
К1 - организовать уход за тяжелобольными и агонирующими пациентами; - проводить реанимационные мероприятия при клинической	- осуществить уход за тяжелобольными; - обеспечивать проходимость верхних дыхательных путей; - проводить ИВЛ; - проводить непрямой массаж сердца; констатировать смерть.	- правила ухода за тяжелобольными и агонирующими пациентами; - понятие «реанимация», «реаниматология»; - понятие «терминальные состояния»; - понятие «клиническая смерти», «биологическая	- учебники; - стандарты сестринских манипуляций; - предметы ухода за пациентом.

подкожно и внутримышечно;	- надевать и снимать перчатки; - обработать место инъекции; - сделать внутрикожную, подкожную, внутримышечную инъекции;	- осложнения при постановке инъекции;	5 мл, 10 мл; - ватные шарики; - флаконы и ампулы с лекарственными средствами; - спирт 70%; - лоток, пинцет; - перчатки; - контейнеры;
Ж4 - вводить пациенту лекарственные вещества парентерально (внутривенно струйно, внутривенно капельно); - осуществлять забор крови из вены для лабораторного исследования;	- подготовить рабочее место к проведению инъекций; - приготовить необходимый инструментарий; - проводить деконтаминацию рук на гигиеническом уровне; - обработать место инъекции; - сделать внутривенную инъекцию; - собрать одноразовую систему для внутривенных капельных вливаний; - выполнить внутривенное капельное вливание жидкости; - произвести забор крови из вены для лабораторных исследований;	- понятие «венепункция», «венесекция»; - цель, показания, противопоказания, места постановки; - осложнения при постановке внутривенной инъекции, при заборе крови из вены, при проведении внутривенных капельных вливаний; - технику выполнения этих процедур;	- стандарты сестринских манипуляций; - одноразовые шприцы емкостью 20 мл, 10 мл; - ватные шарики; - флаконы и ампулы с лекарственными средствами; - спирт 70%; - лоток, пинцет, жгут, салфетки, пробирки, лейкопластырь, одноразовые системы, штатив; - перчатки; - контейнеры безопасной утилизации;
Ж5 - ассистировать врачу при проведении пункции.	- подготовить пациента к проведению пункции; - приготовить необходимый инструментарий; - помочь врачу при выполнении процедуры по стандарту; - осуществлять наблюдение и уход за пациентом после пункции.	- понятие о «пункциях»; - цель, показания и противопоказания к проведению пункций; - технику проведения пункций; - роль медицинской сестры во время проведения пункций.	- учебники; - стандарты сестринских манипуляций; - шприцы; - иглы; - игла Кассирского; - троакар; - спирт 70%; - йод 5%; - вата; - пинцет; - лоток; - пробирки; - штатив.
З1 - оказать пациенту помощь при рвоте;	- приготовить необходимое оснащение; - оказать помощь при рвоте; - осуществить наблюдение и уход за пациентом при рвоте;	- понятие о рвоте; - правила оказания помощи при рвоте активным и пассивным пациентам;	- вода; - таз; - полотенце; - кружка; - салфетки;

		патогенетикалық себептер; - вирусты гепатит, гепатоз, цирроз кезіндегі морфологиялық өзгерістер, асқынулар;	оқулық «Патологиялық анатомия» проф. Ахметов Ж.Б.
Б5 - бүйрек ауруларының патологиялық анатомиясын үйрену.	- пиелонефрит және гломеруло нефрит кезіндегі бүйректің негізгі қызметтерінің бұзылыстары; - жіті және созылмалы бүйрек жеткіліксіздігіне сипаттама беру;	- пиелонефрит және гломерулонефриттің этиологиясы мен патогенезі; - жіті және созылмалы бүйрек жеткіліксіздігінің себебі мен даму механизмі;	- патологиялық анатомиялық кестелер, муляждар, барельефті планшеттер, макро-, микропрепараттар, оқулық «Патологиялық анатомия» проф. Ахметов Ж.Б.
Б6 - ішкі секреция бездерінің ауруларының патоморфологиясын үйрену.	- гипофиз, қалқанша безі, бүйрек үсті безі, ұйқы безіндегі патологиялық өзгерістерді сипаттау.	- кең тараған эндокринопатия лардың этиологиясы, патогенезін; морфологиялық өзгерістерді.	- патологиялық анатомиялық кестелер, муляждар, барельефті планшеттер, макро-, микропрепараттар, оқулық «Патологиялық анатомия» проф. Ахметов.Ж.Б.

17 Құзыреттілік профилі - Патологиялық физиология

Кәсіби құзырлық - Патологиялық физиология	Оқу аяқталған соң оқушы келесі білім мен дағдыларды меңгереді: - ауру туындауының жалпы заңдылықтарын, даму жолдары мен салдарын; - аурулардың алдын алу шараларын, диагностика және емдеу тәсілдерін.
А құзыреттілік аймағы - жалпы нозология.	Оқыту аяқталған соң оқушы білуі тиіс: - ауру этиологиясын; - ауру патогенезін; - ауру салдарын.
А1 оқыту модулі	Оқыту аяқталған соң оқушы сипаттама беруі тиіс: - ауру мен денсаулыққа; - аурудың жіктелу принциптеріне; - аурудың даму сатыларына; - аурудың салдарына; - клиникалық өлімге және тыныс алу мен жүрек соғуын қалпына келтіруге бағытталған шараларға.
А2 оқыту модулі	- этиология және патогенезге сипаттама беру; - патогенез тізбектерін анықтай білу.
А3 оқыту модулі	- организм реактивтілігі мен резистенттігінің ауру дамуындағы роліне сипаттама беру.
Б құзыреттілік аймағы - типтік патологиялық үрдістер.	Оқыту аяқталған соң оқушы білуі тиіс: - типтік патологиялық үрдістердің себебін, - даму механизмін;
Б1 оқыту модулі	- қабынуды шақыратын этиологиялық факторларды, даму механизмін сипаттап беру; - қабынудың адам ағзасы үшін маңызын айта білу.
Б2 оқыту модулі	- Оқыту аяқталған соң оқушы сипаттама беруі тиіс: - жергілікті қанайналым бұзылыстарының жиі кездесетін түрлеріне; - оларға тән функционалды өзгерістерге; - клиникалық көріністеріне;

Б3 оқыту модулі	- ісіктердің, қызбаның, гипоксияның этиологиясы мен патогенезін; - қызбаның организм үшін маңызын; - ісіктердің организмге әсерін; - мүшелер мен физиологиялық жүйелердегі гипоксия кезіндегі бұзылыстарын білуі тиіс;
Б4 оқыту модулі	- зат алмасу бұзылыстарының себебі мен даму механизміне; - ақуыз, май, көмірсу, минералдар алмасуының бұзылыстарының асқынуларына сипаттама беру.
В құзыреттілік аймағы - ағзалар мен жүйелердің патологиялық физиологиясы	Оқыту аяқталған соң оқушы білуі тиіс: - мүшелер мен жүйелердің қызметтерінің бұзылыстарының себебі мен даму механизмін; - кең тараған ауруларға тән патологиялық өзгерістерді; - олардың алдын алу шараларын.
В1 оқыту модулі	- қанның жалпы көлемінің өзгерістеріне сипаттама беру; - анемияға, лейкозға анықтама беру, жіктеу; - қан жасушаларының сандық және сапалық өзгерістеріне ситуациялық есептерді шешкенде сипаттама беру;
В2 оқыту модулі	Оқыту аяқталған соң оқушы білуі тиіс: - жүрек жеткіліксіздігіне әкелетін этиологиялық факторларды; - жүрек жеткіліксіздігінің патогенезін; - жүректің ишемиялық ауруының этиологиясы мен патогенезін; - артериялық гипертензия мен гипотензияның этиологиясы мен патогенезін; - шоктың түрлері мен коллапстың анықтамасын;
В3 оқыту модулі	- тыныс алу жеткіліксіздігіне әкелетін этиологиялық факторларды; - даму механизмін; - аурудан сақтану жолдарын сипаттап беру;
В4 оқыту модулі	- ас қорыту жолдарының қызметтерінің бұзылыстарына тән симптомдарын; - өттің пайда болуының, бөлінуінің бұзылыстарының көріністерін ажырата білу;
В5 оқыту модулі	Оқыту аяқталған соң оқушы сипаттама беруі тиіс: - кең тараған эндокринопатияларға: - қоршаған ортаның қолайсыз әсерлеріне организм төзімділігінің көтерілуінде гипофиз-бүйрек үсті безінің қыртысты қабаты жүйесінің маңызына; - сезімталдықтың, қимылдың бұзылыстарына.

Модульдің спецификациясы

Модульдің аталуы: **Патологиялық физиология**
Модульдің міндеті:
- ауру туындауының жалпы заңдылықтарын, даму жолдары мен салдарын;
- аурулардың алдын алу шараларын, диагностика және емдеу тәсілдерін.

Іс әрекет	Ептілік	Білім	Ресурстар
А - ауру және денсаулық туралы түсінікті үйрену;	- ауру мен денсаулыққа тән белгілерін; - ауру сатылары мен салдарын; - өлім және оның түрлерін; - аурудың алдын алу шараларын сипаттай білу;	- аурудың анықтамасын, даму кезеңдерін, салдарын; - денсаулықтың анықтамасын; - ауру туындататын жағдайларды; - клиникалық өлім кезінде тыныс алу мен жүрек соғуын қалпына келтіруге бағытталған шараларды; - дене шынықтыру мен тамақтану, дем алуды дұрыс ұйымдастырудың маңызын білуі тиіс;	- кесте, барельефті планшеттер, оқулық «Патологиялық физиология» проф. Ә. Нұрмұқамбетұлы 2007 ж.;

пациентам лекарственные средства наружным способом;	процедурам; - выполнить процедуры по стандарту;	применения наружных средств; - цели, показания и противопоказания; - технику закапывания капель в нос, глаза, уши; - технику применения мазей, присыпок, пластырей; - технику применения ректальных свечей;	конспект, стандарты сестринских манипуляций; - лекарственные средства для наружного применения;
Е4 - применять пациентам лекарственные средства ингаляционным способом.	- научить пациента применять карманные ингаляторы, спейсеры.	- правила применения карманных ингаляторов, спейсеров.	- индивидуальные ингаляторы, спейсеры.
Ж1 - организовать работу процедурного кабинета в медицинских организациях;	- подготовить процедурный кабинет к работе; - поддержать санитарно-эпидемиологический режим в процедурном кабинете; - проводить текущую и генеральную уборку процедурного кабинета;	- устройство процедурного кабинета и функциональные обязанности медицинской процедурной сестры; - виды уборок и кратность их проведения; - понятие «красная черта»; - требование к личной гигиене, спецодежде медицинской сестры; - меры предосторожности при работе с медицинским инструментарием;	- учебники; - конспект; - спецодежда; - оборудование; - мебель; - ведро с водой, дезинфицирую-щими растворами; - уборочный инвентарь;
Ж2 - проводить набор лекарств из ампулы и флакона; - разводить антибиотики; - проводить расчет дозы инсулина;	- проводить деконтаминацию рук на гигиеническом уровне; - надевать и снимать перчатки; - собрать шприц из упаковки одноразового применения; - набрать лекарственные средства из ампулы, флакона в шприц;	- определение парентерального способа введения лекарственных средств; - преимущество парентерального способа введения лекарственных средств; - технику набора лекарственного средства из ампулы и флакона; - правила разведения антибиотиков; - технику набора инсулина в инсулиновый шприц;	- стандарты сестринских манипуляций; - шприцы, иглы, ампулы , флаконы с лекарственными средствами; - пилочки, ватные шарики; - 0,5% раствор новокаина; - инсулиновый шприц; - спирт 70%; - пинцеты, лотки, -контейнеры безопасной утилизации;
Ж3 - вводить пациентам лекарственные вещества парентерально: внутрикожно,	- подготовить рабочее место к инъекциям; - приготовить необходимый инструментарий; - проводить деконтаминацию рук на гигиеническом уровне;	- цель, показания и противопоказания, места постановки инъекций; - техника выполнения внутрикожной, подкожной, внутримышечной инъекции;	- стандарты сестринских манипуляций; - одноразовые шприцы емкостью 2 мл,

		- техника выполнения стандартов;	- компрессная бумага;
Д 2 - подать пациенту увлажненный кислород через аппарат Боброва и кислородную подушку;	- выполнить процедуры по стандарту; - соблюдать технику безопасности при проведении этих процедур;	- понятие об оксигенотерапии; - показания к применению; - техника выполнения стандартов; - техника безопасности при выполнении процедур;	- учебники; - стандарты сестринских манипуляций; - аппарат Боброва; - кислородная подушка;
Д3 - оценить функциональное состояние пациента.	- определить и подсчитать пульс пациента; - подсчитать число дыхательных движений у пациента; - измерить пациенту артериальное давление; - измерить пациенту температуру тела.	- понятие об артериальном пульсе; - характеристику пульса; - технику подсчета пульса; - понятие о дыхании, типах дыхания; - технику подсчета частоты дыхательных движений; - понятие об артериальном и венозном давлении; - техника измерения артериального давления; - понятие о терморегуляции; - техника измерения температуры тела; - понятие о лихорадке, периоды лихорадки, уход в различные периоды лихорадки.	- учебники, конспекты, стандарты сестринских манипуляций; - секундомер, тонометр, фонендоскоп, термометр.
Е1 - выписывать требования на лекарственные средства в аптеку; - осуществлять учет, контроль и списывание лекарственных средств;	- проводить выборку назначений из листа врачебных назначений; - выписывать требования на лекарственные средства в аптеку; - вести учет наркотических и сильнодействующих лекарственных средств;	- правила работы с лекарственными средствами; - правила хранения лекарственных средств в отделении; - правила хранения наркотических сильнодействующих средств; - правила ведения отчетной документации; - правила списания лекарственных средств;	- учебники; - конспект, таблицы, стандарты сестринских манипуляций; - журнал учета наркотических лекарственных средств; - формы отчетных документаций;
Е2 - проводить раскладку и раздачу пероральных лекарственных средств и контролировать их прием пациентами;	- раскладывать и раздать лекарственные средства пациентам; - осуществлять контроль перорального приема пациентом назначенных лекарственных средств; - выполнить процедуры по стандарту;	- правила применения таблеток, различных капель, капсул для приема внутрь; - правила применения сублингвальных лекарственных средств;	- учебники; - лекарственные средства; - жидкие лекарственные формы; - твердые лекарственные формы;
Е3 - применять	- подготовить пациента к	- понятие об экспозиции	- учебники,

А1 - этиология және патогенез түсінігін үйрену;	- организмде патологиялық үрдістерге әкелетін этиологиялық факторларды айтып беру; - патогенезді аурудың басталуы және салдары ретінде, - патогенездің себеп-салдарлық қатынасын түсіндіріп беру;	- аурудың туындауына қолайлы жағдайды; - аурудан сақтандыратын жағдайды; - дерт дамуында себеп-салдарлық арақатынасты; - патогенез тізбегін білу;	- кесте, барельефті планшеттер, оқулық «Патологиялық физиология» проф. Ә. Нұрмұқамбетұлы 2007 ж.
А2 - реактивтілік және - резистенттік түсінігін үйрену.	- реактивтілік және резистенттік түсінігіне сипаттама беру; - ауру патогенезін түсінуде және емдеу бағытында реактивтіліктің маңызын түсіндіру.	- реактивтілік және - резистенттіктің ауру дамуындағы ролі; - реактивтіліктің адам жасы мен жынысына байланысы; - белсенді және белсенді емес резистенттіктің айырмашылығы; - жұқпаға қарсы төзімділіктің көтерілуіндегі орны.	- кесте, барельефті планшеттер, оқулық «Патологиялық физиология» проф. Ә. Нұрмұқамбетұлы 2007 ж.
Б1 - қабынудың этиологиясы мен патогенезін үйрену;	- қабынудың анықтамасы; - қабынуға тән сыртқы белгілер; - қабыну сатылары мен медиаторына анықтама беру;	- қабынудың жалпы сипаттамасы, организм үшін маңызы;	- кесте, барельефті планшеттер, оқулық «Патологиялық физиология» проф. Ә. Нұрмұқамбетұлы 2007 ж.;
Б2 - шеткерідегі қанайналым бұзылыстарының себебі мен даму механизмін үйрену;	- шеткерідегі қан айналым бұзылыстарының жиі кездесетін түрлері; - ішкі не сыртқы факторлардың шеткерідегі қан айналым бұзылыстарына әсері, жергілікті және жалпы гемодинамикалық бұзылыстар;	- шеткерідегі қан айналым бұзылыстарының жалпы сипаттамасы, функционалдық өзгерістер, клиникалық белгілері; - үлкен және кіші қан айналым эмболиясы кезіндегі гемодинамикалық өзгерістер;	- кесте, барельефті планшеттер, оқулық «Патологиялық физиология» проф. Ә. Нұрмұқамбетұлы 2007 ж.;
Б3 - гипоксия, өспе, қызба этиологиясын және патогенезін үйрену;	- гипоксия, өспе, қызбаны сипаттап беру; - себебі, даму механизмі бойынша гипоксияны жіктеу; - өспе тіндерінің функционалдық ерекшеліктерін түсіндіру; - қызбаның негізгі ауру даму барысына пайдалы жақтарын түсіндіру;	- гипоксия, өспе, қызбаның жалпы сипаттамасын; - гипоксия жағдайында болатын мүшелер мен жүйелердегі өзгерістерді; - өспе тіндерінің функционалдық ерекшеліктерін айта отырып, қатерлі және қатерсіз өспелерге тоқталу; - қызбаның организм үшін маңызын;	- кесте, барельефті планшеттер, оқулық «Патологиялық физиология» проф. Ә. Нұрмұқамбетұлы 2007 ж.;

Б4 - ақуыздар, көмірсу, май, су мен электролиттер алмасуының бұзылыстарының патофизиологиясын үйрену.	- ақуыздар алмасуының бұзылыстарын олардың организмде сіңірілуі мен соңғы кезеңдерінің алмасуының бұзылыстары деңгейінде айту; - май алмасуының бұзылыстарын түсіндіре отырып, семірудің негізгі үш патогенетикалық механизміне тоқталу; - қант диабетінің этиологиясы мен патогенезі; - себебі мен даму механизміне байланысты ісінуді жіктеу; - сусызданuға анықтама беру.	- қандағы ақуыз құрамының сандық, сапалық өзгерістерін; - семірудің этиологиясын, қоршаған ортаның, тамақтану әдетінің, тұрмыс ерекшелігінің әсерін; - қант диабетінің этиологиясы мен патогенезін; - ісінудің түрлері мен сусызданuды.	- кесте, барельефті планшеттер, оқулық «Патологиялық физиология» проф. Ә. Нұрмұқамбетұлы 2007 ж.
В1 - қан көлемі мен құрамының сандық және сапалық өзгерістерін үйрену.	- анемия мен лейкоздың патогенезін талдау; - анемияны жіктеу, ондағы эритроцит санының, сапасының өзгеруін білу; - лейкоцитарлық өрнекте лейкоцит өзгерістерін әр түрлі аурулар кезінде сипаттап беру;	- қан көлемінің өзгеруінің себебін; - анемияны патогенез бойынша жіктеуді; - анемияның түрлерінде эритроциттің сандық және сапалық өзгерістерін; - ситуациялық есептерді шешуді;	- кесте, барельефті планшеттер, оқулық «Патологиялық физиология» проф. Ә. Нұрмұқамбетұлы 2007 ж.
В2 - қан айналым жеткіліксіздігі кезіндегі гемодинамикалық көрсеткіштердің, жүрек қызметінің өзгерістерін үйрену.	- жүрек қызметінің жеткіліксіздігіне және икемделу-бейімделу жолдарына сипаттама беру; - жүрек қызметінің жеткіліксіздігінің себептерін айту; - қан айналым жеткіліксіздігі кезіндегі гемодинамикалық көрсеткіштердің өзгеруін; - жүрек бұлшық етінің қозу, өткізгіштік қасиетінің бұзылуын айту;	- жүрек қызметінің жеткіліксіздігінің түрлерін, сатыларын; - қысқа мерзімді, ұзақ мерзімді икемделістік тетіктер; - миокардтың коронарогендік бүліністерін, асқынуын, атеросклероздың ролін, жағымсыз жағдайларды; - артериялық гипертензия мен гипотензияға анықтаманы; - этиологиясы мен даму механизміне байланысты шокты жіктеуді;	- кесте, барельефті планшеттер, оқулық «Патологиялық физиология» проф. Ә. Нұрмұқамбетұлы 2007 ж.
В3 - сыртқы тыныс патофизиологиясын үйрену;	- өкпе вентиляция сының бұзылыстарына сипаттама беру; - өкпе вентиляция-сының, газдар	- тыныс алу жеткіліксіздігінің түрлерін; - обтурациялық және рестриктивті гиповентиляцияның	- кесте, барельефті планшеттер, оқулық «Патологиялық физиология» проф. Ә. Нұрмұқамбетұлы 2007 ж.

В4 - сменить постельное и нательное белье тяжелобольному;	- сменить постельное белье первым и вторым способами; - сменить нательное белье тяжелобольному;	- способы, показания; - техника выполнения стандартов;	- учебники; - стандарты сестринских манипуляций; - постельное и нательное белье; - фантомы;
В5 - подать судно и мочеприемник пациенту; - подмыть пациента в постели.	- ополоснуть судно теплой водой; - поставить судно под таз пациента; - подмыть пациента в постели; - продезинфицировать судно.	- виды мочеприемников; - техника выполнения стандартов.	- мочеприемник, судно, клеенка, теплая вода; - корнцанг, салфетки, перчатки, кувшин с водой.
Г1 - организовать лечебное питание в медицинских организациях;	- организовать лечебное питание в медицинских организациях; - составить порционное требование; - раздать пищу тяжелобольным пациентам; - осуществлять контроль условий и санитарных норм хранения продуктов в отделении стационара; - осуществлять контроль за передачами посетителей; - осуществлять контроль за санитарным состоянием прикроватных тумбочек, холодильников;	- определение «диета», «диетотерапия», «режим питания»; - основные принципы рационального и диетического питания; - характеристика лечебных, диетических столов; - правила санитарно-эпидемиологического режима в столовой, прикроватных тумбочек, холодильников; - виды и кратность уборок; - правила хранения продуктов в отделении;	- учебники; - конспект; - стандарты сестринских манипуляций;
Г2 - организовать кормление пациентов.	- подготовить пациента к кормлению; - приготовить нужные предметы ухода и инструментарий; - выполнить процедуры по стандарту.	- понятие об искусственном кормлении; - виды питания; - цель, показания и техника кормления пациентов через зонд, через гастростому и кормление тяжелобольных пациентов с ложки, с помощью поильника.	- тонкий желудочный зонд; - шприц Жане; - лейкопластырь; - жидкая пища; - воронка, зажим, салфетки, лоток, поильник, ложка, тарелка, бланки порционного требования.
Д1 - применять простейшие физиотерапевти-ческие процедуры;	- поставить пациенту горчичники; - подать пациенту грелку, пузырь со льдом; - поставить согревающий лекарственный, холодный и горячий компрессы;	- определение «простейшая физиотерапия»; - механизм воздействия на организм простейших физиотерапевтических процедур; - цель, показания, противопоказания и осложнения при постановке этих процедур;	- учебники, - конспект; - стандарты сестринских манипуляций; - грелка; - пузырь со льдом; - горчичники; - бинт; - салфетки;

Б4 - проводить поэтапную обработку изделий медицинского назначения;	- приготовить нужные инструментарии, растворы; - проводить дезинфекцию, предстерилизационную очистку, стерилизацию изделий медицинского назначения согласно приказа;	- технику приготовления дезинфицирующего раствора нужной концентрации; - правила проведения дезинфекции изделий медицинского назначения в зависимости от назначения; - понятие о предстерилизационной очистке; - состав моющего комплекса; - правила проведения контроля качества предстерилизационной очистки; - правила стерилизации изделий медицинского назначения;	- учебники; - конспект; - «Айна», «Лотос»; - р-р Азопирама; - дистиллированная вода; - лоток; - пипетка; - инструменты; - резиновые изделия;
Б5 - правильно обращаться с медицинскими отходами.	- согласно приказа осуществить порядок сбора, обезвреживания, хранения и транспортировки медицинских отходов по классам.	- классы отходов по степени опасности; - правила сбора, обезвреживания и хранения медицинских отходов.	- действующие приказы; - специальные коробки; - одноразовые пакеты для отходов.
В1 - пользоваться функциональной кроватью;	- пользоваться функциональной кроватью;	- устройство функциональной кровати;	- функциональная кровать;
В2 - проводить гигиенические процедуры;	- подготовить пациента; - приготовить нужные предметы ухода; - осуществить уход за кожей, волосами, ногами, глазами, ушами, носовой и ротовой полостями;	- цель, показания и противопоказания ухода; - техника выполнения стандартов;	- предметы ухода: лотки, шпатель, корнцанг, пинцет, салфетки, турунды, антисептические растворы, полотенце, перчатки, ножницы, клеенки, таз с теплой водой, шампунь, мыло, губка;
В3 - обработать кожу при наличии пролежней и опрелостей;	- обработать кожу при наличии пролежней и опрелостей;	- понятие о пролежнях и опрелостях; - причины, места наиболее частого образования; - профилактика пролежней у тяжелобольного;	- учебники; - антисептические растворы; - бинты; -марлевые тампоны; - противопролежневые подушки;

	диффузиясының, өкпе перфузиясы ның сипаттамасы; - ентікпе, түрлері, сипаттамасы; - асфиксия, гипоксияның анықтамасы, саты-лары, түрлері; - патологиялық тыныстың түрлері;	сипаттамасын; - ентікпе, асфиксияның себебі мен даму механизмдері;	
В4 - ас қорытылу бұзылыстарының этиологиясы мен патогенезін үйрену;	- ас қорыту бұзылыстарының негізгі себебін оқу; - ас қорыту жолдарының бұзылыстарының көріністерін ажырата білу;	- сілекей бөлінуінің, асқазан, жіңішке ішек қызметінің бұзылыстарының сипаттамасын; - сарғыштанудың этиологиясы мен патогенезін;	- кесте, барельефті планшеттер, оқулық «Патологиялық физиология» проф. Ә. Нұрмұ-қамбетұлы 2007 ж.;
В5 - эндокриндік және жүйке жүйесінің патофизиологиясын үйрену.	- жекелеген эндокриндік бездердің қызметінің бұзылыстарына сипаттама беру; - ауыру сезімінің патофизиологиясы, - салдану, жартылай салдану, гиперкинездерге сипаттама беру.	- гипофиз, қалқанша безі, бүйрек үсті безі, ұйқы безі қызметінің бұзылыстарының сипаттамасын; - гипофиз-бүйрек үсті безі жүйесінің организмнің сыртқы орта әсеріне бейімделу қабілетіндегі ролі; – қимылдың және сезімталдықтың бұзылыстары.	- кесте, барельефті планшеттер, оқулық «Патологиялық физиология» проф. Ә. Нұрмұ-қамбетұлы 2007 ж.

17 Құзыреттілік профилі - Фармакология негіздері

Кәсіби құзырлық - Фармакология негіздері	Оқыту аяқталған соң оқушы білуі тиіс: - жалпы рецептура; - жалпы фармакология; - жеке фармакология.
Құзыреттілік аймағы А Жалпы рецептура	Оқыту аяқталған соң оқушы білуі тиіс: - рецептерді жазу және құрастыру; - дәрілік фомалардың түрлерін.
Оқыту модулі А1	- рецептерді дайындау; - рецептуралы жазуларды құрастыру; - дәрі- дәрмектерге әртүрлі мөлшерлерді есептеу;
Оқыту модулі А2	- рецептке улы, күшті әсер ететін, наркотикалық дәрілерді және есеңгірету әсері бар дәрілерді жазу.
Құзыреттілік аймағы Б Жалпы фармакология	Оқыту аяқталған соң оқушы білуі тиіс: - дәрі-дәрмектердің фармакодинамика және фармакокинетикасының жалпы заңдылықтарың.
Оқыту модулі Б1	- дәрі- дәрмектердің негізгі топтарының фармакологиялық қасиеттерін оқыту; - дәрі- дәрмектердің қолдануға көрсеткіштерін және кері көрсеткіштерін, олардың жанама әсерлерін білу.
Құзыреттілік аймағы В Шеткері жүйке жүйесіне әсер ететін, дәрі-дәрмектер	Оқыту аяқталған соң оқушы білуі тиіс: - рецептке шеткері жүйке жүйесіне әсер ететін, дәрі-дәрмектерді жазу;
Оқыту модулі В1	- рецептке жергілікті жансыздандырушы дәрілерді, қармаушы дәрілерді, тұтастырғыш дәрілерді, сіңіргіш дәрілерді жазу;

Оқыту модулі В2	- рецептке холиорецепторларға әсер ететін, дәрілерді жазу;
Оқыту модулі В3	- рецептке адрено- және дофаминорецепторларға әсер ететін, дәрілерді жазу.
Құзыреттілік аймағы Г Орталық жүйке жүйесінің қызметін реттейтін, дәрі-дәрмектер	Оқыту аяқталған соң оқушы білуі тиіс: - рецептке орталық жүйке жүйесіне әсер ететін, дәрілерді жазуды.
Оқыту модулі Г1	- рецептке ұйықтатын дәрілерді жазу; - рецептке паркинсонға қарсы дәрілерді жазу; - рецептке эпилепсияға қарсы дәрілерді жазу;
Оқыту модулі Г2	- рецептке наркозға арналған дәрілерді жазуды; - рецептке ауырсынуды басатын дәрілерді жазу;
Оқыту модулі Г3	- рецептке психотропты дәрілерді жазу.
Құзыреттілік аймағы Д Жұмыс жасайтын мүшелер және жүйелердің қызметін реттейтін, дәрі-дәрмектер	Оқыту аяқталған соң оқушы білуі тиіс: - рецептке жұмыс жасайтын мүшелер және жүйелердің қызметін реттейтін, дәрі-дәрмектерді жазу.
Оқыту модулі Д1	- рецептке тыныс алу мүшелеріне әсер ететін дәрі-дәрмектерді жазу;
Оқыту модулі Д2	- рецептке асқорыту мүшелеріне әсер ететін, дәрі-дәрмектерді жазу;
Оқыту модулі Д3	- рецептке жүрек-тамыр жүйесіне әсер ететін, дәрі-дәрмектерді жазу;
Оқыту модулі Д4	- рецептке несеп айдайтын дәрілерді жазу; - рецептке жатырдың жиырылу белсенділігіне және тонусына әсер ететін дәрілерді жазу;
Оқыту модулі Д5	- рецептке жатырдың жиырылу белсенділігіне және тонусына әсер ететін, дәрі-дәрмектерді жазу;
Оқыту модулі Д6	- рецептке гемопоэзға әсер ететін, дәрі-дәрмектерді жазу;
Оқыту модулі Д7	- рецептке зат алмасу процесін реттейтін дәрі-дәрмектерді жазу.
Құзыреттілік аймағы Е Жұмыс жасайтын мүшелер және жүйелердің қызметін реттейтін, дәрі-дәрмектер	Оқыту аяқталған соң оқушы білуі тиіс: - рецептке жұмыс жасайтын мүшелер және жүйелердің қызметін реттейтін дәрі-дәрмектерді жазу.
Оқыту модулі Е1	- рецептке қабыну процесін реттейтін дәрі-дәрмектерді жазу; - иммунды процеске әсер ететін, дәрі-дәрмектерді жазу; - рецептке аллергияға қарсы дәрілерді жазу;
Оқыту модулі Е2	- рецептке микробтарға қарсы қолданатын дәрілерді жазу; - рецептке саңырауқұлақтарға қарсы қолданатын дәрілерді жазу; - рецептке вирустарға қарсы қолданатын дәрілерді жазу;
Оқыту модулі Е3	- рецептке қарапайымдыларға қарсы қолданатын дәрілерді жазу; - рецептке құрттарға қарсы қолданатын дәрілерді жазу.

Модульдің спецификациясы

Модульдің атауы: **Фармакология негіздері**

Модульдің міндеті:

- рецептурлы жазуларды құрастыруды және рецепттерді дайындаудың жалпы принциптерін үйрету;
- дәрі-дәрмектерге әр түрлі мөлшерлерді есептеуді үйрету;
- дәрі-дәрмектердің фармакодинамика және фармакокинетикасы туралы білім беру;

А5 - транспортировать пациента в лечебные отделения.	- транспортировать пациента на носилках вручную, на каталке, кресло-каталке; - перекладывать пациента с носилок (каталки) на кровать; - переклады вать пациента с кровати на носилки (каталку); - усаживать пациента в кресло-каталку.	- виды и способы транспортировки; - правила транспортировки; - технику безопасности при транспортировке пациентов.	- учебники; - стандарты сестринских манипуляций; - носилка; - каталка; - кресло-каталка; - кровать.
Б1 - иметь представление о внутрибольничной инфекции и инфекционном контроле;	- проводить деконтаминацию рук на социальном и гигиеническом уровнях; - надевать и снимать перчатки; - следить за соблюдением санитарно-эпидемиологического режима в отделении;	- определение « внутрибольничная инфекция», знать возбудителей, механизмы и пути передачи, профилактику внутрибольничной инфекции; - понятия «инфекционный контроль», «инфекционный процесс»; - состав, цели, задачи инфекционного контроля; - основные нормативные документы по инфекционному контролю; - понятие о санитарно-противоэпидемическом режиме; - понятие о дезинфекции и стерилизации, их виды, способы, средства;	- учебники; - конспект, нормативно-правовые документы по инфекционному контролю;
Б2 - правильно приготовить дезинфицирующие растворы;	- готовить по инструкции и использовать по назначению дезинфицирующие средства;	- классификация дезинфицирующих средств; - методика приготовления дезинфицирующего раствора по инструкции; - соблюдение правил техники безопасности при приготовлении дезинфицирующих растворов; - соблюдение правил хранения дезинфицирующих растворов;	- СанПиН приказы, инструкции по приготовлению дезинфицирую-щих растворов; - спецодежда; - емкости; - дезинфицирую-щие средства; - вода; - деревянные палочки;
Б3 - проводить уборку помещения	- проводить влажную уборку помещения; - осуществлять текущую, заключительную и генеральную уборку помещения с использованием дезинфицирующих средств; - маркировать инвентарь;	- виды уборки; - сроки проведения; - правила проведения уборки;	- учебники; - спецодежда; - моющие и дезинфицирую-щие растворы; - емкости; - маркированный инвентарь; - ветошь;

- оценивать функциональное состояние пациента;
- владеть методикой выполнения физиотерапевтических процедур;
- вводить лекарственные средства пациентам;
- владеть техникой выполнения лечебных и диагностических процедур и манипуляций;
- оказывать доврачебную помощь при некоторых неотложных состояниях.

Действие	Умения	Знания	Ресурсы
А1 - организовать работу в подразделениях медицинских организаций; - осуществить прием пациента в стационар;	- организовывать работу приемного отделения; - выявлять проблемы пациента в первые часы пребывания в стационаре, в отделении; - проводить осмотр кожных и волосяных покровов пациента; - осуществлять регистрацию пациента и оформлять необходимую медицинскую документацию;	- устройство и функции подразделения МО; - устройство и функции приемного отделения; - организация работы медсестры приемного отделения; - особенности этики и деонтологии медсестры приемного отделения;	- учебники; - конспекты; - медицинские документации;
А2 - проводить антропометрические измерения пациенту;	- подготовить пациента к процедуре; - измерить рост; - измерить окружность грудной клетки; -определить массу тела;	- понятие об антропометрии; - правила измерения роста и окружности грудной клетки, определение массы тела;	- учебники; - конспект; - стандарты сестринских манипуляций; - ростомер; - весы; - сантиметровая лента;
А3 - организовывать пациенту принятие гигиенической ванны, душа;	- подготовить к процедуре пациента; - подготовить ванну и душ; - выполнить процедуры по стандарту;	- цель, показания и противопока зания; - обязательные условия проведения процедуры; - порядок выполнения процедуры;	- водяной термометр; - ножницы; - полотенце; - мыло и мочалка; - чистое нательное и постельное белье; - клеенчатый фартук;
А4 - проводить санитарную обработку пациента при выявлении педикулеза;	- обработать волосы пациента дезинсектицидным раствором; - провести дезинфекцию использованного инструментария;	- цель, показания и противопоказания; - правила обработки волосистой части головы (стандарт); - заполнение медицинской документации;	- укладка защитной одежды и белья; - полиэтиленовые косынки; - клеенчатый фартук; - полотенце; - дезинсектицид-ные растворы; - шампунь; - гребень; - таз для сжигания волос; - чистое нательное белье;

- әртүрлі аурулар кезінде дәрілік түрлерді қолдану үшін қолайлысын таңдауды үйрету;
- көптеген жаңа дәрі-дәрмектерден хабардар болу.

Іс әрекет	Ептілік	Білім	Ресурстар
А1 - науқасқа рецепт жазу; - рецептурлы жазулар-ды және рецепттерді дайындау;	- рецептерді дайындау; - рецептурлы жазулар-ды құрастыру; - дәрі- дәрмектерге әртүрлі мөлшерлерді есептеу; - рецептке әр түрлі дәрілік түрлерді жазу;	- рецептурлы бланктердің түрлері; - рецепттерді жазу, құрастырудың жалпы ережелері; - дәрілік формалардың түрлері (қатты, жұмсақ, сұйық);	- кітаптар; - дәрістер; - тестілер; - жағдайлық есептер; - кестелер;
А2 - рецептке улы күшті әсер ететін, наркотикалық дәрілерді және есеңгірету әсері бар дәрілерді жазу.	- рецептерді дайындау; - рецептурлы жазулар-ды құрастыру; - дәрі- дәрмектерге әртүрлі мөлшерлерді есептеу; - рецептке әртүрлі дәрілік түрлерді жазу.	- улы, күшті әсер ететін, наркотикалық дәрілердің және есеңгірету әсері бар дәрілердің жазылу ерекшеліктері.	- кітаптар; - дәрістер; - тестілер; - жағдайлық есептер; - кестелер.
Б1 - науқасқа жергілікті жансыздандырушы дәрілерге; - қармаушы дәрілерге; - сіңіргіш дәрілерге; - тұтастырғыш дәрілерге; - тітіркендіргіш дәрілерге рецептер жазу;	- дәрі- дәрмектердің берілген топтарына рецептер дайындау; - берілген топқа ре-цептурлы жазуларды құрастыру; - берілген топтың дәрі-дәрмектеріне әртүрлі мөлшерлер есептеу;	- анықтама; - жіктелінуі; - эфферентті жүйкеге әсер ететін дәрі-дәрмектердің фармакодинамика және фармакокинетикасы; - фармакологиялық әсері; - қолдануға көрсеткіштері және кері көрсеткіштері; - жанама әсерлері; - қолдану тәсілдері; - шығарылу формалары және мөлшерлері;	- кітаптар; - дәрістер; - тестілер; - жағдайлық есептер; - кестелер;
Б2 - науқасқа холинорецепторларға әсер ететін, дәрі-дәрмектерге рецептер жазу.	- дәрі- дәрмектердің берілген топтарына рецепттер жазу; - берілген топқа ре-цептурлы жазулар құрастыру; - берілген топтың дәрі-дәрмектеріне әр түрлі мөлшерлер есептеу;	- анықтама; - жіктелінуі; - эфферентті жүйкеге әсер ететін дәрі-дәрмектердің фармакодинамика және фармакокинетикасы; - фармакологиялық әсері; - қолдануға көрсеткіштері және кері көрсеткіштері; - жанама әсерлері; - қолдану тәсілдері; - шығарылу формалары және мөлшерлері;	- кітаптар; - дәрістер; - тестілер; - жағдайлық есептер; - кестелер;
Б3 - науқасқа адрено - және дофаминорецпторларға әсер ететін, дәрі-дәрмектерге рецептер жазу.	- дәрі- дәрмектердің берілген топтарына рецепттер дайындау; - берілген топқа рецептурлы жазуларды құрастыру; - берілген топтың дәрі-дәрмектеріне әр түрлі	- анықтама; - жіктелінуі; - эфферентті жүйкеге әсер ететін дәрі-дәрмектердің фармакодинамика және фармакокинетикасы; - фармакологиялық әсері; - қолдануға көрсеткіштері және кері көрсеткіштері.	- кітаптар; - дәрістер; - тестілер; - жағдайлық есептер; - кестелер.

	мөлшерлер есептеу.	- жанама әсерлері; - қолдану тәсілдері; - шығарылу формалары және мөлшерлері.	
Г1 - науқасқа ұйықтатын дәрілерге; - эпилепсияға қарсы дәрілерге; - паркинсонға қарсы дәрілерге рецептер жазу;	- дәрі- дәрмектердің берілген топтарына рецепттер дайындау; - берілген топқа рецептурлы жазуларды құрастыру; - берілген топтың дәрі-дәрмектеріне әр түрлі мөлшерлер есептеу;	- анықтама; - жіктелінуі; - эфферентті жүйкеге әсер ететін дәрі-дәрмектердің фармакодинамика және фармакокинетикасы; - фармакологиялық әсері; - қолдануға көрсеткіштері және кері көрсеткіштері; - жанама әсерлері; - қолдану тәсілдері; - шығарылу формалары және мөлшерлер;	- кітаптар; - дәрістер; - тестілер; - жағдайлық есептер; - кестелер;
Г2 - науқасқа наркозға арналған дәрілерге; - ауырсынуды басатын дәрілерге рецептер жазу;	- дәрі- дәрмектердің берілген топтарына рецепттер дайындау; - берілген топқа рецептурлы жазуларды құрастыру; - берілген топтың дәрі-дәрмектеріне әр түрлі мөлшерлер есептеу.	- анықтама; - жіктелінуі; - эфферентті жүйкеге әсер ететін дәрі-дәрмектердің фармакодинамика және фармакокинетикасы; - фармакологиялық әсері; - қолдануға көрсеткіштері және кері көрсеткіштері; - жанама әсерлері; - қолдану тәсілдері; - шығарылу формалары және мөлшерлері;	- кітаптар; - дәрістер; - тестілер; - жағдайлық есептер; - кестелер;
Г3 - науқасқа психотропты дәрілерге рецептер жазу.	- дәрі-дәрмектердің берілген топтарына рецепттер дайындау; - берілген топқа рецептурлы жазуларды құрастыру; - берілген топтың дәрі-дәрмектеріне әр түрлі мөлшерлер есептеу.	- анықтама; - жіктелінуі; - эфферентті жүйкеге әсер ететін дәрі-дәрмектердің фармакодинамика және фармакокинетикасы; - фармакологиялық әсері; - қолдануға көрсеткіштері және кері көрсеткіштері; - жанама әсерлері; - қолдану тәсілдері; - шығарылу формалары және мөлшерлері.	- кітаптар; - дәрістер; - тестілер; - жағдайлық есептер; - кестелер.
Д1 - науқасқа тыныс алу мүшесіне әсер ететін дәрі-дәрмектерге рецептер жазу;	- дәрі-дәрмектердің берілген топтарына рецепттер дайындау; - берілген топқа рецептурлы жазуларды құрастыру; - берілген топтың дәрі-дәрмектеріне әр түрлі мөлшерлер есепте;	- анықтама; - жіктелінуі; - тыныс алу мүшесіне әсер ететін дәрі-дәрмектердің фармакодинамика және фармакокинетикасы; - фармакологиялық әсері; - қолдануға көрсеткіштері және кері көрсеткіштері; - жанама әсерлері; - қолдану тәсілдері; - шығарылу формалары және мөлшерлері;	- кітаптар - дәрістер - тестілер - жағдай лық есептер - кестелер
Д2 - науқасқа асқорыту мүшесіне әсер ететін дәрі-дәрмектерге рецептер жазу;	- дәрі-дәрмектердің берілген топтарына рецепттер дайындау; - берілген топқа	- анықтама; - жіктелінуі; - асқорыту мүшесіне әсер ететін дәрі-дәрмектердің; фармакодинамика және	- кітаптар; - дәрістер; - тестілер; - жағдайлық

Область компетенции Ж - парентеральные пути введения лекарственных средств;	После окончания обучения обучающийся будет владеть методикой выполнения внутрикожной, подкожной, внутримышечной, внутривенной и внутривенно капельной инъекции пациентам; осуществлять забор крови из вены для лабораторных исследований;
Модуль обучения Ж1	- организовывать работу процедурного кабинета;
Модуль обучения Ж2	- проводить набор лекарств из ампулы и флакона; - разводить антибиотики; - проводить расчет дозы инсулина;
Модуль обучения Ж3	- вводить пациентам лекарственные вещества парентерально (внутрикожно, подкожно и внутримышечно);
Модуль обучения Ж4	- вводить пациентам лекарственные вещества парентерально (внутривенно струйно, внутривенно капельно); - осуществлять забор крови из вены для лабораторных исследований.
Модуль обучения Ж5 Пункции.	После окончания обучения обучающийся будет осуществлять подготовку пациента к проведению пункции, ассистировать врачу при проведении пункции и вести наблюдение и уход за пациентом после пункции.
Область компетенции З - Помощь при рвоте. Промывание желудка. Клизмы.	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками: - постановки клизм; - оказывать помощь при рвоте; - осуществлять промывание желудка.
Модуль обучения З1	- оказывать пациенту помощь при рвоте;
Модуль обучения З2	- промывать желудок зондовым и беззондовым способом;
Модуль обучения З3	- ставить пациенту различные виды клизм.
Область компетенции И - Помощь при острой задержке мочи. Катетеризация мочевого пузыря.	После окончания обучения обучающийся будет оказывать помощь при острой задержке мочи и владеть навыками катетеризации мочевого пузыря.
Модуль обучения И1	- оказывать помощь при острой задержке мочи и проводить катетеризацию мочевого пузыря.
Область компетенции К - Уход за тяжелобольными и агонирующими пациентами. Реанимационные мероприятия при клиническойсмерти.	После окончания обучения обучающийся будет осуществлять уход за тяжелобольными и агонирующими и проводить реанимационные мероприятия при клинической смерти.
Модуль обучения К1	- организовать уход за тяжелобольным и агонирующими; - проводить реанимационные мероприятия при клинической смерти.

Спецификация модуля

Наименование модуля: **Введение в клинику**

Задача модуля: после завершения обучения обучающийся будет:

- организовывать работу медицинской сестры в подразделениях медицинских организаций;
- обеспечивать инфекционную безопасность в медицинских организациях;
- осуществлять наблюдение и уход за пациентом при нарушении функции различных органов и систем;
- владеть навыками ухода за пациентом;
- проводить гигиенические процедуры тяжелобольным;
- организовывать лечебное питание и кормление пациентов;

Модуль обучения А3	- проводить санитарную обработку пациента: полную (ванна, душ), частичную (обмывание, обтирание);
Модуль обучения А4	- проводить санитарную обработку пациента при выявлении педикулеза;
Модуль обучения А5	- транспортировать пациента в лечебное отделение.
Область компетенции Б - инфекционная безопасность. Инфекционный контроль;	После окончания обучения обучающийся будет обеспечивать инфекционную безопасность и осуществлять инфекционный контроль в медицинских организациях;
Модуль обучения Б1	- иметь представление о внутрибольничной инфекции и инфекционном контроле;
Модуль обучения Б2	- правильно готовить дезинфицирующие растворы;
Модуль обучения Б3	- проводить уборку помещения;
Модуль обучения Б4	- осуществлять этапы обработки изделий медицинского назначения;
Модуль обучения Б5	- правильно обращаться с медицинскими отходами;
Область компетенции В - личная гигиена пациента	После окончания обучения обучающийся будет осуществлять уход за тяжелобольными, проводить профилактику пролежней, проводить гигиенические процедуры тяжелобольным;
Модуль обучения В1	- использовать функциональную кровать для создания пациентам условия комфортного отправления физиологических потребностей;
Модуль обучения В2	- проводить гигиенические процедуры: уход за кожей, волосами, ногами, за глазами, ушами, носовой и ротовой полостью;
Модуль обучения В3	- обрабатывать кожу при наличии пролежней и опрелостей;
Модуль обучения В4	- сменять постельное и нательное белье тяжелобольному;
Модуль обучения В5	- подавать судно и мочеприемник пациенту; - подмывать пациента в постели.
Область компетенции Г - питание больных	После окончания обучения обучающийся будет владеть элементами организации лечебного питания и кормления тяжелобольных.
Модуль обучения Г1	- организовать лечебное питание в медицинских организациях;
Модуль обучения Г2	- организовать кормление тяжелобольных.
Область компетенции Д - простейшая физиотерапия, оксигенотерапия; оценка функционального состояния пациента;	После окончания обучения обучающийся будет применять физиотерапевтические процедуры и оксигенотерапию, осуществлять оценку функционального состояния пациента.
Модуль обучения Д1	- применять физиотерапевтические процедуры;
Модуль обучения Д2	- применять оксигенотерапию;
Модуль обучения Д3	- оценивать функциональное состояние пациента.
Область компетенции Е - пути введения лекарственных средств (энтеральное, наружное и ингаляционное применение);	После окончания обучения обучающийся будет применять лекарственные средства пациентам энтеральным, наружным и ингаляционным способом.
Модуль обучения Е1	- выписывать требования на лекарственные средства в аптеку; - осуществлять учет, контроль и списание лекарственных средств;
Модуль обучения Е2	- проводить раскладку и раздачу пероральных лекарственных средств и контролировать их прием пациентом;
Модуль обучения Е3	- применять лекарственные средства наружным способом;
Модуль обучения Е4	- применять лекарственные средства ингаляционным способом.

	рецептурлы жазуларды құрастыру; - берілген топтың дәрі-дәрмектеріне әр түрлі мөлшерлер есептеу;	фармакокинетикасы; - фармакологиялық әсері; - қолдануға көрсеткіштері және кері көрсеткіштері; - жанама әсерлері; - қолдану тәсілдері; - шығарылу формалары және мөлшерлері;	есептер; - кестелер;
Д3 - науқасқа жүрек-тамыр жүйесіне әсер ететін дәрі-дәрмектерге рецептер жазу;	- дәрі- дәрмектердің берілген топтарына рецепттер дайындау; - берілген топқа рецептурлы жазуларды құрастыру; - берілген топтың дәрі-дәрмектеріне әр түрлі мөлшерлер есептеу;	- анықтама; - жіктелінуі; - жүрек- тамыр жүйесіне әсер ететін дәрі- дәрмектердің фармакодинамика және фармакокинетикасы; - фармакологиялық әсері; - қолдануға көрсеткіштері және кері көрсеткіштері; - жанама әсерлері; - қолдану тәсілдері; - шығарылу формалары және мөлшерлері;	- кітаптар; - дәрістер; - тестілер; - жағдайлық есептер; - кестелер;
Д4 - науқасқа несеп айдайтын дәрілерге рецептер жазу;	- дәрі- дәрмектердің берілген топтарына рецепттер дайындау; - берілген топқа рецептурлы жазуларды құрастыру; - берілген топтың дәрі-дәрмектеріне әр түрлі мөлшерлер есептеу;	- анықтама; - жіктелінуі; - несеп айдайтын дәрі- дәрмектердің фармакодинамика және фармакокинетикасы; - фармакологиялық әсері; - қолдануға көрсеткіштері және кері көрсеткіштері; - жанама әсерлері; - қолдану тәсілдері; - шығарылу формалары және мөлшерлері;	- кітаптар; - дәрістер; - тестілер; - жағдайлық есептер; - кестелер;
Д5 - науқасқа миометридің жиырылу белсендігіне және тонусына әсер ететін дәрі-дәрмектерге рецептер жазу;	- дәрі- дәрмектердің берілген топтарына рецепттер дайындау - берілген топқа рецептурлы жазуларды құрастыру. - берілген топтың дәрі-дәрмектеріне әр түрлі мөлшерлер есептеу;	- анықтама; - жіктелінуі; - миометридің жиырылу белсенділігіне және тонусына әсер ететін дәрі-дәрмектердің фармакодинамика және фармакокинетикасы; - фармакологиялық әсері; - қолдануға көрсеткіштері және кері көрсеткіштері; - жанама әсерлері; - қолдану тәсілдері; - шығарылу формалары және мөлшерлері;	- кітаптар; - дәрістер; - тестілер; - жағдайлық есептер; - кестелер;
Д6 - науқасқа гемопоэзға әсер ететін дәрі-дәрмектерге рецептер жазу;	- дәрі- дәрмектердің берілген топтарына рецепттер дайындау; - берілген топқа рецептурлы жазуларды құрастыру; - берілген топтың дәрі-дәрмектеріне әр түрлі мөлшерлер есептеу;	- анықтама; - жіктелінуі; - гемопоэзға әсер ететін дәрі-дәрмектердің фармакодинамика және фармакокинетикасы; - фармакологиялық әсері; - қолдануға көрсеткіштері және кері көрсеткіштері; - жанама әсерлері; - қолдану тәсілдері; - шығарылу формалары және мөлшерлері;	- кітаптар; - дәрістер; - тестілер; - жағдайлық есептер; - кестелер;

Д7 - науқасқа зат алмасу процесін реттейтін дәрі-дәрмектерге рецептер жазу.	- дәрі- дәрмектердің берілген топтарына рецепттер дайындау; - берілген топқа рецептурлы жазуларды құрастыру; - берілген топтың дәрі-дәрмектеріне әр түрлі мөлшерлер есептеу.	- анықтама; - жіктелінуі; - зат алмасу процесіне әсер ететін дәрі-дәрмектердің фармакодинамика және фармакокинетикасы; - фармакологиялық әсері; - қолдануға көрсеткіштері және кері көрсеткіштері; - жанама әсерлері; - қолдану тәсілдері; - шығарылу формалары және мөлшерлері.	- кітаптар; - дәрістер; - тестілер; - жағдайлық есептер; - кестелер.
Е1 - науқасқа қабынуға қарсы дәрі-дәрмектерге рецептер жазу; - науқасқа иммунды процеске әсер ететін дәрі-дәрмектерге рецептер жазу;	- дәрі- дәрмектердің берілген топтарына рецепттер дайындау; - берілген топқа рецептурлы жазуларды құрастыру; - берілген топтың дәрі-дәрмектеріне әр түрлі мөлшерлер есептеу;	- анықтама; - жіктелінуі; - қабынуға қарсы дәрі- дәрмектердің және иммунды процеске әсер ететін дәрілердің фармакодинамика және фармакокинетикасы; - фармакологиялық әсері; - қолдануға көрсеткіштері және кері көрсеткіштері; - жанама әсерлері; - қолдану тәсілдері; - шығарылу формалары және мөлшерлері;	- кітаптар; - дәрістер; - тестілер; - жағдайлық есептер; - кестелер;
Е2 - науқасқа микробтарға қарсы дәрі-дәрмектерге рецептер жазу;	- дәрі- дәрмектердің берілген топтарына рецепттер дайындау; - берілген топқа рецептурf жазуларды құрастыру; - берілген топтың дәрі-дәрмектеріне әр түрлі мөлшерлер есептеу;	- анықтама; - жіктелуі; - микробтарға қарсы дәрі-дәрмектердің фармакодинамика және фармакокинетикасы; - фармакологиялық әсері; - қолдануға көрсеткіштері және кері көрсеткіштері; - жанама әсерлері; - қолдану тәсілдері; - шығарылу формалары және мөлшерлері;	- кітаптар; - дәрістер; - тестілер; - жағдайлық есептер; - кестелер;
Е3 - науқасқа қарапайымдыларға қарсы және құрттарға қарсы дәрі-дәрмектерге рецептер жазу.	- дәрі- дәрмектердің берілген топтарына рецепттер дайындау; - берілген топқа рецептурлы жазуларды құрастыру; - берілген топтың дәрі-дәрмектеріне әр түрлі мөлшерлер есептеу.	- анықтама; - жіктелінуі; - қарапайымдыларға қарсы және құрттарға қарсы дәрі- дәрмектердің фармакодинамика және фармакокинетикасы; - фармакологиялық әсері; - қолдануға көрсеткіштері және кері көрсеткіштері; - жанама әсерлері; - қолдану тәсілдері; - шығарылу формалары және мөлшерлері.	- кітаптар; - дәрістер; - тестілер; - жағдайлық есептер; - кестелер.

19 Құзыреттілік профилі - Микробиология және вирусология

Кәсіби құзырлық - Микробиология және вирусология.	- оқушы оқу бағдарламасын аяқтағанда инфекциялық зертханада сақтану, патологиялық зерттеу материалын жинау ережелерін білуге, макроденені микроденеден қорғау механизміне негізделген залалсыздандыру, зарарсыздандыру жұмыстарын жүргізуге, патогенді

	относительную молекулярную массу низкомолекулярных веществ по криометрическим данным и ВМС по вискозиметрическим данным.	биологических мембран и дисперсных систем живого организма. Природу и особенности физико-химических свойств высокомолекулярных соединений (ВМС) и биополимеров.	2001 г , Глинка Н.Б. «Общая химия»М. 2003 Тюкавкина Н.А.,Бауков Ю.И. «Биоорганическая химия» М. Дрофа 2005 глекции, периодическая система химических элементов.
В1			
- собирать приборы для опытов по теме кислородосодержащие органические соединения.	- применять правила техники безопасности при проведении опытов.	- правила техники безопасности. Лабораторные методы выделения и очистки.	- учебники, лекции, периодическая система химических элементов.
В2			
- получать спирты из углеводородов. Проводить реакции на выявление химических свойств спиртов и фенолов	- доказывать зависимость свойств спиртов, фенолов от наличия функциональной группы.	- строение, свойства, получения спиртов и фенолов.	- учебники, лекции, периодическая система химических элементов.
В3			
- получать примеры кислородосодержащих органических соединений и проводить качественные реакции.	- уметь сравнивать, обобщать, проводить аналогию между разными классами кислородосодержащих ограничесих соединений и их химические свойства. Записывать соответствующие уравнения и реакции.	- свойства, строение, получение кислородосодержащих органических соединений.	- учебники, лекции, периодическая система химических элементов.
В4			
- прводить качественные реакции на углеводы и белки.	- проводить цветные реакции на белки. Составлять схемы реакции, уравнивать, расчитывать, соблюдать технику безопасности.	- состав, свойства углеводов и белков.	- учебники, лекции, периодическая система химических элементов.

Специальные дисциплины

Квалификация - **Фельдшер**

26 Профиль компетенции - Введение в клинику

Область компетенции А-типы медицинских организаций и основы организации их работы.	После окончания обучения обучающийся будет организовывать работу в подразделениях медицинских организаций.
Модуль обучения А1	- осуществлять прием пациента в стационар;
Модуль обучения А2	- проводить антрометрические измерения пациенту;

А2			
- приготовить растворы заданной концентрации. Писать термохимические уравнения;	- рассчитывать молярную, моляльную концентрацию, молярную концентрацию эквивалента, массовую долю растворенного вещества. Подготовить реактивы, посуды, материалы. Составлять химические формулы;	- основные способы выражения состава раствора. Свойства раствора;	- УМК, учебники Равич-Щербо М.И., Новиков В.В. «Физическая и коллоидная химия» М. 2001 г., Глинка Н.Б. «Общая химия»М.2003 Тюкавкина Н.А., Бауков Ю.И. «Биоорганическая химия» М. Дрофа 2005 г. лекции, набор химической посуды, приборы, реактивы;
А3			
- приготовить буферный раствор с заданным значением pH. Определить буферную емкость.	- расчет pH буферных систем.	- буферные системы. Механизм буферного действия с точки зрения теории электролитической диссоциации и протолитической теории.	- УМК, учебники Равич-Щербо М.И., Новиков В.В. «Физическая и коллоидная химия» М. 2001 г., Глинка Н.Б. «Общая химия»М.2003 Тюкавкина Н.А., Бауков Ю.И. «Биоорганическая химия» М. Дрофа 2005 г. лекции, набор химической посуды, приборы, реактивы.
Б1			
- писать схемы образования различных видов связей;	- уметь определять вид химической связи в простых и сложных веществах, устанавливать причинно-следственную связь при рассмотрении вопроса. Тип связи→тип кристаллической решетки→свойства вещества;	- экспериментальные характеристики связей. Метод валентных связей;	- учебники: Равич-Щербо М.И., Новиков В.В. «Физическая и коллоидная химия» М. 2001 г , Глинка Н.Б. «Общая химия» М.2003 Тюкавкина Н.А.,Бауков Ю.И. «Биоорганическая химия» М. Дрофа 2005 г. лекции, набор лекции, периодическая система химических элементов;
Б2			
- доказывать физические и химические свойства биогенных элементов. Записывать уравнения реакций в молекулярном и ионном виде;	- сравнивать свойства биогенных (s,p,d) элементов;	- характеристики биогенных элементов по положению в периодической системе;	- учебники, Равич-Щербо М.И., Новиков В.В. «Физическая и коллоидная химия» М. 2001 г , Глинка Н.Б. «Общая химия»М. 2003 Тюкавкина Н.А., Бауков Ю.И. «Биоорганическая химия» М. Дрофа 2005 г., лекции, периодическая система химических элементов;
Б3			
- получить и очистить примеры дисперсных систем.	- определять величину адсорбции, порог коагуляции, степень набухания биополимеров,	- физико-химические закономерности поверхностных явлений, структуру и свойства	- учебники: Равич-Щербо М.И., Новиков В.В. «Физическая и коллоидная химия» М.

	қоздырғышты бірегейлеуге, ҚР денсаулық сақтау министрлігінен берілетін бұйрық, нұсқауларды қолдана білуге міндетті.
Құзыреттілік аймағы А - бактериялардың морфологиясы, физиологиясы, генетикасы және экологиясы туралы мағлұмат беру; - таза культураны бөлу амалдары, жұқпалы ауруларды таратудағы микроденелердің ролі;	- оқушы оқу бағдарламасын аяқтағанда микроденелердің жіктелу негізін, морфологиясын, физиологиясын анықтай білуге; микроденелерге әсер етуші физикалық, химиялық, биологиялық факторларды анықтауға, орындауға міндетті; - жұқпалы ауру түрлерін заманға сай амалдармен диагностикалау әдістерін, тиімді алдын алу, емдеу шараларын жүргізуге міндетті.
Оқыту модулі А1	- оқушы оқу бағдарламасын аяқтағанда бактериологиялық зертханада жұмыс істеу, қауіпсіздік ережелерін, зерттеу материалын алу техникасын, жеткізу заңдылығын, жолдама толтыруды; - зерттеу материалдарын жинау, сүртіп дайындау техникасын, бояу әдістерін орындауға және микроскопиялауға, бактерияның морфологиясын анықтауға міндетті; - макроденені микроденеден қорғау механизміне негізделген залалсыздандыру, зарарсыздандыру амалдарын жүргізеді;
Оқыту модулі А2	- оқушы оқу бағдарламасын аяқтағанда патогенді қоздырғышты негізгі бактериологиялық зерттеу әдісі арқылы бөліп алуға машықтанады және таза культураны бөледі.
Құзыреттілік аймағы Б - жұқпалы ауруларды химиялық, фагалық препараттармен емдеу тәсілдерінің микробиологиялық және молекулярлы биологиялық негіздері, вирустардың дақылдану ерекшеліктері, бактериялардық биохимиялық қасиеттері.	- оқушы оқу бағдарламасын аяқтағанда маңызды химиялық (сарысу препараттары, вакциндер, антибиотиктер), фагалық (бактериофагтар) препараттар тобының микробқа қарсы әсер беру механизмін орындауға және олардың қолдану амалдарын білуге міндетті; - бактерияның антибиотиктерге сезімталдығын бағалау; - бактерияның бактериофагтарға сезімталдығын бағалау; - бактерияның биохимиялық қасиеттерін бағалау.
Құзыреттілік аймағы В - жұқпалы аурулар (инфекция илімі), микроденелердің генетикасы. Қолданбалы иммунология (серодиагностика)	Оқушы оқу бағдарламасын аяқтағанда инфекцияның таралу, берілу жолдарын, патогенді қоздырғыштардың биологиялық қасиеттері туралы мәліметті біледі; - маңызды химиялық алдыналуға, емдеуге, диагностикаға қолданылатын препараттар тобының маңызын және арнайы антитела арқылы (серодиагностика) бактерияларды бірегейлеу тәсілдерін; - макроденедегі жұқпалы процесстің дамуындағы дене төзімділігінің алатын орны туралы мағлұматты білуге міндетті.
Құзыреттілік аймағы Г - жеке медициналық микробиология. Іріңді қабыну және ішектік инфекция қоздырғыштары	Оқушы оқу бағдарламасын аяқтағанда іріңді қабыну және ішектік инфекция қоздырғыштарының негізгі биологиялық қасиеттерін анықтап, қоздырғышты бактериологиялық зерттеу әдісімен бірегейлеу әдістерін; Алдын алу, емдеу препараттарын қолдану амалдарын білуге міндетті.
Құзыреттілік аймағы Д - ауа тамшы, анаэробтық жарақат инфекциялары және ботулизм қоздырғыштары	Оқушы оқу бағдарламасын аяқтағанда бактериологиялық және микроскоптық зерттеу әдістері арқылы ауа тамшы, анаэробтық жарақат инфекцияларының және ботулизм қоздырғыштарының нақтамалану әдістерін (негізгі этаптарын); - ауа-тамшы (көкжөтел, дифтерия, туберкулез) инфекция қоздырғыштарының морфологиялық, культуралдық қасиеттерін сипаттауға; - анаэробтық жарақат (газды гангрена, сіреспе) және ботулизм қоздырғыштарының морфологиялық, культуралдық қасиеттерін сипаттауға; - көрсетілген қоздырғыштардың патогенездік ерешеліктерін, арнайы алдын алу шараларын және емдеу препараттарын білуге міндетті.

Құзыреттілік аймағы Е - аса қауіпті зоонозды инфекция және жыныстық қатынас аурулары мен жыныстық-несеп жолдарының ауруларының қоздырғыштары	Оқушы оқу бағдарламасын аяқтағанда аса қауіпті зоонозды инфекция (оба, сібір жарасы, сарып) және жыныстық қатынас (мерез) аурулары мен жыныстық-несеп жолдарының (хламидиялық, риккетсиоздық) ауруларының қоздырғыштарын бірегейлеу әдістерін, олардың негізгі патогендік қасиеттерін сипаттауға; - алдын алу, емдеу шараларын білуге міндетті.
Құзыреттілік аймағы Ж - жалпы вирустарға сипаттама, тыныстық, ішектік, құтырыну және иммунды тапшылық вирустық инфекциялары.	Оқушы оқу бағдарламасын аяқтағанда тыныстық вирустар (тұмау, қызылша, ұшық) эпидемиясына, патогенезіне және ішектік , бауыр, құтырыну, иммунды тапшылық вирустық инфекцияларға сипаттама беруге; - осы вирустық инфекциялардың заманға сай диагностика әдістерін, негізгі алдын алу және емдеу шараларын жүргізе алуға міндетті.

Модульдің спецификациясы

Модульдің аталуы: **Микробиология және вирусология**

Модульдің міндеті: патогенді бактериялар және вирустармен жұмыс істеу ережесін, биологиялық қауіпсіздік ережесін толық меңгеру

Іс әрекет	Ептілік	Білім	Ресурстар
А1 - зерттеу материалын жинау, сүртім дайындау, бактериялардың морфологиясын анықтайды;	- микроскоптық зерттеу әдісі арқылы қоздырғыштың сырт пішінін ажырата алу;	- бактерия мен вирустардың негізгі түрлері;	- оқулық, кесте, слайдтар, нұсқамалар, микроб культурасы, предметтік әйнектер, бояулар, микроскоп;
А2 - патогенді зерттеу материалын жұмыстан соң зарарсыздандырып, зертханалық ыдыс түрлерін залалсыздандырып және қоректік құрам дайындайды; себін жасау техникасын меңгереді.	- патогенді зерттеу материалын арнайы қоректік құрамдарға егу техникасын меңгеру, бактерияны бірегейлеу.	- стерилді жағдайда бактериологиялық зерттеу этаптарын өткізу жұмыстарының маңызы.	- тақырыптық нұсқамалар, зарарсыздандырушы ерітінділер; зертханалық ыдыстар, қоректік құрамдар; микроб культурасы.
Б1 - бактериялар дың әр түрлі антибиотик терге, бактериофаг тарға сезімталды ғын анықтау үшін сынамалар қоя біледі.	- микробқа қарсы қолданылатын препараттардың (антибиотиктер) негізгілер інің,бактериофагтардың бактерияға беретін әсерін сапалы,санды әдістермен бағалау.	- микробқа қарсы қолданылатын препараттардың әсерінің тиімділігін бағалау әдістері.	- тақырыптық нұсқамалар, микробқа қарсы қолданылатын препараттар, құрамдар, микроб культурасы.
В1 - биологиялық зерттеу әдісінің этаптарымен танысу; - негізгі серологиялық реакция- АР қою.	- бактериялардың вирулеттілігін патогенділігін биологиялық әдіспен анықтау; - АР арқылы анитела мен ентигенді анықтау.	- серологиялық, биологиялық нақтамалау әдістерінің негізгі принциптері, қойылу жолдары.	- тақырыптық нұсқамалар, кестелер, сарысу препараттары, , диагностикумдар, таңба-сүртімдер, микроскоп.
Г1 - бактерио скопиялық,	- іріңді қабыну және ішек инфекция	- қоздырғыш тардың морфологиялық,	- тақырыптық нұсқамалар, бекітілген

Модуль обучения А3	- приготовить буферный раствор с заданным значением pH; - определить объем буферной емкости.
Область компетенции Б - биогенные элементы. Дисперстные и коллоидные системы.	После окончания обучающийся будет владеть навыками: - экспериментального определения видов химической связи; - составления схем образования различных видов связей; - химию биогенных элементов; - распознования и применения комплексных солей в медицине; - физико-химические закономерности поверхностных явлений; - структуру и свойства биологических мембран и дисперстных систем живого организма.
Модуль обучения Б1	- экспериментально установить вид химических связей; - писать схемы образования различных видов связей;
Модуль обучения Б2	-доказывать физические и химические свойства биогенных элементов; - записывать уравнения реакций в молекулярном и окислительно-восстановительном виде;
Модуль обучения Б3	- получить и очистить дисперсные системы; - определять ВМС по вискозиметрическим данным; - определять степень набухания биополимеров.
Область компетенции В - кислотность и основность органических соединений; гетерофункциональные органические соединения;	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками: - техники лабораторных работ; - классификации органических соединений и проведения качественных реакций важнейших классов органических соединений; - получения спиртов, фенолов, тиолов, альдегидов, кетонов, карбоновых кислот и обнаружения функциональных групп с помощью химических реакций; - обнаружения белков и углеводов с помощью характерных реакций.
Модуль обучения В1	- применять правила техники безопасности по органической химии; - собирать приборы для опытов по теме кислородсодержащих органических соединении;
Модуль обучения В2	- получать спирты из алканов, алкенов, алкинов; - проводить реакции на выявление химических свойств спиртов и фенолов;
Модуль обучения В3	- получать альдегиды, кетоны, карбоновые кислоты; - проводить качественные реакции на альдегиды, кетоны, карбоновые кислоты;
Модуль обучения В4	- проводить качественные реакции на углеводы и белки.

Спецификация модуля

Наименование модуля: **Химия**

Задача модуля: Владеть знаниями и умениями в области химии и реализовывать их в процессе профессиональной деятельности.

Действие	Умения	Знания	Ресурсы
А1			
- проводить реакции, изменяя концентра цию, температуру применяя катализаторы	- объяснить действие каждого фактора, влияющего на скорость реакции на примерах. Применять катализатор на практике.	- факторы, влияющие на скорость реакции. Сущность и механизм катализа.	- УМК, учебники Равич-Щербо М.И., Новиков В.В. «Физическая и коллоидная химия» М. 2001 г., Глинка Н.Б. «Общая химия»М.2003 Тюкавкина Н.А., Бауков Ю.И. «Биоорганическая химия» М. Дрофа 2005 г. лекции, набор химической посуды, приборы, реактивы.

	- рецепторы зрения и угол зрения; - применение оптических приборов в медицине (микроскоп, лупа и т.д.);
Модуль обучения Д2	После окончания обучения обучающийся будет знать: - источники света; - дисперсию света, спектральные аппараты; - интерференцию, дифракцию и поляризацию света, поляриметр, сахариметр; - недостатки дифракции глаза. Колориметр;
Модуль обучения Д3	После окончания обучения обучающийся будет знать: - люминесценции, виды люминесценции и фотолюминесцентный анализ; - волоконную оптику и ее использование в медицинских приборах;
Модуль обучения Д4	После окончания обучения обучающийся будет знать: - закон Киргхофа, излучения Солнца; - инфракрасные и ультрафиолетовые излучения и применение их в медицине; - принципы работы УВЧ-терапии;
Область компетенции Е - биофизика ионизирующих излучений	
Модуль обучения Е1	После окончания обучения обучающийся будет знать: - рентгеновское излучение, устройство рентгеновской трубки; - особенности рентгеновского излучения в терапии; - применение рентгеновского излучения в медицине; - дозиметрию и предельно допустимые дозы при работе с рентгеновским излучением;
Модуль обучения Е2	После окончания обучения обучающийся будет знать: - основные свойства лазерного излучения; - применение лазеров в медицине, влияние лучей лазера на организм человека; - ЯМР-интроскопия и принцип работы гелий-неонового лазерного генератора;
Модуль обучения Е3	После окончания обучения обучающийся будет знать: - -α, - β, - γ радиоактивные излучения; - свойства радиоактивных изотопов; - соблюдать правила безопасности при работе с радиоактивными веществами; - использование открытых радиоизотопов в медицине с диагностической и лечебной целях.

25 Профиль компетенции – Химия

Профиль компетенции-химия	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками: - техники лабораторных работ; - экспериментально определять состав многих веществ, применяемых в медицине; - рассчитывать концентрации, титр раствора и тепловые эффекты.
Область компетенции А- важнейшие теоритические положения химической термодинамики. Свойства растворов.	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками: - использования химической посуды, основных приборов; - физико-химических измерений, необходимых в медицинской практике; - применения на практике факторов, влияющих на скорость реакции; - приготовления растворов заданной концентрации, определения плотности и pH растворов; - приготовления буферных растворов с заданным значением pH;. - определения буферной емкости;
Модуль обучения А1	- проводить реакции, изменяя концентрацию, температуру применяя катализаторы;
Модуль обучения А2	- рассчитывать молярную, моляльную концентрацию, молярную концентрацию эквивалента, массовую долю растворенного вещества; - рассчитывать тепловые эффекты химических реакций;

бактериологиялық нақтамалау әдістерін іріңді қабыну және ішектік инфекцияларды анықтау үшін қолдана біледі.	қоздырғыштарын морфологиясын ажырату, бірегейлеу.	тинкториалдық қасиеттерін, дақылдану ерекшеліктерін, патогенез, клиникасын зертханалық нақтамалау әдістерінің заманға сай түрлерін, арнайы алдын алу және емдеу шараларын.	сүртімдер, микроскоп, микроб культурасы, құрамдар.
Д1 - бактерио скопиялық, бактериологиялық нақтамалау әдістерін ауа-тамшы, анаэробтық жарақат және ботулизм қоздырғыштарын анықтау үшін қолдану.	- ауа-тамшы (көкжөтел, дифтерия,туберкулез), анаэробтық жарақат (газды гангрена, сіреспе) және ботулизм қоздырғыштарының морфологиясын анықтау, бірегейлеу.	- қоздырғыш тардың морфологиялық, тинкториалдық қасиеттерін, дақылдану ерекшеліктерін, патогенез,клиникасын зертханалық нақтамалау әдістерінің заманға сай түрлерін, арнайы алдыналу және емдеу шараларын.	- тақырыптық нұсқамалар, бекітілген сүртімдер, микроскоп, микроб культурасы, құрамдар.
Е1 - дайын сүртімдерден аса қауіпті инфекция (оба, сарып, сібір жарасы), жыныстық қатынас (мерез) қоздырғыштарының түрлерін анықтай алады.	- дайын сүртімдерден аса қауіпті инфекция (оба, сарып, сібір жарасы), жыныстық қатынас (мерез) қоздырғыштарының түрлерін анықтау.	- қоздырғыш тардың морфологиялық, тинториалдық қасиеттерін, дақылдану ерекшеліктерін, зертханалық нақтамалау әдістерінің заманға сай түрлерін, арнайы алдын алу және емдеу шараларын.	- тақырыптық нұсқамалар, бекітілген сүртімдер, микроскоп.
Ж1 - кеңінен тараған вирустық инфекцияларда зерттеу материалын жинау, жеткізу, сақтану шараларын жүргізе алады.	- вирустардың дақылдану әдістері арқылы қоздырғыштарын (тыныстық, ішектік, бауыр қабыну вирустарын, құтырыну вирусын және иммунды тапшылық вирусын) тани алу.	- вирустарға жалпы сипаттама, классификациясын, патогенезін, клиникасын, заманға сай нақтамалау әдістерін, арнайы алдын алу және емдеу шараларын.	- тақырыптық нұсқамалар, кесте, сурет, слайдтар, рефераттар.

20 Құзыреттілік профилі – Экология

Кәсіби құзырлық - Экология.	Оқыту барысында оқушы: - қоршаған ортаны қорғаудағы ҚР заңдары, қоршаған ортаны қорғау нысандары және негізгі шараларын; -қоршаған ортаны қорғау бойынша азаматтардың құқығы мен міндеттері; -қоршаған ортаның қорғаудағы экономикалық механизмдері мен әдістері; -қоршаған ортаны қорғаудағы халықаралық бірлестіктер; -антропогендік фактордың қоршаған ортаға және адам денсаулығына әсері туралы білімді меңгеруі керек.
Құзыреттілік аймағы А Экология пәні міндеттері және зерттеу нысандары. Қысқаша даму тарихы	Оқыту барысында оқушы: -экология ғылымын оқытудағы мақсатын, міндетін және нысандарын, экологияның даму тарихын және оның дамуына маңызды рөл қосқан көрнекті ғалымдарды, -экологиялық білімді медицина қызметкері мамандығы бойынша меңгеруі керек.
Оқыту модулі А1	Оқыту барысында оқушы: - экологиялық білімнің ішіндегі жалпы экологияны білу және оның мақсатын және құрлымын білу; -экологиядағы негізгі түсініктемелері (терминдер): биосфера, экосистема, биогеоциноздар, популяция, экологиялық факторлар;

	- қазіргі кездегі экологияның құрлымы; - Б. Коммонермен тұжырымдалған экологияның негізгі заңдары; - экологияның қысқаша даму тарихы, және оның қалыптасуындағы ғалымдардың рөлі (Ж.Ламарк, К.Линней, Ч.Дарвин, Э.Геккель, А.Тэнсли т.б.); - экология ғылымдарының әдістері туралы білімді меңгеруі керек;
Құзыреттілік аймағы Б Жалпы экология негіздері	Оқыту барысында оқушы: - жалпы экологияның негіздері мен экологиялық факторлары туралы білімді меңгеруі керек.
Оқыту модулі Б1	Оқыту барысында оқушы: - популяцияның құрлымы; -популяцияның түрлері; - тіршілік ортасы және экологиялық факторлар; - популяциялық дамудың арнайы заңдылықтары олардың эволюция үрдісіндегі маңызы және бейімделуі туралы білімді меңгеру керек;
Оқыту модулі Б2	Оқыту барысында оқушы: - экожүйе туралы ғылым; - экожүйенің құрлымы және қасиеті; - экологиядағы экожүйе концепциясының маңызы; - экожүйедегі трофикалық құрлымы; - экожүйе динамикасы; -жердің табиғи экожүйелері туралы білімді меңгеру керек;
Оқыту модулі Б3	Оқыту барысында оқушы: - биосфера ғылымын оқып үйрену; - биосфера эволюциясы; - биосфераның құрамы, шегі және құрлымы; - биосфераның негізгі қасиеті мен механизмі; - В.И.Вернадскийдің биосфера және ноосфера туралы оқытудағы қалаушы белгілері туралы білімді меңгеру керек.
Құзыреттілік аймағы В Қоршаған орта мен экологиялық факторлар	Оқыту барысында оқушы: - қоршаған ортаның жағдайын бағалау әдістері мен критерилерін және негізгі принциптерін рационалді табиғатта қолдану туралы білімді меңгеру керек;
Оқыту модулі В1	Оқыту барысында оқушы: - қоршаған орта және экологиялық факторлар (абиотикалық, биотикалық және антропогендік); -антропогендік фактордың тірі және өлі табиғатқа тура және жанама әсерлері; -экологиялық ниша туралы түсінік және оның тірі ағзаларменен қарым-қатынастағы маңызы туралы білімді меңгеру керек;
Құзыреттілік аймағы Г Қоршаған орта мен адам денсаулығы. Медициналық экология.	Оқыту барысында оқушы: - адам экологиясы туралы ұғым, адамның тіршілік ету ортасы; - «экологиялық медицина», «медициналық экология» ұғымдарына түсінік беру; -бейімделу түрлері: психиологиялық, физиологиялық және физикалық; -ағзалар жүйесінің экологиясы туралы білімді меңгеру керек.
Оқыту модулі Г1	Оқыту барысында оқушы: - адам экологиясының құрлымы, зерттеу нысандары және жалпы экологиямен байланысы; - адам биоәлеуметтік түр ретінде; - адамның эволюциялық ерекшеліктері биологиялық түр ретінде туралы білімді меңгеру керек;
Оқыту модулі Г2	Оқыту барысында оқушы: - адам популяциясының өсуі мен даму мәселелері; - антропогендік факторлармен оның себептерінің адам денсаулығына әсері (химиялық, биологиялық және физикалық); - судың, топырақтың, ауаның тағамдық азықтардың және биосфералық басқа нысандардың химиялық және радионуклеинді заттармен ластануының адам денсаулығы үшін салдары; - биологиялық ластану мен адам денсаулығы; - қоршаған ортадағы бағалаудағы халық денсаулығының көрсеткіштері туралы білімді меңгеру керек;

	- свойства мембран; - фазовые переходы в мембране; - мембранные белки и липиды; - методы исследования структуры мембран;
модуль обучения А2	После окончания обучения обучающийся будет знать: - транспорт веществ через биологические мембраны; - виды транспорта; - основные механизмы ионного и пассивного транспорта.
Область компетенции Б - акустика	
модуль обучения Б1	После окончания обучения обучающийся будет знать: - звуковые волны и источники звука; - инфра и ультразуки и их применение в медицине; - звуковые методы исследования в клинике и применение фонендоскопа; - физику слуха, значение аудиометра.
Область компетенции В - биофизика тканей и органов.	
Модуль обучения В1	После окончания обучения обучающийся будет знать: - ламинарное и турбулентное течение. Число Рейнольдса; - физические основы геодинамики; - движение крови в крупных сосудах, организация потока крови в микрососудах; - геодинимические закономерности движения крови по сосудам;
Модуль обучения В2	После окончания обучения обучающийся будет знать: - физические основы измерения давления крови в сосудах, применение тонометра; - факторы, определяющие реологические свойства крови; - уравнение Хилла; - моделирование мышечного сокращения
Область компетенции Г - электродинамическая биофизика.	
Модуль обучения Г1	После окончания обучения обучающийся будет знать: - волновые процессы в живом организме; - виды колебаний; - параметры колебаний и волны; - эффект Доплера.
Модуль обучения Г2	После окончания обучения обучающийся будет знать: - технические приборы основанные на применение постоянного электрического тока; - электроды и датчики; - электрическая активность сердца. ЭЭГ, ЭКГ и их диагностическое значение.
Модуль обучения Г3	После окончания обучения обучающийся будет знать: - основные технические средства медицинской интроскопии; - терапевтическую технику, основанную на применении ВЧ, СВЧ и УВЧ токов; - низкие частоты непрерывного магнитного поля – магнитотерапию, использование МРТ в медицине; - высокочастотное магнитное поле – индуктотерапия.
Область компетенции Д - квантовая биофизика	
Модуль обучения Д1	После окончания обучения обучающийся будет знать: - виды линз, значение линз и применение в медицине; - оптическую систему глаза;

Спецификация модуля
Наименование модуля: **Основы коммуникации**
Задача модуля: Владеть знаниями в области психологии

Действие	Умения	Знания	Ресурсы
А1 - будет владеть навыками эффективного построения взаимоотношений медицинского работника с пациентами, родственниками пациентов.	- владеть навыками проведения медицинского интервью; - уметь информировать пациента в доступной форме; - уметь использовать вербальные и невербальные средства общения; - уметь построить общение с пациентом, чтобы оно оправдало ожидания пациента; - уметь распознавать сигналы конфликта; - уметь конструктивно разрешать конфликтные ситуации.	- иметь понятие о коммуникативных навыках, коммуникативном процессе, коммуникативной компетентности; - знать неадекватные установки, стереотипы, убеждения, мешающие общению с пациентом; - иметь понятие о коммуникативных барьерах; - знать структуру медицинского интервью; - знать формулу конфликта.	- учебник О.И. Полянцева «Психология для средних медицинских учреждений»; - тесты; - упражнения; - ролевые игры.
Б1 - иметь представление об особенностях психики пациента и психологических требованиях к личности медицинского работника.	- уметь распознавать реакции больных на заболевание; - иметь навыки общения с пациентами, имеющие психические и поведенческие нарушения; - уметь устанавливать первоначальный контакт с пациентами разного возраста; - распознавать симптомы профессиональной деформации медицинского работника.	- иметь понятие о внутренней картине болезни (ВКБ); - знать поведенческие реакции больных на заболевание; - иметь представление о типах отношения пациентов к болезням; - знать психологические требования к личности медицинского работника; - иметь представление о профессиональной деформации медицинского работника и синдрома хронической усталости.	- учебник О.И. Полянцева «Психология для средних медицинских учреждений»; - тесты; - упражнения; - ролевые игры.

24 Профиль компетенции - Медицинская биофизика

Профиль компетенции - медицинская биофизика	После окончания обучения обучающийся будет владеть следующими знаниями и навыками: - знать транспорт веществ через биологические мембраны; - знать геодинамические закономерности движения крови по сосудам; -фотохимическими превращениями ДНК; - знать значение применения ультразвука в медицине; - знать медицинское значение бактериоцийдной зоны инфракрасного излучения; - рентгеновское излучение и значение рентгеновских излучений в медицине; - знать принцип работы терапевтических, электронных и медицинских приборов; - физические особенности взаймодействия света с биологическими структурами; - производить регистрацию физических параметров с использованием вычислительных средств; - основные группы медицинских приборов и аппаратов, применяемых для исследования биологических систем.
Область компетенции А - свойства биологических мембран	
модуль обучения А1	После окончания обучения обучающийся будет знать: - виды биологических мембран и химическиий состав мембран;

Оқыту модулі Г3	Оқыту барысында оқушы: - әлеуметтік және қолданбалы экологияның негізгі ережелері мен мазмұны; - медициналық экология қолданбалы экологияның саласы ретінде; - қолданбалы экологияның салалары; - медициналық экологияның негізгі бағыттары мен міндеттері; - қолданбалы экологияның негізгі заңдары мен принциптері туралы білімді меңгеру керек.
Құзыреттілік аймағы Д Биосфераға антропогендік факторлардың әсері	Оқыту барысында оқушы: - биосферадағы жаңа фактор ретінде адамның шаруашылықтағы іс-әрекеттері; - антропогендік фактор туралы түсінік; - экологиялық факторлардың адам табиғатына әсері; - антропогендік факторлардың кері әсерлері туралы білімді меңгеру керек.
Оқыту модулі Д1	Оқыту барысында оқушы: - атмосфераға тигізетін антропогендік әсерлер; - атмосфера ластануының халықтың денсаулығына және өмір сүру жағдайына әсері; - гидросфераға тигізетін антропогендік әсерлер; - су ластануының халық денсаулығына әсері; - гидросфераның негізгі экологиялық мәселелері; - Қазақстанның су ресурстары; - судың химиялық, физикалық, және биологиялық ластануының адам денсаулығына әсері, Арал дағдарысы және Каспий және Балқаш көлінің экологиялық мәселелері; - литосфераға тигізетін антропогендік әсерлер; - топырақтың химиялық және биологиялық ластануы және халық денсаулығы; - топырақтың маңызды қасиеттері; - топырақ өз алдына экожүйе ретінде және басқа экожүйелердің маңызды блогы; - Қазақстанның кейбір аудандарындағы топырақ дегратациясының себептері туралы білімді меңгеру керек;
Оқыту модулі Д2	Оқыту барысында оқушы: - «Урбанизация»туралы түсінік; - Қазақстандағы қала және ауыл тұрғындарының экологиялық мәселелері және тұрғындардың денсаулығы; - қала ортасын ластайтын физикалық факторлар және көздері; - қалалардың биологиялық ластануы және эпидемиялогиялық қауіп; - ауыл тұрғын жерлерінің урбанизациясы және оның салалары; - ауыл жағдайындағы экологиялық факторлар туралы білімді меңгеру керек.
Құзыреттілік аймағы Е Қоршаған табиғи ортаны қорғау және экологиялық қауіп.	Оқыту барысында оқушы: - қоршаған ортаны қорғау облысындағы ҚР заңдары (15.07.07); - атмосфера, су және топырақ ресурстарын қорғау; - өсімдік және жануарлар әлемін қорғау туралы білімді меңгеру керек;
Оқыту модулі Е1	Оқыту барысында оқушы: - экологиялық қауіп туралы түсініктеме және оның негізгі құрастырушысы; - қоршаған ортаны қорғау нысандары мен негізгі шаралары; - қоршаған ортаны инженерлік қорғау; - табиғат және қоғамның өзара қатынасы; - тұрақты дамуға өту консепциясы; - ҚР-дың тұрақты дамуға өту консепциясы, Бағдарлама-2030 туралы білімді меңгеру керек.

Модульдің спецификациясы

Модульдің аталуы: **Экология**
Модульдің міндеті: медициналық қызметкердің мамандығы бойынша қазіргі экология ғылымының білімі мен негізін қалыптастыру және меңгеру.

Іс әрекет	Ептілік	Білім	Ресурстар
А1			
- қазіргі экология ғылымының білімі мен негізін қалыптастыру және меңгеру; Медициналық қызметкерінің кәсіби мамандығы бойынша экология білімін ұштастыру.	- экология ғылымының негізін тәжірибе жүзінде іске асыра білу; - экология ғылымын оқып меңгеру; - экология ғылымының дамуындағы өзгерістерді анықтай білу.	- экологиядағы негізгі түсініктемелерді (терминдер): биосфера, экосистема, биогеоциноздар, популяция, экологиялық факторларын оқып меңгеру; - Б.Коммонермен тұжырымдалған экологияның негізгі заңдарын оқып білу; - қазіргі кездегі экологияның құрлымын талдау; - экология ғылымының медицина, биология және басқа ғылымдармен байланысы; - жаңа кезең дегі экологияның дамуының негізгі бағыттарын меңгеру; - экологияның жаңа әдістерін талдау.	- Бейсенова Ә.С., Шілдебаев Ж.Б., Сауытбаева Г.З. «Экология» Кенесариев У.И., Жақашов Н.Ж. «Экология және халық денсаулығы» Сағынбаев Г.К. «Экология негіздері».
Б1			
- жалпы экологияның негіздері туралы білімді меңгеруі керек Экологиялық білімнің негізін қалыптастыратын бағдарламаларды меңгеру.	- жалпы экологияның негізін дағдыландыру. Популяция санының даму заңдылығына әсер ететін факторлардың типін анықтау. Тәжірбие жөнінде өз бетінше мысалдар келтіру.	- популяцияның құрылым турлерін оқып меңгеру. Популяция құрылымының қолданбалы маңызын меңгеру. Популияцияның санының өзгеруіне әсер ететін факторларды(тығыздығы,аб иотикалық және биотикалық) меңгеру. Қазақстанда экология ғылымының дамуын меңгеру.	- Бейсенова Ә.С., Шілдебаев Ж.Б., Сауытбаева Г.З. Экология Кенесариев У.И., Жақашов Н.Ж. Экология және халық денсаулығы Сағынбаев Г.К. Экология негіздері
Б2			
- экология ғылымының қолданбалы маңызын бағалау.	- экожүйені оқытудың дағдыларын меңгеру. Экожүйе динамикасын талдау экспериментіне қатысу.	- экожүйе ғылымын оқып үйренуде оның концепциялық маңызын меңгеру. Экожүйенің трофикалық құрылымын меңгеру. Жердің табиғи экожүйелері туралы білімді меңгеру керек.	- Бейсенова Ә.С., Шілдебаев Ж.Б., Сауытбаева Г.З. Экология Кенесариев У.И., Жақашов Н.Ж. Экология және халық денсаулығы.
Б3			
- биосфераның негізгі қасиеттерін меңгеру.	- биосфера ғылымын оқытып дағдырандыру. Биосферадағы өзгерістерді бақылау әдістерін қолдана білу.	- биосфера ғылымын оқып менгеру. Биосфераны әлемдік эко жүйе ретінде танып білу. Биосфераның негізгі қасиеттерін оқып білуге дағдырандыру. В. И. Вернадскиидін ноосферы туралы ғылымын менгеру керек.	- Бейсенова Ә.С., Шілдебаев Ж.Б., Сауытбаева Г.З. Экология
В1			
- қоршаған орта мен экологиялық факторлар жөніндегі білімін менгеру.	- экология факторлардың типтерін анықтау. Тәжірбие жөнінде өз бетінше мысалдар келтіру. Ойын тұжырымдау. Антропогендік факторлардын өлі және тірі табиғатқа тура және жанама әсерлерін меңгеру керек.	- қоршаған орта мен экология факторлар жөніндегі білімді оқып үйрену. Антропогендік факторлардың әсерін оқытуға дағдыландыру. Экологиялық ниша туралы түсінік және оның тірі ағзалармен қарым-қатынастағы маңызы туралы білімін оқып білу.	- Бейсенова Ә.С., Шілдебаев Ж.Б., Сауытбаева Г.З. Экология Кенесариев У.И., Жақашов Н.Ж. Экология және халық денсаулығы Сағынбаев Г.К. Экология негіздері

	самооценки; - владеть навыками распознавания самоанализа, самооценки;	деятельности, способностях, мировоззрении, одаренности, ценностных ориентациях, поступках;	
В2			
- владеть навыками умениями успешной интеграции личности в обществе и профессиональной деятельности.	- владеть навыками оценки психологического состояния и поведения, свойства личности при коммуникациях в социуме и в медицинской среде; - владеть навыками общения в группе, коллективе; - владеть навыками построения без конфликтных взаимоотношений медицинского работника с пациентом.	- владеть знаниями о социально-психологическом подходе; - знать принципы и условия успешного общения; - владеть знаниями о причинах плохой коммуникации; - владеть знаниями об уровнях профессионализма специалиста.	Учебник И.В. Островская «Психология» Тест Упражнения Задачи.

23 Профиль компетенции – Основы коммуникации

Профиль компетенции – основы коммуникации	После окончания обучения обучающийся будет владеть знаниями в области психологии общения и умениями реализовывать их в процессе профессиональной деятельности.
Область компетенции А - общие принципы построения взаимоотношений «медицинский работник» и «пациент».	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками эффективного и бесконтрольного общения с пациентами, родственниками пациентов и коллегами.
Модуль обучения А1	- владеть навыками подготовки к опросу пациента; - достигать первоначально взаимопонимание; - определять причины обращения пациента к медицинскому работнику; - уметь информировать пациента в доступной форме; - уметь использовать различные средства общения с пациентом; - уметь построить общение с пациентом, чтобы оно оправдало ожидания пациента; - уметь распознавать сигналы конфликта и конструктивно подходить к разрешению конфликта между медицинским работником, пациентом, родственниками пациента и коллегами.
Область компетенции Б - психология пациента. Личность медицинского работника.	После окончания обучения обучающийся будет уметь распознавать особенности психики пациента и владеть навыками преодоления трудностей во взаимоотношениях медицинского работника и пациента при различных клинических ситуациях.
Модуль обучения Б1	- уметь распознавать реакции больных на заболевание; - иметь навыки общения с пациентами, имеющие психические и поведенческие нарушения; - уметь устанавливать первоначальный контакт с пациентами разного возраста; - распознавать симптомы профессиональной деформации медицинского работника и синдрома хронической усталости.

ской науки и уметь интегрировать знания по психологии в профессиональную деятельность медицинского работника.

Действие	Умения	Знания	Ресурсы
А1			
- будет владеть основными положениями современной психологической науки и уметь интегрировать знания по психологии в профессиональную деятельность медицинского работника.	- владеть навыками проведения беседы с пациентом; - применять методы наблюдения за поведением пациента; - принимать участие в проведении эксперимента в лабораторных и естественных условиях; - владеть навыками проведения тестирования и анкетирования; - владеть навыками распознавания изменений в психологических состояниях пациента через исследования продуктов психической деятельности пациента.	- владеть знаниями по вопросам функций психики; - знать, что сознание-высшая ступень развития; - разбираться в вопросах управления поведением и деятельностью человека.	- учебник И.В. Островская «Психология»; - тесты; - упражнения; - задачи.
Б1			
- будет владеть знаниями и умением анализировать психические явления в различных сферах жизнедеятельности человека;	- уметь использовать ощущения, восприятия, представления и другие познавательные процессы в деятельности медицинского работника; - владеть навыками тренировки памяти, внимания; - уметь оценить уровень интеллекта и стиля мышления; владеть навыками распознавания нарушений психических процессов у пациента;	- владеть знаниями о различиях главных психических познавательных процессах: восприятие, представление, память, воображение, наблюдательность, творческое и саногенное мышление;	- учебник И.В. Островская «Психология»; - тесты; - упражнения; - задачи;
Б2			
- будет владеть знаниями об эмоционально-волевой сфере личности.	- владеть навыками определения эмоционального состояния человека на основе наблюдений за внешними проявлениями эмоций; - владеть навыками распознавания признаков нарушений эмоционально-волевых процессов у пациента; - владеть навыками распознавания профессионального выгорания у медицинского работника; - владеть навыками аутогенной тренировки и эффективных копинг-механизмов.	- владеть знаниями об эмоциях; - знать классификацию эмоциональных состояний; - владеть знаниями о волевых процессах для достижения поставленной цели.	- учебник И.В. Островская «Психология»; - тесты; - упражнения; - задачи.
В1			
- владеть навыками определения психологического склада личности.	- владеть навыками определения типа темперамента; - владеть навыками определения основных свойств темперамента; - владеть навыками выработки навыков самоанализа,	- владеть знаниями о проявлении личности: мотивы его деятельности, типах высшей нервной	- учебник И.В. Островская «Психология»; - тесты; - упражнения; - задачи.

Г1			
- адам экологиясы ғылымының негізі мен қазіргі медициналық экологиялық ғылымын меңгеру;	- халықтын экологиялық сауаттылғын арттылуда және экологиялық қауіпті жағдайлардан туындайтын аурулардың алдын алу үшін экологиялық білімді қолдана білу. Табиғи байлықтарды тиімді қолдануға үгіт-насихат жүгізу;	- адам экологиясының құрылымы, зерттеу нысандары және жалпы экологиямен байланысын меңгеру. Адам биоәлеуметтік түр екенін дәлелдеу. Адамның эволюциялық ерекшеліктері биологиялық түр ретінде туралы білімді меңгеру керек;	- Бейсенова Ә.С., Шілдебаев Ж.Б., Сауытбаева Г.З. Экология Кенесариев У.И., Жақашов Н.Ж. Экология және халық денсаулығы Сағынбаев Г.К. Экология негіздері;
Г2			
	- ауа, су және топырақтын ластануының халық денсаулығына тигізетін әсерін және қауіптілігін интегралды бағалау;	- адам популяциясының өсу және даму мәселелері жөнінде білімді меңгеру. Қоршаған орта факторларының (химиялық, биологиялық және физикалық) адам ағзасына тигізетін әсерлері мен себептерін оқытып үйрету. Судың, топырақтың, ауаның, тағамдық азықтардың және биосфералық басқа нысандардың химиялық және радионуклеинді заттармен ластануының адам денсаулығы үшін әсерін оқып білу. Адам денсаулығымен биологиялық ластану туралы білімді меңгеру;	- Бейсенова Ә.С., Шілдебаев Ж.Б., Сауытбаева Г.З. Экология Кенесариев У.И., Жақашов Н.Ж. Экология және халық денсаулығы Сағынбаев Г.К. Экология негіздері;
Г3			
- қолданбалы экологияның негізгі заңдарын оқып бағалай білу.	- медициналық экологияны қолданбалы экология саласы ретінде оқыту. Медициналық экологияның негізгі мақсаттары мен міндеттеріндегі өзгерістерді танып білу.	- қолданбалы экологияның негізгі заңдары мен принциптері туралы білімді меңгеру керек. Медициналық экологияны қолданбалы экология саласы ретінде оқыту. Медициналық экологияның негізгі бағыттары мен міндеттерін білу. Қолданбалы экологияның негізгі заңдары мен принциптері туралы білімді меңгеру керек.	- Бейсенова Ә.С., Шілдебаев Ж.Б., Сауытбаева Г.З. Экология Кенесариев У.И., Жақашов Н.Ж. Экология және халық денсаулығы Сағынбаев Г.К. Экология негіздері.
Д1			
- биосфераға антропогендік факторлардың әсерін меңгеру. ҚРның экологиялық күйзелісі мен мәселелерінің себептерін меңгеру. Қазақстанның экологиялық апатты аудандарын анықтай білу.	- әлемдік эколологиялық мәселелерді анықтау және экофакторлардың адамға тигізетін әсерін анықтау. Қоршаған ортаны зерттеуді тәжірибие жүзінде іске асыру. Өз бетінше мысалдар таба білу және оны дәлелдеу. Қазақстанның экологиялық күйзеліс мәселелерінің белгілері мен себептерін анықтау.	- антропогендік факторлардың атмосфераға, гидросфераға, литосфераға тигізетін әсерін оқып үйрену. Адам ағзасына және өмір сүру жағдайына атмосфераның ластануының әсерін меңгере білу. Су қорларының ластануының халық денсаулығына әсерін оқып меңгеру. Судың химиялық, физикалық және биологиялық ластануының адам денсаулығына әсерін, Арал дағдарысы, Каспий және Балқаш көлінің экологиялық мәселері жөніндегі білімді меңгеру керек. Қазақстанның кейбір аудандарындағы топырақ деградациясының себептері туралы білімді меңгеру керек.	- Бейсенова Ә.С., Шілдебаев Ж.Б., Сауытбаева Г.З. Экология Кенесариев У.И., Жақашов Н.Ж. Экология және халық денсаулығы Сағынбаев Г.К. Экология негіздері

Д 2			
- қазақстандағы қала және ауыл тұрғындарының экологиялық мәселелерін меңгеру. Қала мен ауылдардың химиялық ластану жолдарының негізгі көздерін анықтау.	- қоршаған ортаны зерттеу әдістерін тәжірибие ретінде қолдану. Қазақстанның қала және ауыл тұрғындары қоныстарының экологиялық мәселелерінің себеп салдарын анықтау. Қала және ауылдағы экологиялық жағдайларды анықтайтын факторларды аша білу.	- қазақстандағы қала және ауыл тұрғындарының экологиялық мәселелері және денсаулығының ерекшеліктерін білу. ”Урбанизация“ ұғымын оқып білу. Қалалардың биологиялық, химиялық ластануы және эпедимиологиялық төндіретін негізгі көздерін анықтауды оқыту. Ауыл жағдайындағы экологиялық факторлар туралы оқып білу.	- Бейсенова Ә.С., Шілдебаев Ж.Б., Сауытбаева Г.З. Экология Кенесариев У.И., Жақашов Н.Ж. Экология және халық денсаулығы Сағынбаев Г.К. Экология негіздері
Е 1			
- қоршаған ортаны қорғау және халықтар денсаулығын сақтау заңдарын меңгеру. Қоршаған ортаның сапасын бағалай білу. Қазақстан Республикасының тұрақты дамуға өту концепциясын оқып талдау.	- халық денсаулығын нығайту және қоршаған ортаны қалпына келтіру жөніндегі іс шараларды жүргізу. Табиғи байлықтарды пайдалану және қоршаған ортаны қорғау жөніндегі сұрақтарға нормативті (мөлшерлі) талдау жасауды өз бетінше үйрену.	- табиғи байлықтарды тиімді пайдалану мен қоршаған орта принциптері туралы білімін меңгеру. Экологиялық заңдылықтарды меңгеру. Инженерлі экологиялық орта туралы білімді меңгеру. ҚР-дың тұрақты дамуға өту концепциясымен “Бағдарлама 2030” туралы білімді меңгеруі керек.	- Бейсенова Ә.С., Шілдебаев Ж.Б., Сауытбаева Г.З. Экология Кенесариев У.И., Жақашов Н.Ж. Экология және халық денсаулығы Сағынбаев Г.К. Экология негіздері

21 Құзыреттілік профилі – Жалпы гигиена

Кәсіби құзырлық – Жалпы гигиена	Оқу аяқталған соң білім алушы келесі білім мен дағдыларды қолдана біледі: тұрғын үйдің және қоғамдық ғимараттардың климатының гигиеналық бағасы, ауаның, судың, топырақтың, азық- түліктердің гигиеналық баға беру, балалармен жас өспірімдердің физикалық дамуы мен физикалық жағдайының гигиеналық баға беру, еңбек жағдайының гигиеналық баға беру.
А құзыреттілік аймағы - ауа, су	
А1 оқыту модулі	Оқу аяқталған соң білім алушы келесі білім мен дағдыларды қолдана біледі: бөлме микроклиматының, жылыту, желдетудің, жарықтандырудың гигиеналық баға беру; ауа,су гигиеналық баға беру.
Б құзыреттілік аймағы - тамақтану гигиенасы	
Б1 оқыту модулі	Оқу аяқталған соң білім алушы келесі білім мен дағдыларды қолдана біледі: тамақтанудың гигиеналық бағасы және азық-түліктердің сапасын анықтау.
В - құзыреттілік аймағы - балалар мен жас өспірімдер гигиенасы	
В1 оқыту модулі	Оқу аяқталған соң білім алушы келесі білім мен дағдыларды қолдана біледі: балалар мен жас өспірімдердің физикалық дамуы мен денсаулық жағдайын зерттеу.
Г- құзыреттілік аймағы - еңбек гигиенасы	
Г1 оқыту модулі	Оқу аяқталған соң білім алушы келесі білім мен дағдыларды қолдана біледі: еңбек жағдайының гигиеналық бағасы, кәсіптік аурулар, улану-лар және олардың алдын-алу.

22 Профиль компетенции – Основы психологии

Профиль компетенции - основы психологии	После окончания обучения обучающийся будет владеть знаниями процессов психологии, определять психические процессы и свойства личности, анализировать психические явления в различных сферах жизнедеятельности человека, проводить психологический самоанализ.
Область компетенции А - методы исследования в психологии.	После окончания обучения обучающийся будет владеть знаниями основных положений современной психологической науки и уметь интегрировать знания по психологии в профессиональную деятельность медицинского работника.
Модуль обучения А1	- владеть навыками проведения беседы с пациентом; - применять метод наблюдения за поведением пациента; - принимать участие в проведении эксперимента в лабораторных и естественных условиях; - владеть навыками проведения тестирования и анкетирования; - владеть навыками распознавания изменений в психологических состояниях пациента через исследование продуктов психической деятельности пациента.
Область компетенции Б - познавательные психические процессы. Эмоволевые процессы.	После окончания обучения обучающийся будет владеть знаниями и умением анализировать психические явления в различных сферах жизнедеятельности человека.
Модуль обучения Б1	- владеть знаниями о различиях в главных психических познавательных процессах; - уметь использовать ощущения, восприятия, представления и другие познавательные процессы в деятельности медицинского работника; - владеть навыками тренировки памяти, внимания; - уметь оценить уровень интеллекта и стиля мышления; - владеть навыками распознавания нарушений психических процессов у пациента;
Модуль обучения Б2	- владеть навыками определения эмоционального состояния человека на основе наблюдений за внешними проявлениями эмоций; - владеть навыками распознавания признаков нарушений эмоционально-волевых процессов у пациента; - владеть навыками распознавания профессионального выгорания у медицинского работника; - владеть навыками аутогенной тренировки и эффективных копинг-механизмов.
Область компетенции В - личность. Психология общения.	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками определения психологического склада личности; умениями успешной интеграции личности в обществе и профессиональной деятельности.
Модуль компетенции В1	- владеть навыками определения типа темперамента; - владеть навыками определения основных свойств темперамента; - уметь выделять основные черты характера; - владеть навыками распознавания акцентуированных свойств характера; - выработать навыки самоанализа, самооценки;
Модуль компетенции В2	- владеть навыками оценки психологического состояния и поведения, свойства личности при коммуникациях в социуме и в медицинской среде; - владеть навыками общения в группе, коллективе; - владеть навыками построения без конфликтных взаимоотношений медицинского работника с пациентом.

Спецификация модуля:
Наименование модуля: **Основы психологии**
Задача модуля: Владеть знаниями основных положений современной психологиче-

Д1			
- владеть знаниями и навыками для обеспечения медицинской помощи пораженным и пострадавшим в очаге химической катастрофы.	- определять характерные патологические синдромы острых отравлений; - владеть навыками для проведения независимых действий медицинского персонала в очаге химической катастрофы.	- владеть знаниями о видах отравлений в очаге химической катастрофы; - знать классификацию отравляющих веществ.	- рабочая программа; - учебные фильмы; - таблицы; - плакаты; - стандарты.
Е1			
- будет принимать решения для оказания медицинской помощи пострадавшим хирургического профиля в очаге ЧС;	- оценивать тяжесть состояния пораженных хирургического профиля в очаге чрезвычайных ситуаций; - владеть навыками диагностики различных видов кровотечений; -владеть навыками оказания медицинской помощи при различных видах кровотечений; - определять объём кровопотери по локализации переломов; - уметь пользоваться подручными средствами для иммобилизации конечности; - владеть навыками проведения реанимационных мероприятий пораженным в очаге чрезвычайных ситуаций;	- владеть знаниями о видах медицинской помощи, оказываемых в очаге чрезвычайных ситуаций; - знать абсолютные признаки переломов и вывихов;	- рабочая программа; - учебные фильмы; - таблицы; - плакаты; - стандарты;
Е2			
- владеть навыками для оказания медицинской помощи при термических поражениях в очаге ЧС;	- определять клинические симптомы стадий перегревания и переохлаждения; - оценивать тяжесть ожогового шока по определению клинических симптомов; - владеть навыками для определения клинических симптомов и течения отморожений; - владеть навыками действия медицинского персонала при оказании помощи пораженным с термическими поражениями;	- владеть знаниями о причинах, способствующих перегреванию и переохлаждению; - знать методы определения площади поражения при ожогах и отморожениях;	- рабочая программа; - учебные фильмы; - таблицы; - плакаты; - стандарты;
Е3			
- владеть навыками для оказания медицинской помощи при утоплениях в очаге ЧС (селевые потоки, наводнения).	- владеть навыками для определения клинических симптомов утопления в зависимости от стадии утопления; - владеть навыками действия медицинского персонала при оказании помощи пораженным при утоплении.	- знать различные виды утоплений.	- рабочая программа; - учебные фильмы; - таблицы; - плакаты; - стандарты.

Модульдің спецификациясы

Модулдің аталуы: **Жалпы гигиена**
Модульдің міндеті: гигиеналық бағалауды жоғары деңгейде меңгеру

Іс әрекет	Ептілік	Білім	Ресурстар
А1 - ауаның, ауыз судың, топырақтың гигиеналық бағасын жүргізу	- ауыз судың сапасын анықтау, ауаның температураның, ылғалдылығын, ауа қозғалысын өлшеу, топырақтан сынама алу;	- ауа топырақтың құрамы, лаустаушылары; - бөлме микроклиматы, ішер сапасы;	- нормативті құжаттар, кітаптар, кестелер, ақпараттар;
А2 - тамақтанудың гигиеналық бағасын жүргізу және азық-түліктердің сапасын бағалау	- азық-түліктердің сапасын баға беру.	- азық-түліктердің сапалығының негізгі көрсеткіштері.	- нормативті құжаттар, кітаптар, кестелер, ақпараттар.

22 Құзыреттілік профилі – Апаттар медицинасы

Кәсіби құзырлық – Апат медицинасы.	Оқуды аяқтағаннан кейін, оқушы негізгі принциптерді меңгереді және бейбітшілік уақытында, әскери немесе соғыс кезінде тұрғындарды төтенше жағдайда қорғау әдістерін үйренеді. Төтенше жағдай кезінде тұрғындарға медициналық көмек көрсетуді, сонымен қатар алғашқы медициналық көмекті төтенше жағдай ошағында көрсету жолдарын үйренеді.
Құзыреттілік аймағы А-адам өмірінің қауіпсіздігін ұйымдастыру негізі. Бейбіт және әскери уақыттағы төтенше жағдай жасауды үйрену.	Оқуды аяқтағаннан кейін оқушы, азаматтың қорғанысқа қажетті құжаттарды тануды үйренеді және ҚР төтенше жағдайында төтенше жағдай түрлері мен масштабтарын, тұрғындарды әртүрлі зілзаладан құтқару әдістерін, тұрғындарды қорғаудың негізгі әдістерін үйренеді.
Оқыту модулі А1	- азаматтың қорғаныс сұрақтарына қажетті құжаттарды және ҚР-дағы төтенше жағдайларды; - төтенше жағдай түрлерін түсіне білу; - төтенше жағдай масштабын үйрену; - «Зардап шегуші» және «зақымданушыны» түсіне білу; - «Зардап шегуші» факторын төтенше жағдай кезінде әдістерін білу; - төтенше жағдай кезінде медициналық көмек түрлерін таңдай білу; - әртүрлі зіл заладан келетін қауіптен тұрғындарды қорғау; - тұрғындарды қорғаудың негізгі әдістерін үйрену;
Оқыту модулі А2	- төтенше жағдай апатында медициналық көмектін принциптерін таңдай білуін үйрену; - төтенше жағдай апатында медициналық атқару жұмысының міндеттерін құра білуді үйренеді; - төтенше жағдай ошағында жұмыс істейтін негізгі медициналық құрылымдарын үйрену; - төтенше жағдай ошағында темперамент түрлеріне байланысты адамдардың мінез құлықтарын тани білуді үйрену; - «Аффект» және «ступор» түсініктерін білу; - төтенше жағдай уақытында адам психикасының қалыпты болуын қадағалауды үйрену; - төтенше жағдайда адам психологиясын дайындау әдіс түрлерін үйрену.

Құзыреттілік аймағы Б-Бейбіт және әскери уақыттағы төтенше жағдайға баға беру, сонымен қатар халықты төтенше жағдайдан қорғау әдістерін үйрену	Оқуды аяқтағаннан кейін, оқушы бейбіт және әскери уақыттарда төтенше жағдайларға баға беруді, сонымен қатар халықты төтенше жағдайдан қорғау әдістерін оқып үйренеді.
Оқыту модулі Б1	- халыққа кешенді іс-шаралар өткізу арқылы төтенше жағдайдан қорғануды үйрену; - емдеу-эвакуациалық іс-шаралар өткізу әдістерін таңдай білуді, сонымен бірге қорғаныс қаруларды саралауды үйрену; - төтенше жағдайда халықты қорғау кезінде индивидуальдық жағдайларды қолдануды үйрену;
Оқыту модулі Б2	- төтенше жағдай ошағында көрсетілетін медициналық көмектің түрлерін білу; - төтенше жағдайлардағы диагностика мен хирургиялық емдеудің ерекшеліктерін үйрену; - төтенше жағдай ошағында көрсетілетін медициналық көмек түрлерін үйрену; - төтенше жағдай ошағында зардап шегушіге «жан сақтау» іс- шараларын өткізу әдістерін үйрету.
Құзыреттілік аймағы В- төтенше жағдай ошағында әр түрлі жағдайдағы зардап шегушіге көмек көрсететін медициналық мекеме	- білім алған оқушы төтенше жағдай ошағындағы зардап шегушіге алғашқы көмек көрсету әдістерін үйренеді.
Оқыту модулі В1	- қызу мен үсікке әкеліп соғатын себептерді; - қызу мен үсіктің клиникалық сатыларын; - күйік шогының барысы; - суық шалудың айырлық сатысынабайланысты клиникалық белгілері; - суға кетудің түрлері; - суға кету кезеңдеріне байланысты суға кетудің клиникалық белгісі; - суға кетуді құтқару кезіндегі медициналық қызметтерінің іс- әрекеттері;
Оқыту модулі В2	- сәулеленуден зардап шегушіге күштілігі және сәулелену мөлшеріне байланысты қиындық сатысы; - қиындық сатысына байланысты сәулелену ауруының клиникалық белгілері; - радиациялық сәулелену ауданындағы медбикенің әрекетін білу;
Оқыту модулі В3	- химияның асқыну аудандарында жарақат алғандарға медициналық көмек көрсету , - жіті уланудың өзіне тән патологиялық белгілері; - химиялық апат ошағында мейірбикенің өз бетімен әрекет етуі.
Құзыреттілік аймағы Г-жер сілкінуі қаупі туғанда және жер сілкіну кезінде халықты қорғау	Білім алған оқушы мынадай білімді меңгере алады:
Оқыту модулі Г1	- жер сілкінудің төрт тобы; - жер сілкінудің негізгі белгілері; - сейсмикалық географиясын білу; - жер сілкінісін хабарлаушы; - жер сілкінісін болжау; - жер сілкіну салдарын жою үшін өткізілетін іс- шараларды анықтау;
Оқыту модулі Г2	- СДС (ҰЖС) болу себептерін анықтау; - СДС механизмінің таралуын табу; - СДС сатысын табу жолдары; - СДС-тің клиникалық ерекшеліктерін СДС; сатысына байланысты білу; - СДС-пен зардап шеккендерге медициналық көмек көрсету іс-шараларын ұйымдастыру.

решения по обеспечению методов и способов защиты населения в чрезвычайных ситуациях.	способах защиты населения при ЧС; - владеть навыками применения индивидуальных средств защиты населения в чрезвычайных ситуациях; - определять назначение и содержание АИ (аптечки индивидуальной);	комплексе мероприятий при защите населения в чрезвычайных ситуациях (инженерные, эвакуационные, радиационная и химическая защита, медицинские, противопожарные); - знать классификацию защитных сооружений по видам, назначению, расположению и по срокам строительства; - знать требования, предъявляемые к средствам индивидуальной защиты;	фильмы; - рабочая программа; - методическая разработка; - таблицы; - плакаты; - стандарты;
Б4			
- решать вопросы психологической помощи пострадавшим и пораженным в очаге ЧС.	- оценивать поведение людей при ЧС в зависимости от вида темперамента; - владеть навыками понятий «аффект» и «ступор»; - владеть навыками для определения методов психологической подготовки людей к чрезвычайным ситуациям.	- владеть знаниями о периодах ЧС, при которых психика человека наиболее уязвима;	- учебные фильмы; - рабочая программа; - методическая разработка; - таблицы; - плакаты; - стандарты.
В1			
- владеть знаниями и навыками по защите населения при угрозе и возникновении землетрясений;	- определять предвестники землетрясений; - владеть навыками для определения прогноза землетрясений; - обеспечивать медицинскую помощь пострадавшим и пораженным при землетрясении;	- владеть знаниями о четырёх группах землетрясений; - знать основные характеристики землетрясений; - владеть знаниями о географии сейсмичности;	- учебные фильмы; - рабочая программа; - методическая разработка; - таблицы; - плакаты; - стандарты;
В2			
- владеть знаниями и навыками для оказания медицинской помощи пораженным и пострадавшим при возникновении землетрясений;	- определять периоды СДС; - оценивать стадии СДС в зависимости от клинических симптомов СДС; - владеть навыками для проведения мероприятий доврачебной помощи при оказании медицинской помощи пораженным при СДС;	- владеть знаниями о причинах, приводящих к синдрому длительного сдавливания (СДС); - владеть знаниями о механизме развития СДС;	- учебные фильмы; - рабочая программа; - методическая разработка; - таблицы; - плакаты; - стандарты.
Г1			
- владеть знаниями о воздействии ионизирующей радиации на организм человека и обеспечении медицинской помощи пораженным в очаге радиации.	- владеть навыками для определения клинических симптомов лучевой болезни в зависимости от степени тяжести; - владеть навыками действия медицинского персонала в очаге радиационного поражения.	- владеть знаниями о степени тяжести лучевой болезни в зависимости от мощности и дозы облучения.	- учебные фильмы; - рабочая программа; - методическая разработка; - таблицы; - плакаты; - стандарты.

	отморожений; - знать методы определения площади поражения при ожогах и отморожениях. - владеть навыками действия медицинского персонала при оказании помощи пораженным с термическими поражениями;
Модуль компетенции Е 3	- владеть знаниями о различных видах утопления; - владеть навыками для определения клинических симптомов утопления в зависимости от стадии утопления; - владеть навыками действия медицинского персонала при оказании помощи пораженным при утоплении.

Спецификация модуля:

Наименование модуля: **Медицина катастроф**

Задача модуля: Владеть знаниями и навыками для оказания первой медицинской помощи и доврачебной помощи в очаге чрезвычайных ситуаций

Действие	Умения	Знания	Ресурсы
А1			
- владеть знаниями о видах и масштабах чрезвычайных ситуаций; о способах оповещения населения и основных способах защиты населения при различных видах ЧС.	- определять масштабы чрезвычайных ситуаций; - иметь понятие «пораженный» и «пострадавший»; - выявлять поражающие факторы при ЧС; - оценивать медицинские последствия при чрезвычайных ситуациях; - владеть навыками оповещения населения об опасности любого бедствия;	- иметь понятие о видах чрезвычайных ситуаций; - знать основные способы защиты населения при ЧС; - знать избранные документы по вопросам Гражданской обороны (ГО) и Чрезвычайных ситуаций (ЧС) в Республике Казахстан;	- учебные фильмы; - рабочая программа; - методическая разработка; - таблицы; - плакаты; - стандарты.
Б1			
- владеть знания ми об организацион ных основах оказания медицинской помощи в очаге ЧС для оценки обстановки в чрезвычайных ситуациях мирного и военного времени, а также владеть навыками для защиты населения в чрезвычайных ситуациях;	- определять задачи службы медицины катастроф при работе в очаге ЧС;	- знать принципы работы службы медицины катастроф (СМК) в очаге ЧС; - знать об основных медицинских формированиях, работающих в очаге чрезвычайных ситуаций;	- учебные фильмы; - рабочая программа; - методическая разработка; - таблицы; - плакаты; - стандарты;
Б2			
- владеть навыками для обеспечения лечебно-эвакуационных мероприятий в очаге ЧС;	- обеспечивать медицинскую сортировку в очаге ЧС; - владеть навыками для решения вопроса об очередности эвакуации;	- иметь понятие о системе лечебно-эвакуационного обеспечения; - уметь определять основные сортировочные признаки;	- учебные фильмы; - рабочая программа; - методическая разработка; - таблицы; - плакаты; - стандарты;
Б3			
- уметь принимать	- разбираться в методах и	- владеть знаниями о	- учебные

Модулдің спецификациясы

Модулдің аталуы: **Апаттар медицинасы**

Модульдің міндеті: Төтенше жағдайда зардап шегушіге көрсетілетін көмек түрін анықтай білу. Халықты қорғаудың негізгі әдістерін үйрену.

Іс әрекет	Ептілік	Білім	Ресурстар
А1			
- бейбіт және әскери уақыттағы төтенше жағдайды меңгеру;	- төтенше жағдайда зардап шегушіге көрсетілетін көмек түрін анықтай білу; - төтенше жағдайда медициналық көмек сатыларын анықтай білу; - әр түрлі зілзала қаупінен халықты құтқару жолдарын үйрену;	- ҚР- дағы төтенше жағдайлар азаматтық қорғанысқа қажетті құжаттарды тануды үйрену. Төтенше жағдай түрлерін білу. - төтенше жағдай масштабы жайлы түсінік; - «зардап шегуші» және «зақымданушы» жайлы түсінік беру; - халықты қорғаудың негізгі әдістерін үйрену	Оқу әдістемелік фильм Жұмыс бағдарламасы Методикалық әдістеме Кестелер Плакаттар Стандарттар;
А2			
- тіршілік негіздерінің қауіпсіздігін қамтамасыз ету.	- төтенше жағдай ошағында медициналық апаттары анықтауды жұмыс принциптерін; - төтенше жағдай адамдардың темперамент түрлеріне сай мінез-құлықтарына байланыстыру; - «Аффект» және «ступор» туралы түсінік беру; - төтенше жағдайда адамдарға психологиялық дайындық әдістерін үйрету.	- төтенше жағдай ошағында медициналық атқару жұмысының міндеттерін білу; - төтенше жағдай ошағында жұмыс істейтін негізгі медициналық құрамын білу; -төтенше жағдайда адам психологиясының өзгерістерін қадағалауды үйрену.	Оқу-әдістемелік фильм Жұмыс бағдарламасы Методикалық әдістеме Кестелер Плакаттар Стандарттар.
Б1			
- бейбіт және әскери уақыттағы төтенше жағдайға баға беру;	- емдеу-эвакуациалық іс-шаралар өткізу әдістерін таңдай білуді, сонымен бірге қорғаныс қаруларды саралауды үйрену; - төтенше жағдайда халықты қорғау кезінде индивидуальдық жағдайларды қолдануды үйрену;	- төтенше жағдайда халықты қорғауға арналған комплексті іс шара ұйымдастыра білуді үйрену; - қорғану қаруларын саралауды үйрену;	Оқу-әдістемелік фильм Жұмыс бағдарламасы Методикалық әдістеме Кестелер Плакаттар Стандарттар;
Б2			
- төтенше жағдайда халықты қорғау әдістерін үйрену.	- төтенше жағдайлардағы диагностика мен хирургиялық емдеудің ерекшеліктерін үйрену; - төтенше жағдай ошағында көрсетілетін медициналық көмек түрлерін үйрену; - төтенше жағдай ошағында зардап шегушіге «жан сақтау» іс-шараларын өткізу әдістерін үйрету.	- төтенше жағдай ошағында көрсетілетін медициналық көмектің түрлерін білу.	Оқу-әдістемелік фильм Жұмыс бағдарламасы Методикалық әдістеме Кестелер Плакаттар Стандарттар.

В1			
- төтенше жағдай ошағында әр түрлі жағдайдағы зардап шегушіге көмек көрсететін мекемені білу;	- суық шалу мен күйіктің клиникалық белгілерін анықтай білуді үйрену; - күйік шогының клиникалық белгілерін табуды үйрену; - үсік шалудың клиникалық белгілерін анықтай білу; -суға кету кезеңдеріне байланысты суға кетудің клиникалық белгілері; - суға кеткенде құтқару кезіндегі медициналық қызметкердің іс-әрекеттері;	- қызу мен үсікке әкеліп соғатын себептерді білу; - суға кету түрлерін білу;	Оқу-әдістемелік фильм Жұмыс бағдарламасы Методикалық әдістеме Кестелер Плакаттар Стандарттар;
В2			
- төтенше жағдай ошағында медициналық мекемелердің әр түрлі зардап шегушіге көрсететін медициналық көмегін меңгеру	- сәулелердің зардап шегушіге күштілігі және сәулелену мөлшеріне байланысты қиындық сатысы; - радиациялық сәулелену ошағында мейірбикенің өз бетімен әрекет етуі;	- ауыр сатысына сәулелену ауруының оның сәулелену мөлшеріне байланыстығын үйрену;	Оқу-әдістемелік фильм Жұмыс бағдарламасы Методикалық әдістеме Кестелер Плакаттар Стандарттар;
В3			
- төтенше жағдай ошағында медициналық мекемелердің әр түрлі зар-дап шегушіге көрсететін медициналық көмегін меңгеру.	- жіті уланудың өзіне тән патологиялық белгілері; - химиялық апат ошағында мейірбикенің өз бетімен әрекет етуін үйрену.	- химиялық апат ошағында улану түрлерін білу.	Оқу-әдістемелік фильм Жұмыс бағдарламасы Методикалық әдістеме Кестелер Плакаттар Стандарттар.
Г1			
- төтенше жағдай ошағында медициналық мекемелердің әр түрлі зардап шегушіге көрсететін медициналық көмегін меңгеру;	- жер сілкінісін хабарлаушы-ны білу; - жер сілкінісін болжауды үйрену; - жер сілкінісінде жәбірленуші мен зардап шегушіге медициналық мекемелердің көрсететін көмегін үйрену;	- жер сілкінісінің төрт тобын білу; - жер сілкінісінің негізгі мінездемесін тану; -жер сілкіну орнының географиясын сейсмикалық орнын меңгеру;	Оқу-әдістемелік фильм Жұмыс бағдарламасы Методикалық әдістеме Кестелер Плакаттар Стандарттар
Г2			
- төтенше жағдай ошағында медициналық мекемелердің әр түрлі зардап шегушіге көрсететін медициналық көмегін меңгеру.	- СДС (ҰЖС) болу себептерін анықтау; - СДС-тің клиникалық ерекшеліктерін СДС сатысы-на байланысты білу; - СДС-пен зардап шеккен-дерге медицинаға дейін көмек көрсету іс-шараларын ұйымдастыру.	- СДС-тің болу себептерін анықтауды үйрену; - СДС-тің механизмінің таралуын табу.	Оқу-әдістемелік фильм Жұмыс бағдарламасы Методикалық әдістеме Кестелер Плакаттар Стандарттар.

Модуль компетенции В2	- владеть знаниями о причинах, приводящих к синдрому длительного сдавливания (СДС); - владеть знаниями о механизме развития СДС; - определять периоды СДС; - оценивать стадии СДС в зависимости от клинических симптомов СДС; - владеть навыками для проведения мероприятий доврачебной помощи при оказании медицинской помощи пораженным при СДС.
Область компетенции Г - организация медицинской помощи пораженным ионизирующими излучениями.	После окончания обучения обучающийся будет владеть знаниями о воздействии ионизирующей радиации на организм человека; обеспечивать медицинскую помощь пораженным в очаге радиации.
Модуль компетенции Г1	- владеть знаниями о степени тяжести лучевой болезни в зависимости от мощности и дозы облучения; - владеть навыками для определения клинических симптомов лучевой болезни в зависимости от степени тяжести; - владеть навыками действия медицинского персонала в очаге радиационного поражения.
Область компетенции Д - организация медицинской помощи пораженным в очагах химического заражения при применении АХОВ.	После окончания обучения обучающийся владеть знаниями о воздействии аварийно химически опасных веществ на организм человека; владеть навыками для проведения независимых действий в очаге химической катастрофы.
Модуль компетенции Д1	- владеть знаниями о видах отравлений в очаге химической катастрофы; - знать классификацию отравляющих веществ; - определять характерные патологические синдромы острых отравлений; - владеть навыками для проведения независимых действий медицинского персонала в очаге химической катастрофы.
Область компетенции Е - организация медицинской помощи пораженным хирургического профиля в очаге чрезвычайных ситуаций.	После окончания обучения обучающийся будет знать особенности диагностики поражений хирургического профиля при ЧС; владеть навыками оказания медицинской помощи при кровотечениях, переломах, вывихах.
Модуль компетенции Е1	- владеть знаниями о видах медицинской помощи, оказываемых в очаге чрезвычайных ситуаций; - оценивать тяжесть состояния пораженных хирургического профиля в очаге чрезвычайных ситуаций; - владеть навыками диагностики различных видов кровотечений; - владеть навыками оказания медицинской помощи при различных видах кровотечений; - знать абсолютные признаки переломов и вывихов; - определять объём кровопотери по локализации переломов; - уметь пользоваться подручными средствами для иммобилизации конечности; - владеть навыками проведения реанимационных мероприятий пораженным в очаге чрезвычайных ситуаций;
Модуль компетенции Е2	- владеть знаниями о причинах, способствующих перегреванию и переохлаждению; - владеть навыками для определения клинических симптомов стадий перегревания и переохлаждения; - оценивать тяжесть ожогового шока по определению клинических симптомов; - владеть навыками для определения клинических симптомов и течения

Модуль обучения А1	- иметь понятие о видах чрезвычайных ситуаций; - определять масштабы чрезвычайных ситуаций; - иметь понятие «пораженный» и «пострадавший»; - выявлять поражающие факторы при ЧС; - оценивать медицинские последствия при чрезвычайных ситуациях; - владеть навыками оповещения населения об опасности любого бедствия; - знать основные способы защиты населения при ЧС; - знать избранные документы по вопросам Гражданской обороны (ГО) и Чрезвычайных ситуаций (ЧС) в Республике Казахстан.
Область компетенции Б - основные принципы и способы защиты населения в чрезвычайных ситуациях мирного и военного времени. Основы лечебно-эвакуационного обеспечения пораженных при ЧС.	После окончания обучения обучающийся будет владеть знаниями для оценки обстановки в чрезвычайных ситуациях мирного и военного времени, а также владеть навыками для защиты населения в чрезвычайных ситуациях.
Модуль обучения Б1	- знать принципы работы службы медицины катастроф (СМК) в очаге ЧС; - определять задачи службы медицины катастроф при работе в очаге ЧС; - знать об основных медицинских формированиях, работающих в очаге чрезвычайных ситуаций;
Модуль обучения Б2	- иметь понятие о системе лечебно-эвакуационного обеспечения; - обеспечивать медицинскую сортировку в очаге ЧС; - уметь определять основные сортировочные признаки; - владеть навыками для решения вопроса об очередности эвакуации;
Модуль обучения Б3	- владеть знаниями о комплексе мероприятий при защите населения в чрезвычайных ситуациях (инженерные, эвакуационные, радиационная и химическая защита, медицинские, противопожарные); - разбираться в методах и способах защиты населения при ЧС; - знать классификацию защитных сооружений по видам, назначению, расположению и по срокам строительства; - знать требования, предъявляемые к средствам индивидуальной защиты; - владеть навыками применения индивидуальных средств защиты населения в чрезвычайных ситуациях; - определять назначение и содержание АИ (аптечки индивидуальной);
Модуль обучения Б4	- оценивать поведение людей при ЧС в зависимости от вида темперамента; - владеть навыками понятий «аффект» и «ступор»; - владеть знаниями о периодах ЧС, при которых психика человека наиболее уязвима; - владеть навыками для определения методов психологической подготовки людей к чрезвычайным ситуациям.
Область компетенции В - защита населения при угрозе и возникновении землетрясений. Организация медицинской помощи населению при землетрясениях.	После окончания обучения обучающийся будет владеть знаниями и навыками для оказания медицинской помощи пораженным и пострадавшим при угрозе и возникновении землетрясений.
Модуль компетенции В1	- владеть знаниями о четырёх группах землетрясений; - знать основные характеристики землетрясений; - владеть знаниями о географии сейсмичности; - определять предвестники землетрясений; - владеть навыками для определения прогноза землетрясений; - обеспечивать медицинскую помощь пострадавшим и пораженным при землетрясении;

23 Құзыреттілік профилі - Психология негіздері

Кәсіби құзырлық - Психология негіздері	Оқыту аяқталған соң білім алушы психология процесстері білімін меңгереді, тұлғаның психикалық процесстері мен қасиеттерінанықтайды, адам тіршілігінің әртүрлі салаларында психикалық әйгіленімдерді талдауды, психологиялық талдау жүргізе алады.
Құзыреттілік аймағы А Психологиядағы зерттеу әдістері	Оқыту аяқталған соң білім алушы қазіргі психология ғылымының негізгі ережелері туралы білімді меңгереді және медицина қызметкерінің кәсіптік жұмысында психология жөніндегі білімді интеграциялай алады.
Оқыту модулі А 1	- науқаспен әңгіме сұқбат жүргізе алу керек; - науқастың мінез-құлқын бақылау әдістерін пайдалану керек; - табиғи, зертханалық эксперименттерге қатысу керек; - тестілеу, анкета жүргізу дағдыларын меңгереді; - науқас адамның қызметінің өнімдерін зерттеу арқылы пациенттің психикалық жағдайындағы өзгерістерді тану дағдыларын меңгереді
Құзыреттілік аймағы Б Танымдық психикалық процесстер. Эмоционалдық еріктілік процесстер.	Оқыту аяқталған соң білім алушы адам тіршілігінің әртүрлі салаларында психикалық әйгіленімдерді талдау іскерлігі мен білімді меңгереді
Оқыту модулі Б1	- басты психикалық таным процестеріндегі айырмашылықтар туралы білімді меңгеру; - медициналық қызметкер жұмысында сезу, қабылдау, ұғыну және басқа да танымдық процесстерді пайдалана алады; - ес пен зейінді жаттықтыру дағдыларын меңгеру; - ойлау қабілеті мен интеллект деңгейін бағалай білу; - науқас адамның психикалық процесінің бұзылуын анықтай білу керек.
Оқыту модулі Б2	- науқастың сыртқы эмоциялық жағдайын бақылау арқылы оның ішкі көңіл-күйін білу керек; - науқастың эмоциональдық-еріктілік процесінің бұзылуын білу керек; - дәрігер кәсіби білімін жоғалтқанда жұмысын өз деңгейде жүргізе алмағанын білу керек; - аутоген жаттығуларын және тиімді копинг-механизмдерін біліу керек.
Құзыреттілік аймағы В Тұлға. Қарым-қатынас психологиясы.	Оқыту аяқталған соң білім алушы тұлғаның психикалық қалыптасуын анықтай білуі керек; тұлғаның қоршаған ортада, кәсіби қызметінде жетістіктер интеграциясын білу керек.
Оқыту модулі В1	- тұлғаның темпераментін анықтай білу керек; - темпераменттің негізгі түрлерін білу керек; - тұлғаның мінезінің ерекшелігін анықтай білуі керек; - мінезінің акцентуациялық ерекшеліктерін анықтай білу керек; - мінезінің ерекшелігін анықтай білу керек;
Оқыту модулі В2	- әлеуметтік ортада және медициналық ортада қарым-қатынас жасауда тұлғаның қасиеттерін, психологиялық жағдайы мен мінезін бағалау дағдыларын меңгеру; - топта, ұжымда қарым-қатынас жасау дағдыларын меңгеру; - дәрігер мен науқас арасында кикілжіңсіз қарым-қатынас орнату дағдыларын меңгеру.

Модульдің спецификациясы:

Модульдің аталуы: **Психология негіздері**

Модульдің міндеті: Заманауи психология ғылымының негізгі қағидаларын үйрену және психология білімінде медициналық қызметкерлердің кәсіби қызметіне интегралдай білу.

Іс әрекет	Ептілік	Білім	Ресурстар
А1			
- психология ның ғылымын терең игеріп білімін өзінің қәсіби қызметінде пайдаланады.	- науқаспен әңгіме сұқбат жүргізе алу керек; - науқасты бақылай әдістерін пайдалану керек; - табиғи, зертханалық эксперименттерге қатысу керек; - тестік, анкеталық жұмысқа қатысу керек; - науқас адамның психикалық процесінің бұзылуын анықтау білу керек;	- түйсік психиканың ең жоғарғы екенін білу керек; - адамның мінез- құлығын игере алу сұрақтарын білу керек; - психиканың функция сұрактарын білу керек;	Оқулық Островская И.В. «Психология»; Тестер; Жаттығу есептер.
Б1			
- білімін игере алып, адамның жағдайда психиканың жағдайын анықтай білуі керек.	- сезімін игере алады; қабылдау елестету тағы басқа жан таным дәрігерлік қызмытында пайдалану керек; - ес пен зейін жаттығуларын тиімді пайдалану; - ойлау қабілетімен ақылдығын бағалай білу керек; - науқас адамның психикалық процесінің бұзылуын анықтай білу керек;	- айырмашылығын игере алады; - негізге жан таным процестердегі творчестволық, саногенді ойлау, қабылдау, есті қиялды ажырата білу керек;	Оқулық Островская И.В. «Психология»; Тестер; Жаттығу есептер.
Б2			
- тұлғаның эмоциялық көңіл еректік қалыптасу аймағын анықтайды	- науқастың сыртқы эмоциялық жағдайын бақылау арқылы оның ішкі көңіл-күйін білу керек; - эмоция еріктік қалыптасу аймағының не себеппен бұзылу білу керек; - дәрігер кәсібі білімін жоғалтқанда жұмысын өз деңгейінде жүргізе алмағаныңдығын білу керек; - аутоген жаттығуларын және иімді копинг-механизімдерін білу керек;	- эмоция жағдайын білу керек; - эмоция классификациясының жағдайын білу керек; - алдын ала қойған мақсатына жету үшін эмоция көніл еріктін қалыстасу аймағын білу керек;	Оқулық Островская И.В. «Психология»; Тестер; Жаттығу есептер.
В1			
- тұлғаның психикалық қалыптасуының анықтайды;	- тұлғаның темпераментін анықтай біліу керек; - темпераменттің негізгі түрлерін білу керек; - өзін-өзі бағалау өзін-өзі зерттей білу керек; - тұлғаның өзгентліктерен, бұзылыстарын-психопатия білу керек;	- тұлғаның қалыптасуы оның дарындылығы, іс қимылдағы дүние танымы жеке жүйесіне байланысын білу керек;	Оқулық Островская И.В. «Психология»; Тестер; Жаттығу есептер;
В2			
- тұлғаның кәсіби қызметін интегралды және қоршаған ортада анықтау.	- дәрігерлік әлеуметтік коммуникациялық ортада тұлғаның мінез құл қығының ерекшеліктерін анықтай білу керек; - топтағы ұжымдағы қарым-қатынасын анықтай білу керек; - дәрігер мен науқас арасында кикілжіңнің болмауын болдырмау керегін білу керек.	- әлеуметік психология-ның жағдайын білу керек; - жақсы қарым қатынасқа жету жағдайын білу керек; - жаман жағдайдың себебін білу керек; - кәсіби мамандық білімін білу керек.	Оқулық Островская И.В. «Психология»; Тестер; Жаттығу есептер.

Область компетенции Г – Гигиена труда.	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками
Модуль обучения Г1	- введение в гигиену труда, гигиеническая оценка условий труда; - профессиональные заболевания, отравления и их профилактика.

Спецификация модуля:
Наименование модуля: **Общая гигиена**
Задача модуля: Владеть навыками гигиенической оценки

Действие	Умения	Знания	Ресурсы
А 1 - проводить гигиеническую оценку воздуха, питьевой воды, почвы;	- определить качество питьевой воды; - измерять температуру, влажность, скорость движения воздуха, отбор проб почвы;	- состава воздуха, почвы, их загрязнителей; - микроклимата помещений; - качества питьевой воды;	- нормативные документы, учебники, таблицы, информационные средства;
А 2 - проводить гигиеническую оценку питания и доброкачественности пищевых продуктов;	- оценить доброкачествен-ность пищевых продуктов;	- основных показателей качества пищевых продуктов;	- нормативные докумен-ты, учебники, таблицы, информационные средства;
А 3 - проводить гигиеническую оценку состояния здоровья и физического развития детей и подростков;	- оценить состояния здоровья детей и подростков;	- группы здоровья детей и подростков, закономернос-ти роста и развития детей и подростков; - условия возникнове-ния различных заболеваний;	нормативные документы, учебники, таблицы, информационные средства;
А 4 - проводить гигиеническую оценку условий труда. Профессиональные заболевания, отравления и их профилактика.	- обследовать условия труда рабочих произво-дственных предприятий; - проводить санитарно-просветительную работу.	- классификации производственных вредностей; - симптомов профессиональных заболеваний.	- нормативные документы, учебники, таблицы, информационные средства.

21 Профиль компетенции – Медицина катастроф

Профиль компетенции - медицина катастроф	После окончания обучения обучающийся будет владеть знаниями об основ-ных принципах и способах защиты населения в чрезвычайных ситуациях мирного и военного времени; об организации, принципах, задачах меди-цинской службы для оказания помощи населению в чрезвычайных ситуа-циях; а так же владеть навыками для оказания первой медицинской помощи в очаге Чрезвычайных ситуаций (ЧС).
Область компетенции А - организационные основы обеспечения безопасности жизнедеятельности; чрезвы-чайные ситуации мирного и военного времени.	После окончания обучения обучающийся будет владеть знаниями о видах и масштабах чрезвычайных ситуаций; о способах оповещения населения об опасности любого бедствия; об основных способах защиты населения.

	почвы и влияние на здоровье населения; - владеть навыками изучения причин деградации почв в некоторых районах Казахстана;		
Д2			
- будет владеть знаниями об основных проблемах современных городов и сел Казахстана; - определять основные источники химического загрязнения города и приоритетные загрязнители.	- применять на практике методы исследование окружающей среды; - определить причины экологических проблем современных городов и сельских населенных мест Казахстана; - уметь распознавать факторы определяющие экологическую ситуацию в городах и селах.	- владеть знаниями об экологических проблемах современных городов и сельских населенных мест Казахстана и особенности здоровья населения; - владеть знаниями о понятие: «урбанизация»; - разбираться с основными источниками химического загрязнения города и приоритетными загрязнителями; - знать о биологических загрязнителях городов и его эпидемиологическую опасность; - знать о факторах, определяющих экологическую ситуацию в селе.	- «Экология» З.Н.Власова «Экология» учебное пособие А.М. Никоноров 2007 г. Шілдебаев Ж.Б. Қызықты экология. Алматы, 2000 г.
Е1			
- будет владеть знаниями о законах защиты окружающей среды и здоровья населения; - будет владеть интегральной оценкой качества окружающей среды; - уметь разбираться в концепциях перехода к устойчивому развитию РК.	- разрабатывать и проводить мероприятия по оздоровлению окружающей среды и укреплению здоровья населения; - самостоятельно работать с нормативной и справочной литературой по вопросам охраны окружающей среды и рационального использования природных ресурсов; - владеть навыками основ экологического права; - владеть навыками инженерной экологической среды.	- владеть знаниями об основных принципах охраны окружающей среды и рационального природопользования; - владеть знаниями о стратегиях взаимодействия общества и природы; - владеть знаниями концепций перехода к устойчивому развитию РК.Стратегическая Программа – 2030.	«Экология» З.Н. Власова «Экология» учебное пособие А.М. Никоноров 1998 г. Шілдебаев Ж.Б. Қызықты экология. Алматы, 2000 г. Воронков Н.А., Экология общая, социальная, прикладная.

20 Профиль компетенции - Общая гигиена

Профиль компетенции – общая гигиена	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками гигиенической оценки микроклимата жилых и общественных помещений, гигиенической оценки воды, воздуха, почвы, пищевых продуктов, гигиенической оценки состояния здоровья и физического развития детей и подростков; гигиенической оценки условий труда.
Модуль обучения Б1	- физиолого-гигиенические основы питания, рациональное питание, доброкачественность пищевых продуктов.
Область компетенции В – гигиена детей и подростков.	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками исследования состояния здоровья и физического развития детей и подростков.
Модуль обучения В1	- гигиеническая оценка состояния здоровья и физического развития детей и подростков;

24 Құзыреттілік профилі - Коммуникация негіздері

Кәсіби құзырлық - Коммуникативтік дағдылар.	Оқыту аяқталғаннан кейін, оқушылар қарым - қатынастық психология саласындағы білімдерді меңгеріп, және кәсіпкерлік қызметтер үдерісінде пайдалана алады.
Құзыреттілік аймағы А медициналық қызметкер және емделуші арасындағы өзара түсінушілік қағидаларының жалпы құрылымы.	Оқыту аяқталғаннан кейін оқушы лар емделушілердің туысқандары, әріптертері, емделушімен бақылаусыз және нәтижелі қарым – қатынас дағдыларын меңгереді.
Оқыту модулі А1	- емделушіден сұрақ-жауап алуға дайындау дағдыларын меңгеру; - алғашқы өзара түсіністікке жету; - медицина қызметкерлеріне емделушінің қаралу себептерін анықтау; - жеңіл түрде емделушіге ақпарат бере білу; - емделушімен әңгімелесудің әртүрлі құрал-қатынастарын меңгере білу; - емделушінің күткенін ақтай алатындай, емделушімен қарым- қатынасты құрастыра білу; - медицина қызметкерлерімен емделушінің және оның туысқандарымен, әріптестері арасында бір-бірімен жанжал белгілері байқалған кезде, тиімді шешімін таба білу.
Құзыреттілік аймағы Б – емделушінің психологиясы. Медицина қызметкерінің жеке тұлғасы.	Оқыту аяқталғаннан кейін оқушылар әртүрлі клиникалық жағдайларда медицина қызметкері мен емделуші арасындағы өзара түсінушілік дағдыларын және емделушінің ерекше психикасын меңгеріп, біліп шығады.
Оқыту модулі Б1	- науқастың ауруға деген әсерін тани білу; - мінез-құлқы және психикасы бұзылған науқастармен қарым-қатынас дағдыларын игере білу; - әртүрлі жастағы науқастармен алғашқы қарым-қатынас жасай білу; - медицина қызметкерлерінің кәсіпкойлық өзгеріске ұшырау белгілерін тани білу.

Модульдің спецификациясы
Модульдің аталуы: **Коммуникация негіздері**
Модульдің міндеті: Психологиялар саласындағы білімді меңгеру

Іс әрекет	Ептілік	Білім	Ресурстар
А1			
- медицина қызметкерімен емделушінің және оның туысқандары арасындағы өзара қарым-қатынастың тиімді құрылған дағдыларын меңгеретін болады.	- медициналық сұхбат жүргізу дағдыларын меңгеру; - қатысты және қатыссыз қарым-қатысты пайдалана білу; - жеңіл түрде емделушіге ақпарат бере білу; - емделушінің күткенін ақтай алатындай, емделушімен қарым-қатынасты құрастыра білу;	- қарым-қатынастық біліктілікте, қарым-қатынастық үдерісте, қатынастық дағдылар туралы түсінікті ұғына білу; - емделушімен қарым-қатынас жасауға кедергі келтіретін дұрыс емес нұсқаулар, ескертпелер, тосқауылдар туралы білу; - қарым-қатынастық кедергілер түсінігі туралы білу; - медициналық сұхбаттың құрылысын білу;	Оқулық И.О. Полянцева «Медициналық орта оқу мекемелеріне арналған психология». Сынақтар Жаттығулар Рөлдік ойындар

	- жанжалдық жағдайларды дұрыс шеше білу.	- жанжал тұғызатын себептерді білу.	
Б1			
- емделушінің психологиялық ерекшеліктері мен және оның жеке медициналық қызметкерге дейін психологиялық талабы туралы түсінігі бола білу керек.	- науқастың ауруға деген әсерін тани білу; - мінез-құлқы және психикасы бұзылған науқастармен қарым-қатынас дағдыларын игере білу; - әртүрлі жастағы науқастармен алғашқы қарым-қатынас жасай білу; - медицина қызметкерлерінің кәсіпкойлық өзгеріске ұшырау белгілерін тани білу.	- аурудың ішкі көріністері туралы білу; - науқастың ауруға деген мінез-құлықтарының әсер етерін білу; - науқастың ауруға деген әртүрлі көзқарасы туралы тани білу; - жеке медицина қызметкерлеріне деген психологиялық талабын білу; - медицина қызметкерлерінің кәсіпкойлық өзгеріске ұшырау белгілерімен танысу.	Оқулық И.О. Полянцева «Медициналық орта оқу мекемелеріне арналған психология». Сынақтар Жаттығулар Рөлдік ойындар.

25 Құзыреттілік профилі – Медициналық биофизика

Кәсіби құзырлық – Медициналық биофизика	Оқу аяқталған соң білім алушы келесі білім мен дағдыларды қолдана біледі: - биологиялық мембраналар арқылы зат тасымалының қызметін білу; - қан қозғалысының негізгі гемодинамикалық заңдылықтарын білу; - ДНҚ фотохимиялық түрленулерін білу; - ультрадыбыстарды медицина саласында қолданудың маңыздылығын білу; - инфрақызыл сәулесінің бактериоцидті зонасынның медициналық маңыздылығын білу; - рентген сәулесі және оның медицинадағы ролі - терапевтік электрондық медициналық аппаратуралардың жұмыс істеу принциптерін білу; - жарықтың биологиялық құрылымдармен өзара әсерінің физикалық ерекшелігін білу; - физикалық параметрлерді тіркеу , өлшеу және ол үшін есептеу техникасын қолдана білу; - биологиялық жүйелерді зеттеуде қолданылатын медициналық құралдар мен аппараттардың негізгі топтарын білу.
Құзыреттілік аймағы А Биологиялық мембраналардың қасиеттері	
А1 оқыту модулі	Оқыту аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: - биологиялық мембраналар түрлері және олардың құрлысы; - мембрананың қасиеттері; - мембраналардағы фазалық ауысымдар; - мембраналық липидтер мен ақуыздар; - мембрана құрылымдарын зерттеу әдістері;
А2 оқыту модулі	Оқыту аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: - биологиялық мембраналар арқылы зат тасымалы; - тасымал түрлері; - иондар тасымалы мен пассивті тасымалдардың негіздері.
Құзыреттілік аймағы Б Акустика	

Г2			
	- оценивать уровень и степень опасности для здоровья населения загрязнения атмосферного воздуха, воды и почвы; - владеть навыками о последствиях химического и радионуклеоидного загрязнения воды, почвы, воздуха, продуктов питания, пищевого сырья и других объектов биосферы для здоровья человека;	- владеть знаниями о проблемах роста и развития человеческой популяции; - владеть знаниями о факторах (химических, биологических, физических) окружающей среды как причин развития заболеваний человека; - владеть знаниями о биологических загрязнениях и здоровье человека;	- «Экология» З.Н.Власова «Экология» учебное пособие А.М. Никоноров 2007 г. Шілдебаев Ж.Б. Қызықты экология. Алматы, 2000 г.
Г3			
- будет владеть и оценивать прикладное значение законов экологии;	- владеть навыками медицинской экологии как отрасли прикладной экологии; - владеть навыками содержания и основными положениями прикладной экологии; - владеть навыками медицинской экологии и основными задачами и направлениями; - распозновать изменения медицинской экологии и ее основные задачи;	- владеть знаниями о медицинской экологии как отрасли прикладной экологии; - владеть знаниями об основных законах, правилах и принципах прикладной экологии.	- «Экология» З.Н. Власова «Экология» учебное пособие А.М.Никоноров 1998 г. Шілдебаев Ж.Б. Қызықты экология. Алматы, 2000 г. Цветкова Л.И., Алексеева М.И., и др. Экология -Москва
Д1			
- будет владеть знаниями антропогенного воздействия на биосферу; - будет владеть знаниями о причинах и проблемах экологического кризиса в Казахстане; - уметь определить районы экологических катастроф в Казахстане;	- определить глобальные экологические проблемы и влияния экологических факторов на человека; -применять на практике методы исследования окружающей среды; - самостоятельно находить примеры на практике; - обосновывать и владеть навыками влияния загрязнения воды на здоровье населения; - владеть навыками экологического влияния химического, биологического и физического загрязнения воды на здоровье человека; - проблемы Аральского моря и Приаралья, Каспия, Балхаша; - владеть навыками изучения химического и биологическое загрязнения	- владеть знаниями антропогенных воздействии на атмосферу; - владеть знаниями влияние загрязнения атмосферного воздуха на здоровье и условия проживания человека; - владеть знаниями антропогенных воздействий на гидросферу. - определить причины, признаки, проблемы экологического кризиса в Казахстане;	- «Экология» З.Н.Власова «Экология» учебное пособие А.М. Никоноров 2007 г. Шілдебаев Ж.Б. Қызықты экология. Алматы, 2000 г.

экологического плана и объектов подлежащие изучению;	- биотические, абиотические и антропогенные факторы; - самостоятельно находить примеры на практике;	- разбираться в вопросах увеличения численности популяций; - владеть знаниями касающиеся факторов, оказывающие влияние на численность (плотность) популяций: зависимые от плотности (биотические, или регулирующие) и независимые (абиотические, или модифицирующие).Развития экологии в Казахстане;	1998 г. Шілдебаев Ж.Б. Қызықты экология. Алматы, 2000 г.
Б2			
- оценивать прикладное значение законов экологии;	- владеть навыками изучения экосистем; - применять участие в проведении эксперимента по динамике экосостем;	- знать о роли концепции экосистемы в экологии; - знать о трофической (функциональная) структуре экосистемы; - знать о свойствах и функциях экосистемы; - владеть знаниями об энергетике и продуктивности экосистемы; - знать динамику экосистемы; -природные экосистемы Земли.	- «Экология» З.Н.Власова «Экология» учебное пособие А.М. Никоноров 2007 г. Шілдебаев Ж.Б. Қызықты экология. Алматы, 2000 г.
Б3			
- владеть навыками об основных свойствах биосферы.	- владеть навыками изучения биосферы; - применять метод наблюдения за изменениями биосферы.	- владеть знаниями о биосфере как глобальной экосистеме; - владеть навыками об основных свойствах биосферы; - знать учение В.И.Вернадского о ноосфере.	- «Экология» З.Н.Власова «Экология» учебное пособие А.М. Никоноров 2007 г. Шілдебаев Ж.Б. Қызықты экология. Алматы, 2000 г.
В1			
- будет владеть знаниями о экологических факторах и о среде обитания.	- определить типы экологических факторов; - самостоятельно находить примеры на практике; - владеть навыками изучения антропогенных факторов; - принемать участие в прямых и косвенных воздействиях антропогенного фактора на неживую и живую природу.	- владеть знаниями о экологических факторах и о среде обитания (абиотических, биотических и антропогенных); - владеть знаниями о понятиях: экологическая ниша и ее значение во взаимоотношениях живых организмов.	- «Экология» З.Н.Власова «Экология» учебное пособие А.М. Никоноров 2007 г. Шілдебаев Ж.Б. Қызықты экология. Алматы, 2000 г.
Г1			
- будет владеть знаниями о современной медицинской экологии и основными положениями экологии человека;	- владеть навыками изучения экологии человека, связь с общей экологией; - владеть навыками о эволюционных особенностях человека, как биологического вида;	- применять экологические знания для предупреждения заболеваний, повышения экологической грамотности населения, пропаганды природоохранных мероприятий и рационального природопользования; - владеть знаниями о человеке как биосоциальном существе;	- «Экология» З.Н.Власова «Экология» учебное пособие А.М. Никоноров 2007 г. Шілдебаев Ж.Б. Қызықты экология. Алматы, 2000 г.

Б1 оқуты модулі	Оқыту аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: - дыбыс толқындыры және дыбыс көздері; - инфрадыбыстар және ультрадыбыстар және олардың медицинада қолданылуы; - дыбыстық зерттеу методтары; - фонендоскоп, УЗИ аппараты; - құлақ-есту мүшесі оның негізгі бөліктерің атқаратын міндеттері, аудиометр.
Құзыреттілік аймағы В Ұлпалар мен мүшелер биофизикасы	
В1 оқыту модулі	Оқыту аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: - ламинарлы және турбулентті ағыстар. Рейнолдс саны; - гемодинамиканың физикалық негіздері; - ірі тамырлар мен микротамырлардағы қан қозғалысы; - тамырлар бойымен қан қозғаласының гемодинамикалық заңдылықтары;
В2 оқыту модулі	Оқыту аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: - қан қысымын өлшеудің физикалық негізі. Тонометр; - қанның реологиялық қасиеттері және оны анықтайтын факторлар; - қантамырлар арнасы бойымен қан қозғалысының физика-математикалық заңдылықтары;
В3 оқыту модулі	Оқыту аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: - бұлшық ет жиырылуының биомеханикасы; - Хилл теңдеуі; - бұлшық ет жиырылуын модельдеу.
Құзыреттілік аймағы Г Электродинамикалық биофизика	
Г1 оқыту модулі	Оқыту аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: - тірі ағзадағы толқындық процестер; - тербілістердің түрлері; - тербелістер мен толқындардың параметрлері; - Доплер эффектісі;
Г2 оқыту модулі	Оқыту аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: - тұрақты электр тоқты қолдануға негізделген техникалық құралдар; - электродтар мен датчиктер; - жүректің электрлік белсенділігі; - ЭЭГ, ЭКГ, электроэнцефалограф, реограф және т.б. құралдардың диагностикалық маңызы;
Г3 оқыту модулі	Оқыту аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: - медицинадағы интроскопияның негізгі техникалық құрылғылары - ЖЖ, АЖЖ және УЖЖ токтарды қолдануға арналған техника; - үздіксіз магнит өрісінің төменгі жиілігі – магнитотерапия. МРТ; - магнит өрісінің жоғарғы жиілігі-индуктотерапия.
Құзыреттілік аймағы Д Кванттық биофизика	
Д1 оқыту модулі	Оқыту аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: - линза, қажеттілігі және медицинада қолдануы; - көз жүйесінің оптикасы; - көру бұрышы және көру рецепторлары; - оптикалық құралды медицинада қолдану; - микроскоптар, лупа және т.б.
Д2 оқыту модулі	Оқыту аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: - жарық көздері; - жарық дисперсиясы, спекторларлық аппараттар; - жарықтың интерференциясы, дифракциясы поляризациясы, поляримерт, сахаримерт; - көз дифракциясының жетіспеушілігі; - колориметр;

Д3 оқыту модулі	Оқыту аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: - люминесценция олардың түрлері және фотолюминесценттік талдау; - волоконды оптика және оны медициналық құрылғыларда қолдану.
Д4 оқыту модулі	Оқыту аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: - Крихгоф заңы, күн сәулесі; - инфрақызыл және ультракүлгін сәулелері және оларды медицина қолданудың маңызы; - УВЧ терапия; - биологиялық мембраналарға ультракүлгін жарықтың әсері.
Құзыреттілік аймағы Е Иондық сәулелер биофизикасы	
Е1 оқыту модулі	Оқыту аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: - Рентген сәулесі оның құрылысы; - Рентген сәулесінің ішкі аурулар диагностикасында пайдалануы; - Рентген сәулесін медицинада қолдану; - сәулелену дозасы және оның мөлшері;
Е2 оқыту модулі	Оқыту аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: - лазерлер және лазерлік сәулелердің негізгі қасиеттері; - лазерлерді медицинада қолдану және олардың адам ағзасына әсері; - ЯМР-интроскопия және гелий-неонды лазерлік генератордың жұмыс істеу принципі;
Е3 оқыту модулі	Оқыту аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: - радиоактивті сәулелер; - радиактивті заттармен жұмыс істеу қауіпсіздігі; - радиоактивті изотоптың қасиеті; - радиоактивті изотопты медицинада, емдеу және диагностикаға қолдану маңыздылығы.

26 Құзыреттілік профилі – Химия

Кәсіби құзырлық – Химия.	Оқу аяқталған соң оқушы мыналарды игереді: - лабораториялық жұмыстар техникасын; - медицинада қолданылатын заттардың құрамын эксперименталды анықтау; - ерітінділердің концентрациясын, титрін және жылу эффектісін есептеу.
Құзіреттілік аймағы А -химиялық термодинамиканың негізгі түсініктері. Ерітінділердің қасиеттері	Оқу аяқталған соң оқушы мыналарды игереді: - химиялық ыдыстарды және негізгі құралдарды пайдалану; - медицинада керекті фифзика- химиялық әдістер, өлшемдер; - реакция жылдамдығына әсер ететін факторларды практикада қолдану; - ерітінділердің берілген концентрациясындайындау, тығыздығы және pH анықтау; - берілген pH бойынша буферлік ерітінділер дайындау; - буферлік сыйымдылықты анықтау.
А1 оқыту модулі	- термодинамиканың негізгі түсініктері; - термодинамика және термохимия заңдары;
А2 оқыту модулі	- катализаторды қолдану арқылы концентрацияны, температураны өзгерте отырып реакция жүргізу;
А3 оқыту модулі	- молярлық, молялдық концентрациясын, эквиваленттің молярлық концентрациясын, еріген заттың массалық үлесін; - химиялық реакциялардың жылу эффектісін есептеу;
А4 оқыту модулі	- берілген pH бойынша буферлік ерітінділер дайындау; - буферлік сыйымдылықты анықтау.
Құзіреттілік аймағы Б - Биогенді элементтер. Дисперсті және	Оқу аяқталған соң оқушы мыналарды игереді: - химиялық байланыстардың түрін экспериментальді анықтау; - әртүрлі байланыстардың пайда болуының кестесін көрсету; - биогенді элементтер химиясын.

Модуль обучения Д2	- владеть знаниями об экологических проблемах современных городов и сельских населенных мест Казахстана и особенности здоровья населения; - владеть знаниями о понятии «урбанизация»; - владеть знаниями об основных источниках химического загрязнения города и приоритетные загрязнители; - владеть знаниями о биологических загрязнителях городов и их эпидемиологической опасности; - владеть знаниями об урбанизации сельских населенных мест и ее последствиях; - владеть знаниями о факторах, определяющих экологическую ситуацию в селе;
Область компетенции Е - экологическая защита и охрана окружающей среды.	- владеть знаниями о Законодательстве Республики Казахстан в области охраны окружающей среды; - охрана атмосферы, водных и почвенных ресурсов; - охрана растительного и животного мира, охрана ландшафтов.
Модуль обучения Е1	- владеть знаниями об основных принципах охраны окружающей среды и рационального природопользования; - владеть знаниями о главных основах экологического права; - владеть знаниями об инженерной экологической среде; - владеть знаниями о стратегии взаимодействия общества и природы; - владеть знаниями о концепциями перехода к устойчивому развитию; - владеть знаниями о концепции перехода к устойчивому развитию РК. Стратегическая Программа – 2030.

Спецификация модуля

Наименование модуля: **Экология**

Задача модуля: Владеть знаниями и навыками изучения современной экологии и уметь интегрировать знания по экологии в профессиональную деятельность медицинского работника.

Действие	Умения	Знания	Ресурсы
А1			
- будет владеть знаниями об основных положениях современной экологической науки; - уметь интегрировать знания по экологии в профессиональную деятельность медицинского работника.	- применять на практике знания по основам экологии и экологических процессов; - владеть навыками изучения науки экологии; - распознавать изменения в развитии науки экологии.	- владеть основными понятиями (термины) экологии: биосфера, экосистемы, биогеоценозы, популяции, сообщества, экологические факторы; - знать основные законы экологии, сформулированные Б.Коммонером и их значение; -разбираться в вопросах структуры современной экологии; - владеть знаниями о связи экологии с медицинскими, биологическими и другими науками; - основными направлениями развития экологии в современный период; - разбираться в методах экологии;	- «Экология» З.Н.Власова «Экология» учебное пособие А.М. Никоноров 2007 г. Шілдебаев Ж.Б. Қызықты экология. Алматы, 2000 г.
Б1			
- будет владеть знаниями об основах общей экологии; - будет владеть знаниями задач	- владеть навыками основ общей экологии; - определять типы факторов оказывающих влияние на численность популяций;	- владеть знаниями о структуре популяций и видах популяций; - владеть прикладными значениями возрастной структуры популяций;	- «Экология» З.Н. Власова «Экология» учебное пособие А.М. Никоноров

Модуль обучения В1	- владеть знаниями о среде обитания и экологических факторах (абиотических, биотических и антропогенных); - владеть знаниями об основных понятиях «экологическая ниша», ее значение во взаимоотношениях живых организмов; - владеть знаниями об антропогенных факторах, их прямое и косвенное воздействие на неживую и живую природу.
Область компетенции Г - окружающая среда и здоровье человека. Медицинская экология	- будет владеть знаниями о экологии человека, схему обитания человека; - определять понятие «экологическая медицина», «медицинская экология», виды адаптаций: психическая, физиологическая и физическая; - что изучает экология систем органов.
Модуль обучения Г1	- владеть знаниями о главных объектах изучения и содержания экологии человека, связь с общей экологией; - владеть знаниями о человеке как биосоциальном существе; - владеть знаниями об эволюционных особенностях человека, как биологического вида;
Модуль обучения Г2	- владеть знаниями о проблемах роста и развития человеческой популяции; - владеть знаниями о факторах (химических, биологических, физических) окружающей среды как факторы причины и риска развития заболеваний человека; - владеть знаниями о последствиях химического и радионуклеоидного загрязнения воды, почвы, воздуха, продуктов питания, пищевого сырья и других объектов биосферы для здоровья человека; - владеть знаниями о биологических загрязнениях и здоровье человека; - владеть знаниями о показателях здоровья населения, используемые, как один из подходов к оценке качества окружающей среды;
Модуль обучения Г3	- владеть знаниями о содержании и основных положениях прикладной экологии; - владеть знаниями о медицинской экологии как отрасли прикладной экологии; - владеть знаниями о главных отраслях прикладной экологии; - владеть знаниями о медицинской экологии, основных задачах и их направлениях; - владеть знаниями об основных законах, правилах и принципах прикладной экологии.
Область компетенции Д - антропогенные воздействия на биосферу.	-владеть знаниями о хозяиственной деятельности человека – как новый фактор в биосфере; - о понятии атнтропогенный фактор; - о действии экологических факторов природной среды человека; - об отрицательных воздействиях антропогенных факторов.
Модуль обучения Д1	-владеть знаниями об антропогенных воздействиях на атмосферу; - владеть знаниями о влияние загрязнения атмосферного воздуха на здоровье и условия проживания человека; -владеть знаниями об антропогенных воздействиях на гидросферу; - владеть знаниями о влияние загрязнения воды на здоровье населения; -владеть знаниями об основных экологических проблемах гидросферы; -владеть знаниями о водных ресурсах Казахстана; - владеть знаниями об экологическом влиянии химического, биологического и физического загрязнения воды на здоровье человека, проблемы Аральского моря и Приаралья, Каспия, Балхаша; - владеть знаниями об антропогенных воздействиях на литосферу; - владеть знаниями о химическом и биологическом загрязнении почвы и здоровье населения; - владеть знаниями о почве как самостоятельной экосистеме и важнейший блок других экосисте; - владеть знаниями о земельных ресурсах Казахстана; - владеть знаниями о причине деградации почвы в некоторых районах Казахстана;

коллиидты жүйелер	- комплексті тұздардың медицинада қолданылуы және анықталуы; - биологиялық мембрана және тірі ағзадағы дисперстік жүйенің құрылысы және қасиеттері;
Б1 оқыту модулі	- химиялық байланыстардың түрін эксперименталді анықтау; - әртүрлі байланыстардың пайда болуының кестесін көрсету;
Б2 оқыту модулі	- биогенді элементтердің физикалық және химиялық қасиеттерін дәлелдеу; - реакция теңдеулерін молекулалық және иондық түрде жазу;
Б3 оқыті модулі	- дисперсті жүйелерді алу және тазарту; - вискозиметриялық әдіспен ЖМҚ-ды анықтау; - биополимердің ісіну дәрежесін анықтау.
Құзіреттілік аймағы В - Органикалық қосылыстардың қышқылдық және негіздік қасиеттері. Гетерофункционалды органикалық қосылыстар.	Оқу аяқталған соң оқушы мыналарды игереді: - лабораториялық жұмыстардың техникасы; - органикалық қосылыстардың жіктелуін, және органикалық қосылыстардың маңызды кластарына сапалық реакциясын өткізуді білу керек; - спирттерді, фенолдарды, тиолдарды, альдегидтерді, кетондарды, карбон қышқылдарын калуды және функционалды топтарды химиялық реакциялармен ашуды; - ағуыздар мен көмірсуларды өздеріне тән реакцияларымен ашу.
В1 оқыту модулі	- техникалық қауіпсіздік ережелерін қолдану; - зерттеу үшін құрылғыларды жинау;
В2 оқыту модулі	- спирттерді алкандардан, алкендерден және алкиндерден алу; - спирттердің және фенолдардың химиялық қасиеттерін ашуға реакция жүргізу;
В3оқыту модулі	- альдегидтерді, кетондарды, карбон қышқылдарын алу; - альдегидтерге, кетондарға, карбон қышқылдарына сапалық реакцияларды жүргізу;
В4 оқыту модулі	- ақуыздар мен көмірсуларға сапалық реакцияларды жүргізу.

Модульдің спецификациясы

Модульдің атауы: **Химия**

Модульдің міндеті: Химия саласындағы білім мен іскерлікті меңгеру және кәсіптік қызмет процессінде оларды жүзеге асыру

Іс әрекет	Ептілік	Білім	Ресурстар
А1			
- термодинамиканың негізгі түсініктері. Термодинамика және термохимия заңдары;	- биохимиялық процесстердің энергетикалық мінездемесіне термохимиялық есептерді қолдану;	- химиялық термодинамиканың негізгі түсініктері. Термодинамиканың бірінші және екінші бастамасы;	- ОӘК, оқулықтар 1. Бірімжанов Б.А. «Жалпы химия» 2. Сейтімбетв Т.С. «Химия» 3. Потсаев Ә.Қ «Бейорганикалық және физколлоидтық химия». 4. Потсаев Ә.Қ «Биоорганикалық химия» дәрістер, приборлар, химиялық ыдыстар, реактивтер;
А2			
- ктализаторларды қолдану арқылы концентрацияны, температураны өзгерте отырып, реакция жүргізу;	- химиялық реакция жылдамдығына әрбір фактордың әрекетін мысал арқылы түсіндіру;	- реакция жылдамдығына әсер ету факторы. Катализдің механизі және мәні. Практикада катализаторды қолдану;	- ОӘК, оқулықтар 1. Бірімжанов Б.А. «Жалпы химия» 2. Сейтімбетв Т.С. «Химия» 3. Потсаев Ә.Қ «Бейорганикалық және физколлоидтық химия». 4. Потсаев Ә.Қ «Биоорганикалық химия» дәрістер, приборлар, химиялық ыдыстар, реактивтер;

А3			
- берілген концентрациялы ерітінді дайындау. Термохимиялық теңдеулерді жазу;	- молярлық, молялдық концентрацияны, молярлық эквивалентін, еріген заттың массалық үлесін есептеу. Химиялық реакциядағы жылу эффектісін есептеу;	- ерітінділердің құрамын анықтайтын әдістер. Жылу эффектісі, ішкі энергия, энтальпия дегеніміз не?	- ОӘК, оқулықтар 1. Бірімжанов Б.А. «Жалпы химия» 2. Сейтімбетв Т.С. «Химия» 3. Потсаев Ә.Қ «Бейорганикалық және физколлоидтық химия». 4. Потсаев Ә.Қ «Биоорганикалық химия» дәрістер, приборлар, химиялық ыдыстар, реактивтер;
А4			
- берілген pH-пен буферлік ерітінді дайындау. Буферлік сиымдылықты анықтау.	- буферлік жүйелердің pH-ын анықтау.	- буферлік жүйелер, олардың әсер ету механизмі электролиттік дисоциация және протолиттік теория тұрғысынан қарағанда.	- ОӘК, оқулықтар 1. Бірімжанов Б.А. «Жалпы химия» 2. Сейтімбетв Т.С. «Химия» 3. Потсаев Ә.Қ «Бейорганикалық және физколлоидтық химия». 4. Потсаев Ә.Қ «Биоорганикалық химия» дәрістер, приборлар, химиялық ыдыстар, реактивтер.
Б1			
- химиялық байланысты эксперименталді анықтау. Әртүрлі байланыстардың пайда болу кестесін жазу.	- жай және күрделі заттардағы химиялық байланыстарды анықтай білу.	- байланыстардың эксперименталдік сипаттамасы. Валенттік байланыстардың әдісі.	- ОӘК, оқулықтар 1. Бірімжанов Б.А. «Жалпы химия» 2. Сейтімбетв Т.С. «Химия» 3. Потсаев Ә.Қ «Бейорганикалық және физколлоидтық химия». 4. Потсаев Ә.Қ «Биоорганикалық химия» дәрістер, приборлар, химиялық ыдыстар, реактивтер.
Б2			
- биогенді элементтерінің физикалық, химиялық қасиеттерін дәлелдеу.	- S,p,d элементтерінің қасиетін салыстыру.	- богенді элементтердің периодтық жүйеде орналасуын сипаттау.	- ОӘК, оқулықтар 1. Бірімжанов Б.А. «Жалпы химия» 2. Сейтімбетв Т.С. «Химия» 3. Потсаев Ә.Қ «Бейорганикалық және физколлоидтық химия». 4. Потсаев Ә.Қ «Биоорганикалық химия» дәрістер, приборлар, химиялық ыдыстар, реактивтер.
Б3			
- дисперсті жүйелерді алу және тазарту	- адсорбция шамасын анықтау, коагуляция табалдырығын, биополимерлердің ісіну дәрежесін төменгі молекулалық қосылыстардың криометриялық әдіспен және жоғары молекулалық қосылыстардың вискозиметриялық әдіспен салыстырмалы атомдық массаларын анықтау.	- беттік құбылыстардың физико-химиялық заңдылықтары. Тірі ағзадағы дисперсті жүйелер және биологиялық мембрананың құрылысы мен қасиеттері, биополимерлер және жоғарғы молекулалы қосылыстардың физико-химиялық қасиеттерінің табиғаты және ерекшеліктері.	- ОӘК, оқулықтар 1. Бірімжанов Б.А. «Жалпы химия» 2. Сейтімбетв Т.С. «Химия» 3. Потсаев Ә.Қ «Бейорганикалық және физколлоидтық химия». 4. Потсаев Ә.Қ «Биоорганикалық химия» дәрістер, приборлар, химиялық ыдыстар, реактивтер.

19 Профиль компетенции - Экология

Профиль компетенции - экология	После окончания обучения обучающийся будет владеть знаниями: - о законах правительства Республики Казахстан по вопросам охраны окружающей среды; - основы фундаментальной экологии - наиболее общими закономерностями взаимоотношений организмов и их сообществ со средой в естественных условиях; - о взаимоотношениях в системе «общество-природа», специфической роли человека в биосферных процесса;. - последствия антропогенного воздействия на окружающую среду и здоровье человека; - об основных принципах и методах охраны окружающей природной среды и рационального природопользования.
Область компетенции А - предмет, задачи и объекты изучения экологии, структура современный экологии. Краткая история развития.	После окончания обучения обучающийся будет владеть знаниями об основных положениях современной экологической науки, а также уметь интегрировать знания по экологии в профессиональную деятельность медицинского работника.
Модуль обучения А1	- владеть знаниями об основных понятиях экологии: биосфера, экосистемы, биогеоценозы, популяции, сообщества, экологические факторы; - владеть знаниями об основных законах экологии, сформулированные Б.Коммонером, и их значение; - владеть знаниями о структуре современной экологии; - владеть знаниями о связях экологии с медицинскими, биологическими и другими науками и основными направлениями развития экологии в современный период; -владеть знаниями о методах экологии; - владеть знаниями об истории развития экологии и роли в ней ученых (Ж. Ламарка, К. Линнея, Ч. Дарвина, Э. Геккеля, А. Тэнсли, В.В. Докучаева, В.И. Вернадский) в становлении экологии; - владеть знаниями о развития экологии в Казахстане.
Область компетенции Б - основы общей экологии.	После окончания обучения обучающийся будет владеть знаниями об основных положениях общей экологии и экологических факторах;
Модуль обучения Б1	- владеть знаниями о структурах популяций; - владеть знаниями о видах популяций; - владеть знаниями прикладных значений возрастной структуры популяций; - владеть знаниями о типах увеличения численности популяций; - владеть знаниями об основных факторах, оказывающих влияние на численность (плотность) популяций: зависимые (биотические или регулирующие) и независимые (абиотические или модифицирующие);
Модуль обучения Б2	- владеть знаниями о роли концепции экосистемы в экологии; - владеть знаниями о трофической (функциональной) структуре экосистемы; - владеть знаниями о свойствах и функциях экосистемы; - владеть знаниями энергетики и продуктивности экосистемы; - владеть знаниями динамики экосистемы. Природные экосистемы Земли;
Модуль обучения Б3	- владеть знаниями о биосфере как глобальной экосистеме; - владеть знаниями об основных свойствах биосферы; - владеть знаниями эволюции биосферы; - владеть знаниями об учении В.И. Вернадского о ноосфере.
Область компетенции В - среда обитания и экологические факторы	- владеть знаниями о среде обитания и понятиями как экологический оптимум, виды экологических факторов, пределы выносливости, стенотопные, эвритопные организмы.

В1 - ознакомиться с основами постановки биологического метода исследования; - поставить основные серологические реакции (РА).	- выявить патогенность и вирулентность бактерии на экспериментальных животных; - выявить антитела и антигены серологическими методами (РА).	- принципов биологического метода; -навыка постановки основных серологических реакций.	- тематические инструк-тивные карточки, слайды, таблицы, диагностические препараты для выявления антител, лабораторные животные, муляжи (диагностикумы),культура микроба, мазки-отпечатки, микроскоп; мазки-отпечатки, микроскоп.
Г1 - проводить исследования микроскопическим и бактериологическим методами диагностики кокковых и кишечных инфекций.	- обнаруживать и идентифицировать кокковые и кишечные формы бактерий.	- морфологии, тинкториальных свойств возбудителей, особенности культивирования бактерий; - ведущие методы лабораторной диагностики; - препараты для лечения и профилактики этих заболеваний.	- тематические инструктивные карточки, слайды, таблицы, фиксированные мазки, культура микроба, лабораторная посуда, питательные среды и микроскоп.
Д1 - постановка бактериоскопического и бактериологического метода диагностики воздушно-капельных, раневых анаэробных инфекций и пищевых токсикоинфекций.	- обнаруживать и идентифицировать воздушно-капельные и анаэробные инфекции.	- морфологию и тинкториальные свойства возбудителей, особенности культивирования бактерий; ведущие методы диагностики, специфическую профилактику; - препараты для лечения и профилактики этих заболеваний.	- тематические инструктивные карточки, слайды, таблицы, культура микроба, лабораторная посуда, питательные среды; фиксированные мазки, микроскоп.
Е1 - промикрос копировать готовые препараты возбудителей группы ООИ, венерических и урогенитальных инфекций.	- обнаруживать в готовых препаратах возбудителей ООИ (чумы, сибирской язвы и бруцеллеза), венерических (сифилиса) и урогенитальных (хламидиоза) инфекций.	- морфологию, тинкториальные свойства возбудителей, особенности культивирования бактерий; - ведущие методы диагностики, специфическую профилак тику; - препараты для лечения и профилактики этих заболеваний.	- тематические инструктивные карточки, слайды, таблицы, фиксированные мазки, микроскоп.
Ж1 - проводить забор исследуемого материала, доставку, учитывая меры предосторожности при различных вирусных инфекциях.	- распознать возбудителя по методам культивиро-вания вирусов: (респираторных, кишечных, вирусных гепатитов, вируса бешенства и вируса иммунодефицита человека).	- к какой группе инфекций относится возбудитель, патогенез, клинику и ведущие методы диагностики, специфическую профилактику и терапию.	- тематические инструктивные карточки, слайды, таблицы.

В1			
- зерттеу үшін құрылғыларды жинау;	- техникалық қауіпсіздік ережесін қолдану;	- техникалық қауіпсіздік ережелері. Бөліп алу, тазалаудың лабораториялық әдістері;	- ОӘК, оқулықтар 1. Бірімжанов Б.А. «Жалпы химия» 2. Сейтімбетв Т.С. «Химия» 3. Потсаев Ә.Қ «Бейорганикалық және физколлоидтық химия». 4. Потсаев Ә.Қ «Биоорганикалық химия» дәрістер, приборлар, химиялық ыдыстар, реактивтер;
В2			
- спирттерді алкандардан, алкендерден, алкендерден, алкиндерден алу. Спирттердің және фенолдардың химиялық қасиеттерін айқындау үшін реакция жүргізу;	- спирттердің және фенолдардың қасиеттері функционалды тобының барына байланысты екенін дәлелдеу;	- спирттермен фенолдардың құрылысы, қасиеттерін алу тәсілдері;	- ОӘК, оқулықтар 1. Бірімжанов Б.А. «Жалпы химия» 2. Сейтімбетв Т.С. «Химия» 3. Потсаев Ә.Қ «Бейорганикалық және физколлоидтық химия». 4. Потсаев Ә.Қ «Биоорганикалық химия» дәрістер, приборлар, химиялық ыдыстар, реактивтер;
В3			
- альдегидтерді, кетондарды, карбон қышқылдарын алу және сапалық реакция жүргізу;	- органикалық заттардың әр түрлі кластарының ұқсастығын анықтау. Альдегид, кетон, карбон қышқылдарының химиялық қасиеттерін дәлелдеу. Реакция теңдеулерін жазу;	- альдегидтер, кетондар, карбон қышқылдарының реакцияға бейімділігін білу;	- ОӘК, оқулықтар 1. Бірімжанов Б.А. «Жалпы химия» 2. Сейтімбетв Т.С. «Химия» 3. Потсаев Ә.Қ «Бейорганикалық және физколлоидтық химия». 4. Потсаев Ә.Қ «Биоорганикалық химия» дәрістер, приборлар, химиялық ыдыстар, реактивтер;
В4			
- көмірсулар мен ағуыздарға сапалық реакциялар жүргізу.	- ағуыздарға түсті реакциялар жүргізу.	- ағуыздарды химиялық, биологиялық жолмен синтездеу. Ағуыздардың құрамы, құрылысы және функциялары.	- ОӘК, оқулықтар 1. Бірімжанов Б.А. «Жалпы химия» 2. Сейтімбетв Т.С. «Химия» 3. Потсаев Ә.Қ «Бейорганикалық және физколлоидтық химия». 4. Потсаев Ә.Қ «Биоорганикалық химия» дәрістер, приборлар, химиялық ыдыстар, реактивтер.

Арнайы пәндер

Біліктілігі **«Фельдшер»**

27 Құзыреттілік профилі - Клиникаға кіріспе

Кәсіби құзырлық-Клиникаға кіріспе	Оқуды бітірген соң білім алушы істей біледі: - әр түрлі медициналық мекемелерде жұмысты ұйымдастыруды; - медициналық мекемелерде жұқпалы аурулар қауіпсіздігін қамтамасыз етуді; - науқастарды жалпы күтудегі дағдыларды қолдануды; - манипуляцияларды орындау техникасын; - қалі ауыр науқасқа гигиеналық емшараны жүргізуді.

	- емдік тамақтануды ұйымдастыруды және науқасты тамақтандыруды; - науқастың функциональды жағдайын бағалауды; - қарапайым физиотерапиялық емшараларды қолдануды; - дәрі- дәрмектерді энтеральды, сыртқа, ингаляциялық және парентеральді әдістермен қолдануды: - зертханалық зерттеу әдістеріне науқасты дайындауды және биологиялық материалды алуды; - тағайындалған диагностикалық және емдік емшаралар мен манипуляцияларды орындауды.
А - Құзыреттілік аймағы Медициналық мекемелерінде жұмысты ұйымдастыру	Оқуды бітірген соң білім алушы медициналық мекемелерінің бөлімдерінде жұмысты ұйымдастыруды.
А1 оқыту моделі	- ауруханаға науқасты қабылдауды;
А2 оқыту модулі	- науқасқа антропометриялық өлшемдерді жүргізуді;
А3 оқыту модулі	- науқасқа санитарлық тазалықты жүргізуді; толық (себеле, ванна) жартылай (жуындыру, сүртіну);
А4оқыту модулі	- бит айқындалғанда науқасқа санитарлы тазалықты жүргізуді
А5 оқыту модулі	Науқасты емдеу бөлімдеріне тасымалдауды.
Б- Құзыреттілік аймағы жұқпа жұғу қауіпсіздігі, жұқпалы ауруларды бақылау	Оқуды бітірген соң білім алушы медициналық мекемелерде жұқпа жұғу қауіпсіздігінің қамтамасыз етуді және жұқпалы ауруларды бақылайды
Б1 оқыту модулі	Аурухана ішілік. Жұқпалы ауру және жұқпалы бақылау туралы түсініктерді
Б2 оқыту модулі	Зарарсыздандыру ерітінлерін дұрыс дайындауды.
Б3оқыту модулі	Бөлмелерге жинастыру жүргізуді.
Б4оқыту модулі	Медицинаға тағайындалған құралдарға өңдеу кезеңдерін жүргізуді.
Б5 оқыту модулі	Медициналық қалдықтармен жұмыс істеуді.
В- құзыреттілік аймағы. Науқастың және бас тазалығы	Оқуды бітірген соң білім алушы қалі ауыр науқастарға күтімді, ойылудың алды алуын, гигиеналық емшараларды жүргізуді.
В1 оқыту модулі	Функциональды кереутті қолдануды.
В2 оқыту модулі	Гигиеналық емшараларды жүргізуді; теріні,шашты,аяқты,көзді,құлақты, мұрын және ауыз қуыстарын күтуді.
В3 оқыту модулі	Ойылу және пысынау болғанда теріні тазартуды.
В4 оқыту модулі	Қалі ауыр науқастын төсек жаймасын және ішкі киімдерін ауыстыруды.
В5 оқыту модулі	Науқасқа судноны және зәр қабылдағышты беруді.
Г-құзыреттілік аймағы. Науқастарды тамақтандыру.	Оқуды бітірген соң білім алушы емдік тамақтануды ұйымдастыру және қалі ауыр науқастарды тамақтандыруды игеруді.
Г1 оқыту модулі	Емдік тамақтануды медициналық мекемелерде ұйымдастыруды.
Г2 оқыту модулі	Қалі ауыр науқастарға тамақтандыруды ұйымдастыруды.
Д - құзыреттілік аймағы. Қарапайым физиотерапия. Оттегімен емдеу. Науқастың функциональды жағдайын бағалау	Оқуды бітірген соң білім алушы физиотерапиялық емшараларды және оттегімен емдеуді қолдануды,науқастың функциональды жағдайына баға беруді.
Д1 оқыту модулі	Физиотерапиялық емшараларды қолдануды.
Д2 оқыту модулі	Науқасқа ылғалдатылған оттегін беруді.

	столбняка и ботулизма и обосновать меры профилактики и лечения болезни; - ознакомиться с диагностическими и лечебно-профилактическими препаратами.
Область компетенции Е - возбудители особо опасных зоонозных, венерических и урогенитальных инфекций.	После окончания обучения обучающийся сможет охарактеризовать основные свойства,особенности патогенеза, пути передачи возбудителей особо опасных зоонозных инфекций (чумы, бруцеллеза, туляремии, сибирской язвы) и спирохетозных, хламидийных инфекций; - охарактеризовать методы их диагностики; - обосновать меры профилактики; - знать препараты для лечения и профилактики этих заболеваний.
Область компетенции Ж - возбудители респираторных кишечных вирусных инфекций, вирусных гепатитов,вируса бешенства и вируса иммунодефицита человека (ВИЧ).	После окончания обучения обучающийся сможет охарактеризовать возбудителей, особенности эпидемиологии и патогенеза респираторных (гриппа, кори, герпеса), кишечных вирусных инфекций, вирусных гепатитов, вируса бешенства и ВИЧ-инфекции, основные принципы лечения и профилактики.

Спецификация модуля

Наименование модуля: **Микробиология и вирусология**

Задача модуля: Владеть навыками работы с патогенными микроорганизмами и вирусами.

Действие	Умение	Знание	Ресурсы
А1 - приготовить мазок из исследуемого материала, окрасить и определить морфологию;	- распознать возбудителя по морфологическим свойствам микроскопическим методом исследования;	- основные формы бактерий и вирусов;	- учебники, слайды, таблицы, культура микроба, микроскоп; предметные стекла, красители и инструменты;
А2 - подвергать дезинфекции патогенный исследуемый материал, стерилизации лабораторную посуду; - приготовить питательные среды и осуществить посев исследуемого материала.	- проводить посевы исследуемого материала на питательные среды, идентификацию бактерий.	- навыки проведения бактериологического метода исследования в стерильных условиях.	- тематические инструктивные карточки, слайды, таблицы, культура микроба, дезинфицирующие растворы, лаб. посуда, питательные среды.
Б1 - поставить опыты по: определению чувствительности бактерий к различным антибиотикам, бактериофагам и определению биохимии бактерий.	- оценить действия на бактерии основных групп антимикробных препаратов и бактериофагов; - определить биохимические свойства бактерий.	- методы оценки эффективности действия антимикробных препаратов и бактериофагов; - методы определения биохимических свойств бактерий.	- тематические инструктивные карточки, слайды, таблицы, диски антимикробных препаратов, культура микроба, бактериофаги, лабораторная посуда, питательные среды, реактивы.

Область компетенции А - формирование знаний по морфологии, физиологии, генетике и экологии микроорганизмов и и роль микроорганизмов в возникновении инфекционных заболеваний; -культивирование и выделение чистых культур и роль микроорганизмов в возникновении инфекционных заболеваний.	После окончания обучения обучающийся будет определять основы классификации и морфологии микроорганизмов, влияние на микроорганизмы физических, химических и биологических факторов; - владеть основными методами диагностики и эффективными способами профилактики и лечения инфекционных заболеваний.
Модуль обучения А1	После окончания обучения обучающийся будет владеть правилами и режимом работы в баклаборатории, техникой забора и транспортировки исследуемого материала с заполнением типовых бланков для направления в лабораторию; -сможет взять исследуемый инфекционный материал, приготовить мазок, окрасить, промикроскопировать и определить морфологию микроскопическим методом диагностики; -проводить стерилизацию, дезинфекцию, основанную на защите макроорганизма от микроорганизмов;
Модуль обучения А2	После окончания обучения обучающийся будет владеть практическими навыками по выполнению бактериологического метода диагностики; - владеть техникой посевов и пересевов культур микроорганизмов с последующим выделением чистых культур.
Область компетенции Б – микробиологические и молекулярно-биологические основы химиотерапии инфекционных болезней, культивирование бактериальных вирусов и биохимические свойства бактерий;	После окончания обучения обучающийся будет знать механизмы антимикробного действия важнейших групп химиотерапевтических препаратов (диагностические препараты, вакцины, антибиотики, бактериофаги); - определить лекарственную устойчивость бактерий; - идентифицировать бактерии по фаготипированию; - определить биохимические свойства бактерий.
Область компетенции В - инфектология, основы генетики микроорганизмов. Прикладная иммунология;	После окончания обучения обучающийся будет знать условия возникновения инфекции и пути передачи возбудителя и инфекционные свойства бактерий и вирусов; - препараты обеспечивающие специфическое лечение, профилактику и диагностику инфекционных заболеваний; - иметь навыки по идентификации специфических антител (серодиагностика); - знать об иммунитете, как состоянии макроорганизма в котором развивается инфекционный процесс.
Область компетенции Г– частная медицинская бактериология. Возбудители кокковой и кишечной инфекций;	После окончания обучения обучающийся сможет охарактеризовать основные свойства патогенных кокков и возбудителей бактериальных кишечных инфекций; - владеть основами микробиологической диагностики заболеваний, вызванных патогенными кокками и кишечными бактериями; - обосновать меры профилактики и лечения болезней; - ознакомиться с диагностическими и лечебно-профилактическими препаратами.
Область компетенции Д - возбудители воздушно-капельных, раневых анаэробных инфекций и ботулизма;	После окончания обучения обучающийся сможет определить основные этапы лабораторной диагностики воздушно-капельных и раневых инфекций и владеть бактериологическим и микроскомическим методами диагностики; - охарактеризовать возбудителей воздушно-капельных инфекций по морфологическим, культуральным свойствам; - охарактеризовать особенности патогенеза газовой гангрены,

Д3 оқыту модулі	Науқастың функциональды жағдайын бағалауды.
Е- құзыреттілік аймағы. Дәрілік заттарды енгізу жолдары	Оқуды бітірген соң білім алушы дәрі-дәрмектерді науқасқа энтеральды, сыртқа және дем арқылы беру әдістерімен қолданады.
Е1 оқыту модулі	- дәріханадан дәрі-дәрмектерді алуға талапты жазуды; - дәрі-дәрмектерге есептеуді, бақылауды және есептен шығаруды жүргізеді.
Е2 оқыту модулі	Ауыз арқылы ішетін дәрі-дәрмектерді таратып және үлестіруді жүргізуді және оларды науқастың қабылдауын бақылауды.
Е3 оқыту модулі	Дәрі-дәрмектерді науқасқа сыртқы қолдану әдісі.
Е4 оқыту модулі	Дәрі-дәрмектерді дем арқылы беру қолдану әдісін.
Ж-құзыреттілік аймағы. Дәрі-дәрмектерді парентеральды жолмен енгізу. Пункциялар	Оқуды бітірген соң білім алушы тері ішіне, тері астына, бұлшық етке, көк тамырға және көк тамырға тамшылатып иньекция жасау әдісін қолдана біледі: - көк тамырдан қанды зертханалық зерттеуге алады.
Ж1 оқыту модулі	Егу кабинетінің жұмысын ұйымдастыруды.
Ж2 оқыту модулі	Ампуладан және флаконнан дәріні сорып алуды, антибиотиктерді ерітуді, инсулин дозасына есеп жүргізуді.
Ж3 оқыту модулі	Науқастарға дәрі-дәрмектерді парентеральды жолмен енгізу (тері ішіне,тері астына, бұлшық етке).
Ж4 оқыту модулі	Науқасқа дәрілерді парентеральды әдіспен енгізу (көк тамырға,көк тамырға тамшылатып,көк тамырдан қанды зертханалық зерттеуге алуды).
Ж5оқыту модулі	Пункция жүргізуге науқасты дайындауды,пункция жасау кезінде дәрігерге көмектесуді, пункциядан кейін бақылауды және күтімді жүргізуді.
З- Құзыреттілік аймағы Құсқандағы көмек. Асқазанды жуу. Клизмалар	Оқуды бітірген соң білім алушы клизмаларды қоюды,құсқанда көмек көрсетуді,асқазанды жуу дағдыларын қолдана біледі.
З1 оқыту модулі	Науқас құсқанда алғашқы көмек көрсетуді.
З2 оқыту модулі	Асқазанды сүнгісіз және сүнгілі әдіспен жууды.
З3 оқыту модулі	Науқасқа әртүрлі клизмалар түрін қоюды.
И құзыреттілік аймағы. Жедел зәр тоқтап қалғанда көмек көрсету	Оқуды бітірген соң білім алушы жедел зәр тоқтап қалғанда көмек көрсете біледі және қуықты катетерлеу дағдыларын қолдана біледі.
И1 оқыту модулі	Жедел зәр тоқтағанда көмек көрсетуді және қуыққа катетерлеуді жүргізуді.
К - Құзыреттілік аймағы Клиникалық өлімдегі реанимациялық шаралар	Оқуды бітірген соң білім алушы қалі ауыр және жанталасқан науқастарға күтім жүргізуді және клиникалық өлімде реанимациялық шараларды жүргізуді.
К1 оқыту модулі	Қалі ауыр және жанталасқан ауруларға күтімді ұйымдастыруды: - клиникалық өлімде реанимациялық шараларды жүргізуді.

Модульдің спецификациясы

Модульдің аталуы: **Клиникаға кіріспе**

Модульдің міндеті: медициналық мекемелердің бөлімдерінде жұмысты ұйымдастыру; медициналық мекемелерде жұқпалы ауру жұғу қауіпсіздігін қамтамасыз ету: әр түрлі ағзалар мен жүйелердің қызметі бұзылғанда науқасқа бақылау мен күтімді жүргізу, науқасты күтудегі дағдыларды игеру; қалі ауыр науқасқа гигиеналық процедураларды жүргізуі. Емдік тамақты және науқастарды тамақтандыруды ұйымдастыру, науқастың функциональды жағдайын бағалау, физиотерапиялық емшараларды орындау. Науқастарға дәрілік заттарды енгізу, емдік және диогностикалық емшаралар мен манипуляцияларын орындау, жедел жағдайларда дәрігерге дейінгі көмек көрсету.

Іс әрекет	Ептілік	Білім	Ресурстар
А1 - медициналық мекемелер-де жұмысты ұйымдастыру, науқасты ауруханаға қабылдау	- қабылдау бөлімінің жұмысын ұйымдастыруды - ауруханада бірінші сағатында болған науқастардың күрделі мәселелерін айқындауды; - науқастың терісі мен шаш-тарына қарауды жүргізуді; - науқасты тіркеу және қажет медициналық құжаттарды толтыруды;	- медициналық мекемелерінің бөлімдерінің құрлысы мен қызметін; - қабылдау бөлімінің құрлысы мен қызметін; -қабылдау бөлімінің мейірбикеінің жұмысын ұйымдастыруды; - қабылдау бөлімінің мейірбикесінің этика және деонтология ерекшеліктерін;	- оқулықтар; - конспектілер; - медициналық құжаттар;
А2 - науқасқа антопометриялық өлшемдерді жүргізу;	- науқасты емшараға дайындауды; - бойын өлшеуді; - кеуде торының шеңберін өлшеуді; - дене салмағын анықтауды;	- антропометрия туралы түсінікті - бойды және кеуде торы шеңберін өлшеуді, дене салмағын анықтау ережелерін;	- оқулықтар; - конспектілер; - мейірбикенің манипуляциялық стандарттары; - бой өлшегіш; - тараз; - сантиметрлік лента;
А3 - науқасқа гигиеналық ваннаны душ-ты қабылдауды ұйымдастыру;	- науқасты процедураға дайындауды; - ванна мен душты дайындауды; - стандарт бойынша процедураны орындауды;	- мақсаты, қалдануға болатын және қарсы көрсетілімдерін; - процедура жүргізілгенде қолданылатын міндетті жағдайлар; - процедураны орындау реттілігін;	- су термометрі; - қайшы; - сүлгі; - сабын; - жөке; - таза ішкі киімдер және төсеніштер; - клеенкалы алжапқыш;
А4 - битшендік айқындалған науқасқа сани-тарлы тазалықты жүргізу;	- дезинсекциялық ерітінділермен науқастың шашын тазартуды; пайдаланған құралдарға зарарсыздандыруды жүргізуді;	- мақсаты,қолдануға болатын және қарсы көрсетілімдерін; - шашты тазарту ережесін (стандарт); - медициналық құжаттарды толтыруды;	- киімдерді салуға арналған арнайы қорғанышқа орау; - полиэтиленді орамал; - клеенкалы алжапқыш; - сүлгі; - дезинсекция ерітінділер; - су сабын; - тарақ; - шашқа жағуға арналған шылапшын; - таза ішкі киім;
А5 - науқасты емдеу бөлмелеріне та-сымалдау.	- науқасты зембілмен,қолмен,қоларба-зембілмен, орындық каталкамен тасымалдауды; - науқасты зембілден(каталкадан) кереуетке жатқызып салуды - науқасты кереуеттен зембілге (каталкаға) жатқызып салуды; - науқасты орынтақ каталкаға отырғызуды.	- тасымалдаудын түрлері мен әдістерін: - тасымалдау ережелерін: - науқастарды тасымалдағандағы қауіпсіздік техникасын.	- оқулықтар; - мейірбикелік манипуляциялар стандарттары; - зембіл; - каталка; - орындық каталка; - функциональды кереует.

	лекарственных средств указанной группы;	- фармакологическое действие, показания и противопоказания к применению, - побочные эффекты, способы применения, дозы и формы выпуска;	
Д8 - выписывать рецепты пациентам на противовоспали-тельные лекарственные средства; - выписывать рецепты на лекарственные средства, влияющие на иммунные процессы;	- оформить рецепты на указанную группу лекарственных средств; - составить рецептурные прописи на указанную группу; - рассчитать различные дозы лекарственных средств указанной группы;	- определение, классификация, фармакокинетика и фармакодинамика противовоспалительных лекарственных средств и средств, влияющих на иммунные процессы; фармакологическое действие - показания и противопоказания к применению; - побочные эффекты, способы применения дозы и формы выпуска;	- учебники; - лекции; - тесты; - ситуационные задачи; - таблицы;
Д9 - выписывать рецепты пациентам на противомикроб ные лекарственные средства ;	- оформить рецепты на указанную группу лекарственных средств - составить рецептурные прописи на указанную группу - рассчитать различные дозы лекарственных средств указанной группы;	- определение; - классификация; - фармакокинетика и фармакодинамика противомикробных лекарственных средств; - фармакологичес кое действие, показания и противопоказания к применению; - побочные эффекты; - способы применения; - дозы и формы выпуска;	- учебники; - лекции; - тесты; - ситуационные задачи; - таблицы;
Д10 - выписывать рецепты пациентам на противопаразити-ческие лекарственные средства.	- оформить рецепты на указанную группу лекарственных средств; - составить рецептурные прописи на указанную группу; - рассчитать различные дозы лекарственных средств указанной группы.	- определение, классификация, фармакокинетика и фармакодинамика противопаразитических лекарственных средств; - фармакологическое действие, показания и противопоказания к применению; - побочные эффекты, способы применения, дозы и формы выпуска.	- учебники; - лекции; - тесты; - ситуационные задачи; - таблицы.

18 Профиль компетенции - Микробиология и вирусология

Профиль компетенции - микробиология и вирусология	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками работы и правилами забора инфекционного материала, проводить стерилизацию, дезинфекцию, основанные на защите макроорганизма от микроорганизмов, использовать материалы приказов и инструктивных писем Министерства здравоохранения РК.

	лекарственных средств указанной группы;	- фармакологическое действие - показания и противопоказания к применению; - побочные эффекты; - способы применения; - дозы и формы выпуска;	
Д4 - выписывать рецепты пациентам на мочегонные лекарственные средства;	- оформить рецепты на указанную группу лекарственных средств; - составить рецептурные прописи на указанную группу; - рассчитать различные дозы лекарственных средств указанной группы;	- определение; - классификация; - фармакокинетика и фармакодинамика мочегонных лекарственных средств; - фармакологическое действие - показания и противопоказания к применению; - побочные эффекты; - способы применения; - дозы и формы выпуска;	- учебники; - лекции; - тесты; - ситуационные задачи; - таблицы;
Д5 - выписывать рецепты пациентам на лекарственные средства, влияющие на тонус и сократительную активность миометрия;	- оформить рецепты на указанную группу лекарственных средств; - составить рецептурные прописи на указанную группу; - рассчитать различные дозы лекарственных средств указанной группы;	- определение; - классификация; - фармакокинетика и фармакодинамика лекарственных средств, влияющих на тонус и сократительную активность миометрия; - фармакологическое действие, показания и противопоказания к применению; - побочные эффекты, способы применения, дозы и формы выпуска;	- учебники; - лекции; - тесты; - ситуационные задачи; - таблицы;
Д6 - выписывать рецепты пациентам на лекарственные средства, влияющие на гемопоэз;	- оформить рецепты на указанную группу лекарственных средств; - составить рецептурные прописи на указанную группу; - рассчитать различные дозы лекарственных средств указанной группы;	- определение, классификация , фармакокинетика и фармакодинамика лекарственных средств, влияющих на гемопоэз; - фармакологическое действие, показания и противопоказания к применению; - побочные эффекты, способы применения, дозы и формы выпуска;	- учебники; - лекции; - тесты; - ситуационные задачи; - таблицы;
Д7 - выписывать рецепты пациентам на лекарственные средства, регулирующие процессы обмена;	- оформить рецепты на указанную группу лекарственных средств; - составить рецептурные прописи на указанную группу; - рассчитать различные дозы	- определение, классификация , фармакокинетика и фармакодинамика лекарственных средств,регулирующих процессы обмена;	- учебники; - лекции; - тесты; - ситуационные задачи; - таблицы;

Б1 - медициналық мекемелерде жұқпа жұғу қауіпсіздігін қамтамасыз ету және жұқпалы аурулары бақылау;	әлеуметтік және гигиеналық деңгейде қолды тазартуды - қолғапты киіп және шешуді - бөлімдерде санитарлы эпидемиологиялық тәртіпті сақтауды қадағалайды;	- аурухана « ішілік жұқпалы аурулар» туралы түсінікті; - аурухана ішкілік жұқпалы аурулардын механизмін,таралу жолдарын, алдын ала алуын; - «жұқпалы ауруларды бақылау,жұқпалы аурулар үдесі» туралы түсініктерді - жұқпалы ауруларды бақылаудың-құрамын,мақсатын,міндетін; - жұқпалы ауруларды бақылау бойынша нормативті негізгі құжаттарын; - санитарлы- эпидемияға қарсы тәртіп туралы түсінікті; - зарарсыз дандыру және залалсыздандыру туралы түсініктерді, олардың түрлерін,әдістерін, құралдарын;	- оқулықтар; - конспекті; - жұқпалы ауруларды бақылау бойынша құқықтық нормативті құжаттар; - зарарсыздандыру құралдары;
Б2 - зарарсызданды-ру ерітінділерін дұрыс дайындау;	- зарарсыздандыру заттарын тағайындау бойынша қолдану және нұсқау бойынша даярлауды;	- зарарсыздандыру заттарының жіктелуін; - нұсқау бойынша зарарсыздандыру ертінділерін даярлауды; - зарарсыздандыру ертінділерін даярлағандағы қауіпсіздік техникасы ережелерін сақтауды; - зарарсыздандыру ертінділерін сақтау	- зарарсыздан дыру ертінділерін даярлау бойынша нұсқаулар мен бұйрықтар; - арнайы киім; - ыдыстар; - зарарсыздандыру заттары; - су; - ағаш таяқшасы;
Б3 - бөлімдерге жи-настыру жүргізу;	- бөлмелерде ылғалды жинастыру жүргізуді; - зарарсыздандыру заттарын қолдана отырып, бөлмеге күнделікті, қортынды тазалық жүргізуді; - мүліктерді белгілеуді;	- жинастырудың түрлерін; - жүргізу мерзімін; - жинастыруды жүргізу ережесін;	- оқулықтар; - арнайы киім; - жуушы және зарарсыздандыру ертінділерін; - ыдыстарды; - белгіленген мүліктер; - шүберек;
Б4 - медицинаға тағайындалған құралдарға өңдеу кезеңдерін жүргізу;	- қажет құралдарды дайындауды, - бұйрықтарға сәйкес медицинаға тағайындалған құралдарға зарарсыздандыруды, залалсыздандыру алдындағы тазалықты, залалсыздандыру кезеңдерін жүргізуді;	- қажетті қоюлықта зарарсыздандыру ертінділерін даярлау техникасын; - медицинаға тағайындалған құралдарды тағайындалуына сәйкес зарарсыздандыруды жүргізуді; - залалсыздандыру алдындағы тазалықтан өткізу туралы түсінікті; - жуушы ертіндінің құрамын; - залалсыздандыру алдындағы тазалықтан өткізу сапасын бақылау ережесін; - медицинаға тағайындалған құралдарды залалсыздандыру ережесін;	- оқулықтар; - конспект; - «Аина»; - «Лотос»ұнтағы; - азопирам ертіндісі; - дистилденген су; - лоток; - тамызғыш; - құралдар; - резеңке заттар;

Б5 - медициналық қалдықтармен жұмыс істеу.	- бұйрыққа сәйкес медициналық қалдықтарды топтар бойынша жинауды, зарарсыздандыруды, сақтауды және тасымалдауды ретімен жүргізуді.	- қауіпсіз дәрежесі бойынша қалдықтардың топтарын; - медициналық қалдықтарды жинау,зарарсыздандыру және сақтау ережелерін.	- бұйрықтар; - арнайы қораптар; - қалдықтарға арналған бір рет қолданылатын пакеттер, ыдыстар.
В1 - функциональды кереуетті пайдалана білу;	- функциональды кереуетті қолдана білуді;	- функциональды кереуеттің құрылысын;	- функциональды кереует;
В2 - гигиеналық процедуралар ды жүргізуді;	- науқасты дайындауды; - қажет күтім заттарын даярлауды; Теріге,шашқа аяққа, көзге,құлаққа,мұрын және ауыз қуыстарына күтімді жүргізуді;	- мақсаты,күтуге болатын және қарсы көрсетілімдерін - гигиеналық процедураларды жүргізу бойынша стандарттарды орындау техникалары;	- күтім заттары; - лотоктар, шпатель; - корнцанг; - пинцет; - салфеткалар; - турундалар; - антисептикалық ертінділер; - сүлгі; - қолғап; - қайшы; - клеенка; - шылапшын; - жылы су; - су сабын; - сабын; - жөке;
В3 - ойылу және пысынау болғанда теріні тазарту;	- ойылу және пысынау болғанда теріні тазартуды;	- ойылу және пысынау туралы түсініктерді; - себептері,пайда болатын жерлерін; - ойылудын алды алуын;	- оқулықтар; - антисептикалық ертінділер; - бинт; - дәке тампондары; - ойылуға қарсы жастықтар;
В4 - қалі ауыр науқастың төсек жаймасын және ішкі киімдерін ауыстыру;	- төсек жаймасын 1 және II әдіспен ауыстыруды; - қалі ауыр науқастың ішкі киімін ауыстыруды;	- әдістерін,болатын көрсетілімдерін - стандарттарды орындау техникасын;	- оқулықтар; - мейірбикелік манипуляциялар стандарттары; - ішкі киім; - ақ жайма - төсек орны;
В5 - науқасқа судноны және зәр қабылдағышты беру;	- судноны жылы сумен шайқауды - науқастың жамбас астына судноны қоюды - төсектегі науқасты жуындыруды; - судноны зарарсыздандыруды;	- зәр қабылдағыштардың түрлерін; - стандарттарды орындау техникасын;	- оқулықтар; - зәр қабылдағыш; - судно; - клеенка; - жылы су; - корнцаг; - салфеткалар; - қолғап; - суы бар құмыра;

средства;	прописи на указанную группу; - рассчитать различные дозы лекарственных средств указанной группы;	влияющих на центральную нервную систему; - болеутоляющие средства - фармакологическое действие, показания и противопоказания к применению; - побочные эффекты, способы применения, дозы и формы выпуска;	задачи; - таблицы;
Г3 - выписывать рецепты пациентам на психотропные средства.	- оформить рецепты на указанную группу лекарственных средств; - составить рецептурные прописи на указанную группу; - рассчитать различные дозы лекарственных средств указанной группы.	- определение, классификация, фармакокинетика и фармакодинамика лекарственных средств, влияющих на центральную нервную систему (психотропные средства; - фармакологическое действие, показания и противопоказания к применению; - побочные эффекты, способы применения дозы и формы выпуска.	- учебники; - лекции; - тесты; - ситуационные задачи; - таблицы.
Д1 - выписывать рецепты пациентам на лекарственные средства, влияющие на органы дыхания;	- оформить рецептына указанную группу лекарственных средств; - составить рецептурные прописи на указанную группу; - рассчитать различные дозы лекарственных средств указанной группы	- определение, - классификация, фармакокинетика и фармакодинамика лекарственных средств, влияющих на органы дыхания; - фармакологическое действие; - показания и противопоказания к применению; - побочные эффекты; - способы применения; - дозы и формы выпуска;	- учебники; - лекции; - тесты; - ситуационные задачи; - таблицы;
Д2 - выписывать рецепты пациентам на лекарственные средства, влияющие на органы пищеварения;	- оформить рецепты на указанную группу лекарственных средств; - составить рецептурные прописи на указанную группу; - рассчитать различные дозы лекарственных средств указанной группы;	- определение; - классификация; - фармакокинетика и фармакодинамика лекарственных средств, влияющих на органы пищеварения; - фармакологическое действие - показания и противопоказания к применению; - побочные эффекты; - способы применения; - дозы и формы выпуска;	- учебники; - лекции; - тесты; - ситуационные задачи; - таблицы;
Д3 - выписывать рецепты пациентам на лекарственные средства, влияющие на сердечно-сосудистую систему;	- оформить рецепты на указанную группу лекарственных средств; - составить рецептурные прописи на указанную группу; - рассчитать различные дозы	- определение; - классификация; - фармакокинетика и фармакодинамика лекарственных средств, влияющих на сердечно-сосудистую систему;	- учебники; - лекции; - тесты; - ситуационные задачи; - таблицы;

Б1 - выписывать рецепты пациентам на местные анестезирующие средства; - обволакивающие средства; - адсорбирующие средства; - вяжущие средства; - раздражающие средства;	- оформить рецепты на указанную группу лекарственных средств; - составить рецептурные прописи на указанную группу; - рассчитать различные дозы лекарственных средств указанной группы;	- определение, классификация , фармакокинетика и фармакодинамика лекарственных средств, влияющих на афферентную иннервацию; фармакологическое действие показания и противопоказания к применению; - побочные эффекты; - способы применения; - дозы и формы выпуска;	- учебники; - лекции; - тесты; - ситуационные задачи; - таблицы;
Б2 - выписывать рецепты пациентам на лекарственные средства, влияющие на холинорецепторы;	- оформить рецепты на указанную группу лекарственных средств; - составить рецептурные прописи на указанную группу; - рассчитать различные дозы лекарственных средств указанной группы;	- определение, классификация , фармококинетика и фармокодинамика лекарственных средств, влияющих на эфферентную иннервацию; фармакологическое действие, показания и противопоказания к применению; - побочные эффекты; - способы применения; - дозы и формы выпуска;	- учебники; - лекции; - тесты; - ситуационные задачи; - таблицы;
Б3 - выписывать рецепты пациентам на лекарственные средства, влияющие на адрено- и дофаминорецепторы.	- оформить рецепты на указанную группу лекарственных средств - составить рецептурные прописи на указанную группу - рассчитать различные дозы лекарственных средств указанной группы.	- определение, классификация, фармакокинетика и фармакодинамика лекарственных средств, влияющих на эфферентную иннервацию; - фармакологическое действие, показания и противопоказания к применению; - побочные эффекты, способы применения, дозы и формы выпуска.	- учебники; - лекции; - тесты; - ситуационные задачи; - таблицы.
Г1 - выписывать рецепты пациентам на снотворные средства противоэпилепти-ческие средства противопаркинсониче-ские средства;	- оформить рецепты на указанную группу лекарственных средств; - составить рецептурные прописи на указанную группу; - рассчитать различные дозы лекарственных средств указанной группы;	- определение, классификация, фармакокинетика и фармакодинамика лекарственных средств, влияющих на эфферентную иннервацию; - фармакологическое действие, показания и противопоказания к применению; - побочные эффекты, способы применения, дозы и формы выпуска;	- учебники; - лекции; - тесты; - ситуационные задачи; - таблицы;
Г2 - выписывать рецепты пациентам на средства для наркоза - болеутоляющие	- оформить рецепты на указанную группу лекарственных средств; - составить рецептурные	- определение, классификация , фармакокинетика и фармакодинамика лекарственных средств,	- учебники; - лекции; - тесты; - ситуационные

Г1 - медициналық мекемелерде емдік тамақтануды ұйымдастыру;	- медициналық мекемелерде емдік тамақтануды ұйымдастыруды; - үлестік- талапты құрастыруды; - қалі ауыр науқасқа тамақты үлестіруді; - аурухана бөліміндегі тамақты сақтау санитарлық нормасын және жағдайын бақылау жүргізуді; - келушілердің берген тамақтарын бақылауды; - кереует жанындағы тумбочканың, тоңазытқыштың санитарлы жағдайын бақылауды;	- «диета» «диетотерапия» «тамақтану тәртібі» туралы анықтамасын; - ұтымды және диеталық тамақтанудың негізгі принциптерін; - емдік,диеталық столдардың сипаттамаларын; - асхананың, кереует жанындағы тумбочканың тоңазытқыштың санитарлы эпидемиялық тәртібі ережелерін; - жинастыру түрлері және реттілігін; - бөлімде тамақты сақтау ережесін;	- оқулықтар; - конспект; - мейірбикелік манипуляциялар стандарттары;
Г2 - қалі ауыр науқастарға тамақтандыруды ұйымдастыр.	- науқасты тамақтандыруға дайындауды; - қажет күтім заттарын және құралдарды даярлауды; - стандарт бойынша процедураны орындауды.	- жасанды тамақтандыру туралы түсінікті; - тамақтану түрлерін; - мақсаты,болатын көрсетілімдерін; - науқасты сүңгі арқылы, гастростома арқылы тамақтандыру техникасын; - қалі ауыр науқасты қасықпен,поильник көмегімен тамақтандыруды.	- жіңішке асқазан сүңгісі; - жане шприці; - лейкопластырь; сұйық тамақ - құйғыш; - қысқыш; - салфеткалар; - лоток; - қасық; - тарелка.
Д1 - қарапайым физиотерапиялық емшараларды қолдану;	- науқасқа қышаны қоюды - науқасқа жылытқышты,мұзды қабықты мұзбен беруді; - қыздырма,дәрі лік, салқын және ыстық компрестерді қоюды;	- «қарапайым физиотерпия» анықтамасын; - физиотерапиялық емшаралардың организмге әсер ету механизмін; - мақсаты,қолдануға болатын және қарсы көрсетілімдерін және оларды қойғанда болатын асқынулары; - стандарттарды орындау техникасын;	- оқулықтар; - конспект; - мейірбикелік манипуляциялар стандарты; - жылытқыш; - мұзды қабық мұзбен; - қышалар; - бинт; - салфеткалар; - компрестік қағаз;
Д2 - науқасқа ылғалдатылған оттегін беру	- процедураларды жүргізгенде қауіпсіздік техникасын сақтауды; - науқасқа Бобров аппараты арқылы және оттегі жастықшасы арқылы ылғалдатылған оттегін беруді;	- оттегімен емдеу туралы түсінікті; - қолдануға болатын көрсетілімдерін; - стандарттарды орындау техникасын; - ем шараны орындағанда қаіпсіздік техникасын сақтау ережесін;	- оқулықтар; - мейірбикелік манипуляциялар стандарттар; - Бобров аппараты - оттегі жастықшасы;
Д3 - науқастың функциональ ды жағдайын бағалау.	- науқастың тамыр соғуын анықтауды және есептеуді; - дем алу қозғалысының санын есептеуді; - қан қысымын өлшеуді; - дене қызуын өлшеуді.	- артериалды тамыр соғуы туралы түсінікті; - тамыр соғудың сипаттамасын; - тамыр соғуды есептеу техникасын; - дем алу туралы түсінікті, дем алу түрлерін;	- оқулықтар; - мейірбикелік манипуляциялар стандарттар.

		- дем алу қозғалысының жиілігін есептеу техникасын; - артериалды және венозды қысым туралы түсінікті; - қан қысымын өлшеу техникасы; - жылулықты реттеу туралы түсінікті; - дене температурасын өлшеу техникасы; - қызба туралы түсінікті; - қызбаның кезеңдерін - әртүрлі қызбаның кезеңдеріндегі күтімді.	
Е1 - дәріханадан дәрі-дәрмектерді алуға талапты жазу.Дәрі-дәрмектерге есеп,бақылау және есептен шығаруды жүргізу;	- дәрігердің ем тағайындайтын парағынан іріктеу жүргізуді; - дәріханаға дәрі-дәрмектерге талаптарды жазуды; - есірткелік,қатты әсерлі дәрі-дәрмектерге есеп жүргізуді;	- дәрі- дәрмектермен жұмыс істеу ережелерін; - бөлімде дәрі- дәрмектерді сақтау ережелерін; - есірткелік,қатты әсерлі дәрі-дәрмектерді сақтау ережелерін; - есептеу құжаттарын жүргізу ережелерін; - дәрі- дәрмектерді есептен шығару ережелерін;	- оқулықтар; - конспект; - кесте; - мейірбикелік манипуляциялар стандартты; - есірткелік дәрілерді есептеу журналы; - есептеу құжаттарынынын түрлері;
Е2 - ауыз арқылы ішетін дәрі-дәрмектерді таратып салу және үлестіру;	- науқастарға дәрі-дәрмектерді салып,үлестіру; - тағайындалған дәрілерді науқас қабылдауын бақылауды; -стандарт бойынша емшараны орындауды;	- таблетканы, әртүрлі тамшыларды,капсуланы қабылдау ережелерін; - дәрілерді тіл астына қолдану ережесін;	- оқулықтар; - дәрі-дәрмектер; - сұйық дәрінің түрлері; - қатты дәрінің түрлері;
Е3 -науқасқа дәрі-дәрмектерді сыртқы әдіспен қолдану;	- науқасты емшараға дайындауды; - стандарт бойынша емшараны орындауды;	- сыртқа қолданатын дәрінің әсер ету уақыты туралы түсінікті - мақсаты,қолдану ға болатын және қарсы көрсетілімдерін - мұрынға,көзге, құлаққа тамшы тамызу техникасын; - майды,ұнтақты, пластырьді қолдану техникасын; - тік ішектік суппозиторийді қолдану техникасын;	- оқулықтар - конспект - мейірбикелік манипуляциялар стандарттары - сыртқа қолдануға арналған дәрі-дәрмектер
Е4 - науқасқа дәрі-дәрмектер арқылы дем беру әдісін қолдану.	- қалта ингаляторымен, спейсерді қолдануға науқасты үйретуді.	- қалта ингаляторын,спей серді қолдану ережелерін.	- жеке ингалятор - спейсер.
Ж1 - егу кабинетінің жұмысын ұйымдастыру;	- егу кабинетін жұмысқа дайындауды; - егу кабинеттінде санитарлы-эпидемиологиялық тәртіпті қолдауды; - егу кабинетінде күнделікті, негізгі	- егу кабинеттінің құрылысын және ондағы мейірбикенің міндеттерін; - жинастыру түрлерін және олардың реттілігін - «қызыл сызық» түсінігін; - мейірбикенін арнайы киімін, жеке бас гигиенасына қойылатын талаптарды;	- оқулықтар; - конспект; - арнайы киім; - жабдықтар; - жиһаз; - шелек; - су; - зарарсыздандыру

Модуль обучения Д1	- выписывать в рецепте лекарственные средства, влияющие на органы дыхания;
Модуль обучения Д2	- выписывать в рецепте лекарственные средства, влияющие на органы пищеварения;
Модуль обучения Д3	- выписывать в рецепте лекарственные средства, влияющие на сердечно-сосудистую систему;
Модуль обучения Д4	- выписывать в рецепте мочегонные средства;
Модуль обучения Д5	- выписывать в рецепте лекарственные средства, влияющие на тонус и сократительную активность миометрия;
Модуль обучения Д6	- выписывать в рецепте лекарственные средства, влияющие на гемопоэз
Модуль обучения Д7	- выписывать в рецепте лекарственные средства, регулирующие процессы обмена веществ;
Модуль обучения Д8	- выписывать в рецепте лекарственные средства, регулирующие процессы воспаления; - выписывать в рецепте лекарственные средства, влияющие на иммунные процессы; - выписывать в рецепте противоаллергические средства;
Модуль обучения Д9	- выписывать в рецепте противомикробные средства; - выписывать в рецепте противогрибковые средства; - выписывать в рецепте противовирусные средства;
Модуль обучения Д10	- выписывать в рецепте противопротозойные средства; - выписывать в рецепте противоглистные средства.

Спецификация модуля

Наименования модуля: **Основы фармакологии**

Задача модуля:

- научить общим принципам оформления рецептов и составления рецептурных прописей;
- научить рассчитывать различные дозы лекарственных средств;
- дать знания о фармакокинетике и фармакодинамике лекарственных средств;
- научить выбирать удобную для применения лекарственную форму при различных заболеваниях;
- ориентироваться в многочисленном арсенале новых лекарственных средств, их преимуществах перед применяемыми препаратами, взаимозаменяемости.

Действие	Умения	Знания	Ресурсы
А1 - выписывать рецепты пациенту; - оформлять рецепты и рецептурные прописи	- оформить рецепты; - составить рецептурные прописи; - рассчитать различные дозы лекарственных средств; - выписать в рецептах разные лекарственные формы;	- формы рецептурных бланков; - общие правила составления, выписывания рецептов; - виды лекарственных форм(твердые, мягкие, жидкие лекарственные формы);	- учебники; - лекции; - тесты; - ситуационные задачи; - таблицы;
А2 - выписывать в рецептах ядовитые, сильнодействующие, наркотические средства и препараты с одурманивающим действием	- оформить рецепты; - составить рецептурные прописи; - рассчитать различные дозы лекарственных средств; - выписать в рецептах разные лекарственные формы;	- особенности выписывания ядовитых, сильнодействующих, наркотических средств и препаратов с одурманивающим действием;	- учебники; - лекции; - тесты; - ситуационные задачи; - таблицы;

		надпочечников в адаптации организма к действию патогенных факторов, нарушения чувствительности и двигательные расстройства.	

17 Профиль компетенции – Основы фармакологии

Профиль компетенции – основы фармакологии	После окончания обучения обучающийся будет владеть знаниями и навыками: - по общей рецептуре; - по общей фармакологии; - по частной фармакологии.
Область компетенции А - общая рецептура	После окончания обучения обучающийся будет составлять и выписывать рецепты, знать виды лекарственных форм.
Модуль обучения А1	- оформлять рецепты; - составлять рецептурные прописки; - рассчитывать различные дозы лекарственных средств;
Модуль обучения А2	- выписывать в рецептах ядовитые, сильнодействующие, наркотические средства и препараты с одурманивающим действием.
Область компетенции Б – Общая фармакология	После окончания обучения обучающийся будет владеть знаниями - по общим закономерностям фармакокинетики и фармакодинамики лекарственных средств.
Модуль обучения Б1	- изучить фармакологические свойства основных групп лекарственных средств; - знать показания и противопоказания к применению лекарственных средств и их побочные эффекты.
Область компетенции В – лекарственные средства, влияющие на периферическую нервную систему	После окончания обучения обучающийся будет уметь: - выписывать в рецептах лекарственные средства, влияющие периферическую нервную систему;
Модуль обучения В1	- выписывать в рецептах местные анестезирующие средства, обволакивающие средства, вяжущие средства, адсорбирующие средства, раздражающие средства;
Модуль обучения В2	- выписывать в рецепте средства, влияющие на холинорецепторы;
Модуль обучения В3	- выписывать в рецепте средства, влияющие на адрено- и дофамино-рецепторы.
Область компетенции Г – лекарственные средства, регулирующие функции центральной нервной системы	После окончания обучения обучающийся будет уметь: - выписывать в рецепте лекарственные средства, влияющие на центральную нервную систему;
Модуль обучения Г1	- выписывать в рецепте снотворные средства; - выписывать в рецепте противоэпилептические средства; - выписывать в рецепте противопаркинсонические средства;
Модуль обучения Г2	- выписывать в рецепте средства для наркоза; - выписывать в рецепте болеутоляющие средства;
Модуль обучения Г3	- выписывать в рецепте психотропные средства.
Область компетенции Д- лекарственные средства, регулирующие функции исполнительных органов и систем	После окончания обучения обучающийся будет уметь: - выписывать в рецепте лекарственные средства, регулирующие функции исполнительных органов и систем;

	жинастыруды жүргізуді;	- медициналық құралдармен жұмыс істегендегі сақтық шараларын;	ертінділері; - жинастыру мүліктері
Ж2 - ампуладан және флаконнан дәріні сорып алу; - антибиотиктерді еріту; -инсулин дозасына есеп жүргізу;	- қолға гигиеналық денгейде тазарту жүргізуді - қолғапты киюді және шешуді; - бір рет қолданылатын ораудағы шприцті құрастыруды; - ампуладан,флаконнан дәрілерді шприцке сорып алуды;	- дәрілерді парентеральдық әдіспен енгізудің анықтамасын; - дәрілерді парентеральдық әдіспен енгізудің артықшылығын: - ампуладан және флаконнан дәрілерді сорып алу техникасын; - антибиотиктерді еріту ережелерін; - шприцке инсулинді сорып алу техникасын;	- оқулықтар; - мейірбикелік манипуляциялар стандарттары; - бір рет қолданылатын шприц; - флакондағы дәрілер; - егеуіш; - мақта шариктері; - 0,5% новокоин ертіндісі; - инсулин шприці; - спирт 70%; - пинцет; - лоток; - контейнелер;
Ж3 - науқасқа дәрілерді парентеральды әдіспен енгізу;	- инъекцияға жұмыс орнын дайындауды; - қажет құралдарды даярлауды; - гигиеналық деңгейде қолды тазартуды; - қолғапты киіп және шешуді - инъекция жасайтын жерді тазартуды; - тері ішіне,тері астына,бұлшық етке иньекция жасауды;	- мақсаты,жасауға болатын және қарсы көрсетілімдерін - инъекция қоятын жерлерін - тері ішіне,тері астына,бұлшық етке иньекция орындау техникасын - иньекциялардан кейін болатын асқынуларды;	- мейірбикелік манипуляциялық стандарты; - бір рет қолданылатын шприцтер 2мл,5мл,10мл; - мақта шариктері; - флакондағы және ампуладағы дәрілер; - 70% спирт; - лоток; - пинцет; - қолғап; - контейнерлер,
Ж4 - науқасқа дәрілерді парентеральды әдіспен енгізу;	- иньекцияға жұмыс орнын дайндауды; - қажет құралдарды даярлауды; - гигиеналық деңгейде қолды тазартуды; - иньекция жасайтын орынды тазартуды; - көк тамырға иньекция жасауды; - көк тамырға тамшылатып енгізуге бір рет қолданылатын жүйені құрастыруды; - көк тамырға дәрілік ерітіндіні тамшылатып енгізуді; - көк тамырдан қанды зертханалық зерттеуге алуды;	- көк тамырды тесу,көк тамырды тілу түсініктерін; - мақсаты,жасауға болатын және қарсы көрсетілімдерін,қоятын жерлерін; - инъекцияларды қойғаннан кейін болатын асқынуларды; - осы емшараларды орындау техникасын;	- мейірбикелік манипуляциялық стандарттар; - бір рет қолданылатын шприцтер 10мл, 20мл; - мақта шариктері; - дәрі- дәрмектер; - 70% спирт; - лоток; - пинцет; - бұрау; - салфеткалар; - лейкопластыр; - бір рет қолданылатын жүие; - штатив; - қолғап; - контейнерлер;
Ж5 - пункция жасау кезінде дәрігерге көмектесу.	- пункция жүргізуге науқасты дайндауды; - қажет құралдарды даярлауды; - стандарт бойынша емшараны орындағанда	- пункция туралы түсінікті - пункция жүргізудің мақсаты,болатын және қарсы көрсетілімдерін; - пункция жүргізу техникасын; - пункция жүргізген уақыттағы	- оқулықтар; - мейірбикелік манипуляциялық стандарттар; - бір рет қолданылатын

	дәрігерге көмектесуді; - науқасты пункциядан кейін бақылауды және күтуді.	мейірбикенің ролін.	шприцтер - инелер; - Кассиркин инесі; - троакор; - 70% спирт; - 5% йод; - мақта; - пинцет; - лоток; - пробиркалар; - штатив.
З1 - құсқан науқасқа алғашқы көмек көрсету;	- қажет құрал-жабдықтарды даярлауды; - құсқанда көмек көрсетуді; - құсқан науқасқа бақылауды және күтім жасауды;	- құсу туралы түсінікті; - құсқан науқасқа көмек көрсету ережелерін;	- су; - шылапшын; - сүлгі; - крушка; - салфеткалар;
З2 - асқазанды сүңгісіз және сүңгілі әдіспен жуу;	- науқасты емшараға дайындауды; - қажет құрал-жабдықтарды даярлауды; - стандарт бойынша асқазанды сұңгісіз және сұңгілі әдіспен жууды орындауды;	- сүңгісіз және сүңгілі әдістердің салыстырмалы әсерін; - асқазанды жууға болатын және қарсы көрсетілімдерін; - асқазанды жуу техникасын; - мүмкін болатын асқынуларды, сақтық шараларын;	- оқулықтар; - жуан асқазан сүңгісі; - құйғыш; - шылапшын; - шелек,су; - кружка; - клеенкалы алжапқыш; - салфеткалар;
З3 - науқасқа әртүрлі клизмалар түрлерін қою;	- науқасты клизма жасауға дайындауды; - қажет құрал-жабдықтарды даярлауды; - стандарт бойынша емшараны орындауды;	- клизма туралы түсінікті; - клизмалардың түрлерін; - клизманы қою мақсаты,болатын және қарсы көрсетілімдерін, асқынуларды; тазарту, сифон, майлы, гипертониялық, дәрілік клизмаларды қою техникасын; - жел шығаратын түтікті қою техникасын;	- оқулықтар; - Эсмарх крушкасы; - штатив; - ұштықтар; - шүберек; - вазелин; - клеенка; - судно; - қолғап; - клеенкалы алжапқыш; - шылапшын; - 10- 12 л шелек сумен; - шпатель; - салфеткалар; - жуан ішек сүнгісі;
И1 - жедел зәр тоқтап қалғанда көмек көрсету.	- науқасты емшараға дайындауды; - қажет құрал-жабдықтарды даярлауды; - ер мен әйелдің қуығын катетерлеуді.	- жедел зәр тоқтау түсінігін; - себептерін,белгілерін; - қуықты катетерлеу түсінігін; - мақсаттарын, жасауға болатын және қарсы көрсетілімдерін; - катетердің түрлерін; - мүмкін болатын асқынуларды,оларды алдын алуын; - қуықты катетерлеу техникасын.	- оқулықтар; - мейірбикелік манипуляциялар стандарты; - катетерлер; - фурацилин ертіндісі; - салфеткалар; - пинцет; - вазелин майы; - зәр қабылдағыш; - қолғап.

В1 - изучить изменения объема, качественного и количест-венного состава крови;	- разбираться в патогенезе анемий и лейкозов. Описывать качественные и количественные изменения эритроцитов при различных видах анемии. Изменение количественного и качественного состава лейкоцитов в крови. Решать ситуационные задачи;	- понятие изменение объема крови, анемии, по патогенезу. Изменения количественного и качественного состава эритроцитов при различных видах анемии. Характерные изменения лейкоцитов и лейкоцитарной формулы при различных видах заболеваний;	- таблицы, барельефные планшты, учебник «Патологическая физиология» под ред. проф. Зайко Н.Н. 2006 г.
В2 - изучить изменения показателей гемодинамики при недоста-точности крово-обращения, изменения функцио-нальной способности сердца;	- охарактеризовать состояние сердечной недостаточности и компенсаторные механизмы при сердечной недостаточности. Разбираться в причинах сердечной недостаточности. Указывать на изменения гемодинамики при недостаточности кровообращения. Отметить нарушения возбудимости и проводимости сердечной мыщцы;	- виды, стадии сердечной недостаточности. Компенсаторные реакции при кратко временной и длительной сердечной недостаточности. Нарушения коронарного кровообращения и исходы. Определить роль атеросклероза при нарушении коронарного кровообращения и борьбу с факторами риска, патологию сосудов резистивного типа. Формы шока, учитывая этиологические факторы и механизмы их развития;	- таблицы, барельефные планшты, учебник «Патологическая физиология» под ред. проф. Зайко Н.Н. 2006 г.
В3 - изучить патоло-гическую физиологию дыхания;	- дать характеристику нарушению легочной вентиляции. Выделить нарушения вентиляции альвеол, диффузии газов и перфузии легких, виды одышки, дать им характеристику. Дать определение асфиксии, гипоксии, выделить стадии и виды. Перечислить виды патологического дыхания;	- общую характеристику недостаточности дыхания, обтурационную и рестриктивную гиповентиляцию причину и механизм развития одышки, асфиксии;	- таблицы, барельефные планшты, учебник «Патологическая физиология» под ред. проф. Зайко Н.Н. 2006 г.
В4 - изучить нарушения процесса пищеварения;	- назвать основные причины нарушений пищеварения. Различать нарушения пищеварения в отдельных органах пищеварительной системы;	- характеристику нарушения слюноотделения, нарушения функций желудка и нарушения пищеварения в тонком кишечнике. Этиологию и патогенез желтухи;	- таблицы, барельефные планшты, учебник «Патологическая физиология» под ред. проф. Зайко Н.Н. 2006 г.
В5 - изучить патофизио-логию эндокринной и нервной системы.	- дать характеристику нарушению функций некоторых эндокринных желез. Различать виды болевой чувствительности и давать характеристику парезу, параличу, гиперкинезам.	- общую характеристику нарушения функций гипофиза, щитовидной железы , надпочечников, поджелудочной железы и значение системы гипофиз-корковое вещество.	- таблицы, барельефные планшты, учебник «Патологическая физиология» под ред. проф. Зайко Н.Н. 2006 г.

этиология и патогенез;	патологических процессов в организме, обьяснить патогенез-как механизм развития и исхода болезни, причинно-следственная связь патогенеза;	препятствующие ему, анализ патогенеза болезни, понимать соотношение между общим и местным, найти ведущую сторону, которая определяет тенденцию процесса;	планшеты, учебник «Патологическая физиология» под ред.проф. Зайко Н.Н. 2006. г.
А2 - изучить понятия реактивности и резисте-нтности.	- уметь охарактеризовать понятия реактивности и резистентности; объяснить значение реактивности для понимания патогенеза заболеваний и целенаправленного их лечения.	- роль реактивности и резистентности в развитии болезни, роль возраста и пола в реактивности. Различать пассивную и активную резистентность и их значение в повышении устойчивости организма к инфекции.	- таблицы, барельефные планшты, учебник «Патологическая физиология» под ред. проф. Зайко Н.Н. 2006 г.
Б1 - изучить этиологию и патогенез воспаления;	- дать определение воспалению: охарактеризовать основные признаки воспаления; выделить стадии и медиаторы воспаления;	- общую характеристику воспаления и роль воспаления для организма;	- таблицы, барельефные планшты, учебник «Патологическая физиология» под ред. проф. Зайко Н.Н. 2006 г.
Б2 - изучить причины и механизмы развития нарушений периферического кровообращения;	- перечислить часто встречающиеся формы местного нарушения кровообращения, влияния различных факторов внешней и внутренней среды в развитии патологии периферического кровообращения , местные и общие гемодинамические нарушения;	- общую характеристику нарушений периферического кровообращения, функциональные изменения и клинические признаки. Нарушение гемодинамики при эмболии большого и малого круга кровообращения;	- таблицы, барельефные планшты, учебник «Патологическая физиология» под ред. проф. Зайко Н.Н. 2006 г.
Б3 - изучить этиологию и патогенез гипоксии, опухолей, лихорадки;	- дать характеристику гипоксии, опухолям и лихорадке. Выделить виды гипоксии по причине и механизму развития. Объяснить функциональные особенности опухолевой ткани и положительное влияние лихорадки на течение основного заболевания;	- общую характеристику гипоксии, лихорадки и опухолей, нарушений в органах и физиологических системах при гипоксии. Рассказать функциональные особенности опухолевой ткани, выделяя злокачествен-ность опухолей и значение лихорадки для организма;	- таблицы, барельефные планшты, учебник «Патологическая физиология» под ред. проф. Зайко Н.Н. 2006 г.
Б4 - изучить патофизиологию нарушений обмена белков, углеводов, жиров и водно-электролитного обмена.	- объяснять нарушения белкового обмена на уровне всасывания и выведение из организма конечных продуктов обмена, нарушения жирового обмена, выделив три основных патогенетических механизмов ожирения, этиологию и патогенез сахарного диабета, выделить отеки в зависимости от причин и механизма возникновения,определение обезвоживания.	- изменения количественного и качественного соотношения белков крови,этиологию ожирения и влияние окружающей среды, привычек,касающихся видов пищи а также образа жизни, этиологию и патогенез сахарного диабета, виды отеков и обезвоживания.	- таблицы, барельефные планшты, учебник «Патологическая физиология» под ред. проф. Зайко Н.Н. 2006 г.

К1 - клиникалық өлімде реанимациялық шараларды жүргізу.	- қалі ауыр және жанталасқан науқасқа күтімді жүргізуді - жоғары тыныс алу; жолдарының өткізгіштігін қамтамасыз етуді; - өкпеге жасанды дем беруді жүргізуді; -жүрекке массаж жасауды жүргізуді; - өлімді анықтауды.	- қалі ауыр және жанталақан науқасты күту ережелерін; реанимация, реаниматология түсініктерін; - терминалды жағдай,клиника лық өлім,биологиялық өлім туралы түсініктерді, олардың белгілерін; - өкпеге жасанды дем беру және жүрекке массаж жасау техникасын; - жүргізілген реанимациялық шаралардың әсер ету критерияларын - өлікті жайлау ережесін.	- оқулықтар; - мейірбикелік манипуляциялық стандарттар; - күтім заттары және құралдары.

28 Құзыреттілік профилі - Ішкі аурулар пропедевтикасы

Кәсіби құзырлық – ішкі аурулар пропедевтикасы.	Оқыту аяқталған соң білім алушы науқасты тексерудің кәсіптік дағдыларын, клиникалық ойлаудың негіздерін игерулері тиіс.
Құзыреттілік аймағы А – Жалпы бөлім. Оқыту модулі А1 – Пәнге кіріспе.	Оқыту аяқталған соң білім алушы пәннің маңыздылығын, оның мақсаттары мен міндеттерін, даму кезеңдерін, науқасты тексерудегі фельдшердің маңыздылығын, сырқатнама толтыру кестесін білуі қажет.
Құзіреттілік аймағы Б – Клиникалық тексеру әдістері. Оқыту модулі Б1 – субъективті тексеру әдістері. Оқыту модулі Б1 – объективті тексеру әдістері.	Оқыту аяқталған соң білім алушы субъективті және объективті тексеру әдістерінің іс әрекеттерін игерулері қажет және алған білімдерін патологиялық жағдайларды анықтауға қолдана білулері тиіс. Оқыту аяқталған соң білім алушы сұрастыру жүргізу (шағымдары, ауру тарихын, өмір тарихын) әдістемелерін игеруі тиіс. Оқыту аяқталған соң білім алушы физикалық тексеру (қарау, пальпация, перкуссия, аускультация) жүргізу әдістемесін және қосымша тексеру әдістеріне науқастарды даярлау әдістемелерін игерулері тиіс.
Құзыреттілік аймағы В –Тыныс алу мүшелерінің ауруы бар науқастарды тексеру әдістері. Оқыту модулі В1 – субъективті тексеру әдістері. Оқыту модулі В2 – объективті тексеру әдістері. Оқыту модулі В3 – негізгі клиникалық синдромдар.	Оқыту аяқталған соң білім алушы тыныс алу мүшелерін субъективті және объективті тексеру әдістерінің іс әрекеттерін игерулері қажет. Оқыту аяқталған соң білім алушы сұрастыру ерекшеліктерін білуі тиіс және сұрастыру жүргізу (шағымдары, ауру тарихын, өмір тарихын) әдістемелерін игеруі тиіс. Оқыту аяқталған соң білім алушы физикалық тексеру (қарау, кеуде торын пальпациялау, өкпе перкуссиясы және аускультациясы) жүргізу әдістемесін және қосымша тексеру әдістеріне науқастарды даярлау әдістемелерін игерулері тиіс. Оқыту аяқталған соң білім алушы негізгі патологиялық синдромдарды өз бетінше диагностикалау әдістемесін игеруі тиіс.
Құзыреттілік аймағы Г –жүрек-қантамыр жүйесінің ауруы бар науқастарды тексеру әдістері. Оқыту модулі Г1 – субъективті тексеру әдістері. Оқыту модулі Г2 – объективті тексеру әдістері. Оқыту модулі Г3 – негізгі клиникалық синдромдар.	Оқыту аяқталған соң білім алушы жүрек-қантамыр жүйесін субъективті және объективті тексеру әдістерінің іс әрекеттерін игерулері қажет. Оқыту аяқталған соң білім алушы сұрастыру ерекшеліктерін білуі тиіс және сұрастыру жүргізу (шағымдары, ауру тарихын, өмір тарихын) әдістемелерін игеруі тиіс. Оқыту аяқталған соң білім алушы физикалық тексеру (қарау, жүрек-қантамыр жүйесінің мүшелерін пальпациялау, жүрек перкуссиясы және аускультациясы) жүргізу әдістемесін және қосымша тексеру әдістеріне науқастарды даярлау әдістемелерін игерулері тиіс. Оқыту аяқталған соң білім алушы негізгі патологиялық синдромдарды өз бетінше диагностикалау әдістемесін игеруі тиіс.

Құзыреттілік аймағы Д – ас қорыту мүшелерінің ауруы бар науқастарды тексеру әдістері. Оқыту модулі Д1 – субъективті тексеру әдістері. Оқыту модулі Д2 – объективті тексеру әдістері. Оқыту модулі Д3 – негізгі клиникалық синдромдар.	Оқыту аяқталған соң білім алушы ас қорыту мүшелерін субъективті және объективті тексеру әдістерінің іс әрекеттерін игерулері қажет. Оқыту аяқталған соң білім алушы сұрастыру ерекшеліктерін білуі тиіс және сұрастыру жүргізу (шағымдары, ауру тарихын, өмір тарихын) әдістемелерін игеруі тиіс. Оқыту аяқталған соң білім алушы физикалық тексеру (қарау, ішті пальпациялау, ас қорыту мүшелерінің перкуссиясы) жүргізу әдістемесін және қосымша тексеру әдістеріне науқастарды даярлау әдістемелерін игерулері тиіс. Оқыту аяқталған соң білім алушы негізгі патологиялық синдромдарды өзбетінше диагностикалау әдістемесін игеруі тиіс.
Құзыреттілік аймағы Е – зәр шығару жүйесінің ауруы бар науқастарды тексеру әдістері. Оқыту модулі Е1 – субъективті тексеру әдістері. Оқыту модулі Е2 – объективті тексеру әдістері. Оқыту модулі Е3 – негізгі клиникалық синдромдар.	Оқыту аяқталған соң білім алушы зәр шығару жүйесін субъективті және объективті тексеру әдістерінің іс әрекеттерін игерулері қажет. Оқыту аяқталған соң білім алушы сұрастыру ерекшеліктерін білуі тиіс және сұрастыру жүргізу (шағымдары, ауру тарихын, өмір тарихын) әдістемелерін игеруі тиіс. Оқыту аяқталған соң білім алушы физикалық тексеру (қарау, бүйрек пальпациясы, бүйрек перкуссиясы) жүргізу әдістемесін және қосымша тексеру әдістеріне науқастарды даярлау әдістемелерін игерулері тиіс. Оқыту аяқталған соң білім алушы негізгі патологиялық синдромдарды өзбетінше диагностикалау әдістемесін игеруі тиіс.
Құзіреттілік аймағы Ж – қан түзу жүйесінің ауруы бар науқастарды тексеру әдістері. Оқыту модулі Ж1 – субъективті тексеру әдістері. Оқыту модулі Ж2 – объективті тексеру әдістері. Оқыту модулі Ж3 – негізгі клиникалық синдромдар.	Оқыту аяқталған соң білім алушы қан түзу жүйесін субъективті және объективті тексеру әдістерінің іс әрекеттерін игерулері қажет. Оқыту аяқталған соң білім алушы сұрастыру ерекшеліктерін білуі тиіс және сұрастыру жүргізу (шағымдары, ауру тарихын, өмір тарихын) әдістемелерін игеруі тиіс. Оқыту аяқталған соң білім алушы физикалық тексеру (қарау, көкбауыр және лимфа түйіндерінің пальпациясы) жүргізу әдістемесін және қосымша тексеру әдістеріне науқастарды даярлау әдістемелерін игерулері тиіс. Оқыту аяқталған соң білім алушы негізгі патологиялық синдромдарды өзбетінше диагностикалау әдістемесін игеруі тиіс.
Құзыреттілік аймағы З – эндокринді жүйенің және зат алмасу ауруы бар науқастарды тексеру әдістері. Оқыту модулі З1 – субъективті тексеру әдістері. Оқыту модулі З2 – объективті тексеру әдістері. Оқыту модулі З3 – негізгі клиникалық синдромдар.	Оқыту аяқталған соң білім алушы эндокринді жүйенің және зат алмасу ауруы бар науқастарды субъективті және объективті тексеру әдістерінің іс әрекеттерін игерулері қажет. Оқыту аяқталған соң білім алушы сұрастыру ерекшеліктерін білуі тиіс және сұрастыру жүргізу (шағымдары, ауру тарихын, өмір тарихын) әдістемелерін игеруі тиіс. Оқыту аяқталған соң білім алушы физикалық тексеру (қарау, қалқанша без пальпациясы) жүргізу әдістемесін және қосымша тексеру әдістеріне науқастарды даярлау әдістемелерін игерулері тиіс. Оқыту аяқталған соң білім алушы негізгі патологиялық синдромдарды өзбетінше диагностикалау әдістемесін игеруі тиіс.
Құзыреттілік аймағы И – сүйек – бұлшық ет жүйесінің ауруы бар науқастарды тексеру әдістері. Оқыту модулі И1 – субъективті тексеру әдістері. Оқыту модулі И2 – объективті тексеру әдістері. Оқыту модулі И3 – негізгі клиникалық синдромдар.	Оқыту аяқталған соң білім алушы сүйек – бұлшық ет жүйесін субъективті және объективті тексеру әдістерінің іс әрекеттерін игерулері қажет. Оқыту аяқталған соң білім алушы сұрастыру ерекшеліктерін білуі тиіс және сұрастыру жүргізу (шағымдары, ауру тарихын, өмір тарихын) әдістемелерін игеруі тиіс. Оқыту аяқталған соң білім алушы физикалық тексеру (қарау, буындар және омыртқа пальпациясы) жүргізу әдістемесін және қосымша тексеру әдістеріне науқастарды даярлау әдістемелерін игерулері тиіс. Оқыту аяқталған соң білім алушы негізгі патологиялық синдромдарды өзбетінше диагностикалау әдістемесін игеруі тиіс.

Б4	Дать характеристику причинам и механизмам развития нарушения обмена веществ, осложнения при нарушений белкового, жирового, углеводного и минерального обмена.
Область компетенции В – патофизиология органов и систем..	После окончания обучения обучающийся будет знать причину и механизмы развития нарушения функций отдельных органов и систем. Характерные патологические изменения при распространенных видах заболеваний и методы их профилактики.
В1	Охарактеризовать патологические изменения в системе крови.Определние и классификация, анемии, лейкозов. Уметь определять количественные и качественные изменения форменных элементов крови при решении ситуационных задач;
В2	Знать этиологические факторы и патогенез сердечной недостаточности, ишемической болезни сердца, патологические процессы в сосудах резистивного типа,формы шока и клиническую характеристику коллапса;
В3	Перечислить этиологические факторы приводящие к недостаточности дыхания и механизм ее развития. Факторы снижения заболеваемости;
В4	Различать симптомы нарушения пищеварения в отдельных органах пищеварительной системы и патофизиологические синдромы,обусловленные нарушением желчеобразования и желчевыделения;
В5	- перечислить этиологические факторы и описать патогенез эндокринных и нервных нарушений; - дать характеристику широко распространенным эндокринопатиям,роль системы гипофиз-корковое вещество надпочечников в адаптации организма к действию патогенных факторов, нарушения чувствительности и двигательные расстройства.

Спецификация модуля

Наименование модуля: **Патологическая физиология**

Задача модуля:

- будет хорошо ориентироваться в общих закономерностях возникновения, развития и завершения болезни;
- правильно осмысливать механизмы развития, течение, исходы при различных заболеваниях и разбираться в вопросах профилактики, диагностики и лечения при данных состояниях.

Действие	Умения	Знания	Ресурсы
А - изучить понятия болезнь и здоровье;	- дать характеристику состоянию здоровья и болезни; охарактеризовать стадии, исходы болезни; смерть, ее виды; описывать факторы, снижающие заболеваемость;	- определение болезни, стадии, течение, исходы. Охарактеризовать состояние здоровья. Причину и условия возникновения болезней,исход болезни, реанимационные мероприятия направленные на восстановление кровообращения и дыхания, факторы снижения заболеваемости. Занятия физкультурой, режим питания и отдыха;	- таблицы, барельефные планшты, учебник «Патологическая физиология» под ред. проф. Зайко Н.Н 2006 г.
А1 - изучить понятия	- перечислить этиологические факторы приводящие к развитию	- условия способствующие действию причины и	- таблицы, барельефные

заболеваний органов пищеварения;	и циррозе печени;	желудка и 12-перстной кишки. Местные и общие патогенетические причины развития язвенной болезни. Дать морфологическую характеристику предраковым изменениям. Морфологию, осложнения, исходы вирусного гепатита, гепатозов и цирроза печени;	барельефные планшеты, макропрепараты, микропрепараты;
Б5 - изучить патологическую анатомию при заболеваниях почек Изучить патоморфологию болезней желез внутренней секреции.	- описать патологические изменения в органах при пиелонефрите, гломерулонефрите, острой и хронической почечной недостаточности. Описать патологические изменения в гипофизе, щитовидной железе, надпочечниках, поджелудочной железе.	- этиологию, патогенез, морфологию, осложнения при пиелонефрите, гломерулонефрите, острых и хронических почечных недостаточности. Патоморфогенез болезней желез эндокринной системы, осложнения и исходы.	- патологоанатомические таблицы, муляжи, барельефные планшеты, макропрепараты, микропрепараты Патологоанатомические таблицы, муляжи, барельефные планшеты, макропрепараты, микропрепараты.

16 Профиль компетенции - Патологическая физиология

Профиль компетенции - патологическая физиология	После окончания обучения обучающийся будет - ориентироваться в общих закономерностях возникновения, развития и завершения болезни; - разбираться в вопросах профилактики, диагностики и лечения при данных состояниях.
Область компетенции А – общая нозология.	После окончания обучения обучающийся будет знать этиологию, патогенез и исход болезни.
А1	Дать характеристику состояния здоровья и болезни, принципы классификации болезней, основные периоды развития болезни,стадии и исход болезни. Охарактеризовать состояние клинической смерти и ряд мероприятий, которые направленны на восстановление кровообращения и дыхания;
А2	Дать характеристику понятиям этиология и патогенез. Различать звенья патогенеза;
А3	Охарактеризовать роль реактивности и резистентности организма в патологии.
Область компетенции Б – типические патологические процессы.	После окончания обучения обучающийся будет знать причину и механизмы развития типических патологических процессов.
Б1	Перечислить этиологические факторы и механизм развития воспаления. Значение воспаления для организма;
Б2	Перечислить часто встречающиеся формы местного нарушения кровообращения, характерные функциональные изменения и клинические признаки;
Б3	Знать этиологию и патогенез опухолей, лихорадки и гипоксии. Значение лихорадки для организма, влияние опухолей на организм , нарушения в органах и физиологических системах при гипоксии;

Құзыреттілік аймағы И – аллергиялық ауруы бар науқастарды тексеру әдістері. Оқыту модулі И1 – субъективті тексеру әдістері. Оқыту модулі И2 – объективті тексеру әдістері. Оқыту модулі И3 – негізгі клиникалық синдромдар.	Оқыту аяқталған соң білім алушы сүйек – бұлшық ет жүйесін субъективті және объективті тексеру әдістерінің іс әрекеттерін игерулері қажет. Оқыту аяқталған соң білім алушы сұрастыру ерекшеліктерін білуі тиіс және сұрастыру жүргізу (шағымдары, ауру тарихын, өмір тарихын) әдістемелерін игеруі тиіс. Оқыту аяқталған соң білім алушы физикалық тексеру (қарау, терісін қарау) жүргізу әдістемесін және қосымша тексеру әдістеріне науқастарды даярлау әдістемелерін игерулері тиіс. Оқыту аяқталған соң білім алушы негізгі патологиялық синдромдарды өзбетінше диагностикалау әдістемесін игеруі тиіс.

Модульдің спецификациясы
Модульдің атауы: **Ішкі аурулар пропедевтикасы**
Модульдің міндеті :
Науқасты клиникалық тексеру әдістерінің іс әрекеттерін меңгеру.

Іс әрекет	Ептілік	Білім	Ресурстар
А1			
- пәннің маңызын, мақсаттарын және міндеттерін меңгеру.	- сырқатнама толтыру.	- пәннің анықтамасын, оның маңызын, мақсаттары мен міндеттерін, ішкі медицинаның даму кезеңдерін және фельдшердің міндеттері мен ережелерін, оның науқасты тексерудегі маңыздылығын білу.	- оқулық. Б.Н. Айтмембет 2005 ж. «Ішкі аурулар пропедевтикасы» Оқу әдістемелік жинақ. Сырқатнама. Кестелер. Аудиотаспалар. Бейнетаспалар.
Б1			
- субъективті тексеру әдістерін жүргізу іс әрекеттерін игеру.	- науқасқа сұрастыру жүргізу (шағымдары, ауру тарихы, өмір тарихы)	- клиникалы тексеру әдістері (субъективті, объективті)туралы түсінік. Сұрастыру жүргізудің маңызы және ережелері (шағымдары, ауру тарихы, өмір тарихы).	- оқулық. Б.Н. Айтмембет 2005 ж. «Ішкі аурулар пропедевтикасы» Оқу әдістемелік жинақ. Сырқатнама. Кестелер. Аудиотаспалар. Бейнетаспалар.
Б2			
- объективті тексеру әдістерін жүргізу іс әрекеттерін игеру.	- науқасты физикалық тексеру әдістерін (қарау, пальпация, перкуссия, аускультация) жүргізу. Науқастарды қосымша тексеру әдістеріне даярлау, олардың нәтижелерін бағалау.	- науқастарды қарау, пальпациялау, перкуссиялау, аускультация және қосымша тексеру әдістерінің маңызы және негізгі ережелері.	- оқулық. Б.Н. Айтмембет 2005 ж. «Ішкі аурулар пропедевтикасы» Оқу әдістемелік жинақ. Сырқатнама. Кестелер. Аудиотаспалар. Бейнетаспалар.
В1			
- субъективті тексеру әдістерін жүргізу іс әрекеттерін игеру.	- науқасқа сұрастыру жүргізу (шағымдары, ауру тарихы, өмір тарихы).	- негізгі шағымдарын білу. Анамнезін жинау ерекшеліктерін білу.	- оқулық. Б.Н. Айтмембет 2005 ж. «Ішкі аурулар пропедевтикасы» Оқу әдістемелік жинақ. Сырқатнама. Кестелер. Аудиотаспалар. Бейнетаспалар.

В2			
- объективті тексеру әдістерін жүргізу іс әрекеттерін игеру	- науқасты жалпы қарауды жүргізу. Кеуде торын қарауды жүргізу. Кеуде торына пальпация жүргізу. Өкпеге перкуссия жүргізу (салыстырмалы, топографиялық), Өкпеге аускультация жүргізу, Науқастарды қосымша тексеру әдістеріне даярлау және олардың нәтижелерін бағалау.	- кеуде торының қалыпты және патологиялық түрлерін білу. Тыныстың патологиялық түрлерін білу. Кеуде торына пальпация жүргізудің маңызы мен ережелері. Өкпеге перкуссия жүргізудің маңызы және ережелері. Өкпеге аускультация жүргізудің маңызы және ережелері. Қосымша тексеру әдістерін.	- оқулық. Б.Н. Айтмембет 2005 ж. «Ішкі аурулар пропедевтикасы» Оқу әдістемелік жинақ. Сырқатнама. Кестелер. Аудиотаспалар. Бейнетаспалар.
В3			
- негізгі клиникалық синдромдарды меңгеру.	- субъективті және объективті тексеру нәтижелері бойынша негізгі клиникалық синдромдарды анықтау.	- негізгі клиникалық синдромдардың себебін, пайда болу механизімін және клиникалық көрінісін білу.	- оқулық. Б.Н. Айтмембет 2005 ж. «Ішкі аурулар пропедевтикасы» Оқу әдістемелік жинақ. Сырқатнама. Кестелер. Аудиотаспалар. Бейнетаспалар.
Г1			
- субъективті тексеру әдістерін жүргізу іс әрекеттерін игеру.	- науқасқа сұрастыру жүргізу (шағымдары, ауру тарихы, өмір тарихы).	- негізгі шағымдарын білу. Анамнезін жинау ерекшеліктерін білу.	- оқулық. Б.Н. Айтмембет 2005 ж. «Ішкі аурулар пропедевтикасы» Оқу әдістемелік жинақ. Сырқатнама. Кестелер. Аудиотаспалар. Бейнетаспалар.
Г2			
- объективті тексеру әдістерін жүргізу іс әрекеттерін игеру	- науқасты жалпы қарауды жүргізу. Жүрек тұсын және қантамырларына қарауды жүргізу. Жүрек – қантамыр жүйесіне пальпация жүргізу. Жүрекке перкуссия жүргізу. Жүрекке аускультация жүргізу. Науқастарды қосымша тексеру әдістеріне даярлау және олардың нәтижелерін бағалау.	- науқасты қараудың маңызын білу. Тыныстың патологиялық түрлерін білу. Жүрек- қантамыр жүйесіне пальпация жүргізудің маңызы мен ережелерін білу. Жүрекке перкуссия жүргізудің маңызы және ережелерін білу. Жүрекке аускультация жүргізудің маңызы және ережелерін білу. Қосымша тексеру әдістерін білу. ЭКГ түсіру маңызын және іс-әрекетін білу.	- оқулық. Б.Н. Айтмембет 2005 ж. «Ішкі аурулар пропедевтикасы» Оқу әдістемелік жинақ. Сырқатнама. Кестелер. Аудиотаспалар. Бейнетаспалар.
Г3			
- негізгі клиникалық синдромдарды меңгеру.	- субъективті және объективті тексеру нәтижелері бойынша негізгі клиникалық синдромдарды анықтау.	- негізгі клиникалық синдромдардың себебін, пайда болу механизімін және клиникалық көрінісін білу.	Оқулық. Б.Н. Айтмембет 2005 ж. «Ішкі аурулар пропедевтикасы» Оқу әдістемелік жинақ. Сырқатнама. Кестелер. Аудиотаспалар. Бейнетаспалар.

А3 - изучить этиологические факторы и патогенез опухолей, основные свойства и принципы морфологической классификации;	- перечислить этиологические факторы, способные вызвать развитие опухолей, акцентируя на теорию канцерогенеза охарактеризовать свойства добракачественных и злокачественных опухолей. Выделить опухоли с учетом морфологического строения и особенностей структуры в отдельных органах;	- этиологию и патогенез опухолей, основные свойства добракачественных и злокачественных опухолей и морфологическую классификацию опухолей;	- патологоанатомические таблицы, муляжи, барельефные планшеты, макропрепараты, микропрепараты;
А4 - изучить нарушения кровообращения в виде нарушения кровенаполнения, нарушения проницаемости стенки сосудов и нарушения течения и их морфологическую характеристику.	- дать характеристику артериальной и венозной гиперемии, ишемии, кровоизлиянию, стазу и тромбозу,описать морфологическую картину. Выделить стадии морфогенеза тромба и морфологию тромба, исход тромбоза и эмболии.	- причину и патогенез артериальной и венозной гиперемии,ишемии, кровоизлияний, стаза и тромбоза, изменения в органах и тканях при нарушении кровообращения и их морфологическую характеристику.	- патологоанатомические таблицы, муляжи, барельефные планшеты, макропрепараты, микропрепараты.
Б1 - изучить этиологию, патоморфологию, осложнение и исход сердечно-сосудистых заболеваний;	- дать характеристику атеросклерозу, выделить факторы риска и клинико-морфологические формы. Определение гипертонической болезни и морфологические изменения в органах при ГБ. Этиология и патогенез ишемической болезни сердца, морфогенез;	- перечислить клинико-морфологические формы атеросклероза их осложнения, морфологические изменения при гипертонической болезни,причину и патогенез ИБС. Охарактеризовать макро- и микроскопические изменения при инфаркте миокарда;	- патологоанатомические таблицы, муляжи, барельефные планшеты, макропрепараты, микропрепараты;
Б2 - изучить патоморфологию при ревматических болезнях;	- описать изменения в органах при ревматизме, ревматоидном артрите, системной красной волчанке;	- понятие о ревматических болезнях. Этиологию, патогенез, патологическую анатомию, осложнения, причины смерти при ревматизме, ревматоидном артрите, системной красной волчанке;	- патологоанатомические таблицы, муляжи, барельефные планшеты, макропрепараты, микропрепараты;
Б3 - изучить патоморфологию при острых и хронических заболеваниях легких;	- описать патологические изменения при крупозной пневмонии, бронхопневмонии, хроническом бронхите, бронхиальной астме, бронхоэктазах, пневмосклерозе;	Определение, этиологию и патогенез острых пневмоний. Морфологическая характеристика острых и хронических заболеваний легких;	- патологоанатомические таблицы, муляжи, барельефные планшеты, макропрепараты, микропрепараты;
Б4 - изучить патоморфологию.	- описать морфологию при гастритах, язвенной болезни, вирусном гепатите, гепатозах	- морфологическая характеристика гастритов, язвенной болезни	- патологоанатомические таблицы, муляжи,

А2	Дать определение воспалению. Знать этиологию, стадии, классификации, морфологическую характеристику и исход воспаления;
А3	Знать причину развития и патогенез опухолей, морфологическую классификацию. Действие опухоли на организм хозяина;
А4	Охарактеризовать нарушение кровенаполнения, нарушение проницаемости стенки сосудов и нарушение реологических свойств крови, их патоморфологию и исход.
Область компетенции Б – частная патология.	После окончания обучения обучающийся будет знать причины, механизмы развития, клинику, патоморфологию, осложнения и исход конкретных заболеваний.
Б1	Знать этиологию, патоморфологию, формы, осложнение и исход сердечно – сосудистых заболеваний. Факторы риска и борьбу с ними;
Б2	Определение ревматических болезней, Клинико – морфологическую форму и их осложнения;
Б3	Охарактеризовать острые и хронические воспалительные заболевания легких, этиологию, патогенез, морфогенез, патологическую анатомию и осложнения. Факторы риска;
Б4	Определение, этиологию и патогенез хронического гастрита и язвенной болезни, Патологическую анатомию и прогноз;
Б5	Знать нарушения основных функций почек при пиелонефрите и гломерулонефрите. Провоцирующие факторы;
Б6	Определение клинических проявлений широко распространенных эндокринопатий, этиологию, патогенез и морфологические изменения.

Спецификация модуля

Наименование модуля: **Патологическая анатомия**

Задача модуля:

Ориентироваться в патологических процессах лежащих в основе болезни, в патоморфологии конкретных заболеваний

Действие	Умения	Знания	Ресурсы
А1 - изучить паренхиматозную, стромально-сосудистую и смешанную дистрофию как один из видов повреждения;	- дать морфологическую характеристику дистрофиям, выделить паренхиматозную дистрофию-как основу клинического синдрома, отражающего функциональную недостаточность паренхиматозного органа;	- определение и классификацию дистрофии, причину вызвавщую дистрофию и морфологическую характеристику паренхиматозной, стромально-сосудистой и смешанной дистрофии;	- патологоанатомические таблицы, муляжи, барельефные планшеты, макропрепараты, микропрепараты;
А2 - изучить этиологию и фазы воспаления, классификацию в зависимости от преобладания фазы воспаления и их морфологическую характеристику, исход и значение;	- дать определение воспалению, перечислить этиологические факторы,описать фазы воспаления, выделить экссудативное и пролиферативное воспаление и их морфологическую характеристику, исход и значение;	- классификацию экссудативного и пролиферативного воспаления, причину, морфологическую характеристику и исход;	- патологоанатомические таблицы, муляжи, барельефные планшеты, макропрепараты, микропрепараты;

Д1			
- субъективті тексеру әдістерін жүргізу іс әрекеттерін игеру;	- науқасқа сұрастыру жүргізу (шағымдары, ауру тарихы, өмір тарихы);	- негізгі шағымдарын білу. Анамнезін жинау ерекшеліктерін білу;	- оқулық. Б.Н. Айтмембет 2005 ж. «Ішкі аурулар пропедевтикасы» Оқу әдістемелік жинақ. Сырқатнама. Кестелер. Аудиотаспалар. Бейнетаспалар;
Д2			
- объективті тексеру әдістерін жүргізу іс әрекеттерін игеру;	- науқасты жалпы қарауды жүргізу. Құрсақ қуысын қарауды жүргізу. Құрсақ қуысына пальпация жүргізу. Ас қорыту мүшелеріне перкуссия жүргізу. Жүрекке аускультация жүргізу, Науқастарды қосымша тексеру әдістеріне даярлау және олардың нәтижелерін бағалау;	- науқасты қараудың маңызын білу. Құрсақ қуысына пальпация жүргізудің маңызы мен ережелерін білу. Ас қорыту мүшелеріне перкуссия жүргізудің маңызы және ережелерін білу. Қосымша тексеру әдістерін білу;	- оқулық. Б.Н. Айтмембет 2005 ж. «Ішкі аурулар пропедевтикасы» Оқу әдістемелік жинақ. Сырқатнама. Кестелер. Аудиотаспалар. Бейнетаспалар;
Д3			
- негізгі клиникалық синдромдарды меңгеру.	- субъективті және объективті тексеру нәтижелері бойынша негізгі клиникалық синдромдарды анықтау.	- негізгі клиникалық синдромдардың себебін, пайда болу механизімін және клиникалық көрінісін білу.	- оқулық. Б.Н. Айтмембет 2005 ж. «Ішкі аурулар пропедевтикасы» Оқу әдістемелік жинақ. Сырқатнама. Кестелер. Аудиотаспалар. Бейнетаспалар.
Е1			
- субъективті тексеру әдістерін жүргізу іс әрекеттерін игеру;	- науқасқа сұрастыру жүргізу (шағымдары, ауру тарихы, өмір тарихы);	- негізгі шағымдарын білу. Анамнезін жинау ерекшеліктерін білу;	- оқулық. Б.Н. Айтмембет 2005 ж. «Ішкі аурулар пропедевтикасы» Оқу әдістемелік жинақ. Сырқатнама. Кестелер. Аудиотаспалар. Бейнетаспалар;
Е2			
- объективті тексеру әдістерін жүргізу іс әрекеттерін игеру;	- науқасты жалпы қарауды жүргізу. Бүйрек аймағына қарауды жүргізу. Бүйрекке пальпация жүргізу. Бүйрекке перкуссия жүргізу. Науқастарды қосымша тексеру әдістеріне даярлау және олардың нәтижелерін бағалау;	- науқасты қараудың маңызын білу. Бүйрекке пальпация жүргізудің маңызы мен ережелерін білу. Бүйрекке перкуссия жүргізудің маңызы және ережелерін білу. Қосымша тексеру әдістерін білу;	- оқулық. Б.Н. Айтмембет 2005 ж. «Ішкі аурулар пропедевтикасы» Оқу әдістемелік жинақ. Сырқатнама. Кестелер. Аудиотаспалар. Бейнетаспалар;

Е3			
- негізгі клиникалық синдромдарды меңгеру.	- субъективті және объективті тексеру нәтижелері бойынша негізгі клиникалық синдромдарды анықтау.	- негізгі клиникалық синдромдардың себебін, пайда болу механизімін және клиникалық көрінісін білу.	- оқулық. Б.Н. Айтмембет 2005 ж. «Ішкі аурулар пропедевтикасы» Оқу әдістемелік жинақ. Сырқатнама. Кестелер. Аудиотаспалар. Бейнетаспалар.
Ж1			
- субъективті тексеру әдістерін жүргізу іс әрекеттерін игеру;	- науқасқа сұрастыру жүргізу (шағымдары, ауру тарихы, өмір тарихы);	- негізгі шағымдарын білу. Анамнезін жинау ерекшеліктерін білу;	- оқулық. Б.Н. Айтмембет 2005 ж. «Ішкі аурулар пропедевтикасы» Оқу әдістемелік жинақ. Сырқатнама. Кестелер. Аудиотаспалар. Бейнетаспалар;
Ж2			
- объективті тексеру әдістерін жүргізу іс әрекеттерін игеру;	- науқасты жалпы қарауды жүргізу. Көкбауырға және лимфа түйіндеріне пальпация жүргізу. Науқастарды қосымша тексеру әдістеріне даярлау және олардың нәтижелерін бағалау;	- науқасты қараудың маңызын білу. Көкбауырға және лимфа түйіндеріне пальпация жүргізудің маңызы мен ережелерін білу. Қосымша тексеру әдістерін білу;	- оқулық. Б.Н. Айтмембет 2005 ж. «Ішкі аурулар пропедевтикасы» Оқу әдістемелік жинақ. Сырқатнама. Кестелер. Аудиотаспалар. Бейнетаспалар;
Ж3			
- негізгі клиникалық синдромдарды меңгеру.	- субъективті және объективті тексеру нәтижелері бойынша негізгі клиникалық синдромдарды анықтау.	- негізгі клиникалық синдромдардың себебін, пайда болу механизімін және клиникалық көрінісін білу.	- оқулық. Б.Н. Айтмембет 2005 ж. «Ішкі аурулар пропедевтикасы» Оқу әдістемелік жинақ. Сырқатнама. Кестелер. Аудиотаспалар. Бейнетаспалар.
З1			
- субъективті тексеру әдістерін жүргізу іс әрекеттерін игеру;	- науқасқа сұрастыру жүргізу (шағымдары, ауру тарихы, өмір тарихы);	- негізгі шағымдарын білу. Анамнезін жинау ерекшеліктерін білу;	- оқулық. Б.Н. Айтмембет 2005 ж. «Ішкі аурулар пропедевтикасы» Оқу әдістемелік жинақ. Сырқатнама. Кестелер. Аудиотаспалар. Бейнетаспалар;
З2			
- объективті тексеру әдістерін жүргізу іс әрекеттерін игеру;	- науқасты жалпы қарауды жүргізу. Қалқанша безіне пальпация жүргізу. Науқастарды қосымша тексеру әдістеріне даярлау және олардың нәтижелерін бағалау,	- науқасты қараудың маңызын білу. Қалқанша безіне пальпация жүргізудің маңызы мен ережелерін білу. Қосымша тексеру әдістерін білу;	- оқулық. Б.Н. Айтмембет 2005 ж. «Ішкі аурулар пропедевтикасы» Оқу әдістемелік жинақ. Сырқатнама. Кестелер. Аудиотаспалар. Бейнетаспалар;

	мышцу, с нерва на нерв. Объяснить химические изменения в нерве в покое и при проведении возбуждения.	действия. Механизм мышечного сокращения. Физиологические особенности гладких и скелетных мышц. Физиологию нервно-мышечной передачи проведения нервного импульса. Понятие о нервно-мышечных синапсах, утомлении.	волокна, нервно-мышечного препарата, нервного волокна, рецептора, синапса.
И			
- изучить физиологию ЦНС, вегетативной нервной системы, высшей нервной деятельности, периферической нервной системы. Физиологические отличия вегетативной нервной системы от соматической нервной системы. Принципы учения Павлова о высшей нервной деятельности. Типы высшей нервной деятельности с учетом возрастных и индивидуальных особенностей организма.	- указать структурные компоненты рефлекторной дуги, виды рефлексов. Определить функции спинного мозга, отделов головного мозга и вегетативной нервной системы. Различать типы нервной системы, I и II сигнальные системы.	- функциональные особенности различных отделов головного и спинного мозга. Понятие о рефлексах и их классификация.	- таблицы и планшеты по теме «Нервная система», модель рефлекторной дуги.
К			
- изучить функциональную структуру зрительного, слухового и вестибулярного анализаторов. Обонятельную, вкусовую и тактильную рецепции.	- давать функциональную характеристику изучаемых анализаторов. Объяснить физиологические механизмы зрительного восприятия, восприятия звука.	- морфофункциональная характеристика органа зрения, слуха и равновесия, вкуса, обоняния и осязания. Физиология зрительного, слухового и вестибулярного анализаторов. Физиологические функции кожи, значение кожной чувсвительности в связи с изменяющимися условиями внешней среды.	- таблицы по теме: «Органы чувств», планшеты, муляжи глазного яблока, органа слуха, кожи, языка. Растворы сахара, разбавленной уксусной кислоты, хлорида натрия, хинина различной концентрации, вата, спирт, камертон, вода с различным температурным режимом.

15 Профиль компетенции - Патологическая анатомия

Профиль компетенции - патологическая анатомия	После окончания обучения обучающийся будет ориентироваться в патологических процессах лежащих в основе болезни, в патоморфологии конкретных заболеваний.
Область компетенции А – общая патология.	После окончания обучения обучающийся будет знать причинно-следственные взаимоотношения различных видов общепатологических процессов, их морфологическую характеристику на различных уровнях структурного анализа.
А1	Определение дистрофии, виды, причины, механизмы развития и морфологическую характеристику. Макро – и микроскопические признаки некроза;

секреции всех пищеварительных соков, физиологическую сущность всасывания. Изучить моторную функцию органов пищеварения.	Различать методы исследования функций пищеварительных органов и его нейрогуморальную регуляцию.	свойства пищеварительных соков, механизмы их секреции. Особенности процесса пищеварения в различных отделах пищеварительной системы в возрастном аспекте.	система», муляжи органов пищеварения.
Д			
- изучить экскреторную функцию почек, легких, пищеварительного тракта, кожи, механизм и регуляцию диуреза, его стадии. Изучить регуляцию мочеобразования и мочеиспускания.	- определять значение выделительной функции почек, легких, органов пищеварительного тракта, кожи. Различать структурные компоненты нефрона и стадии диуреза. Определять состав и свойства мочи.	- анатомическая характеристика почек, легких, органов пищеварительного тракта, кожи. Экскреторная функция почек, легких, пищеварительного тракта, кожи. Понятие о диурезе, его стадии. Строение нефрона. Состав и свойства мочи. Механизм процесса мочеиспускания и его регуляцию.	- таблицы, барельефные планшеты по теме «Мочевыделительная система», «Пищеварительная система», «Дыхательная система», «Кожа»; муляжи почек, органов пищеварения, легких. Модель нефрона.
Е			
- изучить различные виды обмена веществ, их физиологическое значение для жизнедеятельности организма. Изучить механизм терморегуляции и ее нейрогуморальной регуляции.	- объяснять этапы белкового, жирового, углеводного обменов с указанием промежуточных и конечных продуктов. Уметь характеризовать процессы обмена веществ с учетом возрастных, половых и индивидуальных особенностей организма. Проводить функциональную корреляцию между различными видами обмена веществ.	- значение обмена веществ для организма человека. Понятие и сущность обмена белков, жиров, углеводов, минеральных веществ и воды. Понятие о витаминах, их значение для организма. Понятие об основном обмене, рабочей прибавке, пищевом рационе, режиме питания, терморегуляции.	- таблицы по теме «Обмен веществ».
Ж			
- изучить функции эндокринных желез, физиологическое значение гормонов изучаемых желез.	- уметь давать функциональную характеристику и биологическую оценку гормонов для жизнедеятельности организма и для повышения адаптационных возможностей человека.	- анатомия эндокринных желез. Понятие о железах внутренней секреции, гормонах их значение для организма. Физиологическое значение гормонов отдельных желез эндокринной системы. Регуляцию деятельности эндокринных желез.	- таблицы по теме «Эндокринная система»
З			
- изучить физиологию возбудимых тканей.	- объяснить механизм мышечного сокращения, проведение нервного импульса с нерва на	- понятие о возбудимых тканях, физиологические свойства возбудимых тканей. Понятие о потенциале покоя и потенциале	- таблицы, барельефные планшеты мышечного

З3			
- негізгі клиникалық синдромдарды меңгеру.	- сбъективті және объективті тексеру нәтижелері бойынша негізгі клиникалық синдромдарды анықтау.	- негізгі клиникалық синдромдардың себебін, пайда болу механизімін және клиникалық көрінісін білу.	- оқулық. Б.Н. Айтмембет 2005 ж. «Ішкі аурулар пропедевтикасы» Оқу әдістемелік жинақ. Сырқатнама. Кестелер. Аудиотаспалар. Бейнетаспалар.
И1			
- субъективті тексеру әдістерін жүргізу іс әрекеттерін игеру;	- науқасқа сұрастыру жүргізу (шағымдары, ауру тарихы, өмір тарихы);	- негізгі шағымдарын білу. Анамнезін жинау ерекшеліктерін білу;	- оқулық. Б.Н. Айтмембет 2005 ж. «Ішкі аурулар пропедевтикасы» Оқу әдістемелік жинақ. Сырқатнама. Кестелер. Аудиотаспалар. Бейнетаспалар;
И2			
- объективті тексеру әдістерін жүргізу іс әрекеттерін игеру;	- науқасты жалпы қарауды жүргізу. Омыртқаларды қарауды жүргізу. Буындарға пальпация жүргізу. Бұлшық ет тонусын анықтау және күшін өлшеу. Науқастарды қосымша тексеру әдістеріне даярлау және олардың нәтижелерін бағалау;	- науқасты қараудың маңызын білу. Буындарға пальпация жүргізудің маңызы мен ережелерін білу. Бұлшық ет тонусын анықтау және күшін өлшеу маңызы мен ережелерін білу. Қосымша тексеру әдістерін білу;	- оқулық. Б.Н. Айтмембет 2005 ж. «Ішкі аурулар пропедевтикасы» Оқу әдістемелік жинақ. Сырқатнама. Кестелер. Аудиотаспалар. Бейнетаспалар;
И3			
- негізгі клиникалық синдромдарды меңгеру.	- субъективті және объективті тексеру нәтижелері бойынша негізгі клиникалық синдромдарды анықтау.	- негізгі клиникалық синдромдардың себебін, пайда болу механизімін және клиникалық көрінісін білу.	- оқулық. Б.Н. Айтмембет 2005 ж. «Ішкі аурулар пропедевтикасы» Оқу әдістемелік жинақ. Сырқатнама. Кестелер. Аудиотаспалар. Бейнетаспалар.
К1			
- субъективті тексеру әдістерін жүргізу іс әрекеттерін игеру;	- науқасқа сұрастыру жүргізу (шағымдары, ауру тарихы, өмір тарихы);	- негізгі шағымдарын білу. Анамнезін жинау ерекшеліктерін білу;	- оқулық. Б.Н. Айтмембет 2005 ж. «Ішкі аурулар пропедевтикасы» Оқу әдістемелік жинақ. Сырқатнама. Кестелер. Аудиотаспалар. Бейнетаспалар;
К2			
- объективті тексеру әдістерін жүргізу іс әрекеттерін игеру;	- науқасты жалпы қарауды жүргізу. Науқастарды қосымша тексеру әдістеріне даярлау және олардың нәтижелерін бағалау;	- науқасты қараудың маңызын білу. Қосымша тексеру әдістерін білу,	- оқулық. Б.Н. Айтмембет 2005 ж. «Ішкі аурулар пропедевтикасы» Оқу әдістемелік жинақ. Сырқатнама. Кестелер. Аудиотаспалар. Бейнетаспалар;

К3			
- негізгі клиникалық синдромдарды меңгеру.	- субъективті және объективті тексеру нәтижелері бойынша негізгі клиникалық синдромдарды анықтау.	- негізгі клиникалық синдромдардың себебін, пайда болу механизімін және клиникалық көрінісін білу.	- оқулық. Б.Н. Айтмембет 2005 ж. «Ішкі аурулар пропедевтикасы» Оқу әдістемелік жинақ. Сырқатнама. Кестелер. Аудиотаспалар. Бейнетаспалар.

29 Құзыреттілік профилі - Ішкі аурулар

Кәсіби құзырлық - Ішкі аурулар.	Оқыту аяқталған соң білім алушы ішкі ағзалардың негізгі аурулары туралы қажетті білімдерді меңгереді, алған білімдерін және дағдыларын ауруханаға дейінгі кезеңде клиникалық диагнозды қоюда және оны негіздеуде, дұрыс ем қабылдауда, күтім жүргізуде, және талқыланатын негізгі аурудың алдын-алу шараларын ұйымдастыруда қолдануды игереді.
Құзыреттілік аймағы А – тыныс алу мүшелерінің аурулары.	Оқыту аяқталған соң білім алушы игереді: Тыныс алу жүйесінің негізгі ауруларының клиникалық тексеру әдістері, күтімі, емі және алдын алу шаралары туралы қажетті білімді және дағдыларды: Бронхит, бронхы демікпесі, жедел пневмониялар, тыныс алу мүшелерінің іріңді аурулары, өкпе туберкулезі, өкпенің кәсіптік аурулары, пневмосклероз, өкпе текті жүрек, тыныс жетіспеушілігі.
А1 оқыту модулі	Этиологиясы, патогенезі, клиникалық көрінісі, диагностикасы, емі, күтім ерекшеліктері, алдын-алу шаралары бойынша қажетті білімдерді игеру. Науқасты тексерудің кәсіптік дағдыларын игеру. Ауруды өз бетінше танудың әдістемесін игеру. Емінің әдістемесін игеру. Күтімінің дағдыларын игеру. Алдын-алу шараларын игеру. Туберкулезбен күресу (DOTS – стратегиясы) жөніндегі халықаралық және республикалық білімді игеру. Келеңсіз жағдайларда (бронх демікпесінің ұстамасын, өкпеден қан кету) шұғыл медициналық жәрдем көрсету іс әрекетін игеру.
Құзыреттілік аймағы Б – жүрек - қантамыр жүйесінің аурулары	Оқыту аяқталған соң білім алушы игереді: Жүрек - қантамыр жүйесінің негізгі ауруларының клиникалық тексеру әдістері, күтімі, емі және алдын-алу шаралары туралы қажетті білімді және дағдыларды: аритмиялар, артериалды гипертензия, атеросклероз, ЖИА; стенокардия, миокард инфаркті, жүрек жетіспеушілігі, ревматизм, эндокардит, миокардит, перикардит, жүре пайда болған жүрек ақаулары, тамыр жетіспеушілігі, кардиомиопатиялар, кардионевроздар.
Б1 оқыту модулі	Этиологиясы, патогенезі, клиникалық көрінісі, диагностикасы, емі, күтім ерекшеліктері, алдын-алу шаралары бойынша қажетті білімдерді игеру. Науқасты тексерудің кәсіптік дағдаларын игеру. Ауруды өз бетінше танудың әдістемесін игеру. Емінің әдістемесін игеру. Күтімінің дағдыларын игеру. Алдын – алу шараларын игеру Келеңсіз жағдайларда (гипертониялық криз, стенокардия, миокард инфаркті, жедел жүрек және тамыр жетіспеушіліктері) шұғыл медициналық жәрдем көрсету іс әрекетін игеру.
Құзыреттілік аймағы В – асқорыту мүшелерінің аурулары.	Оқыту аяқталған соң білім алушы игереді: Ас қорыту мүшелерінің негізгі ауруларын клиникалық тексеру әдістері, күтімі, емі және алдын-алу шаралары туралы қажетті білімді және дағдыларды: гастриттер, асқазан және 12 елі ішек ойық жара аурулары, асқазанның қатерлі ісігі, энтериттер, колиттер, гельминтоздар, өт қапшығының аурулары, созылмалы гепатиттер, бауыр циррозы, созылмалы бауыр жетіспеушілігі, панкреатит.

Спецификация модуля

Наименование модуля: **Физиология**

Задача модуля:

- будет хорошо знать функции органов, процессы протекающие в органах и тканях;
- понимать закономерности жизнедеятельности организма как целого и во взаимосвязи с окружающей средой.

Действие	Умения	Знания	Ресурсы
А			
- изучить состав, свойства и численные нормативы клеток крови и плазмы, функции крови, свертывание, группы, резус-фактора.	- определять и идентифицировать клетки крови, давать им функциональную характеристику.	- состав, физико-химические свойства, функции крови. Понятие о свертывающей и противосвертывающей системе крови; об иммунитете, фагоцитозе, группах крови и резус-факторе.	- таблицы по теме «Кровь», барельефные планшеты и модели клеток крови.
Б			
- изучение физиологических свойств сердечной мышцы, внешние показатели работы сердца. Физиологические особенности системы кровообращения и лимфообращения.	- выслушивать тоны сердца человека в покое и после физической нагрузки. Определять пульс и верхушечный толчок на себе и товарищах. Уметь определять функционально – логическую связь между показателями деятельности сердца и пульса.	- анатомическая характеристика органов сердечно-сосудистой системы. Физиологические свойства сердечной мышцы, показатели сердечной деятельности, фазы сердечного цикла, проводящую систему сердца. Круги кровообращения. Механизм передвижения крови и лимфы. Понятие кровяного давления, пульса, факторы влияющие на их величину. Нейрогуморальную регуляцию деятельности сердца и сосудистого тонуса.	- таблицы, барельефные планшеты по теме «Сердечно-сосудистая система», модель сердца с проводящей системой сердца, секундомер, фонендоскоп.
В			
- изучить этапы газообмена определение и физиологическая характеристика дыхательных объемов, особенности дыхания в различных условиях.	- определять частоту дыхания в покое и после нагрузки. Проводить торакометрию на высоте вдоха и выдоха в покое и после физической нагрузки. Пропагандировать здоровый образ жизни среди населения с применением знаний о функции дыхательной системы.	- анатомия органов дыхания. Значение и стадии дыхания. Понятие о дыхательном центре и его нейрогуморальную регуляцию, Особенности дыхания при различных условиях. Защитные дыхательные рефлексы. Механизм газообмена и его регуляцию. Механизм изменения частоты дыхания в покое и после физической нагрузки. Токсикологическое негативное влияние загрязненной среды и табакокурения на организм.	- таблицы, барельефные планшеты по теме «Дыхательная система», модель дыхательных путей и легких, секундомер, фонендоскоп.
Г			
- изучить функции органов пищеварительной системы, регуляцию	- давать характеристику процессу пищеварения в отдельных органах пищеварения.	- анатомия органов пищеварения. Функции органов пищеварения, методы исследования. Состав и	- таблицы, барельефные планшеты по теме «Пищеварительная

Область компетенции А - физиология системы крови	После окончания обучения обучающийся будет характеризовать состав и свойства крови, анализировать их.
Область компетенции Б - физиология сердечно - сосудистой системы	После окончания обучения обучающийся будет разбираться в физиологических механизмах работы сердца и сосудистой системы и лимфообращения, в основных принципах гемодинамики.
Б1 Физиология крово-обращения и сердечной деятельности.	После окончания обучения обучающийся будет ориентироваться и понимать механизмы физиологии кровообращения и работы сердца;
Б2 Основные принципы гемодинамики	После окончания обучения обучающийся будет знать основные законы системной гемодинамики , взаимосвязь с физиологическими механизмами сердечной деятельности и функцией органов тела человека.
Область компетенции В - физиология дыхания	После окончания обучения обучающийся будет разбираться в функциональной деятельности органов дыхания, анализировать функциональные показатели газообмена.
Область компетенции Г - физиология пищеварения	После окончания обучения обучающийся будет иметь целостное представление об основных механизмах физиологии пищеварения.
Г1 Пищеварение в полости рта , желудке	После окончания обучения обучающийся будет знать основные физиологические процессы, протекающие в полости рта, желудка и составы соков, их свойства;
Г2 Пищеварение в кишечнике	После окончания обучения обучающийся будет знать основные физиологические процессы, протекающие в кишечнике, состав и свойства изучаемых соков.
Область компетенции Д - физиология мочевыделительной системы	После окончания обучения обучающийся будет знать общие закономерности работы выделительной системы организма человека, анализировать и давать оценку физиологическим процессам выделительных органов человека.
Область компетенции Е - обмен веществ и энергии	После окончания обучения обучающийся будет разбираться в основных этапах обмена веществ и энергии, осознанно решать вопросы рационального питания, имеющие прикладное значение.
Область компетенции Ж - физиология эндокринной системы	После окончания обучения обучающийся будет иметь общее и целостное представление о функции органов эндокринной системы и их значение для жизнедеятельности организма.
Область компетенции З - физиология возбудимых тканей	После окончания обучения обучающийся будет иметь представление о физиологических процессах, протекающих в возбудимых тканях , влияющих на функции органов.
Область компетенции И - физиология центральной нервной системы	После окончания обучения обучающийся будет овладеть определенным комплексам знаний в области физиологии центральной нервной системы.
И1 Физиология вегетативной нервной системы	После окончания обучения обучающийся будет разбираться в особенностях физиологических функций вегетативной нервной системы.
Область компетенции К - физиология органов чувств	После окончания обучения обучающийся будет разбираться в физиологических процессах, протекающих в органах чувств , знать их общие и специфические закономерности.
К1 Орган зрения, слуха и равновесия	После окончания обучения обучающийся будет иметь общее представление о функциональных механизмах работы органа зрения, слуха и равновесия, акцентировать внимание на вопросах, имеющих важное прикладное значение.
К2 Физиология висцерорецепции	После окончания обучения обучающийся будет знать основные принципы физиологии висцерорецепции.

В1 оқыту модулі	Этиологиясы, патогенезі, клиникалық көрінісі, диагностикасы, емі, күтім ерекшеліктері, алдын-алу шаралары бойынша қажетті білімдерді игеру. Науқасты тексерудің кәсіптік дағдыларын игеру. Ауруды өз бетінше танудың әдітемесін игеру. Емінің әдістемесін игеру. Күтімінің дағдыларын игеру. Алдын – алу шараларын игеру Келеңсіз жағдайларда (асқазаннан және ішектен қан кетулер, бауыр комасы) шұғыл медициналық жәрдем көрсету іс әрекетін игеру.
Құзыреттілік аймағы Г – зәр шығару мүшелерінің аурулары.	Оқыту аяқталған соң білім алушы игереді: Ас қорыту мүшелерінің негізгі ауруларын клиникалық тексеру әдістері, күтімі, емі және алдын-алу шаралары туралы қажетті білімді және дағдыларды: пиелонефрит, гломерулонефрит, бүйрек жетіспеушілігі, бүйректасы ауруы, цистит.
Г1 оқыту модулі	Этиологиясы, патогенезі, клиникалық көрінісі, диагностикасы, емі, күтім ерекшеліктері, алдын-алу шаралары бойынша қажетті білімдерді игеру. Науқасты тексерудің кәсіптік дағдыларын игеру. Ауруды өз бетінше танудың әдітемесін игеру. Емінің әдістемесін игеру. Күтімінің дағдыларын игеру. Алдын – алу шараларын игеру Келеңсіз жағдайларда (бүйрек шаншуында, уремиялық комада) шұғыл медициналық жәрдем көрсету іс әрекетін игеру.
Құзыреттілік аймағы Д – эндокринді жүйе және зат алмасу аурулары.	Оқыту аяқталған соң білім алушы игереді: Эндокринді жүйе және зат алмасу негізгі ауруларын клиникалық тексеру әдістері, күтімі, емі және алдын-алу шаралары туралы қажетті білімді және дағдыларды; қалқанша без аурулары, қант диабеті, гипофиз және бүйрек үсті безінің аурулары, зат алмасу аурулары.
Д1 оқыту модулі	Этиологиясы, патогенезі, клиникалық көрінісі, диагностикасы, емі, күтім ерекшеліктері, алдын-алу шаралары бойынша қажетті білімдерді игеру. Науқасты тексерудің кәсіптік дағдаларын игеру. Ауруды өз бетінше танудың әдітемесін игеру. Емінің әдістемесін игеру. Күтімінің дағдыларын игеру. Алдын – алу шараларын игеру Келеңсіз жағдайларда (гипергликемиялық және гипогликемиялық комада, тиреотоксикалық криз кезінде) шұғыл медициналық жәрдем көрсету іс әрекетін игеру.
Құзыреттілік аймағы Е – Қан түзу жүйесінің аурулары.	Оқыту аяқталған соң білім алушы игереді: Қан түзу жүйесінің негізгі ауруларын клиникалық тексеру әдістері, күтімі, емі және алдын-алу шаралары туралы қажетті білімді және дағдыларды; анемиялар, гемобластоздар, геморрагиялық диатездер.
Е1 оқыту модулі	Этиологиясы, патогенезі, клиникалық көрінісі, диагностикасы, емі, күтім ерекшеліктері, алдын-алу шаралары бойынша қажетті білімдерді игеру. Науқасты тексерудің кәсіптік дағдыларын игеру. Ауруды өз бетінше танудың әдітемесін игеру. Емінің әдістемесін игеру. Күтімінің дағдыларын игеру. Алдын – алу шараларын игеру Келеңсіз жағдайларда шұғыл медициналық жәрдем көрсету іс әрекетін игеру.
Құзыреттілік аймағы Ж – Сүйек – бұлшықет жүйесінің аурулары.	Оқыту аяқталған соң білім алушы игереді: Сүйек – бұлшықет жүйесінің негізгі ауруларын клиникалық тексеру әдістері, күтімі, емі және алдын-алу шаралары туралы қажетті білімді және дағдыларды; ревматойдты артрит, деформациялаушы остеоартроз, Бехтерев ауруы.
Ж1 оқыту модулі	Этиологиясы, патогенезі, клиникалық көрінісі, диагностикасы, емі, күтім ерекшеліктері, алдын-алу шаралары бойынша қажетті білімдерді игеру. Науқасты тексерудің кәсіптік дағдыларын игеру.

	Ауруды өз бетінше танудың әдістемесін игеру. Емінің әдістемесін игеру. Күтімінің дағдыларын игеру. Алдын – алу шараларын игеру.
Құзіреттілік аймағы З - Дәнекер тіннің диффузды аурулары.	Оқыту аяқталған соң білім алушы игереді: Дәнекер тіннің диффузды ауруларын клиникалық тексеру әдістері, күтімі, емі және алдын-алу шаралары туралы қажетті білімді және дағдыларды; жүйелі қызыл жегі, склеродермия, түйінді периартерит, дерматомиозит.
З1 оқыту модулі	Этиологиясы, патогенезі, клиникалық көрінісі, диагностикасы, емі, күтім ерекшеліктері, алдын-алу шаралары бойынша қажетті білімдерді игеру. Науқасты тексерудің кәсіптік дағдыларын игеру. Ауруды өз бетінше танудың әдістемесін игеру. Емінің әдістемесін игеру. Күтімінің дағдыларын игеру. Алдын – алу шараларын игеру.
Құзыреттілік аймағы И – Аллергиялық аурулар.	Оқыту аяқталған соң білім алушы игереді: Аллергиялық ауруларын клиникалық тексеру әдістері, күтімі, емі және алдын-алу шаралары туралы қажетті білімді және дағдыларды; Есекжем, Квинке ісінуі, анафилактикалық шок.
И1 оқыту модулі	Этиологиясы, патогенезі, клиникалық көрінісі, диагностикасы, емі, күтім ерекшеліктері, алдын-алу шаралары бойынша қажетті білімдерді игеру. Науқасты тексерудің кәсіптік дағдыларын игеру. Ауруды өз бетінше танудың әдітемесін игеру. Емінің әдістемесін игеру. Күтімінің дағдыларын игеру. Алдын – алу шараларын игеру Келеңсіз жағдайларда (есекжем, Квинке ісінуі, анафилактикалық шок) шұғыл медициналық жәрдем көрсету іс әрекетін игеру.

Модульдің спецификациясы

Модульдің атауы: **Ішкі аурулар**

Модульдің міндеті: Ішкі мүшелердің ауруларын диагностикалаудың, емдеудің (шұғыл жәрдем көрсету), күтімінің және алдын-алу шараларының тәсілдерін игеру.

Іс әрекет	Ептілік	Білім	Ресурстар
А1 - тыныс алу жүйесінің негізгі ауруларын клиникалық тексеру, күту және алдын-алу жөнінде қажетті білімді және дағдыларды игеру; бронхиттер, бронхы демікпесі, жедел пневмониялар, тыныс алу мүшелерінің іріңді аурулары, өкпе туберкулезі, плевриттер, өкпенің қатерлі ісігі, пневмосклероз, өкпенің кәсіптік аурулары, өкпе текті жүрек, тыныс шамасыздығы.	- шағымдарын және анамнезін жинау дағдыларын игеру. Қарауды жүргізу іс-әрекетін игеру. Мануальді дағдыларды қолдана отырып науқастарды тексеруді игеру. Болжамалы диагноз қоюды істей білу. Тексеру жоспарын құрастыра білу. Қосымша тексеру әдістерінің нәтижелерін бағалай білу. Салыстырмалы диагноз жүргізе білу. Емінің жоспарын құрастыра білу. Науқастың күтімін жүргізе білу. Алдын-алу шараларын жүргізе білу. Рецепт жазу ережелерін игеру. Келеңсіз жағдайларда (бронхы демікпесі ұстамасында, өкпеден қан кеткенде) ауруханаға дейінгі кезеңде шұғыл медициналық жәрдем көрсету іс- әрекетін игеру.	- аурудың анықтамасын білу. Жіктемесін білу. Этиологиясын білу. Патогенезін білу. Клиникалық көріністерін білу. Зертханалық және аспапты тексеру көрсеткіштерін білу. Аурудың ағымын және асқынуларын білу. Емінің және күтімінің заманауи мақсаттарын білу. Алдын-алу шараларын білу.	- Б.Қалмурзина «Ішкі аурулар» Алматы 2007ж. Б. Айтмембет «Ішкі аурулар пропедевтикасы» Алматы 2001ж. Оқу әдістемелік жинақ. Аудиотаспалар. Бейне таспалар. Қажетті аспаптар.

- названий солей для прописывания и перевода рецептов.	термины с заданным значением; - образовывать латинские названия солей; - прописывать и переводить рецепты по теме.	солей в словарной форме.	- опорный конспект.
31			
- применять на практике знания по согласованию существительных с прилагательными для построения и перевода анатомических и фармацевтических терминов, прописывания рецептов;	- правильно согласовывать прилагательные с существительными; - правильно употреблять прилагательные 2 группы в родительном падеже в медицинских терминах;	- правила и последовательность согласования прилагательных с существительными; - родовые окончания прилагательных 2 группы; - словарная форма прилагательных 2 группы;	- учебник; - таблицы; - лекции; - опорный конспект;
32			
- применять на практике знания; по согласованию. существительных с прилагательными применять на практике сравнительную и превосходную степени для построения анатомических и фармацевтических терминов.	- правильно согласовывать сравнительную и превосходную степень прилагательных в медицинских терминах; - составлять и переводить медицинские термины с прилагательными в сравнительной и превосходной степени.	- словарная форма сравнительной и превосходной степеней прилагательных.	- учебник; - таблицы; - лекции.
К1			
- применять на практике существительные 4 и 5 склонений для построения анатомических и фармацевтических терминов; - применять на практике правила согласования существительных с прилагательными.	- определять существительные 4 и 5 склонений по словарной форме; - согласовывать существительные 4 и 5 склонений с прилагательными.	- падежные окончания и словарная форма существительных 4 и 5 склонений; - правила согласования прилагательных с существительными 4 и 5 склонений.	- учебник; - таблицы; - лекции; - опорный конспект.
И2			
-применять на практике знание числительных приставок для составления, чтения и понимания фармацевтических терминов.	- выделять латинские и греческие числительные приставки в фармацевтических терминах.	- наиболее употребляемые латинские и греческие числительные приставки.	- учебник; - таблицы; - лекции; - опорный конспект.

14 Профиль компетенции - Физиология

Профиль компетенции - физиология	После окончания обучения обучающийся будет разбираться в механизмах развития основных физиологических процессов жизнедеятельности организма человека, анализировать ее показатели.

лекарственные формы.	лекарственные формы с латинского на русский и с русского на латинский; - выписывать рецепты.	формы; - структура рецепта; - правила составления латинской части рецепта.	лекции; - опорный конспект; - тесты.
Г1			
- применять на практике знания по грамматическим категориям существительного для овладения основами анатомической и фармацевтической терминологии.	- правильно читать словарную форму латинских слов, определять склонение по словарной форме; - строить и переводить термины с существительными 1 и 2 склонения.	- грамматические категории имен существительных (род, число, падеж, склонение); - 5 склонений существительных; - основной признак каждого из 5 склонений; - падежные окончания существительных 1 склонения.	- учебник; - таблицы; - лекции; - опорный конспект.
Д1			
- применять на практике знания по химической номенклатуре, а также знания частотных отрезков в названиях лекарств для выписывания и чтения рецептов на различные лекарственные формы.	- правильно читать и писать названия лекарств, включающие частотные отрезки; - выделять в составе наименований лекарств частотные отрезки; - образовывать латинские названия оксидов, кислот.	- частотные отрезки в названиях лекарств; - латинские названия химических элементов, оксидов, кислот.	- учебник; - таблицы; - лекции; - опорный конспект.
Е1			
- применять на практике знания по согласованию прилагательных с существительными для построения анатомических и фармацевтических терминов, прописывания рецептов.	- строить и переводить термины с согласованным определением (в основном только; в именительном и родительном падеже единственного и множественного числа).	- грамматические категории имени прилагательного; - словарная форма прилагательных 1 группы; - правила и последовательность согласования прилагательных с существительными; - родовые признаки прилагательных 1 и 2 склонений; - падежные окончания прилагательных 1 и 2 склонений.	- учебник; - таблицы; - лекции; - опорный конспект.
Ж1			
- применять на практике термины с существительными 3 склонения в медицинской терминологии;	- находить основу слова в существительных 3 склонения; - строить и переводить термины с существи-тельными 3 склонения; - ставить существительные 3 склонения в родительный падеж единственного и множественного числа;	- родовые окончания существительных 3 склонения; - основные признаки существительных 3 склонения;	- учебник; - таблицы; - лекции; - опорный конспект.
Ж2			
- применять на практике знания латинских;	- определять значение клинических терминов; - составлять клинические	- латинские названия солей; - наиболее употребительные наименования	- учебник; - таблицы; - лекции;

Б1 - жүрек-қантамыр жүйесінің негізгі ауруларын клиникалық тексеру, күту және алдын-алу жөнінде қажетті білімді және дағдыларды игеру; артериалды гипертензия, атеросклероз, ЖИА; стенокардия, миокард инфаркті, жүрек жетіспеушілігі, ревматизм, эндокардит, миокардит, перикардит, жүре пайда болған жүрек ақаулары, тамыр жетіспеушілігі, кардиомиопатиялар, кардионевроздар.	- шағымдарын және анамнезін жинау дағдыларын игеру. Қарауды жүргізу іс-әрекетін игеру. Мануальды дағдыларды қолдана отырып науқастарды тексеруді игеру. Болжамалы диагноз қоюды істей білу. Тексеру жоспарын құрастыра білу. Қосымша тексеру әдістерінің нәтижелерін бағалай білу. Салыстырмалы диагноз жүргізе білу. Емінің жоспарын құрастыра білу. Науқастың күтімін жүргізе білу. Алдын-алу шараларын жүргізе білу. Рецепт жазу ережелерін игеру. Келеңсіз жағдайларда (гипертониялық криз, стенокардия, миокард инфаркті, жедел тамыр және жүрек жетіспеушілігі) ауруханаға дейінгі кезеңде шұғыл медициналық жәрдем көрсету іс- әрекетін игеру.	- аурудың анықтамасын білу. Жіктемесін білу. Этиологиясын білу. Патогенезін білу. Клиникалық көріністерін білу. Зертханалық және аспапты тексеру көрсеткіштерін білу. Аурудың ағымын және асқынуларын білу. Емінің және күтімінің заманауи мақсаттарын білу. Алдын-алу шараларын білу.	- Б. Қалмурзина «Ішкі аурулар» Алматы 2007 ж. Б. Айтмембет «Ішкі аурулар пропедевтикасы» Алматы 2005 ж. Оқу әдістемелік жинақ. Аудиотаспалар. Бейне таспалар. Қажетті аспаптар.
В1 - ас қорыту мүшелерінің негізгі ауруларын клиникалық тексеру, күту және алдын-алу жөнінде қажетті білімді және дағдыларды игеру; гастриттер, асқазан және 12 елі ішек ойық жара аурулары, асқазанның қатерлі ісігі, энтериттер, колиттер, гельминтоздар, өт қапшығының аурулары, созылмалы гепатиттер, бауыр циррозы, созылмалы бауыр жетіспеушілігі, панкреатит.	- шағымдарын және анамнезін жинау дағдыларын игеру. Қарауды жүргізу іс-әрекетін игеру. Мануальды дағдыларды қолдана отырып науқастарды тексеруді игеру. Болжамалы диагноз қоюды істей білу. Тексеру жоспарын құрастыра білу. Қосымша тексеру әдістерінің нәтижелерін бағалай білу. Салыстырмалы диагноз жүргізе білу. Емінің жоспарын құрастыра білу. Науқастың күтімін жүргізе білу. Алдын-алу шараларын жүргізе білу. Рецепт жазу ережелерін игеру. Келеңсіз жағдайларда (асқазаннан және ішектен қан кету, бауыр комасы) ауруханаға дейінгі кезеңде шұғыл медициналық жәрдем көрсету іс-әрекетін игеру.	- аурудың анықтамасын білу. Жіктемесін білу. Этиологиясын білу. Патогенезін білу. Клиникалық көріністерін білу. Зертханалық және аспапты тексеру көрсеткіштерін білу. Аурудың ағымын және асқынуларын білу. Емінің және күтімінің заманауи мақсаттарын білу. Алдын-алу шараларын білу.	- Б. Қалмурзина «Ішкі аурулар» Алматы 2007 ж. Б. Айтмембет «Ішкі аурулар пропедевтикасы» Алматы 2005 ж. Оқу әдістемелік жинақ. Аудиотаспалар. Бейне таспалар. Қажетті аспаптар.
Г1 - зәр шығару мүшелерінің негізгі ауруларын клиникалық тексеру, күту және алдын-алу жөнінде қажетті білімді және дағдыларды игеру; пиелонефрит, гломерулонефрит, бүйрек жетіспеушілігі, бүйректасы ауруы, цистит.	- шағымдарын және анамнезін жинау дағдыларын игеру. Қарауды жүргізу іс-әрекетін игеру. Мануальды дағдыларды қолдана отырып науқастарды тексеруді игеру. Болжамалы диагноз қоюды істей білу. Тексеру жоспарын құрастыра білу. Қосымша тексеру әдістерінің нәтижелерін бағалай білу. Салыстырмалы диагноз жүргізе білу. Емінің жоспарын құрастыра білу. Науқастың күтімін жүргізе білу. Алдын-алу шараларын жүргізе білу. Рецепт жазу ережелерін игеру. Келеңсіз жағдайларда (бүйрек шаншуы, уремиялық кома) ауруханаға	- аурудың анықтамасын білу. Жіктемесін білу. Этиологиясын білу. Патогенезін білу. Клиникалық көріністерін білу. Зертханалық және аспапты тексеру көрсеткіштерін білу. Аурудың ағымын және асқынуларын білу. Емінің және күтімінің заманауи мақсаттарын білу.	- Б. Қалмурзина «Ішкі аурулар» Алматы 2007 ж. Б. Айтмембет «Ішкі аурулар пропедевтикасы» Алматы 2005 ж. Оқу әдістемелік жинақ. Аудиотаспалар. Бейне таспалар. Қажетті аспаптар.

	дейінгі кезеңде шұғыл медициналық жәрдем көрсету іс- әрекетін игеру.	Алдын-алу шараларын білу.	
Д1 - эндокринді жүйенің және зат алмасу бұзылысының негізгі ауруларын клиникалық тексеру, күту және алдын-алу жөнінде қажетті білімді және дағдыларды игеру; қалқанша без аурулары, қант диабеті, гипофиз және бүйрек үсті безінің аурулары, зат алмасу аурулары.	- шағымдарын және анамнезін жинау дағдыларын игеру. Қарауды жүргізу іс-әрекетін игеру. Мануальды дағдыларды қолдана отырып науқастарды тексеруді игеру. Болжамалы диагноз қоюды істей білу. Тексеру жоспарын құрастыра білу. Қосымша тексеру әдістерінің нәтижелерін бағалай білу. Салыстырмалы диагноз жүргізе білу. Емінің жоспарын құрастыра білу. Науқастың күтімін жүргізе білу. Алдын-алу шараларын жүргізе білу. Рецепт жазу ережелерін игеру. Келеңсіз жағдайларда (гиперглиекмиялық және гипогликемиялық кома, тиреотоксикалық криз) ауруханаға дейінгі кезеңде шұғыл медициналық жәрдем көрсету іс- әрекетін игеру.	- аурудың анықтамасын білу. Жіктемесін білу. Этиологиясын білу. Патогенезін білу. Клиникалық көріністерін білу. Зертханалық және аспапты тексеру көрсеткіште- рін білу. Аурудың ағымын және асқынуларын білу. Емінің және күтімінің заманауи мақсаттарын білу. Алдын-алу шараларын білу.	- Б. Қалмурзина «Ішкі аурулар» Алматы 2007 ж. Б. Айтмембет «Ішкі аурулар пропедевтикасы» Алматы 2005 ж. Оқу әдістемелік жинақ. Аудиотаспалар. Бейне таспалар. Қажетті аспаптар.
Е1 - қан түзу жүйесінің және зат алмасу бұзылысының негізгі ауруларын клиникалық тексеру, күту және алдын-алу жөнінде қажетті білімді және дағдыларды игеру;анемиялар, гемобластоздар, геморрагиялық диатездер.	- шағымдарын және анамнезін жинау дағдыларын игеру. Қарауды жүргізу іс-әрекетін игеру. Мануальды дағдыларды қолдана отырып науқастарды тексеруді игеру. Болжамалы диагноз қоюды істей білу. Тексеру жоспарын құрастыра білу. Қосымша тексеру әдістерінің нәтижелерін бағалай білу. Салыстырмалы диагноз жүргізе білу. Емінің жоспарын құрастыра білу. Науқастың күтімін жүргізе білу. Алдын-алу шараларын жүргізе білу. Рецепт жазу ережелерін игеру. Келеңсіз жағдайларда ауруханаға дейінгі кезеңде шұғыл медициналық жәрдем көрсету іс әрекетін игеру.	- аурудың анықтамасын білу. Жіктемесін білу. Этиологиясын білу. Патогенезін білу. Клиникалық көріністерін білу. Зертханалық және аспапты тексеру көрсеткіштерін білу. Аурудың ағымын және асқынуларын білу. Емінің және күтімінің заманауи мақсаттарын білу. Алдын-алу шараларын білу.	- Б. Қалмурзина «Ішкі аурулар» Алматы 2007 ж. Б. Айтмембет «Ішкі аурулар пропедевтикасы» Алматы 2005 ж. Оқу әдістемелік жинақ. Аудиотаспалар. Бейне таспалар. Қажетті аспаптар.
Ж1 - сүйек – бұлшық ет жүйесінің негізгі ауруларын клиникалық тексеру, күту және алдын-алу жөнінде қажетті білімді және дағдыларды игеру; ревматойдты артрит, деформациялаушы остеоартроз, Бехтерев ауруы.	- шағымдарын және анамнезін жинау дағдыларын игеру. Қарауды жүргізу іс-әрекетін игеру. Мануальды дағдыларды қолдана отырып науқастарды тексеруді игеру. Болжамалы диагноз қоюды істей білу. Тексеру жоспарын құрастыра білу. Қосымша тексеру әдістерінің нәтижелерін бағалай білу. Салыстырмалы диагноз жүргізе білу. Емінің жоспарын құрастыра білу. Науқастың күтімін жүргізе білу. Алдын-алу шараларын жүргізе білу. Рецепт жазу ережелерін игеру. Келеңсіз жағдайларда ауруханаға дейінгі кезеңде шұғыл медициналық	- аурудың анықтамасын білу. Жіктемесін білу. Этиологиясын білу. Патогенезін білу. Клиникалық көріністерін білу. Зертханалық және аспапты тексеру көрсеткіштерін білу. Аурудың ағымын және асқынуларын білу. Емінің және күтімінің заманауи мақсаттарын білу.	- Б. Қалмурзина «Ішкі аурулар» Алматы 2007 ж. Б. Айтмембет «Ішкі аурулар пропедевтикасы» Алматы 2005 ж. Оқу әдістемелік жинақ. Аудиотаспалар. Бейне таспалар. Қажетті аспаптар.

Область компетенции К - имя числительное. Числительные приставки в фармацевтических терминах.	После окончания обучения обучающийся будет владеть: - знанием наиболее употребляемых латинских и греческих числительных приставок.
Модуль обучения К1	- выделять латинские и греческие числительные приставки в фармацевтической терминологии.

Спецификация модуля

Наименование модуля: **Латинский язык**

Задача модуля: после завершения обучения обучающийся будет:

- применять медицинскую терминологию (анатомическую, клиническую, фармацевтическую) и профессиональную лексику в профессиональной деятельности.
- читать и писать названия лекарств;
- объяснять значение клинических терминов;
- составлять, читать и переводить рецепты на разные лекарственные формы;
- переводить со словарем профессионально ориентированные тексты;
- переводить и составлять клинические и анатомические термины с заданным значением.

Действия	Умения	Знания	Ресурсы
А1			
- произносить и читать латинские слова.	- владеть на практике знанием правил произношения и чтения латинских слов.	- латинский алфавит; - особенности произношения гласных, дифтонгов, согласных и буквосочетаний произношение диграфов в словах; - правила ударения.	- учебник; - таблицы; - лекции; - опорный конспект.
Б1			
- применять на практике знания по словообразованию для овладения деловым языком по специальности;	- образовывать термины с заданным значением; - объяснить значение терминов;	- способы и средства словообразования; - приставки; - терминоэлементы; - греколатинские дублеты;	- учебник; - таблицы; - лекция; - опорный конспект; - тесты;
Б2			
- применять на практике знания по клинической терминологии для овладения деловым языком по специальности.	- образовывать термины с заданным значением; - объяснять значения терминов.	- суффиксы, используемые в названиях болезней, патологических состояний; - значение терминоэлементов; - греко-латинские дублеты.	- учебник; - таблицы; - лекция; - опорный конспект; - тесты.
В1			
- применять на практике знания по стандартным рецептурным формулировкам для выписывания и чтения рецептов;	- переводить простые предложения с глаголами; - сознательно применять на практике стандартные рецептурные формулировки;	- 4 спряжения глагола; - словарная форма глагола; - стандартные рецептурные формулировки;	- учебник; - таблицы; - лекция; - опорный конспект; - тесты;
В2			
- выписывать и читать рецепты на различные;	- читать и переводить рецепты на различные;	- правила выписывания рецептов на различные лекарственные	- учебник; - таблицы;

Несогласованные определения.	
Модуль обучения Г1	- строить и переводить термины с существительными 1 и 2 склонений; - определять склонение существительных по их словарным формам.
Область компетенции Д - частотные отрезки в названиях лекарств. Названия химических элементов, оксидов, кислот.	После окончания обучения обучающийся будет владеть: - знанием частотных отрезков в названиях лекарств; - знаниями латинских названий химических элементов, оксидов, кислот; - умением правильно читать и писать названия лекарств, включающих частотные отрезки.
Модуль обучения Д1	- выделять в составе наименований лекарственных веществ препаратов частотные отрезки; - образовывать латинские названия оксидов, кислот.
Область компетенции Е - имя прилагательное. Прилагательные 1 группы. Согласованные определения (1 и 2 склонения)	После окончания обучения обучающийся будет владеть: - знанием грамматических категорий имени прилагательного (род, число, падеж, склонение).
Модуль обучения Е1	- согласовывать прилагательные с существительными; - строить и переводить термины с согласованными определениями.
Область компетенции Ж - имена существительные 3 склонения. Названия солей, болезней, патоло-гических процессов.	После окончания обучения обучающийся будет владеть: - знанием родовых окончаний существительных 3 склонения и применение суффиксов в клинических терминах.
Модуль обучения Ж1	- находить основу слова в существительных 3 склонения; - строить и переводить термины с существительными 3 склонения; - ставить существительные 3 склонения в родительный падеж единственного и множественного числа;
Модуль обучения Ж2	владеть знаниями суффиксов -osis, -iasis, -itis, - oma в клинических терминах; - определять значение клинических терминов; - составлять клинические термины с заданным значением;
Модуль обучения ЖЗ	- владеть знанием правил образования латинских названий солей, наиболее употребительных наименований анионов; - прописывать и переводить рецепты по теме.
Область компетенции З - имя прилагательное 2 группы. Степени сравнения прилагательных.	После окончания обучения обучающийся будет владеть: - умением правильно употреблять прилагательные 2 группы в родительном падеже в терминах.
Модуль обучения 31	- правильно согласовывать прилагательные с существительными;
Модуль обучения 32	- правильно согласовывать сравнительную и превосходную степени прилагательных в медицинских терминах; - владеть знанием словарной формы, суффиксов сравнительной и превосходной степени прилагательных; - составлять и переводить медицинские термины с прилагательными в сравнительной и превосходной степени.
Область компетенции И - имена существительные 4 и 5 склонения.	После окончания обучения обучающийся будет определять существительные 4 и 5 склонения по словарной форме.
Модуль обучения И1	- согласовывать прилагательные с существительными 4 и 5 склонения.

	жәрдем көрсету іс әрекетін игеру.	Алдын-алу шараларын білу.	
З1 - дәнекер тіннің диффузды ауруларын клиникалық тексеру, күту және алдын-алу жөнінде қажетті білімді және дағдыларды игеру; жүйелі қызыл жегі, склеродермия, түйінді периартериит, дерматомиозит.	- шағымдарын және анамнезін жинау дағдыларын игеру. Қарауды жүргізу іс-әрекетін игеру. Мануальды дағдыларды қолдана отырып науқастарды тексеруді игеру. Болжамалы диагноз қоюды істей білу. Тексеру жоспарын құрастыра білу. Қосымша тексеру әдістерінің нәтижелерін бағалай білу. Салыстырмалы диагноз жүргізе білу. Емінің жоспарын құрастыра білу. Науқастың күтімін жүргізе білу. Алдын-алу шараларын жүргізе білу. Рецепт жазу ережелерін игеру. Келеңсіз жағдайларда ауруханаға дейінгі кезеңде шұғыл медициналық жәрдем көрсету іс әрекетін игеру.	- аурудың анықтамасын білу. Жіктемесін білу. Этиологиясын білу. Патогенезін білу. Клиникалық көріністерін білу. Зертханалық және аспапты тексеру көрсеткіштерін білу. Аурудың ағымын және асқынуларын білу. Емінің және күтімінің заманауи мақсаттарын білу. Алдын-алу шараларын білу.	- Б. Қалмурзина «Ішкі аурулар» Алматы 2007 ж. Б. Айтмембет «Ішкі аурулар пропедевтикасы» Алматы 2005 ж. Оқу әдістемелік жинақ. Аудиотаспалар. Бейне таспалар. Қажетті аспаптар.
И1 - аллергиялық ауруларды клиникалық тексеру, күту және алдын-алу жөнінде қажетті білімді және дағдыларды игеру; есекжем, Квинке ісінуі, анафилактикалық шок.	- шағымдарын және анамнезін жинау дағдыларын игеру. Қарауды жүргізу іс-әрекетін игеру. Мануальды дағдыларды қолдана отырып науқастарды тексеруді игеру. Болжамалы диагноз қоюды істей білу. Тексеру жоспарын құрастыра білу. Қосымша тексеру әдістерінің нәтижелерін бағалай білу. Салыстырмалы диагноз жүргізе білу. Емінің жоспарын құрастыра білу. Науқастың күтімін жүргізе білу. Алдын-алу шараларын жүргізе білу. Рецепт жазу ережелерін игеру. Келеңсіз жағдайларда (есекжем, Квинке ісінуі, анафилактикалық шок) ауруханаға дейінгі кезеңде шұғыл медициналық жәрдем көрсету іс әрекетін игеру.	- аурудың анықтамасын білу. Жіктемесін білу. Этиологиясын білу. Патогенезін білу. Клиникалық көріністерін білу. Зертханалық және аспапты тексеру көрсеткіштерін білу. Аурудың ағымын және асқынуларын білу. Емінің және күтімінің заманауи мақсаттарын білу. Алдын-алу шараларын білу.	- Б. Қалмурзина «Ішкі аурулар» Алматы 2007 ж. Б. Айтмембет «Ішкі аурулар пропедевтикасы» Алматы 2005 ж. Оқу әдістемелік жинақ. Аудиотаспалар. Бейне таспалар. Қажетті аспаптар.

30 Құзыреттілік профилі – Балалар аурулары

Кәсіби құзырлық – Балалар аурулары	Оқыту аяқталған соң білім алушы жаңа туған балаларды бақылау, физикалық, нервтік-психикалық дамуын бағалау, мүшелер мен жүйелердің анатомиялық-физиологиялық ерекшеліктерін білу, тексеру әдістерін өткізу, балалар ауруларының белгілерін, емдеуін, алдын алуын, ауру балалардың күтімін өткізу дағдыларын меңгеру.
А құзыреттілік аймағы - дені сау бала.	Оқыту аяқталған соң білім алушы жаңа туған балалардың күтімін, оларды бақылау, физикалық, нервтік-психикалық дамуына баға беру, тамақтандыруын бағалау дағдыларын меңгеру.
А 1оқыту модулі	- Қазақстандағы педиатриялық көмекті ұйымдастыру ерекшеліктерін білу; - жаңа туған, шала туған балалардың анатомиялық-физиологиялық ерекшеліктерін білу; - жаңа туған, шала туған балаларды бақылау, күтімін өткізуді меңгеру; - патронаж өткізу мақсаттарын білу;

	- ас қорыту мүшелерінің анатомиялық-физиологиялық ерекшеліктерін, 1 жасқа дейін балаларды тамақтандыру түрлерін, табиғи тамақтандырудың артықшылықтарын, емшекке дұрыс беру ережелерін, қосымша тамақ беру ережелерін, 1 жастан кейін балалардың тамақтандыруын білу; - 1 жасқа дейінгі, 1 жастан кейінгі балалардың тамақтандыруын бағалау; - баланың анасын емшекке дұрыс емізуге үйрету; - анасының денсаулығы бойынша кеңестер беру; - 1 жастан кейінгі балалардың тамақтандыру бойынша кеңестер беру.
А2 оқыту модулі	- орталық нерв жүйесінің анатомиялық-физиологиялық ерекшеліктерін белу. Баланың нервтік психикалық дамуының көрсеткіштерін білу; - баланың физикалық дамуын, көрсеткіштерін білу; - ерте жастағы балалардың нервтік психикалық дамуының «қауіп қатер» тобын анықтау үшін критерийлерін білу; - балалардың физикалық, нервтік-психикалық дамуына баға беру; - дені сау баланы өсіру үшін күтімі бойынша ата-аналарына кеңестер беруді меңгеру.
Б құзыреттілік аймағы – балалардың мүшелері мен жүйелерінің анатомиялық-физиологиялық ерекшеліктерін тексеру әдістері.	Оқыту аяқталған соң білім алушы балалардың мүшелері мен жүйелерінің анатомиялық-физиологиялық ерекшеліктерін білу, тексеру әдістерін білу, өткізуді меңгеру.
Б1 оқыту модулі	- мүшелері мен жүйелердің анатомиялық-физиологиялық ерекшеліктерін білу; - тексеру әдістерін өткізуді меңгеру; - мүшелер мен жүйелердің жағдайын бағалау;
В құзыреттілік аймағы – балалар аурулары.	Оқыту аяқталған соң білім алушы балалар ауруларының ерекшеліктерін білу, емдеуін тағайындау, диагностика, дәлелдеу күтімін, алдын алу жұмыстарын ұйымдастыруды меңгеру.
В1 оқыту модулі.	- жаңа туған балалардың ауруларының (тұншығу, бас ми зақымдану, гемолиздік ауру, тері және кіндік аурулары) себептерін, даму механизмін, клиникалық белгілерін, емдеуін, күтімін, алдын алуын білу; - ерте жастағы балалардың ауруларының (мешел, гипотрофия, аллергиялық диатез) себептерін, даму механизмін, клиникалық белгілерін, емдеуін, күтімін, алдын алуын білу; - тыныс алу, жүрек, қантамыр, ас қорыту, зәр бөлу, эндокриндік жүйелерінің ауруларының себептерін, даму механизмін, клиникалық белгілерін, емдеуін, күтімін, алдын алуын білу; - балалардың жұқпалы ауруларының себептерін, даму механизмін, клиникалық белгілерін, емдеуін, күтімін, алдын алуын білу; - клиникалық белгілерін анықтау; - ауру балалардың дәлелдеу күтімін өткізуді меңгеру; - аурулардың алдын алу шараларын өткізуді меңгеру.
Г құзыреттілік аймағы – балалардағы өмірге қауіп төндіретін жағдайлар.	Оқыту аяқталған соң білім алушы балалардағы өмірге қауіп төндіретін жағдайларда дәрігерге дейін жедел көмек көрсетуді меңгеру.
Г1 оқыту модулі.	- қуіп төндіретін жағдайлардың себебін, белгілерін білу; - дәрігерге дейін көмек көрсете білу.

Модульдің спецификациясы

Модульдің аталуы: **Балалар аурулары**

Модульдің міндеті: Дені сау және ауру балаларды бақылау, күтімін өткізуді, балалардың физикалық, нервтік-психикалық дамуын, тамақтануын бағалау, дағдыларын меңгеру. Тексеру әдістерін меңгеру.

В8 - изучить строение и функции органов эндокринной системы.	- различать органы эндокринной системы и указывать их местоположение.	- общую анатомию эндокринных желез и их значение.	- анатомические таблицы, муляжи, планшеты, торс человека.

13 Профиль компетенция – Латинский язык

Профиль компетенции - латинский язык	После окончания обучения, обучающийся будет: - применять на практике латинскую терминологию, (анатомическую, клиническую и фармацевтическую), профессиональную лексику; - владеть навыком перевода со словарем профессионально ориентированных текстов; - читать и писать латинские слова, названия лекарств, объяснять значение клинических терминов; - составлять клинические и анатомические термины с заданным значением; - составлять рецепты на разные лекарственные формы, читать и переводить рецепты.
Область компетенции А - фонетика	После окончания обучения обучающийся должен владеть: - знанием латинского алфавита и произношением звуков.
Модуль обучения А1	- знать особенности произношения гласных, дифтонгов, согласных и буквосочетаний, диграфов в словах, заимствованных из греческого языка; - правильно читать латинские слова; - знать правила ударения.
Область компетенции Б - словообразование. Структура медицинских терминов.	После окончания обучения обучающийся будет владеть: - знаниями способами и средствами словообразования;
Модуль обучения Б1	- знать приставки, терминоэлементы; - греко-латинских дублетов; - образовывать термины с заданным значением; - объяснить значение терминов;
Модуль обучения Б2	- владеть знанием суффиксов, используемых в названиях болезней и патологических состояний - itis, -oma, -osis, -iasis-.
Область компетенции В - глагол. Грамматические категории глагола. Повелительное, сослагательное наклонения в рецептуре. Рецепт, его структура.	После окончания обучения обучающийся должен владеть: - знанием 4 спряжений глагола; - владеть навыками перевода простых предложений с глаголами; -составлять рецепты на различные лекарственные формы.
Модуль обучения В1	Владеть знанием словарной формы глагола: - переводить простые предложения с глаголами; - применять стандартные рецептурные формулировки;
Модуль обучения В2	Владеть знанием структуры рецепта: - применять стандартные рецептуры формулировки; - выписывать рецепты на различные лекарственные формы; - читать и переводить рецепты на разные лекарственные формы.
Область компетенции Г - имя существительное Грамматические категории существительных. Обзор 5-ти склонений, 1 и 2 склонение.	После окончания обучения обучающиеся должен владеть: - знаниями грамматических категорий имен существительных (род, число, падеж, склонение).

В2 - изучить отделы и органы дыхательной системы;	Различать и показывать органы дыхательной системы, определять их место положение и особенности строения, проецировать органы на поверхности тела;	- общий план строения и анатомо функциональную характеристику органов дыхательной системы. Понятие о средостении. Органы средостения. Особенности строения органов дыхательной системы в возрастном аспекте;	- анатомические таблицы, муляжи, барельефные планшеты, торс и скелет человека;
В3 - изучить строение органов мочевыделительной системы;	- различать и показывать органы мочевыделительной системы и отличительные особенности их строения, определять их место положение, проецировать на поверхности тела;	- общий план строения мочевыделительной системы. Анатомо-функциональную характеристику органов мочевыделительной системы;	- анатомические таблицы, муляжи, барельефные планшеты, торс и скелет человека;
В4 - изучить строение органов женской и мужской половой систем;	- различать и показывать мужские и женские половые органы, определять их место положение;	- общий план строения половой системы. Анатомо-функциональную характеристику органов половой системы;	- анатомические таблицы, муляжи, барельефные планшеты, торс и скелет человека;
В5 - изучить строение сердца. Круги кровообращения их значение. Основные принципы строения, ветвления и классификацию кровеносных сосудов. Органы лимфатической системы;	- показывать местоположение сердца. Проецировать границы сердца на переднюю грудную стенку. Показывать ход магистральных сосудов различных областей тела человека. Определять магистральные лимфатические сосуды и их притоки. Прощупать доступные группы региональных лимфатических узлов;	- общий план строения сердечно-сосудистой системы. Строение и функции сердца. Круги кровообращения. Артерии и вены большого и малого кругов кровообращения. Отличительные особенности кровеносных сосудов в возрастном аспекте. Общий план строения и функции лимфатической системы;	- анатомические таблицы, муляжи, планшеты, торс человека;
В6 - изучить строение центрального и периферического отделов нервной системы;	- показывать отделы спинного и головного мозга. Места выходов спинномозговых и черепно-мозговых нервов, области иннервации. Проецировать отдельные нервы на наружные покровы;	- общий план строения нервной системы. Общий обзор головного мозга. Строение спинного мозга. Оболочки головного и спинного мозга. Общий план строения периферической и вегетативной нервной системы, их ветви и области иннервации;	- анатомические таблицы, муляжи, планшеты, торс человека;
В7 - изучить строение органа зрения, слуха и равновесия, обоняния, вкуса. Кожа и ее производные;	- определять и показывать основные структурные элементы органа зрения, слуха и равновесия, обоняния, вкуса. Показывать слои кожи;	- особенности строения, отличительные морфологические структуры органа зрения, слуха и равновесия и кожи. Анатомо-функциональную характеристику органов чувств;	- анатомические таблицы, муляжи, планшеты, торс человека;

Іс әрекет	Ептілік	Білім	Ресурстар
А1			
- Қазақстандағы педиатриялық көмекті ұйымдастыру ерекшеліктерін білу; - жаңа туған, шала туған балалардың анатомиялық-физиологиялық ерекшеліктерін білу; - жаңа туған, шала туған балаларды бақылау, күтімін өткізуді меңгеру; - патронаж өткізу мақсаттарын білу; - ас қорыту мүшелерінің анатомиялық-физиологиялық ерекшеліктерін, 1 жасқа дейін балаларды тамақтандыру түрлерін, табиғи тамақтандырудың артықшылықтарын, емшекке дұрыс беру ережелерін, қосымша тамақ беру ережелерін, 1 жастан кейін балалардың тамақтандыруын білу; - 1 жасқа дейінгі, 1 жастан кейінгі балалардың тамақтандыруын бағалау; - баланың анасын емшекке дұрыс емізуге үйрету; - анасының денсаулығы бойынша кеңестер беру; - 1 жастан кейінгі балалардың тамақтандыру бойынша кеңестер беру;	- жаңа туған, шала туған балаларың Күтімінөткізу; - 1 жасқа дейін балалардың тамақтандыруын бағалау; - 1 жастан кейінгі балалардың тамақтандыруын бағалау; - баланың анасын дұрыс емізуге үйрету; - баланың анасына дұрыс тамақтандыру бойынша кеңестер беру; - емізіп жүрген әйелдің диетасы туралы кеңестер беру;	- Қазақстандағы педиатриялық көмекті ұйымдастыру ерекшеліктері; - жаңа туған, шала туған балалардың анатомиялық-физиологиялық ерекшеліктері, белгілері, шала туылу себептері, күтім ерекшеліктері; - ас қорыту мүшелерінің анатомиялық-физиологиялық ерекшеліктері; - анықтамасы, белгілері, себебі; - патронаж өткізу мақсаттары; - 1 жасқа дейінгі балаларды тамақтандыру түрлері; - 1 жастан кейінгі балаларды тамақтандыру; - ИВБДВ бағдарламасы;	- дәрістер; - оқулықтар; - құрал-жабдықтар;
А2			
- орталық нерв жүйесінің анатомиялық-физиологиялық ерекшеліктерін белу. Баланың нервтік психика-лық дамуының көрсеткіштерін білу; - баланың физика-лық дамуын, көрсеткіштерін білу; - ерте жастағы балалардың нервтік психикалық дамуының «қауіп қатер» тобын анықтау үшін критерийлерін білу; - балалардың физикалық, нервтік-психика-лық дамуына баға беру; - дені сау баланы өсіру үшін күтімі бойынша ата-аналарына кеңестер беруді меңгеру.	- балалардың салмағын, бойын, бас, кеуде айналымын өлшеу; - әр түрлі жастағы балалардың нервтік-психикалық дамуын бағалау; - күн тәртібін түзу; - гигиена дағдыларына үйрету; - ата-аналарымен баланың өсіру үшін күтімі бойынша кеңестер беру; - қаңқа деформациясының алдын алу шараларын жүргізу; - ата-аналарымен баланы өсіру үшін күтімі туралы кеңестер беру.	- балалардың физикалық дамуы, көрсеткіштері; - орталық нерв жүйесінің анатомиялық физиологиялық ерекшеліктері; - балалардың нервтік-психикалық дамуы, көрсеткіштері.	- дәрістер; - оқулықтар; - құрал-жабдықтар.
Б1			
- балалардың мүшелері мен жүйелерінің анатомиялық-физиологиялық ерекшеліктерін анықтау; - тексеру әдістерін өткізуді меңгеру; - мүшелері мен жүйелерінің жағдайын бағалау.	- балаларды тексеру әдістерін өткізуді білу; - сұрау; - сипау; - перкуссия; - аускультация; - анамнез жинау;	- балалардың мүшелері мен жүйелерінің анатомиялық физиологиялық ерекшеліктері; - тексеру әдістері, түрлері, мақсаты, көрсеткіштері.	- дәрістер; - оқулықтар; - құрал-жабдықтар;

	- мүшелер мен жүйелердің жағдайын бағалау; - нәтижелерін қортындылау.		
В1			
- жаңа туған балалардың ауруларының (тұншығу, бас ми зақымдану, гемолиздік ауру, тері және кіндік аурулары) себептерін, даму механизмін, клиникалық белгілерін, емдеуін, күтімін, алдын алуын білу; - ерте жастағы балалардың ауруларының (мешел, гипотрофия, аллергиялық диатез) себептерін, даму механизмін, клиникалық белгілерін, емдеуін, күтімін, алдын алуын білу; - тыныс алу, жүрек, қантамыр, ас қорыту, зәр бөлу, эндокриндік жүйелерінің ауруларының себептерін, даму механизмін, клиникалық белгілерін, емдеуін, күтімін, алдын алуын білу; - балалардың жұқпалы ауруларының себептерін, даму механизмін, клиникалық белгілерін, емдеуін, күтімін, алдын алуын білу; - клиникалық белгілерін анықтау; - ауру балалардың дәлелдеу күтімін өткізуді меңгеру; - аурулардың алдын алу шараларын өткізуді меңгеру; - санитарлық ағарту жұмыстарын өткізу; - эпидемияға қарсы шаралар өткізу.	- балалар ауруларының белгілерін анықтау; - емдеу тактикасын белгілеу; - ауру балалардың дәлелді күтімін өткізу; - ата-аналарымен кішкентай балалардың және жасы үлкен балалардың ауруларының алдын алу мақсатымен әңгіме өткізу, кеңестер беру; - санитарлық ағарту жұмысын жүргізу; - эпидемияға қарсы шараларды өткізу; - лабораториялық тексеруге материал жинау.	- жаңа туған балалардың ауруларының (тұншығу, бас ми зақымдануы, гемолиздік ауру, тері және кіндік аурулары) себептері, белгілері, емдеуі, күтімі, алдын алуы; - фондық ауруларының (мешел, гипотрофия, аллергиялық диатез) себептері, белгілері, емдеуі, күтімі, алдын алуы; - тыныс алу, жүрек, қантамыр, ас қорыту, зәр бөлу, эндокриндік жүйелерінің ауруларының себептері, белгілері, емдеуі, күтімі, алдын алуы; - балалардың жұқпалы ауруларының себептері, белгілері, емдеуі, күтімі, алдын алуы; - БАБЖ бағдарламасы; - дәлелдеу медицина протоколдары.	- дәрістер; - оқулықтар; - құрал-жабдықтар.
Г1			
- балалардың қауіп төндіретін жағдайларының себептерін, белгілерін, асқынуларын білу; - балалардың қауіп төндіретін жағдайларында дәрігерге дейін жедел көмек көрсету.	- дәрігерге дейін көмек көрсетуді меңгеру.	- балалардағы өмірге қауіп төндіретін жағдайлардың себебі, белгілері, асқынулары; - көмек көрсету принциптері; - медицина қызметкерлерінің тактикасы.	- дәрістер; - оқулықтар; - құрал-жабдықтар.

31 Құзыреттілік профилі – Акушерия және гинекология

Кәсіби құзырлық – Акушерия және гинекология	Оқушы оқуды бітіргеннен кейін төмендегі дағдыларды меңгереді: - акушерлік инфекцияның алдын алуды; - жүкті, босанатын, босанған әйелдерді және гинекологиялық ауруларды жүргізуді; - жедел көмек көрсетуді.
Құзыреттілік аймағы А – акушерлік -	

В1	- ориентироваться в местоположении и строении органов пищеварительной системы;
В2	- будет ориентироваться в местоположении и строении дыхательной системы;
В3	- ориентироваться в местоположении и строении мочевыделительной системы;
В4	- ориентироваться в местоположении и строении половой системы;
В5	- ориентироваться в местоположении и строении сердечно-сосудистой системы;
В6	- ориентироваться в местоположении и строении нервной системы;
В7	После окончания обучения обучающийся будет ориентироваться в местоположении и строении органов чувств;
В8	- ориентироваться в местоположении и строении эндокринной системы.

Спецификация модуля

Наименование модуля: **Анатомия**

Задача модуля:

- уметь хорошо ориентироваться в строении тела человека, свободно находить, определять положение и проекцию органов и их частей, что необходимо для оказания первой неотложной помощи;
- сформировать основу знаний о строении и топографии органов и систем органов для развития клинического мышления;
- выработать научное представление о взаимосвязи структуры и функции органов человека;
- проявлять уважительное и бережное отношение к органам человеческого тела.

Действие	Умения	Знания	Ресурсы
А1 - изучить отделы скелета человека, отдельные кости и крупные суставы. Изучить структурные элементы всех костей отделов скелета.	- различать отдельные структурные компоненты костей, прощупывать доступные элементы костей на себе. Определять отличительные особенности костей черепа, туловища, верхних и нижних конечностей. Показывать крупные суставы и движения в них.	- общую анатомию опорно-двигательного аппарата. Классификацию костей. Отделы скелета, строение отдельных костей. Половые особенности строения таза. Общие понятия о соединениях костей и их классификация.	- анатомические таблицы, барельефные планшеты, скелет человека, костные препараты, муляжи.
Б1 - изучить отдельные группы мышц головы, шеи, туловища, верхних и нижних конечностей.	- различать группы мышц. Определять на себе и муляжах местоположение доступных мышц головы и шеи, туловища, верхних и нижних конечностей.	- особенности строения и функций поперечно-полосатой и гладкой мускулатуры. Классификацию мышц. Биомеханику мышц. Вспомогательный аппарат мышц.	- анатомические таблицы, муляжи мышц, барельефные планшеты, скелет человека, костные препараты.
В1 - изучить отделы пищеварительного канала и органы пищеварительной системы, их особенности строения.	- находить и показывать органы, определять их место положение, проецировать на поверхности тела. Определять особенности строения изучаемых органов.	- общий план строения пищеварительной системы. Анатомо-функциональную характеристику органов пищеварительной системы. Возрастные особенности строения изучаемых органов.	- анатомические таблицы, муляжи, барельефные планшеты, торс и скелет человека.

В3			
- владеть знаниями и навыками популяцион-ной генетики;	- владеть навыками для определения действий элементарных эволюционных факторов на генетическую структуру популяции; - владеть навыками для создания математических моделей динамики популяций; - владеть навыками применения закона Харди-Вайнберга для количественной оценки микроэволюционных процессов в популяции;	- владеть знаниями для анализа медицинских аспектов популяционной генетики;	- учебник Ярыгин В.Н. «Биология»; - Муминов Т.А., Куандыков Е.У. «Основы молекулярной биологии»; - Куандыков Е.У. «Медицинская биология и генетика»; - таблицы; - плакаты; - микропрепараты;
В4			
- владеть знаниями основ экогенетики и фармако-генетики.	- владеть навыками работы с научно- популярной и научной литературой по современным проблемам биологии; - владеть навыками обоснования необходимости здорового образа жизни.	-владеть знаниями о наследственно-обусловленном полиморфизме реакций организма на лекарственные препараты; - владеть знаниями определения генетических последствий загрязнения окружающей среды в Республике Казахстан.	- учебник Ярыгин В.Н. «Биология»; - Муминов Т.А., Куандыков Е.У. «Основы молекулярной биологии»; - Куандыков Е.У. «Медицинская биология и генетика»; - таблицы; - плакаты; - микропрепараты.

12 Профиль компетенции - Анатомия

Профиль компетенции - Анатомия	После окончания обучения обучающийся будет ориентироваться в строении тела человека, определять основные оси и плоскости тела человека. Находить проекцию и границы органов , кровеносных и лимфатических сосудов, нервов, спинного и головного мозга.
Область компетенции А – остеология и синдесмология	После окончания обучения обучающийся будет ориентироваться в строении отдельных костей. скелета , суставов и костей черепа человека.
А1	- определять кости туловища: позвоночный столб, грудную клетку; - знать их строение, отличительные особенности позвонков, ребер;
А2	- определять кости верхних и нижних конечностей и их суставы; - знать их строение, структурные элементы и движения в крупных суставах;
А3	- определять отделы черепа, его отдельные кости, височно-нижнечелюстной сустав; - знать строение, расположение и характеристику отдельных костей черепа;
Область компетенции Б - миология	После окончания обучения обучающийся будет ориентироваться в местоположении и функции скелетных мышц тела человека.
Б1	- определять мышцы головы и шеи тела человека и знать их функции;
Б2	- определять мышцы туловища и их знать функции;
Б3	- определять мышцы верхних и нижних конечностей.
Область компетенции В - спланхнология	После окончания обучения обучающийся будет ориентироваться в местоположении и строении внутренних органов тела человека;

гинекологиялық көмекті ұйымдастыру	
Оқыту модулі А1	Оқушы оқуды бітіргеннен кейін төменгі дағдыларды меңгереді: - біріншілік медициналық құжаттарды; - ФАПтың, әйелдер кеңес орынының, акушерлік стационардың қызметкерлерінің міндеттерін, осы мекемелердің жұмыс тәртібін белгілейтін бұйрықтарды;
Оқыту модулі А2	- асептика мен антисептиканың негізін анықтауды; - перзентхананың бөлімдерінің тазалығын сақтауды және дезинфекциясын, төсек - орынның тазалық тәртібін; - күтім құралдарын дезинфекциялау ерекшеліктерін; - ФАПта, әйелдер кеңес орынында және акушерлік стационарларда босанғаннан кейінгі инфекциялық аурудың алдын алудағы фельшердің ролі;
Оқыту модулі А3	- акушерлік-гинекологиялық тәжірибеге, дәлелді медицинаға негізделген, ВОЗ бағдарламасын енгізу.
Құзыреттілік аймағы Б – Акушериядағы фельшердің міндеті	
Оқыту модулі Б1	Оқушы оқуды бітіргеннен кейін төменгі дағдыларды меңгереді: - әйелдерге және жаңа туған нәрестелерге емдік-профилактикалық көмек көрсетуді; - жүкті әйелдерді зерттеу тәсілдерін; - жүктілікті, босануды, босанғаннан кейінгі кезеңдерді бақылау және жүргізу;
Оқыту модулі Б2	Оқушы оқуды бітіргеннен кейін төменгі дағдыларды меңгереді: - жүктілігі, босану және босанғаннан кейінгі кезеңдері асқынған әйелдерге емдік –профилактикалық көмек көрсетуді; - патологияны табуды және «қауіп - қатер» тобын бөлуді.
Құзыреттілік аймағы В - Гинекологиялық ауруларға көмек көрсетудегі фельшердің міндеті	
Оқыту модулі В1	Оқушы оқуды бітіргеннен кейін төменгі дағдыларды меңгереді: - гинекологиялық ауруларға емдік –профилактикалық көмек көрсетуді - қажетті емдік манипуляцияларды жүргізуді.
Құзыреттілік аймағы Г - Акушерия мен гинекологиядағы жедел жағдайда дәрігерге дейінгі көмек.	
Оқыту модулі Г 1	Оқушы оқуды бітіргеннен кейін төменгі дағдыларды меңгереді: - жүкті, босанатын, босанған, жаңа туған нәрестеге және гинекологиялық ауруларға жедел жәрдем көрсетуді.

Модульдің спецификациясы

Модульдің аталуы: **Акушерия және гинекология**

Модульдің міндеті: біліммен дағдыларды білуі тиіс:

- жиі тараған акушерлік жағдайлар мен гинекологиялық патологиялардың негізгі белгілерін;
- жиі кездесетін акушерлік жағдайлар мен гинекологиялық аурулардағы фельдшердің тактикасын;
- нормативті құжаттарға сәйкес, акушерлік-гинекологиялық профильдағы меке-

мелерде санитарлық - гигиеналық және эпидемияға қарсы тәртіпті сақтауды және бақылауды;

- жанұяны жоспарлау және сексопатологияның негізі туралы мәселелер бойынша жанұялар мен науқастарға кеңес беруді;
- акушерия және гинекологиядағы жедел жағдайларда дәрігерге дейінгі көмек көрсетуді.

Іс әрекет	Ептілік	Білім	Ресурстар
А1			
- жиі тараған акушерлік жағдайлар мен гинекологиялық патологиялардың негізгі белгілері туралы білімдерін тәжірибеде қолдану.	- жиі тараған акушерлік жағдайлар мен гинекологиялық патологиялардың жүргізу тактикасын тәжірибеде меңгеру; - симптомдар мен синдромдардың айқындалу дәрежесіне байланысты жүкті, босанатын және босанған әйелдердің жағдайын бағалауды.	- клиникалық тәжірибеде жиі кездесетін акушерлік жағдайлармен гинекологиялық аурулардың негізгі синдромдары мен симптомдары.	- дәріс; - кесте; - оқулық; - фантом; - муляждар; - инструмент-тер.
Б1			
- акушерлік жағдайлар мен гинекологиялық аурулардағы жүргізу тәсілдерін тәжірибеде қолдану; -әйелдерді бақылау,керекті көмек көрсету жоспарын құруды.	- акушерлік жағдайлар мен гинекологиялық ауруларды зерттеудегі, емдеудегі және алдын алудағы барлық жүргізілетін манипуляцияларды орындау; - гинекологиялық ауруларға зерттеу бағдарламасын құрып, жалпы емдеу жоспарын ойластыруды.	- клиникалық акушерия мен гинекологиялық тәжірибедегі негізгі зерттеу тәсілдері; - әр түрлі дигностикалық зерттеулерге науқастарды дайындау ерекшеліктері.	- дәріс; - кесте; - оқулық; - фантом; - муляждар; - инструмент-тер.
В1			
- нормативті құжаттарға сәйкес, акушерлік-гинекологиялық профильдағы мекемелерде санитарлық - гигиеналық және эпидемияға қарсы тәртіпті сақтауды және бақылауды.	- акушерлік – гинекологиялық мекемелерде емдеу процессін ұйымдастыруды; - әр түрлі профильдағы акушерлік және гинекологиялық бөлімдердің жұмыс ерекшеліктерін; - акушерлік стационарда инфекцияның алдын алу әдістерін.	- әр түрлі профильдағы акушерлік және гинекологиялық бөлімдердің, ауруханалардағы акушерлік және қарау кабинеттерінің, ФАПтың тіркеу –есеп беру медициналық құжаттарын, олардың міндетін, жүргізу (толтыру) тәртібін.	- дәріс; - кесте; - оқулық; - фантом; - муляждар; - инструмент-тер; - нормативті құжаттар.
Г1			
- жанұяны жоспарлау және сексопатологияның негізі туралы мәселелер бойынша жанұялар мен науқастарға кеңес беруді.	- әйелдің және жанұяның репродуктивті денсаулығын сақтаудағы шараларды жүргізуді.	- жанұяны жоспарлау; - контрацепция әдістері; - қауіпсіз түсік; - сексология және сексопатология негіздері.	- дәріс; - кесте; - оқулық; - фантом; - муляждар; - инструмент-тер.
Д1			
- акушерия және гинекологиядағы жедел жағдайларда дәрігерге дейінгі көмек көрсетуді.	- акушерлік-гинекологиялық профильдегі науқастарға қажет жедел көмектің көлемін анықтауды.	- акушерия және гинекологиядағы негізгі жедел жағдайлар; - акушерлік тәжірибедегі	- дәріс; - кесте; - оқулық; - фантом;

А2			
- владеть знаниями и навыками о биосинтезе нуклеиновых кислот и белка;	- владеть навыками выделения основных этапов биосинтеза белка (транскрипцию, трансляцию); - владеть навыками для решений ситуационных задач;	- владеть знаниями о строении гена и генетического кода как основу реакции матричного типа; - владеть знаниями о молекулярных механизмах регуляции экспрессии генов прокариот; - владеть знаниями о молекулярных механизмах регуляции экспрессии генов эукариот;	- учебник Ярыгин В.Н. «Биология»; - Муминов Т.А., Куандыков Е.У. «Основы молекулярной биологии»; - Куандыков Е.У. «Медицинская биология и генетика»; - таблицы; - плакаты; - микропрепараты;
А3			
- владеть знаниями и навыками о генетическом аппарате клетки и генетическом гомеостазе;	- владеть навыками работы с микроскопом; - владеть навыками идентификации отдельных хромосомы; - владеть навыками составления идиограмм человека; - распознавать нарушение генетического гомеостаза и его проявление в патологии человека;	- владеть знаниями о гене; - раскрыть понятие о геноме; - владеть знаниями анализа кариотипа здорового человека и больного с хромосомной патологией; - владеть знаниями выявления мутации;	- учебник Ярыгин В.Н. «Биология»; - Муминов Т.А., Куандыков Е.У. «Основы молекулярной биологии»; - Куандыков Е.У. «Медицинская биология и генетика»; - таблицы; - плакаты; - микропрепараты;
Б1			
- владеть навыками практического применения молекулярной биологии клетки.	- владеть навыками работы с микроскопом; - владеть навыками приготовления временных препаратов клеток; - уметь сравнивать растительную и животную клетки; - владеть навыками определения фазы митоза; - владеть навыками определения фазы мейоза; владеть навыками анализа изменений, происходящих в клетке каждой фазы.	- владеть знаниями определений различий структурных компонентов клеток.	- учебник Ярыгин В.Н. «Биология»; - Муминов Т.А., Куандыков Е.У. «Основы молекулярной биологии»; - Куандыков Е.У. «Медицинская биология и генетика»; - таблицы; - плакаты; - микропрепараты.
В1			
- владеть знаниями и навыками молекулярно – генетических процессов для объяснения механизмов развития заболевания;	- владеть навыками для дифференцирования различных типов хромосом и распознавания нормальных и патологических кариотипов человека; - владеть навыками профилактики наследственных болезней; - владеть навыками решений задач по генетике; - уметь обосновывать роль генетики в профилактике наследственных заболеваний;	- владеть знаниями для распознавания основных, наиболее распространенных наследственных заболеваний человека; - владеть знаниями молекулярно-генетических процессов для объяснения механизмов развития заболеваний;	- учебник Ярыгин В.Н. «Биология»; - Муминов Т.А., Куандыков Е.У. «Основы молекулярной биологии»; - Куандыков Е.У. «Медицинская биология и генетика»; - таблицы; - плакаты; - микропрепараты;

	- владеть знаниями для анализа основных, наиболее распространенных нарушений развития эмбриона; - владеть навыками определения клеточных механизмов возникновения врожденных пороков развития; - владеть навыками для обоснования с позиции современной генетики вреда курения, употребления алкоголя и наркотических веществ;
Модуль обучения В2	- владеть знаниями для распознавания основных, наиболее распространенных наследственных заболеваний человека; - владеть навыками для дифференцирования различных типов хромосом и распознавания нормальных и патологических кариотипов человека; - владеть знаниями молекулярно-генетических процессов для объяснения механизмов развития заболеваний; - владеть навыками профилактики наследственных болезней; - владеть навыками решений задач по генетике; - уметь обосновывать роль генетики в профилактике наследственных заболеваний;
Модуль обучения В3	- владеть знаниями для анализа медицинских аспектов популяционной генетики; - владеть навыками для определения действий элементарных эволюционных факторов на генетическую структуру популяции; - владеть навыками для создания математических моделей динамики популяций; - владеть навыками применения закона Харди-Вайнберга для количественной оценки микроэволюционных процессов в популяции;
Модуль обучения В4	- владеть знаниями о наследственно-обусловленном полиморфизме реакций организма на лекарственные препараты; - владеть знаниями определения генетических последствий загрязнения окружающей среды в Республике Казахстан; - владеть навыками работы с научно- популярной и научной литературой по современным проблемам биологии; - владеть навыками обоснования необходимости здорового образа жизни.

Спецификация модуля

Наименование модуля: **Молекулярная биология, медицинская генетика**

Задача модуля: Владеть знаниями об молекулярно-генетических и клеточных уровнях организации жизни; владеть навыками для определения основных признаков наследственной патологии человека и основных принципов диагностики, профилактики и лечения наследственных болезней.

Действие	Умение	Знание	Ресурсы
А1			
- владеть знаниями и навыками о молекулярно-генетических процессах;	- владеть навыками составления нуклеотидной последовательности ДНК, последовательности ДНК, построения комплементарной цепи и-РНК и соответствующую им полипептидную цепь; - владеть навыками отличия нуклеотидов РНК и ДНК; молекулы РНК и ДНК;	- владеть знаниями распознавания свойств и функций белков; - владеть знаниями распознавания строения нуклеиновых кислот;	- учебник Ярыгин В.Н. «Биология»; - Муминов Т.А., Куандыков Е.У. «Основы молекулярной биологии»; - Куандыков Е.У. «Медицинская биология и генетика»; - таблицы; - плакаты; - микропрепараты;

		жедел жағдайда симптоматикалық ем жүргізуді және алғашқы медициналық көмекті көрсетуді.	- муляждар; - инструмент-тер.

32 Құзыреттілік профилі - Жұқпалы аурулар

Кәсіби құзырлық - Жұқпалы аурулар	Оқыту аяқталған соң білім алушы игеруі тиіс: - жұқпалы ауруы бар науқастардың жағдайын бақылау дағдыларын; - жұқпалы ауруы бар науқастардың жағдайын бағалауды; - жұқпалы аурулардың даму ерекшеліктерін білуді; - жұқпалы ауруларды ерте анықтау әдістерін; - жұқпалы аурулардың алдын- алу бойынша қажетті құжаттарды жүргізуді; - жұқпалы ауруларды айқындау және емдеу шараларын білуді.
Құзыреттілік аймағы А – Жұқпалы аурулардың жалпы сипаттамасы. Организмнің реактивтілігі. Иммунитет. Аллергия. Анафилаксия.	Оқыту аяқталған соң білім алушы игеруі тиіс: - жұқпалы аурулар туралы түсініктерді білуді; - иммунитет, иммунитет қалыптасуына ықпал ететін себептер туралы түсініктерді; - сенсибилизация, аллергия, анафилаксия туралы түсініктерді; - жұқпалы аурулардағы негізгі симптомдардың дамуы, даму ерекшеліктерін бағалау туралы түсініктерді.
Оқыту модулі А1	Оқыту аяқталған соң білім алушы игеруі тиіс: - ҚР дағы жұқпалы аурулар қызметін ұйымдастыру ерекшелігін білуді; - жұқпалы ауруларды анықтаудың негізгі әдістерін, күтімін және науқастарды бақылау дағдыларын; - организмнің реактивтілігін және жұқпалы аурулары бар науқастардың жағдайын бағалауды;
Оқыту модулі А2	Оқыту аяқталған соң білім алушы игеруі тиіс: - жұқпалы аурулардың алдын- алудағы денсаулық сақтау ұйымының заманауи жетістіктерін білуді; - АИВ инфекциясын шектеу және алдын- алу бойынша халықаралық бағдарламаларды білуді; - ошақтағы эпидемияға қарсы шараларды ұйымдастыруды; - науқастарды айқындау және жұқпалы ауру - туралы СЭС- ға шұғыл хабарлама жіберуді; - бактерия тасмалдаушыларды санациялауды жүргізуді; - аурухана ішілік жұқпалы ауруларды анықтауда жасырын кезеңінің маңызы туралы қажетті білімді; - жұқпалы ауруларды күту және емдеу ерекшеліктері туралы қажетті білімді; - жұқпалы ауруханалардың құрылысының және түзімінің ерекшеліктері туралы білімді.
Құзыреттілік аймағы Б – жұқпалы ішек аурулары.	Оқыту аяқталған соң білім алушы игеруі тиіс: - іш сүзегі, қылау А және В, салмонеллез, тағамнан улану, ботулизм, тырысқақ, шигеллез, амебиаз, иерсиниоз, лептоспироз, вирусты гепатиттер, эшерихиоз, вирусты диареялар туралы білімді.
Оқыту модулі Б1	Оқыту аяқталған соң білім алушы игеруі тиіс: - жұқпалы ішек ауруларының этиологиясын, эпидемиологиясын, клиникасын, салыстырмалы диагностикасын, емін, алдын – алу шараларын білуді; - асқынуларда дәрігерге дейінгі көмекті ұйымдастыру шараларын; - инфекция ошағындағы жұмысты жоспарлау туралы туралы қажетті білімді; - барлық кезеңдерде құжаттарды рәсімдеуде фельдшердің жұмысын білуді; - науқастар мен тұрғындар арасында санитарлық- ағарту жұмыстарын жүргізуді.

Құзыреттілік аймағы В – ауа тамшылы жұғатын жұқпалы аурулар және балалардың ауа-тамшылы жұқпалы ауруларының ересектерде өту ерекшеліктері.	Оқыту аяқталған соң білім алушы игеруі тиіс: - ЖРИ (тұмау, парагрипп, аденовирусты жұқпалы ауру), менгингококты жұқпалы ауру, жұқпалы мононуклеоз, қара шешек, балалардағы ауа-тамшылы жұқпалы аурулар (қызылша, қызамық, жел шешек, скарлатина, эпидемиялық паротит) туралы білімді.
Оқыту модулі В1	Оқыту аяқталған соң білім алушы игеруі тиіс: - ауа тамшылы жұғатын жұқпалы аурулардың этиологиясын, эпидемиологиясын, клиникасын, салыстырмалы диагностикасын, балалардағы ауа- тамшылы жұқпалы аурулардың емін, алдын – алу шараларын білуді; - балалардағы ауа- тамшылы жұқпалы аурулардың ересектердегі өту ерекшеліктері туралы білімді; - асқынуларда дәрігерге дейінгі көмекті ұйымдастыру шараларын; - инфекция ошағындағы жұмысты жоспарлау туралы туралы қажетті білімді; - барлық кезеңдерде құжаттарды рәсімдеуде фельдшердің жұмысын білуді; - науқастар мен тұрғындар арасында санитарлық- ағарту жұмыстарын жүргізуді.
Құзыреттілік аймағы Г – Қан арқылы (трансмиссивті) тарайтын жұқпалы аурулар.	Оқыту аяқталған соң білім алушы игеруі тиіс: - бөртпе сүзегі, Бриль ауруы, безгек, оба, туляремия, геморрагиялық қызба, АИВ жұқпалы ауруы туралы қажетті білімді.
Оқыту модулі Г1	Оқыту аяқталған соң білім алушы игеруі тиіс: - қан арқылы (трансмиссивті) тарайтын жұқпалы аурулардың этиологиясын, эпидемиологиясын, клиникасын, салыстырмалы диагностикасын, емін, алдын-алу шараларын білуді; - нейротоксикозда дәрігерге дейінгі көмекті ұйымдастыру шараларын; - инфекция ошағындағы жұмысты жоспарлау туралы туралы қажетті білімді; - барлық кезеңдерде құжаттарды рәсімдеуде фельдшердің жұмысын білуді; - АИВ жұқпалы ауруын шектеу және алдын-алу жөніндегі халықаралық бағдарлама туралы қажетті білімді; - науқастар мен тұрғындар арасында санитарлық-ағарту жұмыстарын жүргізуді.
Құзыреттілік аймағы Д- Тері жұқпалы аурулары.	Оқыту аяқталған соң білім алушы игеруі тиіс: - күйдіргі, тілме, сіреспе, құтыру туралы қажетті білімді.
Оқыту модулі Д1	Оқыту аяқталған соң білім алушы игеруі тиіс: - тері жұқпалы ауруларының этиологиясын, эпидемиологиясын, клиникасын, салыстырмалы диагностикасын, емін, алдын – алу шараларын білуді; - асқынуларда дәрігерге дейінгі көмекті ұйымдастыру шараларын; - инфекция ошағындағы жұмысты жоспарлау туралы туралы қажетті білімді. Барлық кезеңдерде құжаттарды рәсімдеуде фельдшердің жұмысын білуді; - науқастар мен тұрғындар арасында санитарлық-ағарту жұмыстарын жүргізуді.

33 Құзыреттілік профилі -Жалпы хирургия, анестезиология және реанимация

Кәсіби құзырлық - жалпы хирургия, анестезиология және реанимация	Оқытудан кейін білім алушылар келесі тәжірибе дағдыларды меңгереді;
Құзыреттілік аймағы А А1 оқыту модулі	Оқытудан кейін білім алушылар келесі тәжірибе дағдыларды меңгереді: - асептиканың негізгі принципін білу; - залалсыздандыру әдістерін; - инструменттерді залалсыздандыру алдындағы дайындық және залалсызданыру; -таңғыш заттарын залалсыздандыру; -антисептикалық ертінділерді ажырата білу оларды пайдалануы; - қолды операция алдында өңдеу; - хирургті операцияға дайындау.

11 Профиль компетенции - Молекулярная биология, медицинская генетика

Профиль компетенции – молекулярная биология, медицинская генетика.	После окончания обучения обучающийся будет владеть: - знаниями об молекулярно-генетических и клеточных уровнях организации жизни; - структурно-функциональной организации наследственного материала на генном, хромосомном и геномном уровнях; - основных механизмах поддержания постоянства генетического и клеточного гомеостаза; - основных признаках наследственной патологии человека; - основных принципах диагностики, профилактики и лечения наследственных болезней.
Область компетенции А – основы молекулярной биологии.	После окончания обучения обучающийся будет владеть знаниями о молекулярно-генетических процессах, биосинтезе нуклеиновых кислот и белка, а также генетическом аппарате клетки и генетическом гомеостазе.
Модуль обучения А1	-владеть знаниями распознавания свойств и функций белков; - владеть навыками составления нуклеотидной последовательности ДНК, построения комплементарной цепи и - РНК и соответствующую им полипептидную цепь; - владеть знаниями распознавания строения нуклеиновых кислот; - владеть навыками отличия нуклеотидов РНК и ДНК, молекулы РНК и ДНК;
Модуль обучения А2	- владеть навыками выделения основных этапов биосинтеза белка (транскрипцию, трансляцию); - владеть знаниями о строении гена и генетического кода как основу реакции матричного типа; - владеть знаниями о молекулярных механизмах регуляции экспрессии генов прокариот; - владеть знаниями о молекулярных механизмах регуляции экспрессии генов эукариот. - владеть навыками для решений ситуационных задач;
Модуль обучения А3	- владеть знаниями о гене; - раскрыть понятие о геноме; - владеть навыками работы с микроскопом; - владеть знаниями анализа кариотипа здорового человека и больного с хромосомной патологией;
Модуль обучения А4	- владеть навыками идентификации отдельных хромосом; - владеть навыками составления идиограмм человека; - владеть знаниями выявления мутации; - распознавать нарушение генетического гомеостаза и его проявление в патологии человека.
Область компетенции Б – молекулярная биология клетки	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками практического применения в молекулярной биологии клетки.
Модуль обучения Б1	- владеть навыками работы с микроскопом; - владеть знаниями определений различий структурных компонентов клеток; - владеть навыками приготовления временных препаратов клеток; - уметь сравнивать растительную и животную клетки; - владеть навыками определения фазы митоза; - владеть навыками определения фазы мейоза; - владеть навыками анализа изменений, происходящих в клетке каждой фазы.
Область компетенции В – генетика развития.	После окончания обучения обучающийся должен владеть знаниями молекулярно – генетических процессов для объяснения механизмов развития заболевания.
Модуль обучения В1	- владеть знаниями для объяснения взаимосвязи между строением половых желез и их функций;

Модуль обучения Б2	- уметь работать с текстом: создавать, переименовывать, копировать, удалять; - уметь создавать и форматировать таблицу;
Модуль обучения Б3	- владеть знаниями о табличном процессоре Microsoft Excel; - уметь работать с блоками, мастером функций и мастером диаграмм; - уметь применять электронные таблицы в решении медицинских задач;
Модуль обучения Б4	- владеть знаниями о программе Microsoft Power Point; - знать структуру окна Microsoft Power Point; - уметь оформлять слайды и шаблоны и создавать презентации;
Модуль обучения Б5	- владеть знаниями о программе Microsoft Access; - знать типы запросов и управление системой базы данных; - уметь создавать базу данных; - уметь работать с таблицами.
Область компетенции В – применение пакета «STATISTICS».	
Модуль обучения В1	- владеть знаниями применения ЭВМ для обработки медико–биологической информации; - уметь работать с пакетом STATISTICS; - уметь применять пакет STATISTICS в решении медицинских задач.
Область компетенции Г – информационные технологии и структура глобальной компьютерной сети Интернет	
Модуль обучения Г1	- владеть сведениями о сетях; - уметь пользоваться аппаратным и программным обеспечением; - уметь работать в Интернете;
Модуль обучения Г2	- знать основы функционирования электронной почты; - знать работу IP-адреса; - уметь работать в электронной почте.
Область компетенции Д – основы защиты информации	
Модуль обучения Д1	- владеть знаниями об основных понятиях защиты информации и об информационной безопасности и ее составляющих; - уметь организовывать меры для защиты информации; - знать о вредоносных программах и их классификация; - знать методы защиты от компьютерных вирусов; - знать средства антивирусной защиты; - уметь работать с антивирусными программами.
Область компетенции Е – основы языка HTML.	
Модуль обучения Е1	- знать основы HTML-документа; - уметь форматировать текст и таблицы в HTML-документе; - уметь работать с WEB – порталами.
Область компетенции Ж – основы программирования.	
Модуль обучения Ж1	- владеть знаниями о языках программирования общего назначения; - знать Алгоритм и его свойства виды и типы; - знать алфавит программного языка;
Модуль обучения Ж2	- владеть знаниями о языке программирования Pascal; - уметь редактировать текст в программе Pascal; - знать операторы языка Pascal.

А2 оқыту модулі	
Құзыреттілік аймағы Б Десмургия	Оқытудан кейін білім алушылар келесі тәжірибе дағдыларды меңгереді;
Б 1 оқыту модулі	Басқа таңғыш салу: - чепец, Гиппократ- таңғышы; - екі көзге және бір көзге таңғыш; - ноқта тәрізді, желкеге- крест тәрізді-таңғыш кеудеге, шат аралығына қолға және аяққа таңғыш салу, Дезо таңғышы.
Құзыреттілік аймағы В Қан кету синдромы	Оқытудан кейін білім алушылар келесі тәжірибе дағдыларды меңгереді.
В1 оқыту модулі	- жалпы қан кету белгілерін анықтау; - уақытша қан тоқтату дағдыларын меңгеру.
Құзыреттілік аймағы Г Жансыздандыру	Оқытудан кейін білім алушылар келесі тәжірибе дағдыларды меңгереді;
Г1 оқыту модулі	- жергілікті жансыздандыруды жүргізуге жабдықтарды дайындауды, анестетиктерге рецепті жазады; - жалпы жансыздандырудың жүру барысын науқастың жалпы жағдайын бақылайды, -операциядан кейінгі кезеңде күтім жүргізеді; - наркоз жүргізетін жабдықтарды залалсыздандырады.
Құзыреттілік аймағы Д Қан тобы және резус фактор туралы түсінік.	Оқытудан кейін білім алушылар келесі тәжірибе дағдыларды меңгереді.
Д1 оқыту модулі	- қан тобын анықтау; - қан сиымдылығына жүргізілетін тексерістер; - қан препараттарын және қан тәрізді сұйықтықтарды құюға болатын және болмайтын көрсеткіштерді; - олардың жарамдылығын; - қан құятын системаны дайындау.
Құзыреттілік аймағы Е Операцияға дейінгі және Операциядан кейінгі кезең.	Оқытудан кейін білім алушылар келесі тәжірибе дағдыларды меңгереді;
Е1 оқыту модулі	- науқасты тексеру; - науқасты жоспарлы операцияға дайындау; - науқасты жедел операцияға дайындау; - науқастарды операция және операциядан кейінгі кезеңде бақылау. - өмірге маңызды органдардың функциясын бақылау; - хирургиялық инструменттерді білу.
Құзыреттілік аймағы Ж Ашық жарақат.	Оқытудан кейін білім алушылар келесі тәжірибе дағдыларды меңгереді;
Ж1 оқыту модулі	- ашық жарақаттардың белгісін анықтау; - жарақаттарда бірінші медициналық көмек көрсету; - емдеу тәсілін жүргізу; - жараға тігіс салу және алу.
Ж2 оқыту модулі	- күйіктердің белгісін анықтау оның көлемін білу; - үсіктер анықтау және алғашқы медициналық көмек көрсету; - электр жарақатында алғашқы медициналық көмек көрсету.
Құзыреттілік аймағы З Жабық жарақат	Оқытудан кейін білімалушылар келесі тәжірибе дағдыларды меңгереді;
З1 оқыту модулі	- жарақаттардың (соғылу, сынықтар,буын шығудың) белгісін анықтау; - жақтаулармен бекіту; - бірінші мед көмек көрсету; - гипс таңғыштарын салу.

Құзыреттілік аймағы И Жүрек –өЖҰ Жүрек-өкпе реанимациясы	Оқытудан кейін білім алушылар келесі тәжірибе дағдыларды меңгереді.
И1 оқыту модуліь	- тыныс жолдарының өткізгіштігін қамтамасыз ету; - АБС жүйесімен реанимация жүргізу; - реанимация шараларына дұрыс баға беру;
И2 оқыту модулі	- гипергликемия , гипогликемия, гипоксия, алкогольдан болған комаларды анықтай білу; - бірінші медициналық көмек көрсету; - жалпы жағыдайын қадағалау, күтім жүргізу;
И3 оқыту модулі	- уланудың белгісін анықтау; - асказанды жуу; - детоксикалық терапияны жүргізу. - жалпы жағыдайын қадағалау, күтім жүргізу.
Құзыреттілік аймағы К Іріңді аурулар	Оқытудан кейін білім алушылар келесі тәжірибе дағдыларды меңгереді;
К1 оқыту модулі	- іріңді аурулардың жергілікті және жалпы белгілерін анықтау; - сепсис, остеомиелиттің белгісі анықтау; - іріңді аурулардың емдеу қағидасын білу;
К2 оқыту модулі	- анаэробты инфекция туғызған аурулардың белгісін анықтау; - анаэробты инфекцияның айналасындағы ортаға таралып кетудің алдын алуға бағытталған шараларды білу; - емдеу тәсілдері, алдын алу шаралары.
Құзыреттілік аймағы Л Өлі еттену.	Оқытудан кейін білім алушылар келесі тәжірибе дағдыларды меңгереді;
Л1 оқыту модулі	- өлі еттенудің, некроздың түрін білу; - белгілерін анықтау; - БМК көрсету
Құзыреттілік аймағы М Ісіктер	Оқытудан кейін білім алушылар келесі тәжірибе дағдыларды меңгереді;
М1 оқыту модулі	- науқастарды тексеріп ісіктерді анықтау; - ісіктердің түрлерін білу; - сатысын анықтай білу соған байланысты емдеу қағидасын білу, күтім көрсету.

Модульдің спецификациясы

Модульдың аталуы: **Жалпы хирургия, анестезиология және реанимация**

Модульдің міндеті:

- хирургиялық инфекцияның алдын алу;
- алғашқы медициналық көмек көрсету;
- операциядан кейінгі және жарақаттан кейінгі науқастарға кутім көрсету дағдыларын меңгеру.

Іс әрекет	Ептілік	Білім	Ресурстар
А1 - залалсыздан дыру алдындағы дайындықты жүргізу, инструменттермен таңғыш материалды залалсыздандыру; - қолды заласыздан	- операция және таңғыш бөлімшесін тазалауды игеру; - залалсыздандыру алдындағы дайындықты жүргізу; - дезинфекцияға ертінділерді дайындау инструменттермен таңғыш материалды залалсыздандыру;	- хирургияның тарихы. - хирургияның түсініктемесі, хирургиялық аурулар; - Казахстанда хирургия жұмысын ұйымдастыру;	- оқулықтар, плакаттар, Ертінділер, инструменттер шкаф. Бикс.

Модуль Б1	После окончания обучения обучающийся будет владеть знаниями: - общая характеристика рыночной экономики; - цена, спрос, предложение, конкуренция; - собственность как экономическая категория;
Модуль Б2	После окончания обучения обучающийся будет владеть знаниями: - микроэкомика: труд, капитал, земля; - распределение доходов и установление цены на факторы производства; - понятия: заработная плата, прибыль и процент, земельная рента.
Область компетенции В – макроэкономика: национальная экономика как целое, экономическая политике государства	
Модуль В1	После окончания обучения обучающийся будет владеть знаниями: - валовый общественный продукт; - валовый национальные продукт; - государственное регулирование экономики РК; - влияние потребления и накопления на объем национального дохода;
Модуль В2	После окончания обучения обучающийся будет владеть знаниями: - понятие и типы денежных систем; - рынок ценных бумаг и фондовая биржа; - финансовые системы.
Область компетенции Г – всемирное хозяйство	
Модуль Г1	После окончания обучения обучающийся будет владеть знаниями: - всемирное хозяйство как категория экономической теории; - экономические отношения в системе всемирного хозяства в РК и их регулирование; - глобальные проблемы экономического развития цивилизации.

10 Профиль компетенции - Информатика

Профиль компетенции информатика	После окончания обучения обучающийся будет.
Область компетенции А – введение в предмет информатики	
Модуль обучения А1	- владеть знаниями об истории развития ЭВМ; - знать правила эксплуатации и безопасности работы с ПК; - владеть понятием информации в природе; - ознакомлен с компьютером и с назначением устройств; - выявлять виды и единицы информации; - проводить системы счисления: двоичная, восьмеричная и шестнадцатеричная;
Модуль обучения А2	- уметь работать на рабочем столе в операционной системе Windows; - уметь создавать и переименовывать папки и ярлыки; - уметь работать со стандартными программами; - уметь работать с носителями информации.
Область компетенции Б – Microsoft office	
Модуль обучения Б1	- владеть знаниями о текстовом редакторе Microsoft Word; - уметь работать с панелями инструментов: форматирование, строка меню, стандартная, строка состояния;

Область компетенции В – основы трудового права и социальная защита населения.	
Модуль обучения В1	После окончания обучения обучающийся должен знать: - основные нормы трудового права; - виды трудовых договоров; - условия приема на работу, оплату труда; - трудовые иски; - дисциплинарную ответственность.
Модуль обучения В2	После окончания обучения обучающийся должен знать: - правовые механизмы обеспечения охраны окружающей среды; - нормы экологического права; - право частной собственности и природные ресурсы; - экологические проблемы в РК и способы их решения; - правовую ответственность за нанесенный вред окружающей среде; - право собственности на землю.
Область концепции Д – основы медицинского права. Организация работы органов здравоохранения.	
Модуль обучения Д1	После окончания обучения обучающийся должен знать: - нормы медицинского права; - права и обязанности медицинских работников; - принципы организации медицинской социальной правовой помощи ВИЧ-инфицированным, больным СПИД, наркозависимым; - проблемы донорства; - медицинскую халатность как уголовное преступление.
Область концепции Е – основы международного права.	
Модуль обучения Е1	После окончания обучения обучающийся должен знать: - нормы международного права; - систему международного права; - Казахстан как субъект международных отношений; - внешнию политику РК; - деятельность международных организаций в сфере здравоохранения.

9 Профиль компетенции - Основы экономической теории

Профиль компетенции – основы экономической теории	После окончания обучения обучающийся будет владеть знаниями: - об экономике; - основы теории рыночной экономики, в т.ч. особенности рынечной экономики в РК; - о макро- и микроэкономике.
Область компетенции А – введение в экономическую теорию.	
Модуль А1	После окончания обучения обучающийся будет владеть знаниями: - человек в мире экономики; - основы общественого производства; - экономическая теория как наука.
Область компетенции Б – основы теории рыночной экономики	

дыру; - негізгі антисептика лық дәрмектерді анықтау.	- бикісті дайындау; - залалсызданған халатты киіп үйрену; - жараны тазалауға, дезинфекцияға негізгі антисептикалық дәрмектерді пайдалану: сульфамиттерді, антибиотиктерді білу.	асептиканың анықтамасы мен негізін, әдісін білу; -емхана ішіндегі инфекцияға қарсы бағытал ған бұйрықтарды білу; - антисептиканын анықтамасы, түрлері, қолдануы, әсері, қолдануға көрсеткіштері.	
Б1 - адамның денесінің әртүлі бөлшектеріне таңғыш.	- «чепец» таңғышы, «Гиппократ» таңғышы; - көзге, «Уздечка», желкеге таңғыш салу; - қолға және аяққа таңғыштар салу; - тізе, жанбас,тобық, шынтақ, білезік буындарына таңғыш; - дезо таңғышы.	- десмургия туралы білім; - таңғыш салудың ережесі; - таңғыштардың түрлері.	- плакаттар оқулықтар, антисептиктер, антибиотиктер Таңғыштар жабдықтары.
В1 - жалпы қан кету белгілерін анықтау; - уақытша қан тоқтатуды жүргізу.	- науқастың жалпы жағыдайын анықтай білу; - қан қысымын анықтау; - бұрама, қыспалы таңба, қысқыш салу, тампонада жүргізу; - буынды барынша қысу әдісімен қан тоқтату; - саусақпен басу.	- қан кетудің себебін түрлерін белгісін білу; - уақытша және біржолата қан тоқтату; - қан кеткенде БМК көрсету; - қан тоқтататын дәріледі білу; - қан тоқтататын бұраманың ережесін білу.	- оқулықтар, антисептиктер, антибиотиктер плакаттар, резетке бұраулар.
Г1 - жергілікті жансыздандыруға қатысу. - жалпы жансыздандыруға қатысу. - операциядан кейін жағыдайын қадағалау.	- жергілікті жансыздандыруға жабдықтар дайындау; - анестетиктерге рецепті жазу; - жалпы жансыздандыруға және жергілікті жансыздандыруға қатынасу; - наркоздың жабдықтарын тазалау; - науқастың жалпы жағдайын анықтай білу.	- ауру сезімі туралы түсінік; - жергілікті және жалпы жансыздандыру; - жергілікті жансыздандыруға көрсеткіштер; - анестетиктер; - асқынулар.	- плакаттар оқулықтар, анестетиктер-наркоздың жабдықтары.
Д1 - қан тобы мен резус фактор анықтауды және қан құйғанда жүргізілетін сыйымдылықтарды, биологиялық тексеруді жүргізу тәжірибе дағдыларды меңгереді; - науқасты қан құюға дайындау; - науқасты бақылау.	- қан тобы мен резус факторға жабдықтарды дайындап анықтай білу; - қан құйғанда жүргізілетін сиымдылықтарды білу.	- қан құю тарихын білу; - қан тобы туралы білім; - қан құю жолдары мен әдісі; - қанның жарамдылығын анықтау; - қан құюға қайшылықтар.	- плакаттар оқулықтар, Сарысулар планшет, скарификатор, пипетка, әйнекшелер.
Е1 - нақасты тексеру; - операцияның түрлерін анықтау; - операцияға дайындау, асқынулардың алдын алу; - науқасты операция кезінде бақылау.	- нақасты тексере білу; - аурулар тарихын дайындау; - операцияның түлерін анықтап дайындау; - операциядан кейінгі кезеңде болатын асқынулардың алдын ала білу; - күтім жүргізу.	- операцияға дейінгі кезең; - операцияға дайындау; - операциядан кейінгі кезең; - асқынулардың алдын алу.	- плакаттар оқулықтар.

Ж1 - ашық жарақаттарды анықтай білу; - жарақат алған науқастарға БМК көрсете білу;	- жараны тазалау белгілерін анықтау БМК көрсету, тазалау; - емдеу және күтім көрсету;	- ашық жарақаттардың түсінігі себебі, түрлері, белгілері; - емдеу принциптері, БМК көрсету күте білу;	- плакаттар оқулықтар, антисептиктер, антибиотиктер
Ж2 - күйіктер, үсіктер, электр жарақаты; - БМК көрсете білу.	- күйіктің дәрежесін анықтау, БМК көрсету, тазалау; - үсіктің дәрежесін анықтау БМК көрсету, тазалау; - электр жарақатында БМК көрсету.	- күйіктер, үсіктер; - электр жарақатында емдеу принциптері, БМК көрсету, күте білу.	- плакаттар оқулықтар, антисептиктер.
З2 - жабық жарақаттарды анықтай білу; - БМК көрсете білу.	- соғылудың, сынықтың, буын таюдың белгісін анықтау; жақтаулармен немесе қолда бар заттармен иммобилизация жүргізу; анкилоз,контракту расы бар науқастарға массаж жүргізу.	- жабық жарақаттардың түсінігі себебі, түрлері, белгілері; - емдеу принциптері, БМК көрсету, күте білу.	- плакаттар оқулықтар, жақтаулар, стандарттар.
И1 - терминалды жағдайдың белгісін анықтау; - жүрек- өкпе реанимациясын жүргізу;	- клиникалық өлімнің диагнозын анықтау; - жүрек өкпе реанимациясын АБС жүйесімен жүргізу; - реанимацияны дұрыс жүргізудің нәтижесін анықтау;	- реанимация, терминалдық жағдай, клиникалық өлім туралы түсінік; - себептері , белгісі; - реанимация жүргізу әдістері;	- плакаттар оқулықтар, муляждар;
И2 - кома жағдайында науқастарға көмек көрсету; - жалпы көмек көрсету; - асқынулардың алдын алу;	- гипергликемия, гипогликемия, гипоксия, алкогольдан болған кома-ларды анықтай білу; - бірінші медициналық көмек көрсету; - жалпы жағдайын қадағалау, күтім жүргізу;	- гипергликемия, гипогликемия,гипоксия, алкогольдан болған комалардың түсінігі; - себебі, белгілері. емдеу принциптері, БМК көрсету, күте білу;	- плакаттар оқулықтар, жақтаулар, стандарттар;
И3 - улану түрлері; - БМК көрсету.	- белгілеріне қарай уланудың түрлерін анықтау, себебін белгісін білу; - БМК көрсету; - детоксикалық терапияның қағидасын білу.	- улану түрлері, түсінігі, себебі, белгісі - бірінші мед көмек көрсету, асқынулар; - емдеу принциптері, күте білу.	- плакаттар оқулықтар, жақтаулар, стандарттар.
К1 - іріңді аурулардың белгісін анықтау; - жалпы күтім жүргізу; - остеомиелит, сепсистің белгілерін анықтау.	- іріңді аурулардың белгісін анықтау,тексере білу; - жалпы күтім жүргізу; - остеомиелит, сепсистің белгілерін анықтау.	- жергілікті және жалпы хирургиялық инфекцияның түсінігін білу.	- лакаттар оқулықтар, жақтаулар, стандарттар.

34 Құзыреттілік профилі - Хирургиялық аурулар

Кәсіби құзырлық - Хирургиялық аурулар	Оқытудан кейін білім алушылар келесі тәжірибе дағдыларды меңгереді.
Құзыреттілік аймағы А Бас, бет, ауыз қуысы, мойын	Оқытудан кейін білім алушылар келесі тәжірибе дағдыларды меңгереді;

	- объект и предмет социологии; - понятие и сущность общества, как основного субъект социологических исследований; - основные направления западных социологических школ;
Модуль обучения Д2	После окончания обучения обучающийся должен знать: - социальная структура общества; - личность как субъект социологических исследовании; - социологию семьи; - демографические проблемы в обществе.

8 Профиль компетенции - Основы права

Профиль компетенции – основы права	После окончания обучения обучающийся должен знать: - законы и нормативные правовые акты РК; - теорию возникновения государства и права; - отрасли права; - международные правовые отношения.
Область компетенции А – теория государства и права.	
Модуль обучения А1	После окончания обучения обучающийся должен знать: - гарантии прав и свободы гражданина; - условия взаимодействия правового государства и гражданского общества; - типологию государства; - понятие правового государства;
Модуль обучения А2	После окончания обучения обучающийся должен знать: - Конституцию РК; - Конституционное право; - становление и формирование Конституционного права в РК;
Модуль обучения А3	После окончания обучения обучающийся должен знать: - структуру высших органов государственной власти РК; - деятельность местных органов самоуправления; - основы административного права; - понятие «Административное правонарушение и административная ответственность».
Область компетенции Б – гражданско-правовые отношения.	
Модуль обучения Б1	После окончания обучения обучающийся должен знать: - функции гражданского права; - отличительные качества гражданского права от других отраслей права; - гражданское законодательство РК, нормы гражданского законодательства; - право частной собственности; - виды и формы сделок; - гражданско-правовая ответственность; - гражданско-правовая дееспособность; - понятие правоспособности граждан;
Модуль обучения Б2	После окончания обучения обучающийся должен знать: - понятие «Семья и брак»; - основы семейного права; - правила заключения и регистрации брака; - имущественные и личные неимущественные отношения между супругами; - процедуру взыскания алиментов; - причины лишения родительских прав.

7 Профиль компетенции - Основы политологии и социологии

Профиль компетенции – основы политологии и социологии	После окончания обучения, обучающийся должен знать: - объект и предмет политологии, функции политической науки; - роль и функции государства; - типологию партии и партийных систем; - понятие демократии как формы государственного устройства; - мировая политика и ее происхождение; - цели и средства в политике; - мировая политика и международные отношения; - политическое развитие независимого Казахстана.
Область компетенции А – формирование политической науки.	
Модуль обучения А1	После окончания обучения обучающийся должен знать: - истоки политологии, историю развития политической мысли, политические взгляды мыслителей Казахстана; - предпосылки формирования политологии как самостоятельной науки.
Область компетенции Б – политическая система общества	
Модуль обучения Б1	После окончания обучения обучающийся должен знать: - понятие власти, власть как политический феномен; - политическая власть и политическое лидерство; - политическая система общества; - структура, типология и классификация политических систем, институты политических систем.
Область компетенции Б2	После окончания обучения обучающийся должен знать: - происхождения государства, его институты и функции; - принципы и признаки демократического правления; - гражданское общество и правовое государство; - политические партии и их функции; - политические партии и общественные движения в РК.
Область компетенции В – личность как субъект политики	
Модуль обучения В1	После окончания обучения обучающийся должен знать: - понятие политической элиты; - теории лидерства; - права и свобода человека; - политическое сознание и политическая идеология; - современные типы идеологии; - политическая культура.
Область концепции Г – международное отношения и мировая политика.	
Модуль обучения Г1	После окончания обучения обучающийся должен знать: - политический конфликт и способы его разрешения; - основные тенденции современного мирового порядка; - место и роль Казахстана в мировом сообществе; - председательство Республики Казахстан в ОБСЕ.
Область концепции Д – моциология как наука	
Модуль обучения Д1	После окончания обучения обучающийся должен знать: - историю возникновения социологии как науки;

өңеш, трахеяның хирургиялық аурулары	
Оқыту модулі. А1	- беттің, бастың туа біткен ақауларын анықтау; - бас-ми жарақаттарында БМК көрсету; - өңеш пен трахеяның бөгде заттарында белгісін анықтап БМК көрсету; - науқасты ауруханаға тасымалдау.
Құзыреттілік аймағы Б Кеуде қуысы және кеуде қуысы органдарының жарақаттары. Жүрек	Оқытудан кейін білім алушылар келесі тәжірибе дағдыларды меңгереді;
Оқыту модуліь Б1	- кеуде қуысының өтпелі ашық жарақаттардың түсінігі, себебі, түрлері, белгілері; - емдеу принциптері, бмк көрсету, күте білу.
Құзыреттілік аймағы В Омыртқа және жамбас сүйектерінің аурулары.	Оқытудан кейін білім алушылар келесі тәжірибе дағдыларды меңгереді;
Оқыту модулі В1	- омыртқа және жамбас сүйектерінің сынығының түсінігі , себебі, белгісін , бірінші мед.көмек көрсету, асқынулар; - емдеу принциптері, күте білу; - ауруханаға тасымалдауды жүргізу.
Құзыреттілік аймағы Г Іш қуысы аурулары	Оқытудан кейін білім алушылар келесі тәжірибе дағдыларды меңгереді;
Оқыту модулі Г1	- іш теспесінің белгілерін анықтау; - себебін білу; - асқазанның және он екі елі ішектің ойық жарасының асқынулары, белгісі , БМК; - өттің тас ауруының белгісі , асқынуы, БМК; - емдеу тәсілдері, алдын алу шаралары; - панкреатиттің белгісін анықтайды; - БМК көрсетіп, ауруханаға тасымалдауды ұйымдастыру;
Оқыту модулі Г2	- аппендицит , себебі, белгісі БМК; - перитонит себебі, белгісі БМК; - науқасты жедел операцияға дайындау; - науқасты іш теспесіне зерттей білу; - операциядан кейін күтім жүргізе білу;
Оқыту модулі Г3	- жедел ішектің жүрмеуінің белгісін анықтау; - жарықтың , қысылған жарықтың белгісін анықтап БМК көрсету; - операциядан кейінгі кезеңде күтім көрсету; - жедел ішектің жүрмеуінің белгісін анықтау; - жарықтың , қысылған жарықтың белгісін анықтап БМК көрсету; - операциядан кейінгі кезеңде күтім көрсету.
Құзыреттілік аймағы Д Зәр шығару жолдарының аурулары.	Оқытудан кейін білім алушылар келесі тәжірибе дағдыларды меңгереді;
Оқыту модулі Д1	- бүйрек шаншуының белгілерін анықтау; - бүйрек ауруларының зерттеулеріне қатынасу; - циститтің белгісін анықтау БМК көрсету; - операциядан кейінгі кезеңде көмек көрсету.
Құзыреттілік аймағы Е Тік ішектің аурулары.	Оқытудан кейін білім алушылар келесі тәжірибе дағдыларды меңгереді;

Оқыту модулі Е1	- тік шек ауруларының белгілерін анықтау; - парапроктит, себебі, белгісі, БМК; - геморрой, ісіктер, себебі, белгісі, БМК; - операциядан кейінгі күтім.
Құзыреттілік аймағы К ФАП, амбулаторияда, жедел көмек станциясында хирургия жұмысын ұйымдастыру.	Оқытудан кейін білім алушылар келесі тәжірибе дағдыларды меңгереді.

Модульдің спецификациясы

Модульдың аталуы: **Хирургиялық аурулар**
Модульдің міндеті:
- хирургиялық инфекцияның алдын алуы;
- алғашқы медициналық көмек көрсету, операциядан кейінгі және жарақаттан кейінгі науқастарға кутім көрсету дағдыларын меңгеру.

Іс әрекет	Ептілік	Білім	Ресурстар
А1 - беттің, бастың туа біткен ақауларын анықтау; - бас-ми жарақаттарында БМК көрсету; - өңеш пен трахеяның бөгде заттарында белгісін анықтап БМК көрсету.	- беттің, бастың туа біткен ақауларын анықтау; - бас-ми жарақаттарынық белгісін анықтап БМК көрсету; - өңеш пен трахеяның бөгде заттарында белгісін анықтап БМК көрсету; - өңештің күйігінде БМК көрсету.	- беттің, бастың туа біткен ақаулары; - бас-ми жарақаттарында БМК көрсету; - өңеш пен трахеяның бөгде заттарында белгісін анықтап БМК көрсету.	- плакаттар, оқулықтар, жақтаулар, стандарттар.
Б1 - кеуде қуысының өтпелі ашық жарақатының белгісін анықтау, бірінші мед көмек көрсету.	- кеуде қуысының өтпелі ашық жарақатының белгісін анықтау, бітеуіш таңғыш салу, тыныштандыру, емханаға жеткізу.	- кеуде қуысының өтпелі ашық жарақаттар дың түсінігі; - себебі, түрлері, белгілері; - емдеу принциптері,бмк көрсету, күте білу.	- плакаттар, оқулықтар, жақтаулар, стандарттар.
В1			
- омыртқа және жамбас сүйектерінің сынығының белгісін анықтау, бірінші мед көмек көрсету.	- омыртқа және жамбас сүйектерінің сынығының белгісін анықтау, тыныштандыру, қатты тасымалға жатқызу моиынға Шанц жақтауын салу, емханаға жеткізу.	- омыртқа және жанбас сүйектерінің сынығының түсінігі, себебі, белгісі, бірінші мед. көмек көрсету, асқынулар; - емдеу принциптері, күте білу; - массаж тағайындауға көрсеткіштер.	- плакаттар, оқулықтар, жақтаулар, стандарттар.
Г1 - іш теспесінің белгілерін анықтау; - себебін білу; - асқазанның және он екі елі ішектің ойық жарасының асқынулары,белгісі , БМК; - өттің тас ауруының белгісі	- іш теспесі синдромын анықтай білу, тексере білу, тасмалға жатқызып емханаға жеткізу; - асқазанның және он екі елі ішектің ойық жарасының	- іш теспесі синдромы түсінігі себебі, белгісі; - БМК көрсете білу; - асқазанның және он екі елі ішектің ойық жарасының-асқазанның және он екі елі ішектің ойық жарасының,	- плакаттар, оқулықтар, жақтаулар, стандарттар.

Модуль обучения В3 Модуль обучения В4	- выдающихся деятелей литературы, архитектуры, скульптуры и достижения науки и философии Древней Греции; - характер культуры древнего Рима; - особенности архитектуры, скульптуры древнего Рима; - основные памятники культуры сянской древности, памятники литературы, зодчества и иконописи; - выдающихся представителей мусульманского Ренессанса; - влияние религии и церкви на формирование культуры, образования и науки в эпоху Средневековья; - особенности архитектуры, литературы; - характерные черты культуры и искусства, основные достижения эпохи Возрождения; - историческую обусловленность, национальную специфику культуры Просвещения.
Область компетенции Г- Культура Казахстана	После окончания обучения обучающийся будет владеть знаниями о древней культуре Казахстана
Модуль обучения Г1	Знать особенности материальной и духовной культуры древнего Казахстана;выдающихся представителей казахского просвещения, художественную культуру Казахстана.

6 Профиль компетенции – Основы философии

Профиль компетенции – основы философии.	После окончания обучения, обучающийся будет владеть знаниями – о философии, об истории развития мировой философской мысли, о природе человека и смысле его существования, о человеческом познании и его деятельности.
Область компетенции А – Философия и ее предмет. История становления и развития.	
Модуль обучения А1	После окончания обучения обучающийся будет владеть знаниями: - предмет философия и ее методы, основные функции философии; - исторические типы философии - античная философия, философия Древнего Востока; - проблемы метода философии Нового времени; - русская философия, особенности, традиции и их общая характеристика.
Модуль обучения А2	После окончания обучения обучающийся будет владеть знаниями о особенности и становлений казахской философии, знать традиции и инновации, а также идеи казахских просветителей.
Область компетенции Б – теоретические и методологические основы философии	
Модуль обучения Б1	После окончания обучения обучающийся должен владеть знаниями об онтология как учение о бытие и его формах. Понятие «материя» и его формы, сознание и его виды, а также о гносеологии, как учение о познании, об истине и заблуждении.
Модуль обучения Б2	После окончания обучения обучающийся должен знать понятие о диалектике, основные законы диалектики, а также категории диалектики.
Область компетенции В – философская антропология и социальная философия.	
Модуль обучения В1	После окончания обучения обучающийся должен знать о проблеме человека в философии, социальной философии, как учение о развитии общества его связи с природой, духовной жизни общества, сущность общественного массового и индивидуального сознания а также философию права.

Г1			
- иметь представление об альтернативных методах оздоровления.	- уметь провести беседу о разнообразии нетрадиционных методов оздоровления; - владеть навыками самомассажа биологически активных точек; - давать рекомендации по фитопрофилактике; - определять ожидаемую продолжительность своей жизни с помощью теста.	- иметь понятие о нетрадиционных методах оздоровления; - знать виды и характеристики распространенных методов оздоровления (массаж, шиатцу, рефлексопрофилактика, ауриколотерапия, Су джок); - иметь понятие «геронтология», «гериатрия».	- Х.К. Сатпаева «Валеология – наука о здоровье»; - тесты; - плакаты; - буклеты.

5 Профиль компетенции - Культурология

Профиль компетенции-Культурология	После окончания обучения обучающийся будет владеть знаниями в области культуры, умениями реализовывать их в процессе профессиональной деятельности.
Область компетенции А – теория культуры	После окончания обучения обучающийся будет владеть знаниями о теории культуры.
Модуль обучения А1	Уметь излагать свое мнение: культурный человек – кто он? уметь определять виды и роды культуры; знать какие функции выполняет культура; уметь характеризовать взаимосвязь: культура – общество – человек; обладать знаниями о культуре и цивилизации.
Область компетенции Б – культура первобытного общества	После окончания обучения обучающийся будет владеть знаниями о культуре первобытного общества.
Модуль обучения Б1	Знать этапы, виды поселений и погребений первобытной эпохи; изобразительные и музыкальные формы первобытного искусства.
Область компетенции В – история мировой культуры Культура Древнего Востока Античная культура Культура древней Руси Арабо-мусульманская культура Средневековая культура Западной Европы Культура эпохи Возрождения Культура Нового времени	После окончания обучения обучающийся будет владеть знаниями о важнейших особенностях различных эпох в истории мировой культуры.
Модуль обучения В1	Знать: - о государствах, возникших на территории Двуречья; - важнейшие достижения и первооткрытия в области научного знания у жителей Древнего Двуречья; - об особенностях религии Древнего Египта; - наиболее важные виды архитектуры, изобразительного искусства и отраслей знаний древнего Египта; - об особенностях материальной, духовной, художественной культуры древней Индии;
Модуль обучения В2	- суть варно – кастового строя и его влияние на социально-культурное развитие Индии; - основные религиозно-философские системы, их влияние на жизнь древнекитайского общества; - регламентацию быта, основные достижения культуры Древнего Китая; - этапы истории древней Греции, ее особенности;

асқынуы БМК	асқынулары,белгісі; - өттің тас ауруының белгісі, асқынуы, БМК.	өттің тас ауруының түсінігі.	
Г2 - аппендицит, себебі, белгісі БМК; - перитонит себебі, белгісі БМК; - науқасты жедел операцияға дайындау; - науқастың іш теспесінде зерттей білу;	- аппендициттің белгілерін анықтай білу; - перитонит , белгісін анықтай білу; - науқасты жедел операцияға дайындау; - науқастың іш теспесін зерттей білу; - операциядан кейінгі науқасқа көмек көрсету;	- аппендицит , себебі, белгісі БМК; - перитонит себебі, белгісі БМК; - науқасты жедел операцияға дайындау; - науқастың іш теспесіне зерттей білу;	- плакаттар, оқулықтар, жақтаулар, стандарттар;
Г3 - жедел ішектің жүрмеуі бар нау қасқа тексеріс жү ргізе білу; - жарықтың , қысы лған жары қтың белгісін аны қтап БМК көрсету; - операциядан кейі нгі кезеңде күтім көрсету; - жедел ішектің жүрмеуінің белгісін анықтау; - жарықтың , қысылған жарықтың белгісін анықтап БМК көрсету; - операциядан кейінгі кезеңде күтім көрсету Плакаттар оқулықтар, жақтаулар, стандарттар.	- жедел ішектің жүрмеуінің белгісін анықтау; - жарықтың, қысылған жарықтың белгісін анықтап БМК көрсету; - операциядан кейінгі кезеңде күтім көрсету.	- жедел ішектің жүрмеуі белгісі, себебі,емі; - жарықтың, пайда болу себептері, диагноз қою; - қысылған жарық тың белгісін анықтап БМК көрсету; - операциядан кейінгі кезеңде күтім көрсету.	- плакаттар, оқулықтар, жақтаулар, стандарттар.
Д1 - бүйрек шаншуының белгілерін анықтау; - бүйрек ауруларының зерттеулеріне қатысу; - циститтің белгісін анықтау; -БМК көрсету; - операциядан кейінгі кезеңде көмек; - бүйрек шаншуының белгілерін анықтау.	- бүйрек ауруларын зерттей білу; - бүйрек тас ауруының белгісін анықтау; - бүйрек ауруларының зерттеулеріне қатысу; - циститтің белгісін анықтау, БМК көрсету; - операциядан кейінгі кезеңде көмек көрсету.	- бүйрек тас ауруы себебі, белгісі,бүйрек шаншуы БМК; - цистит себебі, белгісі; - емдеу принциптері; - операциядан кейінгі кезеңде көмек көрсету.	- плакаттар, оқулықтар, жақтаулар, стандарттар.
Е1 тік ішек ауруларының белгілерін анықтау; - парапроктит, себебі, белгісі БМК; - геморрой, ісіктер,себебі, белгісі , БМК; - операциядан кейінгі күтім.	- тік ішек ауруларының тексеруін білу; - парапроктит,себебі, белгісі, БМК; - геморрой, ісіктер, себебі, белгісі, БМК; - операцияға дайындау ерекшеліктері; - операциядан кейінгі күтім.	- парапроктит,себебі, белгісі, БМК; - геморрой, ісіктер,себебі, белгісі БМК; - операциядан кейінгі күтім; - тік ішек ауруларының белгілерін анықтау; - операциядан кеиінгі күтім.	- плакаттар, оқулықтар, жақтаулар, стандарттар.
К1 - ФАПтағы амбулаторияда, жедел ықшам хирургия жұмысының ерекшелігі;	- жұмысының көлемін білу; - науқастарға БМП көрсету; - науқастарды диспансерлік	- хирургия жұмысының ерекшелігі; - құжаттарды білу;	- плакаттар, оқулықтар, ситуациялық

- құжаттарды білу.	есепке алу.	- науқастарды диспансерлік есепке алу қағидасы.	есептер.

35 Құзыреттілік профилі - Дерматовенерология

Кәсіби құзырлық - дерматовенерология	Оқыту аяқталғаннан кейін, тәмамдаушылар дерматовенерология ауруларымен сырқаттанғандарға қадағалаумен күтім жасау дағдыларын, терінің құрылысын және тері қасалқыларын білу, жыныс мүшесі арқылы берілітін аурулармен және тері ауруларының диагностикаларын жетік білу, сонымен қатар, дерматовенерология тәжірибесіндегі әртурлі ауруларды емдеу тесілдерін меңгеру.
Құзыреттілік аймағы А дерматовенерология ауырғандарға медициналық көмек көрсетудегі туындайтан жалпы мәселер.	Оқыту аяқталғаннан кейін, тәмамдаушылар дерматовенерология тәжірибие жүзінде науқастарға қадағалаумен күтім жасау дағдыларын меңгеретін болады, науқастын жүйкелік психикалық және әлеуметтік дәрежеде өзінің жағдайына деген қатынасын бағалау; науқасты тексеруге дайындау және тексеру әдісін меңгеру.
Оқыту модулі А1	- өмірде сырқаттаншыларға ауру жайлы мағлумат алу дағдыларын мақсатты түрде меңгеру; - науқастың жүйкелік-психикалық және әлеуметтік дережеде өзінің жағдайына деген қатынасын бағалау; - науқасты тексеру әдістерін меңгеру; - ескірген ішкі және сыртқы гендік факторларға бағытталған кешендік емдеу қағидаларын білу.
Құзыреттілік аймағы Б	Оқыту аяқталғаннан кейін, тәмамдаушылар тері ауруымен сырқаттанғандарға күтім жасау тәсілдерін білетін болады.
Оқыту модулі Б1	- тері аллергиясының клиникалық пайда болу бікімін меңгеру; - терідегі қабыну реакция дәріжелерін анықтау дағдыларын меңгеру; - қышыма кезіндегі қабыну саты процесінің сатысын анықтау дағдыларын меңгеру; - қабыну реакция дәрежісіне және қабыну процесі сатысына байланысты болған жағдайда сыртқы тері бетін тазалау дағдыларын меңгеру.
Оқыту модулі Б2	- созылмалы тері ауруларының және қызыл жегінің клиникалық пайда болуын білу; - іріңді аурулардың клиникалық пайда болуын білу; - теміреткі түйіншегін табудағы қырынды жүргізу дағдыларын меңгеру; - қызыл жегіден емделу үшін кортикостероидті мазьді таңдап алу керек; - жұкпалы дерматозда және паразиттер, майда саңырауқұлақтар туғызатын тері іріндісіндегі қабыну реакциясы дәрежесін анықтау дағдыларын меңгеру; - инемен енгізу /тамырға, бұлшық етке/.
Құзыреттілік аймағы В Жыныстық жолмен берілетін аурумен сырқаттанған науқастарға медициналық көмекті ұйымдастыру.	Оқыту аяқталғаннан кейін, тәмамдаушылар жыныстық жол арқылы берілетін аурулармен науқастанушыларға күтім жасау дағдыларын меңгеретін болады.
Оқыту модулі В1	- ЖЖАБА алдын алу үшін әнгіме жүргізу жоспарын құрастыру дағдыларын меңгеру; - ЖЖАБА науқастың есепке тұру карточкасын толтыру дағдыларын меңгеру; - трихомонияз, хламидозды анықтаудың клиникалық білімін меңгеру; - гонорея және сифилис ауруларын анықтаудың клиникалық білімін меңгеру; - ВИЧ-инфекциясы жоніндегі мәселені білу білімін меңгеру; - қалтылдап, солғын тартуды зерттейтін техника дағдыларын меңгеру; - қан сары суын зерттейтін техника дағдыларын меңгеру; - қынапты шаю, үрпі өзегіне, несеп жолына дәрі құюды жүргізу дағдыларын меңгеру;

	- владеть навыками самомассажа биологически активных точек; - давать рекомендации по фитопрофилактике; - определять ожидаемую продолжительность своей жизни с помощью теста.

Спецификация модуля

Наименование модуля: **Валеология**

Задача модуля: Владеть знаниями профилактического направления современной системы охраны здоровья населения и навыками формирования здорового образа жизни.

Действие	Умения	Знания	Ресурсы
А1			
- формировать потребность о здоровье; оценить состояние здоровья.	- формировать навыки пропаганды ЗОЖ; - формировать умения участвовать в дискуссиях; - проводить «экспресс-оценку» уровня здоровья, «профиля здоровья»; - владеть навыками беседы, опроса, осмотра; - определить биологический возраст.	- знать определение понятий «Здоровье», «Здоровый образ жизни (ЗОЖ)», «Общественное здоровье»; - знать факторы риска здоровья; - знать активные формы пропаганды ЗОЖ.	- Х.К. Сатпаева «Валеология – наука о здоровье»; - тесты.
Б1			
- иметь представление о вреде табака, алкоголя, наркотиков, стресса и конфликтных ситуаций.	- распознать признаки употребления психоактивных вещества; - выявлять группу риска; - владеть навыками антинаркотической и антиалкогольной пропаганды, табакокурения; - распознать личную тревожность, психоэмоциональную напряженность; - устранять конфликтную ситуацию; - владеть методиками «саморегуляции и аутогенной тренировки».	- знать классификацию психоактивных веществ: табак, алкоголь, наркотики; - знать медицинские и социальные последствия употребления табака, алкоголя, наркотиков; - знать способы отказа от употребления психоактивных веществ; - знать определение понятий «Психическое здоровье», «Стресс»; - владеть знаниями первой помощи при стрессе.	- Х.К. Сатпаева «Валеология – наука о здоровье»; - тесты; - упражнения; - ролевые игры; - тренинги.
В1			
- иметь представление о факторах, способствующих сохранению и укреплению здоровья.	- давать рекомендации начинающим заниматься физическими упражнениями; - составить комплекс утренней зарядки для здоровых людей; - давать рекомендации по выбору закаливающих процедур; - владеть навыками проведения беседы по режиму и культуре питания; - проводить беседы по профилактике инфекций, передающиеся половым путем, ВИЧ-инфекции; - дать рекомендации по планированию семьи.	- владеть знаниями о роли физической активности, закаливания в обеспечении здоровья; - иметь понятие определения рациональное питание, репродуктивное здоровье; - владеть знаниями по профилактике ИППП, ВИЧ-инфекции; - знать методы планирования семьи и службы охраны.	- Х.К. Сатпаева «Валеология – наука о здоровье»; - тесты; - ролевые игры; - ситуационные задачи.

на развитие быстроты; М5-Специальный комплекс упражнений на развитие гибкости.	- на развитие гибкости.	- на развитие гибкости.	

Профиль компетенции – Валеология

Профиль компетенции – валеология.	После окончания обучения обучающийся будет владеть знаниями профилактического направления современной системы охраны здоровья населения и навыками формирования здорового образа жизни.
Область компетенции А – «Здоровье», «Здоровый образ жизни». Оценка состояния здоровья.	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками формирования потребности в здоровье и умениями оценивать состояние здоровья.
Модуль обучения А1	- способствовать формированию идеала «моды» быть здоровым; - формировать навыки пропаганды ЗОЖ; - проводить «экспресс-оценку» уровня здоровья, «профиля здоровья»; - владеть навыками беседы, опроса, осмотра; - определить биологический возраст;
Область компетенции Б – факторы, способствующие ухудшению здоровья: табакокурение, алкоголизм, наркомания, стресс, конфликтные ситуации.	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками отказа употребления психоактивных веществ, умениями проводить профилактическую работу с вредными привычками; формировать навыки на «конструктивные» пути выхода из стрессовых ситуаций.
Модуль обучения Б1	- знать классификацию психоактивных веществ: табак, алкоголь, наркотики; - распознать признаки употребления психоактивных вещества; - выявлять группу риска; - владеть навыками антинаркотической и антиалкогольной пропаганды, табакокурения; - распознать личную тревожность, психоэмоциональную напряженность; - устранять конфликтную ситуацию; - владеть методиками «саморегуляции и аутогенной тренировки».
Область компетенции В – факторы, способствующие укреплению здоровья: движения, закаливание, рациональное питание, любовь, брак, семья.	После окончания обучения обучающийся будет владеть умениями выбора физических упражнений, закаливающих процедур, безопасного полового поведения и навыками правильного питания.
Модуль компетенции В1	- давать рекомендации начинающим заниматься физическими упражнениями; - составить комплекс утренней зарядки для здоровых людей; - давать рекомендации по выбору закаливающих процедур; - владеть навыками проведения беседы по режиму и культуре питания; - проводить беседы по профилактике инфекций передающиеся половым путем, ВИЧ-инфекции; - дать рекомендации по планированию семьи.
Область компетенции Г альтернативные методы оздоровления. Активное долголетие.	После окончания обучения обучающийся будет владеть навыками по мобилизации собственных резервов организма для укрепления здоровья и совершенствования организма.
Модуль компетенции Г1	- уметь провести беседу о разнообразии нетрадиционных методах оздоровления;

	- трихоманад және гонококк жағындысын дайындау дағдыларын меңгеру; - ЖЖАБА сырқаттанушыларға күтім жасауды жүзеге асыру.
Құзыреттілік аймағы Г дерматовенерология тәжірибесі кезінде аурулардың алдын алу. Жұқпалы аурудан сақтану.	Оқыту аяқталғаннан кейін, тәмамдаушылар дерматовенерология бөлімінде науқастарды қадағалау мен күтім жасау дағдыларын меңгеру; дерматовенерология мекемелеріндегі тәжірибеде деонтологиялық аспектілер дағдыларын меңгеру; сонымен қатар санитарлық-эпидемиялық тәртіпті сақтау.
Оқыту модулі Г1	- дерматовенерология тәжірибесінде құқықтық және моральдық аспектілерін жетік білу; - дерматовенерология аурулыларының жалпы және жеке шамасы білімдерін жетік меңгеру; - дерматовенерология тәжірибесінде медициналық есеп беру және есепке тұрғызу білімін меңгеру; - жұмыс кезінде медициналық қызметкерлердің жұқпалы аурулардан сақ болуын қамтамасыз ету; санитарлық-эпидемиялық бөлімдегі тәртіпті сақтай отырып және де емделушіге күтім жасау кезіндегі заттарды дезинфекциялау ережелерін сақтау.

Модульдің спецификациясы

Модульдің аталуы: **Дерматовенерология**

Модульдің міндеті: Дерматовенерологиялық тәжірибеде науқасқа күтім көрсету және қадағалау дағдыларын меңгеру. Тексеру әдістемесін меңгеру.

Іс әрекет	Ептілік	Білім	Ресурстар
А1			
- дерматовенерология тәжірибесінде науқасқа күтім көрсету және қадағалау дағдыларын меңгеру.	- өмірде сырқаттанушыларға ауру жайлы мағлумат алу дағдыларын мақсатты түрде меңгеру; аурудың болу мүмкіндігін табу, науқастың жүйкелік-психикалық және әлеуметтік дәрежеде өзінің жағдайына деген қатынасын бағалау; - сыртқы және ішкі гендендік факторларды ажырата білу; - жалпы емдеу жүргізу үшін; ерекше емдеу жүргізу үшін жергілікті емдеу үшін дәрілік құралдарды білу.	- диагноз қою үшін клиникалық зерттеу тәсілдерін меңгеру; - ескірген сыртқы және ішкі гендік факторларға бағытталған кешендік емдеу қағидаларын білу.	- Студиницын А.А., Стоянов Б.Г. «Тері және венерологиялық аурулар»; - кестелер, тері ауруларының атласы; - күтім жасау заттары; - дәрілік формалар; - муляждар.
Б1			
- тері ауруларымен сырқаттанушыларға қадағалау және күтім көрсету дағдыларын меңгеру.	- дерматит кезінде қабыну реакция дәрежелерін анықтау дағдыларын меңгеру; - қышыма кезінде қабыну процесінің сатысын аңықтау дағдыларын меңгеру; - қабыну реакция дәрежесіне және қабыну процесі сатысына байланысты болған жағдайда сыртқы тері бетін тазалау дағдыларын меңгеру.	- диагноз қою үшін клиникалық зерттеу аймақтарының білімін меңгеру; - ескірген сыртқы және ішке гендік факторларға бағытталған кешендік емдеу қағидаларын білу; - токсикодермияны анықтаудың клиникалық білімін меңгеру.	- Студиницын А.А., Стоянов Б.Г. «Тері және венерологиялық аурулар»; - кестелер, тері ауруларының атласы; - күтім жасау заттары; - дәрілік формалар; - муляждар.

В1			
- ЖЖАБА ауруымен сырқаттанушыларға күтім көрсету дағдыларын меңгеру.	- ЖЖАБА алдын алу үшін әңгіме жүргізу жоспарын құрастыру дағдыларын меңгеру; - қалтылдап, солғын тартуды зерттейтін техника дағдыларын меңгеру; - қан сары суын зерттейтін техника дағдыларын меңгеру; - қынапты шаю, үрпі өзегіне, несеп жолына дәрі құюды жүргізу дағдыларын меңгеру.	- трихомонияз, хламидозды анықтаудың клиникалық білімін меңгеру; - гонорея және сифилис ауруларын анықтаудың клиникалық білімін меңгеру; - ВИЧ-инфекциясы жоніндегі мәселені білу білімін меңгеру; - трихоманад және гонококк жағындысын дайындау дағдыларын меңгеру; - ЖЖАБА сырқаттанушыларға күтім жасауды жүзеге асыру.	- Студиницын А.А., Стоянов Б.Г. «Тері және венерологиялық аурулар»; - кестелер, тері ауруларының атласы; - күтім жасау заттары; - дәрілік формалар; - муляждар.
Г1			
- дерматовенерология бөлімдерінде сырқаттанушыларға қадағалау және күтім көрсету дағдыларын меңгеру; - дерматовенерология мекемелеріндегі тәжірибеде деонтологиялық аспектілер дағдыларын меңгеру, сонымен қатар санитарлық-эпидемиялық тәртіпті сақтау.	- дерматовенерология тәжірибесінде медициналық есеп беру және есепке тұрғызу білімін меңгеру; - жұмыс кезінде медициналық қызметкерлердің жұқпалы аурулардан сақ болуын қамтамасыз ету; санитарлық-эпидемиялық бөлімдегі тәртіпті сақтай отырып және де емделушіге күтім жасау кезіндегі заттарды дезинфекциялау ережелерін сақтау.	- дерматовенерология тәжірибесінде құқықтық және моральдық аспектілерін жетік білу; - дерматовенерология ауруларының жалпы және жеке шамасы білімдерін жетік меңгеру.	- Студиницын А.А., Стоянов Б.Г. «Тері және венерологиялық аурулар»; - кестелер, тері ауруларының атласы; - күтім жасау заттары; - дәрілік формалар; - муляждар.

36 Құзыреттілік профилі - Неврология

Кәсіби құзырлық - Неврология	Оқыту барысында оқушы бас ми мен жұлынның қызметтерін, анализаторлар туралы түсінік; жүйке ауруларындағы негізгі симптомдары; ми қан айналымының бұзылымдары – инсульт; орталық жүйке жүйесінің жарақаттары (ми шайқалуы, соғылуы); жүйке жүйесінің аурулары; жүйке ауруларында науқасқа көрсетудің этикалық және заңды аспектілері; стационардағы санитариялық эпидемиялық шаралар ережесі; жүйке ауруларында науқасқа күтіміне қажетті заттарды дезинфекциялау ережесі туралы білімді меңгеру керек.
Құзыреттілік аймағы А - жүйке ауруларында науқасқа медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру.	Оқыту барысында оқушы жүйке ауруларында науқасқа көмек көрсету ұйымдастыруы; зерттеу тәсілдері және диагноз қоюдың дағдыларын меңгеру керек.

упражнения на суши; - подготовительные упражнения на воде; И.2 - Технику различных способов для умеющих плавать.	подготовительных упражнений для освоения с водой; 2. для умеющих плавать: - техникой плавания различными способами: - кроль на груди; - кроль на спине; - брасс.	под водой, полное погружение на вдохе, всплывание, лежание на спине, скольжение на груди и спине; - согласования движения рук, ног и дыхания; - движение конечностей при брассе выполняются одновременно и симметрично. - старта с воды, с тумбочки, повороты.	- предметы личной гигиены.
К			
К. Казахские национальные подвижные игры и виды спорта. Выполнить: К1- Игры различной направленности;	**уметь:** - правильно владеть техникой и тактикой игр: - специализиро ванных, вспомогательных и развивающих игр;	**знать:** - правила игр.	-секундомер, свисток , инвентарь для проведения игр.
Л			
Л. Туризм. Выполнить: Л1- Способы передвижения; Л2-Укладку и транспортировку рюкзаков; Л3-Спортивное ориентирование; Л4-Выбор места, разбивка бивака; Л5-Преодоление естественных препятствий; Л6-Оказание первой медицинской помощи при травмах и несчастных случаях в походе.	**уметь:** - правильно владеть техникой: - способов передвижения и меры безопасности; - укладки и транспортировки рюкзаков; - работы с компасом и картой; - выбора места и разбивки бивака; - преодоления естественных препятствий; - оказания первой медицинской помощи при травмах и несчастных случаях.	**знать:** - теоретические сведения о туризме: - виды туризма; - индивидуальное и групповое туристическое снаряжение; - подбор продуктов питания; - утверждение плана, изучение маршрута, составление графика похода; - личная гигиена, одежда, обувь туриста; - охрана природы; - заполнение маршрутного листа.	- медицинская аптечка, компас, карта, маршрутная карта, личное снаряжение, продукты питания, свисток, секундомер.
М			
М. Профессионально-прикладная физическая подготовка. Выполнить: М1-Специальный комплекс упражнений на развитие силы; М2-Специальный комплекс упражнений на развитие выносливости; М3-Специальный комплекс упражнений на развитие ловкости; М4-Специальный комплекс упражнений	**уметь:** - подбирать и составлять комплекс упражнений: - на развитие силы; - на развитие выносливости; - на развитие ловкости; - на развитие быстроты;	**знать:** - принцип составления и методику выполнения комплекса упражнений: - на развитие силы; - на развитие выносливости; - на развитие ловкости; - на развитие быстроты;	- секундомер, свисток, тренажеры, гантели, штанга, гиря, набивные мячи, скакалки, гимнастические палки, маты, скамейки, б/б, в/б, ф/б мячи.

- Техническими приемы игры в защите; Д2-Тактические приемы игры в нападении; - Тактические приемы игры в защите.	индивидуальных, групповых и командных действий в нападении; - индивидуальных, групповых и командных действий в защите.	Знать методику выполнения тактических приемов игры в нападении и защите: - взаимодействий игроков, заслоны, разнообразные броски, простейшими игровыми комбинациями; - взаимодействий игроков, индивидуальной и зонной защиты, игры в воротах; - правила игры в ручной мяч.	
Ж			
Ж. Гимнастика. Выполнить: Ж1- Строевые и общеразвивающие упражнения; Ж2-Прикладные упражнения: - Упражнения в лазании; -Упражнения в равновесии; Ж3-Акробатические упражнения; Ж4-Спортивная гимнастика. - Упражнения на снарядах; - Комплекс ритмической гимнастики; - Комплекс атлетической гимнастики.	**уметь:** - правильно владеть техникой: - строевых и общеразвивающих упражнениий; - упражнений в лазании; - упражнения в равновесии; - перекаты, группировка, кувырки, стойки; упражнений на снарядах: - п/ч козла; - п/ч коня; - упр. на бревне; - упр. на брусьях; - упр. на перекладине; - ритмическая гимнастика; - атлетическая гимнастик.	**знать:** -методику выполнения техники: -строевых приемов, построений, передвижений, перестроений, размыканий и смыканий; - принцип составления комплексов упражнений; - смешанные висы, перелезания, лазания; - упражнения на месте с опорой на ноги, в смешанной опоре, упражнения в движении; - группировки (из основной стойки, приседа, лежа на спине); - перекаты (назад и вперед, в сторону, в сочетании с поворотами и прыжками); - кувырки (вперед, назад); - стойка (на голове, руках, лопатках); - разбег, наскок, прыжок, приземление; - передвижения, статические упражнения, входы, прыжки, повороты, перемахи, акробатические упражнения и соскоки; - простые и смешанные висы, упоры с дополнительной опорой стопами, бедрами, висы на согнутых ногах, различные маховые упражнения, равновесия и силовые перемещения; - размахивание изгибами, в висе, подъем из виса переворотом, верхом, перемахи в упоре, поворот в упоре, соскоки; - танцевальные элементы, общеразвивающие упражнения бега, прыжков, упражнений на разтяжку, расслабление; - специальные упражнения с предметами (гантели, штанга, набивные мячи, гиря), без предметов, на тренажерах.	- гимнастические маты, козел, конь, бревно, брусья, перекладина, гимнастическая стенка, гантели, штанга, гиря, набивные мячи, тренажеры.
И			
И. Плавание. Выполнить: И.1-Технику различных способов для неумеющих плавать: - Различные способы плавания; - Подготовительные	**уметь:** - правильно владеть техникой: 1. для неумеющих плавать: - ознакомления со способами плавания; - упражнения на суше;	**знать:** - методику выполнения техники: - показа способов; - специального комплекса упражнений на суши; - ходьбы и бега по дну, погружения с головой в воду, с задержкой дыхания, с выдохом в воду, открывание глаз	- секундомер, свисток, спасательный круг и жилет, сланцы, головной убор,

Оқыту модулі А1	- жоғары ми қызметін, қимыл-әрекетті,сезімділікті, вегетативтік жүйке жүйесінің қызметін зерттеу тәсілдерін білу дағдыларын қалыптастыру; - тері,есту,көру,иіс және дәм сезу анализаторлардың қабылдау деңгейін тексеру; - неврология бөлімінде науқастарға күтім көрсетуді меңгеру; - жоғары ми қызметі, қимыл әрекет,сезімділік,вегетативтік жүйке жүйесінің қызыметін зерттеу тәсілдерін білу; - тері,есту,көру,иіс және дәм сезу анализаторлардың қабылдау деңгейін білу; - неврология бөлімінде науқастарға күтім көрсетудің ерекшеліктерін білу.
Құзыреттілік аймағы Б - шеткері жүйке жүйесінің ауруларында медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру; остеохондроз; бет нервісінің нейропатиясы.	Оқыту барысында оқушы шеткері жүйке жүйесінің ауруларында науқасқа күтім көрсетуді меңгеру керек; остеохондрозда, бет нервісінің нейропатиясы науқасқа күтім көрсетуді меңгеру керек.
Оқыту модулі Б1	- остеохондроздың мойын,кеуде,бел-сегізкөз деңгейіндегі клиникалық көрінісін ажыратып тексеру; - ауырсыну нүктелерін тексеру; - бет нервісінің қызметін тексеру әдістерін меңгеру; - науқастың бел-сегізкөз аймағын рентген зерттеуіне дайындығын меңгеру; - қимыл әрекет бұзылымдарында науқасқа күтім көрсетуді меңгеру.. - остеохондроздың әртүрлі деңгейіндегі клиникалық көрінісін ажырата білу; - ауырсыну нүктелерді білу, - созғылау әдісті білу, - бет нервісінің нейропатиясының клиникалық белгілерін білу.
Құзыреттілік аймағы В - орталық жүйке жүйесінің жарақаттарында медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру.	Оқыту барысында оқушы – ашық және жабық ми жарақаттар туралы түсінікті ажырата білу керек; орталық жүйке жүйесінің жарақаттарында науқасқа күтім көрсетуді меңгеру керек.
Оқыту модулі В1	- ашық және жабық бас ми жарақаттарды ажырата білу; - жалпы ми және ошақтық симптомдарды ажырата білу, - бас ми жарақаттарында психикалық бұзылымдарды анықтауды меңгеру; - науқастарға күтім көрсету дағдыларын қалыптастыру - орталық жүйке жүйесінің жарақаттарының жіктемесін білу; - бас ми жарақаттардың клиникалық көрінісін білу; - жалпы ми және ошақтық синдромдарды білу.
Құзыреттілік аймағы Г - вегетативтік жүйке және жүйесінің орталық жүйке жүйесінің жұқпалы ауруларында медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру;	Оқыту барысында оқушы - вегетативтік жүйке жүйесінің ауруларының ерекшеліктері, себептері, аурудың даму механизмін білу; орталық жүйке жүйесінің жұқпалы ауруларының себептері,, таралу жолдары, даму механизмін білу; вегетативтік жүйке жүйесінің ауруларында науқасқа күтім көрсетуді меңгеру керек; орталық жүйке жүйесінің жұқпалы ауруларында ауруларында науқасқа күтім көрсетуді меңгеру керек.
Оқыту модулі Г1	- бас сақинасы ұстама, вегетативтік криздерде көмек көрсетуді меңгеру; - науқасты люмбальді пункцияға дайындау дағдыларын меңгеру; - люмбальды пункция жасаған науқасқа күтім көрсету дағдыларын қалыптастыру - вегетативті жүйке жүйесінің ауруларының ерекшеліктерін білу, - вегетативті қан тамыр дистония,бас сақинасы тұралы білімді меңгеру; - Рейно ауруы тұралы білімді меңгеру; - вегетативтік криздерді ажырата білу; - орталық жүйке жүйесінің жұқпалы ауруларының жіктемесін білу; - менингококкты жұқпалы аурудың себебі,таралу жолдары,клиникалық түрлері,даму механизмін білу; - менингококкты жұқпалы аурудың алдын алу шараларын білу;

Құзыреттілік аймағы Д - жүйке жүйесінің және жүйке – бұлшық ет жүйесінің дегенеративтік тұқым қуалайтын ауруларында медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру;	Оқыту барысында оқушы - тұқым қуалайтын аурулар туралы түсінікті білу керек; салданған науқастарға, сөйлеу қабілетінің бұзылымдарында күтім көрсету меңгеруді; адамның тұқым қуалайтын ауруларының алдын алуды меңгеру.
Оқыту модулі Д1	- аурудың тұқым қуалайтын типін білу; - адамның қалыпты және патологиялық кариотипін ажырата білу; - шежіре картасын құрастыруды меңгеру; - жүйке жүйесінің тұқым қуалайтын ауруларында күтім көрсету дағдыларын меңгеру; - адамның тұқым қуалайтын ауруларының жіктемесін білу; - адамдағы негізгі кең таралған тұқым қуалайтын ауруларды ажыратабілу; - тұқым қуалайтын ауруларда профилактикалық шараларды білу; - науқастарға күтім көрсету ерекшеліктерін білу.
Құзыреттілік аймағы Е - ми қан айналымының бұзылымдарында медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру.	Оқыту барысында оқушы - ми қан айналымының бұзылымдарын ажыратып, зерттеу жүргізуді және күтім көрсетуді, алдын алуды меңгеру керек.
Оқыту модулі Е1	- жоғары ми қызметі, қимыл әрекеттің, сезімділіктің бұзылымдарын зерттеу тәсілдерін меңгеру; - салданған науқасқа күтім көрсету дағдыларын қалыптастыру - ми қан айналының бұзылымдарының жіктемесін білу; - ми қан айналының бұзылымдарының алғашкы белгілерін білу; - ми қан айналының өткінші бұзылымдар туралы түсінікті меңгеру; - инсульттың себептері, даму механизмі, клиникалық түрлерін білу; - емдеу әдістерін білу; - алдын алу шараларын білу.

Модульдің спецификациясы

Модульдың аталуы: **Неврология**

Модульдың міндеті: орталық және шеткері жүйке жүйесінің қызметін білу,жүйке ауруларының симптомдарын біліп, зерттеу тәсілдерін қолданып, науқасқа күтім көрсету дағдыларын қалыптастыру керек.

Іс әрекет	Ептілік	Білім	Ресурстар
А1			
- жүйке аурулары-рында науқасқа көмек көрсетуді ұйымдастырудың дағдыларын меңгеру. Зерттеу тәсілдерін жүргізуді,алғашқы дигноз қоюды білу.	- жоғары ми қызметін,қимыл-әрекетті,сезімділікті, вегетативтік жүйке жүйесінің қызметін зерттеу тәсілдерін білу дағдыларын қалыптастыру; - тері,есту,көру,иіс және дәм сезу анализаторлардың қабылдау деңгейін тексеру; - неврология бөлімінде науқастарға күтім көрсетуді меңгеру.	- жоғары ми қызметі, қимыл әрекет, сезімділік,вегетативтік жүйке жүйесінің қызметін зерттеу тәсілдерін білу; - тері,есту,көру,иіс және дәм сезу анализаторлардың қабылдау деңгейін білу; - неврология бөлімінде науқастарға күтім көрсетудің ерекшеліктерін білу.	- оқулық Г.В.Морозов Ромасенко “Нервные и психические болезни” Оқулық С.М.Бортникова Зубахина “Сестринское дело в неврологии” Таблицалар Плакаттар Тестілер.

В			
В. Баскетбол. Выполнить: В1- Технические приемы игры в нападении; - Технические приемы игры в защите; В2-Тактические приемы игры в нападении; - Тактические приемы игры в защите.	**уметь:** - правильно владеть техникой: - игры в нападении; - игры в защите; - правильно владеть тактикой: индивидуальных, групповых и командных действиий в нападении; -индивидуальных, групповых и командных действий в защите.	**знать:** - методику выполнения технических приемов игры в нападении и защите: - перемещений (бега, остановок, поворотов и прыжков); - владения мячом (ловля,передача, бросок, ведение, финт); - перемещений (стойки,бега, остановок и прыжков); - владения мячом (перехват, выбивание, вырывание, подбор , блокорование); - методику выполнения тактических приемов игры в нападении и защите: - взаимодействия игроков, заслоны, простейшие комбинации; - взаимодействия игроков, индивидуальной и зонной защиты; -правила игры в баскетбол.	- б/б мячи; - свисток; - секундомер.
Г			
Г. Волейбол. Выполнить: Г1-Технические приемы игры в нападении; - Технические приемы игры в защите; Г2- Тактические приемы игры в нападении; - Тактические приемы игры в защите.	**уметь:** - правильно владеть техникой: - игры в нападении; - игры в защите; - правильно владеть тактикой: - индивидуальных, групповых и командных действий в нападении; - индивидуальных, групповых и командных действий в защите.	**знать:** - методику выполнения технических приемов игры в нападении и защите: - перемещений (ходьба, бег, скачки, прыжки, стойка); - владения мячом (передача, подача, нападающие удары); - перемещений (стойка, бег, скачки, прыжки); - владение мячом (приема и блокирования); - методику выполнения тактических приемов игры в нападении и защите: - действий игроков без мяча (перемещения по площадке,выбор места для вторых передач, нападающих ударов, при выполнении подач, предугадывать действий соперника, двигательная активность) и с мячом (выполнение подач, вторых передач и нападающих ударов); - взаимодействий игроков и звеньев, расстановкой игроков и систем командных действий; - взаимодействий защитников в игре, взаимодействий блокирующих, взаимодействий защитников с блокирующими, выбор места; - правила игры в волейбол.	- волейбольные мячи, сетка, свисток, секундомер.
Д			
Д. Ручной мяч. Выполнить: Д1- Технические приемы игры в нападении;	**уметь:** - правильно владеть техникой: - игры в нападении; - игры в защите; - правильно владеть тактикой:	**знать:** - методику выполнения технических приемов игры в нападении и защите: - передвижений, ловли, передачи и ведения мяча, бросков по воротам. - стойки, передвижений, перехваты, блокирование.	- гандбольные мячи, свисток, секундомер, ворота.

- расширению двигательного опыта за счет использования разнообразных общеразвивающих физических упражнений в различных формах занятий физической культурой, а также овладения современными системами физических упражнений;
- расширению объема знаний о разнообразных формах соревновательной и физкультурной деятельности; использования этих форм для совершенствования индивидуальных физических и психических способов самопознания, саморазвития и самореализации.
- гармонизации физической и духовной сфер; формированию потребностей в культуре движений, красивом телосложении, оптимальном физическом развитии и крепком здоровье;
- формированию адекватной самооценки личности, высокой социальной адаптации в коллективном общении и взаимодействии;
- формированию навыков и умений использовать физическую культуру как средство воспитания подрастающего поколения, укрепления будущей семьи и утверждения здорового образа жизни.

Действие	Умения	Знания	Ресурсы
А			
А Теория физического воспитания. А1-Общие основы теории физического воспитания. А2-Спорт - посол мира. Олимпийское движение.	**уметь:** - применять полученные знания в повседневной жизни.	**знать:** - роль физической культуры в современном обществе; - социально – биологические основы физической культуры; - режимы двигательной активности; - профессионально- прикладную физическую подготовку с учетом будущей профессии; - историю Олимпийских игр.	- лекционный материал; - специальная литература.
Б			
Б. Легкая атлетика. Выполнить: Б1- п/в длину с места; -п/в длину с разбега; -п/в высоту с разбега; Б2- Бег на короткие дистанции; Б3- Бег на средние дистанции; Б4- Бег на длинные дистанции; Б5- Толкание ядра; Б6- Президентские тесты.	**уметь**: - правильно владеть техникой: п/в длину с места; - п/в длину с разбега; - п/в высоту с разбега; - бега на короткие дистанции; - бега на средние дистанции; - бега на длинные дистанции; - толкания ядра; - президентских тестов.	**знать:** - этапы обучения к овладению техникой: - толчка,фазы полета,приземления; - разбега,толчка, фазы полета, приземления; - разбега, толчка,фазы полета, приземления; - низкого старта, выхода со старта, стартового разбега, бега по дистанции, финиширования;. низкого старта, выхода со старта, стартового разбега, бега по дистанции, виража, финиширования; - высокого старта, выхода со старта, стартового разбега, бега по дистанции, виража, финиширования; - держания ядра, подготовки к скачку, скачка, финального усилия; - знать виды испытаний -президентских тестов: - п/в длину с места; - бега на 100м; - кросс; - подтягивание (Ю); - пресс (Д). - бега на лыжах.	- рулетка; - секундомер; - ядро; - перекладина; - маты.

Б1			
- шеткері жүйке жүйесінің ауруларында күтім көрсетуді меңгеру; остеохондроз,бет нервісінің нейропатиясында күтім көрсету ерекшеліктері.	- остеохондроздың мойын,кеуде,бел-сегіз көз деңгейіндегі клиникалық көрінісін ажыратып тексеру; - ауырсыну нүктелерін тексеру; - бет нервісінің қызметін тексеру әдістерін меңгеру; - науқасты бел-сегіз көз аймағын рентген зерттеуіне дайындығын меңгеру; - қимыл әрекет бұзылымдарында науқасқа күтім көрсетуді меңгеру.	- остеохондроздың әртүрлі деңгейіндегі клиникалық көрінісін ажырата білу; - ауырсыну нүктелерді білу; - созғылау әдісті білу, - бет нервісінің нейропатиясының клиникалық белгілерін білу.	- оқулық Г.В. Морозов Ромасенко “Нервные и психические болезни” Оқулық С.М. Бортникова Зубахина “Сестринское дело в неврологии” Таблицалар Плакаттар Тестілер.
В1			
- орталық жүйке жүйесінің жарақаттары туралы білімді меңгеру,күтім көрсету дағдыларын қалыптастыру.	- ашық және жабық бас ми жарақаттарды ажырата білу; - жалпы ми және ошақтық симптомдарды ажырата білу; - бас ми жарақаттарында психикалық бұзылымдарды анықтауды меңгеру; - науқастарға күтім көрсету дағдыларын қалыптастыру.	- орталық жүйке жүйесінің жарақаттарының жіктемесін білу; - бас ми жарақаттардың клиникалық көрінісін білу; - жалпы ми және ошақтық синдромдарды білу.	- оқулық Г.В. Морозов Ромасенко “Нервные и психические болезни” Оқулық С.М. Бортникова Зубахина “Сестринское дело в неврологии” Таблицалар Плакаттар Тестілер.
Г1			
- вегетативтік жүйке жүйесі және орталық жүйке жүйесінің жұқпалы аурулары туралы білімді меңгеру, науқастарға күтім көрсету дағдыларын қалыптастыру.	- бас сақинасы ұстама, вегетативтік криздерде көмек көрсетуді меңгеру; - науқасты люмбальді пункцияға дайындау дағдыларын меңгеру; - люмбальды пункция жасаған науқасқа күтім көрсету дағдыларын қалыптастыру.	- вегетативті жүйке жүйесінің ауруларының ерекшеліктерін білу; - вегетативті қан тамыр дистония,бас сақинасы туралы білімді меңгеру; - Рейно ауруы туралы білімді меңгеру; - вегетативтік криздерді ажырата білу; - орталық жүйке жүйесінің жұқпалы ауруларының жіктемесін білу; - менингококкты жұқпалы аурудың себебі,таралу жолдары,клиникалық түрлері,даму механизмін білу; - менингококкты жұқпалы аурудың алдын алу шараларын білу.	- оқулық Г.В. Морозов Ромасенко “Нервные и психические болезни” Оқулық С.М. Бортникова Зубахина “Сестринское дело в неврологии” Таблицалар Плакаттар Тестілер.
Д1			
- жүйке жүйесі және-бұлшық ет жүйесінің дегенеративтік	- арудың тұқым қуалайтын типін білу; - адамның қалыпты және патологиялық кариотипін	- адамның тұқым қуалайтын ауруларының жіктемесін білу; - адамдағы негізгі кең	- оқулық Г.В. Морозов Ромасенко “Нервные и

тұқым қуалайтын ауруларды біліп, күтім көрсету және алдын меңгеру.	ажырата білу; - шежіре картасын құрастыруды меңгеру; - жүйке жүйесінің тұқым қуалайтын ауруларында күтім көрсету дағдыларын меңгеру.	таралған тұқым қуалайтын ауруларды ажырата білу; - тұқым қуалайтын ауруларда профилактикалық шараларды білу - науқастарға күтім көрсету ерекшеліктерін білу.	психические болезни” Оқулық С.М. Бортникова Зубахина “Сестринское дело в неврологии” Таблицалар Плакаты Тестілер.
Е1			
-ми қан айналының бұзылымдарында науқасты зерттеу, күтім көрсету дағдыларын меңгеру.	- жоғары ми қызметі, қимыл әрекеттің, сезімділіктің бұзылымдарын зерттеу тәсілдерін меңгеру; - салданған науқасқа күтім көрсету дағдыларын қалыптастыру.	- ми қан айналымының бұзылымдарының жіктемесін білу; - ми қан айналымының бұзылымдарының алғашқы белгілерін білу; - ми қан айналымының өткінші бұзылымдар туралы түсінікті меңгеру; - инсульттың себептері, даму механизмі, клиникалық түрлерін білу; - емдеу әдістерін білу; - алдын алу шараларын білу.	- оқулық Г.В. Морозов Ромасенко “Нервные и психические болезни” Оқулық С.М. Бортникова Зубахина “Сестринское дело в неврологии” Таблицалар Плакаттар Тестілер.

37 Құзыреттілік профилі - Психиатрия

Кәсіби құзырлық - Психиатрия	Оқыту барысында оқушы психикалық аурулардың негізгі симптомдары;шизофрения, желікпе-сарыуайымшыл психоз,олигофрения, психогендік ауруларсозылмалы алкоголизм және нашақорлық; психикалық науқастарға көмек көрсетудің этикалық және заңды аспектілері;стационардағы санитариялық эпидемиялық шаралар ережесі; психикалық ауруларда науқас күтіміне қажетті заттарды дезинфекциялау ережесі тұралы білмді меңгеру керек.
Құзыреттілік аймағы А - шизофрения және желікпе-сарыуайымшыл психозда науқасқа медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру.	Оқыту барысында оқушы – шизофрения және желікпе-сарыуайымшыл психоз ауруларында науқасқа көмек көрсету ұйымдастыруы, зерттеу тәсілдері және диагноз қою,бақылау режимі,күтім көрсету дағдыларын меңгеру.
Оқыту модулі А1	- науқастың жүйелік психикалық жағдайы мен науқастың өз жағыдайына қатынасын бағалау,аурудың себебін анықтау,аурудың даму тарихы мен науқастың тұрмысы туралы мәлімет жинау мақсатында сұхбат жүргізу; - жоғары ми қызметі, қимыл әрекеттің, сезімділіктің бұзылыстарын анықтауды меңгеру; - тері, көру, есту, иіс сезу анализаторлардың қабылдау деңгейін анықтауды меңгеру; - шизофренияның себептерін, клиникалық түрлерін, аурудың ағымын ,емдеу әдістерін ,алдын алу шараларын білу - науқасқа күтім көрсету ерекшелерін меңгеру; - психикалық науқастарды бақылау режимін меңгеру;
Оқыту модулі А2	- желікпе-сарыуайымшыл психоздың себептерін, клиникалық түрлерін, аурудың ағымын, емдеу әдістерін, алдын алу шараларын білу; - желікпе күйдегі науқасқа күтім көрсету ерекшелерін меңгеру; - психикалық науқастарды бақылау режимін меңгеру;

Ж4 - Спортивная гимнастика;	-утренней гигиенической гимнастики; -физкультурной минутки; - физкультурной паузы; -производственной гимнастики.
Область компетенции З – лыжный спорт. Модуль З.1- Техника основных строевых элементов на лыжах и с лыжами; З.2 - Способы передвижения на лыжах; З.3 - Техника основных элементов на лыжах.	После окончания обучения обучающийся должен уметь правильно и методически грамотно выполнять простейшие элементы и способы передвижения на лыжах, развивать силу, ловкость, выносливость, глазомер, способствовать воспитанию смелости, решительности, находчивости и приобретению умения ориентироваться на местности.
Область компетенции И – плавание. Модуль И1- Техника различных способов для неумеющих плавать; И2 - Техника различных способов для умеющих плавать;	После окончания обучения обучающийся должен уметь правильно и методически грамотно выполнять технику различных способов плавания, применять методы закаливания организма против резких температурных колебаний,повышать сопротивляемость к простудным заболеваниям, устранять нарушения в осанке и гармоническому развитию всех групп мыщц.
Область компетенции К – Казахские национальные подвижные игры и виды спорта. Модуль К1 - Игры различной направленности.	После окончания обучения обучающийся должен уметь быстрее и лучше мыслить, анализировать складывающуюся обстановку, принимать самостоятельные решения, укреплять свое здоровье и совершенствовать функциональные возможности организма.
Область компетенции Л – туризм. Модуль Л1 - Способы передвижения; Л2 -Укладка и транспортировка рюкзака; Л3 -Спортивное ориентирование; Л4 - Выбор места, разбивка бивака; Л5 - Преодоление естественных препятствий; Л6 - Оказание первой медицинской помощи при травмах и несчастных случаях в походе.	После окончания обучения обучающийся должен уметь осмысленно передвигаться на местности, преодолевать естественные препятствия, требующие самостоятельных и инициативных действий, мобилизации воли и напряжения сил.
Область компетенции М – профессионально-прикладная физическая подготовка. Модуль М1 -Развитие физических качеств-сила. М2 - Развитие физических качеств-выносливость; М3 - Развитие физических качеств-ловкость; М4 - Развитие физических качеств-быстрота; М5 - Развитие физических качеств-гибкость.	После окончания обучения обучающийся должен уметь формировать необходимые в жизни двигательные умения и навыки, развивать жизненно важные физические качества для оптимизации здоровья и работоспособности, учитывая будущую профессию.

Спецификация модуля
Наименование модуля: **Физическая культура**
Задача модуля:
Владеть знаниями и навыками по:

	введение национальной валюты; - современные культурные процессы в Казахстане. Закон «О языках»; - программу стратегического развития «Казахстан 2030». - реформу в системе образования; - политические партии и движения в Казахстане; - о вступлении Казахстана международные структуры и председательствование в ОБСЕ.

4 Профиль компетенции - Физическая культура

Профиль компетенции-Физическая культура.	После окончания обучения обучающийся должен владеть знаниями и навыками устойчивых мотивов и потребности в бережном отношении к своему здоровью и физической подготовленности, целостном развитии физических и психических качеств, творческом использовании средств физической культуры в организации здорового образа жизни.
Область компетенции А - теория физического воспитания. Модуль А1.Общие основы теории физического воспитания. А2.Спорт посол мира-Олимпийское движение.	После окончания обучения обучающийся должен владеть теоретическими знаниями по предмету и уметь применять их в повседневной жизни.
Область компетенции Б - легкая атлетика. Модуль Б1- П/в длину с места; - П/в длину с разбега; - П/в высоту с разбега; Б2-Бег на короткие дистанции; Б3-Бег на среднии дистанции; Б4-Бег на длинные дистанции; Б5-Толкание ядра; Б6- Президентские тесты.	После окончания обучения обучающийся должен уметь правильно и методически грамотно выполнять технику основных видов легкой атлетики.
Область компетенции В – баскетбол. Модуль В1-Техника игры в нападении и защите; В2-Тактика игры в нападении и защите;	После окончания обучения обучающийся должен уметь правильно и методически грамотно выполнять технику основных элементов игры, обязывает играющих постоянно взаимодействовать друг с другом для достижения общей цели, предполагает раскрытие и умелое использование коллективом творческих возможностей игрока, а тактику игры основывать на содержании игрового процесса.
Область компетенции Г – волейбол. Модуль Г1- Техника игры в нападении и защите; Г2 - Тактика игры в нападении и защите;	После окончания обучения обучающийся должен уметь правильно и методически грамотно выполнять комплекс специальных приемов, необходимых волейболисту для эффективного использования в игре , а тактику игры основывать на содержании игрового процесса.
Область компетенции Д – ручной мяч. Модуль Д1- Техника игры в нападении и защите; Д2 - Тактика игры в нападении и защите;	После окончания обучения обучающийся должен уметь правильно и методически грамотно выполнять комплекс специальных приемов, необходимых гандболисту для эффективного использования в игре, а тактику игры основывать на содержании игрового процесса.
Область компетенции Ж гимнастика. Модуль Ж1- Строевые и общеразвивающие упражнения; Ж2 - Прикладные упражнения; Ж3 - Акробатические упражнения;	После окончания обучения обучающийся должен уметь правильно и методически грамотно выполнять разнообразные гимнастические упражнения, предъявляя большие требования к двигательному, тактильному, вестибулярному и зрительному анализаторам, способствуя совершенствованию их функций. Самостоятельно составлять и правильно выполнять комплексы

Құзыреттілік аймағы Б - олигофрения, психогендік ауруларында медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру.	Оқыту барысында оқушы – олигофрения және психогендік ауруларында науқасқа көмек көрсету ұйымдастыруы, зерттеу тәсілдері және диагноз қою,бақылау режимі,күтім көрсету дағдыларын меңгеру.
Оқыту модулі Б1	- олигофренияның себептерін ,клиникалық түрлерін аурудың ағымын, емдеу әдістерін ,алдын алу шараларын білу; - олигофренияның әлүметтік аспектілерін меңгеру; - психогендік ауруларының себептерін, клиникалық түрлерін, аурудың ағымын, емдеу әдістерін ,алдын алу шараларын білу; - науқасқа күтім көрсету ерекшелерін меңгеру; - психикалық науқастарды бақылау режимін меңгеру.
Құзыреттілік аймағы В - созылмалы алкоголизм және нашақорлық ауруларында науқасқа көмек көрсету ұйымдастыруы, зерттеу тәсілдері және диагноз қою, бақылау режимі,күтім көрсету дағдыларын меңгеру.	Оқыту барысында оқушы – психикалық ауруларда жедел жәрдем көрсету, созылмалы алкоголизм және нашақорлық ауруларында науқасқа көмек көрсету ұйымдастыруы, зерттеу тәсілдері және диагноз қою, бақылау режимі,күтім көрсету дағдыларын меңгеру.
Оқыту модулі В1	- созылмалы алкоголизмның себептерін ,клиникалық түрлерін ,аурудың ағымын, емдеу әдістерін, алдын алу шараларын білу; - нашақорлықтың себептерін, клиникалық түрлерін аурудың ағымын, емдеу әдістерін, алдын алу шараларын білу; - созылмалы алкоголизм, нашақорлықтың әлүметтік аспектілерін меңгеру; - психикалық,денелік кріптарлық туралы білімді айқындау;
Оқыту модулі В2	- құрыспа ұстама-жедел жәрдем көрсетуді білу; - желікпе күй-жедел жәрдем көрсетуді меңгеру сарыуайымшыл күй-жедел жәрдем көрсетуді айқындау; - ауыр алкогольдік делирий-жедел жәрдем көрсетуді білу.
Құзыреттілік аймағы Г - эпилепсия. Психикалық статусты тексерудегі шұғыл әдіс.	Оқыту барысында оқушы эпилепсияда науқасқа көмек көрсету ұйымдастыруы, зерттеу тәсілдері және диагноз қою,бақылау режимі,күтім көрсету дағдыларын меңгеру.Жеке психикалық статусты шұғыл әдіспен тексеру дағдыларын меңгеру.
Оқыту модулі Г1	- эпилепсияның себептерін ,клиникалық түрлерін ,аурудың ағымын, емдеу әдістерін, алдын алу шараларын білу; - құрыспа ұстама -жедел жәрдем көрсетуді білу; - психикалық статусты тексерудегі шұғыл әдісті тәжірибе түрінде жүргізу дағдыларын меңгеру.

Модульдің спецификациясы

Модульдің аталуы: **Психиатрия**

Модульдің міндеті: психикалық жүйесінің қызметін білу, психикалық ауруларының симптомдарын біліп,зерттеу тәсілдерін қолданып, науқасқа күтім көрсету дағдыларын қалыптастыру керек.

Іс әрекет	Ептілік	Білім	Ресурстар
А1			
- шизофрения науқасқа көмек көрсетуді ұйымдастырудың дағдыларын меңгеру.	- науқастың жүйелік психикалық жағыдайы мен науқастың өз жағдайына қатынасын бағалау; - науқастармен сұхбаттасу дағдыларын меңгеру; - жоғары ми қызметін,қимыл әрекетті,сезімділікті,	- шизофрения ның себептері,клиникалық түрлері,аурудың ағамы,емдеу әдістері,алдын алу шараларын білу; - жиі кездесетін патологиялық синдромдарды білу;	- оқулық Г.В. Морозов Ромасенко “Нервные и психические болезни” Оқулық

	вегетативтік жүйке жүйесінің қызметін зерттеу тәсілдерін білу дағдыларын қалыптастыру; - тері,есту,көру, иіс және дәм сезу анализаторлар деңгейін тексеру; - психиатрия бөліміндегі бақылау режимін меңгеру; - психиатрия бөлімінде науқастарға күтім көрсетуді меңгеру;	- психикалық науқастарды бақылау режимін білу; - психиатрия бөлімінде науқастарға күтім көрсетудің ерекшеліктерін білу;	С.М. Бортникова Зубахина “Сестринское дело в неврологии” Таблицалар Плакаттар Күтімге арналған жабдықтар;
А2			
- желікпе сарыуайымшыл психозда науқасқа көмек көрсетуді ұйымдастырудың дағдыларын меңгеру.	- желікпе сарыуайымшыл психозда клиникалық көрінісін ажыратып тексеру; - жоғары қызметін,қимыл әрекетті,сезімділікті, вегетативтік жүйке жүйесінің қызметін зерттеу тәсілдерін білу дағдыларын қалыптастыру; - психиатрия бөліміндегі бақылау режимін меңгеру - психиатрия бөлімінде науқастарға күтім көрсетуді меңгеру;	- желікпе сарыуайымшыл психоздың себептері,клиникалық түрлері,аурудың ағымы,емдеу әдістері,алдын алу шараларын білу; - желікпе күйді білу; - сарыуайымшыл күйді білу; - психикалық науқастарды бақылау режимін білу; - психиатрия бөлімінде науқастарға күтім көрсетудің ерекшеліктерін білу;	- оқулық Г.В. Морозов Ромасенко “Нервные и психические болезни” Оқулық С.М. Бортникова Зубахина “Сестринское дело в неврологии” Таблицалар Плакаттар Күтімге арналған жабдықтар
Б1			
- олигофрения психогендік аурулар тұралы білімді меңгеру, күтім көрсету дағдыларын қалыптастыру.	- олигофренияның түрлерін ажырата білу; - психогендік ауруларда психикалық бұзылымдарды анықтауды меңгеру; - науқастарға күтім көрсету дағдыларын қалыптастыру; - психиатрия бөліміндегі бақылау режимін меңгеру.	- олигофренияның жіктемесін білу; - олигофренияның клиникалық көрінісін, аурудың ағамы,емдеу әдістері,алдын алу шараларын білу - психогендік аурулардың клиникалық көрінісін, аурудың ағымы,емдеу әдістері,алдын алу шараларын білу - психикалық науқастарды бақылау режимін білу; - психиатрия бөлімінде науқастарға күтім көрсетудің ерекшеліктерін білу.	- оқулық Г.В. Морозов Ромасенко “Нервные и психические болезни” Оқулық С.М. Бортникова Зубахина “Сестринское дело в неврологии” Таблицалар Плакаттар Күтімге арналған Жабдықтар.
В1			
- созылмалы алкоголизм, нашақорлық тұралы білімді меңгеру, науқастарға күтім көрсету дағдыларын қалыптастыру;	- созылмалы алкоголизм және нашақорлықта науқас пен сұхбаттасуды меңгеру; - алкогольді делирийде көмек көрсетуді меңгеру; -науқасты ем жүргізуге дайындау дағдыларын меңгеру; - науқасқа күтім көрсету дағдыларын қалыптастыру;	- созылмалы алкоголизмнің жіктемесін білу; - созылмалы алкоголизм аурудың клиникалық түрлері, ағамы,емдеу әдістері, алдын алу шараларын білу; - нашақорлықтың жіктемесін білу; - нашақорлықтың клиникалық түрлері,ағамы,емдеу әдістері, алдын алу шараларын білу; - созылмалы алкоголизм, нашақорлықтың әлүметтік аспектілерін меңгеру;	- оқулық Г.В. Морозов Ромасенко “Нервные и психические болезни” Оқулық С.М. Бортникова Зубахина “Сестринское дело в неврологии” Таблицалар Плакаттар;

Модуль обучения Г2	После окончания обучения, обучающийся должен знать: - социально – экономическое и политическое положение казахского народа в XVIII веке; - ликвидация ханской власти; - торгово – экономические отношения; - колониальные реформы в конце XVIII в.
Модуль обучения Г3	После окончания обучения, обучающийся должен знать: - культуру Казахстана в XVIII в.; - о вкладе ученых и писателей России в изучение Казахстана;
Модуль обучения Г4	После окончания обучения, обучающийся должен знать: - развитие национальной культуры в начале XX в. - влияние в развитии культуры; - участие казахстанцев в революции 1905 – 1907 гг.; - национально-освободительное восстание 1916 г; - Казахстан в период февральской революции. Двоевластие.
Область компетенции Д - Казахстан в условиях тоталитарной системы.	
Модуль обучения Д1	После окончания обучения, обучающийся должен знать: - Казахстан вовремя октябрьского переворота и развитие революционного движения; - Казахстан в годы гражданской войны; - Казахстан в годы Новой экономической политики; - культурное строительство в Казахстане в 20-30-е годы;
Модуль обучения Д2	После окончания обучения, обучающийся должен знать: - идею «Малого Октября» Ф.Голощекина; - политику индустриализации Казахстана; - коллективизацию сельского хозяйства в Казахстане; - общественно – политическую жизнь в 30-е гг.
Модуль обучения Д3	После окончания обучения, обучающийся должен знать: - Казахстан в годы Великой Отечественной войны; - участие казахстанцев в ВОВ; - перестройку экономики Казахстана на военный лад; - Казахстан в послевоенные годы; - переход на мирное развитие хозяйства;
Модуль обучения Д4	После окончания обучения, обучающийся должен знать: - экономическое и социально – политическое развитие Казахстана в 50 – 60-е гг. XXв., «Оттепель»; - проведенные экономические реформы в республике; - освоение целинных и залежных земель и их последствия; - Казахстан в годы застоя;
Модуль обучения Д5	После окончания обучения, обучающийся должен знать: - Казахстан в годы перестройки; - экономическое положение Республики; - трудности в социально-культурном развитии; - Декабрьские события и их последствия.
Область компетенции Е - Казахстан- суверенное, независимое государство.	
Модуль обучения Е1	После окончания обучения, обучающийся должен знать: - шаги к независимости - распад СССР, образование СНГ; - закон « О государственной независимости Республики Казахстан»; - Государственные символы и награды РК. Конституции РК;
Модуль обучения Е2	После окончания обучения, обучающийся должен знать: - внешнюю и внутреннюю политику РК. Переход к рыночной экономике,

	- Казахстан в эпоху Бронзы; - Андроновская и Бегазы- Дандыбаевская культуры;
Модуль обучения А2	После окончания обучения обучающийся должен знать: - племенные союзы, ранние государства эпохи железа; - племенные союзы саков, уйсунов, кангюев и гуннов; - общественный строй, хозяйство, культура, религия.
Область компетенции Б - Казахстан в средние века	
Модуль обучения Б1	После окончания обучения, обучающийся должен знать: - Тюркский , Западно– тюркский, Тюргешский, Карлукский, Огузский, Кимакский каганаты. Кипчакская конфедерация. Государства Караханидов, Кереитов и Найманов. - общественное устройство, хозяйство и религия;
Модуль обучения Б2	После окончания обучения, обучающийся должен знать: - начало VI – XIII вв. торговлю, денежные обращения, хозяйство и культуру каганатов; - города и архитектуру каганатов; - Великий шелковый путь на территории Казахстана, его социально – экономическое значение; - распространение религии и культуры;
Модуль обучения Б3	После окончания обучения, обучающийся должен знать: - геополитическую историю Монгольского государства; - монгольское нашествие, «Отрарская катастрофа»; - походы Батыя в Восточную Европу. Образование Золотой Орды; - последствия монгольского завоевания;
Модуль обучения Б4	После окончания обучения, обучающийся должен знать: - политическую историю Белой Орды, причины ее ослабления; - о ханстве Абулхаира, Ногайской Орде и государстве Могулистан; - о экономике и культуре Казахстана XIV – XV вв.
Область компетенции В - формирование казахской народности и образование Казахского ханства.	
Модуль обучения В1	После окончания обучения, обучающийся должен знать: - формирование казахской народности, этноним «казах», образование казахских жузов. - основание Казахского ханства. - социальный и общественный строй казахского ханства в XV – XVIII вв.; - казахскую культуру в XV – XVII вв.
Модуль обучения В2	После окончания обучения, обучающийся должен знать: - образование Джунгарского государства, вторжение джунгар в Казахстан; - борьбу казахского народа против джунгарской агрессии; - роль казахских батыров в борьбе с джунгарами.
Область компетенции Г - Казахстан в составе Российской империи.	
Модуль обучения Г1	После окончания обучения, обучающийся должен знать: - причины присоединения Казахстана к России; - принятие Младшим жузом подданства России; - о периоде колонизации Казахстана Россией, принятие средним и старшим жузами подданства Российской империи; - национально освободительное движение против колониальной политики царизма.

		- психикалық, денелік кріптарлық тұралы білімді айқындау - психикалық науқастарды бақылау режимін білу; - наркология бөлімінде науқастарға күтім көрсетудің ерекшеліктерін білу;	Күтімге арналған жабдықтар;
В2			
- психикалық науқастарға жедел жәрдем көрсетуді меңгеру;	- құрыспа ұстамама мен истериялық ұстаманы ажырата білу; - құрыспа ұстамада жедел жәрдем көрсету; - желікпе күй- жедел жәрдем беру; - сарыуайым шыл күй- жедел жәрдем беру; - психомо торлық қозуда - жедел жәрдем беру; - ауыр алкогольді делирийда - жедел жәрдем беру; - науқасты ем жүргізуге дайындау дағдыларын меңгеру; - науқасқа күтім көрсету дағдыларын қалыптастыру;	- құрыспа ұстамама мен истериялық ұстаманы білу; - желікпе күй- жедел жәрдем көрсетуді білу; - сарыуайымшыл күй- жедел жәрдем көрсетуді білу; - психомоторлық қозуда - жедел жәрдем көрсетуді білу; - ауыр алкогольді делирийда - жедел жәрдем көрсетуді білу; - науқасты ем жүргізуге дайындығын білу; - науқасқа күтім көрсету ерекшеліктерін білу;	-оқулық Г.В. Морозов Ромасенко “Нервные и психические болезни” Оқулық С.М. Бортникова Зубахина “Сестринское дело в неврологии” Таблицалар Плакаттар Күтімге арналған жабдықтар;
Г1			
- эпилепсия. Психикалық статусты тексерудегі шұғыл әдісті меңгеру.	- құрыспа ұстамама мен истериялық ұстаманы ажырата білу; -құрыспа ұстамада жедел жәрдем көрсету; - психикалық статусты тексерудегі шұғыл әдісті меңгеру; - науқасқа күтім көрсету дағдыларын қалыптастыру.	- эпилепсияның жіктемесін білу; - эпилепсияның клиникалық түрлері,ағамы,емдеу әдістері,алдын алу шараларын білу; - психикалық статусты тексерудегі шұғыл әдісті білу - психиатрия наркология бөлімінде науқастарға күтім көрсетудің ерекшеліктерін білу; - науқасқа күтім көрсету ерекшеліктерін білу.	- оқулық Г.В. Морозов Ромасенко “Нервные и психические болезни” Оқулық С.М. Бортникова Зубахина “Сестринское дело в неврологии” Таблицалар Плакаттар Күтімге арналған жабдықтар.

38 Құзыреттілік профилі - Оториноларингология

Кәсіби құзырлық - оториноларингология	Оқыту аяқталғаннан кейін, тексеру дағдыларын меңгереді, диагностика, отоларингология бөлімдерінде науқастарды күтеді және бақылайды.
Құзыреттілік аймағы А - оториноларингологиялық аурулармен ауырғандарға медициналық көмек көрсетуді ұйымдастырудағы жалпы мәселелер.	Отоларингологиялық тәжірибеде оқыту аяқталғаннан кейін, сырқаттанғандарға күтім жасау дағдыларын меңгеретін болады. Соның ішінде науқастың ауру жағдайын бақылауға,оның жүйке-психикалық және әлеуметтік мәртебесі; науқастың қаралуға дайындығы және тексерілу әдістемесі.
Оқыту модулі А1	- аурудың анамнез жиынтығын білу мақсатында құлақ, жұтқыншақ және мұрын ауруларымен ауыратын науқастардың сұранысын анықтау дағдыларын меңгеру; - өмірде тыныс алу мүшелерінің ауруымен сырқаттанған науқастарға осы ауру

	жайлы мәліметтерді сұрастырып беру дағдыларын меңгеру; - мұрын функциясының тексеру әдісін меңгеру, вестибулярлы анализаторлар және есту функциялары; - науқасты тексеруге дайындау ережесі.
Құзыреттілік аймағы Б - көздің қосалқы қуыстары және мұрын ауруларымен сырқаттанғандарға медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру.	Отоларингологиялық тәжірибеде оқыту аяқталғаннан кейін, тәмамдаушылар мұрын ауруларымен және көздің қосалқы қуыстарырын ауруларымен сырқаттанғандарға күтім жасау тәсілдерін білетін болады.
Оқыту модулі Б1	- аурудың мұрын қуысының рентгенографиясын дайындау дағдыларын меңгеру; - науқасқа қарапайым процедуралық күтім жасауды игеру; - мұрынның ішін аспаппен тексеру; - көздің қосалқы қуысына және мұрын қуысына қойылған клиникалық диагноздаң ережелерін білу; - науқасқа күтім жасау.
Құзыреттілік аймағы В - кеңірдек, жұтқыншақ, көмекей, өңеш ауруымен сырқаттанғандарға медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру.	Оқыту аяқталғаннан кейін, тәмамдаушылар көмекей, өнеш, кеңірдек және жұтқыншақ ауруымен сырқаттанғандарға күтім жасау дағдыларын меңгеретін болады.
Оқыту модулі В1	- созылмалы және тез дамитын көмекей қабынуының емін және клиникасын білу; - көмекей және өнештегі бөгде заттардың диагностикасын және клиникасын білу; - дәрігердің көмегіне дейін көмекейдің ісіну және тарылу дағдыларын меңгеру; - кеңірдегін тескенше науқасқа күтім жасауды іске асыру.
Құзыреттілік аймағы Г - құлақ ауруымен ауырғандарға медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру.	Оқыту аяқталғаннан кейін, тәмамдаушылар құлақ ауруымен сырқаттанғандарға күтім жасау дағдыларын меңгеретін болады.
Оқыту модулі Г1	- құлақ ауруы кезіндегі белгілерді алдын- ала білу /мастоидит, отит/; - сыртқы есту жолындағы бөгде денені алып тастау әдісін меңгеру; - құлаққа қыздырғыш компрессті қою, құлақты шаю, құлақ жығындысын себіндісін бакка салу әдістерін меңгеру; - операциядан кейінгі кезеңде науқастарға күтім жасауды жүзеге асыру.
Құзыреттілік аймағы Д - жұқпалы аурудан сақтану.	Оқыту аяқталғаннан кейін оқығандар отоларингология бөлімінде санитарлық-эпидемиялық режимнің ережелерін қадағалау дағдыларын меңгеретін болады.
Оқыту модулі Д1	- жұмыс кезінде медициналық қызметкерлердің жұқпалы аурудан сақ болуын қамтамасыз ету; санитарлық-эпидемиялық бөлімдегі тәртіпті сақтай отырып және емдеушіге күтім жасау кезіндегі заттарды дезинфекциялау ережелерін сақтау.

Модульдің спецификациясы
Модульдің аталуы: **Оториноларингология**
Модульдің міндеті: оториноларингологиялық тәжірибеде науқасқа күтім көрсету және қадағалау дағдаларын меңгеру.Тексеру әдісін меңгеру.

	- рассказать о себе, о своем колледже, о своей стране, о стране изучаемого языка
Модуль обучения Б - профессионально направленная анатомия человека	После окончания обучения обучающийся будет владеть лексическими средствами , обслуживающими новые темы, делать сообщения, содержащие более важную информацию по теме, выделять основные факты из прочитанного текста.
Модуль обучения Б 1 Части тела	- владеть лексическим минимумом; - делать сообщения; - выделять основные факты из прочитанного; - составлять предложения; - передавать содержание прочитанного.
Область компетенции В - медицинские организации.	После окончания обучения обучающийся будет понимать основное содержание несложных звучащих текстов монологического и диалогического характера в рамках изучаемых тем, излагать сведения о себе, заполнять анкеты, бланки, вступать в общение, отвечать на вопросы собеседника, завершать общение.
Модуль обучения В1 Стационар, поликлиника, аптека.	- владеть лексическим и грамматическим минимумом; - задавать вопросы; - составлять диалог; - заполнять формуляры; - описывать медицинское учреждение.
Область компетенции Г - внутренние органы человека.	После окончания обучения обучающийся будет владеть техникой перевода профессионально – ориентированных текстов, выборочно извлекать из них необходимую информацию, осуществлять межпредметную связь.
Модуль обучения Г1 Сердце, легкие, почки, печень.	- систематизировать лексический и грамматический минимум; - переводить словосочетания; - передавать краткое содержание прочитанного; - оценивать важность информации;
Область компетенции Д - клиническая медицина	После окончания обучения обучающийся будет владеть техникой перевода текстов, построенных на языковом материале повседневного и профессионального общения, понимать основное содержание текстов познавательного характера на темы, предлагаемые в рамках курса, выборочно извлекать из них необходимую информацию, рассказывать, описывать события, излагать факты, делать сообщения в связи с изученной тематикой.
Модуль обучения Д1 Терапия, хирургия, педиатрия.	- систематизировать грамматический материал; - владеть лексическим минимумом; - описывать симптомы заболеваний; - вступать в общение; - осуществлять запрос и обобщение информации.

3 Профиль компетенции - История Казахстана

Профиль компетенции- История Казахстана	После окончания обучения обучающийся должен знать: - историю Казахстана с древнейших времен до современности; - период колонизации царской Россией территории Казахстана и возникновение национально – освободительных движений; - установление Советской власти в Казахстане; - становление независимого Казахстана как равноправного субъекта международных отношений.
Область компетенции А - Казахстан в древности.	
Модуль обучения А1	После окончания обучения, обучающийся должен знать: - Казахстан в период Каменного века (палеолит, мезолит, неолит);

Модуль обучения Ж2 Предложения с однородными членами. Сложносочиненные предложения.	После окончания обучения будет знать: - предложения с однородными членами; - обобщающие слова при однородных членах; - сложносочиненные предложения с соединительными, противительными и разделительными союзами.
Область компетенции Е - из истории науки. Сложноподчиненные предложения с придаточными времени, места, цели.	
Модуль обучения Е1 Из истории науки	После окончания обучения обучающийся должен уметь: - отбирать наиболее важную информацию из прочитанного текста; - записывать сжатую информацию из прочитанного текста;
Модуль обучения Е2 Сложноподчиненные предложения с придаточными времени, места, цели.	После окончания обучения будет знать: - сложноподчиненные предложения, конструкции с придаточными времени, места, цели; - синонимию бессоюзных и сложноподчиненные предложений; - знаки препинания в бессоюзном и сложном предложений.
Область компетенции З - новое в медицине. Сложноподчиненные предложения с придаточными изъяснительными.	
Модуль обучения З1 Новое в медицине.	После окончания обучения обучающийся должен уметь: - обобщить и собрать материал из отраслевых газет и журналов на заданную тему; - уметь пересказать содержание статьи о проблемах медицины и здравоохранения;
Модуль обучения З2 Сложноподчиненные предложения с придаточными изъяснительными.	После окончания обучения будет знать: - конструкции сложноподчиненного предложения с придаточными изъяснительными; - стилистические функции прямой и косвенной речи; - синонимию личных, безличных и неопределенно личных конструкций в составе сложного предложения.

2 Профиль компетенции - Профессиональный иностранный язык

Профиль компетенции-профессиональный иностранный язык	После обучения обучающийся будет владеть лексическим и грамматическим минимумом для перевода текстов, кратко передавать содержание полученной информации, принять участие в дискуссии на профессиональную тему.
Область компетенции А - вводно – коррективный курс	После окончания обучения обучающийся будет владеть правилами чтения букв и буквосочетаний в иностранном языке, навыками правильного произношения, рассказывать о себе, своем окружении, описывать особенности жизни и культуры своей страны и страны изучаемого языка, выражать свое отношение(согласие, несогласие) к высказыванию собеседника.
Модуль обучения А1 Основной курс	- знать алфавит; - владеть правилами чтения буквосочетаний; - владеть лексическим минимумом; - читать текст; - переводить текст; - отвечать на вопросы;

Іс әрекет	Ептілік	Білім	Ресурстар
А1			
- отоларингологиялық тәжірибеде науқасқа күтім көрсету және қадағалау дағдыларын меңгеру;	- өмірде тынас алу мүшелерінің ауруымен сырқаттанған науқастарға осы ауру жайлы мәліметтерді сұрастыру дағдыларын меңгеру; - науқастың жүйкелік-психикалық және әлеуметтік дәрежеде өзінің жағдайына деген қатынасын бағалау; - мұрын функциясының тексеру әдісін меңгеру, вестибулярлы анализаторлар және есту функциялары; - науқасты тексеруге дайындау ережесі.	- құлақтың, өңештің, жұтқаншақтың, көмекейдің, көз қуысының және мұрынның құрылысы мен қызметі; - қосымша тексерумен және клиникалық негіздердің пайда болуының клиникалық диагнозын қою ережелері;	- кестелер; - плакаттар; - стандарттар; - ситуациялық міндеттер; - муляждар; - күтіп-баптау заттары;
Б1			
- көз қуысы және мұрын ауруымен сырқаттанғандарға қадағалаумен күтім жасау дағдыларын меңгеру;	- мұрын қуысының сырқаттанға науқастардың рентгенографиясын түсіруге дайындау дағдысын меңгеру; - жалпы тексерілуге мұрын жағындысын, қан құрамын алу дағдылары меңгеру; - науқасқа қарапайым күтім жасауды игеру; - мұрынның ішін аппаратпен тексеру; - науқасқа күтім жасау;	- синусит, риниттің (мұрынның сілемейші қабығының қабынуы) клиникалық белгілерін білу; - мұрын кіреберісінің шиқанының клиникалық белгілерін білу; - мұрын қуысындағы бөгде денені анықтау;	- кестелер; - плакаттар; - стандарттар; - ситуациялық міндеттер; - муляждар; - күтіп-баптау заттары;
В1			
- кеңірдек жұтқыншақ, көмекей, өңеш ауруымен сырқаттанғандарға күтім жасау дағдыларын меңгеру.	- көмекей айнасымен және қалақшасының көмегімен көмекейге тексеру жүргізуді білу; - көмекейдің ісіну және тарылу дағдыларын дәрігердің көмегіне дейін меңгеру; - кеңірдек-бронхы жиынтығының дайындығын білу; - кеңірдегін тескенге дейін науқасқа күтім жасау;	- созылмалы және тез дамитын көмекей қабынуының емін және клиникасын білу; - көмекеймен оңештегі бөгде дененің диагностикасымен клиникасын білу; - жекеленген ауру түрлеріне тәуекел ету факторлары;	- кестелер; - плакаттар; - стандарттар; - ситуациялық міндеттер; - муляждар; - күтіп-баптау заттары;
Г1			
- құлақ ауруымен сырқаттанғандарға күтім жасау дағдыларын меңгеру.	- құлақ есту жолындағы бөгде денені жою әдісін меңгеру; - құлаққа қыздырғыш компрессті қою, құлақты шаю, құлақ жағындысының себіндісін баққа салу әдістерін меңгеру; - операциядан кейінгі кезеңде науқастарға күтім жасауды жүзеге асыру;	- құлақ ауруы кезіндегі белгілерді алдын білу (мастоидит, отит);	- кестелер; - плакаттар; - стандарттар; - ситуациялық міндеттер; - муляждар; - күтіп-баптау заттары;
Д1			
- отоларингологиялық бөлімдерде	- бөлімдерде санитарлық-эпидемиялық тәртіпті сақтау;	- дезинфекция жүргізу ережесі.	- күтіп-баптау заттары.

санитарлық-эпидемиялық тәртіпті қадағалау ережелерінің дағдыларын меңгеру.	- күтіп-баптау заттарына дезинфекция жүргізу.		

39 Құзыреттілік профилі - Офтальмология

Кәсіби құзырлық – офтальмология	Оқыту аяқталғаннан кейін, тәмамдаушылар офтальмология бөлімінде сырқаттанғандарға күтім жасау дағдыларын меңгеретін болады, көру мүшесінің анатомиялық құрылысын, көру мүшесінің функциясын, көру функцияларының тексеру әдісін және көз ауруларын анықтаудағы білімін жетілдірумен қатар әртүрлі көз ауруларын емдеу әдіс-тәсілдерік біліп шығады.
Құзыреттілік аймағы А - офтальмология науқастарына медициналық көмектің ұйымдастарудағы жалпы мәліметтері.	Офтальмологиялық тәжірибеде оқыту аяқталғаннан кейін, тәмамдаушы бөлімінде сырқаттанғандарға күтім жасау дағдыларын меңгеларетін болады. Соның ішінде науқастың ауру жағдайын бақылауға,оның жүйке-психикалық және әлеуметтік мәртебесі; науқастың қаралуға дайындығы және тексерілу әдістемесін біліп шығады.
Оқыту модулі А1	- аурудың анамнез жиынтығын білу мақсатында көз ауруларымен ауыратын науқастардың суранысын анықтау дағдыларын меңгеру; - науқастың өз жағдайын бағалауы, оның жүйке-психикалық және әлеуметтік дәрежесі; - науқастың көру функциясын тексеру әдісін меңгеру.
Құзыреттілік аймағы Б - көзді қозғалткыш аппараты ауруларымен сырқаттанғандарға медициналық көмекті уйымдастыру.	Оқыту аяқталғаннан кейін, тәмамдаушылар көзді қозғалткыш аппараты ауруларымен сырқаттанғандарға күтім жасау тәсілдерін білетін болады.
Оқыту модулі Б1	- аккомадация бұзылуларын анықтау дағдыларын меңгеру; - рефракция ауытқу дағдыларын меңгеру; - рефракция ауытқуларының клиникасын білу; - пресбиопия туралы түсінік; - қарапайым көзілдірікті таңдап беру; - қыли көз бұрышын анықтау; - салдық қыли көзді анықтау; - көзді қозғалткыш аппараты ауруларымен сырқаттанғандарға күтім жасауды іске асыру.
Құзыреттілік аймағы В - көз алмасының артқы бөлік ауру белгілерінің көзбуршақ, торлы қабық және көру нерві аурулармен науқасқа шалдық қандарға медициналық көмекті уйымдастыру.	Оқыту аяқталғаннан кейін, тәмамдаушы көз алмасының артқы бөлік ауру белгілерінің көзбұршақ, торлы қабық және көру нерві ауруларына шалдыққан науқастарға көмек көрсету дағдыларын біліп шығады.
Оқыту модулі В1	- иридоциклит, хориоретинитті емдеу және клиникасын білу; - катарактты емдеу және клиникасын білу; - көру кеңістігімен көру өткірлігін білу; - дәрі- дәрмекке рецепт жазып бере білу; - көз алмасының артқы бөлік ауру белгілерінің көзбұршақ торлы қабық және көру ауруларына шалдыққан науқастарға көмек көрсетуді жүзеге асыру.
Құзыреттілік саласы Г - глаукома. Көз ауруларын	Оқыту аяқталғаннан кейін, тәмамдаушылар глаукома ауруларымен сырқаттанғандарға күтім жасау дағдыларын меңгереді; медико-генетикалық

Модуль обучения В2 Сложноподчиненные предложения с придаточным изъяснительным.	После окончания обучения будет знать: - понятия о сложном предложении; - виды союзов: сочинительные, подчинительные; - сложноподчиненные предложения с придаточным изъяснительным.
Область компетенции Г - культура и искусство. Выражение определительных значений в простом предложении. Сложноподчиненное предложение с придаточным определительным.	
Модуль обучения Г1 Культура и искусство.	После окончания обучения обучающийся должен уметь: - высказывать самостоятельное мнение (устное или письменное) с оценкой аргументацией по поводу просмотренного кино-диафильма, посещения выставки, музея и т.д.
Модуль обучения Г2 Выражение определительных значений в простом предложении. Сложноподчиненное предложение с придаточным определительным.	После окончания обучения будет знать: - согласованные и несогласованные предложения; - предложения с причастием и причастным оборотом; - обособление определений; - сложноподчиненные предложения с придаточным определительным; - правописание сложных прилагательных.
Область компетенции Д - моя Родина – Казахстан. Простое предложение с обстоятельством, сложноподчиненные предложения с придаточными обстоятельствами.	
Модуль обучения Д1 Моя Родина – Казахстан.	После окончания обучения обучающийся должен уметь: - составлять и записывать тезисный план; - излагать основную информацию;
Модуль обучения Д2 Простое предложение с обстоятельством, сложноподчиненные предложения с придаточными обстоятельствами.	После окончания обучения будет знать: - основные виды обстоятельств; - обстоятельства времени, места, цели, причины, образа действия; - наречия и их правописание; - сложноподчиненные предложения с придаточными обстоятельствами.
Область компетенции Ж - моя специальность. Медицина и общество. Предложения с однородными членами. Сложносочиненные предложения.	
Модуль обучения Ж1 Моя специальность. Медицина и общество.	После окончания обучения обучающийся должен владеть (уметь) составить диалог (монолог) на материале полученной информации;

2 Структура образовательной учебной программы обучения по мобульной технологии обучения

1 Профиль компетенции – Профессиональный казахский (русский) язык

Профиль компетенции - Профессиональный казахский (русский) язык	
	После окончания обучения обучающийся будет владеть знаниями профессионального казахского (русского) языка и навыками письменной и устной речи; - уметь выделять в тексте смысловые части, определять микротемы; - находить и выделять в тексте тематические группы предложений образующие сложное синтаксическое целое; - использовать средства связи предложений при самостоятельном составлении собственных связных высказываний; - составлять план (простой, сложный, назывной, вопросный, тезисный); - различать функциональные стили текстов (художественный, публицистический, научный); - самостоятельно составлять диалоги, монологи.
Область компетенции А – язык и общество. Предложение. Словосочетание.	
Модуль обучения А1 Язык и общество.	После окончания обучения должен: - составлять сообщения по актуальным проблемам современности; - принимать участие в устном сообщении на казахском (русском) языке;
Модуль обучения А2 Предложение. Словосочетание.	После окончания обучения будет знать: - словосочетания; - типы связи слов в словосочетании (согласование, управление, примыкание); - типы простых предложений; - согласование сказуемого с подлежащим.
Область компетенции Б - я и мое здоровье. Структура простого предложения. Типы сказуемых. Односоставные предложения.	
Модуль обучения Б1 Я и мое здоровье.	После окончания обучения должен уметь: - составлять рекомендации «Как сохранить здоровье»; - составлять и записывать сложный план;
Модуль обучения Б2 Структура простого предложения. Типы сказуемых. Односоставные предложения.	После окончания обучения будет знать: - предложения с составным глагольным сказуемым; - употребление вспомогательных глаголов; - односоставные предложения; - безличные предложения; - функциональные стили речи (разговорный, художественный, официально-деловой, публицистический, научный).
Область компетенции В – экология и здоровье человека. Сложноподчиненные предложения с придаточным изъяснительным.	
Модуль обучения В1 Экология и здоровье человека.	После окончания обучения должен уметь: - выделять и обобщать основную информацию ряда текстов, выражать собственное отношения к прочитанной информации; - уметь развертывать план в монолог- повествование, диалог в беседу об экологической культуре;

алдын алу. Инфекциядан сақтану.	ақыл-кеңес беру жұмысын үйымдастырады, сондай-ақ офтальмологиялық бөлімдерде санитарлы-эпидемиялық ережелерді жүргізеді.
Оқыту модулі Г1	- глаукома емдеу және клиникасын білу; - көзішілік қысымды анықтау; - глаукома ауруымен науқастанғандарға күтім көрсетуді жүзеге асыру; - тұқым қуалаушылық көз ауруларымен ауыратын отбасыларына медико-генетикалық ақыл- кеңес беру жұмыстарын жүргізу және міндеттерін анықтау; - бөлімдерде санитарлы- эпидемиялық тәртіпті сақтай отырып, сонымен бірге қаралушыға күтім жасайтын заттарға дезинфекция ережесін сақтап, медицина қызметкерлерімен науқастарға инфекция жұқтырып алмауды қамтамасыз ету керек.

Модульдің спецификациясы
Модульдің аталуы: **Офтальмология**
Модульдің міндеті: офтальмологиялық тәжірибе кезінде науқастарға күтім жасап, бақылау дағдыларын меңгеру.
Тексеру әдістемесін меңгеру.

Іс әрекет	Ептілік	Білім	Ресурстар
А1			
- офтальмологиялық тәжірибе кезінде науқастарға күтім жасап, бақылау дағдыларын меңгеру.	- аурудың анамнез жиынтығын білу мақсатында көз ауруларымен ауыратын науқастардың сұранысын анықтау дағдыларын меңгеру; - науқастың өз жағдайын бағалауы, оның жүйке-психикалық және әлеуметтік дәрежесі; - науқастың көру функциясын тексеру әдісін меңгеру; - тамшы тамызу, мазьді жағу; - моно- және бинокулярлы таңғыштарды тағу.	- көру Анализаторларының функциясын білу; - көру өткірлігін анықтау; - түсті сезу түсінігі; - шеткі көру туралы білу; - көру мінездемесі.	- Л.А. Дубовская «Көз аурулары»; - кестелер; - столға қойылатып периметр; - түрлі- түсті тесттер.
Б1			
- көзді қозғалтқыш аппараты ауруларымен сырқаттанғандарға күтім жасау және бақылау дағдыларын меңгеру.	- аккомадация бұзұлуларын анықтау; - рефракция ауытқуларын анықтау; - қарапайым көзілдіріктерді таңдап және тексеріп беру; - қыли көз бұрышын аңықтау; - салдық қыли көзді анықтау; - паралитика лық қыли көзді анықтау; - көзді қозғалтқыш аппараты ауруларына шалдыққан науқастарды күтуді жүзеге асыру.	- рефракция ауытқуларының клиникасын білу; - пресбиопия туралы түсінік; - қыли көз туралы түсінік; - жеке ауру түрлерінің қауіп- қатер факторларын білу.	- Л.А. Дубовская «Көз аурулары»; - кестелер; - күтіп –баптау заттары.
В1			
- көз алмасының артқы бөлік ауру белгілерінің көзбұршақ, торлы қабық және көру нерві	- көру кеңістігін анықтау; - көру кеңістігін анықтау; - түсті сезуді анықтау; - дәрі- дәрмекке рецепт	- иридоциклит, хориоретинитті емдеу және клиникасын білу; - катарактыны емдеу және	- Л.А. Дубовская «Көз аурулары»; - кестелер; - күтіп –баптау

ауруларына шалдыққан науқастарға көмек көрсету дағдыларын меңгеру.	жазып беру.	клиникасын білу; - жеке ауру түрлерінің қауіп-қатер факторларын білу.	заттары.
Г1			
глаукома ауруларымен сырқаттанғандарға күтім жасау дағдыларын меңгеру; медико-генетикалық ақыл-кеңес беру жұмысын ұйымдастыру, сондай-ақ офтальмологиялық бөлімдерде санитарлы-эпидемиялық ережелерді жүргізу.	- көздің ішкі қысымын анықтау; - глаукома ауруына шалдыққан науқастарға күтім көрсетуді жүзеге асыру; - санитарлық - эпидемиялық бөлімдегі тәртіптерді қадағалау; - күтім кезінде қолданылған заттарға дезинфекция жасау.	- глаукома емдеу және клиникасын білу; - медико-генетикалық ақыл-кеңес беру жұмыстары және міндеттері.	- Л.А. Дубовская «Көз аурулары»; - кестелер; - күтіп –баптау заттары.

40 Құзыреттілік профилі - Физиотерапия және массаж

Кәсіби құзырлық: Физиотерапия және массаж	Оқыту барысында оқушы- физиотерапияда қолданатын емдік физикалық факторлардың адамның ағзасына әкелетін әсерлері; - электротогімен емдеу,томенгі жиілік пен төменгі кернеудегі импульсті токтар; - жоғары, өте жоғары,ультра жоғары жиіліктегі токтар; сумен,жылумен емдеу;ингаляциямен емдеу;ультрадыбыспен емдеу;санаторлы курортты емдеулер;массаждың физиологиялық әсерлері; - этикалық және заңды аспектілері;стационардағы санитариялық эпидемиялық шаралар ережесі; -емшараға қажетті заттарды дезинфекциялау ережесі туралы білімді меңгеру керек.
Құзыреттілік аймағы А - кіріспе.Қазахстан Республикасында физиотерапия ісінің ұйымдастыруы. Электртогімен емдеу. Төменгі жиілік пен төменгі кернеудегі импульсті токтар.	Оқыту барысында оқушы –физиотерапия көмекті ұйымдастыру; қуаттар тұралы ұғым; - электротоктың физиологиялық әсері;қолдану және қолданбауы туралы білімді меңгеруі керек.
Оқыту модулі А1	Қазахстан Республикасында физиотерапия ісінің ұйымдастыруы туралы білімді меңгеруі керек;
Оқыту модулі А2	- токтің түрлерін және олрдың физикалық қасиеттері; - гальваникалық токтің физиологиялық әсері;дәрілі электрофорез туралы ұғым;импульсті токтардың физиологиялық әсері;қолдану және қолданбауы; - санитария эпидемиялық шаралар ережесі; физиотерапия бөлімінде техника қауіпсіздігін сақтау туралы білімді меңгеруі керек.
Құзыреттілік аймағы Б - жоғары, өте жоғары, ультра жоғары жиіліктегі токтар	Оқыту барысында оқушы- жоғары, өте жоғары,ультра жоғары жиіліктегі токтардың физиологиялық әсері; қолдану және қолданбауы туралы білімді меңгеруі керек.
Оқыту модулі Б1	- дарсонвализация,оның физиологиялық әсері; жоғары, өте жоғары,ультра жоғары жиіліктегі токтардың физиологиялық әсері; қолдану және қолданбауы; - санитария эпидемиялық шаралар ережесі; физиотерапия бөлімінде техника қауіпсіздігін сақтау туралы білімді меңгеруі керек.

	прикрепленного населения; - проводить санитарно-просветительную работу, включающую пропаганду медицинских знаний, гигиеническое воспитание и обучение населения здоровому образу жизни; - вести утвержденную учетно-отчетную документацию.		- вопросы организации лечебно-профилактической помощи городскому и сельскому населению, женщинам и детям, работникам промышленных и сельскохозяйственных предприятий; - основы медицинского страхования и организации санитарно-эпидемиологической службы.	
	Дисциплины, определяемые организацией образования	**48**		
ПО	**Производственное обучение**	**288**		
ПП	**Профессиональная практика**	**288**		
	Экзамены:	**216**		
	- промежуточная аттестация	144		
	- итоговая аттестация	72		
	Итого на обязательное обучение	**5768**		
	Консультации	**400**		
	Факультативные занятия	**420**		
	Всего:	**6588**		

Нормативный срок освоения образовательной программы уровня специалиста среднего звена по специальности **030100 0 - «Лечебное дело»**
квалификации **030101 3 - «Фельдшер»** при очной форме обучения составляет 188 недель, в том числе:

Теоретическое обучение, включая практические занятия	138 недели
Профессиональная практика	8 недели
Промежуточная аттестация	4 недель
Итоговая аттестация	2 недели
Каникулярное время	35 недель

квалификация **030102 3 - «Акушер (ка)»** при очной форме обучения составляет 135 недель, в том числе:

Теоретическое обучение, включая практические занятия	98 недель
Профессиональная практика	8 недели
Промежуточная аттестация	3 недель
Итоговая аттестация	2 недели
Каникулярное время	24 недели

	работе; - наблюдать за пациентами во время проведения процедур; - проводить общее и местное облучение; - проводить водные процедуры; - правильно дозировать ультразвук; -владеть общими навыками проведения массажа; - владеть навыками проведения массажа отдельных частей тела; - владеть навыками проведения массажа при заболеваниях центральной нервной системы; - владеть навыками проведения массажа при заболеваниях внутренних органов; - владеть навыками проведения массажа в детском возрасте; - владеть навыками оказания доврачебной помощи при несчастных случаях.			
СД 15	**знать:** - показания и противопоказания к применению лечебной физкультуры у больных с различными заболеваниями; - лечебные свойства физических факторов, их применение в медицине; - влияние физических упражнений на организм человека; **уметь:** - использовать полученные знания в профессиональной деятельности.	30	**Лечебная физкультура и медицинский контроль:** - система организации лечебной физкультуры; - лечебные свойства физических факторов, их применение в медицине; - показания и противопоказания в практике лечебной физкультуры; - комплексы основных приёмов в лечебной физкультуре.	БК-5-15 ПК-1,2,3,8,11 СК-6
СД 16	**знать:** - законы Республики Казахстан о системе здравоохранения; - Конституцию Республики Казахстан; - Кодекс Республики Казахстан «О здоровье населения»; - основные принципы национального здравоохранения, Единой национальной системы здравоохранения; - систему организации медико-санитарной помощи в условиях ПМСП; - демографическую и медико-социальную характеристику прикрепленного населения; - роль и основные задачи фельдшера при проведении амбулаторного приема, его организации и материальном обеспечении; - организацию профилактической работы среди населения; - организацию и методику работ по гигиеническому воспитанию населения и пропаганде здорового образа жизни; - основные учетные формы медицинской документации амбулаторно-поликлинической службы; **уметь:** - проводить персональный учет	30	**Социальная медицина и управление здравоохранением:** - систему государственных и общественных мероприятий, направленных на предупреждение заболеваний,гармоничное развитие физических и духовных сил, сохранение долголетия и работоспособности человека; - важнейшие принципы организации здравоохранения в Республике Казахстан, вопросы организации анализа состояния здоровья населения, санитарно-гигиенического и эпидемиологического состояния населенных мест, вопросы профилактики заболеваний; - методы статистического исследования, показатели здоровья и демографии;	БК-5-15 ПК-1,2,3

Құзыреттілік аймағы В - сәулемен,сумен, жылумен емдеу.	Оқыту барысында оқушы-сәулемен,сумен,жылумен емдеу тәсілдерін пайдалану; - қолдану және қолданбауы туралы білімді меңгеруі керек.
Оқыту модулі В1	- сәуленің физикалық қасиеті; инфрақызыл сәулелердің физиологиялық әсері; аппараттар; - ультракүлгін сәулелердің физиологиялық әсері; биодозаны анықтау; - санитария эпидемиялық шаралар ережесі; - физиотерапия бөлімінде техника қауіпсіздігін сақтау туралы білімді меңгеруі керек.
Құзыреттілік аймағы Г - ингаляционды емдеу. Ультрадыбыспен емдеу. Санаторлы курортты емдеулер.Денені шынықтыру тәсілдер	Оқыту барысында оқушы -аэрозольдар ,ингаляция үшін қоланылатын дәрілер; аппараттар;ингаляцияның ағзаларға әсерлері;шынықтыру шаралары; Қазақстанның курорттары;микротербелістер; қолдану және қолданбауы туралы білімді меңгеруі керек.
Оқыту модулі Г1	- аэрозольдар ,ингаляция үшін қоланылатын дәрілер;аппараттар; ингаляцияның ағзаларға әсерлері; микротербелістер, физиологиялық әсері; санитария эпидемиялық шаралар ережесі; қолдану және қолданбауы, физиотерапия бөлімінде техника қауіпсіздігін сақтау туралы білімді меңгеруі керек.
Оқыту модулі Г2	- санаторлы курортты емдеулер;денені шынықтыру тәсілдері,олардың физиологиялық әсері; - қолдану және қолданбауы туралы білімді меңгеруі керек.
Құзыреттілік аймағы Д - массаж. Массаждың анатомиялық физиологиялық негізі. Массаждың түрлері, тәсілдері. Массажға дайындық. Массажистің жұмысын ұйымдастыру. Массаждың техникасы және тәсілдері.	Оқыту барысында оқушы-массаж туралы түсінік,массаждың түрлері;массаждың физилогиялық әсерлері; массажистің жұмысын ұйымдастыру;.массаждың техникасы және тәсілдері; қолдану және қолданбауы туралы білімді меңгеруі керек.
Оқыту модулі Д1	- массаждың ағзаға деген физиологиялық әсері; массаждың гигиенасы; А.Ф.Вербовтың жіктемесі;массаждың тәсілдері; - қолдану,қолданбауы тұралы білімді меңгеру; санитария эпидемиялық шаралар ережесі; физиотерапия бөлімінде техника қауіпсіздігін сақтау туралы білімді меңгеруі керек;
Оқыту модулі Д2	қолдың ұшына, білекке, иыққа, арқаға, кеудеге массаж жасау; санитария эпидемиялық шаралар ережесі, техника қауіпсіздігін сақтау туралы білімді меңгеруі керек;
Оқыту модулі Д3	инсульт туралы түсінік;инсультте масажды қолдану ерекшеліктері;құяң ауруында массажды қолдану; шеткері жүйке жүйесінің ауруларындағы массаждың мақсаты мен тәсілдері; санитария эпидемиялық шаралар ережесі, техника қауіпсіздігін сақтау туралы білімді меңгеруі керек;
Оқыту модулі Д4	- жүрек-қан тамыр ауруларында массажды қолдану;тыныс алу жүйесінің ауруларында массаждың мақсаты мен тәсілдері; - баларға массаж жасау урекшеліктері;санитария эпидемиялық шаралар ережесі; техника қауіпсіздігін сақтау туралы білімді меңгеруі керек.
Оқыту модулі Е	Оқыту барысында оқушы-төменгі жиілік пен төменгі кернеудегі импульсті токтардағы техника қауіпсіздік ережесін сақтау; - жоғары, өте жоғары,ультра жоғары жиіліктегі токтардағы техника қауіпсіздік ережесін сақтау; - сәулемен,сумен, жылумен емдеуде техника қауіпсіздік ережесін сақтау туралы білімді меңгеруі керек.

Модульдің спецификациясы

Модульдің аталуы: **Физиотерапия және массаж**

Модульдің міндеті: физикалық факторлардың ағзаға физиологиялық әсерлері;емдеу әдістері;массаждың ағзаға тигізетін әсерлері,тәсілдері,қолдану,қолданбауы туралы білімді меңгеру.

Іс әрекет	Ептілік	Білім	Ресурстар
А1			
- кіріспе. Қазақстан Республикасында физиотерапия ісінің ұйымдас-тыруы;	- техника қауіпсіздік ережесі; санитария эпидемиялық шаралар ережесі;	- физиотерапияның даму тарихі; физиотерапиялық көмекті ұйымдастыру; - техника қауіпсіздік ережесі;	- оқулық Л.М. Клячин М.Н.Виноградов “Физиотерапия” Таблицалар;
А2			
- электртогімен емдеу туралы білімді меңгеру.	- техника қауіпсіздік ережесі; - санитария эпидемиялық шаралар ережесі; электроттарды дайындау және оларды қосу; оқушылар біріне бірі емшара жүргізу; - ”Поток-1”аппаратын іске қосу.	- физиотерапиялық көмекті ұйымдастыру; - техника қауіпсіздік ережесі; - электрозақымда көрсететін көмек; - қуаттар; - гальваникалық токтың физиологиялық әсері; - дәрілі электрофорез физиологиялық ерекшеліктері; - импульсты токтар, физиологиялық әсері; - аппараттар, электроттар; - қолдану, қолдан бауы - емшараның техникасы және тәсілі тұралы білімді меңгеру.	- оқулық Л.М. Клячин М.Н.Виноградов “Физиотерапия” Таблицалар Электроттар, Сымдар Электронды сағат “Поток1”.
Б1			
- жоғары, өте жоғары,ультра жоғары жиіліктегі токтар туралы білімді меңгеру.	- техника қауіпсіздік ережесі; санитария эпидемиялық шаралар ережесі;электроттарды дайындау және оларды қосу; - оқушылар біріне бірі емшара жүргізу; - УВЧ-30,УЗТ-101,Полюс 101 аппараттармен жұмыс істегенде қолданылатын техника қауіпсіздігі.	- дарсонвализацияның физиологиялық әсері; - жоғары, өте жоғары,ультра жоғары жиіліктегі токтардың физиологиялық әсері емшара өткізу ерекшелігі; - қолдану,қолдан бауы тұралы білімді меңгеру.	- оқулық Л.М.Клячин М.Н.Виноградов “Физиотерапия” Таблицалар Электроттар, Сымдар Электронды сағат УВЧ-30, Полюс 101.
В1			
- сәулемен,сумен, жылумен емдеу туралы білімді меңгеру.	- санитария эпидемиялық шаралар ережесін сақтау; - сәулемен,сумен,жылумен емдегенде техника қауіпсіздік ережелерін сақтау; - биодозаны анықтау; тубустың күтімін жүргізу; - емшара жүргізу дағдыларын меңгеру.	- сәуленің физикалық қасиеті; - инфрақызыл сәулелердің физиологиялық әсері; - ультракүлгін сәулелердің физиологиялық әсері; - биодоза туралы түсінік; сумен,балшықпен емдеу тәсілдері,физиологиялық әсерлері; - қолдану,қолдан бауы тұралы білімді меңгеру.	- оқулық Л.М.Клячин М.Н.Виноградов “Физиотерапия” лампа ”Соллюкс” ОРК-21 ОН-7 Таблицалар Сүреттер Стандарттар Электронды сағат.

	- клинику аномалий рефракции; - понятие о пресбиопии; - понятие о косоглазии; - факторы риска при отдельных видах заболевания; - клинику и лечение отдельных видов патологии зрения в офтальмологической практике; - задачи и работу медико-генетических консультаций; **уметь:** - владеть навыками опроса больных с заболеваниями глаза с целью сбора анамнеза заболевания и жизни; - оценивать отношение больного к своему состоянию, его нервно-психический и социальный статус; - владеть методикой обследования зрительных функций больного; - закапывать капли, закладывать мази; накладывать повязки; - определять нарушения аккомодации, аномалии рефракции, угол косоглазия; - подобрать и выписать простые очки; - определять остроту зрения, поле зрения, определять светоощущения, внутриглазное давление; - осуществлять уход за больными в глазном отделении; - соблюдать санитарно-эпидемический режим в отделении; - проводить дезинфекцию предметов ухода.		- оказание доврачебной медицинской помощи пациентам в офтальмологической практике; - профилактика офтальмологических заболеваний.	
СД 14	**знать:** - общие показания и противопоказания физиотерапии; - технику безопасности при проведении физиотерапевтических процедур; - методы оказания доврачебной помощи пациенту; - методы проведения воздушных и солнечных ванн; - механизмы действия ультразвука; - о противопоказаниях и показаниях для проведения ультразвуковой терапии; - о подготовке пациента к закаливанию; - виды ингаляционной терапии; - о свойствах воды как лечебный теплоноситель; - о климатотерапевтических процедурах; - о показаниях и противопоказаниях к грязелечению; - о возможных осложнениях при проведении физиотерапевтических процедур; **уметь:** - проводить физиотерапевтические процедуры; - работать с аппаратурой; - заполнять документацию о проведённой	30	**Физиотерапия и массаж:** - особенности влияния физических факторов, применяемых для лечения и профилактики болезней; - организация работы массажиста; - общая техника и методика массажа; - массаж отдельных частей тела; - массаж при различных заболеваниях.	БК-5-15 ПК-1,2,3,8,11 СК-6

	психиатрическими пациентами; - ладеть навыками оказания доврачебной помощи при эпистатусе; - владеть навыками оценки состояния эпилептического припадка.			
СД 12	**знать:** - анатомию и физиологию носа, придаточных пазух, гортани, глотки, пищевода и уха; - правила постановки клинического диагноза на основании клинических проявлений и дополнительных исследований при отдельных видах заболеваний в отоларингологии; - факторы риска при отдельных видах заболеваний; - правила проведения дезинфекции; **уметь:** - владеть навыками опроса больных с заболеваниями лор органов с целью сбора анамнеза заболевания и жизни; - оценивать отношение больного к своему состоянию, его нервно-психический и социальный статус; - владеть методикой обследования и правилами подготовки больного к осмотру в практике отоларингологии; - владеть навыками забора крови на общий анализ, мазка из носа; - обучать больного простейшим процедурам ухода; - осуществлять уход за больными в ЛОР-отделении; - уметь проводить осмотр гортани с помощью гортанного зеркала и с помощью шпателя; - владеть навыками оказания доврачебной помощи при стенозе и отеке гортани; - уметь подготовить трахеобронхоскопический набор; - осуществлять уход за больными с трахеотомией; - владеть методикой удаления инородного тела наружного слухового прохода; - владеть методикой наложения согревающего компресса на ухо, промывания уха, взятие мазка из уха на бак посев; - осуществлять уход за больными в послеоперационном периоде; - соблюдение санитарно-эпидемического режима в отделении; - провести дезинфекцию предметов ухода.	30	**Оториноларингология**: - система организации помощи при ЛОР-заболеваниях; - оказание доврачебной медицинской помощи при неотложных состояниях в практике отоларингологии; - профилактика заболеваний ЛОР-органов.	БК-5-15 ПК-1,2,3,8,11
СД 13	**знать:** - функции зрительного анализатора; - иметь понятие о цветоощущении; - о периферическом зрении, - характер зрения;	30	**Офтальмология:** - система организации помощи пациентам в офтальмологической практике;	БК-5-15 ПК-1,2,3,8,11

Г1			
- ингаляциямен, ультрадыбыспен емдеу туралы білімді меңгеру;	- санитария эпидемиялық шаралар ережесін сақтау; - техника қауіпсіздік ережесін сақтау; ингаляторды жұмысқа дайындау; - мундштуктарды тазалау; - емшара жүргізу дағдыларын меңгеру;	- аэрозольдар туралы түсінікті; - ингаляция үшін қолданылатын дәрілер; - ингаляцияның ағзаларға әсері, - микротербелісті емдеулер туралы білімді меңгеру;	- оқулық Л.М. Клячин М.Н. Виноградов “Физиотерапия” УЗТ101 Таблицалар Сүреттер Стандарттар Электронды сағат;
Г2			
- санаторлы-курортты емдеулер.Дене шынықтыру тәсілдері туралы білімді меңгеру.	- санитария эпидемиялық шаралар ережесін сақтау; - техника қауіпсіздік ережесін сақтау; - шынықтыру тәсілдерінің дағдыларын меңгеру.	- санаторлы курортты емдеулер; - Қазақстанның курорттары; - шынықтыру шаралары - қолдану, қолданбауы тұралы білімді меңгеру.	- оқулық Л.М. Клячин М.Н. Виноградов “Физиотерапия” Таблицалар Сүреттер Стандарттар.
Д1			
- массаждың физиологиялық әсерлері,негізгі тәсілдері. Мас-сажистің жұмысын ұйымдастыруы туралы білімді меңгеру;	- санитария эпидемиялық шаралар ережесін сақтау; - техника қауіпсіздік ережесін сақтау; - оқушылар біріне бірі массаж жасау дағдыларын меңгеру;	- массаждың анықтамасы; - масаждың ағзаға деген физиологиялық әсері; - массаждың гигиенасы; - А.Ф.Вербовтың жіктемесі; - массаждың тәсілдері; - қолдану,қолдан бауы тұралы білімді меңгеру;	- оқулық Л.М.Клячин М.Н. Виноградов “Физиотерапия” Таблицалар Сүреттер Стандарттар Электронды сағат;
Д2			
- дененің әр мүшесін массаждау туралы білімді меңгеру;	- санитария эпидемиялық шаралар ережесін сақтау; - техника қауіпсіздік ережесін сақтау; - қолдың ұшын, білекті иықты, арқаны, аяқты массаждау техникаының дағдыларын меңгеру;	- қол-аяқтың анатомиясы, физиологиясы; - қолдың ұшына; - білекке; - иыққа; - арқаға; - кеудеге массаж жасау тұралы білімді меңгеру;	- оқулық Л.М. Клячин М.Н. Виноградов “Физиотерапия” Таблицалар Сүреттер Стандарттар Электронды сағат;
Д3			
- орталық және шеткері жүйке жүйесінің аурулары мен жарақаттарында массажды қолдану туралы білімді меңгеру;	- санитария эпидемиялық шаралар ережесін сақтау; техника қауіпсіздік ережесін сақтау; басты; - қолдың ұшын, білекті, иықты, арқаны, аяқты белді массаждау техникаының дағдыларын меңгеру;	- инсульт туралы түсінік; - инсультте масажды қолдану ерекшеліктері; - құяң ауруында массажды қолдану; - шеткері жүйке жүйесінің ауруларындағы массаждың мақсаты мен тәсілдерін меңгеру;	- оқулық Л.М. Клячин М.Н. Виноградов “Физиотерапия” Таблицалар Сүреттер Стандарттар Электронды сағат;
Д4			
- массажды ішкі ағзалары ауруларында қолдану және балаларға массаж жасау ерекшеліктері туралы білімді меңгеру.	- санитария эпидемиялық шаралар ережесін сақтау; - техника қауіпсіздік ережесін сақтау; - массаждау техникаының дағдыларын меңгеру.	- жүрек-қан тамыр ауруларында массажды қолдану; - тыныс алу жүйесінің ,ас қөрту ауруларында массаждың мақсаты мен тәсілдері; - балалардың анатомия физиологиясы, массаж жасау ерекшеліктері тұралы білімді меңгеру.	- оқулық Л.М.Клячин М.Н.Виноградов “Физиотерапия” Таблицалар Сүреттер Стандарттар Электронды сағат.

Е1			
- физиотерапияда ғы техника қауіпсздік ережесі.	- санитария эпидемиялық шаралар ережесін сақтау; - техника қауіпсіздік ережесін сақтау.	- төменгі жиілік пен төменгі кернеудегі импульсті токтардағы техника қауіпсіздік ережесін сақтау; - жоғары, өте жоғары,ультра жоғары жиіліктегі токтардағы техника қауіпсіздік ережесін сақтау; - сәулемен,сумен, жылумен емдеуде техника қауіпсіздік ережесін сақтау.	- оқулық Л.М. Клячин М.Н. Виноградов “Физиотерапия” Таблицалар Сүреттер Стандарттар Электронды сағат.

41 Құзыреттілік профилі – Емдік денешынықтыру және медициналық бақылау

Құзыреттілік профилі - Емдік денешынықтыру және медициналық бақылау.	Оқуды аяқтаған соң білім алушы дене жаттығуларының әсер ету механизмін, олардың жіктемесін, көрсетілімдер мен қарсы көрсетілімдерді біледі, емдік гимнастика кешенін құру әдістемесін, әртүрлі аурулар мен жарақаттарда науқастармен немесе үйренушілер тобымен сабақ жүргізу әдістемесін меңгереді, медициналық бақылау негіздерін біледі, дене дамуын зерттеу әдістерін меңгереді.
Құзыреттілік саласы А – емдік денешынықтыру мен медициналық бақылаудың жалпы негіздері	Оқуды аяқтаған соң білім алушы емдік денешынықтырумен айналысатындарға медициналық бақылау жүргізу әдістемесін меңгереді, олардың нәтижелерін бағалау және емдік гимнастика кешендерін құру әдістемесін меңгереді.
Оқыту модулі А1	Медициналық ұйымда емдік денешынықтыруды ұйымдастыру ерекшеліктерін біледі; - емдік денешынықтырумен айналысатындарға медициналық бақылау жүргізу дағдыларын меңгеру; - олардың нәтижелерін бағалау;
Оқыту модулі А2	- емдік гимнастика кешенін құру әдістемесін меңгеру; - әртүрлі аурулар мен жарақаттарда науқастармен немесе үйренушілер тобымен сабақ жүргізу; - адамның дене дамуын зерттеу мен бағалау әдістерін меңгеру.
Құзыреттілік саласы Б - емдік денешынықтырудың жеке әдістемелері. Әртүрлі аурулар мен жарақаттар кезіндегі емдік денешынықтыру	Оқуды аяқтаған соң білім алушы емдік денешынықтырудың негіздерін және емдік гимнастика кешенін құру әдістемесін меңгереді;
Оқыту модулі Б1	- дене жаттығуларының физиологиялық негіздерін; - емдік гимнастика кешенін құру әдістемесін меңгер;
Оқыту модулі Б2	- әртүрлі аурулар мен жарақаттарда емдік гимнастика кешенін құрудың ерекшеліктерін білу; - науқастармен емдік гимнастика кешенін өткізу дағдыларын меңгеру.

Модульдің спецификациясы

Модульдің аталуы: **Емдік денешынықтыру және медициналық бақылау**

Модульдің міндеті: Емдік денешынықтыру мен медициналық бақылау дың негіздерін меңгеру, емдік және гигиеналық гимнастика кешенін құру және өткізу әдістерін меңгеру. Адамның дене дамуын зерттеу және бағалау әдістерін меңгеру.

	мозговых функций; - владеть навыками для определения нарушения познавательной деятельности больного (нарушения ощущения, расстройства восприятия, расстройства мышления); - владеть навыками ухода за больными в неврологическом отделении при различных заболеваниях; - владеть техникой исследования в неврологической практике при различных заболеваниях; - владеть навыками подготовки больного к рентгенологическому исследованию пояснично-крестцового отдела позвоночника; - уметь проводить профилактику застойной пневмонии, пролежней, мышечных контрактур.			
СД 11	**знать:** - причины возникновения психиатрических заболевании; - наследственные факторы возникновения психиатрических заболевании; - методы и способы экспресс исследования психического статуса; - клинические проявления, формы и течение шизофрении; - разделения олигофрении по степеням интеллектуального развития; - владеть знаниями о возникновения психических расстройств вследствие употребления алкоголя; - владеть знаниями о возникновения психических расстройств вследствие употребления лекарственных и нелекарственных средств отнесенных законом к наркотическим веществам; - владеть знаниями о психической, физической зависимости и толерантности; - владеть знаниями распознания первых признаков эпилептических припадков; **уметь:** - владеть навыками проведения дифференциального диагноза шизофрении; - владеть навыками ухода за пациентами в состоянии маниакально-депрессивного психоза; - владеть навыками проведения реабилитационных мероприятий пациентом с олигофренией; - владеть навыками доврачебной психиатрической помощи; - владеть навыками составления плана лечения; - владеть навыками диагностики алкоголизма и алкогольного психоза (делирии); - владеть навыками наблюдения за	30	**Психиатрия:** - система организации помощи пациентам в психиатрической практике; - оказание доврачебной медицинской помощи пациентам в психиатрической практике.	БК-5-15 ПК-1,2,3,8,11

	его нервно-психический и социальный статус; - уметь подобрать лекарственные средства для проведения общей терапии, для проведения специфической терапии, для проведения местной терапии; - владеть навыками наружной обработки в зависимости от степени воспалительной реакции и стадии воспалительного процесса; - владеть навыками составления плана беседы о профилактике ЗППП; - владеть навыками техники исследования на бледную трепонему; серологические реакции; - владеть навыками проведения инстилляции уретры, спринцевания влагалища; - владеть навыками приготовления мазков на гонококки и трихоманады; - обеспечить инфекционную безопасность при работе больному и медицинским работникам, соблюдая санитарно-эпидемический режим в отделении, а также правила дезинфекции предмета ухода за пациентами.			
СД 10	**знать:** - определения высших корковых функций; - сегментарно-рефлекторную функцию спинного мозга; - определение функции анализаторов; -клинику при явлениях остеохондроза на шейном, грудном, пояснично-крестцовом уровнях; - этиопатогенез и клинические проявления нейропатии лицевого нерва. - знать клинические проявления травм ЦНС; - общемозговые и очаговые симптомы. - клинические проявления вегето-сосудистой дистонии, мигрени; - клинические проявления болезни Рейно; - проявления вегетативных кризов; - этиопатогенез и клинические проявления при менингококковой инфекции; - о наследственно-дегенеративных заболеваниях, а также методах профилактики наследственных заболеваний; - классификацию ОНМК; - этиопатогенез, механизм развития и клинические формы инсультов; - методику исследования при ОНМК; **уметь:** - владеть навыками для проведения исследований неврологического статуса двигательных нарушений, нарушений в чувствительности, вегетативных расстройств и в нарушениях высших	30	**Неврология:** - система организации помощи пациентам в неврологической практике; - оказание доврачебной медицинской помощи пациентам в неврологической практике.	БК-5-15 ПК-1,2,3,8,11

Іс-әрекет	Ептілік	Білім	Ресурстар
А1			
- медициналық ұйымдарда емдік денешынықтыру кабинетінің жұмысын ұйымдастыруды білу; - емдік және гигиеналық гимнастикамен ай-налысатындарды медициналық бақылау дағдыларын меңгеру;	- адамның дене даму-ын зерттеу әдістерін меңгеру; -антропометриялық, соматоскопиялық өлшеу жүргізу; - организмнің функциональдық жағдайын бағалау; - буындардағы қозғалыс көлемін өлшеу;	- медициналық ұйымдарда емдік денешынықтыруды ұйымдастыру; - адамның дене дамуын зерттеу әдістері; - жүрек-қантамыр, тыныс алу және нерв жүйесінің функциональдық жағдайын анықтау; - объективті мәліметтер бойынша денсаулық жағдайын анықтау;	- лекциялар; - стандарттар; - кестелер; - суреттер;
А2			
- адамның дене дамуының деңгейін бағалау; - емдік және гигиеналық гимнастика кешенін құру әдістемесін меңгеру.	- антропометрия, сома-тоскопия көрсеткіштері бойынша дене дамуын бағалау; - тонус пен бұлшықет күшін бағалау; - әртүрлі аурулар мен жарақаттарда емдік және гигиеналық гимна-стика кешендерін құру; - науқастармен немесе үйренушілер тобымен сабақ жүргізу.	- дене дамуын бағалаудың негізгі әдістері; - әртүрлі аурулар мен жарақаттарда емдік денешынықтыру құралдарын қолданудың клиника-физиологиялық негіздемелері; - аурулар мен жарақаттар кезінде емдік гимна-стика әдістемесінің ерекшеліктері.	- лекциялар; - стандарттар; - кестелер; - суреттер.
Б1			
- емдік денешынық-тырудың жалпы әдістемесінің негіздері туралы түсінігі болу; - физикалық жаттығулардың әсер ету механизмін білу; - емдік денешынықтыру әдістерін меңгеру;	- емдік гимнасти-ка кешенін құру әдістемесін меңгеру; - ағзалар мен жүйелердің жағдайын бағалау; - физикалық жаттығулардың тиімділігін бағалау; - әртүрлі аурулар-да емдік гимна-стика жүргізудің ерекшеліктерін бағалау;	- емдік денешынық-тырудың негіздерін; - физикалық жаттығулардың адамның организміне физиологиялық әсері; - емдік денешынықтыру әдістері; - емдік денешынық-тырудың тиімділігін есепке алу;	- лекциялар; - стандарттар; - кестелер; - суреттер;
Б2			
- сырқаттанушылықтың әртүрлі кезеңіндегі емдік гимнастика әдістемесінің ерекшеліктері туралы білу; - емдік денешынықтыру құралдарын қолданудың тиімділігін бағалау.	- әртүрлі аурулар мен жарақаттарда емдік гим-настика кешенін құру дағдыларын меңгеру; - науқастармен немесе үйренушілер тобы-мен емдік гимнастика сабақтарын жүргізу.	- емдік денешынықтыру жүргізудің міндеттері мен әдістері; - әртүрлі аурулар мен жарақаттарда физикалық жаттығуларды қолданудың клиника-физиологиялық негіздемелері; - емдік гимнастиканы тағайындау мерзімдері;	- лекциялар; - кестелер; - суреттер; - тестілер.

		- науқасты белсендірудің әртүрлі кезеңдерін бақылау нәтижелерін бағалау.	

42 Құзыреттілік профилі - Әлеуметтік медицина және денсаулық сақтауды басқару

Кәсіби құзырлық - әлеуметтік медицина және денсаулық сақтау ісін басқару.	Оқу аяқталған соң білім алушы әлеуметтік медицина және денсаулық сақтау ісін басқару саласында біліктілік пен іскерлікке қол жеткізуі керек: - жұмыс тәжірибесі барысында фельдшер өз бетімен шешім қабылдай алуы және халықтың денсаулық жағдайын сараптай алуы тиіс; - аурулардың алдын-алу мәселелерін шеше білуі тиіс; - статистикалық зерттеулерді, салыстырмалы орташа көрсеткіштерді, физикалық дамудың, туылу және өлім-жітім көрсеткіштерін есептеуді ұйымдастыруда өз білімін пайдалана білу; - күнделікті ағымдағы құжаттарды жүргізуде өз біліктілігі мен іскерлігін пайдалана отырып, медициналық мекемелердің еспетерін құрастырып, оларды сараптай білуі тиіс; - нарықтық экономика жағдайындағы денсаулық сақтау мекемелерінің экономикасының, қаржыландыруының, менеджементінің маңызын білуі тиіс.
А Құзыреттілік аймағы - әлеуметтік медицина және денсаулық сақтау ісін басқару	
А1 оқыту модулі А2 оқыту модулі	Оқу аяқталған соң білім алушы білуі тиіс - ҚР-нің денсаулық сақтау жүйесі туралы заңын, ҚР-нің Конституциясын, денсаулық сақтау ісін дамытудың мемелекеттік бағдарламасын; - ҚР 2005-2010 жылдарға арналған денсаулық сақтауды реформалау жане дамыту мемлекеттік бағдарламасын денсаулық сақтау ісінің негізгі қағидаларын, медициналық қызмет көрсетудің бірыңғай ұлттық жүйесінің негізгі қағидаларын.
Б Құзыреттілік аймағы - медициналық статистиканың негізі. Халық денсаулығының негізгі көрсеткіштері.	
Б1 оқыту модулі Б2 оқыту модулі	Оқу аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: - статистикалық зерттеудің әдістерін, салыстырмалы және орташа көрсеткіштерді есептеп шығару, графиктер құрастыру, статистикалық кестелерді түзу әдістемелерін пайдалану; - халық денсаулығы туралы түсінікті, аурушандықты, мүгедектікті, халықтың орташа өмір ұзақтығын зерттеу әдістерін іске асыра білуі тиіс.
В Құзыреттілік аймағы - халыққа емдеу-сауықтыру, алдын–алу көмегін ұйымдастыру	
В1 оқыту модулі В2 оқыту модулі В3 оқыту модулі	Оқу аяқталған соң білім алушы білуі тиіс; - емханалар мен ауруханалардың жұмысын ұйымдастыруды; - аналар мен балаларға емдік–профилактикалық көмек көрсетуді ұйымдастыруды; - ауыл тұрғындарына емдік–профилактикалық көмек көрсетуді ұйымдастыруды.

	- понятие «острый живот»; - острый аппендицит, панкреатит, холецистит; - острая кишечная непроходимость, грыжи живота; - перитонит; **уметь:** - проводить манипуляции связанные с предупреждением попадания инфекции в организм; -проводить временную остановку кровотечения; - проводить сердечно-легочную реанимацию; -оказать первую медицинскую помощь при открытых и закрытых повреждениях головы; - осуществлять первую помощь при различных видах пневмоторакса; - оказать первую медицинскую помощь при повреждениях позвоночника и костей таза; - определить признаки «острого живота», оказать первую медицинскую помощь; - определить признаки черепно-мозговой травмы с оказанием первой доврачебной помощи; - определить признаки открытого повреждения органов грудной клетки и оказать первую доврачебную помощь.		больными.	
СД 09	**знать:** - владеть знаниями в области клинических исследований для постановки диагноза; - владеть знаниями принципов комплексной терапии, направленной на устранение экзогенных и эндогенных факторов. - владеть знаниями о клинических проявлениях дерматитов; - владеть знаниями о клинических проявлениях экземы, крапивницы; - владеть знаниями о клинических проявлениях токсикодермии - владеть знаниями клинических проявлений хламидоза, трихомониаза; - владеть знаниями клинических проявлений сифилиса и гонореи; - владеть знаниями о проблеме ВИЧ-инфекции; - владеть знаниями юридических и моральных аспектов в практике дерматовенерологии; - владеть знаниями о мерах общественной и личной профилактики дерматовенерологических заболеваний; **уметь:** - провести опрос больного с целью собрать анамнез заболевания и жизни, выявить возможную причину заболевания, оценить отношение больного к своему состоянию,	30	**Дерматовенерология**: - система организации помощи пациентам, страдающими кожными и венерическими заболеваниями; - оказание доврачебной медицинской помощи пациентам, страдающими кожными и венерическими заболеваниями; профилактика заболеваний передающихся половым путем.	БК-5-15 ПК-1,2,3,8,11

	- знать особенности возникновения инфекционных болезней, (этиологию, эпидемиологию); - знать клинику,течению, осложнению, диагностику, лабораторные диагностику, дифдиагностику, лечению,уходу, профилактику; - знать значению инкубационного периода для диагностики внутрибольничных инфекций; - знать особенности организации инфекционной службы в РК; **уметь:** - провести опрос: собрать анамнез болезни и эпидемиологический анамнез - владеть методикой ранней диагностики инфекционных заболеваний; - выявить основные симптомы заболевания; - оценивать реактивность организма, и состояние больного с инфекционными заболеваниями; - произвести забор материала от больного для бактериологического лабораторного исследования (кровь, мочу, кал, рвотные массы); - оказать до врачебную помощь; - организовать доврачебную помощь при осложнениях; - организовать противоэпидемические мероприятия в очаге; - выявлять больных и оформлять; - экстренные извещения в СЭС об инфекции; - проводить санацию бактерионосителей - проводить санитарно-просветительную работу; - обеспечить госпитализацию инфекционного больного.		- умение интерпретировать данные лабороторно – инструментальных методов исследования; - формирование клинического мышления у обучающихся.	
СД 08	**знать**: - организацию хирургической помощи; - профилактику хирургической инфекции; - понятие о десмургии; - кровотечения, способы и виды временной и окончательной остановки; - виды общего и местного обезболивания; - переливание крови; - виды повреждений и оказание первой медицинской помощи; - понятия об интенсивной терапии и реанимации; - хирургические болезни лица и ротовой полости; - хирургические заболевания пищевода и трахеи; - хирургические заболевания и повреждения грудной клетки и органов грудной полости; - хирургические заболевания и повреждения позвоночника и костей таза;	100	**Хирургические болезни:** - организация ухода за больными в хирургической практике; - основы медицинской деонтологии и профессиональной этики в хирургическом, реанимационном отделении; - принцип работы, цели и задачи ФАПа, амбулатории, здравпункта; - оснащение, виды хирургической помощи; - личная гигиена медицинского персонала и гигиена окружающей среды в хирургическом отделении; - соблюдение техники безопасности; - уход за тяжелыми	БК 1-10 ПК 1-8 СК 1-5

Г Құзыреттілік аймағы - денсаулық сақтау ісінің экономикасы, оны жоспарлау және қаржыландыру	
Г1 оқыту модулі	Оқу аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: - нарықтық экономика жағдайында денсаулық сақтау ісінің экономикасының, инвестициясының, маркетингінің және менеджментінің маңызын білуі тиіс.

Арнайы пәндер

Біліктілігі **«Акушер(ка)»**

43 Құзыреттілік профилі - Клиникаға кіріспе

Кәсіби құзырлық- Клиникаға кіріспе.	Оқуды бітірген соң білім алушы істей біледі: - әр түрлі медициналық мекемелерде жұмысты ұйымдастыруды; - медициналық мекемелерде жұқпалы аурулар қауіпсіздігін қамтамасыз етуді; - науқастарды жалпы күтудегі дағдыларды қолдануды; - манипуляцияларды орындау техникасын; - қалі ауыр науқасқа гигиеналық емшараны жүргізуді; - емдік тамақтануды ұйымдастыруды және науқасты тамақтандыруды; - науқастың функциональды жағдайын бағалауды; - қарапайым физиотерапиялық емшараларды қолдануды; - дәрі- дәрмектерді энтеральды, сыртқа, ингаляциялық және парентеральді әдістермен қолдануды: - зертханалық зерттеу әдістеріне науқасты дайындауды және биологиялық материалды алуды; - тағайындалған диагностикалық және емдік емшаралар мен манипуляцияларды орындауды.
А - Құзыреттілік аймағы - медициналық мекемелерінде жұмысты ұйымдастыру	Оқуды бітірген соң білім алушы медициналық мекемелерінің бөлімдерінде жұмысты ұйымдастыруды.
А1 оқыту моделі	- ауруханаға науқасты қабылдауды;
А2 оқыту модулі	- науқасқа антропометриялық өлшемдерді жүргізуді;
А3 оқыту модулі	- науқасқа санитарлық тазалықты жүргізуді; толық (себеле, ванна) жартылай (жуындыру, сүртіну);
А4оқыту модулі	- бит айқындалғанда науқасқа санитарлы тазалықты жүргізуді;
А5 оқыту модулі	Науқасты емдеу бөлімдеріне тасымалдауды.
Б - Құзыреттілік аймағы - жұқпа жұғу қауіпсіздігі, жұқпалы ауруларды бақылау	Оқуды бітірген соң білім алушы медициналық мекемелерде жұқпа жұғу қауіпсіздігінің қамтамасыз етуді және жұқпалы ауруларды бақылайды.
Б1 оқыту модулі	Аурухана ішілік. Жұқпалы ауру және жұқпалы бақылау туралы түсініктерді;
Б2 оқыту модулі	Зарарсыздандыру ерітінлерін дұрыс дайындауды;
Б3 оқыту модулі	Бөлмелерге жинастыру жүргізуді;
Б4 оқыту модулі	Медицинаға тағайындалған құралдарға өңдеу кезеңдерін жүргізуді;
Б5 оқыту модулі	Медициналық қалдықтармен жұмыс істеуді.
В - құзыреттілік аймағы. - науқастың және бас тазалығы	Оқуды бітірген соң білім алушы қалі ауыр науқастарға күтімді, ойылудың алды алуын, гигиеналық емшараларды жүргізуді.

В1 оқыту модулі	Функциональды кереутті қолдануды;
В2 оқыту модулі	Гигиеналық емшараларды жүргізуді; теріні,шашты,аяқты,көзді,құлақты, мұрын және ауыз қуыстарын күтуді;
В3 оқыту модулі	Ойылу және пысынау болғанда теріні тазартуды;
В4 оқыту модулі	Қалі ауыр науқастын төсек жаймасын және ішкі киімдерін ауыстыруды;
В5 оқыту модулі	Науқасқа судноны және зәр қабылдағышты беруді.
Г - құзыреттілік аймағы. Науқастарды тамақтандыру.	Оқуды бітірген соң білім алушы емдік тамақтануды ұйымдастыру және қалі ауыр науқастарды тамақтандыруды игеруді.
Г1 оқыту модулі	Емдік тамақтануды медициналық мекемелерде ұйымдастыруды;
Г2 оқыту модулі	Қалі ауыр науқастарға тамақтандыруды ұйымдастыруды.
Д - құзыреттілік аймағы. Қарапайым физиотерапия. Оттегімен емдеу. Науқастың функциональды жағдайын бағалау	Оқуды бітірген соң білім алушы физиотерапиялық емшараларды және оттегімен емдеуді қолдануды,науқастың функциональды жағдайына баға беруді.
Д1 оқыту модулі	Физиотерапиялық емшараларды қолдануды;
Д2 оқыту модулі	Науқасқа ылғалдатылған оттегін беруді;
Д3 оқыту модулі	Науқастың функциональды жағдайын бағалауды.
Е - құзыреттілік аймағы - дәрілік заттарды енгізу жолдары	Оқуды бітірген соң білім алушы дәрі-дәрмектерді науқасқа энтеральды, сыртқа және дем арқылы беру әдістерімен қолданады.
Е1 оқыту модулі	- дәріханадан дәрі-дәрмектерді алуға талапты жазуды - дәрі-дәрмектерге есептеуді, бақылауды және есептен шығаруды жүргізеді;
Е2 оқыту модулі	Ауыз арқылы ішетін дәрі-дәрмектерді таратып және үлестіруді жүргізуді және оларды науқастың қабылдауын бақылауды;
Е3 оқыту модулі	Дәрі-дәрмектерді науқасқа сыртқы қолдану әдісі;
Е4 оқыту модулі	Дәрі-дәрмектерді дем арқылы беру қолдану әдісін.
Ж-құзыреттілік аймағы - дәрі-дәрмектерді парентеральды жолмен енгізу. Пункциялар	Оқуды бітірген соң білім алушы тері ішіне, тері астына, бұлшық етке, көк тамырға және көк тамырға тамшылатып иньекция жасау әдісін қолдана біледі: - көк тамырдан қанды зертханалық зерттеуге алады.
Ж1 оқыту модулі	Егу кабинетінің жұмысын ұйымдастыруды;
Ж2 оқыту модулі	Ампуладан және флаконнан дәріні сорып алуды, антибиотиктерді ерітуді, инсулин дозасына есеп жүргізуді;
Ж3 оқыту модулі	Науқастарға дәрі-дәрмектерді парентеральды жолмен енгізу (тері ішіне, тері астына, бұлшық етке);
Ж4 оқыту модулі	Науқасқа дәрілерді парентеральды әдіспен енгізу (көк тамырға,көк тамырға тамшылатып,көк тамырдан қанды зертханалық зерттеуге алуды);
Ж5 оқыту модулі	Пункция жүргізуге науқасты дайындауды,пункция жасау кезінде дәрігерге көмектесуді, пункциядан кейін бақылауды және күтімді жүргізуді.
З - Құзыреттілік аймағы - құсқандағы көмек. Асқазанды жуу. Клизмалар	Оқуды бітірген соң білім алушы клизмаларды қоюды,құсқанда көмек көрсетуді,асқазанды жуу дағдыларын қолдана біледі.
З1 оқыту модулі	Науқас құсқанда алғашқы көмек көрсетуді;
З2 оқыту модулі	Асқазанды сүнгісіз және сүнгілі әдіспен жууды;
З3 оқыту модулі	Науқасқа әртүрлі клизмалар түрін қоюды;

	- основные методы диагностики в клинической гинекологической практике, особенности подготовки больных к различным видам диагностического исследования; - основные методы лечения наиболее распространенных гинекологических заболеваний; -вопросы реабилитации больных гинекологического профиля; - профилактику гинекологических заболеваний; - консультирование в вопросах планирования семьи; - виды, формы и методы реабилитации; - методы и средства гигиенического воспитания, роль акушерки в программах охраны здоровья населения; - основы диспансеризации, социальную значимость заболеваний;			
	уметь: - оценить состояние гинекологической больной в зависимости от степени выраженности симптомов и синдромов; - составить программу обследования и наметить общий план лечения гинекологической больной; - выполнить все необходимые манипуляции, связанные с диагностикой, лечением и профилактикой гинекологических заболеваний; - определить при необходимости объем неотложной помощи больной гинекологического профиля; -проводить необходимые мероприятия по сохранению репродуктивного здоровья семьи; -оценивать состояние и выявлять ведущие синдромы и симптомы у больных и пострадавших, находящихся в тяжелом и терминальном состоянии, оказывать экстренную доврачебную помощь при неотложных состояниях, травмах; - подготовить пациента к лабораторным, функциональным, инструментальным исследованиям; - выполнять основные виды физиотерапевтических процедур; - соблюдать правила получения, хранения и использования лекарственных средств; - соблюдать правила техники безопасности и охраны труда.			
СД 07	**знать:** - знать определение инфекционных болезней; - знать об иммунитете и факторах влияющих на формирование иммунитета, - знать классификацию инфекционных болезней;	66	**Инфекционные болезни:** - формирование профессиональных навыков обследования больных; - овладение методикой ранней диагностики;	БК – 5-15 ПК-1,2,3,8,11 СК-7,15

	- медицинскую этику; - основные причины, клинические проявления, методы диагностики, принципы лечения и профилактики акушерско-гинекологической патологии; - структуру учреждений родовспоможения, назначение подразделений; **уметь:** - анализировать создавшуюся ситуацию и принимать решения в пределах своей профессиональной компетенции и полномочий; - общаться с пациентами и коллегами в процессе профессиональной деятельности; - выполнять диагностические, лечебные, реанимационные, реабилитационные, профилактические, лечебно-оздоровительные, санитарно-гигиенические, санитарно-просветительские мероприятия в соответствии со своей профессиональной компетенцией, полномочиями и лечебными назначениями; - осуществлять и документировать основные этапы сестринского процесса при уходе за беременными, роженицами и родильницами с акушерской патологией; - оценивать состояние и выявлять ведущие синдромы и симптомы, оказывать экстренную доврачебную помощь при неотложных состояниях, - соблюдать правила получения, хранения и использования лекарственных средств; - соблюдать правила техники безопасности и охраны труда.			
СД 06	**знать:** - организацию гинекологической помощи; - особенности работы гинекологических отделений, женских консультаций, диагностическо-вспомогательных служб и подразделений медицинских учреждений стационарного и поликлинического типа; - учетно-отчетную медицинскую документацию гинекологических отделений, смотрового кабинета поликлиник, ФАПа, их назначение, порядок ведения; - основные синдромы и симптомы наиболее распространенных гинекологических заболеваний, встречающихся в клинической практике; - организацию ухода за больными на основе этапов сестринского процесса; структуру лечебно-профилактических учреждений; - принципы оказания первой медицинской помощи и проведение симптоматического лечения неотложных состояний в гинекологии;	120	**Гинекология:** - организация гинекологической помощи; - тактика акушера при гинекологических заболеваниях; - доврачебная помощь при неотложных состояниях в гинекологии.	БК – 5-15 ПК-1,23,8,11 СК-13-21

И құзыреттілік аймағы - Жедел зәр тоқтап қалғанда көмек көрсету	Оқуды бітірген соң білім алушы жедел зәр тоқтап қалғанда көмек көрсете біледі және қуықты катетерлеу дағдыларын қолдана біледі.
И1 оқыту модулі	Жедел зәр тоқтағанда көмек көрсетуді және қуыққа катетерлеуді жүргізуді.
К Құзыреттілік аймағы Клиникалық өлімдегі реанимациялық шаралар	Оқуды бітірген соң білім алушы қалі ауыр және жанталасқан науқастарға күтім жүргізуді және клиникалық өлімде реанимациялық шараларды жүргізуді.
К1 оқыту модулі	Қалі ауыр және жанталасқан ауруларға күтімді ұйымдастыруды; - клиникалық өлімде реанимациялық шараларды жүргізуді.

Модульдің спецификациясы

Модульдің аталуы: **Клиникаға кіріспе**

Модульдің міндеті: медициналық мекемелердің бөлімдерінде жұмысты ұйымдастыру; медициналық мекемелерде жұқпалы ауру жұғу қауіпсіздігін қамтамасыз ету: әр түрлі ағзалар мен жүйелердің қызметі бұзылғанда науқасқа бақылау мен күтімді жүргізу, науқасты күтудегі дағдыларды игеру; қалі ауыр науқасқа гигиеналық процедураларды жүргізуі. Емдік тамақты және науқастарды тамақтандыруды ұйымдастыру, науқастың функциональды жағдайын бағалау, физитерапиялық емшараларды орындау. Науқастарға дәрілік заттарды енгізу, емдік және диогностикалық емшаралар мен манипуляцияларын орындау, жедел жағдайларда дәрігерге дейінгі көмек көрсету.

Іс әрекет	Ептілік	Білім	Ресурстар
А1 - медициналық мекемелер-де жұмысты ұйымдастыру, науқасты ауруханаға қабылдау;	- қабылдау бөлімінің жұмысын ұйымдастыруды - ауруханада бірінші сағатында болған науқастардың күрделі мәселелерін айқындауды; - науқастың терісі мен шаш-тарына қарауды жүргізуді; - науқасты тіркеу және қажет медициналық құжаттарды толтыруды;	- медициналық мекемелерінің бөлімдерінің құрлысы мен қызметін; - қабылдау бөлімінің құрлысы мен қызметін; - қабылдау бөлімінің мейірбикеінің жұмысын ұйымдастыруды; - қабылдау бөлімінің мейірбикесінің этика және деонтология ерекшеліктерін;	- оқулықтар; - конспектілер; - медициналық құжаттар;
А2 - науқасқа антопометриялық өлшемдерді жүргізу;	- науқасты емшараға дайындауды; - бойын өлшеуді; - кеуде торының шеңберін өлшеуді; - дене салмағын анықтауды;	- антропометрия туралы түсінікті - бойды және кеуде торы шеңберін өлшеуді, дене салмағын анықтау ережелерін;	- оқулықтар; - конспектілер; - мейірбикенің манипуляциялық стандарттары; - бой өлшегіш; - тараз; - сантиметрлік лента;
А3 - науқасқа гигие-налық ваннаны душты қабыл-дауды ұйымдас-тыру;	- науқасты процедураға дайындауды; - ванна мен душты дайындауды; - стандарт бойынша процедураны орындауды;	- мақсаты, қалдануға болатын және қарсы көрсетілімдерін; - процедура жүргізілгенде қолданылатын міндетті жағдайлар; - процедураны орындау реттілігін;	- су термометрі; - қайшы; - сүлгі; - сабын; - жөке; - таза ішкі киімдер және төсеніштер; - клеенкалы алжапқыш;

А4 - битшендік айқындалған науқасқа санитарлы тазалықты жүргізу;	- дезинсекциялық ерітінділермен науқастың шашын тазартуды; пайдаланған құралдарға зарарсыздандыруды жүргізуді;	- мақсаты,қолдануға болатын және қарсы көрсетілімдерін; - шашты тазарту ережесін (стандарт); - медициналық құжаттарды толтыруды;	- киімдерді салуға арналған арнайы қорғанышқа орау; - полиэтиленді орамал; - клеенкалы алжапқыш; - сүлгі; - дезинсекция ерітінділер; - су сабын; - тарақ; - шашқа жағуға арналған шылапшын; - таза ішкі киім;
А5 - науқасты емдеу бөлмелеріне тасымалдау.	- науқасты зембілмен,қолмен,қоларба-зембілмен, орындық каталкамен тасымалдауды; - науқасты зембілден(каталкадан) кереуетке жатқызып салуды - науқасты кереуеттен зембілге (каталкаға) жатқызып салуды; - науқасты орынтақ каталкаға отырғызуды.	- тасымалдаудын түрлері мен әдістерін: - тасымалдау ережелерін: - науқастарды тасымалдағандағы қауіпсіздік техникасын.	- оқулықтар; - мейірбикелік манипуляциялар стандарттары; - зембіл; - каталка; - орындық каталка; - функциональды кереует.
Б1 - медициналық мекемелерде жұқпа жұғу қауіпсіздігін қамтамасыз ету және жұқпалы аурулары бақылау;	- әлеуметтік және гигиеналық деңгейде қолды тазартуды - қолғапты киіп және шешуді - бөлімдерде санитарлы эпидемиологиялық тәртіпті сақтауды қадағалайды;	- аурухана « ішілік жұқпалы аурулар» туралы түсінікті; - аурухана ішкілік жұқпалы аурулардын механизмін,таралу жолдарын, алдын ала алуын; - «жұқпалы ауруларды бақылау,жұқпалы аурулар үдесі» туралы түсініктерді - жұқпалы ауруларды бақылаудың-құрамын,мақсатын,міндетін; - жұқпалы ауруларды бақылау бойынша нормативті негізгі құжаттарын; - санитарлы-эпидемияға қарсы тәртіп туралы түсінікті; - зарарарсыз дандыру және залалсыздандыру туралы түсініктерді, олардың түрлерін,әдістерін, құралдарын;	- оқулықтар; - конспекті; - жұқпалы ауруларды бақылау бойынша құқықтық нормативті құжаттар; - зарарсыздандыру құралдары;
Б2 - зарарсыздандыру ерітінділерін дұрыс дайындау;	- зарарсыздандыру заттарын тағайындау бойынша қолдану және нұсқау бойынша даярлауды;	- зарарсыздандыру заттарының жіктелуін; - нұсқау бойынша зарарсыздандыру ертінділерін даярлауды; - зарарсыздандыру ертінділерін даярлағандағы қауіпсіздік техникасы ережелерін сақтауды; - зарарсыздандыру ертінділерін сақтау;	- зарарсыздандыру ертінділерін даярлау бойынша нұсқаулар мен бұйрықтар; - арнайы киім; - ыдыстар; - зарарсыздандыру заттары; - су; - ағаш таяқшасы;

	уметь: - владеть навыками сбора жалоб и анамнеза; - владеть техникой проведения осмотра, обследования больного, применяя мануальные навыки; - поставить предварительный диагноз; - составлять план обследования; - оценивать результаты дополнительных исследований; - проводить дифференциальную диагностику; - составлять план лечения; - владеть навыками ухода за терапевтическими больными; - уметь проводить профилактические мероприятия; - владеть правилами написания рецептов. владеть техникой оказания неотложной медицинской помощи при экстренных состояниях на догоспитальном этапе.			
СД 04	**знать:** - физическое, нервно-психическое развитие детей раннего возраста; - анатомофизиологические особенности органов и систем детского организма; - этиологию , патогенез симптомы и синдромы болезней детского возраста; - принципы лечения и профилактики детских болезней и детских инфекционных заболеваний; - методы обследования; **уметь:** - оценивать физическое, нервно-психическое развитие детей раннего возраста; - оценивать питание детей грудного возраста и старше; -проводить обследование (осмотр, пальпация, перкуссия, аускультация); - распознать симптомы заболеваний; - оценивать результаты клинико-лабораторных исследований; - проводить дифференцированный уход и наблюдение за детьми во время болезни.	100	**Детские болезни:** - закономерности развития детского организма; - питание детей грудного возраста и старше; - детские болезни; - детские инфекционные заболевания; - принципы вакцино-профилактики; - неотложные состояния в педиатрии; - вопросы профилактики заболеваний детского возраста.	БК – 5-15 ПК-1,2,3,8,11 СК-7,15
СД 05	**знать:** - профессиональное назначение, функциональные обязанности, права и ответственность акушерки; - основы законодательства и права в здравоохранении, основы медицинского страхования; - законодательные и директивные документы, определяющие акушерско-гинекологическую помощь в стране; - показатели материнской и перинатальной смертности и роль акушерки в их снижении; - теоретические основы акушерского дела; - психологию профессионального общения;	240	**Акушерство:** - организация акушерско-гинекологической помощи; - ведение беременности, родов в акушерстве; - доврачебная помощь при неотложных состояниях в акушерстве.	БК – 5-15 ПК-1,23,8,11 СК-13-21

	том числе тяжелобольных; - оценивать функциональное состояние пациента; - проводить простейшие физиотерапевтические процедуры; - проводить гигиенические процедуры тяжелобольным; - выполнить лечебные и диагностические процедуры и манипуляции; - применять коммуникативные навыки при уходе за пациентами и общении с его семьей; - вводить лекарственные средства энтеральным, наружным, ингаляционным, парентеральным способами; - подготовить пациента к лабораторным и инструментальным методам исследования; - проводить забор биологического материала для лабораторных исследований; - осуществлять наблюдение и уход за пациентом при нарушении функций различных органов и систем; - оказывать доврачебную помощь при неотложных состояниях.		- реанимационные мероприятия при клинической смерти; - диагностика и доврачебная помощь при некоторых неотложных состояниях.	
СД 01	**знать:** - анатомо – физиологические, особенности здорового и больного человека; - основные клинические симптомы и синдромы заболеваний внутренних органов и механизмы их возникновения; - клинические методы обследования больного; **уметь:** - провести расспрос больного; - провести физическое обследование больного (осмотр, пальпация, перкуссия, аускультация); - диагностировать основные клинические синдромы; - оценить результаты лабораторных и инструментальных методов исследования; - оформить по схеме историю болезни.	100	**Пропедевтика внутренних болезней:** - формирование профессиональных навыков обследования больных; - овладение физическими методами обследования; - умение интерпретировать данные лабороторно – инструментальных методов исследования; - формирование клинического мышления у обучающихся.	БК – 5-15 ПК-1,23,8,11 СК-7,15
СД 03	**знать:** - анатомо – физиологические особенности организма; - определение болезни; - классификацию; - этиологию; - патогенез; - клиническую симптоматику; - лабораторные и инструментальные показатели; - течение, осложнения, прогноз заболевания; - современные принципы лечения и ухода; - профилактику;	170	**Внутренние болезни:** - овладение знаниями и методиками диагностирования, лечения, ухода и профилактики болезней внутренних органов, оказания неотложной помощи при экстренных состояниях.	БК – 5-15 ПК-1,2,3,8,11 СК-7,15

Б3 - бөлімдерге жинастыру жүргізу;	- бөлмелерде ылғалды жинастыру жүргізуді; - зарарсыздандыру заттарын қолдана отырып, бөлмеге күнделікті, қортынды тазалық жүргізуді; - мүліктерді белгілеуді;	- жинастырудың түрлерін; - жүргізу мерзімін; - жинастыруды жүргізу ережесін;	- оқулықтар; - арнайы киім; - жуушы және зарарсыздандыру ертінділерін; - ыдыстарды; - белгіленген мүліктер; - шүберек;
Б4 - медицинаға тағайындалған құралдарға өңдеу кезеңдерін жүргізу;	- қажет құралдарды дайындауды, - бұйрықтарға сәйкес медицинаға тағайындалған құралдарға зарарсыздандыруды, залалсыздандыру алдындағы тазалықты, залалсыздандыру кезеңдерін жүргізуді;	- қажетті қоюлықта зарарсыздандыру ертінділерін даярлау техникасын; - медицинаға тағайындалған құралдарды тағайындалуына сәйкес зарарсыздандыруды жүргізуді; - залалсыздандыру алдындағы тазалықтан өткізу туралы түсінікті; - жуушы ертіндінің құрамын; - залалсыздандыру алдындағы тазалықтан өткізу сапасын бақылау ережесін; - медицинаға тағайындалған құралдарды залалсыздандыру ережесін;	- оқулықтар; - конспект; - «Аина»; - «Лотос» ұнтағы; - азопирам ертіндісі; - дистилденген су; - лоток; - тамызғыш; - құралдар; - резеңке заттар;
Б5 - медициналық қалдықтармен жұмыс істеу.	- бұйрыққа сәйкес медициналық қалдықтарды топтар бойынша жинауды, зарарсыздандыруды, сақтауды және тасымалдауды ретімен жүргізуді.	- қауіпсіз дәрежесі бойынша қалдықтардың топтарын; - медициналық қалдықтарды жинау,зарарсыздандыру және сақтау ережелерін.	- бұйрықтар; - арнайы қораптар; - қалдықтарға арналған бір рет қолданылатын пакеттер, ыдыстар.
В1 - функциональды кереуетті пайдалана білу;	- функциональды кереуетті қолдана білуді;	- функциональды кереуеттің құрылысын;	- функциональды кереует;
В2 - гигиеналық процедуралар ды жүргізуді;	- науқасты дайындауды; - қажет күтім заттарын даярлауды; - теріге,шашқа аяққа, көзге,құлаққа,мұрын және ауыз қуыстарына күтімді жүргізуді;	- мақсаты,күтуге болатын және қарсы көрсетілімдерін - гигиеналық процедураларды жүргізу бойынша стандарттарды орындау техникалары;	- күтім заттары; - лотоктар, шпатель; - корнцанг; - пинцет; - салфеткалар; - турундалар; - антисептикалық ертінділер; - сүлгі; - қолғап; - қайшы - клеенка; - шылапшын; - жылы су; - су сабын; - сабын; - жөке;
В3 - ойылу және	- ойылу және пысынау	- ойылу және пысынау туралы	- оқулықтар

пысынау болғанда теріні тазарту;	болғанда теріні тазартуды;	түсініктерді; - себептері,пайда болатын жерлерін; - ойылудын алды алуын;	- антисептикалық ертінділер; - бинт; - дәке тампондары; - ойылуға қарсы жастықтар;
В4 - қалі ауыр науқастың төсек жаймасын және ішкі киімдерін ауыстыру;	- төсек жаймасын 1 және II әдіспен ауыстыруды; - қалі ауыр науқастың ішкі киімін ауыстыруды;	- әдістерін,болатын көрсетілімдерін; - стандарттарды орындау техникасын;	- оқулықтар; - мейірбикелік манипуляциялар стандарттары; - ішкі киім; - ақ жайма; - төсек орны;
В5 - науқасқа судноны және зәр қабылдағышты беру.	- судноны жылы сумен шайқауды - науқастың жамбас астына судноны қоюды - төсектегі науқасты жуындыруды; - судноны зарарсыздандыруды.	- зәр қабылдағыштардың түрлерін; - стандарттарды орындау техникасын.	- оқулықтар; - зәр қабылдағыш; - судно; - клеенка; - жылы су; - корнцаг; - салфеткалар; - қолғап; - суы бар құмыра.
Г1 - медициналық мекемелерде емдік тамақтануды ұйымдастыру;	- медициналық мекемелерде емдік тамақтануды ұйымдастыруды; - үлестік-талапты құрастыруды; - қалі ауыр науқасқа тамақты үлестіруді; - аурухана бөліміндегі тамақты сақтау санитарлық нормасын және жағдайын бақылау жүргізуді; - келушілердің берген тамақтарын бақылауды; - кереует жанындағы тумбочканың, тоңазытқыштың санитарлы жағдайын бақылауды;	- «диета» «диетотерапия» «тамақтану тәртібі» туралы анықтамасын; - ұтымды және диеталық тамақтанудың негізгі принциптерін; - емдік,диеталық столдардың сипаттамаларын; - асхананың, кереует жанындағы тумбочканың тоңазытқыштың санитарлы эпидемиялық тәртібі ережелерін; - жинастыру түрлері және реттілігін; - бөлімде тамақты сақтау ережесін;	- оқулықтар; - конспект; - мейірбикелік манипуляциялар стандарттары;
Г2 - қалі ауыр науқастарға тамақтандыруды ұйымдастыру.	- науқасты тамақтандыруға дайындауды; - қажет күтім заттарын және құралдарды даярлауды; - стандарт бойынша процедураны орындауды.	- жасанды тамақтандыру туралы түсінікті - тамақтану түрлерін; - мақсаты,болатын көрсетілімдерін; - науқасты сұңгі арқылы, гастростома арқылы тамақтандыру техникасын; - қалі ауыр науқасты қасықпен,поильник көмегімен тамақтандыруды.	- жіңішке асқазан сұңгісі; - жане шприці; - лейкопластырь; - сұйық тамақ; - құйғыш; - қысқыш; - салфеткалар; - лоток; - қасық; - тарелка

	- систему организации медико-санитарной помощи в условиях ПМСП; - демографическую и медико-социальную характеристику прикрепленного населения; - роль и основные задачи фельдшера при проведении амбулаторного приема, его организации и материальном обеспечении; - организацию профилактической работы среди населения; - организацию и методику работ по гигиеническому воспитанию населения и пропаганде здорового образа жизни; - основные учетные формы медицинской документации амбулаторно-поликлинической службы. **уметь:** - проводить персональный учет прикрепленного населения; - проводить санитарно-просветительную работу, включающую пропаганду медицинских знаний, гигиеническое воспитание и обучение населения здоровому образу жизни; - вести утвержденную учетно-отчетную документацию.		духовных сил, сохранение долголетия и работоспособности человека; - важнейшие принципы организации здравоохранения в Республике Казахстан, вопросы организации анализа состояния здоровья населения, санитарно-гигиенического и эпидемиологического состояния населенных мест, вопросы профилактики заболеваний; - методы статистического исследования, показатели здоровья и демографии; - вопросы организации лечебно-профилактической помощи городскому и сельскому населению, женщинам и детям, работникам промышленных и сельскохозяйственных предприятий; - основы медицинского страхования и организации санитарно-эпидемиологической службы.	
СД 00	**Модули специальных дисциплин Квалификация «Акушер»**	**1238**		
СД 01	**знать:** - типы медицинских организаций и основы организации их работы; - правила обеспечения санитарно-эпидемиологического режима в медицинских организациях; - основные правила общего ухода за пациентами; - принципы общения медицинского работника и пациентов; - пути и способы введения лекарственных средств; - цели, показания и противопоказания, алгоритмы действия при проведении сестринских процедур и манипуляций; - понятие «сестринский процесс»; - этапы сестринского процесса; - правила оказания неотложной доврачебной помощи; **уметь:** - организовывать работу медицинской сестры в подразделениях медицинских организации; - обеспечивать инфекционную безопасность в медицинских организациях; - организовать лечебное питание; - осуществлять кормление пациентов, в	102	**Введение в клинику:** - основные типы медицинских организаций и основы организации их работы; - инфекционная безопасность; - инфекционный контроль; - личная гигиена пациента; - питание пациента; - оценка функционального состояния пациента; - методы простейшей физиотерапии; - пути и способы введения лекарственных средств; - подготовка пациента и забор материала к лабораторным и инструментальным методам исследования; - сестринский процесс; - наблюдение и уход за пациентом при нарушении функции различных органов и систем; - уход за тяжелобольными и агонирующими;	БК-5-15 ПК-1,2,5,12 СК-1,3,7,8

	- о противопоказаниях и показаниях для проведения ультразвуковой терапии; - о подготовке пациента к закаливанию; - виды ингаляционной терапии; - о свойствах воды как лечебный теплоноситель; - о климатотерапевтических процедурах; - о показаниях и противопоказаниях к грязелечению; - о возможных осложнениях при проведении физиотерапевтических процедур; **уметь:** - проводить физиотерапевтические процедуры; - работать с аппаратурой; - заполнять документацию о проведённой работе; - наблюдать за пациентами во время проведения процедур; - проводить общее и местное облучение; - проводить водные процедуры; - правильно дозировать ультразвук; - владеть общими навыками проведения массажа; - владеть навыками проведения массажа отдельных частей тела; - владеть навыками проведения массажа при заболеваниях центральной нервной системы; - владеть навыками проведения массажа при заболеваниях внутренних органов - владеть навыками проведения массажа в детском возрасте; - владеть навыками оказания доврачебной помощи при несчастных случаях.		тела; - массаж при различных заболеваниях.	
СД 15	**знать:** - показания и противопоказания к применению лечебной физкультуры у больных с различными заболеваниями; - лечебные свойства физических факторов, их применение в медицине; - влияние физических упражнений на организм человека; **уметь:** - использовать полученные знания в профессиональной деятельности.	30	**Лечебная физкультура и медицинский контроль:** - система организации лечебной физкультуры; - лечебные свойства физических факторов, их применение в медицине; - показания и противопоказания в практике лечебной физкультуры; - комплексы основных приёмов в лечебной физкультуре.	БК-5-15 ПК-1,2,3,8,11 СК-6
СД 16	**знать:** - законы Республики Казахстан о системе здравоохранения; - Конституцию Республики Казахстан; - Кодекс Республики Казахстан «О здоровье населения»; - основные принципы национального здравоохранения, Единой национальной системы здравоохранения;	30	**Социальная медицина и управление здравоохранением:** - систему государственных и общественных мероприятий, направленных на предупреждение заболеваний,гармоничное развитие физических и	БК-5-15 ПК-1,2,3

Д1 - қарапайым физиотерапиялық емшараларды қолдану;	- науқасқа қышаны қоюды - науқасқа жылытқышты,мұзды қабықты мұзбен беруді; - қыздырма,дәрі лік, салқын және ыстық компрестерді қоюды;	- «қарапайым физиотерпия» анықтамасын - физиотерапиялық емшаралардың организмге әсер ету механизмін - мақсаты,қолдануға болатын және қарсы көрсетілімдерін және оларды қойғанда болатын асқынулары - стандарттарды орындау техникасын;	- оқулықтар; - конспект; - мейірбикелік манипуляциялар стандарты; - жылытқыш; - мұзды қабық мұзбен; - қышалар; - бинт; - салфеткалар; - компрестік қағаз;
Д2 - науқасқа ылғалдатылған оттегін беру;	- процедураларды жүргізгенде қауіпсіздік техникасын сақтауды; - науқасқа Бобров аппараты арқылы және оттегі жастықшасы арқылы ылғалдатылған оттегін беруді;	- оттегімен емдеу туралы түсінікті; - қолдануға болатын көрсетілімдерін; - стандарттарды орындау техникасын; - ем шараны орындағанда қаіпсіздік техникасын сақтау ережесін;	- оқулықтар; - мейірбикелік манипуляциялар стандарттар; - Бобров аппараты - оттегі жастықшасы;
Д3 - науқастың функциональды жағдайын бағалау;	- науқастың тамыр соғуын анықтауды және есептеуді; - дем алу қозғалысының санын есептеуді; - қан қысымын өлшеуді; - дене қызуын өлшеуді;	- артериалды тамыр соғуы туралы түсінікті; - тамыр соғудың сипаттамасын; - тамыр соғуды есептеу техникасын; - дем алу туралы түсінікті, дем алу түрлерін; - дем алу қозғалысының жиілігін есептеу техникасын; - артериалды және венозды қысым туралы түсінікті; - қан қысымын өлшеу техникасы; - жылулықты реттеу туралы түсінікті; - дене температурасын өлшеу техникасы; - қызба туралы түсінікті; - қызбаның кезеңдерін - әртүрлі қызбаның кезеңдеріндегі күтімді;	- оқулықтар - мейірбикелік манипуляциялар стандарттар
Е1 - дәріханадан дәрі-дәрмектерді алуға талапты жазу.Дәрі-дәрмектерге есеп,бақылау және есептен шығаруды жүргізу;	- дәрігердің ем тағайындайтын парағынан іріктеу жүргізуді; - дәріханаға дәрі-дәрмектерге талаптарды жазуды; - есірткелік,қатты әсерлі дәрі-дәрмектерге есеп жүргізуді;	- дәрі-дәрмектермен жұмыс істеу ережелерін; - бөлімде дәрі-дәрмектерді сақтау ережелерін; - есірткелік,қатты әсерлі дәрі-дәрмектерді сақтау ережелерін; - есептеу құжаттарын жүргізу ережелерін; - дәрі-дәрмектерді есептен шығару ережелерін;	- оқулықтар; - конспект; - кесте; - мейірбикелік манипуляциялар стандартты; - есірткелік дәрілерді есептеу журналы; - есептеу құжаттарынынын түрлері;
Е2 - ауыз арқылы ішетін дәрі-дәрмектерді таратып салу және үлестіру;	- науқастарға дәрі-дәрмектерді салып,үлестіру; - тағайындалған дәрілерді науқас қабылдауын бақылауды; - стандарт бойынша емшараны орындауды;	- таблетканы, әртүрлі тамшыларды,капсуланы қабылдау ережелерін; - дәрілерді тіл астына қолдану ережесін;	- оқулықтар; - дәрі-дәрмектер; - сұйық дәрінің түрлері; - қатты дәрінің түрлері;

Е3 - науқасқа дәрі-дәрмектерді сыртқы әдіспен қолдану;	- науқасты емшараға дайындауды; - стандарт бойынша емшараны орындауды;	- сыртқа қолданатын дәрінің әсер ету уақыты туралы түсінікті - мақсаты,қолдану ға болатын және қарсы көрсетілімдерін - мұрынға,көзге, құлаққа тамшы тамызу техникасын; - майды,ұнтақты, пластырьді қолдану техникасын; - тік ішектік суппозиторийді қолдану техникасын;	- оқулықтар; - конспект; - мейірбикелік манипуляциялар стандарттары; - сыртқа қолдануға арналған дәрі-дәрмектер;
Е4 - науқасқа дәрі-дәрмектер арқылы дем беру әдісін қолдану.	- қалта ингаляторымен, спейсерді қолдануға науқасты үйретуді.	- қалта ингаляторын,спей серді қолдану ережелерін.	- жеке ингалятор; - спейсер.
Ж1 - егу кабинетінің жұмысын ұйымдастыру;	- егу кабинетін жұмысқа дайындауды; - егу кабинеттінде санитарлы-эпидемиологиялық тәртіпті қолдауды; - егу кабинетінде күнделікті,негізгі жинастыруды жүргізуді;	- егу кабинеттінің құрылысын және ондағы мейірбикенің міндеттерін; - жинастыру түрлерін және олардың реттілігін - «қызыл сызық» түсінігін; - мейірбикенін арнайы киімін, жеке бас гигиенасына қойылатын талаптарды; - медициналық құралдармен жұмыс істегендегі сақтық шараларын;	- оқулықтар; - конспект; - арнайы киім; - жабдықтар; - жиһаз; - шелек; - су; - зарарсыздандыру ертінділері; - жинастыру мүліктері;
Ж2 - ампуладан және флаконнан дәріні сорып алу; - антибиотиктер ді еріту; -инсулин дозасына есеп жүргізу;	- қолға гигиеналық деңгейде тазарту жүргізуді - қолғапты киюді және шешуді; - бір рет қолданылатын оралудағы шприцті құрастыруды; - ампуладан,фла коннан дәрілерді шприцке сорып алуды;	- дәрілерді парентеральдық әдіспен енгізудің анықтамасын; - дәрілерді парентеральдық әдіспен енгізудің артықшылығын: - ампуладан және флаконнан дәрілерді сорып алу техникасын; - антибиотиктерді еріту ережелерін; - шприцке инсулинді сорып алу техникасын;	- оқулықтар; - мейірбикелік манипуляциялар стандарттары; - бір рет қолданылатын шприц; - флакондағы дәрілер; - егеуіш; - мақта шариктері; - 0,5% новокоин ертіндісі; - инсулин шприці; - спирт 70%; - пинцет; - лоток; - контейнелер;
Ж3 - науқасқа дәрілерді парентеральды әдіспен енгізу;	- иньекцияға жұмыс орнын дайындауды; - қажет құралдарды даярлауды; - гигиеналық деңгейде қолды тазартуды; - қолғапты киіп және шешуді - иньекция жасайтын жерді тазартуды; - тері ішіне,тері астына,бұлшық етке иньекция жасауды;	- мақсаты,жасауға болатын және қарсы көрсетілімдерін - иньекция қоятын жерлерін - тері ішіне,тері астына,бұлшық етке иньекция орындау техникасын - иньекциялардан кейін болатын асқынуларды;	- мейірбикелік манипуляциялық стандарты; - бір рет қолданылатын шприцтер 2мл, 5мл, 10мл; - мақта шариктері; - флакондағы және ампуладағы дәрілер; - 70% спирт; - лоток; - пинцет;

	- владеть методикой удаления инородного тела наружного слухового прохода; - владеть методикой наложения согревающего компресса на ухо, промывания уха, взятие мазка из уха на бак посев; - осуществлять уход за больными в послеоперационном периоде; - соблюдение санитарно-эпидемического режима в отделении; - провести дезинфекцию предметов ухода.			
СД 13	**знать:** - функции зрительного анализатора; - иметь понятие о цветоощущении; - о периферическом зрении, - характер зрения; - клинику аномалий рефракции; - понятие о пресбиопии; - понятие о косоглазии; - факторы риска при отдельных видах заболевания; - клинику и лечение отдельных видов патологии зрения в офтальмологической практике; - задачи и работу медико-генетических консультаций; **уметь:** - владеть навыками опроса больных с заболеваниями глаза с целью сбора анамнеза заболевания и жизни; - оценивать отношение больного к своему состоянию, его нервно-психический и социальный статус; - владеть методикой обследования зрительных функций больного; - закапывать капли, закладывать мази; накладывать повязки; - определять нарушения аккомодации, аномалии рефракции, угол косоглазия; - подобрать и выписать простые очки; - определять остроту зрения, поле зрения, определять светоощущения, внутриглазное давление; - осуществлять уход за больными в глазном отделении; - соблюдать санитарно-эпидемический режим в отделении; - проводить дезинфекцию предметов ухода.	30	**Офтальмология:** - система организации помощи пациентам в офтальмологической практике; - оказание доврачебной медицинской помощи пациентам в офтальмологической практике; - профилактика офтальмологических заболеваний.	БК-5-15 ПК-1,2,3,8,11
СД 14	**знать:** - общие показания и противопоказания физиотерапии; - технику безопасности при проведении физиотерапевтических процедур; - методы оказания доврачебной помощи пациенту; - методы проведения воздушных и солнечных ванн; - механизмы действия ультразвука;	30	**Физиотерапия и массаж:** - особенности влияния физических факторов, применяемых для лечения и профилактики болезней; - организация работы массажиста; - общая техника и методика массажа; - массаж отдельных частей	БК-5-15 ПК-1,2,3,8,11 СК-6

	уметь: - владеть навыками проведения дифференциального диагноза шизофрении; - владеть навыками ухода за пациентами в состоянии маниакально-депрессивного психоза. - владеть навыками проведения реабилитационных мероприятий пациентом с олигофренией; - владеть навыками доврачебной психиатрической помощи; - владеть навыками составления плана лечения. - владеть навыками диагностики алкоголизма и алкогольного психоза (делирии); - владеть навыками наблюдения за психиатрическими пациентами; - владеть навыками оказания доврачебной помощи при эпистатусе; - владеть навыками оценки состояния эпилептического припадка.			
СД 12	**знать:** - анатомию и физиологию носа, придаточных пазух, гортани, глотки, пищевода и уха; - правила постановки клинического диагноза на основании клинических проявлений и дополнительных исследований при отдельных видах заболеваний в отоларингологии; - факторы риска при отдельных видах заболеваний; - правила проведения дезинфекции; **Уметь:** -владеть навыками опроса больных с заболеваниями лор органов с целью сбора анамнеза заболевания и жизни; - оценивать отношение больного к своему состоянию, его нервно-психический и социальный статус; - владеть методикой обследования и правилами подготовки больного к осмотру в практике отоларингологии; - владеть навыками забора крови на общий анализ, мазка из носа; - обучать больного простейшим процедурам ухода; - осуществлять уход за больными в ЛОР-отделении; - уметь проводить осмотр гортани с помощью гортанного зеркала и с помощью шпателя; - владеть навыками оказания доврачебной помощи при стенозе и отеке гортани; - уметь подготовить трахеобронхоскопический набор; - осуществлять уход за больными с трахеотомией;	30	**Оториноларингология:** - система организации помощи при ЛОР-заболеваниях; - оказание доврачебной медицинской помощи при неотложных состояниях в практике отоларингологии; - профилактика заболеваний ЛОР-органов.	БК-5-15 ПК-1,2,3,8,11

			- қолғап; - контейнерлер;
Ж4 - науқасқа дәрілерді парентеральды әдіспен енгізу;	- инъекцияға жұмыс орнын дайындауды; - қажет құралдарды даярлауды; - гигиеналық деңгейде қолды тазартуды; - иньекция жасайтын орынды тазартуды; - көк тамырға иньекция жасауды; - көк тамырға тамшылатып енгізуге бір рет қолданылатын жүйені құрастыруды; - көк тамырға дәрілік ерітіндіні тамшылатып енгізуді; - көк тамырдан қанды зертханалық зерттеуге алуды;	- көк тамырды тесу,көк тамырды тілу түсініктерін; - мақсаты,жасауға болатын және қарсы көрсетілімдерін,қоятын жерлерін; - иньекцияларды қойғаннан кейін болатын асқынуларды; - осы емшараларды орындау техникасын;	- мейірбикелік манипуляциялық стандарттар; - бір рет қолданылатын шприцтер 10мл, 20мл; - мақта шариктері; - дәрі-дәрмектер; - 70% спирт; - лоток; - пинцет; - бұрау; - салфеткалар; - лейкопластыр; - бір рет қолданылатын жүие; - штатив; - қолғап; - контейнерлер;
Ж5 - пункция жасау кезінде дәрігерге көмектесу.	- пункция жүргізуге науқасты дайындауды; - қажет құралдарды даярлауды; - стандарт бойынша емшараны орындағанда дәрігерге көмектесуді; - науқасты пункциядан кейін бақылауды және күтуді.	- пункция туралы түсінікті - пункция жүргізудің мақсаты,болатын және қарсы көрсетілімдерін; - пункция жүргізу техникасын; - пункция жүргізген уақыттағы мейірбикенің ролін.	- оқулықтар; - мейірбикелік манипуляциялық стандарттар; - бір рет қолданылатын шприцтер; - инелер; - Кассиркин инесі; - троакор; - 70% спирт; - 5% йод; - мақта; - пинцет; - лоток; - пробиркалар; - штатив.
31 - құсқан науқасқа алғашқы көмек көрсету;	- қажет құрал-жабдықтарды даярлауды; - құсқанда көмек көрсетуді; - құсқан науқасқа бақылауды және күтім жасауды;	- құсу туралы түсінікті; - құсқан науқасқа көмек көрсету ережелерін;	- су; - шылапшын; - сүлгі; - крушка; - салфеткалар;
32 - асқазанды сүңгісіз және сүңгілі әдіспен жуу;	- науқасты емшараға дайындауды; - қажет құрал-жабдықтарды даярлауды; - стандарт бойынша асқазанды сүңгісіз және сүңгілі әдіспен жууды орындауды;	- сүңгісіз және сүңгілі әдістердің салыстырмалы әсерін; - асқазанды жууға болатын және қарсы көрсетілімдерін; - асқазанды жуу техникасын; - мүмкін болатын асқынуларды, сақтық шараларын;	- оқулықтар; - жуан асқазан сүңгісі; - құйғыш; - шылапшын; - шелек, су; - кружка; - клеенкалы алжапқыш; - салфеткалар;
33 - науқасқа әртүрлі клизмалар;	- науқасты клизма жасауға дайындауды;	- клизма туралы түсінікті; - клизмалардың түрлерін;	- оқулықтар; - Эсмарх крушкасы;

түрлерін қою.	- қажет құрал-жабдықтарды даярлауды; - стандарт бойынша емшараны орындауды.	- клизманы қою мақсаты,болатын және қарсы көрсетілімдерін, асқынуларды; тазарту,сифон,майлы,гипертони ялық ,дәрілік клизмаларды қою техникасын; - жел шығаратын түтікті қою техникасын.	- штатив; - ұштықтар; - шүберек; - вазелин; - клеенка; - судно; - қолғап; - клеенкалы алжапқыш; - шылапшын; - 10-12 л шелек сумен; - шпатель; - салфеткалар; - жуан ішек сүнгісі.
И1 - жедел зәр тоқтап қалғанда көмек көрсету.	- науқасты емшараға дайындауды; - қажет құрал-жабдықтарды даярлауды; - ер мен әйелдің қуығын катетерлеуді.	- жедел зәр тоқтау түсінігін; - себептерін,белгілерін; - қуықты катетерлеу түсінігін; - мақсаттарын,жа сауға болатын және қарсы көрсетілімдерін; - катетердің түрлерін; - мүмкін болатын асқынуларды, оларды алдын алуын; - қуықты катетерлеу техникасын.	- оқулықтар; - мейірбикелік манипуляциялар стандарты; - катетерлер; - фурацилин ертіндісі; - салфеткалар; - пинцет; - вазелин майы; - зәр қабылдағыш; - қолғап.
К1 - клиникалық өлімде реанимациялық шараларды жүргізу.	- қалі ауыр және жанталасқан науқасқа күтімді жүргізуді - жоғары тыныс алу; жолдарының өткізгіштігін қамтамасыз етуді; - өкпеге жасанды дем беруді жүргізуді; - жүрекке массаж жасауды жүргізуді; - өлімді анықтауды.	- қалі ауыр және жанталақан науқасты күту ережелерін; реанимация, реаниматология түсініктерін; - терминалды жағдай,клиника лық өлім,биологиялық өлім туралы түсініктерді, олардың белгілерін; - өкпеге жасанды дем беру және жүрекке массаж жасау техникасын; - жүргізілген реанимациялық шара-лардың әсер ету критерияларын - өлікті жайлау ережесін.	- оқулықтар - мейірбикелік манипуляциялық стандарттар - күтім заттары және құралдары.

44 Құзыреттілік профилі - Ішкі аурулар пропедевтикасы

Кәсіби құзырлық - ішкі аурулар пропедевтикасы	Оқыту аяқталған соң білім алушы науқасты тексерудің кәсіптік дағдыларын, клиникалық ойлаудың негіздерін игерулері тиіс.
Құзыреттілік аймағы А – жалпы бөлім. Оқыту модулі А1 – Пәнге кіріспе.	Оқыту аяқталған соң білім алушы пәннің маңыздылығын, оның мақсаттары мен міндеттерін, даму кезеңдерін, науқасты тексерудегі акушердің маңыздылығын, сырқатнама толтыру кестесін білуі қажет.
Құзыреттілік аймағы Б – клиникалық тексеру әдістері. Оқыту модулі Б1 – субъективті тексеру әдістері. Оқыту модулі Б1 – объективті тексеру әдістері.	Оқыту аяқталған соң білім алушы субъективті және объективті тексеру әдістерінің іс әрекеттерін игерулері қажет және алған білімдерін патологиялық жағдайларды анықтауға қолдана білулері тиіс. Оқыту аяқталған соң білім алушы сұрастыру жүргізу (шағымдары, ауру тарихын, өмір тарихын) әдістемелерін игеруі тиіс. Оқыту аяқталған соң білім алушы физикалық тексеру (қарау, пальпация, перкуссия, аускультация) жүргізу әдістемесін және қосымша тексеру әдістеріне науқастарды даярлау әдістемелерін игерулері тиіс.

	- проявления вегетативных кризов; - этиопатогенез и клинические проявления при менингококковой инфекции; - о наследственно-дегенеративных заболеваниях, а также методах профилактики наследственных заболеваний. - классификацию ОНМК; - этиопатогенез, механизм развития и клинические формы инсультов; - методику исследования при ОНМК; **уметь:** - владеть навыками для проведения исследований неврологического статуса двигательных нарушений, нарушений в чувствительности, вегетативных расстройств и в нарушениях высших мозговых функций; - владеть навыками для определения нарушения познавательной деятельности больного (нарушения ощущения, расстройства восприятия, расстройства мышления); - владеть навыками ухода за больными в неврологическом отделении при различных заболеваниях; - владеть техникой исследования в неврологической практике при различных заболеваниях; - владеть навыками подготовки больного к рентгенологическому исследованию пояснично-крестцового отдела позвоночника; - уметь проводить профилактику застойной пневмонии, пролежней, мышечных контрактур.			
СД 11	**знать:** - причины возникновения психиатрических заболевании; - наследственные факторы возникновения психиатрических заболевании; - методы и способы экспресс-исследования психического статуса; - клинические проявления, формы и течение шизофрении; - разделения олигофрении по степеням интеллектуального развития; - владеть знаниями о возникновения психических расстройств вследствие употребления алкоголя; - владеть знаниями о возникновения психических расстройств вследствие употребления лекарственных и нелекарственных средств отнесенных законом к наркотическим веществам; - владеть знаниями о психической, физической зависимости и толерантности; - владеть знаниями распознания первых признаков эпилептических припадков;	30	**Психиатрия:** - система организации помощи пациентам в психиатрической практике; - оказание доврачебной медицинской помощи пациентам в психиатрической практике.	БК-5-15 ПК-1,2,3,8,11

	-владеть знаниями клинических проявлений хламидоза, трихомониаза; - владеть знаниями клинических проявлений сифилиса и гонореи; - владеть знаниями о проблеме ВИЧ-инфекции; - владеть знаниями юридических и моральных аспектов в практике дерматовенерологии; - владеть знаниями о мерах общественной и личной профилактики дерматовенерологических заболеваний; **уметь:** - провести опрос больного с целью собрать анамнез заболевания и жизни, выявить возможную причину заболевания, оценить отношение больного к своему состоянию, его нервно-психический и социальный статус; - уметь подобрать лекарственные средства для проведения общей терапии, для проведения специфической терапии, для проведения местной терапии; - владеть навыками наружной обработки в зависимости от степени воспалительной реакции и стадии воспалительного процесса; - владеть навыками составления плана беседы о профилактике ЗППП; - владеть навыками техники исследования на бледную трепонему; серологические реакции; - владеть навыками проведения инстилляции уретры, спринцевания влагалища; - владеть навыками приготовления мазков на гонококки и трихоманады; - обеспечить инфекционную безопасность при работе больному и медицинским работникам, соблюдая санитарно-эпидемический режим в отделении, а также правила дезинфекции предмета ухода за пациентами.			
СД 10	**знать:** - определения высших корковых функций; - сегментарно-рефлекторную функцию спинного мозга; - определение функции анализаторов; - клинику при явлениях остеохондроза на шейном, грудном, пояснично-крестцовом уровнях; - этиопатогенез и клинические проявления нейропатии лицевого нерва. - знать клинические проявления травм ЦНС; - общемозговые и очаговые симптомы. - клинические проявления вегето-сосудистой дистонии, мигрени; - клинические проявления болезни Рейно;	30	**Неврология:** - система организации помощи пациентам в неврологической практике; - оказание доврачебной медицинской помощи пациентам в неврологической практике.	БК-5-15 ПК-1,2,3,8,11

Құзыреттілік аймағы В – тыныс алу мүшелерінің ауруы бар науқастарды тексеру әдістері. Оқыту модулі В1 – субъективті және объективті тексеру әдістері.	Оқыту аяқталған соң білім алушы тыныс алу мүшелерін субъективті және объективті тексеру әдістерінің іс әрекеттерін игерулері қажет. Оқыту аяқталған соң білім алушы сұрастыру ерекшеліктерін білуі тиіс және сұрастыру жүргізу (шағымдары, ауру тарихын, өмір тарихын) әдістемелерін игеруі тиіс. Оқыту аяқталған соң білім алушы физикалық тексеру (қарау, кеуде торын пальпациялау, өкпе перкуссиясы және аускультациясы) жүргізу әдістемесін және қосымша тексеру әдістеріне науқастарды даярлау әдістемелерін игерулері тиіс.
Оқыту модулі В2 – негізгі клиникалық синдромдар.	Оқыту аяқталған соң білім алушы негізгі патологиялық синдромдарды өзбетінше диагностикалау әдістемесін игеруі тиіс.
Құзыреттілік аймағы Г – жүрек-қантамыр жүйесінің ауруы бар науқастарды тексеру әдістері. Оқыту модулі Г1 – субъективті және объективті тексеру әдістері. Оқыту модулі Г2 – негізгі клиникалық синдромдар.	Оқыту аяқталған соң білім алушы жүрек-қантамыр жүйесін субъективті және объективті тексеру әдістерінің іс әрекеттерін игерулері қажет. Оқыту аяқталған соң білім алушы сұрастыру ерекшеліктерін білуі тиіс және сұрастыру жүргізу (шағымдары, ауру тарихын, өмір тарихын) әдістемелерін игеруі тиіс. Оқыту аяқталған соң білім алушы физикалық тексеру (қарау, жүрек-қантамыр жүйесінің мүшелерін пальпациялау, жүрек перкуссиясы және аускультациясы) жүргізу әдістемесін және қосымша тексеру әдістеріне науқастарды даярлау әдістемелерін игерулері тиіс. Оқыту аяқталған соң білім алушы негізгі патологиялық синдромдарды өзбетінше диагностикалау әдістемесін игеруі тиіс.
Құзыреттілік аймағы Д – ас қорыту мүшелерінің ауруы бар науқастарды тексеру әдістері. Оқыту модулі Д1 – субъективті және объективті тексеру әдістері. Оқыту модулі Д2 – негізгі клиникалық синдромдар.	Оқыту аяқталған соң білім алушы ас қорыту мүшелерін субъективті және объективті тексеру әдістерінің іс әрекеттерін игерулері қажет. Оқыту аяқталған соң білім алушы сұрастыру ерекшеліктерін білуі тиіс және сұрастыру жүргізу (шағымдары, ауру тарихын, өмір тарихын) әдістемелерін игеруі тиіс. Оқыту аяқталған соң білім алушы физикалық тексеру (қарау, ішті пальпациялау, ас қорыту мүшелерінің перкуссиясы) жүргізу әдістемесін және қосымша тексеру әдістеріне науқастарды даярлау әдістемелерін игерулері тиіс. Оқыту аяқталған соң білім алушы негізгі патологиялық синдромдарды өзбетінше диагностикалау әдістемесін игеруі тиіс.
Құзыреттілік аймағы Е – зәр шығару жүйесінің ауруы бар науқастарды тексеру әдістері. Оқыту модулі Е1 – субъективті және объективті тексеру әдістері. Оқыту модулі Е2 – негізгі клиникалық синдромдар.	Оқыту аяқталған соң білім алушы зәр шығару жүйесін субъективті және объективті тексеру әдістерінің іс әрекеттерін игерулері қажет. Оқыту аяқталған соң білім алушы сұрастыру ерекшеліктерін білуі тиіс және сұрастыру жүргізу (шағымдары, ауру тарихын, өмір тарихын) әдістемелерін игеруі тиіс. Оқыту аяқталған соң білім алушы физикалық тексеру (қарау, бүйрек пальпациясы, бүйрек перкуссиясы) жүргізу әдістемесін және қосымша тексеру әдістеріне науқастарды даярлау әдістемелерін игерулері тиіс. Оқыту аяқталған соң білім алушы негізгі патологиялық синдромдарды өзбетінше диагностикалау әдістемесін игеруі тиіс.
Құзыреттілік аймағы Ж – қан түзу жүйесінің ауруы бар науқастарды тексеру әдістері. Оқыту модулі Ж1 – субъективті және объективті тексеру әдістері.	Оқыту аяқталған соң білім алушы қан түзу жүйесін субъективті және объективті тексеру әдістерінің іс әрекеттерін игерулері қажет. Оқыту аяқталған соң білім алушы сұрастыру ерекшеліктерін білуі тиіс және сұрастыру жүргізу (шағымдары, ауру тарихын, өмір тарихын) әдістемелерін игеруі тиіс. Оқыту аяқталған соң білім алушы физикалық тексеру (қарау, көкбауыр және лимфа түйіндерінің пальпациясы) жүргізу.

Оқыту модулі Ж2 – негізгі клиникалық синдромдар.	әдістемесін және қосымша тексеру әдістеріне науқастарды даярлау әдістемелерін игерулері тиіс. Оқыту аяқталған соң білім алушы негізгі патологиялық синдромдарды өзбетінше диагностикалау әдістемесін игеруі тиіс.
Құзыреттілік аймағы З – эндокринді жүйенің және зат алмасу ауруы бар науқастарды тексеру әдістері. Оқыту модулі З1 – субъективті және объективті тексеру әдістері.	Оқыту аяқталған соң білім алушы эндокринді жүйенің және зат алмасу ауруы бар науқастарды субъективті және объективті тексеру әдістерінің іс әрекеттерін игерулері қажет. Оқыту аяқталған соң білім алушы сұрастыру ерекшеліктерін білуі тиіс және сұрастыру жүргізу (шағымдары, ауру тарихын, өмір тарихын) әдістемелерін игеруі тиіс. Оқыту аяқталған соң білім алушы физикалық тексеру (қарау, қалқанша без пальпациясы) жүргізу әдістемесін және қосымша тексеру әдістеріне науқастарды даярлау әдістемелерін игерулері тиіс.
Оқыту модулі З2 – негізгі клиникалық синдромдар.	Оқыту аяқталған соң білім алушы негізгі патологиялық синдромдарды өзбетінше диагностикалау әдістемесін игеруі тиіс.
Құзыреттілік аймағы И –сүйек – бұлшық ет жүйесінің және аллергиялық ауруы бар науқастарды тексеру әдістері. Оқыту модулі И1 – субъективті және объективті тексеру әдістері. Оқыту модулі И3 – негізгі клиникалық синдромдар	Оқыту аяқталған соң білім алушы сүйек – бұлшық ет жүйесін субъективті және объективті тексеру әдістерінің іс әрекеттерін игерулері қажет. Оқыту аяқталған соң білім алушы сұрастыру ерекшеліктерін білуі тиіс және сұрастыру жүргізу (шағымдары, ауру тарихын, өмір тарихын) әдістемелерін игеруі тиіс. Оқыту аяқталған соң білім алушы физикалық тексеру (қарау, буындар және омыртқа пальпациясы) жүргізу әдістемесін және қосымша тексеру әдістеріне науқастарды даярлау әдістемелерін игерулері тиіс. Оқыту аяқталған соң білім алушы негізгі патологиялық синдромдарды өзбетінше диагностикалау әдістемесін игеруі тиіс.

Модульдің спецификациясы

Модульдің атауы: **Ішкі аурулар пропедевтикасы**

Модуль міндеті: Науқасты клиникалық тексеру әдістерінің іс әрекеттерін меңгеру.

Іс әрекет	Ептілік	Білім	Ресурстар
А1			
- пәннің маңызын, мақсаттарын және міндеттерін меңгеру.	- сырқатнама толтыру.	- пәннің анықтамасын, оның маңызын, мақсаттары мен міндеттерін, ішкі медицинаның даму кезеңдерін және фельдшердің міндеттері мен ережелерін, оның науқасты тексерудегі маңыздылығын білу	- оқулық. Б.Н Айтмембет 2005 ж. «Ішкі аурулар пропедевтикасы» Оқу әдістемелік жинақ. Сырқатнама. Кестелер. Аудиотаспалар. Бейнетаспалар.
Б1			
- субъективті тексеру әдістерін жүргізу іс әрекеттерін игеру.	- науқасқа сұрастыру жүргізу (шағымдары, ауру тарихы, өмір тарихы).	- клиникалы тексеру әдістері (субъективті, объективті)туралы түсінік. Сұрастыру жүргізудің маңызы және ережелері (шағымдары, ауру тарихы, өмір тарихы).	- оқулық. Б.Н Айтмембет 2005 ж. «Ішкі аурулар пропедевтикасы» Оқу әдістемелік жинақ. Сырқатнама. Кестелер. Аудиотаспалар. Бейнетаспалар.
Б2			
- объективті тексеру әдістерін	- науқасты физикалық тексеру әдістерін (қарау, пальпация, перкуссия, аускультация)	- науқастарды қарау, пальпациялау, перкуссиялау, аускультация және қосымша тексеру әдістерінің	- оқулық. Б.Н Айтмембет 2005 ж. «Ішкі аурулар пропедевтикасы»

	- хирургические заболевания и повреждения грудной клетки и органов грудной полости; - понятие о врожденных заболеваниях позвоночника, -понятие о травмах и переломах позвоночника; - кровотечения (язвы желудка и двенадцатиперстной кишки); -понятие «острый живот»; - острый аппендицит, панкреатит, холецистит; - острая кишечная непроходимость, грыжи живота; -перитонит; - мочекаменная болезнь; - острый парапроктит, геморрой; **уметь:** - оказать первую медицинскую помощь при открытых и закрытых повреждениях головы; - осуществлять транспортировку пациентов в хирургические стационары; - осуществлять первую помощь при различных видах пневмоторакса; - обследовать больного с постановкой предварительного диагноза при заболеваниях и повреждениях позвоночника и костей таза; - выявлять симптомы «острого живота»; - осуществить госпитализацию пациента с признаками «острого живота» в хирургический стационар; - осуществить госпитализацию пациента с приступами почечной колики в хирургический стационар; - выявлять симптомы заболеваний прямой кишки; - постановка фельдшерского диагноза при черепно-мозговой травме с оказанием первой доврачебной помощи пациентам; - оказывать первую доврачебную помощь больным с заболеваниями и травмами позвоночника и обеспечить уход за спинальными больными; - оказывать первую доврачебную помощь при желудочно-кишечных кровотечениях.		- основы медицинской деонтологии и профессиональной этики в хирургическом, реанимационном отделении; - принцип работы ФАПа, амбулатории; - цели и задачи здравпункта: оснащения, виды хирургической помощи; - личная гигиена медицинского персонала и гигиена окружающей среды в хирургическом отделении; - соблюдение техники безопасности; - уход за тяжелыми больными.	
СД 09	**знать:** - владеть знаниями в области клинических исследований для постановки диагноза; - владеть знаниями принципов комплексной терапии, направленной на устранение экзогенных и эндогенных факторов. - владеть знаниями о клинических проявлениях дерматитов; - владеть знаниями о клинических проявлениях экземы, крапивницы; - владеть знаниями о клинических проявлениях токсикодермии;	30	**Дерматовенерология:** - система организации помощи пациентам, страдающими кожными и венерическими заболеваниями; - оказание доврачебной медицинской помощи пациентам, страдающими кожными и венерическими заболеваниями; профилактика заболеваний передающихся половым путем.	БК-5-15 ПК-1,2,3,8,11

	- произвести забор материала от больного для бактериологического лабораторного исследования (кровь, мочу, кал, рвотные массы); - оказать доврачебную помощь; - организовать доврачебную помощь при осложнениях; - планировать работу в очаге инфекции; - организовать противоэпидемические мероприятия в очаге; - выявлять больных и оформлять экстренные извещения в СЭС об инфекции; - проводить санацию бактерионосителей; - провести профилактические прививки; - обеспечить госпитализацию инфекционного больного; - проводить санитарно-просветительную работу.			
СД 07	**знать:** - организацию хирургической помощи; - методы стерилизации; - особенности устройства и организации работы оперблока и перевязочных; - понятие о целях и видах повязок; - классификацию кровотечений, способы временной и окончательной остановки кровотечения; - виды общего и местного обезболивания; - виды и методы переливания крови; - понятие о предоперационном и послеоперационном периоде; - принципы оказания первичной хирургической обработки ран; -причины, признаки, виды травм; - понятия о реанимации, интенсивной терапии; - понятие о хирургической инфекции; - основы происхождения опухолей; **уметь:** - использовать по назначению дезинфицирующие средства; - проводить временную остановку кровотечения; - осуществить уход за больными в предоперационном и после операционном периоде; - проводить реанимацию одним или двумя спасателями; - накладывать различные транспортные шины и использовать подручные средства для транспортной иммобилизации.	130	**Общая хирургия, анестезиология и реанимации:** - организация ухода за больными в хирургии и реанимации; - основы медицинской деонтологии и профессиональной этики в хирургическом, реанимационном отделении; - соблюдение техники безопасности; - уход за тяжелыми больными.	БК -3-15-ПК- 12,3,8,11,12 СК-1,4,8,9,13,16,17
СД 08	**знать:** - хирургические болезни, виды повреждений; - хирургические болезни лица и ротовой полости; - хирургические заболевания пищевода и трахеи;	66	**Хирургические болезни:** - организация ухода за больными в хирургической практике;	БК -3-15-ПК-12,3,8,11,12 СК-1,4,8,9,13,16,17

жүргізу іс әрекеттерін игеру.	жүргізу. Науқастарды қосымша тексеру әдістеріне даярлау, олардың нәтижелерін бағалау.	маңызы және негізгі ережелері.	Оқу әдістемелік жинақ. Сырқатнама. Кестелер. Аудиотаспалар. Бейнетаспалар
В1			
- субъективті және Объективті тексеру әдістерін жүргізу іс әрекеттерін игеру.	- науқасқа сұрастыру жүргізу (шағымдары, ауру тарихы, өмір тарихы) Науқасты жалпы қарауды жүргізу. Кеуде торын қарауды жүргізу. Кеуде торына пальпация жүргізу. Өкпеге перкуссия жүргізу (салыстырмалы, топографиялық), Өкпеге аускультация жүргізу, Науқастарды қосымша тексеру әдістеріне даярлау және олардың нәтижелерін бағалау.	- негізгі шағымдарын білу. Анамнезін жинау ерекшеліктерін білу. Кеуде торының қалыпты және патологиялық түрлерін білу. Тыныстың патологиялық түрлерін білу. Кеуде торына пальпация жүргізудің маңызы мен ережелері. Өкпеге перкуссия жүргізудің маңызы және ережелері. Өкпеге аускультация жүргізудің маңызы және ережелері. Қосымша тексеру әдістерін.	- оқулық. Б.Н Айтмембет 2005 ж. «Ішкі аурулар пропедевтикасы» Оқу әдістемелік жинақ. Сырқатнама. Кестелер. Аудиотаспалар. Бейнетаспалар.
В2			
- негізгі клиникалық синдромдарды меңгеру.	- субъективті және объективті тексеру нәтижелері бойынша негізгі клиникалық синдромдарды анықтау.	- негізгі клиникалық синдромдардың себебін, пайда болу механизімін және клиникалық көрінісін білу.	- оқулық. Б.Н Айтмембет 2005 ж. «Ішкі аурулар пропедевтикасы» Оқу әдістемелік жинақ. Сырқатнама. Кестелер. Аудиотаспалар. Бейнетаспалар.
Г1			
- субъективті және объективті тексеру әдістерін жүргізу іс әрекеттерін игеру.	- науқасқа сұрастыру жүргізу (шағымдары, ауру тарихы, өмір тарихы) Науқасты жалпы қарауды жүргізу. Жүрек тұсын және қантамырларына қарауды жүргізу. Жүрек – қантамыр жүйесіне пальпация жүргізу. Жүрекке перкуссия жүргізу. Жүрекке аускультация жүргізу, Науқастарды қосымша тексеру әдістеріне даярлау және олардың нәтижелерін бағалау.	- негізгі шағымдарын білу. Анамнезін жинау ерекшеліктерін білу. Науқасты қараудың маңызын білу. Тыныстың патологиялық түрлерін білу. Жүрек- қантамыр жүйесіне пальпация жүргізудің маңызы мен ережелерін білу. Жүрекке перкуссия жүргізудің маңызы және ережелерін білу. Жүрекке аускультация жүргізудің маңызы және ережелерін білу. Қосымша тексеру әдістерін білу. ЭКГ түсіру маңызын және іс-әрекетін білу.	- оқулық. Б.Н Айтмембет 2005 ж. «Ішкі аурулар пропедевтикасы» Оқу әдістемелік жинақ. Сырқатнама. Кестелер. Аудиотаспалар. Бейнетаспалар.
Г2			
- негізгі клиникалық синдромдарды меңгеру.	- субъективті және объективті тексеру нәтижелері бойынша негізгі клиникалық синдромдарды анықтау.	- негізгі клиникалық синдромдардың себебін, пайда болу механизімін және клиникалық көрінісін білу.	- оқулық. Б.Н Айтмембет 2005 ж. «Ішкі аурулар пропедевтикасы» Оқу әдістемелік жинақ. Сырқатнама. Кестелер. Аудиотаспалар. Бейнетаспалар.
Д1			
- субъективті және	- науқасқа сұрастыру жүргізу (шағымдары, ауру тарихы,	- негізгі шағымдарын білу. Анамнезін жинау ерекшеліктерін	- оқулық. Б.Н Айтмембет 2005 ж. «Ішкі аурулар

объективті тексеру әдістерін жүргізу іс әрекеттерін игеру.	өмір тарихы) Науқасты жалпы қарауды жүргізу. Құрсақ қуысын қарауды жүргізу. Құрсақ қуысына пальпация жүргізу. Ас қорыту мүшелеріне перкуссия жүргізу. Жүрекке аускультация жүргізу, Науқастарды қосымша тексеру әдістеріне даярлау және олардың нәтижелерін бағалау.	білу Науқасты қараудың маңызын білу. Құрсақ қуысына пальпация жүргізудің маңызы мен ережелерін білу. Ас қорыту мүшелеріне перкуссия жүргізудің маңызы және ережелерін білу. Қосымша тексеру әдістерін білу.	пропедевтикасы» Оқу әдістемелік жинақ. Сырқатнама. Кестелер. Аудиотаспалар. Бейнетаспалар
Д2			
- негізгі клиникалық синдромдарды меңгеру.	- субъективті және объективті тексеру нәтижелері бойынша негізгі клиникалық синдромдарды анықтау.	- негізгі клиникалық синдромдардың себебін, пайда болу механизімін және клиникалық көрінісін білу.	- оқулық. Б.Н Айтмембет 2005 ж. «Ішкі аурулар пропедевтикасы» Оқу әдістемелік жинақ. Сырқатнама. Кестелер. Аудиотаспалар. Бейнетаспалар.
Е1			
- субъективті және объективті тексеру әдістерін жүргізу іс әрекеттерін игеру.	- науқасқа сұрастыру жүргізу (шағымдары, ауру тарихы, өмір тарихы) Науқасты жалпы қарауды жүргізу. Бүйрек аймағына қарауды жүргізу. Бүйрекке пальпация жүргізу. Бүйрекке перкуссия жүргізу. Науқастарды қосымша тексеру әдістеріне даярлау және олардың нәтижелерін бағалау.	- негізгі шағымдарын білу. Анамнезін жинау ерекшеліктерін білу. Науқасты қараудың маңызын білу. Бүйрекке пальпация жүргізудің маңызы мен ережелерін білу. Бүйрекке перкуссия жүргізудің маңызы және ережелерін білу. Қосымша тексеру әдістерін білу.	- оқулық. Б.Н Айтмембет 2005 ж. «Ішкі аурулар пропедевтикасы» Оқу әдістемелік жинақ. Сырқатнама. Кестелер. Аудиотаспалар. Бейнетаспалар.
Е2			
- негізгі клиникалық синдромдарды меңгеру.	- субъективті және объективті тексеру нәтижелері бойынша негізгі клиникалық синдромдарды анықтау.	- негізгі клиникалық синдромдардың себебін, пайда болу механизімін және клиникалық көрінісін білу.	- оқулық. Б.Н Айтмембет 2005 ж. «Ішкі аурулар пропедевтикасы» Оқу әдістемелік жинақ. Сырқатнама. Кестелер. Аудиотаспалар. Бейнетаспалар.
Ж1			
- субъективті және объективті тексеру әдістерін жүргізу іс әрекеттерін игеру.	- науқасқа сұрастыру жүргізу (шағымдары, ауру тарихы, өмір тарихы) Науқасты жалпы қарауды жүргізу. Көкбауырға және лимфа түйіндеріне пальпация жүргізу. Науқастарды қосымша тексеру әдістеріне даярлау және олардың нәтижелерін бағалау	- негізгі шағымдарын білу. Анамнезін жинау ерекшеліктерін білу. Науқасты қараудың маңызын білу. Көкбауырға және лимфа түйіндеріне пальпация жүргізудің маңызы мен ережелерін білу. Қосымша тексеру әдістерін білу.	Оқулық. Б.Н Айтмембет 2005 ж. «Ішкі аурулар пропедевтикасы» Оқу әдістемелік жинақ. Сырқатнама. Кестелер. Аудиотаспалар. Бейнетаспалар.

			- основные синдромы и симптомы наиболее распространенных акушерских состояний и гинекологических заболеваний, встречающихся в клинической практике; - принципы оказания первой медицинской помощи и проведение симптоматического лечения неотложных состояний в акушерской практике; - основные методы диагности-ки в клинической акушерской и гинекологической практике; - особенности подготовки больных к различ-ным видам диагностического исследования; - основные методы лечения наиболее распространенных акушерских состояний и гинекологических заболеваний; - вопросы реабилитации больных акушерско-гинекологического профиля; - профилактику гинекологических заболеваний; - вопросы планирования семьи.	
СД 06	**знать:** - определение инфекционных болезней; - об иммунитете и факторах влияющих на формирование иммунитета; - классификацию инфекционных болезней; - особенности возникновения инфекционных болезней, (этиологию, эпидемиологию) - клинику, течение, лабораторные диагностику, дифдиагностику, лечение, осложнения,уход и профилактику; - значение инкубационного периода для диагностики внутрибольничных инфекций; - особенности организации инфекционной службы в РК; - особенности организации противоэпи-демических мероприятий в очаге; - международные программы по профилактике и ликвидации ВИЧ-инфекции; **уметь:** - провести опрос: собрать анамнез болезни и эпидемиологический анамнез; - владеть методикой ранней диагностики инфекционных заболеваний; - выявить основные симптомы заболевания; - оценивать реактивность организма, и состояние больного с инфекционными заболеваниями;	92	**Инфекционные болезни:** - формирование профессиональных навыков обследования больных; - овладение методикой ранней диагностики; - умение интерпретировать данные лабороторно - инструментальных методов исследования; - формирование клинического мышления у обучающихся.	БК- 5-15 ПК-1,2,3,8,11 СК-7,15

	- уметь проводить дифференциальную диагностику; - уметь составлять план лечения; - владеть навыками ухода за терапевтическими больными; - уметь проводить профилактические мероприятия; - владеть правилами написания рецептов; - владеть техникой оказания неотложной медицинской помощи при экстренных состояниях на догоспитальном этапе.			
СД 04	**знать:** - физическое, нервно-психическое развитие детей раннего возраста; - анатомофизиологические особенности органов и систем детского организма; - этиологию , патогенез симптомы и синдромы болезней детского возраста; - принципы лечения и профилактики детских болезней и детских инфекционных заболеваний; - методы обследования; **уметь:** - оценивать физическое, нервно-психическое развитие детей раннего возраста; - оценивать питание детей грудного возраста и старше; -проводить обследование (осмотр, пальпация, перкуссия, аускультация); - распознать симптомы заболеваний; - оценивать результаты клинико-лабораторных исследований; - проводить дифференцированный уход и наблюдение за детьми во время болезни.	130	**Детские болезни:** - закономерности развития детского организма; - питание детей грудного возраста и старше; - детские болезни; - детские инфекционные заболевания; - принципы вакцинопрофилак тики; - неотложные состояния в педиатрии; - вопросы профилактики заболеваний детского возраста.	БК 9-15 ПК 1,2,5,7.12 СК-1,3,7,8
СД 05	**знать:** - принципы профилактической направленности в медицинском обслуживании женщин, перспективы развития медицины; - физиологические и патологические процессы, происходящие в организме женщин в период беременности, во время родов и послеродовом периоде; - методы обследования гинекологических больных, клинику, диагностику и принципы лечения гинекологических заболеваний; **уметь:** - оказать неотложную помощь беременной, роженице, родильнице; - практически выполнять акушерские и гинекологические манипуляции; -проводить профилактическую и патронажную работу.	130	**Акушерство и гинекология:** - особенности работы акушерских и гинекологических отделений различного профиля, перинатальных центров и центров охраны материнства и детства, женских консультаций, диагностическо-вспомогательных служб и подразделений медицинских учреждений стационарного и поликлинического типа; - учетно-отчетная медицинская документация акушерско-гинекологических отделений различного профиля, смотрового и акушерского кабинета поликлиник, их назначение, порядок ведения;	БК- 5-15 ПК-1,2,3,8,11, СК-13-21

Ж2			
- негізгі клиникалық синдромдарды меңгеру.	- субъективті және объективті тексеру нәтижелері бойынша негізгі клиникалық синдромдарды анықтау.	- негізгі клиникалық синдромдардың себебін, пайда болу механизімін және клиникалық көрінісін білу.	- оқулық. Б.Н Айтмембет 2005 ж. «Ішкі аурулар пропедевтикасы» Оқу әдістемелік жинақ. Сырқатнама. Кестелер. Аудиотаспалар. Бейнетаспалар.
31			
- субъективті және объективті тексеру әдістерін жүргізу іс әрекеттерін игеру.	- науқасқа сұрастыру жүргізу (шағымдары, ауру тарихы, өмір тарихы). Науқасты жалпы қарауды жүргізу. Қалқанша безіне пальпация жүргізу. Науқастарды қосымша тексеру әдістеріне даярлау және олардың нәтижелерін бағалау.	- негізгі шағымдарын білу. Анамнезін жинау ерекшеліктерін білу. Науқасты қараудың маңызын білу. Қалқанша безіне пальпация жүргізудің маңызы мен ережелерін білу. Қосымша тексеру әдістерін білу.	- оқулық. Б.Н Айтмембет 2005 ж. «Ішкі аурулар пропедевтикасы» Оқу әдістемелік жинақ. Сырқатнама. Кестелер. Аудиотаспалар. Бейнетаспалар.
32			
- негізгі клиникалық синдромдарды меңгеру.	- субъективті және объективті тексеру нәтижелері бойынша негізгі клиникалық синдромдарды анықтау.	- негізгі клиникалық синдромдардың себебін, пайда болу механизімін және клиникалық көрінісін білу.	- оқулық. Б.Н Айтмембет 2005 ж. «Ішкі аурулар пропедевтикасы» Оқу әдістемелік жинақ. Сырқатнама. Кестелер. Аудиотаспалар. Бейнетаспалар.
И1			
- субъективті және объективті тексеру әдістерін жүргізу іс әрекеттерін игеру.	- науқасты жалпы қарауды жүргізу. Омыртқаларды қарауды жүргізу. Буындарға пальпация жүргізу. Бұлшық ет тонусын анықтау және күшін өлшеу. Науқастарды қосымша тексеру әдістеріне даярлау және олардың нәтижелерін бағалау.	- негізгі шағымдарын білу. Анамнезін жинау ерекшеліктерін білу. Науқасты қараудың маңызын білу. Буындарға пальпация жүргізудің маңызы мен ережелерін білу. Бұлшық ет тонусын анықтау және күшін өлшеу маңызы мен ережелерін білу. Қосымша тексеру әдістерін білу.	- оқулық. Б.Н Айтмембет 2005 ж. «Ішкі аурулар пропедевтикасы» Оқу әдістемелік жинақ. Сырқатнама. Кестелер. Аудиотаспалар. Бейнетаспалар.
И2			
- негізгі клиникалық синдромдарды меңгеру.	- субъективті және объективті тексеру нәтижелері бойынша негізгі клиникалық синдромдарды анықтау.	- негізгі клиникалық синдромдардың себебін, пайда болу механизімін және клиникалық көрінісін білу.	- оқулық. Б.Н Айтмембет 2005 ж. «Ішкі аурулар пропедевтикасы» Оқу әдістемелік жинақ. Сырқатнама. Кестелер. Аудиотаспалар. Бейнетаспалар.

45 Құзыреттілік профилі - Ішкі аурулар

Кәсіби құзырлық - Ішкі аурулар	Оқыту аяқталған соң білім алушы ішкі ағзалардың негізгі аурулары туралы қажетті білімдерді меңгереді, алған білімдерін және дағдыларын ауруханаға дейінгі кезеңде клиникалық диагнозды қоюда және оны негіздеуде, дұрыс ем қабылдауда, күтім жүргізуде, және талқыланатын негізгі аурудың алдын-алу шараларын ұйымдастыруда қолдануды игереді.

Құзыреттілік аймағы А – тыныс алу мүшелерінің аурулары.	Оқыту аяқталған соң білім алушы игереді: Тыныс алу жүйесінің негізгі ауруларының клиникалық тексеру әдістері, күтімі, емі және алдын алу шаралары туралы қажетті білімді және дағдыларды: Бронхит, бронхы демікпесі, жедел пневмониялар, тыныс алу мүшелерінің іріңді аурулары, өкпе туберкулезі, өкпенің кәсіптік аурулары, пневмосклероз, өкпе текті жүрек, тыныс жетіспеушілігі.
Оқыту модулі А1	Этиологиясы, патогенезі, клиникалық көрінісі, диагностикасы, емі, күтім ерекшеліктері, алдын алу шаралары бойынша қажетті білімдерді игеру. Науқасты тексерудің кәсіптік дағдаларын игеру. Ауруды өз бетінше танудың әдітемесін игеру. Емінің әдістемесін игеру. Күтімінің дағдыларын игеру. Алдын-алу шараларын игеру. Туберкулезбен күресу (DOTS – стратегиясы) жөніндегі халық аралық және республикалық білімді игеру. Келеңсіз жағдайларда (бронх демікпесінің ұстамасын, өкпеден қан кету) шұғыл медициналық жәрдем көрсету іс әрекетін игеру.
Құзіреттілік аймағы Б – жүрек - қантамыр жүйесінің аурулары	Оқыту аяқталған соң білім алушы игереді: Жүрек - қантамыр жүйесінің негізгі ауруларының клиникалық тексеру әдістері, күтімі, емі және алдын алу шаралары туралы қажетті білімді және дағдыларды: аритмиялар, артериалды гипертензия, атеросклероз, ЖИА; стенокардия, миокард инфаркті, жүрек жетіспеушілігі, ревматизм, эндокардит, миокардит, перикардит, жүре пайда болған жүрек ақаулары, тамыр жетіспеушілігі, кардиомиопатиялар, кардионевроздар.
Оқыту модулі Б1	Этиологиясы, патогенезі, клиникалық көрінісі, диагностикасы, емі, күтім ерекшеліктері, алдын алу шаралары бойынша қажетті білімдерді игеру. Науқасты тексерудің кәсіптік дағдаларын игеру. Ауруды өз бетінше танудың әдітемесін игеру. Емінің әдістемесін игеру. Күтімінің дағдыларын игеру. Алдын – алу шараларын игеру Келеңсіз жағдайларда (гипертониялық криз, стенокардия, миокард инфаркті, жедел жүрек және тамыр жетіспеушіліктері) шұғыл медициналық жәрдем көрсету іс әрекетін игеру.
Құзыреттілік аймағы В – асқорыту мүшелерінің аурулары.	Оқыту аяқталған соң білім алушы игереді: Ас қорыту мүшелерінің негізгі ауруларын клиникалық тексеру әдістері, күтімі, емі және алдын алу шаралары туралы қажетті білімді және дағдыларды: гастриттер, асқазан және 12 елі ішек ойық жара аурулары, асқазанның қатерлі ісігі, энтериттер, колиттер, гельминтоздар, өт қапшығының аурулары, созылмалы гепатиттер, бауыр циррозы, созылмалы бауыр жетіспеушілігі, панкреатит.
Оқыту модулі В1	Этиологиясы, патогенезі, клиникалық көрінісі, диагностикасы, емі, күтім ерекшеліктері, алдын алу шаралары бойынша қажетті білімдерді игеру. Науқасты тексерудің кәсіптік дағдаларын игеру. Ауруды өз бетінше танудың әдітемесін игеру. Емінің әдістемесін игеру. Күтімінің дағдыларын игеру. Алдын – алу шараларын игеру Келеңсіз жағдайларда (асқазаннан және ішектен қан кетулер, бауыр комасы) шұғыл медициналық жәрдем көрсету іс әрекетін игеру.
Құзыреттілік аймағы Г – зәр шығару мүшелерінің аурулары.	Оқыту аяқталған соң білім алушы игереді: Ас қорыту мүшелерінің негізгі ауруларын клиникалық тексеру әдістері, күтімі, емі және алдын алу шаралары туралы қажетті білімді және дағдыларды: пиелонефрит, гломерулонефрит, бүйрек жетіспеушілігі, бүйректасы ауруы, цистит.
Оқыту модулі Г1	Этиологиясы, патогенезі, клиникалық көрінісі, диагностикасы, емі, күтім ерекшеліктері, алдын алу шаралары бойынша қажетті білімдерді игеру.

	- вводить лекарственные средства энтеральным, наружным, ингаляционным, парентеральным способами; - подготовить пациента к лабораторным и инструментальным методам исследования; - проводить забор биологического материала для лабораторных исследований; - осуществлять наблюдение и уход за пациентом при нарушении функций различных органов и систем; - оказывать доврачебную помощь при неотложных состояниях.			
СД 02	**знать:** - анатомо – физиологические, особенности здорового и больного человека; - основные клинические симптомы и синдромы заболеваний внутренних органов и механизмы их возникновения; - клинические методы обследования больного; **уметь:** - провести расспрос больного; - провести физическое обследование больного (осмотр, пальпация, перкуссия, аускультация); - диагностировать основные клинические синдромы; - оценить результаты лабораторных и инструментальных методов исследования; - оформить по схеме историю болезни.	130	**Пропедевтика внутренних болезней:** - формирование профессиональных навыков обследования больных; - овладение физическими методами обследования; - умение интерпретировать данные лабороторно – инструментальных методов исследования; - формирование клинического мышления у обучающихся.	БК- 5-15 ПК-1,2 СК-8,16
СД 03	**знать** - знать анатомо – физиологические особенности организма; - определение болезни; - классификацию; - этиологию; - патогенез; - клиническую симптоматику; - лабораторные и инструментальные показатели; - течение, осложнения, прогноз заболевания; - современные принципы лечения и ухода; - профилактику; **уметь:** - владеть навыками сбора жалоб и анамнеза; - владеть техникой проведения осмотра, обследования больного, применяя мануальные навыки; - уметь поставить предварительный диагноз; - уметь составлять план обследования; - уметь оценивать результаты дополнительных исследований;	218	**Внутренние болезни:** - овладение знаниями и методиками диагностирования,лечения, ухода и профилактики болезней внутренних органов, неотложной помощи при экстренных состояниях.	БК- 5-15 ПК-1,2,3 СК-1,4,8,9,1316

	уметь: - применять правила техники безопасности при работе в химических лабораториях, использовать химическую посуду, основные приборы и физико-химические методы необходимые в медицинской практике; - рассчитывать молярную, моляльную концентрацию, молярную концентрацию эквивалента, массовую долю растворенного вещества, титр раствора и тепловые эффекты химических реакций; - проводить реакции получения и выявления химических свойств органических соединений.		- физико-химические свойства дисперсных систем; - высокомолекулярные соединения; - оксосоединения; - тетрофункциональ ные органические соединения; - аминокислоты, белки; - углеводы; - гетероциклические соединения; - нуклеиновые кислоты, - липиды.	
СД 00	**Модули специальных дисциплин Квалификация «Фельдшер»**	**1238**		
СД 01	**знать:** - типы медицинских организаций и основы организации их работы; - правила обеспечения санитарно-эпидемиологического режима в медицинских организациях; - основные правила общего ухода за пациентами; - принципы общения медицинского работника и пациентов; - пути и способы введения лекарственных средств; - цели, показания и противопоказания, алгоритмы действия при проведении сестринских процедур и манипуляций; - понятие «сестринский процесс»; - этапы сестринского процесса; - правила оказания неотложной доврачебной помощи; **уметь:** - организовывать работу медицинской сестры в подразделениях медицинских организации; - обеспечивать инфекционную безопасность в медицинских организациях; - организовать лечебное питание; - осуществлять кормление пациентов, в том числе тяжелобольных; - оценивать функциональное состояние пациента; - проводить простейшие физиотерапевтические процедуры; - проводить гигиенические процедуры тяжелобольным; - выполнить лечебные и диагностические процедуры и манипуляции; - применять коммуникативные навыки при уходе за пациентами и общении с его семьей;	102	**Введение в клинику:** - основные типы медицинских организаций и основы организации их работы; - инфекционная безопасность; - инфекционный контроль; - личная гигиена пациента; - питание пациента; - оценка функционального состояния пациента; - методы простейшей физиотерапии; - пути и способы введения лекарственных средств; - подготовка пациента и забор материала к лабораторным и инструментальным методам исследования; - сестринский процесс; - наблюдение и уход за пациентом при нарушении функции различных органов и систем; - уход за тяжелобольными и агонирующими; - реанимационные мероприятия при клинической смерти; - диагностика и доврачебная помощь при некоторых неотложных состояниях.	БК-5-15 ПК-1,2,5,12 СК-1,3,7,8

	Науқасты тексерудің кәсіптік дағдаларын игеру. Ауруды өз бетінше танудың әдітемесін игеру. Емінің әдістемесін игеру. Күтімінің дағдыларын игеру. Алдын – алу шараларын игеру Келеңсіз жағдайларда (бүйрек шаншуында, уремиялық комада) шұғыл медициналық жәрдем көрсету іс әрекетін игеру.
Құзыреттілік аймағы Д – эндокринді жүйе және зат алмасу аурулары.	Оқыту аяқталған соң білім алушы игереді: Эндокринді жүйе және зат алмасу негізгі ауруларын клиникалық тексеру әдістері, күтімі, емі және алдын алу шаралары туралы қажетті білімді және дағдыларды; қалқанша без аурулары, қант диабеті, гипофиз және бүйрек үсті безінің аурулары, зат алмасу аурулары.
Оқыту модулі Д1	Этиологиясы, патогенезі, клиникалық көрінісі, диагностикасы, емі, күтім ерекшеліктері, алдын алу шаралары бойынша қажетті білімдерді игеру. Науқасты тексерудің кәсіптік дағдаларын игеру. Ауруды өз бетінше танудың әдітемесін игеру. Емінің әдістемесін игеру. Күтімінің дағдыларын игеру. Алдын – алу шараларын игеру Келеңсіз жағдайларда (гипергликемиялық және гипогликемиялық комада, тиретоксикалық криз кезінде) шұғыл медициналық жәрдем көрсету іс әрекетін игеру.
Құзыреттілік аймағы Е – Қан түзу жүйесінің аурулары.	Оқыту аяқталған соң білім алушы игереді: Қан түзу жүйесінің негізгі ауруларын клиникалық тексеру әдістері, күтімі, емі және алдын алу шаралары туралы қажетті білімді және дағдыларды; анемиялар, гемобластоздар, геморрагиялық диатездер.
Оқыту модулі Е1	Этиологиясы, патогенезі, клиникалық көрінісі, диагностикасы, емі, күтім ерекшеліктері, алдын алу шаралары бойынша қажетті білімдерді игеру. Науқасты тексерудің кәсіптік дағдаларын игеру. Ауруды өз бетінше танудың әдітемесін игеру. Емінің әдістемесін игеру. Күтімінің дағдыларын игеру. Алдын – алу шараларын игеру Келеңсіз жағдайларда шұғыл медициналық жәрдем көрсету іс әрекетін игеру.
Құзыреттілік аймағы Ж – Сүйек – бұлшықет жүйесінің аурулары.	Оқыту аяқталған соң білім алушы игереді: Сүйек – бұлшықет жүйесінің негізгі ауруларын клиникалық тексеру әдістері, күтімі, емі және алдын алу шаралары туралы қажетті білімді және дағдыларды; ревматойдты артрит, деформациялаушы остеоартроз, Бехтерев ауруы.
Оқыту модулі Ж1	Этиологиясы, патогенезі, клиникалық көрінісі, диагностикасы, емі, күтім ерекшеліктері, алдын алу шаралары бойынша қажетті білімдерді игеру. Науқасты тексерудің кәсіптік дағдаларын игеру. Ауруды өз бетінше танудың әдітемесін игеру. Емінің әдістемесін игеру. Күтімінің дағдыларын игеру. Алдын – алу шараларын игеру.
Құзыреттілік аймағы З - Дәнекер тіннің диффузды аурулары.	Оқыту аяқталған соң білім алушы игереді: Дәнекер тіннің диффузды ауруларын клиникалық тексеру әдістері, күтімі, емі және алдын алу шаралары туралы қажетті білімді және дағдыларды; жүйелі қызыл жегі, склеродермия, түйінді периартериит, дерматомиозит.
Оқыту модулі З1	Этиологиясы, патогенезі, клиникалық көрінісі, диагностикасы, емі, күтім ерекшеліктері, алдын алу шаралары бойынша қажетті білімдерді игеру. Науқасты тексерудің кәсіптік дағдаларын игеру. Ауруды өз бетінше танудың әдітемесін игеру. Емінің әдістемесін игеру. Күтімінің дағдыларын игеру. Алдын – алу шараларын игеру

Құзіреттілік аймағы И – Аллергиялық аурулар	Оқыту аяқталған соң білім алушы игереді: Аллергиялық ауруларын клиникалық тексеру әдістері, күтімі, емі және алдын алу шаралары туралы қажетті білімді және дағдыларды; Есекжем, Квинке ісінуі, анафилактикалық шок.
Оқыту модулі И1	Этиологиясы, патогенезі, клиникалық көрінісі, диагностикасы, емі, күтім ерекшеліктері, алдын алу шаралары бойынша қажетті білімдерді игеру. Науқасты тексерудің кәсіптік дағдаларын игеру. Ауруды өз бетінше танудың әдітемесін игеру. Емінің әдістемесін игеру. Күтімінің дағдыларын игеру. Алдын – алу шараларын игеру Келеңсіз жағдайларда (есекжем, Квинке ісінуі, анафилактикалық шок) шұғыл медициналық жәрдем көрсету іс әрекетін игеру.

Модульдің спецификациясы

Модульдің атауы: **Ішкі аурулар**

Модульдің міндеті: ішкі мүшелердің ауруларын диагностикалаудың, емдеудің (шұғыл жәрдем көрсету), күтімінің және алдын-алу шараларының тәсілдерін игеру.

Іс әрекет	Ептілік	Білім	Ресурстар
А1 - тыныс алу жүйесінің негізгі ауруларын клиникалық тексеру, күту және алдын-алу жөнінде қажетті білімді және дағдыларды игеру; бронхиттер, бронхы демікпесі, жедел пневмониялар, тыныс алу мүшелерінің іріңді аурулары, өкпе туберкулезі, плевриттер, өкпенің қатерлі ісігі, пневмосклероз, өкпенің кәсіптік аурулары, өкпе текті жүрек, тыныс шамасыздығы.	- шағымдарын және анамнезін жинау дағдыларын игеру; - қарауды жүргізу іс-әрекетін игеру; - мануальды дағдыларды қолдана отырып науқастарды тексеруді игеру; - болжамалы диагноз қоюды істей білу; - тексеру жоспарын құрастыра білу; - қосымша тексеру әдістерінің нәтижелерін бағалай білу; - салыстырмалы диагноз жүргізе білу; - емінің жоспарын құрастыра білу; -науқастың күтімін жүргізе білу; - алдын-алу шараларын жүргізе білу; - рецепт жазу ережелерін игеру; - келеңсіз жағдайларда (бронхы демікпесі ұстамасында, өкпеден қан кеткенде) ауруханаға дейінгі кезеңде шұғыл медициналық жәрдем көрсету іс әрекетін игеру;	- аурудың анықтамасын білу; - жіктемесін білу; - этиология сын білу; - патогенезін білу; - клиникалық көріністерін білу; - зертхана лық және аспапты тексеру көрсеткіште рін білу; - аурудың ағымын және асқынуларын білу; - емінің және күтімінің заманауи мақсаттарын білу; - алдын-алу шараларын білу;	- Б. Қалмурзина «Ішкі аурулар» Алматы 2007 ж. Б. Айтмембет «Ішкі аурулар пропедевтикасы» Алматы 2001ж. Оқу әдістемелік жинақ. Аудиотаспалар. Бейне таспалар. Қажетті аспаптар.
Б1 - жүрек-қантамыр жүйесінің негізгі ауруларын клиникалық тексеру, күту және алдын-алу жөнінде қажетті білімді және дағдыларды игеру; артериалды гипертензия, атеросклероз, ЖИА; стенокардия, миокард инфаркті, жүрек жетіспеушілігі,	- шағымдарын және анамнезін жинау дағдыларын игеру; - қарауды жүргізу іс-әрекетін игеру; - мануальды дағдыларды қолдана отырып науқастарды тексеруді игеру; - болжамалы диагноз қоюды істей білу; - тексеру жоспарын құрастыра білу; - қосымша тексеру әдістерінің нәтижелерін бағалай білу; - салыстырмалы диагноз жүргізе білу; - емінің жоспарын құрастыра білу; -	- аурудың анықтамасын білу; - жіктемесін білу; - этиологиясын білу; - патогенезін білу; - клиникалық көріністерін білу; - зертханалық және аспапты тексеру көрсеткіштерін білу; - аурудың ағымын және асқынуларын білу; - емінің және күтімінің	- Б. Қалмурзина «Ішкі аурулар» Алматы 2007 ж. Б. Айтмембет «Ішкі аурулар пропедевтикасы» Алматы 2005ж. Оқу әдістемелік жинақ. Аудиотаспалар. Бейне таспалар. Қажетті аспаптар.

	- уметь построить общение с пациентом, чтобы оно оправдало ожидания пациента; - уметь распознавать сигналы конфликта; - уметь конструктивно разрешать конфликтные ситуации; - уметь распознавать реакции больных на заболевание; - иметь навыки общения с пациентами, имеющие психические и поведенческие нарушения; - уметь устанавливать первоначальный контакт с пациентами разного возраста; - распознавать симптомы профессиональной деформации медицинского работника.			
ОПД 15	**знать:** - физико-химические особенности строения мембранных структур и механизмы их функционирования; - значение ультразвука в медицине; - медицинское значение бактериоцийдной зоны инфракрасного излучения; - применение ультрафиолетовых излучений в медицине; - оптическая система глаза и некоторые ее особенности; - высокочастотное магнитное поле - магнитотерапию; - значение применения радиоактивных изотопов в медицине; - физические основы применения рентгеновского излучения в медицине и побочные эффекты; **уметь:** - производить регистрацию физических параметров с использованием вычислительных средств; - решать задачи оптимального сопряжения биообъекта и технических средств в медико-биологических исследованиях; производить регистрацию результатов полученных с помощью терапевтических аппаратов.	108	**Медицинская биофизика:** - значение медицинской биофизики для теоретической и клинической медицины; - работа с лечебно-диагностическими аппаратами; - правильно подбирать технические средства при решении медицинских задач; - производить регистрацию параметров, результатов полученных с помощью терапевтических аппаратов.	БК-3-8
ОПД 16	**знать:** - значение положительного или отрицательного влияние различных химических факторов на здоровье человеак и окружающую среду; - необходимый минимум химических знаний; - технику лабораторных работ; - свойства многих веществ, применяемых в медицине; - основные способы выражения состава раствора; - классификацию органических соединений;	90	**Химия:** - основные понятия и законы термодинамики; - кинетика химических реакций; - учение о растворах; - буферные растворы; - комплексные соединения; - биогенные элементы; - окислительно-восстановительные процессы; - физико-химические основы поверхностных явлений;	БК- 10-13

	-владеть знаниями о волевых процессах для достижения поставленной цели. - владеть знаниями о социально-психологическом подходе; **уметь:** - владеть навыками проведения беседы с пациентом; - принимать участие в проведении эксперимента в лабораторных и естественных условиях; - уметь оценить уровень интеллекта и стиля мышления; - владеть навыками распознавания нарушений психических процессов у пациента. - владеть навыками распознавания признаков нарушений эмоционально-волевых процессов у пациента; - владеть навыками распознавания профессионального выгорания у медицинского работника; - владеть навыками аутогенной тренировки и эффективных копинг-механизмов. - владеть навыками распознавания самоанализа, самооценки. - владеть навыками построения безконфликтных взаимоотношений медицинского работника с пациентом.			
ОПД 14	**знать:** - иметь понятие о коммуникативных навыках, коммуникативном процессе, коммуникативной компетентности; - знать неадекватные установки, стереотипы, убеждения, мешающие общению с пациентом; - иметь понятие о коммуникативных барьерах; - знать структуру медицинского интервью; - знать формулу конфликта; - иметь понятие о внутренней картине болезни (ВКБ); - знать поведенческие реакции больных на заболевание; - иметь представление о типах отношения пациентов к болезням; - знать психологические требования к личности медицинского работника; - иметь представление о профессиональной деформации медицинского работника и синдрома хронической усталости; **уметь:** - владеть навыками проведения медицинского интервью; - уметь информировать пациента в доступной форме; - уметь использовать вербальные и невербальные средства общения;	54	**Основы коммуникации:** - организация коммуникативного процесса в области психологии общения «медицинский работник» и «пациент»; - преодоления трудностей во взаимоотношениях медицинского работника и пациента при различных клинических ситуациях.	ПК-6,12

ревматизм, эндокардит, миокардит, перикардит, жүре пайда болған жүрек ақаулары, тамыр жетіспеушілігі, кардиомиопатия лар кардионевроздар.	науқастың күті-мін жүргізе білу; - алдын-алу шараларын жүргізе білу; - рецепт жазу ережелерін игеру; - келеңсіз жағдайларда (гипертониялық криз, стенокардия, миокард инфаркті, жедел тамыр және жүрек жетіспеушілігі) ауруханаға дейінгі кезеңде шұғыл медициналық жәрдем көрсету іс әрекетін игеру.	заманауи мақсаттарын білу; - алдын-алу шараларын білу.	
В1 - ас қорыту мүшелерінің негізгі ауруларын клиникалық тексеру, құту және алдын-алу жөнінде қажетті білімді және дағдыларды игеру; гастриттер, асқазан және 12 елі ішек ойық жара аурулары, асқазанның қатерлі ісігі, энтериттер, колиттер, гельминтоздар, өт қапшығының аурулары, созылмалы гепатиттер, бауыр циррозы, созылмалы бауыр жетіспеушілігі, панкреатит.	- шағымдарын және анамнезін жинау дағдыларын игеру; - қарауды жүргізу іс-әрекетін игеру; - мануальды дағдыларды қолдана отырып науқастарды тексеруді игеру; - болжамалы диагноз қоюды істей білу; - тексеру жоспарын құрастыра білу; - қосымша тексеру әдістерінің нәтижелерін бағалай білу; - салыстырмалы диагноз жүргізе білу; - емінің жоспарын құрастыра білу; -науқастың күті мін жүргізе білу; - алдын-алу шараларын жүргізе білу; - рецепт жазу ережелерін игеру; - келеңсіз жағдайларда (асқазаннан және ішектен қан кету, бауыр комасы) ауруханаға дейінгі кезеңде шұғыл медициналық жәрдем көрсету іс әрекетін игеру.	- аурудың анықтамасын білу; - жіктемесін білу; - этиология-сын білу; - патогенезін білу; - клиникалық көріністерін білу; - зертханалық және аспапты тексеру көрсеткіштерін білу; - аурудың ағымын және асқынуларын білу; - емінің және күтімінің заманауи мақсаттарын білу; - алдын-алу шараларын білу.	- Б.Қалмурзина «Ішкі аурулар» Алматы 2007ж. Б.Н Айтмембет «Ішкі аурулар пропедевтикасы» Алматы 2005ж. Оқу әдістемелік жинақ. Аудиотаспалар. Бейне таспалар. Қажетті аспаптар.
Г1 - зәр шығару мүшелерінің негізгі ауруларын клиникалық тексеру, құту және алдын-алу жөнінде қажетті білімді және дағдыларды игеру; пиелонефрит, гломерулонефрит, бүйрек жетіспеушілігі, бүйректасы ауруы, цистит.	- шағымдарын және анамнезін жинау дағдыларын игеру; - қарауды жүргізу іс-әрекетін игеру; - мануальды дағдыларды қолдана отырып науқастарды тексеруді игеру; - болжамалы диагноз қоюды істей білу; - тексеру жоспарын құрастыра білу; - қосымша тексеру әдістерінің нәтижелерін бағалай білу; - салыстырмалы диагноз жүргізе білу; - емінің жоспарын құрастыра білу; -науқастың күтімін жүргізе білу; - алдын-алу шараларын жүргізе білу; - рецепт жазу ережелерін игеру; - келеңсіз алдын-алу шараларын жүргізе білу; - келеңсіз жағдайларда (бүйрек шаншуы, уремиялық кома) ауруханаға дейінгі кезеңде шұғыл медициналық жәрдем көрсету іс әрекетін игеру.	- аурудың анықтамасын білу; - жіктемесін білу; - этиологиясын білу; - патогенезін білу; - клиникалық көріністерін білу; - зертханалық және аспапты тексеру көрсеткіштерін білу; - аурудың ағымын және асқынуларын білу; - емінің және күтімінің заманауи мақсаттарын білу; - алдын-алу шараларын білу.	- Б.Қалмурзина «Ішкі аурулар» Алматы 2007ж. Б.Н Айтмембет «Ішкі аурулар пропедевтикасы» Алматы 2005ж. Оқу әдістемелік жинақ. Аудиотаспалар. Бейне таспалар. Қажетті аспаптар.

Д1 - эндокринді жүйенің және зат алмасу бұзылысының негізгі ауруларын клиникалық тексеру, күту және алдын-алу жөнінде қажетті білімді және дағдыларды игеру; қалқанша без аурулары, қант диабеті, гипофиз және бүйрек үсті безінің аурулары, зат алмасу аурулары.	- шағымдарын және анамнезін жинау дағдыларын игеру; - қарауды жүргізу іс-әрекетін игеру; - мануальды дағдыларды қолдана отырып науқастарды тексеруді игеру; - болжамалы диагноз қоюды істей білу; - тексеру жоспарын құрастыра білу; - қосымша тексеру әдістерінің нәтижелерін бағалай білу; - салыстырмалы диагноз жүргізе білу; - емінің жоспарын құрастыра білу; -науқастың күтімін жүргізе білу; - алдын-алу шараларын жүргізе білу; - рецепт жазу ережелерін игеру; - келеңсіз жағдайларда (гиперглиекмия лық және гипогликемиялық қома, тиреотоксикалық криз) ауруханаға дейінгі кезеңде шұғыл медициналық жәрдем көрсету іс әрекетін игеру.	- аурудың анықтамасын білу; - жіктемесін білу; - этиологиясын білу; - патогенезін білу; - клиникалық көріністерін білу; - зертханалық және аспапты тексеру көрсеткіштерін білу; - аурудың ағымын және асқынуларын білу; - емінің және күтімінің заманауи мақсаттарын білу; - алдын-алу шараларын білу;	- Б.Қалмурзина «Ішкі аурулар» Алматы 2007ж. Б.Н Айтмембет «Ішкі аурулар пропедевтикасы» Алматы 2005ж. Оқу әдістемелік жинақ. Аудиотаспалар. Бейне таспалар. Қажетті аспаптар.
Е1 - қан түзу жүйесінің және зат алмасу бұзылысының негізгі ауруларын клиникалық тексеру, күту және алдын-алу жөнінде қажетті білімді және дағдыларды игеру;анемиялар, гемобластоздар, геморрагиялық диатездер.	- шағымдарын және анамнезін жинау дағдыларын игеру; - қарауды жүргізу іс-әрекетін игеру; - мануальды дағдыларды қолдана отырып науқастарды тексеруді игеру; - болжамалы диагноз қоюды істей білу; - тексеру жоспарын құрастыра білу; - қосымша тексеру әдістерінің нәтижелерін бағалай білу; - салыстырмалы диагноз жүргізе білу; - емінің жоспарын құрастыра білу; - науқастың күтімін жүргізе білу; - алдын-алу шараларын жүргізе білу; - рецепт жазу ережелерін игеру; - келеңсіз жағдайларда ауруханаға дейінгі кезеңде шұғыл медициналық жәрдем көрсету іс әрекетін игеру;	- аурудың анықтамасын білу; - жіктемесін білу; - этиологиясын білу; - патогенезін білу; - клиникалық көріністерін білу; - зертханалық және аспапты тексеру көрсеткіштерін білу; - аурудың ағымын және асқынуларын білу; - емінің және күтімінің заманауи мақсаттарын білу; - алдын-алу шараларын білу;	- Б.Қалмурзина «Ішкі аурулар» Алматы 2007ж. Б.Н Айтмембет «Ішкі аурулар пропедевтикасы» Алматы 2005ж. Оқу әдістемелік жинақ. Аудиотаспалар. Бейне таспалар. Қажетті аспаптар
Ж1 - сүйек – бұлшық ет жүйесінің, аллергиялық, дәнекер тіннің диффузды ауруларын клиникалық тексеру, күту және алдын-алу жөнінде қажетті білімді және дағдыларды игеру; ревматойдты артрит, деформациялаушы остеоартроз, Бехтерев ауруы, жүйелі қызыл жегі, склеродермия, түйінді периартерит, дерматомиозит, есекжем, Квинке ісінуі, анафилактикалық шок.	- шағымдарын және анамнезін жинау дағдыларын игеру; - қарауды жүргізу іс-әрекетін игеру; - мануальды дағдыларды қолдана отырып науқастарды тексеруді игеру; - болжамалы диагноз қоюды істей білу; - тексеру жоспарын құрастыра білу; - қосымша тексеру әдістерінің нәтижелерін бағалай білу; - салыстырмалы диагноз жүргізе білу; - емінің жоспарын құрастыра білу; - науқастың күтімін жүргізе білу; - алдын-алу шараларын жүргізе білу; - рецепт жазу ережелерін игеру; - келеңсіз жағдайларда (есекжем, Квинке ісінуі, анафилактикалық шок) ауруханаға дейінгі кезеңде шұғыл медициналық жәрдем көрсету іс әрекетін игеру.	- аурудың анықтама -сын білу; - жіктемесін білу; - этиология сын білу; - патогенезін білу; - клиникалық көріністерін білу; - зертханалық және аспапты тексеру көрсеткіште рін білу; - аурудың ағымын және асқынуларын білу; - емінің және күтімінің заманауи мақсаттарын білу; - алдын-алу шараларын білу.	- Б.Қалмурзина «Ішкі аурулар» Алматы 2007ж. Б.Н Айтмембет «Ішкі аурулар пропедевтикасы» Алматы 2005ж. Оқу әдістемелік жинақ. Аудиотаспалар. Бейне таспалар. Қажетті аспаптар.

ОПД 12	**знать:** - иметь понятие о видах и масштабах чрезвычайных ситуаций; - иметь понятие о поражающих факторах в очаге ЧС; - владеть знаниями об основных способах защиты населения; - владеть знаниями о комплексе мероприятий при защите населения в чрезвычайных ситуациях; - разбираться в методах и способах лечебно-эвакуационных мероприятий при ЧС, а также знать классификацию защитных сооружений; - владеть знаниями о причинах, способствующих перегреванию и переохлаждению; - владеть знаниями о различных видах утопления; - владеть знаниями о степени тяжести лучевой болезни в зависимости от мощности и дозы облучения; - владеть знаниями о видах отравления в очаге химической катастрофы; - владеть знаниями о четырёх группах землетрясений; - владеть знаниями об основных характеристиках землетрясений; - владеть знаниями о географии сейсмичности; - владеть знаниями о причинах и механизме развития синдрома длительного сдавливания; **уметь:** - владеть навыками оповещения населения об опасности любого бедствия; - владеть навыками для определения методов психологической подготовки людей к чрезвычайным ситуациям. - владеть навыками применения индивидуальных средств защиты населения в чрезвычайных ситуациях; владеть навыками оказания первой медицинской и доврачебной помощи при различных поражающих факторах в очаге ЧС.	34	**Медицина катастроф:** - роль и задачи ГО мирного и военного времени; - виды ЧС; - теории катастроф; - очаги поражения; - защита населения; - обучение оказанию первой медицинской и доврачебной помощи при различных поражающих факторах в очаге ЧС.	ПК-10
ОПД 13	**знать:** - владеть знаниями по вопросам функций психики; - разбираться в вопросах управления поведением и деятельностью человека - владеть знаниями о различиях главных психических познавательных процессах: восприятие, представление, память, воображение, наблюдательность, творческое и саногенное мышление. - знать классификацию эмоциональных состояний;	54	**Основы психологии:** - овладение знаниями процессов психологии; - определять психические процессы и свойства личности; - анализировать психические явления в различных сферах жизнедеятельности человека, проводить психологический самоанализ.	ПК-6,12

	- о функциональной структуре экосистемы, а также о свойствах и функциях экосистемы; - владеть знаниями о природных экосистемах Земли; - владеть знаниями об экологических факторах и о среде обитания; - владеть знаниями о медицинской экологии как отрасль прикладной экологии; - владеть знаниями об антропогенных воздействиях на атмосферу, гидросферу; - определить причины экологического кризиса в Казахстане; - владеть знаниями о последствиях химического и радионуклеоидного загрязнения воды, почвы, воздуха, продуктов питания, пищевого сырья и других объектов биосферы на здоровье человека; **уметь:** - применять на практике знания по основам экологии и экологических процессов; - определять типы факторов, оказывающих влияние на численность популяции; - владеть навыками изучения об экосистемах; - применять участие в проведении эксперимента по динамике экосистем; - применять участие в прямых и косвенных воздействиях антропогенного фактора на неживую и живую природу; - оценивать уровень и степень опастности на здоровье населения загрязнения атмосферного воздуха, воды и почвы; - оладеть навыками изучения химического и биологического загрязнение почвы; - владеть навыками изучения причин деградации почв в некоторых районах Казахстана; - применять на практике методы исследование окружающей среды.			
ОПД 11	**знать:** - гигиенические мероприятия, направленные на предупреждение заболеваний, укрепления здоровья и формирование здорового образа жизни; - сущность гигиены и гигиеническую характеристику атмосферного воздуха, воды, жилища; - нормы физиологической потребности в основных пищевых индегриентах, принципы рационального и диетического питания; **уметь:** - проводить профилактику заболеваний и гигиенические мероприятия;	54	**Общая гигиена:** - гигиеническую характеристику атмосферного воздуха, воды; - нормы физиологической потребности в основных пищевых индегриентах, принципы рационального и диетического питания; - физическое развитие и состояние здоровья детей и подростков; - условия труда и профессиональные заболевания и отравления и их профилактика;	ПК-4

46 Құзыреттілік профилі – Балалар аурулары

Кәсіби құзырлық – Балалар аурулары	Оқыту аяқталған соң білім алушы жаңа туған балаларды бақылау, физикалық, нервтік-психикалық дамуын бағалау, мүшелер мен жүйелердің анатомиялық-физиологиялық ерекшеліктерін білу, тексеру әдістерін өткізу, балалар ауруларының белгілерін, емдеуін, алдын алуын, ауру балалардың күтімін өткізу дағдыларын меңгеру.
А құзыреттілік аймағы - дені сау бала.	Оқыту аяқталған соң білім алушы жаңа туған балалардың күтімін, оларды бақылау, физикалық, нервтік-психикалық дамуына баға беру, тамақтандыруын бағалау дағдыларын меңгеру.
А1 оқыту модулі	- Қазақстандағы педиатриялық көмекті ұйымдастыру ерекшеліктерін білу; - жаңа туған, шала туған балалардың анатомиялық-физиологиялық ерекшеліктерін білу; - жаңа туған, шала туған балаларды бақылау, күтімін өткізуді меңгеру; - патронаж өткізу мақсаттарын білу; - ас қорыту мүшелерінің анатомиялық-физиологиялық ерекшеліктерін, 1 жасқа дейін балаларды тамақтандыру түрлерін, табиғи тамақтандырудың артықшылықтарын, емшекке дұрыс беру ережелерін, қосымша тамақ беру ережелерін, 1 жастан кейін балалардың тамақтандыруын білу; - 1 жасқа дейінгі, 1 жастан кейінгі балалардың тамақтандыруын бағалау; - баланың анасын емшекке дұрыс емізуге үйрету; - анасының денсаулығы бойынша кеңестер беру; - 1 жастан кейінгі балалардың тамақтандыру бойынша кеңестер беру.
А2 оқыту модулі	- орталық нерв жүйесінің анатомиялық-физиологиялық ерекшеліктерін белу. Баланың нервтік психикалық дамуының көрсеткіштерін білу; - баланың физикалық дамуын, көрсеткіштерін білу; - ерте жастағы балалардың нервтік психикалық дамуының «қауіп қатер» тобын анықтау үшін критерийлерін білу; - балалардың физикалық, нервтік-психикалық дамуына баға беру; - дені сау баланы өсіру үшін күтімі бойынша ата-аналарына кеңестер беруді меңгеру.
Б құзыреттілік аймағы – балалардың мүшелері мен жүйелерінің анатомиялық-физиологиялық ерекшеліктерін тексеру әдістері.	Оқыту аяқталған соң білім алушы балалардың мүшелері мен жүйелерінің анатомиялық-физиологиялық ерекшеліктерін білу, тексеру әдістерін білу, өткізуді меңгеру.
Б1 оқыту модулі	- мүшелері мен жүйелердің анатомиялық-физиологиялық ерекшеліктерін білу; - тексеру әдістерін өткізуді меңгеру; - мүшелер мен жүйелердің жағдайын бағалау.
В құзыреттілік аймағы – балалар аурулары.	Оқыту аяқталған соң білім алушы балалар ауруларының ерекшеліктерін білу, емдеуін тағайындау, диагностика, дәлелдеу күтімін, алдын алу жұмыстарын ұйымдастыруды меңгеру.
В1 оқыту модулі.	- жаңа туған балалардың ауруларының (тұншығу, бас ми зақымдану, гемолиздік ауру, тері және кіндік аурулары) себептерін, даму механизмін, клиникалық белгілерін, емдеуін, күтімін, алдын алуын білу; - ерте жастағы балалардың ауруларының (мешел, гипотрофия, аллергиялық диатез) себептерін, даму механизмін, клиникалық белгілерін, емдеуін, күтімін, алдын алуын білу; - тыныс алу, жүрек, қантамыр, ас қорыту, зәр бөлу, эндокриндік жүйелерінің ауруларының себептерін, даму механизмін, клиникалық белгілерін, емдеуін, күтімін, алдын алуын білу; - балалардың жұқпалы ауруларының себептерін, даму механизмін, клиникалық белгілерін, емдеуін, күтімін, алдын алуын білу; - клиникалық белгілерін анықтау; - ауру балалардың дәлелдеу күтімін өткізуді меңгеру; - аурулардың алдын алу шараларын өткізуді меңгеру.

Модульдің спецификациясы

Модульдің атауы: **Балалар аурулары**

Модульдің міндеті: Дені сау және ауру балаларды бақылау, күтімін өткізуді, балалардың физикалық, нервтік-психикалық дамуын, тамақтануын бағалау, дағдыларын меңгеру. Тексеру әдістерін меңгеру.

Іс әрекет	Ептілік	Білім	Ресурстар
А1			
- Қазақстандағы педиатриялық көмекті ұйымдастыру ерекшеліктерін білу; - жаңа туған, шала туған балалардың анатомиялық-физиологиялық ерекшеліктерін білу; жаңа туған, шала туған балаларды бақылау, күтімін өткізуді меңгеру; - патронаж өткізу мақсаттарын білу; - ас қорыту мүшелерінің анатомиялық-физиологиялық ерекшеліктерін, 1 жасқа дейін балаларды тамақтандыру түрлерін, табиғи тамақтандырудың артықшылықтарын, емшекке дұрыс беру ережелерін, қосымша тамақ беру ережелерін, 1 жастан кейін балалардың тамақтандыруын білу; - 1 жасқа дейінгі, 1 жастан кейінгі балалардың тамақтандыруын бағалау; - баланың анасын емшекке дұрыс емізуге үйрету; - анасының денсаулығы бойынша кеңестер беру; - 1 жастан кейінгі балалардың тамақтандыру бойынша кеңестер беру;	- жаңа туған, шала туған балаларың күтімін өткізу; - 1 жасқа дейін балалардың тамақтандыруын бағалау; - 1 жастан кейінгі балалардың тамақтандыруын бағалау; - баланың анасын дұрыс емізуге үйрету; - баланың анасына дұрыс тамақтандыру бойынша кеңестер беру; - емізіп жүрген әйелдің диетасы туралы кеңестер беру;	- Қазақстандағы педиатриялық көмекті ұйымдастыру ерекшеліктері; - жаңа туған, шала туған балалардың анатомиялық-физиологиялық ерекшеліктері, белгілері, шала туылу себептері, күтім ерекшеліктері; ас қорыту мүшелерінің анатомиялық-физиологиялық ерекшеліктері; анықтамасы, белгілері, себебі; - патронаж өткізу мақсаттары; 1 жасқа дейінгі балаларды тамақтандыру түрлері; 1 жастан кейінгі балаларды тамақтандыру; - ИВБДВ бағдарламасы;	- дәрістер; - оқулықтар; - құрал-жабдықтар;
А2			
- орталық нерв жүйесінің анатомиялық-физиологиялық ерекшеліктерін білу. Баланың нервтік психикалық дамуының көрсеткіштерін білу; - баланың физикалық дамуын, көрсеткіштерін білу; - ерте жастағы балалардың нервтік психикалық дамуының «қауіп қатер» тобын анықтау үшін критерийлерін білу; - балалардың физикалық, нервтік-психикалық дамуына баға беру; - дені сау баланы өсіру үшін күтімі бойынша ата-аналарына кеңестер беруді меңгеру.	- балалардың салмағын, бойын, бас, кеуде айналымын өлшеу; - әр түрлі жастағы балалардың нервтік-психикалық дамуын бағалау; - күн тәртібін түзу; - гигиена дағдыларына үйрету; - ата-аналарымен баланың өсіру үшін күтімі бойынша кеңестер беру; - қаңқа деформациясының алдын алу шараларын жүргізу; - ата-аналарымен баланы өсіру үшін күтімі туралы кеңестер беру.	- балалардың физикалық дамуы, көрсеткіштері; - орталық нерв жүйесінің анатомиялық физиологиялық ерекшеліктері; - балалардың нервтік - психикалық дамуы, көрсеткіштері.	- дәрістер; - оқулықтар; - құрал-жабдықтар.

	сильнодействующих, наркотических средств и препаратов с одурманивающим действием; - общие закономерности фармакокинетики и фармакодинамики лекарственных средств; - фармакологические свойства основных групп лекарственных средств. -показания и противопоказания к применению; - пути и способы их введения; - побочные эффекты; **уметь:** - оформить рецепты; - составлять рецептурные прописи; - рассчитывать различные дозы лекарственных средств; - выбирать удобную для применения лекарственную форму при различных заболеваниях.			
ОПД.09	**знать:** - принципы организации и назначение микробиологических лабораторий; - владеть правилами работы в микробиологических лабораториях; правилами работы с инфекционным материалом, методами асептики, антисептики, стерилизации, дезинфекции, основными механизмами защиты макроорганизма от микроорганизмов; - микробиологические и вирусологические методы диагностики инфекционных заболеваний, а также специфическую профилактику и терапию; **уметь:** - готовить, и стерилизовать питательные среды, лаб. посуду и инструменты, проводить дезинфекцию предметов окружающей среды и специфическую профилактику инфекционных заболеваний; - проводить забор и посев инфекционного исследуемого материала на питательные среды, оформлять медицинскую документацию, учесть полученные результаты исследования, вести санитарный надзор за состоянием различных подразделений и процедурных кабинетов медицинских учреждений.	40	**Микробиология и вирусология:** - основные понятия-задачи микробиологии, вирусологии; - выработка практических навыков для выполнения исследований в бактериологических и вирусологических лабораториях; - морфология, физиология и экология микроорганизмов; - инфекция и инфекционный процесс; - иммунитет, специфическая иммунопрофилактика и иммунотерапия инфекционных заболеваний; - идентификация патогенных и условно патогенных бактерий: кокковой, кишечной, анаэробной, воздушно-капельной, особо опасной, спирохетозной, риккетсиозной инфекций; - идентификация основных вирусов.	БК- 15
ОПД 10	В результате изучения дисциплины обучающийся должен **знать:** - владеть основные понятия (термины) экологии: биосфера, экосистемы, биогеоценозы, популяции, сообщества, экологические факторы; - о связи экологии с медицинскими, биологическими и другими науками; об основных направлениях развития экологии в современный период; - по структуре популяций, видами популяций;	46	**Экология:** - функциональная структура экосистемы, свойства и функции экосистемы; - медицинская экология как отрасль прикладной экологии; - экологические факторы; - антропогенные воздействия на биосферу; - экологические проблемы Республики Казахстан.	БК-10-13

	- профессиональную лексику; - технику перевода со словарём профессионально ориентированных текстов **уметь:** - правильно читать и писать названия лекарств; - объяснять значение клинических терминов; - составлять рецепты на разные лекарственные формы; - читать и переводить рецепты на разные лекарственные формы с сокращением и без рецептурных сокращении с русского на латинский и с латинского на русский; - переводить со словарём профессионально ориентированные тексты; - переводить и составлять клинические и анатомические термины с заданным значением; - использовать полученные знания в профессиональной деятельности.			
ОПД 05	**знать:** - физиологию человека в возрастном аспекте; - механизм протекания и регулирования физиологических процессов в органах и системах органов организма человека; **уметь:** - анализировать функциональные показатели основных физиологических процессов жизнедеятельности организма.	90	**Физиология:** - предмет и методы исследования физиологии; - физиология системы крови; - физиология сердечно – сосудистой системы; - физиология дыхательной системы; - физиология пищевари-тельной системы; - физиология мочевыде-лительной системы; - обмен веществ и энергии.	БК- 13
ОПД 06	**знать:** закономерности возникновения, развития, завершения болезни; **уметь**: - определять патологические процессы лежащие в основе болезни, клиникоморфологические формы отдельных заболеваний.	50	**Патологическая анатомия:** Основные понятия: - общая патология; - частная патология.	БК- 11-14
ОПД 07	**знать:** - общие, основные закономерности возникновения, развития и исхода болезни. **уметь:** - выяснить причину развития нарушений функции отдельных органов и систем, компенсаторные возможности организма.	50	**Патологическая физиология:** Основные понятия: - нозология - типические патологические процессы - патологическая физиология органов и систем.	БК- 11-14
ОПД.08	**знать:** - общие правила составления, выписывания рецептов и правила отпуска по ним из аптеки лекарств; - виды лекарственных форм - особенности выписывания ядовитых,	54	**Основы фармакологии:** - общая рецептура; - общая фармакология; - частная фармакология.	БК- 9

Б1			
- балалардың мүшелері мен жүйелерінің анатомиялық-физиологиялық ерекшеліктерін анықтау; - тексеру әдістерін өткізуді меңгеру; - мүшелері мен жүйелерінің жағдайын бағалау.	- балаларды тексеру әдістерін өткізуді білу; - сұрау; - сипау; - перкуссия; - аускультация; - анамнез жинау; - мүшелер мен жүйелердің жағдайын бағалау; - нәтижелерін қортындылау.	- балалардың мүшелері мен жүйелерінің анатомиялық физиологиялық ерекшеліктері; - тексеру әдістері, түрлері, мақсаты, көрсеткіштері.	- дәрістер; - оқулықтар; - құрал-жабдықтар.
В1			
- жаңа туған балалардың ауруларының (тұншығу, бас ми зақымдану, гемолиздік ауру, тері және кіндік аурулары) себептерін, даму механизмін, клиникалық белгілерін, емдеуін, күтімін, алдын алуын білу; - ерте жастағы балалардың ауруларының (мешел, гипотрофия, аллергиялық диатез) себептерін, даму механизмін, клиникалық белгілерін, емдеуін, күтімін, алдын алуын білу; - тыныс алу, жүрек, қантамыр, ас қорыту, зәр бөлу, эндокриндік жүйелерінің ауруларының себептерін, даму механизмін, клиникалық белгілерін, емдеуін, күтімін, алдын алуын білу; - балалардың жұқпалы ауруларының себептерін, даму механизмін, клиникалық белгілерін, емдеуін, күтімін, алдын алуын білу; - клиникалық белгілерін анықтау; - ауру балалардың дәлелдеу күтімін өткізуді меңгеру; - аурулардың алдын алу шараларын өткізуді меңгеру; - санитарлық ағарту жұмыстарын өткізу; - эпидемияға қарсы шаралар өткізу.	- балалар ауруларының белгілерін анықтау; - емдеу тактикасын белгілеу; - ауру балалардың дәлелді күтімін өткізу; - ата-аналармен кішкентай балалардың және жасы үлкен балалардың ауруларының алдын алу мақсатымен әңгіме өткізу, кеңестер беру; - санитарлық ағарту жұмысын жүргізу; - эпидемияға қарсы шараларды өткізу; - лабораториялық тексеруге материал жинау.	- жаңа туған балалардың ауруларының (тұншығу, бас ми зақымдануы, гемолиздік ауру, тері және кіндік аурулары) себептері, белгілері, емдеуі, күтімі, алдын алуы; - фондық аурулардың (мешел, гипотрофия, аллергиялық диатез) себептері, белгілері, емдеуі, күтімі, алдын алуы; - тыныс алу, жүрек, қантамыр, ас қорыту, зәр бөлу, эндокриндік жүйелерінің ауруларының себептері, белгілері, емдеуі, күтімі, алдын алуы; - балалардың жұқпалы ауруларының себептері, белгілері, емдеуі, күтімі, алдын алуы; - БАБЖ бағдарламасы; - дәлелдеу медицина протоколдары.	- дәрістер; - оқулықтар; - құрал-жабдықтар.
Г1			
- балалардың қауіп төндіретін жағдайларының себептерін, белгілерін, асқынуларын білу; - балалардың қауіп төндіретін жағдайларында дәрігерге дейін жедел көмек көрсету.	- дәрігерге дейін көмек көрсетуді меңгеру.	- балалардағы өмірге қауіп төндіретін жағдайлардың себебі, белгілері, асқынулары; - көмек көрсету принциптері; - медицина қызметкерлерінің тактикасы.	- дәрістер; - оқулықтар; - құрал-жабдықтар.

47 Құзыреттілік профилі - Акушерия

Кәсіби құзырлық - Акушерия	Оқушы оқуды бітіргеннен соң төменгі дағдыларды меңгереді: - акушерлік инфекцияның алдын алуды; - жүкті, босанатын, босанған әйелдерді жүргізуді; - акушерияда жедел көмек көрсетуді.
Құзыреттілік аймағы А – акушерлік көмекті ұйымдастыру	
Оқыту модулі А1	Оқушы оқуды бітіргеннен кейін төменгі дағдыларды меңгереді: - біріншілік медициналық құжаттарды толтыруды; - ФАПтың, әйелдер кеңес орынының, акушерлік стационардың қызметкерлерінің міндеттерін, осы мекемелердің жұмыс тәртібін белгілейтін бұйрықтарды;
Оқыту модулі А2	Оқушы оқуды бітіргеннен соң төменгі дағдыларды меңгереді: - асептика мен антисептиканың негізін анықтауды; - перзентхананың бөлімдерінің тазалығын сақтауды және дезинфекциясын, төсек - орынның тазалық тәртібін; - күтім құралдарын дезинфекциялау ерекшеліктерін; - ФАП-та, әйелдер кеңес орынында және акушерлік стационарларда босанғаннан кейінгі инфекциялық аурудың алдын алуды;
Оқыту модулі А3	Оқушы оқуды бітіргеннен соң төменгі дағдыларды меңгереді: - акушерлік-гинекологиялық тәжірибеге, дәлелді медицинаға негізделген, ВОЗ бағдарламасын енгізу;
Құзыреттілік аймағы Б – жүкті, босанатын және босанған әйелдерге акушерлік көмек көрсетудегі акушерканың міндеті.	
Оқыту модулі Б1	Оқушы оқуды бітіргеннен соң төменгі дағдыларды меңгереді: - әйелдерге және жаңа туған нәрестелерге емдік-профилактикалық көмек көрсетуді; - жүкті әйелдерді зерттеу тәсілдерін; - жүктілікті, босануды, босанғаннан кейінгі кезеңдерді бақылау және жүргізу;
Оқыту модулі Б2	Оқушы оқуды бітіргеннен соң төменгі дағдыларды меңгереді: - жүктілігі, босану және босанғаннан кейінгі кезеңдері асқынған әйелдерге емдік –профилактикалық көмек көрсетуді; - патологияны табуды және «қауіп - қатер» тобын бөлуді.
Құзыреттілік аймағы В - акушериядағы жедел жағдайда дәрігерге дейінгі көмек.	
Оқыту модулі В1	Оқушы оқуды бітіргеннен кейін төменгі дағдыларды меңгереді: - жүкті, босанатын, босанған, жаңа туған нәрестеге жедел жәрдем көрсетуді.

Модульдің ерекшелігі

Модульдің аталуы: **Акушерия**

Модулдің міндеті: біліммен дағдыларды білуі тиіс:

- жиі тараған акушерлік жағдайлар мен патологиялардың негізгі белгілерін
- жиі кездесетін акушерлік жағдайлардағы акушерканың тактикасын, бақылау жо-

	- владеть знаниями и навыками проведения мероприятий по охране окружающей среды **уметь:** - характеризовать взаимосвязь с другими биологическими дисциплинами; - анализировать современные достижения медицины; - оценивать уровни организации живой материи: молекулярно-генетический, клеточный, организменный, популяционно-видовой; - составлять нуклеотидную последовательность ДНК; - владеть навыками построения комплементарной цепи и-РНК и соответствующую им полипептидную цепь; - владеть навыками для составления идиограмм человека; - определять и характеризовать фазы митоза и фазы мейоза; - уметь обосновывать роль генетики в профилактике наследственных заболеваний; - владеть навыками методов ранней диагностики наследственных болезней; - уметь применять генеалогический метод исследования для определения наследственных патологий; - владеть навыками для определения клеточных механизмов, способствующих возникновению врожденных пороков развития; - владеть навыками для выявления биологических и социальных факторов происхождения человека и их взаимодействии на различных этапах эволюции человека; - владеть навыками для определения путей заражения и методов лабораторной диагностики паразитарных болезней.			
ОПД 03	В результате изучения цикла дисциплин обучающийся должен **знать:** строение тела человека и его возрастные особенности; **уметь:** ориентироваться в строении тела человека , находить границы и проекцию отдельных органов.	162	**Анатомия:** - понятие об анатомии человека; - остеология; - синдесмология; - миология; - спланхнология.	БК- 10-12
ОПД 04	В результате изучения дисциплины обучающийся должен **знать:** - алфавит; - фонетику; - морфологию; - основы медицинской терминологии (анатомической, клинической и фармацевтической);	36	**Латинский язык:** - фонетика: - морфология.	БК- 9

	уметь: - написать рефераты, доклады, СРС по вышеназванным изучаемым темам; - составлять бизнес планы; - решать экономические задачи по предлогаемым формулам.		РК на различные стороны современный рыночной экономики.	
ОПД 00	**Модули общепрофессиональных дисциплин**	**1220**		
ОПД 01	**В результате изучения дисциплины обучающийся должен знать:** - назначение и устройства компьютера; - рабочий стол ОС Windows; - работу с прикладными и стандартными программами; - базы данных пакета «STATISTICS»; - глобальные и локальные сети; - средства антивирусной защиты; - основы HTML – документа; - алфавит программного языка и операторы языка Turbo Pascal; **уметь:** - работать с новыми технологиями; - работать со стандартными и прикладными программами; - применять пакет «STATISTICS» в решении медицинских задач; - пользоваться ресурсами Internet.	136	**Информатика:** - основы информатики и информатизации; - информацию в материальном мире пути и виды информации; - персональный компьютер все его составные части; - обрабатываем, храним, перерабатываем и передаем информацию; - правильное использование прикладных и стандартных программ; - роль ЭВМ в медицине; - информационные технологии.	БК- 8
ОПД 02	В результате изучения дисциплины обучающийся должен **знать:** - основные направления медицинской биологии, ее взаимосвязь с другими биологическими дисциплинами; - владеть знаниями распознавания свойств и функций белков; - владеть знаниями о строении гена и генетического кода как основу реакции матричного типа; - знать взаимосвязь между строением половых желез и их функций; - владеть знаниями об основных группах крови АВО и системе-резуса; владеть знаниями о генетическом эффекте Кроссинговера; - владеть знаниями об изменчивости, ее типах и видах - знать методы изучения наследственности человека; знать методы пренатальной диагностики; - владеть знаниями для анализа; - медицинских аспектов популяционной генетики человека; - владеть знаниями об особенностях репродукции человека; - владеть знаниями об онтогенезе; - владеть знаниями о биологических основах паразитизма; - знать переносчиков возбудителей трансмиссивных болезней;	162	**Молекулярная биология, медицинская генетика:** - основные направления медицинской биологии и генетики; - клеточные и молекулярно-генетические основы процессов жизнедеятельности; - основы молекулярной, общей генетики; - основы медицинской генетики; - сновы процессов жизнедеятельности на организменном уровне. - вопросы эволюции; - эволюция систем органов; - вопросы медицинской паразитологии.	БК- 10-11

спарын құрастыруды, қажетті көмек көрсетуді;
-нормативті құжаттарға сәйкес, акушерлік профильдегі мекемелерде санитарлық - гигиеналық және эпидемияға қарсы тәртіпті сақтауды және бақылауды;
-жаңұяны жоспарлау және сексопатологияның негізі туралы мәселелер бойынша жаңұялар мен науқастарға кеңес беруді;
-акушериядағы жедел жағдайларда дәрігерге дейінгі көмек көрсетуді.

Іс әрекет	Ептілік	Білім	Ресурстар
А1	- емдік-диагностикалық процессті ұйымдастыруды және қарастырылған квалификациялық мінездеме бойынша амбулаторлық-ауруханалық, күндізгі стационар, үй жағдайында алдын алу шараларын жүргізуді; - квалификациялық категория алу үшін аттестациялық комиссияға қажетті құжаттар дайындауды; -жұмыс орнында персональды компьютерді қолдануды.	- акушерия және гинекологиядағы юристік құқықтар негіздерін; - елімізде акушерлік-гинекологиялық көмекті анықтайтын заңдар және директивті құжаттарды; - елімізде акушерлік-гинекологиялық көмекті ұйымдастыруды, жедел және шұғыл жәрдем көрсетуді; - асептика және антисептика сұрақтарын, аурухана ішілік инфекцияның профилактикасын; - әйелдердің еңбекті қорғау заңдарын; - операция, интенсивті терапия палатасының безендендірілуі мен құрал жабдықтарын; - аппаратуралармен жұмыста техника қауіпсіздігін сақтауды; - акушерлік-гинекологиялық тәжірибедегі хирургиялық инструментариялармен тігіс материалдарын; - мониторлармен жұмыс жасау принциптерін; -акушерлік-гинекологиялық практикада “медициналық деонтология”, “ятрогенді аурулар” туралы түсінікті, акушерлік-гинекологиялық практикадағы ятрогенді аурулар пайда болу қауіпін; - медициналық құжаттарды статистикалық әдіс бойынша тексерудің жалпы принциптерін.	Дәрістер Оқулық Акушерия және гинекологиядағы тәжірибелік дағдыларды орындау туралы оқу құралы.
Б1	- осы жүктіліктің ағысы туралы, сондай -ақ бұрынғы жүктіліктердің ағысымен аяқталуы туралы ақпарат алуды жүктілік пен босануының аяқталуын нақты бағдарлай білу; - акушерлік патологияларды тудыратын факторларды анықтауды, алдын алу шараларын жүргізуді ұйымдастыруды; - жүктіліктің ерте немесе кеш патологиялары-ның белгілерін анықтауды;	- акушерияда және перинатологияда тексеру мен емдеудің көлемдік стандарттарын; - акушериядағы зерттеудің жалпы және арнайы әдістерін; - ана, перинаталды және нәресте өлімінің еліміздегі, аймақтардағы, ЕАҰ көрсеткіштері мен құрылысы және оны төмендету шараларын; - жүктіліктің,босанудың және босанғаннан кейінгі кезеңдердің физиологиясы мен патологиясын «Қауіп- қатер» тобын; - асқынулардың алдын-алу шараларын; - акушериялық патологияда дені	-дәрістер Оқулық Акушерия және гинекология-дағы тәжірибелік дағлыларды орындау туралы оқу құралы Кесте Фантомдар Муляждар Инструменттер.

	- ағзаның босануға дайындығын және «жатыр мойнының пісіп -жетілуін» анықтау; - физиологиялық және патологиялық босануды жүргізуді; - кесар тілігі операциясына көрсеткішті өз уақытында анықтау; қарсы көрсеткіштерді бағалай білуді.	сау жүкті әйелдің қалыпты және патологиялық физиологиясының негізгі сұрақтарын; - акушериялық патологияда ем жүргізумен алдын алу кезінде патогенетикалық ықпалдың негіздерін білу.	
В1	- экстрагенитальді аурулары бар әйелдерде босану кезеңдерін жүргізу тактикасын тұжырымдау, жүктілікті үзудің медициналық көрсеткіштерін көрсете білуді; - босану әрекеттерінің ауытқуларын анықта; - босану әрекеттерін қалыптастыруды; - жүктілік, босану және босанғаннан кейінгі кезеңдердегі акушерлік қан кету себептерін анықтауды; - жүктілік, босану және босанғаннан кейінгі кезеңдерде қан кетуді тоқтату шараларын орындау; - нәрестенің асфиксиясы және жарақаттануында реанимациялық шараларды жүргізуді; - босанудың III-ші және босанғаннан кейінгі кезеңді бағалап, асқынуларды анықтау және алдын алу; - жүктілік кезеңде дәрілік заттарды тағайындаудың көрсеткіші мен қарсы көрсеткіштерін анықтау.	- жиі кездесетін акушериялық жағдайлардың негізгі белгілері мен синдромдарын; - акушерияда емдеудің эфферентті әдістерін білу (әсер ету принципі бойынша жіктелуі); - жансыздандырудың әдістері мен тәсілдерін; акушерия және неонотологияда инфузионды трансфузионды терапияның және реанимацияның негіздерін; - акушериядағы фармокотерапияның негіздері; ұрық пен жаңа туған нәрестеге дәрілік затардың әсерін; - жүктілік кезеңде клиникалық фармокология, фармакокинетика және фармакотерапияның негізін білу; - жүктілік кезеңде қабылдап жүрген дәрілік заттардың ұрыққа және нәрестеге әсерін; - акушерия мен перинатологиядағы жедел жағдайлардың клиникалық симптоматикасын, емін, профилактикасын.	- дәрістер Оқулық Акушерия және гинекологиядағы тәжірибелік дағлыларды орындау туралы оқу құралы Кесте Фантомдар Муляждар Инструменттер.
Г1	- жүктілік пен босануға қарсы көрсеткіштері анықтауды; - жүктілікті үзгеннен кейінгі реабилитацияны; - жоспаланбаған жүктіліктің алдын алуды.	- акушериядағы физиотерапияның және емлік физкультураның негіздері; - санаториялық - курорттық емдердің көрсеткіштерімен қарсы көрсеткіштері; - акушерлік - гинекологиялық тәжірибедегі рационалды тамқтанумен диетотерапияның негіздері; - акушериядағы профилактика мен емдеудің жаңа әдістерін, сонымен қатар жанұяны жоспарлауды.	- дәрістер Оқулық Акушерия және гинекологиядағы тәжірибелік дағлыларды орындау туралы оқу құралы.
Д1	- әйелдердің диспансеризация-сын жүргізуді, оның нәтежиелігін бағалауды; - салауатты өмірді үгіттеуде,	- жүкті әйелдерді госпитализациялау ерекшеліктерін; - әйелдердің қатерлі ісіктерінің профилактикасы мен ерте	- дрістер Оқулық Акушерия және гинекологиядағы

	- участвовать в групповых дискуссиях и дебатах; - выбирать соответствующие формы для предоставления информации (эссе, доклады, рефераты, презентации).		- закономерности развития культуры, как мировой, так и национальной.	
СЭД 02	**знать:** - о филисофии, научных и религиозных картинах мира, смысле жизни человека, формах человеческого знание и особенностиях его проявления в современном обшестве, нравственные нормы регулирования отношений между людьми в обществе; **уметь:** - принимать участие в групповой дискуссии; - подготовить доклад в соответствии с тематикой дисциплины.	32	**Основы философии:** - предмет философии, основные вехи мировой философской мысли, природа человека и смысл его сушествования, человеческое познание и деятельность.	БК-5
СЭД 03	В результате изучения дисциплины обучающийся должен **знать:** - сущность, возможности, границы, перспективы и основные виды политики и функции политической власти; - международные отношения и роль Казахстана в международной политике; - объект и предмет социологии, её уровни, структуру и функции; - понятие общества, типологию и сущность общества; **уметь:** - разбираться и свободно ориентироваться в политических процессах, протекающих в Казахстане и за ее пределами; - иметь собственную оценку событий, происходящих в обществе; - отстаивать свою гражданскую позицию.	90	**Основы политологии и социологии:** - политические процессы, происходящие в обществе, законы функционирования политики, ее исторического развития; - типологию политических систем, место человека в политической жизни, а также общие закономерности развития и функционирования общества и социальные явления протекающие в нем; - роль и место Казахстана в современном мире.	БК- 6
СЭД 04	**знать:** - теорию государства и права; - права и обязанности граждан РК; - Конституцию РК; - понятие уголовной и административной ответственности; - нормы медицинского права; **уметь:** - анализировать происходящие события с правовой точки зрения - подготовить самостоятельную работу по правовой тематике.	90	**Основы права:** - теорию государства и права; - понятие гражданско-правовой ответственности; - понятие административной ответственности; - понятие уголовной ответственности; - основы трудового права; - понятие «Семья и брак».	БК-5
СЭД 05	**знать**: - основы теории рыночной экономики; - микроэкономику; - макроэкономику; - проблемы собственности и предпринимательской деятельности.	90	**Основы экономической теории:** - общие проблемы предмета и методы курса, основы общественного производства, воздейства государственный экономической политики	БК- 7

ОГД04	**знать:** - программу Н.А. Назарбаева – «Казахстан-2030» - предотвращение заболеваний и стимулирование здорового образа жизни средствами физической культуры; - основы обучения двигательным действиям и воспитания физических качеств по видам спорта, предусмотренных программой; - индивидуальные способы контроля за развитием адаптивных свойств организма, укрепления здоровья и повышения физической подготовленности; - правила личной гигиены, профилактики травматизма и оказания доврачебной помощи при занятиях физическими упражнениями; - профессионально- прикладную физическую направленность студентов с учетом особенностей будущей профессии; **уметь:** -технически правильно осуществлять двигателые действия и технику упражнений по видам спорта, предусмотренных программой, использовать их в условиях соревновательной деятельности и организации собственного досуга; - разрабатывать индивидуальный двигательный режим, подбирать и планировать физические упражнения, поддерживать оптимальный уровень индивидуальной работоспособности; - контролировать и регулировать функциональное состояние организма при выполнении физических упражнений, добиваться оздоровительного эффекта; - соблюдать правила безопасности и профилактики травматизиа на занятиях, оказывать первую помощь при травмах и несчастных случаях; - выполнять конрольные упражнения, нормативы, тесты, предусмотренные программой.	156	**Физическая культура (включая валеологию):** - общие основы теории физического воспитания; - спорт посол мира; - олимпийское движение; - легкая атлетика; - спортивные игры; - баскетбол; - волейбол; - ручной мяч; - гимнастика; - лыжный спорт; - плавание; - казахские национальные подвижные игры и виды спорта; - туризм.	БК- 3
СЭД 00	**Модули социально-экономических дисциплин**	**342**		
СЭД01	В результате изучения дисциплины обучающийся должен **знать:** - структуру и функции культуры; - закономерности функционирования, развития и передачи социального опыта мировых ценностей культуры; - материальную и духовную культуру древнего казахского народа; **уметь:** - выработать мировоззренческие и ценностные ориентиры;	40	**Культурология:** - закономерности развития культуры как творческого процесса по созданию и сохранению общечеловеческих ценностей; - структуру и особенности духовного производства; - достижения культурного совершенства человека;	БК- 4

	акушерлік патологиялардың дамуының алдын алуда санитарлық-ағарту жұмыстарын жүргізуді.	диагностикасын; - әйелдердің диспансеризациясын ұйымдастыруды және жүргізуді, оның нәтежиелігінің анализі.	тәжірибелік дағлыларды орындау туралы оқу құралы.
Е1	- экстремальді жағдайда науқастар жаппай түскенде медико -санитарлық көмек көрсетуді ұйымдастыруды, алғашқы дәрігерге дейінгі және керекті деңгейде квалификациялық акушерлік-гинекологиялық көмек көрсетуді; - катастрофа ошағында экстремальді жағдайларда дәрігерге дейінгі алғашқы көмекті көрсетуді; - емдік-профилактикалық, реабилитациялық шаралар кезінде этика, деонтология ережелерін сақтауды.	- шұғыл жағдайларда емдік-эвакуациялық көмек көрсетумен, оны ұйымдастыру ерекшеліктерін; - медициналық психология негіздерін; - кәсіптік қарым- қатынастағы психологияны; - жеке тұлғаның психикалық ерекшеліктерін; - акушериядағы жедел септикалық инфекциядағы психологиялық жағдайлардың ерекшеліктерін.	- дәрістер Оқулық Акушерия және гинекологиядағы тәжірибелік дағлыларды орындау туралы оқу құралы Кесте Фантомдар Муляждар Инструмент-тер.

48 Құзыреттілік профилі – Гинекология

Кәсіби құзырлық – гинекология	Оқуды бітіргеннен соң білім алушылар төменгі дағдыларды меңгереді: - гинекологиялық стационардың инфекцияның алдын алуды; - гинекологиялық ауруларды жүргізуді; - жедел көмек көрсетуді.
Құзыреттілік аймағы А – гинекологиялық көмекті ұйымдастыру	
Оқыту модулі А1	Оқуды бітіргеннен соң білім алушылар төменгі дағдыларды меңгереді: - біріншілік медициналық құжаттарды; - ФАПтың, әйелдер кеңес орынының, стационардың гинекологиялық бөлімдеріндегі қызметкерлерінің міндеттерін, осы мекемелердің жұмыс тәртібін белгілейтін бұйрықтарды;
Оқыту модулі А2	Оқуды бітіргеннен соң білім алушылар төменгі дағдыларды меңгереді: - асептика мен антисептиканың негізін анықтауды; - гинекологиялық стационардың тазалығын сақтауды және дезинфекциясын, тазалық тәртібін; - құралдарды дезинфекциялау ерекшеліктерін; - аурухана ішілік инфекцияның алдын алуды;
Оқыту модулі А3	Оқуды бітіргеннен соң білім алушылар төменгі дағдыларды меңгереді: - гинекологиялық тәжірибеге, дәлелді медицинаға негізделген, ВОЗ бағдарламасын енгізу.
Құзыреттілік аймағы Б – гинекологиялық ауруларға көмек көрсетудегі акушерканың міндеті	
Оқыту модулі Б1	Оқуды бітіргеннен соң білім алушылар төменгі дағдыларды меңгереді: - гинекологиялық ауруларға емдік-профилактикалық көмек көрсетуді; - гинекологиялық аурулардың зерттеу тәсілдерін; - барлық емдік манипуляцияларды жүргізуді.
Құзыреттілік аймағы В - гинекологиядағы жедел жағдайда дәрігерге дейінгі көмек.	

Оқыту модулі В1	Оқуды бітіргеннен соң білім алушылар төменгі дағдыларды меңгереді: - гинекологиялық науқастарға жедел көмек көрсетуді.

Модульдің спецификациясы

Модульдің атауы: **Гинекология**

Модульдің міндеті: біліммен дағдыларды білуі тиіс:

- жиі тараған гинекологиялық патологиялардың негізгі белгілерін
- жиі кездесетін гинекологиялық патологиялардағы акушерканың тактикасын, бақылау жоспарын құрастыруды, қажетті көмек көрсетуді;
- нормативті құжаттарға сәйкес, гинекологиялық саладағы мекемелерде санитарлық - гигиеналық және эпидемияға қарсы тәртіпті сақтауды және бақылауды;
- жанұяны жоспарлау және сексопатологияның негізі туралы мәселелер бойынша жанұялар мен науқастарға кеңес беруді;
- гинекологиядағы жедел жағдайларда дәрігерге дейінгі көмек көрсетуді.

Іс әрекет	Ептілік	Білім	Ресурстар
А1			
- жиі тараған гинекологиялық патологиялар дың негізгі белгілері туралы білімдерін тәжірибеде қолдану;	- гинекологиялық аурулары бар науқастарға күтім көрсетуді; - профилактика мақсатында жалпы гинекологиялық зерттеулерді жүргізуді; - гинекология лық және жыныстық жолмен тарайтын аурулар туралы әңгіме жүргізуді;	- гинекологияның негізгі даму сатыларын; - гинекологиялық қызметтің құрлысын; - гинекологиядағы медициналық этиканың ерекшеліктерін; - негізгі гинекологиялық ауруларды, алдын алу әдістерін, диагностикасын, емін, күтім ерекшелігін; - гинекологиялық аурулардың жүктіліктің, босанудың, босанғаннан кейінгі кезеңдердің ағысына және жаңа туған нәрестенің денсаулығына әсерін.	- дәрістер; - кестелер; - оқулықтар; - фантомдар; - муляждар; - инструменттер.
Б1			
- гинекологиялық аурулардағы жүргізу тәсілдерін тәжірибеде қолдану; - науқас әйелдерді бақылау және керекті көмек көрсету жоспарын құруды.	- арнайы гинекологиялық зерттеулермен кіші операцияларда дәрігерге көмектесу; - науқасты гинекологиялық зерттеулер мен кіші операцияларға дайындау және операциядан кейінгі күтімді жүргізуді.	- гинекологиялық практикадағы негізгі зерттеу тәсілдерін; - науқастарды әр түрлі диагностикалық зерттеулерге дайындау ерекшеліктерін.	- дәрістер; - кестелер; - оқулықтар; - фантомдар; - муляждар; - инструменттер.
В1			
- нормативті құжаттарға сәйкес, гинекологиялық саладағы мекемелерде санитарлық - гигиеналық және эпидемияға қарсы тәртіпті сақтауды және бақылауды.	- гинекологиялық мекемелерде емдеу процессін ұйымдастыруды; - гинекология лық бөлімдердің жұмыс ерекшеліктерін; - аурухана ішілік инфекцияның алдын алу әдістерін.	- гинекологиялық бөлімдердің, ауруханалардағы акушерлік және қарау кабинеттерінің тіркеу-есеп беру медициналық құжаттарын, олардың міндетін, толтыру тәртібін.	- дәрістер; - кестелер; - оқулықтар; - фантомдар; - муляждар; - инструменттер.

	- самостоятельно составлять диалоги, монологи.	270	текста в процессе его восприятия, переработки и создания речевых произведений монологического характера. Курс профессиональ ного казахского (русского) языка формирует и развивает навыки языковой компетенции в различных сферах словесной коммуникации: общественно-политической, социально-культурной, но с приоритетом учебно-профессиональной, кроме того решает познавательные задачи: знакомит студентов с историей и культурой Казахстана, приобщает и к русской словесной культуре в области науки делопроизводства, публицистики и т.д. предусматривает знакомство с великими деятелями медицины, новейшими открытиями в этой области, воспитывает нравственную и общественную позицию молодого специалиста.	БК- 1
ОГД02	**знать**: - владеть лексическим минимумом (800-1000) лексических единиц, необходимым для перевода профессионально-ориентированных текстов со словарем; - владеть информацией о стране изучаемого языка; **уметь**: - элементарные навыки общения на иностранном языке.	120	**Профессиональный иностранный язык:** - основы делового языка по специальности; - профессиональная лексика; техника перевода со словарем профессионально-ориентированных текстов: - профессиональное общение.	
ОГД03	**знать**: - место и роль Республики Казахстан в современном мире; - основы развития и становления Казахстана в древности; - историю становления казахского ханства: -политическое положение Казахстана при Советской власти; -подвиг казахстанцев в годы ВОВ; - о становлении суверенитета и обретении независимости Республикой Казахстан; **уметь**: - отбирать научный материал для написания сообщений, эссе, докладов; - запоминать в хронологическом порядке исторически значимые имена и названия территорий.	134	**История Казахстана:** - основные исторические факты, события, труды общественных деятелей, РК на современном этапе.	БК-2

1 Структура образовательной учебной программы по уровням технического и профессионального образования по специальности 030100 0 - «Лечебное дело»

1.1 Структура образовательной учебной программы уровня специалиста среднего звена технического и профессионального образования по специальности 030100 0 - «Лечебное дело»
квалификации: **030101 3 - «Фельдшер»** и **030102 3 - «Акушер(ка)»**

Таблица 1 - Структура образовательной учебной программы уровня специалиста среднего звена технического и профессионального образования по специальности

Индекс	**Учебные циклы дисциплин и профессиональных модулей**	**Трудо-емкость (час)**	**Наименование дисциплин и разделов профессиональных модулей**	**Код формируемой компе-тенции**
ООД.00	**Модули общеобразовательных дисциплин**	**1448**		**БК**
ОГД.00 ОГД01	Модули общегуманитарных дисциплин. В результате изучения дисциплин обучающийся должен: **знать**: - предусмотренный программой лексический и грамматический минимум; - программную и медицинскую терминологию; - основные особенности научной речи; - виды планов; - структуру монолога, диалога; - типы предложений; - структуру аннотации, тезисов, конспекта, рецензии, реферата; - средства и способы (связи в ССЦ (лексические, лексико-грамматические, морфологические, синтаксические); **уметь:** - выделять в тексте смысловые части, определять микротемы; - находить и выделять в тексте тематические группы предложений, образующие сложное синтаксическое целое; - находить и выделять в тексте тематические группы предложений, образующие сложное синтаксическое целое; - использовать средства связи предложений при самостоятельном составлении собственных связных высказываний; - составить план (простой, сложный, назывной, вопросный, тезисный); - различать функциональные стили текста (художественный, публицистический, научный);	680	**Профессиональный казахский (русский) язык:** Казахский (русский язык) в неязыковых вузах обязательный компонент общеобразовательных дисциплин, рассчитан на продвинутый уровень лингвистической подготовки студентов. Общая цель обучения русскому языку комплексная: коммуникативная (ведущая), образовательная и воспитательная. Конечная цель профессиональная речевая компетенция студентов для использования в общественной и трудовой деятельности. Задачами обучения является формирование у учащихся навыков и умений: разговаривать на бытовые и профессиональные темы; воспринимать исходный текст в устной и письменной форме; переработать текст в системе заданий создавать на основе исходного материала речевые произведения; использовать лексико-грамматические средства языка для понимания	БК- 1

Г1			
- жанұяны жоспарлау және сексопатологияның негізі туралы мәселелер бойынша жанұялар мен науқастарға кеңес беруді;	- әйелдің және жанұяның репродуктивті денсаулығын сақтаудағы шараларды жүргізуді; - контрацепция ның негізгі әдістері туралы кеңес беруді; - «Түсіктің зияны» туралы әңгіме жүргізуді, жүктілікті үзу операциясына дайындауды және операциядан кейінгі асқынулардың алдын алуды;	- жанұяны жоспарлау; - контрацепция әдістері; - қауіпсіз түсік; - сексологиямен сексопатологияның негіздері; -жыныстық тәрбиенің маңызы;	- дәрістер; - кестелер; - оқулықтар; - фантомдар; - муляждар; - инструменттер.
Д 1			
- гинекологиядағы жедел жағдайларда дәрігерге дейінгі көмек көрсетуді.	- гинекологиялық саладағы науқастарға көрсетілетін жедел көмектің көлемін анықтауды.	- гинекологиядағы негізгі жедел жағдайларды; - алғашқы медициналық көмекті көрсету принциптерін және оны жүргізуді; - гинекологиялық тәжірибедегі жедел жағдайлардың симптоматикалық емдерін.	- дәрістер; - кестелер; - оқулықтар; - фантомдар; - муляждар; - инструменттер.

49 Құзыреттілік профилі - Жұқпалы аурулар

Кәсіби құзырлық - жұқпалы аурулар	Оқыту аяқталған соң білім алушы игеруі тиіс: - жұқпалы ауруы бар науқастардың жағдайын бақылау дағдыларын; - жұқпалы ауруы бар науқастардың жағдайын бағалауды; - жұқпалы аурулардың даму ерекшеліктерін білуді; - жұқпалы ауруларды ерте анықтау әдістерін; - жұқпалы аурулардың алдын-алу бойынша қажетті құжаттарды жүргізуді; - жұқпалы ауруларды айқындау және емдеу шараларын білуді.
Құзыреттілік аймағы А – жұқпалы аурулардың жалпы сипаттамасы. Организмнің реактивтілігі. Иммунитет. Аллергия. Анафилаксия.	Оқыту аяқталған соң білім алушы игеруі тиіс: - жұқпалы аурулар туралы түсініктерді; - иммунитет, иммунитет қалыптасуына ықпал ететін себептер туралы түсініктерді; - сенсибилизация, аллергия, анафилаксия туралы түсініктерді; - жұқпалы аурулардағы негізгі симптомдардың дамуы, даму ерекшеліктерін бағалау туралы түсініктерді.
Оқыту модулі А1	Оқыту аяқталған соң білім алушы игеруі тиіс; ҚР дағы жұқпалы аурулар қызметін ұйымдастыру ерекшелігін білуді. Жұқпалы ауруларды анықтаудың негізгі әдістерін, күтімін және науқастарды бақылау дағдыларын. Организмнің реактивтілігін және жұқпалы аурулары бар науқастардың жағдайын бағалауды. Жұқпалы аурулардың алдын-алудағы денсаулық сақтау ұйымының заманауи жетістіктерін білуді. АИВ инфекциясын шектеу және алдын-алу бойынша халықаралық бағдарламаларды білуді. Ошақтағы эпидемияға қарсы шараларды ұйымдастыруды. Науқастарды айқындау және жұқпалы ауру туралы СЭС-ға шұғыл хабарлама жіберуді. Бактерия тасмалдаушыларды санациялауды жүргізуді. Аурухана ішілік жұқпалы ауруларды анықтауда жасырын кезеңінің маңызы туралы қажетті білімді. Жұқпалы ауруларды күту және емдеу ерекшеліктері туралы қажетті білімді.

	Жұқпалы ауруханалардың құрылысының және түзімінің ерекшеліктері туралы білімді.
Құзыреттілік аймағы Б - жұқпалы ішек аурулары; Ауа тамшылы жұғатын жұқпалы аурулар және балалардың ауа-тамшылы жұқпалы ауруларының ересектерде өту ерекшеліктері.	Оқыту аяқталған соң білім алушы игеруі тиіс; іш сүзегі, қылау А және В, салмонеллез, тағамнан улану, ботулизм, тырысқақ, шигеллез, амебиаз, иерсиниоз, лептоспироз, вирусты гепатиттер, эшерихиоз, вирусты диареялар туралы білімді. ЖРИ (тұмау, парагрипп, аденовирусты жұқпалы ауру), менгингококты жұқпалы ауру, жұқпалы мононуклеоз, қара шешек.
Оқыту модулі Б1	Оқыту аяқталған соң білім алушы игеруі тиіс; Жұқпалы ішек ауруларының , ауа тамшылы жұғатын жұқпалы аурулардың этиологиясын, эпидемиологиясын, клиникасын, салыстырмалы диагностикасын, емін, алдын – алу шараларын білуді. Асқынуларда дәрігерге дейінгі көмекті ұйымдастыру шараларын. Инфекция ошағындағы жұмысты жоспарлау туралы туралы қажетті білімді. Барлық кезеңдерде құжаттарды рәсімдеуде фельдшердің жұмысын білуді. Науқастар мен тұрғындар арасында санитарлық-ағарту жұмыстарын жүргізуді.
Құзыреттілік аймағы В - қан арқылы (трансмиссивті) тарайтын жұқпалы аурулар.	Оқыту аяқталған соң білім алушы игеруі тиіс; Бөртпе сүзегі, Бриль ауруы, безгек, оба, туляремия, геморрагиялық қызба, АИВ жұқпалы ауруы туралы қажетті білімді.
Оқыту модулі В1	Оқыту аяқталған соң білім алушы игеруі тиіс; Қан арқылы (трансмиссивті) тарайтын жұқпалы аурулардың этиологиясын, эпидемиологиясын, клиникасын, салыстырмалы диагностикасын, емін, алдын – алу шараларын білуді. Нейротоксикозда дәрігерге дейінгі көмекті ұйымдастыру шараларын. Инфекция ошағындағы жұмысты жоспарлау туралы туралы қажетті білімді. Барлық кезеңдерде құжаттарды рәсімдеуде фельдшердің жұмысын білуді. АИВ жұқпалы ауруын шектеу және алдын-алу жөніндегі халықаралық бағдарлама туралы қажетті білімді. Науқастар мен тұрғындар арасында санитарлық-ағарту жұмыстарын жүргізуді.
Құзыреттілік аймағы Г - тері жұқпалы аурулары.	Оқыту аяқталған соң білім алушы игеруі тиіс; Күйдіргі, тілме, сіреспе, құтыру туралы қажетті білімді.
Оқыту модулі Г1	Оқыту аяқталған соң білім алушы игеруі тиіс: Тері жұқпалы ауруларының этиологиясын, эпидемиологиясын, клиникасын, салыстырмалы диагностикасын, емін, алдын – алу шараларын білуді. Асқынуларда дәрігерге дейінгі көмекті ұйымдастыру шараларын. Инфекция ошағындағы жұмысты жоспарлау туралы туралы қажетті білімді. Барлық кезеңдерде құжаттарды рәсімдеуде фельдшердің жұмысын білуді. Науқастар мен тұрғындар арасында санитарлық-ағарту жұмыстарын жүргізуді.

Модульдің ерекшелігі

Модульдің атауы: **Жұқпалы аурулар**

Модульдің міндеті: жұқпалы аурулары бар науқастарды диагностикалау, алдын – алу, куту дағдыларын игеру және объективті, субъективті тексеру әдістерінің тәсілдерін игеру.

Іс әрекет	Ептілік	Білім	Ресурстар
А1			
- ҚР-да жұқпалы аурулар қызметін ұйымдастыру	- жұқпалы ауруы бар науқастарды күтудің дағдыларын игеру; - жұқпалы ауруы бар	- жұқпалы аурулар қызметін ұйымдастырудағы медицина қызметкерлерінің	- оқулықтар. ОӘЖ (әдістемелік нұсқау, дәріс,

СОДЕРЖАНИЕ

1 Структура образовательной учебной программы по уровням технического и профессионального образования по специальности 030100 0 - «Лечебное дело» 4

1.1 Структура образовательной учебной программы уровня специалиста средного звена технического и профессионального образования по специальности 030100 0 - «Лечебное дело» квалификации 030101 3 - «Фельшер» 030102 3 - «Акушер (ка)» 4

2 Структура образовательной учебной программы обучения по модульной технологии обучения. 40

ПРЕДИСЛОВИЕ

1 РАЗРАБОТАН И ВНЕСЕН Министерством здравоохранения Республики Казахстан и РГКП «Республиканский колледж по подготовке и переподготовке средних медицинских и фармацевтических работников»

2 УТВЕРЖДЕН И ВВЕДЕН В ДЕЙСТВИЕ приказом Министра здравоохранения Республики Казахстан от 24 мая 2010 года № 378

Настоящая программа не может быть полностью или частично воспроизведена, тиражирована и распространена в качестве официального издания на территории Республики Казахстан без разрешения Министерства здравоохранения Республики Казахстан.

ерекшелігін білу; - жұқпалы аурулары бар науқастарды диагностикалау, емдеу, күту және бақылаудың негізгі әдістерін жүзеге асыру; - организмнің жауап қайтаруын және жұқпалы ауруы бар науқастардың жағдайын бағалау; - жұқпалы аурулардың алдын-алу жөніндегі денсаулық сақтау ұйымының заманауй жетістіктерін білу; - АИВ жұқпалы ауруының алдын – алу және шектеу бойынша халық аралық бағдарламаларды білу; - жұқпалы аурулар ауруханасының құрылысын және жұмыс түзімін білу.	науқастардың жағдайын бағалау; - сұрастыру жүргізу; ауру тарихын, өмір тарихын, эпидемиологиялық анамнезін жинау; - аурудың негізгі симптомдарын анықтау; - зертханалық тексеруге науқастан материалдар (қан, зәр, нәжіс, құсық заттары) жинауды жүргізу; - жұқпалы аурулар бөлмесінің жұмысымен танысу; - эпидемия ошағында эпидемияға қарсы шараларды ұйымдастыру және жүргізу; - науқастарды айқындау және СЭС-қа хабар беру, қоздырғыш тасмалдаушылар ды санациялау; - алдын – алу егулерін жүргізу; - санитарлық – ағарту жұмыстарын жүргізу; - жұқпалы ауруы бар науқастарды ауруханаға жатқызуды ұйымдастыру; - ауруханаға түскен науқасқа құжаттарды рәсімдеу; - ішек тесілуінде, қан кетуде және инфекциялық токсикалық шокта шұғыл көмек көрсету; - науқастармен және науқастардан бөлінетін қауіпті заттармен жұмыс істеуде жеке бас қауіпсіздігін қамтамасыз ету; - жұқпалы аурулар бөлмесінің жұмысымен танысу.	маңызы; - анамнезінің және эпидемиологиялық анамнездің маңызы; - жұқпалы аурулардың дамуының себептері; - диагностиканың зертханалық тәсілдері, қоздырғыштарды анықтаудың тікелей немесе жанама әдістері; - науқастан қауіпті материалдарды алу іс – әрекеттері; - иммунитет, аллергия, анафилаксия туралы түсініктерді білу; - жұқпалы ауру бар науқастарды емдеу және алдын – алу ерекшеліктерін білу; - жұқпалы аурулардың алдын – алудың жалпы мақсаттарын оқу және бекіту; - инфекция көзіне байланысты жүргізілетін шараларды білу; - жұқпалы ауруларды анықтау, тіркеу, есептеу әдістерін білу - аурухана ішілік жұқпалы аурулардың диагностикасы үшін жасырын кезеңінің маңызын білу; - науқастан қауіпті материалдарды алу іс – әрекеттері; - жұқпалы аурулар ауруханасының құрылысын және түзімін білу.	сүйенішті конспект, есептер, тестілер, стандарттар) Аудиокасеталар Видеотаспалар. Кестелер. Күтім жүргізуге арналған заттар.
Б1			
- ішек жұқпалы ауруларын білу; іш сүзегі, қылау А және В, эшерихиоздар, салманеллез, ботулизм, тағаммен улану, шигеллез, амебиаз, тырысқақ, иерсиниоз, бруцеллез, лептоспироз, вирусты гепатиттер, вирусты диареялар. Ауа – тамшыл жұғатын жұқпалы ауруларды оқу және балалардың тыныс жолдарының жұқпалы ауруларының ересектерде өту ерекшелігі;	- сұрастыру жүргізу; аурудың өмір тарихын және эпидемиологиялық анамнезін жинау; - аурудың негізгі симптомдарын анықтау; - зертханалық тексеруге науқастан материалдар (қан, зәр, нәжіс, құсық ,мұрын,тамақ жағынды заттары) жинауды жүргізу; - шұғыл жәрдем көрсету; - науқастарды күтудің дағдыларын игеру; - ошақта эпидемияға қарсы шараларды жүргізу және ұйымдастыру; - жұқпалы ауруы бар науқастарды анықтау, СЭС қа жедел хабар беру, қоздырғыш тасмалдаушыны санациялау;	- ішек арқылы, ауа-тамшылы жұғатын жұқпалы ауруларының этиологиясын, эпидемиологиясын, клиникалық көрінісін, диагностикасын, салыстырмалы диагностикасын, емін, алдын – алу шараларын білу; - жұқпалы ауруы бар науқастардың күтімін, түзімін, ем дәмін, асқынулардың алдын – алуды білу; - асқынулар кезінде дәрігерге дейінгі көмекті көрсете білу; - жұқпалы ауру ошағында жұмыс көлемін білу; - фельдшер жұмысының	- оқулықтар. ОӘЖ (әдістемелік нұсқау, дәріс, сүйенішті конспект, есептер, тестілер, стандарттар) Аудиокасеталар Видеотаспалар. Кестелер. Күтім жүргізуге арналған заттар.

Жедел респираторлы жұқпалы аурулар (тұмау, парагрипп, аденовирусты жұқпалы ауру), менингококты жұқпалы ауру, жұқпалы мононуклеоз, қара шешек.	- санитарлық-ағарту жұмыстарын жүргізу.	барлық этаптарын құжаттандыруды білу; -науқастарға және жергілікті тұрғындарға санитарлық-ағарту жұмыстарын жүргізуді білу.	
В1			
- қан арқылы (трансмиссивті) жұғатын жұқпалы ауруларды оқу:бөртпе сүзегі, Бриль ауруы, безгек, оба, туляремия, геморрагиялық қызбалар, АИВ инфекциялары.	- сұрастыру жүргізу; аурудың өмір тарихын және эпидемиологиялық анамнезін жинау; - аурудың негізгі симптомдарын анықтау; - зертханалық тексеруге науқастан материалдар (қан, зәр, нәжіс, құсық заттары) жинауды жүргізу; - шұғыл жәрдем көрсету; - науқастарды күтудің дағдыларын игеру; - ошақта эпидемияға қарсы шараларды жүргізу және ұйымдастыру; - жұқпалы ауруы бар науқастарды анықтау, СЭС қа жедел хабар беру, қоздырғыш тасмалдаушыны санациялау; - санитарлық – ағарту жұмыстарын жүргізу.	- қан арқылы (трансмиссивті) жұғатын жұқпалы ауруларының этиологиясын, эпидемиологиясын, клиникалық көрінісін, диагностикасын, салыстырмалы диагностикасын, емін, алдын-алу шараларын білу; - жұқпалы ауруы бар науқастардың күтімін, түзімін, ем дәмін, асқынулардың алдын – алуды білу; - асқынулар кезінде дәрігерге дейінгі көмекті көрсете білу; - жұқпалы ауру ошағында жұмыс көлемін білу; - фельдшер жұмысының барлық этапын құжаттандыруды білу; - науқастарға және жергілікті тұрғындарға санитарлық-ағарту жұмыстарын жүргізуді білу.	- оқулықтар, ОӘЖ (әдістемелік нұсқау, дәріс, сүйеніште конспект, есептер, тестілер, стандарттар) Аудиокасеталар. Видеотаспалар. Кестелер. Күтім жүргізуге арналған заттар.
Г1			
- тері қабатының жұқпалы аурулары туралы білімді меңгеру; түйнеме, сіреспе, құтыру, тілме.	- сұрастыру жүргізу; аурудың өмір тарихын және эпидемиологиялық анамнезін жинау, аурудың негізгі симптомдарын анықтау; - зертханалық тексеруге науқастан материалдар (қан, зәр, нәжіс, құсық заттары) жинауды жүргізу; сіреспеге қарсы сарысу және анотоксин енгізуді жүргізу; - антирабикалық егуді жүргізу; - зақымданған теріге хирургиялық өңдеу жүргізу; - шұғыл жәрдем көрсету; - науқастарды күтудің дағдыларын игеру; - ошақта эпидемияға қарсы шараларды жүргізу және ұйымдастыру; - жұқпалы ауруы бар науқастарды;	- тері қабатының жұқпалы ауруларының этиологиясын, эпидемиология сын, клиникалық көрінісін, диагностикасын, салыстырмалы диагностикасын, емін, алдын – алу шараларын білу; - жұқпалы ауруы бар науқастардың күтімін, түзімін, ем дәмін, асқынулардың алдын – алуды білу; - асқынулар кезінде дәрігерге дейінгі көмекті көрсете білу; - жұқпалы ауру ошағында жұмыс көлемін білу; - фельдшер жұмысының барлық этапын құжаттандыруды білу;	- оқулықтар. ОӘЖ (әдістемелік нұсқау, дәріс, сүйеніште конспект, есептер, тестілер, стандарттар) Аудиокасеталар Видеотаспалар. Кестелер. Күтім жүргізуге арналған заттар.

МИНИСТЕРСТВО ЗДРАВООХРАНЕНИЯ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

ОБРАЗОВАТЕЛЬНАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА ТЕХНИЧЕСКОГО И ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ

ПО СПЕЦИАЛЬНОСТИ:
030100 0 - «Лечебное дело»

КВАЛИФИКАЦИИ:
030101 3 - «Фельдшер»
030102 3 - «Акушер (ка)»

Издание официальное

Астана 2010

	анықтау; - СЭС қа жедел хабар беру; - санитарлық – ағарту жұмыстарын жүргізу.	- науқастарға және жергілікті тұрғындарға санитарлық – ағарту жұмыстарын жүргізуді білу.	

50 Құзыреттілік профилі: Хирургиялық аурулар

Құзыреттілік аймағы А - хирургиялық инфекцияның алдын алу	Оқуды бітірген соң білім алушылар төменгі дағдыларды меңгереді:
Оқыту модулі А1	Оқуды бітірген соң білім алушылар төменгі дағдыларды меңгереді: - асептиканың негізгі принципін білу; - залалсыздандыру әдістерін - инструменттерді залалсыздандыру алдындағы дайындық және залалсызданыру -таңғыш заттарын залалсыздандыру-антисептикалық ертінділерді ажырата білу, оларды пайдалану; - қолды операция алдында өңдеу; - хирургтің операцияға дайындалуы.
Құзыреттілік аймағы Б - десмургия	Оқуды бітірген соң білім алушылар төменгі дағдыларды меңгереді:
Оқыту модулі Б 1	- басқа таңғыш салу; - чепец,Гиппократ- таңғышы - екі көзге және бір көзге таңғыш - ноқта тәрізді, желкеге-крест тәрізді-таңғыш кеудеге,шат аралығына қолға және аяққа таңғыш салу, Дезо таңғышы.
Құзыреттілік аймағы В - Қан кету синдромы	Оқуды бітіргеннен соң білім алушылар төменгі дағдыларды меңгереді.
Оқыту модулі В 1	Жалпы қан кету белгілерін анықтау. Уақытша қан тоқтату дағдыларын меңгеру.
Құзыреттілік аймағы Г Жансыздандыру	Оқуды бітірген соң білім алушылар төменгі дағдыларды меңгереді:
Оқыту модулі Г1	- жергілікті жансыздандыруды жүргізуге жабдықтарды дайындауды,анестетиктерге рецепті жазады; - жалпы жансыздандырудың жүру барысын науқастың жалпы жағыдайын бақылайды, -операциядан кейінгі кезеңде күтім жүргізеді; - наркоз жүргізетін жабдықтарды залалсыздандырады - наркоз жүргізетін жабдықтарды залалсыздандырады.
Құзыреттілік аймағы Д - қан тобы және резус фактор туралы түсінік.	Оқуды бітірген соң білім алушылар төменгі дағдыларды меңгереді:
Оқыту модулі Д 1	- қан тобын анықтау; - қан сыйымдылығына жүргізілетін тексерістер - қан препараттарын және қан тәрізді сұйықтықтарды құюға болатын және болмайтын көрсеткіштерді; - олардың жарамдылығын; - қан құятын системаны дайындау.
Құзыреттілік аймағы Е - ашық және жабық жарақаттар.	Оқуды бітірген соң білім алушылар төменгі дағдыларды меңгереді:
Оқыту модулі Е1	- ашық жарақаттардың белгісін анықтау; - жарақаттарда бірінші медициналық көмек көрсету - емдеу тәсілін жүргізу;

	- күйіктердің белгісін анықтау оның көлемін білу; - үсіктер анықтау және алғашқы медициналық көмек көрсету; - электр жарақатында алғашқы медициналық көмек көрсету; - жараға тігіс салу және алу.
Оқыту модулі Е2	- жарақаттардың /соғылу, сынықтар,буын шығудың/, белгісін анықтау, - жақтаулармен бекіту; - бірінші мед. көмек көрсету; - гипс таңғыштарын салу.
Құзыреттілік аймағы Ж - жүрек-өкпе реанимациясы	Оқуды бітірген соң білім алушылар төменгі дағдыларды меңгереді:
Оқыту модулі Ж1	- тыныс жолдарының өткізгіштігін қамтамасыз ету - АБС жүйесімен реанимация жүргізу; - реанимация шараларына дұрыс баға беру.
Құзыреттілік аймағы З - іріңді аурулар.	Оқуды бітірген соң білім алушылар төменгі дағдыларды меңгереді:
Оқыту модулі З1	- іріңді аурулардың жергілікті және жалпы белгілерін анықтау; - сепсиспен , остеомиелиттің белгісі анықтау; - іріңді аурулардың емдеу қағидасын білу. -анаэробты инфекция туғызған аурулардың белгісін анықтау; - анаэробты инфекцияның аиналасындағы ортаға таралып кетудің алдын алуға бағытталған шараларды білу; - емдеу тәсілдері, алдын алу шаралары.
Құзыреттілік аймағы К - бас, бет, ауыз қуысы, мойын, өңеш, трахеяның хирургиялық аурулары	Оқуды бітірген соң білім алушылар төменгі дағдыларды меңгереді:
Оқыту модулі. К1	- беттің, бастың туа біткен ақауларын анықтау; - бас-ми жарақаттарында БМК көрсету; - өңеш пен трахеяның бөгде заттарында белгісін анықтап БМК көрсету.
Құзыреттілік аймағы Л - кеуде қуысы және кеуде қуысы органдарының жарақаттары.	Оқуды бітірген соң білім алушылар төменгі дағдыларды меңгереді:
Оқыту модулі Л1	- кеуде қуысының өтпелі ашық жарақаттардың түсінігі, себебі, түрлері, белгілері. - емдеу принциптері, бмк көрсету, күте білу.
Құзыреттілік аймағы М - омыртқа және жамбас сүйектерінің аурулары.	Оқуды бітірген соң білім алушылар төменгі дағдыларды меңгереді:
Оқыту модулі М1	- омыртқа және жамбас сүйектерінің сынығының түсінігі, себебі, белгісін, бірінші мед.көмек көрсету, асқынулар - емдеу принциптері, күте білу.
Құзыреттілік саласы Н - іш қуысы аурулары	Оқытудан кейін білім алушылар келесі тәжірибе дағдыларды меңгереді;
Оқыту модулі Н1	- іш теспесінің белгілерін анықтау; - себебін білу; - асқазанның және он екі елі ішектің ойық жарасының асқынулары, белгісі, БМК; - өттің тас ауруының белгісі ,асқынуы БМК; - емдеу тәсілдері, алдын алу шаралары;

Б Құзыреттілік аймағы Медициналық статистиканың негізі. Халық денсаулығының негізгі көрсеткіштері.	
Б1 оқыту модулі Б2 оқыту модулі	Оқу аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: - статистикалық зерттеудің әдістерін, салыстырмалы және орташа көрсеткіштерді есептеп шығару, графиктер құрастыру, статистикалық кестелерді түзу әдістемелерін пайдалану; - халық денсаулығы туралы түсінікті, аурушандықты, мүгедектікті, халықтың орташа өмір ұзақтығын зерттеу әдістерін іске асыра білуі тиіс.
В Құзыреттілік аймағы Халыққа емдеу - сауықтыру, алдын-алу көмегін ұйымдастыру	
В1 оқыту модулі В2 оқыту модулі В3 оқыту модулі	Оқу аяқталған соң білім алушы білуі тиіс; - емханалар мен ауруханалардың жұмысын ұйымдастыруды; - аналар мен балаларға емдік–профилактикалық көмек көрсетуді ұйымдастыруды; - ауыл тұрғындарына емдік–профилактикалық көмек көрсетуді ұйымдастыруды.
Г Құзыреттілік аймағы Денсаулық сақтау ісінің экономикасы, оны жоспарлау және қаржыландыру	
Г1 оқыту модулі	Оқу аяқталған соң білім алушы білуі тиіс: - нарықтық экономика жағдайында денсаулық сақтау ісінің экономикасының, инвестициясының, маркетингінің және менеджментінің маңызын білуі тиіс.

КӘСІПТІК ПРАКТИКА

ОҚУ-ӨНДІРІСТІК ПРАКТИКА

болу; - физикалық жаттығулардың әсер ету механизмін білу; - емдік денешынықтыру әдістерін меңгеру;	жүйелердің жағдайын бағалау; - физикалық жаттығулардың тиімділігін бағалау; - әртүрлі аурулар-да емдік гимна-стика жүргізудің ерекшеліктерін бағалау;	адамның организміне физиологиялық әсері; - емдік денешынықтыру әдістері; - емдік денешынықтырудың тиімділігін есепке алу;	
Б2			
- сырқаттанушылықтың әртүрлі кезеңіндегі емдік гимнастика әдістемесінің ерекшеліктері туралы білу; - емдік денешынықтыру құралдарын қолданудың тиімділігін бағалау.	- әртүрлі аурулар мен жарақаттарда емдік гим-настика кешенін құру дағдыларын меңгеру; - науқастармен немесе үйренушілер тобы-мен емдік гимнастика сабақтарын жүргізу.	- емдік денешынықтыру жүргізудің міндеттері мен әдістері; - әртүрлі аурулар мен жарақаттарда физикалық жаттығуларды қолданудың клиника-физиологиялық негіздемелері; - емдік гимнастиканы тағайындау мерзімдері; - науқасты белсендірудің әртүрлі кезеңдерін бақылау нәтижелерін бағалау.	- лекциялар; - кестелер; - суреттер; - тестілер.

58 Құзыреттілік профилі - Әлеуметтік медицина және денсаулық сақтауды басқару

Кәсіби құзырлық - әлеуметтік медицина және денсаулық сақтау ісін басқару.	Оқу аяқталған соң білім алушы әлеуметтік медицина және денсаулық сақтау ісін басқару саласында біліктілік пен іскерлікке қол жеткізуі керек: - жұмыс тәжірибесі барысында фельдшер өз бетімен шешім қабылдай алуы және халықтың денсаулық жағдайын сараптай алуы тиіс; - аурулардың алдын-алу мәселелерін шеше білуі тиіс; - статистикалық зерттеулерді, салыстырмалы орташа көрсеткіштерді, физикалық дамудың, туылу және өлім-жітім көрсеткіштерін есептеуді ұйымдастыруда өз білімін пайдалана білу; - күнделікті ағымдағы құжаттарды жүргізуде өз біліктілігі мен іскерлігін пайдалана отырып, медициналық мекемелердің еспетерін құрастырып, оларды сараптай білуі тиіс; - нарықтық экономика жағдайындағы денсаулық сақтау мекемелерінің экономикасының, қаржыландыруының, менеджементінің маңызын білуі тиіс.
А Құзыреттілік аймағы - әлеуметтік медицина және денсаулық сақтау ісін басқару	
А1 оқыту модулі А2 оқыту модулі	Оқу аяқталған соң білім алушы білуі тиіс - ҚР-нің денсаулық сақтау жүйесі туралы заңын, ҚР-нің Конституциясын, денсаулық сақтау ісін дамытудың мемелекеттік бағдарламасын; - ҚР 2005-2010 жылдарға арналған денсаулық сақтауды реформалау жане дамыту мемлекеттік бағдарламасын денсаулық сақтау ісінің негізгі қағидаларын, медициналық қызмет көрсетудің бірыңғай ұлттық жүйесінің негізгі қағидаларын.

Оқыту модулі Н2	- аппендицит , себебі, белгісі БМК; -преитонит себебі, белгісі БМК; - науқасты жедел операцияға дайындау - науқастың іш теспесіне зерттей білу; - операциядан кейін күтім жүргізе білу;
Оқыту модулі Н3	- жедел ішектің жұрмеуінің белгісін анықтау - жарықтың , қысылған жарықтың белгісін анықтап БМК көрсету - операциядан кейінгі кезеңде күтім көрсету.

Модульдің спецификациясы

Модульдің аталуы: **Хирургиялық аурулар**

Модульдің міндеті: хирургиялық инфекцияның алдын алуы, алғашқы медициналық көмек көрсету,операциядан кейінгі және жарақаттан кейінгі науқастарға кутім көрсету дағдыларын меңгеру.

Іс әрекет	Ептілік	Білім	Ресурстар
А1			
- залалсыздан дыру алдындағы дайындықты жүргізу, инструменттермен таңғыш материалды залалсыздандыру; - қолды заласыздандыру; - негізгі антисептикалық дәрмектерді анықтау;	- операция және таңғыш бөлімшесін тазалауды игеру; -залалсыздандыру алдындағы дайындықты жүргізу; - дезинфекцияға ертінділерді дайындау; - инструменттермен таңғыш материалды залалсыздандыру; - бикісті дайындау; - залалсызданған халатты киіп үйрену; негізгі антисептикалық дәрмектерді пайдалану; - жараны тазалауға, дезинфекцияғаарналған сульфамиттерді, антибиотиктерді білу.	- хирургияның тарихы; - хирургияның түсініктемесі, аурулар; - Казахстанда хирургия жұмысын ұйымдастыру; - асептиканың анықтамасы мен негізін, әдісін білу, емхана ішіндегі инфекцияға қарсы бағытталған бұйрықтарды білу; - антисептика анықтамасы, түрлері, қолдану әсері, қолдану көрсеткіштері;	- оқулықтар плакаттар, ертінділер, инстру-менттер, шкаф, бикс
Б1			
- адамның денесінің әртүлі бөлшектеріне таңғыш;	- «чепец» таңғышы, «Гиппократ» таңғышы; - көзге«Уздечка», желкеге таңғыш салу; - қолға және аяққа таңғыштар салу; - тізе, жамбас,тобық, шынтақ, білезік буындарына таңғыш - дезо таңғышы;	- десмургия туралы білім; - таңғыш салудың ережесі; - таңғыштардың түрлері;	- плакаттар, оқулықтар, антисептик-тер, анти-биотиктер Таңғыш жабдықта-ры.
В1			
- жалпы қан кету белгілерін анықтау; - уақытша қан тоқтатуды жүргізу;	- науқастың жалпы жағдайын анықтай білу; -қан қысымын анықтау; - бұрама, қыспалы таңба, қысқыш салу, тампонада жүргізу; - буынды барынша қысу әдісімен қан тоқтату; - саусақпен басу;	- қан кетудің себебін, түрлерін, белгісін білу; - уақытша және біржолата қан тоқтату.Кан кеткенде БМК көрсету; - қан тоқтататын дәріледі білу; - қан тоқтататын бұраманың ережесін білу;	- оқулықтар, антисептик-тер, анти-биотиктер плакаттар, резеңке бұраулар.
Г1			
- жергілікті жансыздан-	- жергілікті жансыздандыруға	- ауру сезімі туралы	Плакаттар

дыруға қатысу. - жалпы жансызданды -руға қатысу. - операциядан кейін жағдайын қадағалау.	жабдықтар дайындау; - анестетиктерге рецепті жазу; - жалпы жансыздандыруға және жергілікті жансыздандыруға қатынасу; - наркоздың жабдықтарын тазалау; - науқастың жалпы жағдайын анықтай білу.	түсінік; - жергілікті және жалпы жансыздандыру; - жергілікті жансыздандыруға көрсеткіштер; - анестетиктер; - асқынулар.	оқулықтар, анестетиктер, наркоздың жабдықтары.
Д1			
- қан тобы мен резус фактор анықтауды және қан құйғанда жүргізілетін сыйымдылықтарды, биологиялық тексеруді жүргізу тәжірибе дағдыларды меңгереді; - науқасты қан құюға дайындау. - науқасты бақылау.	- қан тобы мен резус факторға жабдықтарды дайындап анықтай білу және қан құйғанда жүргізілетін сыйымдылықтарды білу; - қан құйғанда болатын асқынуларды білу; - қайшылықтармен көрсеткіштерд і анықтау; - қан препараттарымен қан тәрізді сұйықтықтарды анықтау.	- қан құю тарихын білу; - қан тобы туралы білім, - қан құю жолдары мен әдісі; - қанның жарамдылығын анықтау; - қан құюға қайшылықтар.	- плакаттар оқулықтар, сарысулар, планшет, скарификатор, пипетка, әйнекшелер.
Е1			
- ашық жарақаттарды анықтай білу; - жара алған науқастарға БМК көрсете білу. күйіктер, үсіктер, электр жарақаты. БМК көрсете білу - науқастарға күтім көрсету.	- жараның белгілерін анықтау БМК көрсету, тазалау - емдеу принциптерін білу және күтім көрсету - күйікті дәрежесін , көлемін анықтау БМК көрсету, тазалау - үсіктің дәрежесін анықтау БМК көрсету, тазалау - электр жарақатында БМК көрсету.	- ашық жарақаттардың түсінігі себебі, түрлері, белгілері. - емдеу принциптері,бмк көрсету күте білу; - күйіктер, үсіктер белгілері; - электр жарақатында белгісі емдеу принциптері, бмк көрсету, күте білу.	- плакаттар оқулықтар.
Е2			
- жабық жарақаттарды анықтай білу; БМК көрсете білу - емдеу принциптерін білу.	- соғылудың, сынықтың, буын таюдың белгісін анықтау жақтаулармен немесе қолда бар заттармен иммобилизация жургізу; - гипс таңғышын дайындап сала білу;. - скелетті созып емдеуге арналған жабдықтарды дайындау; - жарақат алған науқастарға көмек көрсету.	- жабық жарақаттардың түсінігі себебі, түрлері, белгілері; - емдеу принциптері,бмк көрсету, күте білу.	- плакаттар оқулықтар, антисептиктер, антибиотиктер.
Ж1			
- терминалды жағайдың белгісін анықтау. - жүрек -өкпе реанимациясын жүргізу - АБС жүйесімен реанимация жүргізу.	- клиникалық өлімнің диагнозын анықтау; - жүрек өкпе реанимациясын АБС жүйесімен жүргізу; - реанимацияны дұрыс жүргізудің нәтижесін анықтау; - дефибрилятор мен жұмыс істей білу.	- реанимация, терминалдық жағдай клиникалық өлім туралы түсінік; - себебтері белгісі, - реанимация жүргізу әдістері.	- плакаттар оқулықтар, антисептиктер.
З1			
- іріңді аурулардың белгісін анықтау - жалпы күтім жүргізу. - остеомиелит пен сепсистің белгілерін	- іріңді аурулардың белгісін анықтау,тексере білу; - жалпы күтім жүргізу; - остеомиелит пен сепсистің белгілерін анықтау;	- жергілікті және жалпы хиругиялық инфекцияның түсінігін білу. - жергілікті инфекциялардың белгісін	- плакаттар оқулықтар, жақтаулар, стандарттар

Құзыреттілік саласы Б - емдік денешынықтырудың жеке әдістемелері. Әртүрлі аурулар мен жарақаттар кезіндегі емдік денешынықтыру	Оқуды аяқтаған соң білім алушы емдік денешынықтырудың негіздерін және емдік гимнастика кешенін құру әдістемесін меңгереді
Оқыту модулі Б1	- дене жаттығуларының физиологиялық негіздерін; - емдік гимнастика кешенін құру әдістемесін меңгеру.
Оқыту модулі Б2	- әртүрлі аурулар мен жарақаттарда емдік гимнастика кешенін құрудың ерекшеліктерін білу; - науқастармен емдік гимнастика кешенін өткізу дағдыларын меңгеру.

Модульдің спецификациясы

Модульдің аталуы: **Емдік денешынықтыру және медициналық бақылау**

Модульдің міндеті: Емдік денешынықтыру мен медициналық бақылау дың негіздерін меңгеру, емдік және гигиеналық гимнастика кешенін құру және өткізу әдістерін меңгеру. Адамның дене дамуын зерттеу және бағалау әдістерін меңгеру.

Іс-әрекет	Ептілік	Білім	Ресурстар
А1			
- медициналық ұйымдарда емдік денешынықтыру кабинетінің жұмысын ұйымдастыруды білу; - емдік және гигиеналық гимнастикамен айналысатындарды медициналық бақылау дағдыларын меңгеру;	- адамның дене дамуын зерттеу әдістерін меңгеру; - антропометриялық, соматоскопиялық өлшеу жүргізу; - организмнің функциональдық жағдайын бағалау; - буындардағы қозғалыс көлемін өлшеу;	- медициналық ұйымдарда емдік денешынықтыруды ұйымдастыру; - адамның дене дамуын зерттеу әдістері; - жүрек-қантамыр, тыныс алу және нерв жүйесінің функциональдық жағдайын анықтау; - объективті мәліметтер бойынша денсаулық жағдайын анықтау;	- лекциялар; - стандарттар; - кестелер; - суреттер;
А2			
- адамның дене дамуының деңгейін бағалау; - емдік және гигиеналық гимнастика кешенін құру әдістемесін меңгеру.	- антропометрия, соматоскопия көрсеткіштері бойынша дене дамуын бағалау; - тонус пен бұлшықет күшін бағалау; - әртүрлі аурулар мен жарақаттарда емдік және гигиеналық гимнастика кешендерін құру; - науқастармен немесе үйренушілер тобымен сабақ жүргізу.	- дене дамуын бағалаудың негізгі әдістері; - әртүрлі аурулар мен жарақаттарда емдік денешынықтыру құралдарын қолданудың клиника-физиологиялық негіздемелері; - аурулар мен жарақаттар кезінде емдік гимнастика әдістемесінің ерекшеліктері.	- лекциялар; - стандарттар; - кестелер; - суреттер.
Б1			
- емдік денешынықтырудың жалпы әдістемесінің негіздері туралы түсінігі	- емдік гимнастика кешенін құру әдістемесін меңгеру; - ағзалар мен	- емдік денешынықтырудың негіздерін; - физикалық жаттығулардың	- лекциялар; - стандарттар; - кестелер; - суреттер;

жүйесінің аурулары мен жарақаттарында массажды қолдану туралы білімді меңгеру;	техника қауіпсіздік ережесін сақтау; басты; - қолдың ұшын, білекті,иықты,арқаны,аяқты белді массаждау техникаының дағдыларын меңгеру;	ерекшеліктері; - құяң ауруында массажды қолдану; - шеткері жүйке жүйесінің ауруларындағы массаждың мақсаты мен тәсілдерін меңгеру;	М.Н. Виноградов “Физиотерапия” Таблицалар Стандарттар Сүреттер Электронды сағат;
Д4			
- массажды ішкі ағзалары ауруларында қолдану және балаларға массаж жасау ерекшеліктері туралы білімді меңгеру	- санитария эпидемиялық шаралар ережесін сақтау; - техника қауіпсіздік ережесін сақтау; - массаждау техникаының дағдыларын меңгеру	- жүрек-қан тамыр ауруларында массажды қолдану; - тыныс алу жүйесінің ,ас қөрту ауруларында массаждың мақсаты мен тәсілдері; - балалардың анатомия физиологиясы, массаж жасау ерекшеліктері тұралы білімді меңгеру	- оқулық Л.М. Клячин М.Н. Виноградов “Физиотерапия” Таблицалар Сүреттер Стандарттар Электронды сағат
Е 1			
- физиотерапияда-ғы техника қауіпсздік ережесі.	- санитария эпидемиялық шаралар ережесін сақтау; - техника қауіпсіздік ережесін сақтау.	- төменгі жиілік пен төменгі кернеудегі импульсті токтардағы техника қауіпсіздік ережесін сақтау; - жоғары, өте жоғары,ультра жоғары жиіліктегі токтардағы техника қауіпсіздік ережесін сақтау; - сәулемен,сумен, жылумен емдеуде техника қауіпсіздік ережесін сақтау.	- оқулық Л.М. Клячин М.Н. Виноградов “Физиотерапия” Таблицалар Сүреттер Стандарттар Электронды сағат.

57 Құзыреттілік профилі – Емдік денешынықтыру және медициналық бақылау

Құзыреттілік профилі - емдік денешынықтыру және медициналық бақылау	Оқуды аяқтаған соң білім алушы дене жаттығуларының әсер ету механизмін, олардың жіктемесін, көрсетілімдер мен қарсы көрсетілімдерді біледі, емдік гимнастика кешенін құру әдістемесін, әртүрлі аурулар мен жарақаттарда науқастармен немесе үйренушілер тобымен сабақ жүргізу әдістемесін меңгереді, медициналық бақылау негіздерін біледі, дене дамуын зерттеу әдістерін меңгереді.
Құзыреттілік саласы А – емдік денешынықтыру мен медициналық бақылаудың жалпы негіздері	Оқуды аяқтаған соң білім алушы емдік денешынықтырумен айналысатындарға медициналық бақылау жүргізу әдістемесін меңгереді, олардың нәтижелерін бағалау және емдік гимнастика кешендерін құру әдістемесін меңгереді.
Оқыту модулі А1	Медициналық ұйымда емдік денешынықтыруды ұйымдастыру ерекшеліктерін біледі; - емдік денешынықтырумен айналысатындарға медициналық бақылау жүргізу дағдыларын меңгеру; -олардың нәтижелерін бағалау;
Оқыту модулі А2	- емдік гимнастика кешенін құру әдістемесін меңгеру; - әртүрлі аурулар мен жарақаттарда науқастармен немесе үйренушілер тобымен сабақ жүргізу; - адамның дене дамуын зерттеу мен бағалау әдістерін меңгеру.

анықтау - анаэробты инфекцияны анықтауды білу, - столбняк. - газды гангрена. - анаэробты инфекция-сының алдын алу	-анаэробты инфекция ауруларының белгісін анықтау; - анаэробты инфекцияның айналасындағы ортаға таралып кетудің алдын алуға бағытталған шараларды білу; - емдеу тәсілдері, алдын алу шаралары;	анықтау. - анаэробты инфекцияны анықтауды білу, - столбняк.,газды гангренаның белгісі алдын алу. - жалпы күтім ерекше-ліктері.	
К1			
- беттің, бастық туа біткен ақауларын анықтау; - бас-ми жарақаттарын да БМК көрсету; - өңеш пен трахеяның бөгде заттарында белгісін анықтап БМК көрсету.	- беттің, бастық туа біткен ақауларын анықтау; - бас-ми жарақаттарының белгісін анықтап; - БМК көрсету; - өңеш пен трахеяның бөгде заттарында белгісін анықтап БМК көрсету; -өңештің күйігінде БМК көрсету.	- беттің, бастық туа біткен ақаулары. - бас-ми жарақаттарында БМК көрсету. - өңеш пен трахеяның бөгде заттарында белгісін анықтап БМК көрсету.	- плакаттар оқулықтар, жақтаулар, стандарт-тар.
Л1			
- кеуде қуысының өтпелі ашық жарақатының белгісін анықтау, бірінші мед көмек көрсету.	- кеуде қуысының өтпелі ашық жарақатының белгісін анықтау, бітеуіш таңғыш салу, тыныштандыру, емханаға жеткізу.	- кеуде қуысының өтпелі ашық жарақаттардың түсінігі; - себебі, түрлері, белгілері; - емдеу принциптері,бмк көрсету, күте білу.	- плакаттар оқулықтар, жақтаулар, стандарт-тар.
М1			
Омыртқа және жамбас сүйектерінің сынығының белгісін анықтау, бірінші мед.көмек көрсету.	- омыртқа және жамбас сүйектерінің сынығының белгісін анықтау, тыныштандыру қатты тасымалға жатқызу мойынға Шанц жақтауын салу емханаға жеткізу.	- омыртқа және жамбас сүйектерінің сынығының түсінігі себебі, белгісін бірінші мед.көмек көрсету, асқынулар емдеу принциптері, күте білу; - массаж тағайындауға көрсеткіштер.	- плакаттар оқулықтар, жақтаулар, стандарт-тар.
Н1			
- іш теспесінің белгілерін анықтау - себебін білу. - асқазанның және он екі елі ішектің ойық жарасының асқынулары, белгісі, БМК - өттің тас ауруының белгісі, асқынуы, БМК;	- іш теспесі синдромы анықтай білу, тексере білу, тасымалға жатқызып емханаға жеткізу; - асқазанның және он екі елі ішектің ойық жарасының асқынулары,белгісі; - өттің тас ауруының белгісі ,асқынуы БМК;	- іш теспесі синдромы түсінігі себебі, белгісі БМК көрсете білу; - асқазанның және он екі елі ішектің ойық жарасының; -асқазанның және он екі елі ішектің ойық жарасының,өттің тас ауруының түсініктері;	- плакаттар оқулықтар, жақтаулар, стандарт-тар;
Н2			
- аппендицит, себебі, белгісі БМК; - перитонит себебі, белгісі БМК; - науқасты жедел операцияға дайындау; - науқастың іш теспесінде зерттей білу;	- аппендициттің белгілерін аннықтай білу; - перитонит , белгісін анықтай білу; - науқасты жедел операцияға дайындау; - науқастың іш теспесінде зерттей білу; - операциядан кейінгі науқасқа көмек көрсету;	- аппендицит, себебі, белгісі, БМК; - перитонит, себебі, белгісі, БМК; - науқасты жедел операцияға дайындау; - науқастың іш теспесінде зерттей білу;	- плакаттар оқулықтар, жақтаулар, стандарт-тар;

Н3			
- жедел ішектің жүрмеуі бар науқасқа тексеріс жүргізе білу - жарықтың, қысылған жарықтың белгісін анықтап БМК көрсету - операциядан кейінгі кезеңде күтім көрсету - жедел ішектің жүрмеуінің белгісін анықтау - жарықтың , қысылған жарықтың белгісін анықтап БМК көрсету - операциядан кейінгі кезеңде күтім көрсету Плакаттар оқулықтар, жақтаулар, стандарттар.	- жедел ішектің жүрмеуінің белгісін анықтау - жарықтың, қысылған жарықтың белгісін анықтап БМК көрсету - операциядан кейінгі кезеңде күтім көрсету.	- жедел ішектің жүрмеуі белгісі, себебі,емі. - жарықтың, пайда болу себептері,диагноз қою. қысылған жарықтың белгісін анықтап БМК көрсету - операциядан кейінгі кезеңде күтім көрсету.	- плакаттар оқулықтар, жақтаулар, стандарт-тар.

51 Құзыреттілік профилі - Дерматовенерология

Кәсіби құзырлық - дерматовенерология	Оқыту аяқталғаннан кейін, тәмамдаушылар дерматовенерология ауруларымен сырқаттанғандарға қадағалаумен күтім жасау дағдыларын, терінің құрылысын және тері қасалқыларын білу, жыныс мүшесі арқылы берілітін аурулармен және тері ауруларының диагностикаларын жетік білу, сонымен қатар, дермато-венерология тәжірибесіндегі әртурлі ауруларды емдеу тесілдерін меңгеру.
Құзыреттілік аймағы А - дерматовенерология ауырғандарға медициналық көмек көрсетудегі туындайтан жалпы мәселер.	Оқыту аяқталғаннан кейін, тәмамдаушылар дерматовенерология тәжірибие жүзінде науқастарға қадағалаумен күтім жасау дағдыларын меңгеретін болады, науқастын жүйкелік психикалық және әлеуметтік дәрежеде өзінің жағдайына деген қатынасын бағалау; науқасты тексеруге дайындау және тексеру әдісін меңгеру.
Оқыту модулі А1	- өмірде сырқаттаншыларға ауру жайлы мағлумат алу дағдыларын мақсатты түрде меңгеру; - науқастың жүйкелік-психикалық және әлеуметтік дережеде өзінің жағдайына деген қатынасын бағалау; - науқасты тексеру әдістерін меңгеру; - ескірген ішкі және сыртқы гендік факторларға бағытталған кешендік емдеу қағидаларын білу.
Құзыреттілік аймағы Б	Оқыту аяқталғаннан кейін, тәмамдаушылар тері ауруымен сырқаттанғандарға күтім жасау тәсілдерін білетін болады.
Оқыту модулі Б1	- тері аллергиясының клиникалық пайда болу бікімін меңгеру; - терідегі қабыну реакция дәріжелерін анықтау дағдыларын меңгеру; - қышыма кезіндегі қабыну саты процесінің сатысын анықтау дағдыларын меңгеру; - қабыну реакция дәрежісіне және қабыну процесі сатысына байланысты болған жағдайда сыртқы тері бетін тазалау дағдыларын меңгеру;
Оқыту модулі Б2	- созылмалы тері ауруларының және қызыл жегінің клиникалық пайда болуын білу; - іріңді аурулардың клиникалық пайда болуын білу; - теміреткі түйіншегін табудағы қырынды жүргізу дағдыларын меңгеру; - қызыл жегіден емделу үшін кортикостероидті мазьді таңдап алу керек; - жұкпалы дерматозда және паразиттер, майда саңырауқұлақтар туғызатын тері

	- УВЧ-30,УЗТ-101,Полюс 101 аппараттармен жұмыс істегенде қолданылатын техника қауіпсіздігі.	- қолдану,қолдан бауы тұралы білімді меңгеру.	Сымдар Электронды сағат УВЧ-30, Полюс 101.
В1			
- сәулемен,сумен, жылумен емдеу туралы білімді меңгеру.	- санитария эпидемиялық шаралар ережесін сақтау; сәулемен,сумен,жылумен емдегенде техника қауіпсіздік ережелерін сақтау; - биодозаны анықтау; тубустың күтімін жүргізу; - емшара жүргізу дағдыларын меңгеру.	- сәуленің физикалық қасиеті; - инфрақызыл сәулелердің физиологиялық әсері; - ультракүлгін сәулелердің физиологиялық әсері; - биодоза туралы түсінік; сумен,балшықпен емдеу тәсілдері,физиологиялық әсерлері; - қолдану, қолдан бауы тұралы білімді меңгеру.	- оқулық Л.М. Клячин М.Н. Виноградов “Физиотерапия” лампа ”Соллюкс” ОРК-21 ОН-7 Таблицалар Сүреттер Стандарттар Электронды сағат.
Г1			
- ингаляциямен, ультрадыбыспен емдеу туралы білімді меңгеру;	- санитария эпидемиялық шаралар ережесін сақтау; - техника қауіпсіздік ережесін сақтау; - ингаляторды жұмысқа дайындау; - мундштуктарды тазалау; - емшара жүргізу дағдыларын меңгеру;	- аэрозольдар туралы түсінікті; - ингаляция үшін қолданылатын дәрілер; - ингаляцияның ағзаларға әсері, - микротербелісті емдеулер туралы білімді меңгеру;	- оқулық Л.М. Клячин М.Н. Виноградов “Физиотерапия” УЗТ101 Таблицалар Сүреттер Стандарттар Электронды сағат;
Г2			
- санаторлы-курортты емдеулер.Дене шынықтыру тәсілдері туралы білімді меңгеру.	- санитария эпидемиялық шаралар ережесін сақтау; - техника қауіпсіздік ережесін сақтау; - шынықтыру тәсілдерінің дағдыларын меңгеру;	- санаторлы курортты емдеулер; - Қазақстанның курорттары; - шынықтыру шаралары-қолдану,қолданбауы тұралы білімді меңгеру;	- оқулық Л.М. Клячин М.Н. Виноградов “Физиотерапия” Таблицалар Сүреттер Стандарттар
Д1			
- массаждың физиологиялық әсерлері,негізгі тәсілдері. Мас-сажистің жұмысын ұйымдастыруы туралы білімді меңгеру;	- санитария эпидемиялық шаралар ережесін сақтау; - техника қауіпсіздік ережесін сақтау; - оқушылар біріне бірі массаж жасау дағдыларын меңгеру;	- массаждың анықтамасы; - масаждың ағзаға деген физиологиялық әсері; - массаждың гигиенасы; - А.Ф.Вербовтың жіктемесі; - массаждың тәсілдері; - қолдану,қолдан бауы тұралы білімді меңгеру;	- оқулық Л.М. Клячин М.Н. Виноградов “Физиотерапия” Таблицалар Сүреттер Стандарттар Электронды сағат
Д2			
- дененің әр мүшесін массаждау туралы білімді меңгеру;	- санитария эпидемиялық шаралар ережесін сақтау; - техника қауіпсіздік ережесін сақтау; - қолдың ұшын,білекті иықты,арқаны,аяқты массаждау техникаының дағдыларын меңгеру;	- қол-аяқтың анатомиясы, физиологиясы; - қолдың ұшына; - білекке; - иыққа; - арқаға; - кеудеге массаж жасау тұралы білімді меңгеру;	- оқулық Л.М. Клячин М.Н. Виноградов “Физиотерапия” Таблицалар Стандарттар Сүреттер Электронды сағат;
Д3			
- орталық және шеткері жүйке	- санитария эпидемиялық шаралар ережесін сақтау;	- инсульт туралы түсінік; - инсультте масажды қолдану	- оқулық Л.М. Клячин

Оқыту модулі Д3	инсульт туралы түсінік;инсультте масажды қолдану ерекшеліктері;құяң ауруында массажды қолдану; шеткері жүйке жүйесінің ауруларындағы массаждың мақсаты мен тәсілдері; санитария эпидемиялық шаралар ережесі, техника қауіпсіздігін сақтау туралы білімді меңгеруі керек;
Оқыту модулі Д4	жүрек-қан тамыр ауруларында массажды қолдану;тыныс алу жүйесінің ауруларында массаждың мақсаты мен тәсілдері; баларға массаж жасау урекшеліктері;санитария эпидемиялық шаралар ережесі; техника қауіпсіздігін сақтау туралы білімді меңгеруі керек.
Оқыту модулі Е	Оқыту барысында оқушы-төменгі жиілік пен төменгі кернеудегі импульсті токтардағы техника қауіпсіздік ережесін сақтау; жоғары, өте жоғары,ультра жоғары жиіліктегі токтардағы техника қауіпсіздік ережесін сақтау; сәулемен,сумен, жылумен емдеуде техника қауіпсіздік ережесін сақтау туралы білімді меңгеруі керек.

Модульдің спецификациясы

Модульдің аталуы: **Физиотерапия және массаж**

Модульдің міндеті: физикалық факторлардың ағзаға физиологиялық әсерлері;емдеу әдістері;массаждың ағзаға тигізетін әсерлері,тәсілдері,қолдану,қолданбауы туралы білімді меңгеру.

Іс әрекет	Ептілік	Білім	Ресурстар
А1			
- кіріспе. Қазақстан Республикасында физиотерапия ісінің ұйымдастыруы.	- техника қауіпсіздік ережесі; санитария эпидемиялық шаралар ережесі;	- физиотерапияның даму тарихі; физиотерапиялық көмекті ұйымдастыру; - техника қауіпсіздік ережесі;	- оқулық Л.М. Клячин М.Н. Виноградов “Физиотерапия” Таблицалар
А2			
- электртогімен емдеу туралы білімді меңгеру.	- техника қауіпсіздік ережесі; - санитария эпидемиялық шаралар ережесі; - электроттарды дайындау және оларды қосу; - оқушылар біріне бірі емшара жүргізу; - ”Поток-1”аппаратын іске қосу.	- физиотерапиялық көмекті ұйымдастыру; - техника қауіпсіздік ережесі; - электрозақымда көрсететін көмек; - қуаттар; - гальваникалық токтың физиологиялық әсері; - дәрілі электрофорез ,физиологиялық ерекшеліктері; - импульсты токтар, физиологиялық әсері; - аппараттар, электроттар; - қолдану, қолдан бауы - емшараның техникасы және тәсілі тұралы білімді меңгеру.	- оқулық Л.М. Клячин М.Н. Виноградов “Физиотерапия” Таблицалар Электроттар, Сымдар Электронды сағат “Поток1”.
Б1			
- жоғары, өте жоғары, ультра жоғары жиіліктегі токтар туралы білімді меңгеру.	- техника қауіпсіздік ережесі; санитария эпидемиялық шаралар ережесі;электроттарды дайындау және оларды қосу; - оқушылар біріне бірі емшара жүргізу;	- дарсонвализацияның физиологиялық әсері; - жоғары, өте жоғары,ультра жоғары жиіліктегі токтардың физиологиялық әсері емшара өткізу ерекшелігі;	- оқулық Л.М. Клячин М.Н. Виноградов “Физиотерапия” Таблицалар Электроттар,

	іріндісіндегі қабыну реакциясы дәрежесін анықтау дағдыларын меңгеру; - инемен енгізу /тамырға, бұлшық етке/.
Құзыреттілік аймағы В - жыныстық жолмен берілетін аурумен сырқаттанған науқастарға медициналық көмекті ұйымдастыру.	Оқыту аяқталғаннан кейін, тәмамдаушылар жыныстық жол арқылы берілетін аурулармен науқастанушыларға күтім жасау дағдыларын меңгеретін болады.
Оқыту модулі В1	- ЖЖАБА алдын алу үшін әнгіме жүргізу жоспарын құрастыру дағдыларын меңгеру; - ЖЖАБА науқастың есепке тұру карточкасын толтыру дағдыларын меңгеру; - трихомонияз, хламидозды анықтаудың клиникалық білімін меңгеру; - гонорея және сифилис ауруларын анықтаудың клиникалық білімін меңгеру; - ВИЧ-инфекциясы жоніндегі мәселені білу білімін меңгеру; - қалтылдап, солғын тартуды зерттейтін техника дағдыларын меңгеру; - қан сары суын зерттейтін техника дағдыларын меңгеру; - қынапты шаю, үрпі өзегіне, несеп жолына дәрі құюды жүргізу дағдыларын меңгеру; - трихоманад және гонококк жағындысын дайындау дағдыларын меңгеру; - ЖЖАБА сырқаттанушыларға күтім жасауды жүзеге асыру.
Құзыреттілік аймағы Г - дерматовенерология тәжірибесі кезінде аурулардың алдын алу. Жұқпалы аурудан сақтану.	Оқыту аяқталғаннан кейін, тәмамдаушылар дерматовенерология бөлімінде науқастарды қадағалау мен күтім жасау дағдыларын меңгеру; дерматовенерология мекемелеріндегі тәжірибеде деонтологиялық аспектілер дағдыларын меңгеру; сонымен қатар санитарлық-эпидемиялық тәртіпті сақтау.
Оқыту модулі Г1	- дерматовенерология тәжірибесінде құқықтық және моральдық аспектілерін жетік білу; - дерматовенерология аурулыларының жалпы және жеке шамасы білімдерін жетік меңгеру; - дерматовенерология тәжірибесінде медициналық есеп беру және есепке тұрғызу білімін меңгеру; - жұмыс кезінде медициналық қызметкерлердің жұқпалы аурулардан сақ болуын қамтамасыз ету; санитарлық-эпидемиялық бөлімдегі тәртіпті сақтай отырып және де емделушіге күтім жасау кезіндегі заттарды дезинфекциялау ережелерін сақтау.

Модульдің спецификациясы

Модульдің аталуы: **Дерматовенерология**

Модульдің міндеті: Дерматовенерологиялық тәжірибеде науқасқа күтім көрсету және қадағалау дағдыларын меңгеру. Тексеру әдістемесін меңгеру.

Іс әрекет	Ептілік	Білім	Ресурстар
А1			
- дерматовенерология тәжірибесінде науқасқа күтім көрсету және қадағалау дағдыларын меңгеру.	- өмірде сырқаттанушы ларға ауру жайлы мағлумат алу дағдыларын мақсатты түрде меңгеру; аурудың болу мүмкіндігін табу, науқастың жүйкелік-психикалық және әлеуметтік дәрежеде өзінің жағдайына деген қатынасын бағалау; - сыртқы және ішкі гендендік факторларды ажырата білу;	- диагноз қою үшін клиникалық зерттеу тәсілдерін меңгеру; - ескірген сыртқы және ішкі гендік факторларға бағытталған кешендік емдеу қағидаларын білу.	- Студиницын А.А., Стоянов Б.Г. «Тері және венерологиялық аурулар»; - кестелер, тері ауруларының атласы; - күтім жасау

	- жалпы емдеу жүргізу үшін; ерекше емдеу жүргізу үшін жергілікті емдеу үшін дәрілік құралдарды білу.		заттары - дәрілік формалар - муляждар.
Б1			
- тері ауруларымен сырқаттанушыларға қадағалау және күтім көрсету дағдыларын меңгеру.	- дерматит кезінде қабыну реакция дәрежелерін анықтау дағдыларын меңгеру; - қышыма кезінде қабыну процесінің сатысын аңықтау дағдыларын меңгеру; - қабыну реакция дәрежесіне және қабыну процесі сатысына байланысты болған жағдайда сыртқы тері бетін тазалау дағдыларын меңгеру.	- диагноз қою үшін клиникалық зерттеу аймақтарының білімін меңгеру; - ескірген сыртқы және ішке гендік факторларға бағытталған кешендік емдеу қағидаларын білу; - токсикодермияны анықтаудың клиникалық білімін меңгеру.	- студиницын А.А., Стоянов Б.Г. «Тері және венерологиялық аурулар»; - кестелер, тері ауруларының атласы; - күтім жасау заттары; - дәрілік формалар; - муляждар.
В1			
- ЖЖАБА ауруымен сырқаттанушыларға күтім көрсету дағдыларын меңгеру.	- ЖЖАБА алдын алу үшін әңгіме жүргізу жоспарын құрастыру дағдыларын меңгеру; - қалтылдап, солғын тартуды зерттейтін техника дағдыларын меңгеру; - қан сары суын зерттейтін техника дағдыларын меңгеру; - қынапты шаю, үрпі өзегіне, несеп жолына дәрі құюды жүргізу дағдыларын меңгеру.	- трихомонияз, хламидозды анықтаудың клиникалық білімін меңгеру; - гонорея және сифилис ауруларын анықтаудың клиникалық білімін меңгеру; - ВИЧ-инфекциясы жөніндегі мәселені білу білімін меңгеру; - трихоманад және гонококк жағындысын дайындау дағдыларын меңгеру; - ЖЖАБА сырқаттанушыларға күтім жасауды жүзеге асыру.	- студиницын А.А., Стоянов Б.Г. «Тері және венерологиялық аурулар»; - кестелер, тері ауруларының атласы; - күтім жасау заттары; - дәрілік формалар; - муляждар.
Г1			
- дерматовенерология бөлімдерінде сырқаттанушыларға қадағалау және күтім көрсету дағдыларын меңгеру; - дерматовенерология мекемелеріндегі тәжірибеде деонтологиялық аспектілер дағдыларын меңгеру, сонымен қатар санитарлық-эпидемиялық тәртіпті сақтау.	- дерматовенерология тәжірибесінде медициналық есеп беру және есепке тұрғызу білімін меңгеру; - жұмыс кезінде медициналық қызметкерлердің жұқпалы аурулардан сақ болуын қамтамасыз ету; - санитарлық-эпидемиялық бөлімдегі тәртіпті сақтай отырып және де емделушіге күтім жасау кезіндегі заттарды дезинфекциялау ережелерін сақтау.	- дерматовенерология тәжірибесінде құқықтық және моральдық аспектілерін жетік білу; - дерматовенерология ауруларының жалпы және жеке шамасы білімдерін жетік меңгеру.	- студиницын А.А., Стоянов Б.Г. «Тері және венерологиялық аурулар»; - кестелер, тері ауруларының атласы; - күтім жасау заттары; - дәрілік формалар; - муляждар.

Оқыту модулі А1	Қазахстан Республикасында физиотерапия ісінің ұйымдастыруы туралы білімді меңгеруі керек;
Оқыту модулі А2	- токтің түрлерін және олрдың физикалық қасиеттері; - гальваникалық токтің физиологиялық әсері;дәрілі электрофорез туралы ұғым;импульсті токтардың физиологиялық әсері;қолдану және қолданбауы; - санитария эпидемиялық шаралар ережесі; физиотерапия бөлімінде техника қауіпсіздігін сақтау туралы білімді меңгеруі керек.
Құзыреттілік аймағы Б - жоғары, өте жоғары, ультра жоғары жиіліктегі токтар	Оқыту барысында оқушы- жоғары, өте жоғары,ультра жоғары жиіліктегі токтардың физиологиялық әсері; қолдану және қолданбауы туралы білімді меңгеруі керек.
Оқыту модулі Б1	- дарсонвализация,оның физиологиялық әсері; жоғары, өте жоғары,ультра жоғары жиіліктегі токтардың физиологиялық әсері; қолдану және қолданбауы; - санитария эпидемиялық шаралар ережесі; физиотерапия бөлімінде техника қауіпсіздігін сақтау туралы білімді меңгеруі керек.
Құзыреттілік аймағы В - сәулемен, сумен, жылумен емдеу.	Оқыту барысында оқушы-сәулемен,сумен,жылумен емдеу тәсілдерін пайдалану; - қолдану және қолданбауы туралы білімді меңгеруі керек.
Оқыту модулі В1	- сәуленің физикалық қасиеті;инфрақызыл сәулелердің физиологиялық әсері; аппараттар; - ультракүлгін сәулелердің физиологиялық әсері;биодозаны анықтау; - санитария эпидемиялық шаралар ережесі; - физиотерапия бөлімінде техника қауіпсіздігін сақтау туралы білімді меңгеруі керек.
Құзыреттілік аймағы Г - ингаляционды емдеу. Ультрадыбыспен емдеу. Санаторлы курортты емдеулер. Денені шынықтыру тәсілдер.	Оқыту барысында оқушы-аэрозольдар, ингаляция үшін қоланылатын дәрілер; аппараттар;ингаляцияның ағзаларға әсерлері; шынықтыру шаралары; Қазақстанның курорттары;микротербелістер; қолдану және қолданбауы туралы білімді меңгеруі керек.
Оқыту модулі Г1	Аэрозольдар ,ингаляция үшін қоланылатын дәрілер; аппараттар; ингаляцияның ағзаларға әсерлері; микротербелістер, физиологиялық әсері; санитария эпидемиялық шаралар ережесі; қолдану және қолданбауы, физиотерапия бөлімінде техника қауіпсіздігін сақтау туралы білімді меңгеруі керек.
Оқыту модулі Г2	Санаторлы курортты емдеулер;денені шынықтыру тәсілдері,олардың физиологиялық әсері; қолдану және қолданбауы туралы білімді меңгеруі керек.
Құзыреттілік аймағы Д - массаж.Массаждың анатомиялық физиологиялық негізі.Массаждың түрлері, тәсілдері. Массажға дайындық. Массажистің жұмысын ұйымдастыру. Массаждың техникасы және тәсілдері.	Оқыту барысында оқушы-массаж туралы түсінік, массаждың түрлері; массаждың физилолгиялық әсерлері; массажистің жұмысын ұйымдастыру; массаждың техникасы және тәсілдері; қолдану және қолданбауы туралы білімді меңгеруі керек.
Оқыту модулі Д1	Массаждың ағзаға деген физиологиялық әсері; массаждың гигиенасы; А.Ф. Вербовтың жіктемесі;массаждың тәсілдері; қолдану,қолданбауы тұралы білімді меңгеру; санитария эпидемиялық шаралар ережесі; физиотерапия бөлімінде техника қауіпсіздігін сақтау туралы білімді меңгеруі керек;
Оқыту модулі Д2	Қолдың ұшына, білекке,иыққа,арқаға ,кеудеге массаж жасау; санитария эпидемиялық шаралар ережесі ,техника қауіпсіздігін сақтау туралы білімді меңгеруі керек;

Б1			
- көзді қозғалтқыш аппараты ауруларымен сырқаттанғандарға күтім жасау және бақылау дағдыларын меңгеру.	- аккомадация бұзұлуларын анықтау; - рефракция ауытқуларын анықтау; - қарапайым көзілдіріктерді таңдап және тексеріп беру; - қыли көз бұрышын аңықтау; - салдық қыли көзді анықтау; - паралитика лық қыли көзді анықтау; - көзді қозғалтқыш аппараты ауруларына шалдыққан науқастарды күтуді жүзеге асыру.	- рефракция ауытқуларының клиникасын білу; - пресбиопия туралы түсінік; - қыли көз туралы түсінік; - жеке ауру түрлерінің қауіп-қатер факторларын білу;	- Л.А. Дубовская «Көз аурулары»; - кестелер; - күтіп-баптау заттары.
В1			
- көз алмасының артқы бөлік ауру белгілерінің көзбұршақ, торлы қабық және көру нерві ауруларына шалдыққан науқастарға көмек көрсету дағдыларын меңгеру.	- көру кеңістігін анықтау; - көру кеңістігін анықтау; - түсті сезуді анықтау; - дәрі-дәрмекке рецепт жазып беру.	- иридоциклит, хориоретинитті емдеу және клиникасын білу; - катарактыны емдеу және клиникасын білу; - жеке ауру түрлерінің қауіп-қатер факторларын білу.	- Л.А. Дубовская «Көз аурулары»; - кестелер; - күтіп-баптау заттары.
Г1			
- глаукома ауруларымен сырқаттанғандарға күтім жасау дағдыларын меңгеру; медико-генетикалық ақыл-кеңес беру жұмысын ұйымдастыру, сондай-ақ офтальмологиялық бөлімдерде санитарлы-эпидемиялық ережелерді жүргізу.	- көздің ішкі қысымын анықтау; - глаукома ауруына шалдыққан науқастарға күтім көрсетуді жүзеге асыру; - санитарлық - эпидемиялық бөлімдегі тәртіптерді қадағалау; - күтім кезінде қолданылған заттарға дезинфекция жасау.	- глаукома емдеу және клиникасын білу; - медико-генетикалық ақыл-кеңес беру жұмыстары және міндеттері.	- Л.А. Дубовская «Көз аурулары»; - кестелер; - күтіп-баптау заттары.

56 Құзыреттілік профилі - Физиотерапия және массаж

Кәсіби құзырлық - физиотерапия және массаж	Оқыту барысында оқушы- физиотерапияда қолданатын емдік физикалық факторлардың адамның ағзасына әкелетін әсерлері; - электротогімен емдеу,төменгі жиілік пен төменгі кернеудегі импульсті токтар; - жоғары, өте жоғары,ультра жоғары жиіліктегі токтар; сумен,жылумен емдеу;ингаляциямен емдеу;ультрадыбыспен емдеу;санаторлы курортты емдеулер;массаждың физиологиялық әсерлері; - этикалық және заңды аспектілері;стационардағы санитариялық эпидемиялық шаралар ережесі; - емшараға қажетті заттарды дезинфекциялау ережесі туралы білімді меңгеру керек.
Құзыреттілік аймағы А - кіріспе. Қазахстан Республикасында физиотерапия ісінің ұйымдастыруы. Электртогімен емдеу. Төменгі жиілік пен төменгі кернеудегі импульсті токтар.	Оқыту барысында оқушы-физиотерапия көмекті ұйымдастыру; қуаттар тұралы ұғым; - электротоктың физиологиялық әсері;қолдану және қолданбауы туралы білімді меңгеруі керек.

52 Құзыреттілік профилі - Неврология

Кәсіби құзырлық - неврология	Оқыту барысында оқушы бас ми мен жұлынның қызметтерін, анализаторлар туралы түсінік; жүйке ауруларындағы негізгі симптомдары; ми қан айналымының бұзылымдары – инсульт; орталық жүйке жүйесінің жарақаттары (ми шайқалуы, соғылуы); жүйке жүйесінің аурулары; жүйке ауруларында науқасқа көрсетудің этикалық және заңды аспектілері; стационардағы санитариялық эпидемиялық шаралар ережесі; жүйке ауруларында науқасқа күтіміне қажетті заттарды дезинфекциялау ережесі туралы білімді меңгеру керек.
Құзыреттілік аймағы А - жүйке ауруларында науқасқа медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру.	Оқыту барысында оқушы жүйке ауруларында науқасқа көмек көрсету ұйымдастыруы; зерттеу тәсілдері және диагноз қоюдың дағдыларын меңгеру керек.
Оқыту модулі А1	- жоғары ми қызметін, қимыл-әрекетті,сезімділікті, вегетативтік жүйке жүйесінің қызметін зерттеу тәсілдерін білу дағдыларын қалыптастыру; - тері,есту,көру,иіс және дәм сезу анализаторлардың қабылдау деңгейін тексеру; - неврология бөлімінде науқастарға күтім көрсетуді меңгеру; - жоғары ми қызметі, қимыл әрекет,сезімділік,вегетативтік жүйке жүйесінің қызыметін зерттеу тәсілдерін білу; - тері,есту,көру,иіс және дәм сезу анализаторлардың қабылдау деңгейін білу; - неврология бөлімінде науқастарға күтім көрсетудін ерекшеліктерін білу
Құзыреттілік аймағы Б - шеткері жүйке жүйесінің ауруларында медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру; остеохондроз; бет нервісінің нейропатиясы.	Оқыту барысында оқушы шеткері жүйке жүйесінің ауруларында науқасқа күтім көрсетуді меңгеру керек; остеохондрозда, бет нервісінің нейропатиясы науқасқа күтім көрсетуді меңгеру керек.
Оқыту модулі Б1	- остеохондроздың мойын,кеуде,бел-сегізкөз деңгейіндегі клиникалық көрінісін ажыратып тексеру; - ауырсыну нүктелерін тексеру; - бет нервісінің қызметін тексеру әдістерін меңгеру; - науқастың бел-сегізкөз аймағын рентген зерттеуіне дайындығын меңгеру; - қимыл әрекет бұзылымдарында науқасқа күтім көрсетуді меңгеру.. - остеохондроздың әртүрлі деңгейіндегі клиникалық көрінісін ажырата білу; - ауырсыну нүктелерді білу, - созғылау әдісті білу, - бет нервісінің нейропатиясының клиникалық белгілерін білу
Құзыреттілік аймағы В - орталық жүйке жүйесінің жарақаттарында медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру.	Оқыту барысында оқушы – ашық және жабық ми жарақаттар туралы түсінікті ажырата білу керек; орталық жүйке жүйесінің жарақаттарында науқасқа күтім көрсетуді меңгеру керек.
Оқыту модулі В1	- ашық және жабық бас ми жарақаттарды ажырата білу; - жалпы ми және ошақтық симптомдарды ажырата білу, - бас ми жарақаттарында психикалық бұзылымдарды анықтауды меңгеру; - науқастарға күтім көрсету дағдыларын қалыптастыру - орталық жүйке жүйесінің жарақаттарының жіктемесін білу; - бас ми жарақаттардың клиникалық көрінісін білу; - жалпы ми және ошақтық синдромдарды білу.

Құзыреттілік аймағы Г - вегетативтік жүйке және жүйесінің орталық жүйке жүйесінің жұкпалы ауруларында медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру.	Оқыту барысында оқушы - вегетативтік жүйке жүйесінің ауруларының ерекшеліктері, себептері, аурудың даму механизмін білу; орталық жүйке жүйесінің жұкпалы ауруларының себептері, таралу жолдары, даму механизмін білу; вегетативтік жүйке жүйесінің ауруларында науқасқа күтім көрсетуді меңгеру керек; орталық жүйке жүйесінің жұкпалы ауруларында ауруларында науқасқа күтім көрсетуді меңгеру керек.
Оқыту модулі Г1	- бас сақинасы ұстама, вегетативтік криздерде көмек көрсетуді меңгеру; - науқасты люмбальді пункцияға дайындау дағдыларын меңгеру; - люмбальды пункция жасаған науқасқа күтім көрсету дағдыларын қалыптастыру - вегетативті жүйке жүйесінің ауруларының ерекшеліктерін білу, - вегетативті қан тамыр дистония,бас сақинасы тұралы білімді меңгеру; - Рейно ауруы тұралы білімді меңгеру; - вегетативтік криздерді ажырата білу; - орталық жұйке жүйесінің жұқпалы ауруларының жіктемесін білу; - менингококкты жұқпалы аурудың себебі,таралу жолдары,клиникалық түрлері,даму механизмін білу; - менингококкты жұқпалы аурудың алдын алу шараларын білу.
Құзыреттілік аймағы Д - жұйке жүйесінің және жұйке – бұлшық ет жүйесінің дегенеративтік тұқым қуалайтын ауруларында медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру.	Оқыту барысында оқушы - тұқым қуалайтын аурулар туралы түсінікті білу керек; салданған науқастарға, сөйлеу қабілетінің бұзылымдарында күтім көрсету меңгеруді; адамның тұқым қуалайтын ауруларының алдын алуды меңгеру.
Оқыту модулі Д1	- аурудың тұқым қуалайтын типін білу; - адамның қалыпты және патологиялық кариотипін ажырата білу; - шежіре картасын құрастыруды меңгеру; - жүйке жүйесінің тұқым қуалайтын ауруларында күтім көрсету дағдыларын меңгеру - адамның тұқым қуалайтын ауруларының жіктемесін білу; - адамдағы негізгі кең таралған тұқым қуалайтын ауруларды ажыратабілу; - тұқым қуалайтын ауруларда профилактикалық шараларды білу; - науқастарға күтім көрсету ерекшеліктерін білу.
Құзыреттілік аймағы Е - ми қан айналымының бұзылымдарында медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру.	Оқыту барысында оқушы - ми қан айналымының бұзылымдарын ажыратып, зерттеу жүргізуді және күтім көрсетуді, алдын алуды меңгеру керек.
Оқыту модулі Е1	- жоғары ми қызметі, қимыл әрекеттің, сезімділіктің бұзылымдарын зерттеу тәсілдерін меңгеру; - салданған науқасқа күтім көрсету дағдыларын қалыптастыру - ми қан айналының бұзылымдарының жіктемесін білу; - ми қан айналының бұзылымдарының алғашкы белгілерін білу; - ми қан айналының өткінші бұзылымдар туралы түсінікті меңгеру; - инсульттың себептері, даму механизмі, клиникалық түрлерін білу; - емдеу әдістерін білу; - алдын алу шараларын білу.

Модульдің спецификациясы
Модульдың аталуы: **Неврология**
Модульдың міндеті: орталық және шеткері жүйке жүйесінің қызметін білу,жүйке

	- қарапайым көзілдірікті таңдап беру; - қыли көз бұрышын аңықтау; - салдық қыли көзді анықтау; - көзді қозғалткыш аппараты ауруларымен сырқаттанғандарға күтім жасауды іске асыру.
Құзыреттілік аймағы В - көз алмасының артқы бөлік ауру белгілерінің көзбуршақ, торлы қабық және көру нерві аурулармен науқасқа шалдық қандарға медициналық көмекті уйымдастыру.	Оқыту аяқталғаннан кейін, тәмамдаушы көз алмасының артқы бөлік ауру белгілерінің көзбұршақ, торлы қабық және көру нерві ауруларына шалдыққан науқастарға көмек көрсету дағдыларын біліп шығады.
Оқыту модулі В1	- иридоциклит, хориоретинитті емдеу және клиникасын білу; - катарактты емдеу және клиникасын білу; - көру кеңістігімен көру өткірлігін білу; - дәрі-дәрмекке рецепт жазып бере білу; - көз алмасының артқы бөлік ауру белгілерінің көзбұршақ торлы қабық және көру ауруларына шалдыққан науқастарға көмек көрсетуді жүзеге асыру.
Құзыреттілік саласы Г - глаукома. Көз ауруларын алдын алу. Инфекциядан сақтану.	Оқыту аяқталғаннан кейін, тәмамдаушылар глаукома ауруларымен сырқаттанғандарға күтім жасау дағдыларын меңгереді; медико-генетикалық ақыл-кеңес беру жұмысын үйымдастырады, сондай-ақ офтальмологиялық бөлімдерде санитарлы-эпидемиялық ережелерді жүргізеді.
Оқыту модулі Г1	- глаукома емдеу және клиникасын білу; - көзішілік қысымды анықтау; - глаукома ауруымен науқастанғандарға күтім көрсетуді жүзеге асыру; - тұқым қуалаушылық көз ауруларымен ауыратын отбасыларына медико-генетикалық ақыл-кеңес беру жұмыстарын жүргізу және міндеттерін анықтау; - бөлімдерде санитарлы- эпидемиялық тәртіпті сақтай отырып, сонымен бірге қаралушыға күтім жасайтын заттарға дезинфекция ережесін сақтап, медицина қызметкерлерімен науқастарға инфекция жұқтырып алмауды қамтамасыз ету керек.

Модульдің спецификациясы
Модульдің аталуы: **Офтальмология**
Модульдің міндеті: офтальмологиялық тәжірибе кезінде науқастарға күтім жасап, бақылау дағдыларын меңгеру.
Тексеру әдістемесін меңгеру.

Іс әрекет	Ептілік	Білім	Ресурстар
А1			
- офтальмологиялық тәжірибе кезінде науқастарға күтім жасап, бақылау дағдыларын меңгеру.	- аурудың анамнез жиынтығын білу мақсатында көз аурулары-мен ауыратын науқастардың сұранысын анықтау дағдыларын меңгеру; - науқастың өз жағдайын бағалауы, оның жүйке-психикалық және әлеуметтік дәрежесі; - науқастың көру функциясын тексеру әдісін меңгеру; - тамшы тамызу, мазьді жағу; - моно- және бинокулярлы таңғыштарды тағу.	- көру Анализаторларының функциясын білу; - көру өткірлігін анықтау; - түсті сезу түсінігі; - шеткі көру туралы білу; - көру мінездемесі.	- Л.А. Дубовская «Көз аурулары»; - кестелер; - столға қойылатып периметр; - түрлі-түсті тесттер.

сырқаттанғандарға күтім жасау дағдыларын меңгеру.	-көмекейдің ісіну және тарылу дағдыларын дәрігердің көмегіне дейін меңгеру; -кеңірдек-бронхы жиынтығының дайындығын білу; -кеңірдегін тескенге дейін науқасқа күтім жасау.	клиникасын білу; - көмекеймен оңештегі бөгде дененің диагностикасымен клиникасын білу; - жекеленген ауру түрлеріне тәуекел ету факторлары.	- ситуациялық міндеттер; - муляждар; - күтіп-баптау заттары.
Г 1			
- құлақ ауруымен сырқаттанғандарға күтім жасау дағдыларын меңгеру.	- құлақ есту жолындағы бөгде денені жою әдісін меңгеру; - құлаққа қыздырғыш компрессті қою, құлақты шаю, құлақ жағындысының себіндісін баққа салу әдістерін меңгеру; - операциядан кейінгі кезеңде науқастарға күтім жасауды жүзеге асыру.	- құлақ ауруы кезіндегі белгілерді алдын білу (мастоидит, отит).	- кестелер; - плакаттар; - стандарттар; - ситуациялық міндеттер; - муляждар; - күтіп-баптау заттары.
Д 1			
- отоларингологиялық бөлімдерде санитарлық-эпидемиялық тәртіпті қадағалау ережелерінің дағдыларын меңгеру.	- бөлімдерде санитарлық-эпидемиялық тәртіпті сақтау; - күтіп-баптау заттарына дезинфекция жүргізу.	- дезинфекция жүргізу ережесі;	- күтіп-баптау заттары.

55 Құзыреттілік профилі - Офтальмология

Кәсіби құзырлық – офтальмология	Оқыту аяқталғаннан кейін, тәмамдаушылар офтальмология бөлімінде сырқаттанғандарға күтім жасау дағдыларын меңгеретін болады, көру мүшесінің анатомиялық құрылысын, көру мүшесінің функциясын, көру функцияларының тексеру әдісін және көз ауруларын анықтаудағы білімін жетілдірумен қатар әртүрлі көз ауруларын емдеу әдіс-тәсілдерік біліп шығады.
Құзыреттілік аймағы А - офтальмология науқастарына медициналық көмектің ұйымдастарудағы жалпы мәліметтері.	Офтальмологиялық тәжірибеде оқыту аяқталғаннан кейін, тәмамдаушы бөлімінде сырқаттанғандарға күтім жасау дағдыларын меңгеларетін болады. Соның ішінде науқастың ауру жағдайын бақылауға,оның жүйке-психикалық және әлеуметтік мәртебесі; науқастың қаралуға дайындығы және тексерілу әдістемесін біліп шығады.
Оқыту модулі А 1	- аурудың анамнез жиынтығын білу мақсатында көз ауруларымен ауыратын науқастардың суранысын анықтау дағдыларын меңгеру; - науқастың өз жағдайын бағалауы, оның жүйке-психикалық және әлеуметтік дәрежесі; - науқастың көру функциясын тексеру әдісін меңгеру.
Құзыреттілік аймағы Б - көзді қозғалткыш аппараты ауруларымен сырқаттанғандарға медициналық көмекті уйымдастыру.	Оқыту аяқталғаннан кейін, тәмамдаушылар көзді қозғалткыш аппараты ауруларымен сырқаттанғандарға күтім жасау тәсілдерін білетін болады.
Оқыту модулі Б1	- аккомадация бұзылуларын анықтау дағдыларын меңгеру; - рефракция ауытқу дағдыларын меңгеру; - рефракция ауытқуларының клиникасын білу; - пресбиопия туралы түсінік;

ауруларының симптомдарын біліп, зерттеу тәсілдерін қолданып, науқасқа күтім көрсету дағдыларын қалыптастыру керек.

Іс әрекет	Ептілік	Білім	Ресурстар
А1			
- жүйке ауруларында науқасқа көмек көрсетуді ұйымдастырудың дағдыларын меңгеру. Зерттеу тәсілдерін жүргізуді,алғашқы дигноз қоюды білу.	- жоғары ми қызметін,қимыл-әрекетті,сезімділікті, вегетативтік жүйке жүйесінің қызметін зерттеу тәсілдерін білу дағдыларын қалыптастыру; - тері, есту,көру,иіс және дәм сезу анализаторлардың қабылдау деңгейін тексеру; - неврология бөлімінде науқастарға күтім көрсетуді меңгеру.	- жоғары ми қызметі, қимыл әрекет, сезімділік,вегетативтік жүйке жүйесінің қызметін зерттеу тәсілдерін білу; - тері,есту,көру,иіс және дәм сезу анализаторлардың қабылдау деңгейін білу; - неврология бөлімінде науқастарға күтім көрсетудің ерекшеліктерін білу.	- оқулық Г.В. Морозов Ромасенко “Нервные и психические болезни” Оқулық С.М. Бортникова Зубахина “Сестринское дело в неврологии” Таблицалар Плакаттар Тестілер.
Б1			
- шеткері жүйке жүйесінің ауруларында күтім көрсетуді меңгеру; остеохондроз,бет нервісінің нейропатиясында күтім көрсету ерекшеліктері;	- остеохондроздың мойын,кеуде,бел-сегіз көз деңгейіндегі клиникалық көрінісін ажыратып тексеру; - ауырсыну нүктелерін тексеру; - бет нервісінің қызметін тексеру әдістерін меңгеру; - науқасты бел-сегіз көз аймағын рентген зерттеуіне дайындығын меңгеру; - қимыл әрекет бұзылымдарында науқасқа күтім көрсетуді меңгеру;	- остеохондроздың әртүрлі деңгейіндегі клиникалық көрінісін ажырата білу; - ауырсыну нүктелерді білу; - созғылау әдісті білу, - бет нервісінің нейропатиясының клиникалық белгілерін білу.	- оқулық Г.В. Морозов Ромасенко “Нервные и психические болезни” Оқулық С.М. Бортникова Зубахина “Сестринское дело в неврологии” Таблицалар Плакаттар Тестілер.
В1			
- орталық жүйке жүйесінің жарақаттары туралы білімді меңгеру,күтім көрсету дағдыларын қалыптастыру.	- ашық және жабық бас ми жарақаттарды ажырата білу; - жалпы ми және ошақтық симптомдарды ажырата білу; - бас ми жарақаттарында психикалық бұзылымдарды анықтауды меңгеру; - науқастарға күтім көрсету дағдыларын қалыптастыру.	- орталық жүйке жүйесінің жарақаттарының жіктемесін білу; - бас ми жарақаттардың клиникалық көрінісін білу; - жалпы ми және ошақтық синдромдарды білу.	- оқулық Г.В. Морозов Ромасенко “Нервные и психические болезни” Оқулық С.М. Бортникова Зубахина “Сестринское дело в неврологии” Таблицалар Плакаттар Тестілер.
Г1			
- вегетативтік жүйке жүйесі және орталық жүйке жүйесінің жұқпалы аурулары туралы білімді меңгеру,	- бас сақинасы ұстама, вегетативтік криздерде көмек көрсетуді меңгеру; - науқасты люмбальді пункцияға дайындау дағдыларын меңгеру; - люмбальды пункция жасаған науқасқа күтім көрсету	- вегетативті жүйке жүйесінің ауруларының ерекшеліктерін білу; - вегетативті қан тамыр дистония,бас сақинасы туралы білімді меңгеру; - Рейно ауруы туралы	- оқулық Г.В. Морозов Ромасенко “Нервные и психические болезни” Оқулық

науқастарға күтім көрсету дағдыларын қалыптастыру.	дағдыларын қалыптастыру.	білімді меңгеру; - вегетативтік криздерді ажырата білу; - орталық жүйке жүйесінің жұқпалы ауруларының жіктемесін білу; - менингококкты жұқпалы аурудың себебі,таралу жолдары,клиникалық түрлері,даму механизмін білу; - менингококкты жұқпалы аурудың алдын алу шараларын білу.	С.М.Бортникова Зубахина “Сестринское дело в неврологии” Таблицалар Плакаттар Тестілер.
Д1			
- жүйке жүйесі және-бұлшық ет жүйесінің дегенеративтік тұқым қуалайтын ауруларды біліп, күтім көрсету және алдын меңгеру.	- арудың тұқым қуалайтын типін білу; - адамның қалыпты және патологиялық кариотипін ажырата білу; - шежіре картасын құрастыруды меңгеру; - жүйке жүйесінің тұқым қуалайтын ауруларында күтім көрсету дағдыларын меңгеру.	- адамның тұқым қуалайтын ауруларының жіктемесін білу; - адамдағы негізгі кең таралған тұқым қуалайтын ауруларды ажырата білу; - тұқым қуалайтын ауруларда профилактикалық шараларды білу - науқастарға күтім көрсету ерекшеліктерін білу.	- оқулық Г.В. Морозов Ромасенко “Нервные и психические болезни” Оқулық С.М. Бортникова Зубахина “Сестринское дело в неврологии” Таблицалар Плакаттар Тестілер.
Е1			
- ми қан айналының бұзылымдарында науқасты зерттеу, күтім көрсету дағдыларын меңгеру.	- жоғары ми қызметі, қимыл әрекеттің, сезімділіктің бұзылымдарын зерттеу тәсілдерін меңгеру; - салданған науқасқа күтім көрсету дағдыларын қалыптастыру.	- ми қан айналымының бұзылымдарының жіктемесін білу; - ми қан айналымының бұзылымдарының алғашқы белгілерін білу; - ми қан айналымының өткінші бұзылымдар туралы түсінікті меңгеру; - инсульттың себептері, даму механизмі, клиникалық түрлерін білу; - емдеу әдістерін білу; - алдын алу шараларын білу.	- оқулық Г.В. Морозов Ромасенко “Нервные и психические болезни” Оқулық С.М. Бортникова Зубахина “Сестринское дело в неврологии” Таблицалар Плакаттар Тестілер.

53 Құзыреттілік профилі - Психиатрия

Кәсіби құзырлық - психиатрия	Оқыту барысында оқушы психикалық аурулардың негізгі симптомдары;шизофрения, желікпе-сарыуайымшыл психоз,олигофрения, психогендік ауруларсозылмалы алкоголизм және нашақорлық; психикалық науқастарға көмек көрсетудің этикалық және заңды аспектілері;стационардағы санитариялық эпидемиялық шаралар ережесі; психикалық ауруларда науқас күтіміне қажетті заттарды дезинфекциялау ережесі тұралы білмді меңгеру керек.

медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру.	
Оқыту модулі Г1	- құлақ ауруы кезіндегі белгілерді алдын-ала білу /мастоидит, отит/; - сыртқы есту жолындағы бөгде денені алып тастау әдісін меңгеру; - құлаққа қыздырғыш компрессті қою, құлақты шаю, құлақ жығындысын себіндісін баққа салу әдістерін меңгеру; - операциядан кейінгі кезеңде науқастарға күтім жасауды жүзеге асыру.
Құзыреттілік аймағы Д - Жұқпалы аурудан сақтану.	Оқыту аяқталғаннан кейін оқығандар отоларингология бөлімінде санитарлық-эпидемиялық режимнің ережелерін қадағалау дағдыларын меңгеретін болады.
Оқыту модулі Д1	- жұмыс кезінде медициналық қызметкерлердің жұқпалы аурудан сақ болуын қамтамасыз ету; санитарлық-эпидемиялық бөлімдегі тәртіпті сақтай отырып және емдеушіге күтім жасау кезіндегі заттарды дезинфекциялау ережелерін сақтау.

Модульдің спецификациясы
Модульдің аталуы: **Оториноларингология**
Модульдің міндеті: оториноларингологиялық тәжірибеде науқасқа күтім көрсету және қадағалау дағдаларын меңгеру.Тексеру әдісін меңгеру.

Іс әрекет	Ептілік	Білім	Ресурстар
А1			
- отоларингологиялық тәжірибеде науқасқа күтім көрсету және қадағалау дағдыларын меңгеру;	- өмірде тынас алу мүшелерінің ауруымен сырқаттанған науқастарға осы ауру жайлы мәліметтерді сұрастыру дағдыларын меңгеру; - науқастың жүйкелік-психикалық және әлеуметтік дәрежеде өзінің жағдайына деген қатынасын бағалау; - мұрын функциясының тексеру әдісін меңгеру, вестибулярлы анализаторлар және есту функциялары; - науқасты тексеруге дайындау ережесі;	- құлақтың, өңештің, жұтқаншақтың, көмекейдің, көз қуысының және мұрынның құрылысы мен қызметі; - қосымша тексерумен және клиникалық негіздердің пайда болуының клиникалық диагнозын қою ережелері.	- кестелер; - плакаттар; - стандарттар; - ситуациялық міндеттер; - муляждар; - күтіп-баптау заттары.
Б1			
- көз қуысы және мұрын ауруымен сырқаттанғандарға қадағалаумен күтім жасау дағдыларын меңгеру;	- мұрын қуысының сырқаттанға науқастардың рентгенографиясын түсіруге дайындау дағдысын меңгеру; - жалпы тексерілуге мұрын жағындысын, қан құрамын алу дағдылары меңгеру; - науқасқа қарапайым күтім жасауды игеру; - мұрынның ішін аппаратпен тексеру; - науқасқа күтім жасау;	- синусит, риниттің (мұрынның сілемейші қабығының қабынуы) клиникалық белгілерін білу; - мұрын кіреберісінің шиқанының клиникалық белгілерін білу; - мұрын қуысындағы бөгде денені анықтау;	- кестелер; - плакаттар; - стандарттар; - ситуациялық міндеттер; - муляждар; - күтіп-баптау заттары.
В1			
- кеңірдек жұтқыншақ, көмекей, өңеш ауруымен	- көмекей айнасымен және қалақшасының көмегімен көмекейге тексеру жүргізуді білу;	- созылмалы және тез дамитын көмекей қабынуының емін және	- кестелер; - плакаттар; - стандарттар;

		бөлімінде науқастарға күтім көрсетудің ерекшеліктерін білу; - науқасқа күтім көрсету ерекшеліктерін білу.	“Сестринское дело в неврологии” Таблицалар Плакаттар Күтімге арналған жабдықтар.

54 Құзыреттілік профилі - Оториноларингология

Кәсіби құзырлық - оториноларингология	Оқыту аяқталғаннан кейін, тексеру дағдыларын меңгереді, диагностика, отоларингология бөлімдерінде науқастарды күтеді және бақылайды.
Құзыреттілік аймағы А - оториноларингологиялық аурулармен ауырғандарға медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру-дағы жалпы мәселелер.	Отоларингологиялық тәжірибеде оқыту аяқталғаннан кейін, сырқаттанғандарға күтім жасау дағдыларын меңгеретін болады. Соның ішінде науқастың ауру жағдайын бақылауға,оның жүйке-психикалық және әлеуметтік мәртебесі; науқастың қаралуға дайындығы және тексерілу әдістемесі.
Оқыту модулі А1	- аурудың анамнез жиынтығын білу мақсатында құлақ, жұтқыншақ және мұрын ауруларымен ауыратын науқастардың сұранысын анықтау дағдыларын меңгеру; - өмірде тыныс алу мүшелерінің ауруымен сырқаттанған науқастарға осы ауру жайлы мәліметтерді сұрастырып беру дағдыларын меңгеру; - мұрын функциясының тексеру әдісін меңгеру, вестибулярлы анализаторлар және есту функциялары; - науқасты тексеруге дайындау ережесі.
Құзыреттілік аймағы Б - көздің қосалқы қуыстары және мұрын ауруларымен сырқаттанғандарға медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру.	Отоларингологиялық тәжірибеде оқыту аяқталғаннан кейін, тәмамдаушылар мұрын ауруларымен және көздің қосалқы қуыстарырын ауруларымен сырқаттанғандарға күтім жасау тәсілдерін білетін болады.
Оқыту модулі Б1	- аурудың мұрын қуысының рентгенографиясын дайындау дағдыларын меңгеру; - науқасқа қарапайым процедуралық күтім жасауды игеру; - мұрынның ішін аспаппен тексеру; - көздің қосалқы қуысына және мұрын қуысына қойылған клиникалық диагноздаң ережелерін білу; - науқасқа күтім жасау.
Құзыреттілік аймағы В - кеңірдек, жұтқыншақ, көмекей, өңеш ауруымен сырқаттанғандарға медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру.	Оқыту аяқталғаннан кейін, тәмамдаушылар көмекей, өңеш, кеңірдек және жұтқыншақ ауруымен сырқаттанғандарға күтім жасау дағдыларын меңгеретін болады.
Оқыту модулі В1	- созылмалы және тез дамитын көмекей қабынуының емін және клиникасын білу; - көмекей және өнештегі бөгде заттардың диагностикасын және клиникасын білу; - дәрігердің көмегіне дейін көмекейдің ісіну және тарылу дағдыларын меңгеру; - кеңірдегін тескенше науқасқа күтім жасауды іске асыру.
Құзыреттілік аймағы Г - құлақ ауруымен ауырғандарға	Оқыту аяқталғаннан кейін, тәмамдаушылар құлақ ауруымен сырқаттанғандарға күтім жасау дағдыларын меңгеретін болады.

Құзыреттілік аймағы А - Шизофрения және желікпе-сарыуайымшыл психозда науқасқа медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру.	Оқыту барысында оқушы – шизофрения және желікпе-сарыуайымшыл психоз ауруларында науқасқа көмек көрсету ұйымдастыруы, зерттеу тәсілдері және диагноз қою, бақылау режимі,күтім көрсету дағдыларын меңгеру.
Оқыту модулі А1	- науқастың жүйелік психикалық жағдайы мен науқастың өз жағыдайына қатынасын бағалау,аурудың себебін анықтау,аурудың даму тарихы мен науқастың тұрмысы туралы мәлімет жинау мақсатында сұхбат жүргізу; - жоғары ми қызметі, қимыл әрекеттің, сезімділіктің бұзылыстарын анықтауды меңгеру; - тері,көру,есту,иіс сезу анализаторлардың қабылдау деңгейін анықтауды меңгеру; - шизофренияның себептерін ,клиникалық түрлерін, аурудың ағымын ,емдеу әдістерін ,алдын алу шараларын білу - науқасқа күтім көрсету ерекшелерін меңгеру; - психикалық науқастарды бақылау режимін меңгеру;
Оқыту модулі А2	- желікпе-сарыуайымшыл психоздың себептерін, клиникалық түрлерін, аурудың ағымын ,емдеу әдістерін, алдын алу шараларын білу; - желікпе күйдегі науқасқа күтім көрсету ерекшелерін меңгеру; - психикалық науқастарды бақылау режимін меңгеру.
Құзыреттілік аймағы Б - Олигофрения, психогендік ауруларында медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру.	Оқыту барысында оқушы – олигофрения және психогендік ауруларында науқасқа көмек көрсету ұйымдастыруы, зерттеу тәсілдері және диагноз қою,бақылау режимі,күтім көрсету дағдыларын меңгеру.
Оқыту модулі Б1	- олигофренияның себептерін ,клиникалық түрлерін аурудың ағымын ,емдеу әдістерін ,алдын алу шараларын білу; - олигофренияның әлүметтік аспектілерін меңгеру; - психогендік ауруларының себептерін, клиникалық түрлерін, аурудың ағымын, емдеу әдістерін, алдын алу шараларын білу; - науқасқа күтім көрсету ерекшелерін меңгеру; - психикалық науқастарды бақылау режимін меңгеру.
Құзыреттілік аймағы В - созылмалы алкоголизм және нашақорлықта медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру. психикалық науқастарға жедел жәрдем көрсету.	Оқыту барысында оқушы – психикалық ауруларда жедел жәрдем көрсету,созылмалы алкоголизм және нашақорлық ауруларында науқасқа көмек көрсету ұйымдастыруы, зерттеу тәсілдері және диагноз қою,бақылау режимі,күтім көрсету дағдыларын меңгеру.
Оқыту модулі В1	- созылмалы алкоголизмның себептерін ,клиникалық түрлерін, аурудың ағымын, емдеу әдістерін, алдын алу шараларын білу; - нашақорлықтың себептерін, клиникалық түрлерін аурудың ағымын, емдеу әдістерін, алдын алу шараларын білу; - созылмалы алкоголизм, нашақорлықтың әлүметтік аспектілерін меңгеру; - психикалық,денелік кіптарлық туралы білімді айқындау;
Оқыту модулі В2	- құрыспа ұстама -жедел жәрдем көрсетуді білу; - желікпе күй -жедел жәрдем көрсетуді меңгеру сарыуайымшыл күй -жедел жәрдем көрсетуді айқындау; - ауыр алкогольдік делирий-жедел жәрдем көрсетуді білу.
Құзыреттілік аймағы Г- эпилепсия. Психикалық статусты тексерудегі шұғыл әдіс.	Оқыту барысында оқушы эпилепсияда науқасқа көмек көрсету ұйымдастыруы, зерттеу тәсілдері және диагноз қою, бақылау режимі,күтім көрсету дағдыларын меңгеру. Жеке психикалық статусты шұғыл әдіспен тексеру дағдыларын меңгеру.

Оқыту модулі Г1	- эпилепсияның себептерін, клиникалық түрлерін, аурудың ағымын, емдеу әдістерін, алдын алу шараларын білу; - құрыспа ұстама -жедел жәрдем көрсетуді білу; - психикалық статусты тексерудегі шұғыл әдісті тәжірибе түрінде жүргізу дағдыларын меңгеру.

Модульдің спецификациясы

Модульдің аталуы: **Психиатрия**

Модульдің міндеті: психикалық жүйесінің қызметін білу, психикалық ауруларының симптомдарын біліп, зерттеу тәсілдерін қолданып, науқасқа күтім көрсету дағдыларын қалыптастыру керек

Іс әрекет	Ептілік	Білім	Ресурстар
А1			
- шизофрения науқасқа көмек көрсетуді ұйымдастырудың дағдыларын меңгеру;	- науқастың жүйелік психикалық жағдайы мен науқастың өз жағдайына қатынасын бағалау; - науқастармен сұхбаттасу дағдыларын меңгеру; - жоғары ми қызметін,қимыл әрекетті,сезімділікті, вегетативтік жүйке жүйесінің қызметін зерттеу тәсілдерін білу дағдыларын қалыптастыру; - тері,есту,көру, иіс және дәм сезу анализаторлар деңгейін тексеру; - психиатрия бөліміндегі бақылау режимін меңгеру; - психиатрия бөлімінде науқастарға күтім көрсетуді меңгеру;	- шизофренияның себептері,клиникалық түрлері,аурудың ағамы,емдеу әдістері,алдын алу шараларын білу; - жиі кездесетін патология-лық синдромдарды білу; - психикалық науқастарды бақылау режимін білу; - психиатрия бөлімінде науқастарға күтім көрсетудің ерекшеліктерін білу;	- оқулық Г.В. Морозов Ромасенко “Нервные и психические болезни” Оқулық С.М. Бортникова Зубахина “Сестринское дело в неврологии” Таблицалар Плакаттар Күтімге арналған жабдықтар;
А2			
- жлікпе сарыуайымшыл психозда науқасқа көмек көрсетуді ұйымдастырудың дағдыларын меңгеру.	- желікпе сарыуайымшыл психозда клиникалық көрінісін ажыратып тексеру; - жоғары қызметін,қимыл әрекетті,сезімділікті, вегетативтік жүйке жүйесінің қызметін зерттеу тәсілдерін білу дағдыларын қалыптастыру; - психиатрия бөліміндегі бақылау режимін меңгеру - психиатрия бөлімінде науқастарға күтім көрсетуді меңгеру.	- желікпе сарыуайымшыл психоздың себептері, клиникалық түрлері, аурудың ағымы,емдеу әдістері,алдын алу шараларын білу; - желікпе күйді білу; - сарыуайымшыл күйді білу; - психикалық науқастарды бақылау режимін білу; - психиатрия бөлімінде науқастарға күтім көрсетудің ерекшеліктерін білу.	- оқулық Г.В. Морозов Ромасенко “Нервные и психические болезни” Оқулық С.М. Бортникова Зубахина “Сестринское дело в неврологии” Таблицалар Плакаттар Күтімге арналған жабдықтар
Б1			
- олигофрения психогендік аурулар тұралы білімді меңгеру, күтім көрсету дағдыларын қалыптастыру	- олигофренияның түрлерін ажырата білу; - психогендік аурулардың симптомдарын ажырата білу; - психогендік ауруларда психикалық бұзылымдарды анықтауды меңгеру; - науқастарға күтім көрсету	- олигофренияның жіктемесін білу; - олигофренияның клиникалық көрінісін, аурудың ағамы, емдеу әдістері, алдын алу шараларын білу - психогендік аурулардың клиникалық көрінісін,	- оқулық Г.В.Морозов Ромасенко “Нервные и психические болезни” Оқулық С.М. Бортникова Зубахина

	дағдыларын қалыптастыру; - психиатрия бөліміндегі бақылау режимін меңгеру.	аурудың ағымы,емдеу әдістері,алдын алу шараларын білу - психикалық науқастарды бақылау режимін білу; - психиатрия бөлімінде науқастарға күтім көрсетудің ерекшеліктерін білу.	“Сестринское дело в неврологии” Таблицалар Плакаттар Күтімге арналған Жабдықтар.
В1			
- созылмалы алкоголизм, нашақорлық тұралы білімді меңгеру, науқастарға күтім көрсету дағдыларын қалыптастыру;	- созылмалы алкоголизм және нашақорлықта науқас пен сұхбаттасуды меңгеру; - алкогольді делирийде көмек көрсетуді меңгеру; - науқасты ем жүргізуге дайындау дағдыларын меңгеру; - науқасқа күтім көрсету дағдыларын қалыптастыру;	- созылмалы алкоголизмнің жіктемесін білу; - созылмалы алкоголизм аурудың клиникалық түрлері, ағамы,емдеу әдістері, алдын алу шараларын білу; - нашақорлықтың жіктемесін білу; - нашақорлықтың клиникалық түрлері,ағамы,емдеу әдістері, алдын алу шараларын білу; - созылмалы алкоголизм, нашақорлықтың әлуметтік аспектілерін меңгеру; - психикалық, денелік кріпта-рлық тұралы білімді айқындау - психикалық науқастарды бақылау режимін білу; - наркология бөлімінде науқастарға күтім көрсетудің ерекшеліктерін білу;	- оқулық Г.В. Морозов Ромасенко “Нервные и психические болезни” Оқулық С.М. Бортникова Зубахина “Сестринское дело в неврологии” Таблицалар Плакаттар Күтімге арналған жабдықтар;
В2			
- психикалық науқастарға жедел жәрдем көрсетуді меңгеру.	- құрыспа ұстамама мен истериялық ұстаманы ажырата білу; - құрыспа ұстамада жедел жәрдем көрсету; - желікпе күй- жедел жәрдем беру; - сарыуайым шыл күй- жедел жәрдем беру; - психомо торлық қозуда - жедел жәрдем беру; - ауыр алкогольді делирийда - жедел жәрдем беру; - науқасты ем жүргізуге дайындау дағдыларын меңгеру; - науқасқа күтім көрсету дағдыларын қалыптастыру.	- құрыспа ұстамама мен истериялық ұстаманы білу; - желікпе күй- жедел жәрдем көрсетуді білу; - сарыуайымшыл күй- жедел жәрдем көрсетуді білу; - психомоторлық қозуда - жедел жәрдем көрсетуді білу; - ауыр алкогольді делирийда - жедел жәрдем көрсетуді білу; - науқасты ем жүргізуге дайындығын білу; - науқасқа күтім көрсету ерекшеліктерін білу.	- оқулық Г.В. Морозов Ромасенко “Нервные и психические болезни” Оқулық С.М. Бортникова Зубахина “Сестринское дело в неврологии” Таблицалар Плакаттар Күтімге арналған жабдықтар.
Г1			
- эпилепсия. Психикалық статусты тексерудегі шұғыл әдісті меңгеру.	- құрыспа ұстамама мен истериялық ұстаманы ажырата білу; - құрыспа ұстамада жедел жәрдем көрсету; - психика лық статусты тексерудегі шұғыл әдісті меңгеру; - науқасқа күтім көрсету дағдыларын қалыптастыру.	- эпилепсияның жіктемесін білу; - эпилепсияның клиникалық түрлері, ағамы, емдеу әдістері, алдын алу шараларын білу; - психикалық статусты тексерудегі шұғыл әдісті білу - психиатрия наркология	- оқулық Г.В. Морозов Ромасенко “Нервные и психические болезни” Оқулық С.М. Бортникова Зубахина